

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה שישית
גיליון מספר 593

במדבר
תשפ"ה

שבת

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
לחצו כאן

אתווקים

טונים ותוכן של הארץ אורחים

חפשו את
חוברת העלוני
לילדים
מבית דפוס
'ספיד'

מני קיסר וליאט השקט

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:57	08:21	07:03	ירושלים
08:54	08:24	07:19	בני ברק
08:58	08:25	07:12	חיפה
08:54	08:24	07:19	אשדוד
08:56	08:22	07:02	בית שמש
08:55	08:23	07:20	קרית גת
08:58	08:24	07:14	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת במדבר תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על בהר-בחוקות, בנושא "פניות וזמינות"

יישר כח, מאמר נפלא וברור.

מה שנתר לי עדיין לא פתור, ואולי באמת הוא בלתי פתיר. החלקים של הזמינות והפניות הרגשית, דורשים הכנה כלשהי.

ניקח דוגמא: עבר יום לחוץ על אחד ההורים, קשיים מהעבודה ולחץ מעוד איזה משהו, ודברים לא מסתדרים. באמצע היום לפתע נופל בבית כלי ונשבר, וזה פותח את הסכר, מילים קשות מתפרצות, כעס והאשמה.

ומול זה ההורה השני שסופג האשמות ישירות, לעתים על לא עוול בכפו. איך למעשה הוא יכול 'להכיל' את הרגשות המתפרצים הללו??

*

מאמר מאלף, כתוב באופן ענייני, קולע וקולח. אהבתי את הדימוי של המטען, שאדם מבקש עזרה להעלות אותו הביתה, ואת התגובות שהוא מקבל. ממחיש כל כך יפה את הרעיון.

תודה על הכלים, אפילו שהכול מתומצת על קצה המזלג - זה נותן המון.

*

הכול יפה מאוד. אך הערה קטנה:

במהלך המאמר הבאת דוגמאות של תגובות ההורים והאישה. היה לי טעם חמצמץ בפה. כדי להעביר את המסר, לא היית צריך לזלזל בהם.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: אני עוף לילה. כמעט תמיד ער עד השעות הקטנות. דווקא בליל שבועות אני זוכה בתכונה של 'משכימי-קום'. מתעייף מהר מאוד. זה מייסר אותי מאוד. מרגיש נשמה פגומה.

תשובה: חלק מהתשובה נמצאת כבר בצד ימין של העמוד. נתייחס כאן לפן נוסף. 'לעוף לילה' יש כל מיני תכונות, אחת מהן היא הצורך בגיוון, בחופש ובשחרור. דווקא בזמן שכולם הולכים לישון, ואתה 'מרשה' לעצמך להישאר ער, זה נוסך בך המון מרץ וכוחות רעננים.

ואז מגיע לילה שבו כולם נשארים ערים, וגם אתה 'חייב' להישאר ער, וניטל ממך כל הטעם.

קודם כל, תהיה מודע לסיבה זו או אחרת, ואל תמהר להאשים את עצמך בפגמים בנשמה וכדו'.

מעבר לכך, חשוב שהלימוד שלך יהיה יותר ממקום של בחירה ורצון, ופחות כפוי. זה כנראה ייקל עליך.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

מה מסתתר מאחורי הקושי ללמוד

זו דוגמא אחת מני רבות לחוויות מוקדמות בלימוד.

נגיד כמה מילים על "היקשרות חווייה".

הנפש שלנו מחפשת מנוחה, מעדיפה קיצורי דרך לכל ענין. יש לנו בעולמנו אלפי ורבבות משימות, התרחשויות, ואירועים, ואין לנו לנפש את האנרגיה לחשב כל פעם מחדש, האם האירוע הזה טוב לה, נעים לה או שמא קשה לה, מכאיב לה.

כדי להקל עליה, הנפש ממיינת את האירועים לפי תחושות שהותירו בה - שמחה, פחד, גאווה או עלבון. במחלקת חוויות משמחות נמצא כנראה: בר-מצוה, חתונה, שלום-זכר. במחלקת חוויות מרוממות נמצא: תפילות, אמירת הלל, הדלקה במירון. וכן הלאה.

יש עשרות מחלקות כאלו במוח, ובכל אחת מהן אלפי חוויות. הנפש גם לא תשוש להעביר חוויה ממחלקה אחת למחלקה אחרת אלא אם וכאשר יקרה משהו דרמטי.

דוגמא מוכרת: עקב 'אסון מירון', להרבה מאיתנו, חוויות 'הדלקה במירון', נדדה ממחלקת חוויות מרוממות למחלקת אובדן.

היות שהנפש שלנו התחילה להתארגן כבר מגיל מוקדם, רוב החוויות כבר אוחסנו וקוטלגו בשנות ילדותנו. וכך קורה, שחוויות רבות שיכולות להיות משמחות, מרוממות, או מספקות הנאה, קוטלגו בטעות כחוויות קשות, והן נותרו שם לאורך ימים.

ברוב הפעמים, האדם לא יהיה מודע לכל התהליך הזה. הוא רק יחוש את זה בגוף. עייפות, תשישות, כבדות, כאבי ראש, וכו'. רק עבודה מעמיקה פנימה, יכולה לגלות את הרגשות מאחורי התחושות, וגם את הסיבה שבגינה נוצרו הרגשות הללו.

*

וכעת, כמה מילים על חוויית לימוד.

ביסודה, חוויית לימוד, היא חוויה מלאת הנאה, שמחה וסיפוק. גם אם מדובר בלימודי חול - להבדיל א"ה - אנשים אוהבים ללמוד. כי מילוי חכמה במוח היא חוויה מרוממת לכל אדם באשר הוא. בוודאי כאשר מדובר בלימוד התורה הק', שהיא חוויה רוחנית, דביקות בה', המון סיפוק, וגם קבלת הערכה מהסביבה.

כאשר אדם מרגיש קושי בלימוד התורה, חייבת להיות לכך סיבה. לעתים הסיבה ידועה. קושי קוגניטיבי, קשיי ריכוז, חוסר תוחלת. כאשר אין כל סיבה נראית לעין, חשוב לבדוק את הסיבה הרגשית.

חפירה לעומק יכולה לגלות את הסיבה, וזה יהיה הצעד הראשון לקראת שינוי.

בעז"ה עוד ננסוק ביכולת לחולל שינוי.

לפני תקופה הוזמנתי על ידי קבוצת אברכים. הנושא שבחרו היה: "חוויית מוקדמות בלימוד". היתה לנו שעה ארוכה של שיח בענין, להבין עד כמה חוויות מוקדמות של ילדות השפיעו על האופן שבו אנו תופסים את חוויית הלימוד כיום. ניתן היה לזהות בהם נכונות גבוהה לעבוד על הדברים ולהעמיק בהם.

ולכן, לפני שיצאנו להפסקה, הצעתי להם פעילות שנעשה לאחר ההפסקה: 'לפסל' את החוויה שלהם מול דף הגמרא.

'פיסול' - הוא אחד מן הכלים שבאים לידי שימוש בפסיכודרמה. הרעיון בקצרה: בתוך הנפש פנימה יש לנו מגוון רגשות ומגוון קולות, שאינם נראים ואינם נשמעים, ומפני כך גם קשה לנו לעבוד איתם. בפיסול, אנחנו נותנים מראה וקול לאותם רגשות.

את הפיסול של אחד מהם, קשה לי לשכוח. במהלך ההפסקה, הלך לדפוס קרוב וחזר עם צילום ענק של העמוד הראשון ב'המפקיד'.

בהמשך, כאשר כל אחד הציג את הפיסול שלו, שיתף. "עד כיתה ה' גרנו בפריפריה. למדתי בכיתה של שבעה ילדים. הייתי 'השפיץ' של הכיתה. בכל המבחנים השגתי ציון מאה כלאחר יד.

"בתחילת כיתה ו' עברנו למרכז. מצאתי את עצמי בכיתה 'ענקית'. הרמה היתה גבוהה בהרבה. הרבה מסר שיעור מורכב, ולמרות כל המאמץ שלי הבנתי מעט ממנו. "עד היום - הוא הצהיר תוך כדי שהוא מחזיק את עמוד הגמרא מולו - זו החוויה שנצרכה בי. גמרא ענקית, ואני גמד לידה".

דף הגמרא לכאורה אילם, אך בטיפול פסיכודרמטי, אנחנו יודעים ששום חפץ לא דומם. גם אם דף הגמרא לא באמת מדבר אליו, בהכרח הוא שומע קולות ממנו.

במסגרת הפיסול, הוא התבקש לשבת מאחורי דף הגמרא ולדבר אל הולמד (למישהו שישב במקומו) הוא התיישב מאחורי דף הגמרא ודיבר מתוכו. הקולות זרמו ממנו. "אני גדול! אני ענק! אתה חלש. אתה רופס. לא תוכל עלי!"

חזר שוב לשבת על הכסא, ומישהו התיישב מאחורי דף הגמרא כדי להשמיע את הקולות. באותם רגעים היה נראה שהוא חוזר לחוות את אותם הרגשות. כך דיווח: "אני מרגיש רפיון בכל האיברים, טשטוש בראש, עייפות פתאומית".

אחרי דין ודברים נוסף אורו עיניו פתאום. "שנים שאני שואל את עצמי מדוע אני נרדם מול דף הגמרא. לא משנה כמה ישנתי בלילה, ולא משנה שישנתי אחר-הצהריים. מול הגמרא אני מרגיש דחף עצום לישון".

*

לקוּטִים וסְפוּרִים נִפְלָאִים

פרשת במדבר

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (א, א)

בשלושה דברים ניתנה התורה, באש, במים ובמדבר (במדבר רבה א, ו)
מסופר על הרה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין זיע"א, שאמר פעם באחת מדרשותיו, הקדוש ברוך הוא נתן את התורה לישראל, על מנת שיקיימוה בכל תנאי ובכל מצב, ויהיו נכונים למסור נפשם על האמונה בבורא העולם, ואין הכוונה למעשה חד פעמי של מסירות נפש, אלא גם להסתגלות של חיים ממושכים בתנאי לחץ וסבל, המצריכים מסירות נפש מתמדת למשך ימים רבים.
קורות ימי עמנו מלאות דוגמאות של מסירות נפש מצד היחיד או הכלל, ועל כך מרמזים דברי המדרש לעיל, בשלושה דברים ניתנה התורה, באש - רמז למעשה אברהם אבינו שקפץ לכבשן האש למען אמונתו, והיתה זו מסירות נפש של יחיד, במים - רמז למעשה נחשון בן עמינדב שקפץ לים סוף ומסר את נפשו למען הכלל, במדבר - רמז למעשי אבותינו שהלכו ארבעים שנה במדבר בארץ לא זרועה, מתוך דביקות ואמונה בבורא יתברך, וזוהי מסירות נפש מתמדת של כלל ישראל שאין גדולה הימנה.

"איש על דגלו באותות... יחנו בני ישראל" (ב, ב)

אחד מכל שלושה שבטים נשא דגל הכולל בתוכו את סמליהם של שלושה שבטים.
על פי מה נקבע מי מבין השבטים ישמשו כנושאי הדגלים?
דבר זה נקבע על פי הנרמז בברכותיו של יעקב אבינו לבניו, כל מי שיעקב פנה אליו בלשון נוכח, נתמנה לנושא הדגל: ראובן - ראובן בכורי אתה, יהודה - יהודה אתה יודוך אחיר, יוסף - מא-ל אביך ויעזרך, דן - לישועתך קיוויתי ה'.

(בעל הטורים)

"מטה זבולן" (ב, ז)

לכאורה, מדוע לא נאמר "ומטה זבולן" (עם ו' החיבור) כדרך שנאמר בשאר שבטים:
כתב בעל הטורים ליישב: "לפי שזבולן היה מפרנס ליששכר, וראיתי בתנחומא הטעם שלא אמר "ומטה" זבולן כמו שכתב בכולן, ללמד שהיה זבולן עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של יששכר, ולפיכך לא רצה הכתוב לעשותו טפל לו, לומר ששכרו גדול כמותו, וכן הוא אומר "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר". וכתוב: "כי בצל החכמה בצל הכסף", לכן חשוב הכל כמטה אחד, וכאילו אמר יששכר מטה זבולן".
באחת העיירות שהתארח הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל עבור עריכת מגבית לשיבתו, הוזמן לשאת דברים בבית הכנסת.
הוא הלהיב את הציבור לתרום שמונים דולר לשבוע שלם של לימוד תורה.
אך הנה נכנס באמצע "רב" המקום וביקש להשמיע כביכול "דברי סיום".
הלה דיבר כרבע שעה על נושא אחר, ובכך טישטש את הרושם הכביר שהשאיר רבי אלחנן בדבריו וצינן את האוירה.
לבסוף הפטיר בהדגשה: כל דולר שתרימו למען הישיבה, קודש הוא, אפילו דולר אחד ויחיד.
במקום השמונים דולר עליהם דיבר רבי אלחנן, הפליג הלה בחשיבות הדולר האחד ובהשפעת דבריו התחייב הקהל כולו ביחד, סכום אפסי, פחות ממאה וחמישים דולר שהיה בו משום עלבון צורב.
הרב עם עוד מנכבדי הקהל נכנסו לבקר את רבי אלחנן והחלו להתנצל: מן הסתם נושא מר בלבו תרעומת עלי בגלל המגבית הזעומה.
להפתעת כל הנוכחים התחייך רבי אלחנן והשיב לו בפנים מסבירות: בתורה נאמר שהשי"ת בחר בצלאל בן אורי לעשות את המשכן.
נתאר חזון, שמשה רבינו הולך במחנה ישראל, פוגש יהודי ושואל אותו: אולי אתה בצלאל בן אורי, והאיש משיב: לא! אנוכי ראובן בן יעקב.
ממשיך משה ופוגש ביהודי אחר ושואלו: צריך להקים את המשכן אולי שמך בצלאל? והוא גם משיב בשלילה.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

האם יעלה על הדעת שמשנה רבינו יתרעם עליהם מדוע לא נקראו בשם בצלאל בן אורי ומדוע לא הם נבחרו על ידי ה' להקמת המשכן?!

הפטיר רבי אלחנן: מה מקום לתרעומת יש לי, אם ביהמ"ד שלכם פשוט לא נבחר להמנות על בוני התורה בזמן הזה, ואין לכם הזכות לתמוך במשכן העדות...

(אור אלחנן)

"וחיו ולא ימותו" (ד, יט)

בטבעו אוהב האדם לקבל, ולא לתת.

בנובהרדוק אמרו, שאם אדם מקדימך בברכת "צפרא טבא", בידוע שהוא עומד לבקש ממך הלוואה, לכן משרישים שיותר משבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית (רות רבה ה, ט).

מעשה בשני קמצנים שנועדו יחדיו, אמר האחד לחברו: אומללים אנו, אין לנו לא עולם הזה ולא עולם הבא - עולם הזה אין לנו, כי איננו מפרגנים לעצמנו דבר, לבושים קרעים ואוכלים פסולת, חיים בזבל, ואוגרים רכוש בלא להנות ממנו, ועולם הבא אין לנו, כי ידנו קפוצה לצדקה ולכל דבר שבקדושה!

ענהו חברו: הן לא תכחיש, שעונג החיסכון גדול ורב מכל עונג אחר בעולם! ובעניין עולם הבא, מצאתי עצה - איני מושיט יד לאיש, לשום דבר בעולם, לא לחיצת יד, ולא להושטת דבר. נדר נדרתי, ואני שומר עליו בהקפדה. אי אפשר

לבוא אלי בטענות, לא רק לצדקה ידי קפוצה!

פיקפק חברו: איני בטוח שיתחשבו בכך בעולם העליון, בוא ותיתן תקיעת כף, שכאשר תגיע לשם תחזור ותספר לי, בהקיץ או בחלום, מה נעשה בדינך.

ענהו: תקיעת כף לא אתן, שהרי נאמן אני לנדרי,

אבל מבטיחך אני.

השנים עברו והלה התבקש לבית עולמו.

כעבור זמן נגלה לחברו בחלום, ופניו שחורות כשולי קדירה.

החבר הבין הכל: ובכן, לא התחשבו בנדר.

דווקא התחשבו, ענה. אבל שאלו: לפני כמה שנים רחצת

בנהר ונגרפת לשבולת

מים, אחד חרף נפשו

להצילך, הושטת ידך

ומשה אותך - ואיך זה

הושטת יד?!

התקוממתי: מה השאלה,

הרי בכך הציל את חיי!

על דעת כך לא נדרתי!

אמרו: והצדקה, הרי

נאמר בה: 'וצדקה תציל

ממות' (משלי י, ב) גם היא

מצילה חיים, מדוע לגביה

נדרת! הלא יותר משבעל

הבית עושה עם העני,

העני עושה עם בעל

הבית, גם הצדקה

לטובתך, מדוע עבורה לא

הושטת יד?

עצתי לך, נדור כמוני - אך

אל תלך אל הנהר...

(לקראת שבת מלכתא)

"ואלה תולדות אהרן ומשה" (ג, א)

אינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה, מלמד שכל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו.

(רש"י)

בהיותי תלמיד בישיבת

מיר, היה זה חורף

מושלג.

בוקר אחד, בדרכי אל

היכל הישיבה לתפילת

שחרית, אני רואה את

מרן ראש הישיבה הגאון

רבי נתן צבי פינקל זצ"ל,

פוסע לאיטו על שכבת השלג לכיוון הישיבה.

גם בכביש סלול, לא היתה ההליכה קלה על ראש הישיבה, קל וחומר בשלג, כל פסיעה היתה מדודה ושקולה, קשה היה לנו, תלמידיו, לראות אותו מתאמץ כל כך, ובחביבות רבה נגשנו אליו כמה תלמידים

בְּאֶשֶׁר נִפְטָר אָבִיו שֶׁל הָרָה"צ ר' אֶשֶׁר פְּרִינְד, וְתַר ר' אֶשֶׁר עַל הַיְרֵשָׁה, וְהִיא הִתְחַלְקָה בֵּין שְׁאָר בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה.

אָחִיו שֶׁל ר' אֶשֶׁר שֶׁהִתְגַּדֵּר בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית, קָבַל נֶכֶס כָּלִשְׁהוּ בִירוּשָׁלַיִם, וְהוּא שָׂכַר בְּדָמִים יְהוּדִי יְרוּשְׁלַמִי שִׁיחָה אַחְרָאִי עַל נְהוּל הַנֶּכֶס וּגְבִיט הַרְנָחִים.

עֲבָרָה תְּקוּפָה, וְהָאֵחָ הִגִּיעַ אֶרְצָה כְּדִי לַעֲקֹב מְקָרֹב אַחֵר הַתְּנַהּלוֹת הַנֶּכֶס.

לְתַדְהָמְתוֹ הַתְּבַרֵּר, שֶׁלֹא רַק שְׁלֹא הָיוּ רְנוּחִים, גַּם מִהֶקְרָן לֹא נֹתַר כְּלוּם... הָאִישׁ לָקַח אֶת הַכֹּל לְעַצְמוֹ, כְּאַחֲרוֹן הַגִּנְבִּים...

אָבֵל תִּקְרָאוּ אִיזוֹ 'הַשְּׁגָחָה פְּרִטִית': בְּעוֹדוֹ שׁוֹהָה בְּאַרְץ, כְּעוֹס וְנִרְגָּז - הוּא שׁוֹמֵעַ לְפִתְעָה כְּרוֹז שֶׁל הַלְוִיּוֹת מְכַרְזוֹ, לֹא פָחוֹת, עַל הַלְוִיּוֹת שֶׁל אוֹתוֹ גִּנְבַּ שְׁפַל...

הָאֵחָ נִכְנַס לִר' אֶשֶׁר וְסִפֵּר בְּעֵינָיו בּוֹרְקוֹת: "תִּרְאֶה מָה זֶה, הַקְדוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא לֹא נִשְׁאַר חָיֵב..."

ר' אֶשֶׁר שָׁמַע אֶת זֶה, וְהוֹרָה לְאָחִיו: תְּבַרֵּר עַכְשָׁיו מִתִּי הַהֲלֹנָה וְתִדְאָג לְהַשְׁתַּתֵּף בָּהּ! וְלֹא רַק זֶה - אֵלֶּא בְּבִית הַחַיִּים, רָגַע לִפְנֵי שִׁיכְסוֹ אוֹתוֹ בְּעֶפֶר - תַּעֲמִד שָׁם וְתַכְרִיז כִּי אַתָּה מוֹחֵל עַל כָּל הַגִּנְבוֹת!

הָאֵחָ, שֶׁהִכִּיר אֶת גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל ר' אֶשֶׁר, קִים אֶת דְּבָרָיו, וְלֹאֲחֵר הַהֲלֹנָה חֲזַר וְסִפֵּר לִר' אֶשֶׁר שֶׁעָשָׂה כְּדָבָרוֹ.

"שֶׁלֹא תַחֲשַׁב", הִעִיר לוֹ ר' אֶשֶׁר, "שֶׁעָשִׂיתָ אֶת זֶה בְּשִׁבְלִי... עָשִׂיתָ אֶת זֶה בְּשִׁבְלִי!"

כִּי אִם הָיִיתָ נִשְׁאַר עִם לֵב מְלֹא כַּעַס עַל אוֹתוֹ אָדָם, אֲזַי נִכּוֹן, הָיִיתָ צוֹדֵק לְחִלוּטִין, אָבֵל הַלֵּב שֶׁלָךְ הָיָה נִשְׁאַר מְלֹא בְּמַחְשְׁבוֹת עַל הַרְצוֹנוֹת שֶׁלָךְ שֶׁלֹא הִתְגַּשְׁמוּ! הַלֵּב שֶׁלָךְ הָיָה נִשְׁאַר מְלֹא בָּאֵגוּ!

וְאֲזַי, כְּשֶׁהָיִיתָ עוֹלָה לְמַעַלָּה אַחֲרֵי הַמָּאָה וְעֶשְׂרִים - הָיִיתָ נִשְׁאַר תְּקוּעַ עִם הַצֶּדֶק שֶׁלָךְ, וְלַעוֹלָם לֹא הָיִיתָ מוֹצֵא לְעַצְמְךָ מְנוּחָה בְּגֵן עֵדֶן! כִּי כְּשֶׁהֵלַב מְלֹא בָּאֵגוּ - הוּא לֹא מְסַגֵּל לְהַתְחַבֵּר לְשֵׁם וְלִהְיוֹת מִזִּיו שְׁכִינָתוֹ!

עַכְשָׁיו, שֶׁשִּׁחַרְרַתְּ, שְׁנִתְּתָה הַכְּנָעָה לְרִצּוֹן הַשֵּׁם - הִתְחַבַּרְתָּ אֵלָיו!

(נְקֻדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

זמן מתן תורתנו

המשגיח הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל אמר פעם בשיחה בליל שבועות, היה שווה לקב"ה לברוא את העולם ששת אלפי שנה, כדי שיהודי אחד יאמר פעם אחת בלבד "ברוך הוא וברוך שמו", ו"אמן" אחד שווה יותר מאלף "ברוך הוא וברוך שמו", ו"אמן יהא שמיה רבא" אחד שווה יותר מאלף "אמנים", ואילו אלף פעמים אמירת "אמן יהא שמיה רבא" לא מגיע לזכות לימוד תיבה אחת מלימוד התורה!

אשרינו מה טוב חלקנו!

הסיפור המצמרר הבא, התרחש לפני כשמונים שנה.

בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר, ולא היו לה אמצעים לשולחו לתלמוד תורה, ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה, כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוצריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים.

רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר...

בהגיעו לגיל שתיים עשרה, שמע הילד כי יש

מוסדות חינוך לתפארה בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה.

בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחדווה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי, לאמו אין פרוטה לפרוטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו... ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?!

ושאלנו אותו: מדוע ראש הישיבה מתאמץ כל כך לבוא לישיבה במזג אויר כה חורפי? הרי טלפון אחד לישיבה, ומנן תלמידים היו באים לבית ראש הישיבה! כשיש שלג - ענה לנו ראש הישיבה - בחורים שמחים, אני רוצה לראות אתכם שמחים!

זוהי תשובה של מלמד תורה שהוא 'כאילו ילדו'. אילו היינו בעיני ראש הישיבה רק בבחינת כלי שיצר אותנו, לא היה מתאמץ כל כך רק כדי לראות אותנו שמחים.

סיפור דומה סופר על ראש הישיבה הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל.

פעם בליל שבת היה חלש ותשוש, ולא עלה להיכל הישיבה לתפילת ערבית.

לקראת סיום התפילה בישיבה, הוא אזור את שארית

כוחותיו, ובמאמץ עילאי עלה להיכל הישיבה.

לפליאת בני ביתו, הסביר: תפילה, נחלקו בה הפוסקים אם היא מן התורה או מדרבנן, ואף אם עיקרה מדאורייתא, מנין התפילות, זמנן וחובת תפילה בציבור, אינן מן התורה, אבל לאחל 'גוט שבת' לבניי - תלמידיי, היא מצות עשה מן התורה!

(לקראת שבת מלכתא)

סיפר הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א כי בשעה שנבחן אצל כ"ק האדמו"ר מסלונים (בעל ה'נתיבות שלום') כדי להכנס כתלמיד מן המניין בישיבתו, שאלו הרבי: מתוך כל דפי הגמרא שברצונך להבחן עליהם,

איזה מהם שגור על לשונך ואתה יודע אותו היטב? הצביע רבי יעקב מאיר על תוספות מסויים.

נענה הרבי והגיב: עתה אצא מן החדר למשך מחצית השעה, ובנתיים חזור שוב על דברי התוס' עליהם אשאל אותך בבחינה...

סיים רבי יעקב מאיר ואמר: עד אז הורגלתי כי תכלית המבחן הוא 'להכשיל'... לתפוס את התלמיד בקלקלתו היכן אינו יודע... ואילו עכשיו הראה לי ה'נתיבות שלום' כי אדרבה חפץ הוא בהצלחתי, ולכך נועד המבחן, בזה נטע בי עידוד וחיוזק להתעלות בתורה.

(מתוך מאמר)

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

אותה שעה כבר הרהר המנהל כי הסאגה הסתיימה; אך למעשה, רק אז היא החלה. הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות. הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשתף עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. באבחת רגע עלה בו רעיון. מעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה, פנה אל המנהל ואמר כי הבין שאין מקום, וכי הוא כבר שב לביתו — רק אבקש, אמר, שהמנהל ירשום לו אישור על פרטי כל הסיפור הזה: שהוא היה כאן, ביקש להצטרף ללומדי התורה, היה מוכן אפילו להיכנס לכיתה הזאטוטים, עשה הכל כדי להגשים את שאיפתו, אך לבסוף — אין לו מקום. המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. הוא שאל את הילד האמין: ואישור כזה, למה לך?

ללא מורא, נענה הילד ואמר כי הוא יתום, ולבטח ביום שיעלה לבית דין של מעלה, ישאל אותו אביו מדוע לא עסק בתורה, מדוע לא עשה הכל לזכות בה. אם יענה לו שרצה, שהתמסר, שהתאמץ, שצעד יותר משעתיים ברגל בקור מקפאי, שהסכים להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחנן על חיי התורה שלו בפני המנהל — יתקשה אביו להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לו יד, שלא הושיט לו כתף.

לכן, הסביר, הוא צריך אישור בכתב — כדי שיהיה לו במה להוכיח לאביו ז"ל כי אמת דיבר: שאף, רצה, נכסף, ניסה, התאמץ, התמסר, עשה הכל — ולמרות זאת, נותר מחוץ למשפחת לומדי התורה. כך אמר הילד, כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אצילות.

כאשר שמע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו. הבין עד כמה גדול כוח הרצון של הילד הניצב לפניו.

על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתה הזאטוטים. שם החל הילד מאל"ף בי"ת, פשוטו כמשמעו. במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כאשר כבר הפך לבחור בר מצווה. כשרונותיו היו חלשים מהממוצע. הוא לא הצטיין בהבנה יתירה. הקשיים עמם גדל נתנו בו את אותותיהם. אך הוא לא התייאש, והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד — לעסוק בתורה.

לימים, כך העיד הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות דגולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר...

(לקראת שבת מלכתא)

**יה"ר שנזכה לקבל התורה בשתי ידיים,
"אורח ימים בימינה ובשמאלה עושר ופבור".
אמן ואמן.**

אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו, היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה'חיידר' בו עוסקים בתורה.

שלג זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן שתיים עשרה מהדס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה!

הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעוז ובגאון.

גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך.

'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' - שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרו את צעדיו...

קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו - אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים.

כאשר הגיע לבניין הת"ת, מיהר להיכנס. ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחה - נכנס במהירות.

הוא צפצף לעברו בפנים קורנות: שלום, אני רוצה ללמוד תורה! והוסיף בקריאה נלהבת, שעשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה! עיניו של המנהל נפערו בתדהמה.

מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו. מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה.

המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר. הוא שאל את הילד: לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהז בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע? ואילו הילד, מבולבל אף יותר, רק משך בכתפיו ואמר שאיננו יודע. איננו יודע דבר. איננו יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור...

המנהל תמה: סידור?!?!? ורק עכשיו החל להבין עם מי יש לו עסק. הוא אמר לילד: ראה נא ידידי הצעיר, סידור לומדים רק בכיתה הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצווה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך — כך פסק, ובכך חשב שתם העיסוק בילד המוזר משהו, שנקלע לפניו בעיצומו של יום.

אך כח הרצון של הילד היה חזק מכל תמיהה של המנהל. הוא פסק: אין דבר! ואמר שאיננו מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתה הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בו, ואם הצעד הראשון ייעשה בכיתה נמוכה - אשריו וטוב לו. הוא ישמח להיכנס לכיתה הזו. מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי, הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר, ואמר לילד: 'ראה נא, בוא עמי לכיתה הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום.'

המנהל המשיך כמתנצל, שהיה מכניס אותו לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום. לאחר מכן ניגש עם הילד אל הכיתה, להוכיח לו כי היא צפופה עד אפס מקום.

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכוונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת במדבר - סגולה להנצל מהצרות

"כל המקביל עליו על תורה, מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ" (אבות ג', ה')

"וימרו את חייכם" - התורה חיים הם למוציאיהם.

"בעבדה קשה" - יש לו קושיה שהוא מתייגע עליה.

"בחמר" - זה קל וחומר.

"ובלבנים" - זה ליבון הלכה.

"ובכל עבדה בשדה" - זו ברייתא.

המהרי"ל דסקין מבאר: לא שזה היה השעבוד במצרים! אלא מכיוון שלא עסקו בתורה הקדושה באה עליהם עבודה קשה.

כמה צער יש לקב"ה על אדם שיכול לעסוק בתורה ואינו עוסק! בגמרא (חגיגה ה' ע"ב) כתוב כי זה אחד מאותם הסיבות שהקב"ה "בוכה" - מצטער עליו.

זאת הסיבה שאחרי שאנחנו מזכירים בתפילה: "אהבת עולם אהבתנו ה' אלוקינו" אנחנו מתחזקים באהבת התורה ובעמל התורה, "בשוכבנו ובקומנו נשיח בחוקיך".

בגמרא (סוטה כא): "אגוני מגנה ואצולי מצילא". רש"י הקדוש מפרש- התורה מגינה על האדם מן הייסורים ומצילה אותו מן החטא.

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
ראש בד"ץ 'כשרות בישראל'

שמיני

שמיני	כנסת לבית	צאת לבית	ויניח
19:03	20:14	21:11	י"מ
19:22	20:13	21:08	י"א
19:25	20:17	21:12	י"ב
19:22	20:13	21:08	י"ג

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רונן אברהם וב"ב
קסיר אפרים וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
משפ" שטרית
נעם יצחק בן רחל ברכה
רינה בת סימי וב"ב
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
הצלחה בכל העניינים
שלמה ודנה דוד וב"ב
אריה ושרה לוי וב"ב
נתנאל בן ג'ינה
י.מ.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
רונת בת סימי
תרצה בתיה בת ימנה נינט
יוסף בן רוחמה
אילן בן ג'ולייט
יפית שרה בת ג'ינה
אנאל חביבה בת שולמית
לאה בת תמר
מיטל בת מלכה
מאיר בן שרית ואליהו
טליה עדן אסתר בת שולמית
נעם בן שרה
שרי ימנה בת שולמית
דוד עומרי בן יהודית
שושנה שירה בת סילביה
שמעון בן שולמית
אברהם גורג' בן דליה אפרת
אורן בן נעמי
סיון רבקה בת אלן אסתר
יניב בן פרידה

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
אליהו דורי בן ימנה
אילנה בת רוחמה
שמואל אימן בן אסתר זרי
סיון בת אסתר
רחל מרים בת יהודית
דינאל בן שרה
אושרית בת שושנה
נעמה בת יפה
דגנית בת שושנה
מיטל בת שושנה
אסף בן סופיה
דורון בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
יצחק בן עזרא
ימנה ניצור בת סטה-
בריאות ואריכות ימים
מרדכי ניצור בן פרח-
בריאות ואריכות ימים
סימי בת סוליקה
מיכאל יהודה בן מרים
אורן בן אסתר
דינה בת מזל
נעם יצחק בן רחל ברכה
נעמי בת רחל
שירה שילת בת אורי
אפרים בן שרה
לביא ישראל בן תמר חיה
אסתר בת סוליקה
מוריה בת רחל ברכה
נחום בן כירה
יהודה אריה בן רחל ברכה
ישראל בן חווה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
רחל בת זוהרה
משה בן דנימה
ענית בת רחל ברכה
רפאל משה בן רחל
יצחק בן פנינה
רחל ברכה בת פדילה דליה
קסנש בת דגטו
רונת בת סבריה
יצחק בן חנון
רפאל אבידן בן תקוה
אליהו בן רחל
בנימין בן ברכה
אלן אסתר בת שרלוט
נעימה בת שרה
יהודה לייב בן אסתר מלכה
נעם אלימלך בן אושרית-
ר"ש ובריאות איתנה
לימור בת פרידה
יניב בן פרידה
מאיה בת עדי
אורן בן פרידה
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
בריאות ואריכות ימים

אנשים רבים שואלים איך אפשר להינצל מהצרות? כיצד ניתן להשיג 'איכות חיים' ללא דאגות וקשיים?

המשנה בפרקי אבות (ד', י') אומרת: "אם בטלת מן התורה, יש לך בטלים הרבה כנגדך". הראשונים ביארו שאדם הבטל מן התורה מזמינים לו ייסורים וצרות שיבטלו אותו מהחיים הטובים שתכנן לעצמו.

אדם שקיבל עליו עול תורה, מציאות זו גורמת לו להמתקת הדינים.

במשך ארבע עשרה שנה שיעקב היה בבית שם ועבר, עשו לא חיפש אותו אליפז לא רדף אחריו! מדוע? כל עוד ישב בישיבה ועסק בתורה הקדושה- ייסורין בדלן הימנו.

מדוע אנשים רבים מתמודדים עם בעיות בפרנסה? לאחר חטא אדם הראשון בורא עולם מעניש אותו ואומר לו: "בזעת אפיך תאכל לחם" (בראשית ג', י"ט) - כדי שהאדם יזכור את הקב"ה.

יעקב אבינו מלמד אותנו - אתה רוצה חיים טובים? "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן" (בראשית מ', כ"ח) - להקים בית תלמוד עבור לימוד תורה. במקום עמל מצרים- עמל תורה. ועבדום- עבד לתורה.

הזה"ק כתב: כל העמל שהיה במצרים- יש בתורה, ומסביר את הפסוק: "וימרו את חייכם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך" (שמות א', י"ד)

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניצור בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג' בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת
אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – מנהגי חג השבועות

אלו מנהגים נוהגים בחג השבועות בשונה משאר חגי ישראל?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי ראש בד"ץ 'כשרות בישראל', מתוך ספרו 'הכשרות למעשה': טוב לטבול במקווה בערב החג. מי שיכול לטבול בכל ערב שבת גם במשך השנה, תבוא עליו ברכה. במעשה זה הוא זוכה לטהר את נפשו ואת מחשבותיו.

- ❖ נוהגים לשטוח עשבי בְּשָׂמִים ושושנים בבית הכנסת לכבוד חג השבועות. נוהגים לאכול מאכלי חלב בגלל מספר טעמים: התורה הקדושה נמשלה לחלב, שנאמר: "דָּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנְךָ" (שיר השירים ד, י"א).
- ❖ המילה חלב עולה בגימ' 40, זכר לאותם 40 הימים בהם משה רבינו עלה להר סיני והוריד את התורה הקדושה.
- ❖ לאחר שעם ישראל קיבלו את התורה הקדושה, התגלו להם בעשרת הדיברות כל חלקי התורה ומצוותיה. כשבאו לבתיהם לא מצאו מה לאכול, שכן מאכלי הבשר היו צריכים הכנה רבה, כגון: שחיטה בסכין ללא פגימה, ניקור החלב וגיד הנשה, בישול בכלים חדשים או כלים שהוכשרו וכו'. הכלים שהיו להם נאסרו מפני המאכלים שהתבשלו בהם לפני מתן תורה ולכן אכלו רק מאכלי חלב.
- ❖ משה רבינו נולד ב-ז' באדר בחודש השישי. אימו יכלה להחביא אותו במשך שלושה חודשים כלומר עד ו' בסיוון. משה רבינו ניצל על ידי בתיה בת פרעה ששכרה את אימו יוכבד כדי שתניק אותו.
- ❖ בהגהה לספר המנהגים לר"א טירנא כתב: 'בשבועות אוכלים חלב, זכר רמז לטעמי תורה, שנאמר: "מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשֶׁבַע עֲתִיקֶיךָ" (במדבר כ"ח, כ"ו) - ר"ת חלב'.

❖ יש שכתבו שהטעם הוא להדגיש שאנחנו שונים מהמלאכים שאצל אברהם אבינו אכלו בשר וחלב, בזכות זה התורה הקדושה ניתנה לנו ולא למלאכים. מקורות: באר היטב תצד ס"ק ח'. משנה ברורה שם י"ב י"ג.

חייבים לאכול פת בסעודה של הלילה וגם בסעודה של היום. בברכת המזון מוסיפים 'יעלה ויבוא'. בנוסף חייבים גם לשמוח בחג ואין שמחה אלא בבשר ויין, לכן לא יסתפק במאכלי חלב בלבד. מי שאינו שמח במאכלי בשר הוא לא חייב לאכול בשר. מצווה לשמח את הנשים בבגדים ותכשיטים נאים ואת הקטנים בראוי להם, כגון: מגדנות, ממתקים וכו'.

פשט המנהג בכל תפוצות ישראל להיות ערים בליל חג השבועות ולעסוק בתורה הקדושה עד עלות השחר. ידוע מרבינו האריז"ל שכל מי שעוסק בתורה כל הלילה ולא מדבר דברים בטלים כלל, **מובטח לו שישלים את שנתו**. מנהג זה לאנשים ולא לנשים. העיקר להימנע משיחת חולין ודברים בטלים. לא יאבד זמן יקר בשיחה בטלה. אדם שיושב בטל נחשב לו כאילו הוא יושן. את ברכות התורה יש לברך אחר עלות השחר.

לשיטת הספרדים - אדם שהיה ער כל הלילה, בבוקר ייטול את ידיו בלא ברכה ויברך את כל ברכות השחר (למעט ברכת 'אשר יצר' אלא אם כן הוצרך לנקביו).

לשיטת האשכנזים - יוצאים ידי חובת ברכות התורה וברכות 'אלוקי נשמה' ו'המעביר שינה' בשמיעה מאדם שישן בלילה. כשאין ממי לשמוע את הברכות, יש שנוהגים לומר את ברכת 'אלוקי נשמה' ו'המעביר שינה' בלא שם ומלכות.

יתגבר כארי בתפילת שחרית שלא יירדם כדי שלא יצא שכרו בהפסדו אם ישן חלילה בשעת קריאת שמע והתפילה. יזהר בשעת קריאת התורה שהיא פרשת עשרת הדיברות שלא תחטפנו שינה.

ראוי לקרוא ביום החג עצמו בספר תהילים כי פטירת דוד המלך ע"ה היתה ביום חג השבועות. יהי רצון שיהיה מליץ יושר עלינו ועל כל בית ישראל וזכותו תגן עלינו. אמן.

חֲכָמָתוֹ שֶׁל הָרֵב

הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל סיפר סיפור נפלא: פעם הגאון רבי יוסף לייזר זצ"ל ראה ילד קטן עומד לפני כביש סואן, כביש מסוכן מאוד אשר מאות רכבים חולפים ביעף. איש מבוגר ניגש אל הילד, פשט את ידו אליו ואמר לו: "בא, אני אעביר אותך את הכביש". אבל והילד סירב ואמר: "אני יכול לעבור לבד".

כך היה עם האיש השני והשלישי וגם הרביעי שביקשו להעבירו, לכולם ענה בארשת חשיבות: "אני לא זקוק לעזרה. אני יכול לעבור את הכביש לבד". ר' יוסף חשש מאוד לשלום הילד. מה עשה? בפקחותו ניגש אליו ושאל: "ילד, אולי תוכל לעזור לי לעבור את הכביש?", הילד ענה: "בשמחה". וכך הם נתנו יד זה לזה ועברו את הכביש.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה
מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

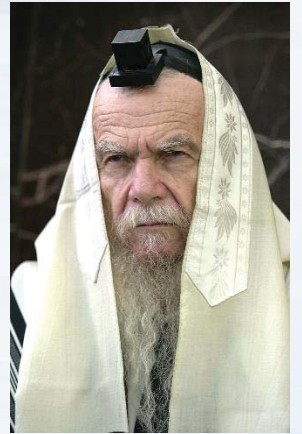
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - מן הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין זצ"ל

מן הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין זצ"ל - נולד ב-ב' אייר ה'תרפ"ג (1923) בשומיאץ שברוסיה. אמו השיגה במסירות נפש תעודות לידה מזויפות עם תאריך לידה שגוי לבניה, כך שהיו רשומים כצעירים בשלוש שנים מגילם האמיתי ולא יחויבו ללמוד בבית ספר בפקיח היבסקציה. בעקבות מחלתה של אימו בטיפוס, הוא נשלח עם אחיו הצעיר יעקב לדודתו בעיר קלימוביץ, שם שמעו על פטירת אימם. בחודש ניסן ה'תרצ"ד (1934) אביו הצליח להשיג רישיון יציאה לארץ ישראל וביקש מבניו לחזור לביתם בשומיאץ. חודש לאחר מכן עלה עם משפחתו באיניה 'נובו רוסייסק' בהפלגה מאודסה לארץ ישראל. באלול ה'תרצ"ד (1934) לאחר מספר חודשים של נדודים בין קרובי משפחה, אביהם בחר לגור ברמת השרון. האחים יעקב וגרשון ישנו על הרצפה. מכיוון שברמת השרון לא היה בית ספר דתי, האב למד עם בניו בבית בישיבה על ארגזי תפוזים מחוסר ריהוט.

באלול ה'תש"ה (1935) הבנים נשלחו לישיבת לומז'ה בפתח-תקווה. שם היה ניתן לשאול את רבינו על כל סוגיה והוא ענה בהיקף ובעומק נפלא. רבינו בענוה הסתתר בפשטות והסביר: "בדיוק למדתי את הסוגיה לאחרונה". כעבור שנה נישא אביהם שנית והוא ביקש מהם לשוב בנימוק שעול הבית יהיה מוטל על הרבנית והם לא יצטרכו לבטל תורה. האחים שבו לביתם ללמוד עם אביהם. בתאריך ה' כסליו ה'תש"ד (1944) הוקמה ישיבת פוניבז' ורבינו ואחיו נמנו עם ששת התלמידים הראשונים בישיבה שהשתכנה אז בביה"כ הליגמן בבני ברק. הצדיק ר' יוסף שלמה כהנמן מינה את רבינו ללמד במוסד היתומים 'בתי אבות'. בשנת ה'תש"ו (1936) מונה למסור שיעורים לתלמידים הצעירים בישיבה. בשנת ה'תש"ח (1938) התמנה כר"מ בישיבה. בחודש אייר ה'תש"ס (2000) שימש כראש הישיבה יחד עם הגאונים הרב ברוך דב פוברסקי והרב שמואל מרקוביץ. בשנת ה'תשס"ג (2003) צורף למועצת גדולי התורה של מפלגת דגל התורה. שימש כבעל תוקע בישיבת פוניבז' משנת ה'תש"ו (1936) ועד ראש השנה האחרון לחייו. דגל בהתאמה אישית של 'לימוד לפי טבעו' של כל תלמיד. עודד את המחנכים ליצור קשר אישי עם התלמידים. התנגד לנוהג להרחיק נוער נושר מהבית או לגעור בהם וגם הורה לתמוך בהם כלכלית במטרה להחזירם לחיק המשפחה. הנהגותיו והידוריו נעשו בהצנע ובהסתר. אחת מבנותיו השתוממה לגלות לפני שנים ספורות כי אביה לא נגע במוצרי חלב בפסח. עשרות שנים היתה במחיצתו כבת בית ומעולם לא שמה לב לכך. נפטר ב-י' סיוון ה'תשפ"ג (2023). חי כ-100 שנה. ציונו בבני-ברק.

סבא (מצד האב): הגאון ר' ירחמיאל גרשון (מח"ס 'בן אריה' על הש"ס). **אביו:** הגאון ר' צבי יהודה (רב העיר שומיאץ). **אמו:** מרת מרים (בת ר' מרדכי שלמה מובשוביץ, רבה של מלסטובקה). **אשתו:** מרת הניה רחל (בת הרב יהושע זליג דיסקין רבה של פרדס חנה. נישאו בשנת ה'תש"ח-1938). **מרבותיו:** הגאונים ר' זלמן לייב אסטולין, ר' משה אקסלרוד, ר' מרדכי אליהו שניאור. **חברותא:** הגר"י לפין. **מתלמידיו:** הגאון רבי יהושע מישקובסקי שליט"א (ראש ישיבת 'אמרי משה'). **ילדיו:** מרת מאירה (נישאה לר' דוד לוי, ר"מ בישיבת פוניבז'), ר' צבי יהודה (מראשי ישיבת אורחות תורה בבני ברק), ר' בצלאל (ראש ישיבת 'אהבת אהרן'), ר' ישראל (ר"מ בישיבת בית מדרש עליון בבני ברק), מרת בילה (נישאה לר' אברהם ישעיהו אדלר, ר"מ בישיבת 'רבינו חיים עוזר'), מרת שושנה (נישאה לר' איתמר גרבוז, מראשי ישיבת 'אורחות תורה'), ר' שמעון זצ"ל. **מספריו:** **ממגד גרש ירחים** - על תלמוד בבלי **הערות וביאורים שיעורי רבי גרשון שיעורי הגר"ג** - על מסכת יבמות **זכרון יעקב** - על מסכת בבא בתרא **אסיפת שמועות** - על המועדים **דרכה של תורה** - דרך הלימוד **פתגם המלך** - חג הפורים **ענני כבוד** - חג הסוכות **חותמו של כהן גדול** - על חנוכה.

תלמידים רבים סיפרו כי במקרים בהם באו לבקש את עצתו בעניינים שונים, בהוצאות רפואה, בטיפולים רגשיים וכדומה, במקום להציע הצעות או להפנות אותם לגורמים הרלוונטיים ראש הישיבה זצוק"ל הוציא מכיסו את מלוא הסכום והעניק להם בפשטות ובענוה לא מצויה בעין טובה. תופעה זו גרמה למצב שיום אחד ממש לא היה לו כסף לקנות חלב בבית.

את כל כספו כפשוטו העניק לצרכי צדקה וחסד שונים. בכל ענייני הצדקה הקפיד לתת את הסכומים באופן עקיף, כדי לא לבייש את המקבל. רבינו השתדל תמיד למצוא תכסיסים ורעיונות לשלוח את הסכומים לנצרכים בדרך לא דרך עם רעיונות מקוריים ולא שגרתיים. אחד מקרוביו שמע על הדוחק שהרב שריו בו, פנה לעסקנים והסביר להם כי הרב מוציא סכומים עצומים מכיסו כדי לעזור לאחרים שפונים אליו. הם דנו בכובד ראש כיצד ניתן לסדר את העניינים ולעזור לאנשים מבלי שהם יפנו לרב ושההוצאות יצאו מכיסו הפרטי.

רבינו התחיל להרביץ תורה משנת ה'תש"ו, כשנתיים לאחר שבא לישיבה. באותה התקופה הישיבה קלטה מאות תלמידים חדשים, מהם ניצולי שואה, תלמידי ישיבת מונטריי בשווייץ, ילדי טהרן ועוד. הם נזקקו לשיעורי עזר כדי להתאימם לרמת הלימודים בישיבה. מן החזון אי"ש דיבר עם הרב יוסף כהנמן למנות את רבינו להעביר שיעורים על אף שהיה צעיר לימים.

משנת ה'תשי"א רבינו התמנה למגיד שיעור קבוע בישיבה והתחיל למסור שיעורים יומיים. הגאון רבי נפתלי נבנצל זצ"ל, מתלמידי הישיבה באותם שנים, הסביר מדוע רבינו נבחר לכהן כר"מ בישיבה: **"כשהביאו אותו לשמש כר"מ, דיברו עליו בתור אברך שידוע את כל הש"ס בעל פה!"**

רבינו העביר גם את הסוגיות הסבוכות ביותר בטוב טעם ודעת ובצורה בהירה. באותם הזמנים לא היו ספרי מראי מקומות. הר"מ היה צריך להכין במשך שעות רבות את השיעור. בני הבית מעידים כי מן היה מסתגר בבית לכל הפחות משעה שמונה בערב ועד שתיים לפנות בוקר. במהלך השעות הללו לא היה שייך להפריע לו בשום דבר. הגאון השקדן רבי חיים ברמן סיפר שבשנים הקדמוניות היה ידוע בישיבה כי לרוב מן זצ"ל מכין את השיעור עד השעה ארבע לפנות בוקר! זו הסיבה לבעיות לחץ דם שמרן זצ"ל סבל ממנה רבות. (מעובד מתוך אוסף גיליונות מבית צוף לאור)

מעשה במסיבת חנוכה שהתרחש בבית רבינו. אחד התלמידים הגיע אליו וביקש רשות לקחת דבר מאכל מהמטבח כדי להביא לאשתו שנשארה בבית. הרב ענה: **"בוודאי"**, קם בעצמו, נכנס למטבח, ארז 'לטקעס' בשקית ונתן לתלמיד. (מעובד מתוך גיליון 'לאורו' תש"פ)

מעשה ושָׁכָרוֹ

"כשאחרון הנוסעים ירד מהעגלה כבר לא הייתי מסוגל יותר. עזבתי את הרסן וקפצתי הצידה. הסוסים שחשו בחופש המשיכו בדהרה לעבר המדרון".

"כעבור מספר רגעים שמעו כולם את קולות ריסוק הסוסים והעגלה שעלו מלמטה. מהסוסים והעגלה הגדולה לא נותר מאומה".

החולה סיים את סיפורו והוסיף: "אני לא יודע אם יש ערך למעשה זה שעשיתי. מלבד מעשה זה אין לי שום מליץ יושר בעולם האמת".

עיניו של רבי אליהו אורו, ניכר היה כי קורת רוח פשטה על פניו. הוא הבטיח לחולה שיעשה הכל לתיקון נשמתו, אבל הוסיף בקשה אחת:

"תבטיח לי שתבוא לספר לי מה נעשה בדין בבית דין של מעלה". החולה הבטיח לרב למלא את בקשתו והרב חזר לשיבתו.

בדרכם חזרה הרב סיפר: "הייתי סבור שאני הולך לבית של יהודי מפשוטי העם. כשנכנסתי לראשונה לחדרו נבהלתי, ראיתי מעל ראשו מנורת אש בעלת שבעה קנים ובתוכם שבעה נרות דולקים".

"מתוך כך הבנתי כי מדובר באחד מצדיקי הדור הנסתרים. כשדיברתי איתו והבנתי שהוא לא מצדיקי הדור הגעתי למסקנה שיש איזה מעשה שעשה בימי חייו שבזכות זה דולקת מנורת אש על ראשו".

"ניסיתי לדובב אותו עד שהוא נזכר בסיפור כיצד הציל עשרות אנשים. הרי ידוע כי כל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, וזה קיים עשרות עולמות".

לאחר מספר ימים החולה נפטר לבית עולמו. בתוך ימי ה'שבעה' הנפטר התגלה לרבי אליהו בחלום וסיפר: "כאשר הגעתי לבית-דין של מעלה, הם שקלו את זכויותי וחובותיי במאזניים. אין צריך לומר כי החובות הכריעו את הכף מכיוון שהמצוות היו מועטות".

"לפתע הגיעה עגלה מלאה אנשים, נשים וטף. משא כבד מאוד. את כולה הניחו על כף המאזניים של הזכיות. אפילו את הרפש והבובץ שהיו על אופני העגלה, הכל נשקל".

"באותה השעה הכריעה כף הזכות ונפסק דיני להיכנס לגן עדן. כאשר הגעתי לשערי גן עדן לא הניחו לי להיכנס עד שאקיים את הבטחתי לספר לרב את אשר עלה בגורלי".

"אלמלא הבטחה זו לא הייתי טורח לרדת לעולם שפל זה, עתה שקיימתי הבטחתי תמצא נשמתי את מקומה בגן עדן". הנפטר סיים את דבריו ונעלם מהחלום.

להלן סיפור מופלא שיש בו כדי ללמד אותנו עד כמה כל מעשה שאנחנו עושים בעולם הזה יש לו חשיבות לעולם הבא ויתכן שאפילו יכריע את הכף למעלה:

פעם אחת ביקשו מהמקובל הרב אליהו גוטרמכר לבקר חולה אנוש. כשהגיע לחולה הרב שאל אותו למעשיו. החולה סיפר לו: "אני יהודי פשוט. לא היה לי זמן לעשות חסד או מצווה מיוחדת". הרב ביקש ממנו לחשוב אם הוא עשה משהו מיוחד. האיש אימץ את מחשבתו ולבסוף סיפר:

"הייתי משכים מדי יום ביומו בעוד החושך מכסה ארץ. שמתי את דרכי לעבר בית המטבחים. יום חורפי אחד פסעתי בצעדים איטיים במורד ההר אל בית המטבחים השוכן בעמק".

"מרחוק שמעתי קול עגלה דוהרת אחריו במדרון. המרחק היה רב ולכן חשבתי שאולי דמיני מתעתע בי. מעולם לא עברה עגלה בדרך בשעה זו".

"לא חלפו רגעים ארוכים והדמיון הפך למציאות. ראיתי כיצד כרכרה עם עשרות אנשים עליה מתקרבת כאשר הסוסים דוהרים במהירות בירידה לעבר מדרון תלול".

"דמי קפא בעורקי. העגלון לא עשה שום מאמץ לבלום בעד האסון המתקרב. נראה שהיה שתוי כהוגן ולא היה מודע כלל במתרחש".

"התבוננתי שוב על האנשים שהיו על העגלה. היו עליה עשרות אנשים נשים וטף ששבו מחתונה לבתיהם שבעמק. הם צעקו בקולי קולות לעגלון שיעצור את העגלה לפני שתצנח היישר לעבר התהום הפעורה שמתחת".

"הצעקות לא עזרו. העגלון היה שתוי כלוט. זָמַר שיכורים עליז בקע מגרונו. רצתי לעבר העגלה וזעקתי בקול עצום: 'עצור! עצור!'".

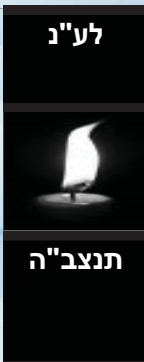
"העגלון נבהל. רק עכשיו הוא הבחין במתרחש. הוא משך בכל כוחו ברסן הסוסים. הללו האטו לרגע אחד את מרוצתם המטורפת".

"אותו רגע היה מספיק עבורי לעצור את העגלה בכתפי החסונות, כשאני נאבק בחרוק שיניים בסוסים המטורפים שנעמדו על רגליהם האחריות בניסיון להמשיך במרוץ".

"גייסתי כל כוחי מצד אחד. עצרתי בעד הסוסים להגיע למדרון התלול. מצד שני זעקתי בקול ניחר לכל יושבי העגלה: **'קפצו החוצה אם חייכם יקרים לכם!'**

"הנוסעים שהיו המומים מכל אשר עבר עליהם צייתו לדבריי וקפצו מיד מהעגלה. בכוחות אדירים הצלחתי למנוע מהסוסים להמשיך בדרכם".

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאל בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחיה ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
נעמי בת כותן ע"ה	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלית בת נאוה ע"ה	כל נשמות עם ישראל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
יצחק בן פנינה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	יצחק בן פנינה ז"ל
חי יזי בן קלרה ז"ל	קסאנש בת דגיסו ע"ה	חי יזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	מישא אסתר בת זהרה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	מסעוד בן יקוט ז"ל
רחמה בת מסעודה ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	רחמה בת מסעודה ע"ה
סעידה בת תופחה ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל	נעימה בת שרה ע"ה	אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל

948
במדבר

כניסת השבת: 19:23

יציאת השבת: 20:14

רבנו תם: 21:09

ע"פ אופק ת"א

ד' בסיון התשפ"ה

טוב העלון השבועי להסות בה'

יום החתונה עם הבורא

מזמנים עצמם במשך היום להידבק באביהם שבשמיים על ידי לימוד התורה - **יזכו לכל הברכה וקירבת ה', ואם חלילה יזניחו אותה - אין לה' חפץ בעולמו.** וזהו הפירוש: "כי הם חיינו ואורך ימינו, ובהם נהגה יומם ולילה", ובכך נזכה ש"ואהבתך לא תסור ממנו לעולמים!".

לכן, היום הגדול הזה של חג שבועות הינו כיום החתונה והנישואין עם בורא עולם ע"י התורה, עד אשר כותב

האדמו"ר רבי העניך מאלכסנדר זצ"ל כי כמו שהחתן - מוחלים מהשמיים את כל עונותיו (ירושלמי ביכורים פ"ג ה"ג) - כך ביום חג השבועות שהוא יום חתונתו של ה' עם ישראל - מוחלים לאדם הרוצה בכלה את כל עונותיו כיום הכיפורים!.

האדמו"ר הקדוש רבי שלום בער מליובאוויטש זי"ע אמר פעם בליל שבועות כי יש תחת ידו כתב יד עתיק של מור זקנו ה'צמח צדק' שכתב בזה הלשון...

- המשך בעמוד 4 -

זוכים אנו להגיע אל היום החשוב והמיוחד ביותר אצל בורא עולם, והוא יום חג השבועות, חג מתן תורה. בבריאת העולם נאמר: "ויהי ערב ויהי בקר יום ה'ששי" (בראשית א', ל"א) - דרשו חז"ל (שבת פ"ח ע"א) "השישי" אינו מדבר על יום שישי בשבוע של הבריאה, אלא על יום השישי לחודש סיון שעתיד לבוא בהמשך, בו תינתן תורה לעם ישראל. התנה הקב"ה עם כל מעשה בראשית ואמר: **"אם ישראל מקבלים התורה - אתם מתקיימין, ואם לאו - אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו"**. אם הבנים שלי ירצו את תורתי, אשר היא המפגש היומי איתי, לפי שהכנסתי את עצמי בתוך התורה, שבכל רגע שאדם עוסק בתורה הוא זוכה שמאיר בו האור האלוקי שהטמין ה' בתורה, כפי שאמרו חז"ל: "שהאור שבתורה - מחזירן למוטב". אם הם יעסקו בתורתי - כל העולם יתקיים, ואם לא ירצו אותי ויתעסקו בשאר הבלי העולם - לא שווה לי העולם ואני מחזיר הכל לתוהו ובוהו.

כמה חשוב לה' התורה הקדושה שלו. אשר אין אפשרות לאהוב את ה' ולהידבק בו - אם לא צמודים לתורה שלו, שהיא החיבור אליו יתברך. משל למה הדבר דומה? למלך שהשיא את בתו ואמר לה: "בתי יקירתי, את הכל אתן לך בחיך על מנת שלא יחסר לך מאומה. אך כל זה בתנאי שתעשי לי חדר צמוד לביתך, ובכל יום תיכנסי אליי לחדר ותספרי לי על כל העובר עלייך ועל כל בקשותייך". אם תיכנס הבת אל אביה בכל יום, תדרוש בשלומה ותשמח איתו - ירעיף עליה אהבה ויתן לה כל משאלות ליבה. אך אם לא תתייחס אליו, ולא תבוא לבקרו ולשמחו - למה לו חיים, אם בתו יחידתו אינה חפצה בקשר איתו, ותישאר היא בחסרונותיה ומגבלותיה כל הימים.

כך בדיוק ישראל, בניו של מקום, אשר בכל עת אשר

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מול. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחת. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה ה"ד. משה כהן בן נוהת ויוסף.

לרפואה, פריסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים ה"ו. ינון בת רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מול. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בני ציפורה.

סגולות וישועות

מתוך "הפלא ופלא" - 052-763-2686

הלכות והליכות

מתוך "בהלכה ובאגדה - שבועות"

שאלה: זכיתי ב"ה ללמוד כל ליל חג שבועות, והנה כאשר הגיע עמוד השחר רציתי לדעת האם לומר את כל ברכות השחר או לא?

תשובה: הניעור כל הלילה, מברך בעמוד השחר (4:10 בת"א) 'ברכות השחר' ו'ברכות התורה', מלבד מברכת 'על נטילת ידיים', שנוטל ללא ברכה. וכן ברכת 'אשר יצר' לא יברך, אלא רק אם הוצרך לצאת לבית הכסא. ואמנם, יש מבני אשכנז הנוהגים לשמוע את 'ברכות השחר' ו'ברכות התורה' מאדם אחר שישן שנת קבע בלילה, והוא מברך ומוציאם ידי חובה. ומכל מקום מנהג בני ספרד אינו כן, אלא כל אחד ואחד מברך לעצמו.

מה אעשה עם כל הכיבוד שמוגש בלילה, מתי יש לברך שוב?

מצוה גדולה לגבאים היקרים להגיש כיבוד ושתיה, על מנת למשוך את לב הלומדים ולרעננם. אולם, האוכל עוגה או פרי מז' מינים (שברכתם מעין שלוש), אף בפחות מ'כזית', ובאמצע יצא לרשות הרבים - כשחוזר למקומו לאכול - אינו מברך שוב ברכה ראשונה (הליכ"ע ח"ב עמוד מ') (כיוון שברכת מעין שלוש צריך לברכה במקומה, ממילא קשור הוא למקום אכילתו), אך באוכל פירות או משקים שברכתן האחרונה 'נפשות' ויצא לחוץ וחזר - צריך לברך עליהם שוב (כיוון דברכת 'נפשות' אינו חייב לברך במקומה, ואינו קשור למקום). ורק אם יתקיימו התנאים יחדיו: א) שהיה בדעתו בשעת הברכה לצאת לחוץ. ב) שלקח את הפרי או המשקה לבחוץ - לא יברך שוב. לכן, אדם שבירך על 'תה' בביה"כ, וחשב בברכה כי ירצה לשתות גם בחוץ, וכשיצא לקח אותו עימו - לא יברך שוב ביציאתו.

הורה הגאון הרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל: "בעת מתן תורה התרפאו כל החולים בעם ישראל. לכן, מידי שנה בחג השבועות, בעת שקוראים בתורה את עשרת הדברות, מתחדשת אותה השפעה והיא עת רצון גדולה לבקש מהקב"ה רפואה שלימה על כל סוגי המחלות שלו או של יקיריו. אלא שיש לבקש זאת לפני הקריאה או אחריה".

כותב ה'פרקי דרבי אליעזר' (פרק מו'): "הזמן המסוגל ביותר להשפעות עליונות בלימוד התורה בחג שבועות ובכל יום הוא החל מחצות יום במשך שלוש שעות!"

הסיבה לכך היא משום שמעמד הר סיני בו קיבלו ישראל את התורה, החל מחצות יום למשך שלוש שעות עד השעה התשיעי.

ולכן כותב ב'נפש כל חי' (מערכת מ' אות סו') כי בשלושת השעות הללו יש השפעות רבות משמיים שיוכל לעסוק בתורה, והלומד בשעות אלו יראה סימן יפה בלימודו".

כתב האר"י ז"ל ב'שער הכוונות': "יזהר מאד בליל שבועות שלא לישון כי ניתנה בו התורה, וכל הלומד בלילה זה זוכה לברכות רבות".

עצות גדולי הדור

פעם-פעמיים, אם קם - טוב, ואם לאו - אינני מחויב יותר. לא מחויב לתת לו מכות בשביל זה. אע"פ שכתוב, 'הוכח תוכיח', אבל כך הילד מתמרד ואז יש לו חוצפה".

האדמו"ר מבאיאן שליט"א - חשיבות הקשר עם המלמדים: "הגם שההורים טרודים בפרנסתם, עם זאת עליהם להיות בקשר מתמיד עם בתי החינוך ועל המלמדים ליזום מעצמם קשר עם ההורים ולעדכןם על הנעשה. כי עיקר גדול בחינוך הילדים הוא השתתפותם הפעילה של ההורים בנעשה בבתי החינוך.

זהירות מסתירה - מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: "גם ההורים צריכים להיות דוגמה לדרך ברורה וחד משמעית של חיי תורה ושאיפות לתורה, כדי שהילדים לא יראו חלילה אצל הוריהם סתירה בין הדברים שהם תובעים ממנו, לבין אורח החיים היומיומי שלהם. אם הילד יבחין אצל הוריו או אצל מחנכיו שאיפות וחתימה לגשמיות, הוא לא יתרשם מהדיבורים על רוחניות, אלא, יחקה את מה שהוא רואה בפועל".

רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א, ראש ישיבת פוניבז': "כתוב ברמב"ם, לא לכעוס על ילדים, רק להציג!".

רגע לפני חג מתן תורה הגדול והנורא, ננסה להציץ ולראות כיצד זוכים למתן תורה פרטי בבית שלנו: לנו ולבני משפחתנו? הנה נקודות מגדולי ישראל...

דוגמא אישית- הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי זצ"ל: "חובה לזכור את הדוגמא האישית של ההורה. הילד צריך לראות את האבא נוהג כפי ההלכה בכל עת ובכל זמן. כשהאבא לא מוותר על תפילה במניין ובכובד ראש. במניין מכובד ולא באיזה קרן רחוב. התפילה נראית כפי שהיא צריכה להיראות. אם עושים כן, יש יותר מהבטחה שמצליחים בחינוך הילדים בסייעתא דשמיא".

ללמוד עם הילד - הגר"ח קנייבסקי זצ"ל: אב צעיר נכנס עם בנו אל מעונו של הגר"ח קנייבסקי זצ"ל וביקש ברכה שבנו יגדל להיות תלמיד חכם. הורה לו אמר ואמר: "אם תרצה זאת - תלמד איתנו יחד. זה מחבר".

לנדנד אך לא בכח - הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: נשאל הרב זצ"ל: עד כמה צריך להעיר לילד? לדוגמא: בחור ישיבה החוזר מחופשה, ובזמן קריאת שמע הוא ישן. האם להעיר אותו או לא?

והשיב: "אני חושב, להעיר, אבל לא לנדנד. להעיר אותו,

מתוק - זה לא מר!

כי בעומק ימי ההסתרה והחושך לא ידעה נעמי ולא הבינה כי ה' מכין מהמצב הנורא הזה את מלך ישראל ומשיחו - דוד המלך ושלמה בנו.

מכאן חותם החת"ם סופר את דבריו ואומר: 'על כן אמרו חז"ל: "בכל מאדך - בכל מידה ומידה שהוא מודד לך, הוי מודה לו במאד מאד". שמתוך שיא הצער והשיברון - רומם וגידל ה' את שלמה מלך ישראל, אשר בנה את בית המקדש, והיו ישראל בארצם בשפע וכבוד רב.

הדבר רמוז במאמרה: "המר ש-ד-י-י לי מאד" - שהאותיות הקודמות ל'מאד' הן 'גלת', והאותיות שאחר 'מאד' הן - 'בנה'. לומר לך, שעליך להודות לה' במאד מאד - באותיות שלפני שהם 'גלת', גם בזמני חשיכה וקושי, וגם באותיות שאחרי מאד - 'בנה', שאתה רואה את הבניה והצמיחה של שלמה המלך שיצא מכל הסיפור הזה. כי אין שעה ורגע שבה ה' מסיר את השגחתו מעל בניו רחומיו ואהוביו, והגם שנפלו וירדו למעמקי שאול, גם אז 'בכל צרתם לו צר' - ה' אוהבם ודואג להם, לפי שהם יציר כפיו ואהוביו.

כתב ה'משיבת נפש' (ח"ב י'): "כמו כן הוא בכל אדם הרחוק מה' יתברך, בפרט בתוקף סוף גלות המר הזה, שהתגבר הבעל דבר (יצר הרע) מאד מאד, עד שכמה בני אדם מייאשין את עצמן כאילו נפשם אינה מסוגלת כלל לעבודת ה' - אך כל זה הוא פיתוי מיצר הרע.

כי באמת צריך האדם לידע ולהאמין, כי נפש כל אחד מישראל גבוהה ויקרה מאד מאד, וכולם הם בחינת בני מלכים, ויכולים לזכות למדרגות גבוהות וקדושות כמו כל הצדיקים והכשרים, כי גם עליהם עברו מחשבות וחלישות דעת כאלו, אך הם התגברו והתחזקו לבל יטעה אותם יצר הרע, עד שזכו למה שזכו". ה' תמיד איתי ומטיב לי, אין מה להתייאש, לא משנה באיזה מצב!

כשראתה זאת נעמי, היא הרגישה שהכל קורס עליה, כעת אף האשה היחידה שנותרה כמשענת ממשפחתה, נפטרה בפתע פתאום, "ותהום כל העיר". ייאוש, שברון וחוסר כל תקווה - אלו היו התחושות הקשות שליוו את חייה של נעמי. תקוותה האחרונה נגוזה, והיא חשבה שמא מרמזים לה מהשמיים שלא חפצים בה ובמעשיה - "המר ש-ד-י לי מאד".

אלא שמשמיים לא מרחיקים אף יהודי, ואין יהודיה או יהודי שנשכח

מאחורה. ה' יתברך שומר ומשגיח על כל אחד ואחד, והגם שנראה כאילו מצבו מר ונורא, 'אוהב את עמו ישראל' משגיח ומסדר את הכל לטובה. אומר החת"ם סופר (דרשות ח"ב רצט, ד"ה כי) כי בורא עולם סידר את הכל בהכוונה מדויקת ע"י שרות, כלתה של נעמי נישאה לבועז, ומאז היה כל מחסורה של נעמי בידי בועז שהיה עשיר גדול ופירנסה בריווח. מאז, היא הפכה להיות כחלק בלתי נפרד ממשפחתו, ובפרט אחר שנולד לבועז ורות בן שהיה כהמשכה של נעמי.

"ותאמרנה הנשים אל נעמי: ברוך ה'... והיה לך (בן זה) למשיב נפש, ולכלכל את שיבתך, ותהי לו לאומנת" (ד', יד'). ומאותו בן יצא בסופו של דבר שלמה המלך, אשר הביא לעם ישראל שפע טובה וברכה. הדבר נרמז בדבריה: "המר ש-ד-י לי מאד", ר"ת 'שלמה', ללמדך,

כל מי שלומד את מגילת רות מתעורר ברחמים על דמות מרכזית, והיא - נעמי. נעמי היא אשה צדיקה, אשת גדול הדור, בעלת משפחה מיוחסת ועשירה, אשר היתה ברום המעלה. מחיים של תורה ועשירות, היא מאבדת את בעלה הצדיק 'אלימלך' שנפטר כעונש משמיים על כך שברח לחו"ל ולא עזר לעניי ארץ ישראל. אם זה לא מספיק, תוך זמן קצר, בעודה בארץ הנכר, נפטרים בקיצור ימים שני בניה היחידים - מחלון וכיליון.

"היה רבי שמעון בן יוחאי אומר: אלימלך, מחלון וכיליון, גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו, ומפני מה נענשו? מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ" [ולא פירנסו את עניי א"י] (ב"ב צא).

ברגע אחד היא מאבדת הכל ונותרת לבד בעולם. שתי כלותיה - הן הדבר היחיד שנותר לה לזכר כל משפחתה המפוארה שנמחקה. היא מחליטה לחזור לארץ ישראל בעודה אבלה וחפוית ראש.

והנה, בעודה מגיעה לבית לחם, נדהמים הכל לראות את האשה שלא היה חסר לה כלום - חוזרת בידיים ריקות. "ותאמר אליהן: אל תקראנה לי נעמי, קראן לי 'מרא', כי ש-ד-י המר לי מאד" (רות א', כ'), אומרת רות לסובבות אותה.

כותב החת"ם סופר חידוש עצום: מדוע הגיעה נעמי חזרה ארצה? היא הרגישה כי היא איבדה כל תקווה, לא נותר לה אף אחד ממשפחתה, ולכן היא שבה ארצה בשביל למצוא מנוח לנפשה, ולזכות להיות בקרבתו של בן משפחתה האחרון - 'בועז' שהיה גדול הדור ובן דודה, על ידי שתהא צמודה אל אשתו, ובכך תמצא נחמה והרגשת משפחה. היה בדעתה לגשת אל אשתו של בועז ולבקש לחסות בצילם, אלא שביום בו שבה נעמי ארצה, נשמעה הבשורה המרה: אשתו של בועז נפטרה בפתאומיות.

(ירושלמי כתובות א, ה).

יום ההתונה עם הבורא

ולכן יש שהסבירו הטעם לאכילת מאכלי חלב בשבועות הוא מפני שהחלב שונה משאר משקים: ששאר משקים שהחמיצו - אין להם כל תקנה אלא רק להשליכם לאשפה. לעומתם, החלב משהחמיץ יש לו תקווה ועילוי, שकेת ניתן להופכו לגבינה ושאר מאכלי חלב משובחים. כך בדיוק אומר ה' לבניו עם ישראל: 'התנאי לקבלת התורה - אין ייאוש כלל, ואף מי שח"ו החמיץ את עצמו, ולא זכה עד כה לאסוף אוצרות רוחניים לנשמתו בעולם הכלה והחולף, לא יחליט בליבו כי אבדה תקוותו ונגזר עליו להיות בשפל הרוחניות, אלא ידע כי מעתה יכול להיהפך למאכל משובח ומפואר, על ידי שיתחיל מהיום לקבוע עת וזמן בכל יום ללימוד התורה לנשמתו הרעבה.

וכבר אמר הרבי הקדוש רבי ברוך
 ממעז'יבוז' זי"ע כי יום חג השבועות
 הוא יום הדין לכל דבר, ואימתו גדולה
 לאין שיעור מאימת הדין של ראש-
 השנה. ומדוע? כי בראש השנה דנים
 כל בריה על ענייני גשמיות ופרנסה,
 'האם יקבלו לחם יותר או לחם פחות
 לפיהם', אבל בחג השבועות, הוא יום
 הדין לרוחניות של נשמת האדם: עד
 כמה יזכה לשפע רוחני לכל השנה,
 ובזה תלוי כל נצחיותו ועולם הבא
 שלו, ולכן יש להשתדל בו פי כמה
 וכמה מיום ראש השנה!

לכן, מעלה עצומה לקרוא ביום זה תהילים, אשר הוא יום פטירת דוד המלך, ולקבל קבלה קטנה בלימוד התורה - ואז מזכים את נשמתו בברכה ואור עצום לכל השנה הקרובה. שנזכה לאור הגדול, אמן!.

ה'יכין' מפרש כי אף הטרוד לפרנס את בני ביתו, ובכל זאת מקבל על עצמו עול תורה (להגיע לדף היומי או שיעור בהלכה, הגם שהוא עייף וטרוד) - כשם שהוא עושה שלא כדרך הטבע ומוסר נפשו על המצוה, כך יעשה לו ה' ניסים שלא כדרך הטבע", עכ"ל.

בורא עולם מוכן לסדר לך את כל העניינים מסביב, אם רק תבוא ותתחבר אליו מידי יום בשיעור תורה בכל נושא אשר תאווה נפשך!.

נהגו כל בית ישראל להניח בבתי כנסיות ביום טוב של חג שבועות עצי סרק דוקא, שאינם מוציאים פירות. ומדוע? כתב החת"ם סופר (דרשות מגילת רות ד"ה ויהי) לפי שבא הקב"ה לומר: **כי אף הנדמים בעיני עצמם לעצי סרק - אשר אין בהם לא טעם ולא ריח, לא תורה ולא מצוות - גם להם יש חלק ביום זה בקבלת התורה, אלא שכל מה שמוטל עליהם זה הנצל ככל יכולתם את היום הזה בלימוד תורה - כי הוא העיקר והתכלית.** ה' רוצה את החיבור עם כל אחד ואחד!.

וזה לשונו: "אני מבטיח למי שיהיה ניעור בליל שבועות כל הלילה ויעסוק בתורה ביגיעה, שיזכה לכתר תורה".

אל הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א נכנס יהודי כואב ושבור. רעייתו חלתה לאחרונה במחלה קשה, אשר הריפוי שלה הינו ארוך ומסובך, אך לא בטוח שתוכל לשרוד אותו ולהישאר בחיים. **"כבוד הרב, מה עליי לעשות על מנת להביא ריפוי לאשתי ושלווה בחיי בני משפחתי?"**, אמר בקול מרוסק עם דמעות המבצבצות מעיניו.

רבי חיים הרים את עיניו ליהודי ואמר לו: **"בחג השבועות הקרוב, תקבל על עצמך ללמוד מסכת 'בבא בתרא' בשנה הקרובה!"**. היהודי לא הבין מה הקשר בין מסכת בבא בתרא הארוכה בש"ס ועוסקת בדיני ממונות לבין רפואתה של אשתו ויציבות הבית המתמוטט ונופל. רבי חיים החזיר את פניו לאברך ואמר לו בחיור: **"בחג השבועות נפסק כמה תורה יוכל כל יהודי ללמוד. אם תקבל על עצמך ללמוד את מסכת 'בבא בתרא' ותתפלל על זה שאתה רוצה ללמודה - הרי שכך ייגזר בשמים. וממילא - יצטרכו משמייים לספק לך את מנוחת הנפש, הרוגע והשלום שתאפשר לך ללמוד מסכת כה ארוכה, וממילא תתרפא אשתך, על מנת שתוכל לעמול בתורה בשלווה!"**.

רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה אָמַר: כָּל
הַמִּקְבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה, מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ
עַל מַלְכוּת וְעַל דָּרֶךְ אֲרָץ; וְכָל הַפּוֹרֵק
מִמֶּנּוּ עַל תּוֹרָה, נוֹתֵנִין עָלָיו עַל מַלְכוּת
וְעַל דָּרֶךְ אֲרָץ. פִּירֵשׁ הֶרֶמְב"ם: 'אָמַר
כִּי בִשְׂכָר לִקְחוּ עוֹל הַתּוֹרָה יִצְיָלוּ
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִקַּל מַעֲלֵיו טוֹרַח הַזִּמּוּן'.

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: טליה ואריאל
בני עדי, הרצל בן רבי, מרים בת נוסרת אסתר,
שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת
רינה. **זיווג הבן ב"ה השנה: ה.ב.ר.** י.ב.מ.
לעילוי נשמת: יונה בדיחי בת תורכיה, רחל
גילה בת נח תנצב"ה

העלון מוקדש להצלחת החפץ בעילום שם

תורמים יקרים - שימו לב!

נפתח חשבון חדש לעלון ע"י עמותה:
בנק פארי (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב בהערות: עבור עלון טוב לחסות בה"
ניתן לקבל החזר מס על כל תרומה ע"פ סעיף 46

בשורה משמחת!

לכל גבאי ביה"כ - סדרת הספרים "ישגשג" (9 כרכים)
של מו"ר הרב שמעון חירארי זצ"ל
מחולקת בחינם! 053-3162618

!?

החידה השבועית

!? איך יתכן שהמפסיק מדברי תורה, זוכה משום כך לאריכות ימים?

אָרױף, ווען גאָר שטעט (ע.ג. 1917)
 סײַ, און – שווערע שטעט
 און אַנדערע שטעט

דפוס צבעוניים צמיתיים

daniel777achiel@gmail.com

052-7151858

- משפחת אחיאל
- משה בריל 9 ת"א

אדר השבת

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

■ ■ ■

טלפון: 052-7148454

■ ■ ■

פקס: 08-9941870

מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

דיון הלכתי בשולחן השבת

משולחנם של גדולי ישראל

סוכן ביטוח ששכח לבטח

שאלה: הזמנתי מסוכן ביטוח פוליסת צד ג' לרכב ושלמתי עליה, לאחר זמן כשפגעתי ברכב אחר התברר לי שהוא שכח לבטח אותי, ונותרתי ללא פוליסה, האם הוא חייב לשלם את הנזק?
שאלה מעין זו כבר נידונה בבית הדין לעניין סוכן ביטוח שקיבל כסף מהלקוח שלו על מנת שיבטח את דירתו ושכח לעשות זאת, ולאחר שפרצה שריפה בדירה התברר שאינו מבטח.
יסוד העניין, כי הנה מצינו בפוסקים ששומר שפשע בשמירתו והרכוש ניזוק, חייב לשלם אפילו על נזק שנגרם בגרמא.
לא זו בלבד, אף אם שכח לבצע את התפקיד שהוטל עליו או שלא שמר כראוי והרכוש ניזוק, הרי זה כאילו פשע וחייב בתשלום הנזק, ואף בנזקי גרמא.
יש שרצה לטעון, שדין סוכן ביטוח כשומר משום שתפקידו לשמור על כספי המבוטח, וממילא אילו פשע חייב. אולם יש שטענו, שסוכן ביטוח אינו כשומר אלא נחשב כעובד של חברת הביטוח, ולכן ייפטר בדיני אדם.
אמנם בעל הפתחי חושן זצ"ל הסתפק בדינו, משום שאפשר לומר שכיון שסוכן הביטוח נוטל אחוזים מתשלום הלקוח הוא נחשב כשלוחו ויתחייב, אך לבסוף הסיק שאי אפשר להוציא ממנו ממון על פי סברא זו.
(הרב אלחנן רבינסקי)

תפילת הגר"ש פינקוס לחג השבועות

יהודי אשר כהן השבועות יצמוד לפני בורא העולם ויאמר לו קד:

"רבונו של עולם רצוני לקבל עלי על תורה, אף סוף סוף הנני מגביל עצמי היצא ד' הגדול הנמצא בתוכי. ומבקש אני ממך, אפוא, שתגדל ממני למדרגת מתמיד אמת, שיקיע באמת בלמוד התורה וקיום מצוותיה, ושפיל הבלי העולם הזה לא יענינו אותי כלל. דבר זה הנני מבקש ממך מִיְיָ מֶלֶךְ עֹלָם וָעֶד"

• מבט לפרשה •

"ויחננו בני ישראל איש על מחנהו ואיש על דגלו לצבאותם"

מסופר על כפרי אחד מסביבות פרמישלאן, שהיה חוכר את המחלבה מאדון הכפר ומזה התפרנס, פעם אחת התעקש האדון ולא רצה להחכיר עוד את המחלבה ליהודי. נסע האיש לפרמישלאן, ניגש לרבי מאיר וסח את דאגתו, בכה והתחנן לפניו שיתפלל בעדו לה', ולאחר מכן נשאר לשבות שם את השבת. מנהגו של ר' מאיר היה, שהוא בעצמו סידר את סדר השולחן, ואפילו מי שיזמר את הזמירות היה לפי פקודתו. והנה בשבת זו התחיל הצדיק בעצמו לזמר בתוך הסעודה את הזמר "כל מקדש שביעי", וכשהגיע לתיבות "שכרו הרבה מאוד על פי פעלו, איש על מחנהו ואיש על דגלו", אמר כך: "שכרו של השומר שבת הרבה מאוד", ומהו שכרו? "על פי פעלו" כמו שהוא גוזר בפיו כך פועלים בשמים, וכמאמר חכמינו "צדיק גוזר והקב"ה מקיים".

לאחר מכן פנה ר' מאיר לאנשים העומדים סביבו ואמר: מה אתם אומרים, מאיר'ל משמר שבת קודש כהלכתו? הן הן השיבו כולם. ואם כן אמר שוב הצדיק מכיון שמאיר'ל מקיים שבת קודש כהלכתו, הרי הוא גוזר ואומר: "איש על מחנהו ואיש על דגלו", ששום איש לא יזוז ממקומו. ר' מאיר נתכוון בזה לאותו חוכר המחלבה, אך שום איש מהמסובים לא הבין את כוונתו, ולא ידע על מי סובבים הדברים. וגם החוכר בעצמו שהיה איש פשוט, לא הבין שעליו רומזים דברי הצדיק.

באותו הזמן נפל פתאום ברחוב בעל המחלבה ולא היה יכול ללכת לביתו, והוכרחו לנשאו בידי עבדיו, שלחו אחרי רופאים והם אמרו שאין תרופה למכתו. בתוך כך נצנץ רעיון במוחו של האדון: אולי בא לי עונש זה על שרציתי לנשל את היהודי מפרנסתו, מיד שלח לקרוא אליו את היהודי, אבל היהודי היה אז אצל הצדיק בפרמישלאן, לפיכך הוצרך להמתין האדון עד שובו, ושלח אחריו ואמר לו שהוא מוחל לו גם את דמי השכירות ונותן לו את העסק בחינם. ובזכות זה תיכף נתרפא האדון.

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני"

מבאר רש"י: מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה.

יש להבין- שאל הצדיק רבי יחזקאל מקוזמיר- האם כל ישראל היו חביבים לפני המקום באותה הדרגה והרי היו בהם גם הדיוטות ועמי הארץ?

אלא- תירץ הרבי- הדבר מובן על פי המשנה במסכת אבות (פרק ד' משנה ג') שם נאמר אין לך אדם שאין לו שעה כל אדם ואפילו הפחות שבישראל יש לו שעה בה הוא מתעלה למדרגות גבוהות!

זה גם הביאור בדברי רש"י מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה דהיינו הקב"ה מונה אותם לפני השעה המעולה שבכול אחד ואחד ועל ידי כן כולם חביבים בעיניו באותה מידה!

אספרה

סיפור לשולחן שבת

דמעות בסוף הסדר

שבחור יושב ליד הסטנדר ולהבות אש התורה לא מתפרצות, אין איש שיכול לחוות את מה שמתחולל בתוך ראשו | סיפור מרגש לשבועות

אשר את ערכן אין לשער.

"לאחר תקופה התרחש הפלא הגדול. התחלנו להספיק במהלך הלימוד 15 שורות גמרא, 20 שורות ועוד, פתאום הגמרא נראתה ברורה ומובנת, אור חדש נשפך על דברי האמוראים הקדושים, והדברים האירו באור יקרות. בהדרגה התעלנו במהלך הלימוד, התקדמנו לפירושי התוס'. בתחילה למדנו את דברי התוס' הקצרים והקלים, לאחמ"כ עלינו שלב ועסקנו בדברי התוס' הקשים יותר להבנה.

כך במשך תקופה פעלו דמעותיו של הבחור ופתחו שלו שערי חכמה, שערי בינה, שערי דעת והשכל. הוא עלה ונתעלה בלימוד הגמ', עם הזמן אף רכש את הרגלי החשיבה הנכונים, בנוסף התלמד כיצד לסדר את הדברים ולהגיש בצורה בהירה וברורה, עד שברבות הימים הפך למגיד שיעור נערץ, אשר כל השומעו מתענג על מבועי התורה שאין להם סוף, ועל הסדר המופתי של הדברים כמגדל בניו לתלפיות".

עד כאן סיפור המעשה, כפי שסיפר האדם שלמד עמו במהלך התקופה הראשונה בישיבה. נשוב למחבר הספר אשר מצטט את הסיפור הנ"ל, ומוסיף את המילים הבאות:

"מאד התפעלתי והתרגשתי מהסיפור, קשה היה לי להאמין שהגאון העצום המפליא בהיקף ידיעותיו, ועומק סברותיו בתחילת דרכו בלימוד הגמרא -- לא ידע כלום! הלא דבר הוא. עובדה זו נראתה לי תמוהה, חיפשתי את ההזדמנות לבדור אצל אותו ר"מ את סיפור המעשה, וזו לא אחרה לבוא.

"באחד הימים לאחר שסיים הרב את החבורה, התלוויתי אליו ושאלתי: האם אפשר לשאול את הרב שאלה? הרב סבור היה כי מדובר בשאלה הנוגעת לנושא הנלמד. 'בדאי', כך ענה. התנצלתי והבהרתי כי כוונתי לשאלה שאיננה קשורה ללימוד עצמו, ויתכן כי יש בתשובתה פן אישי על כך השיב: 'תשאל, ואם יתאפשר נענה'...

"אזרתי אומץ ושאלתי: האם זה נכון שבתחילה - כשהרב נכנס לישיבה, ההספק היומי עמד על פחות מ-10 שורות גמרא? הוא חייך ואישר את הדברים. הוספתי: האם זה נכון שהרב היה נשאר לאחר הסדר כמחצית השעה וחוזר על הגמרא ודברי רש"י שוב? - 'כן! הוספתי: האם זה נכון שהרב חזר הרבה פעמים על הקטע הקצר ונוכח לראות שהוא איננו זוכר מאומה? הוא הנהן בראשו וניכר היה על פניו כיצד צפות להן תמונות מן העבר בזכרונו. העזתי והמשכתי לשאול: האם עד כדי כך, שהרב היה... כאן רק סימנתי ביד על העין כעין דמעות יורדות... והוא מהנהן בראשו ואומר לי: 'כן, כן, כך היה'..."

הגאון רבי ישראל אליהו וינטרוב צ"ל כתב לבנו (קיץ תשמ"ח):

"בס"ד, עש"ק, לבני יקרי חמדת לבבי ר'... שליט"א שלום וברכה. בליל ש"ק, בדברנו יחד על אודות הצלחתי בנעוריי, אמרת: 'מסתמא היה לאבא ראש טוב', ותלית הכל בזה... אבל דע לך האמת, כי לא זהו סיבת הצלחתי כלל. בנעוריי שפכתי הרבה דמעות לזכות לד' דברים, שהם: יראת שמים, תשובה, התמדה בתורה בכל מצבי, ודבוקות בה' לשמה. ואחרי הרבה תחנונים נפתחו השמים... ואראה אלוקים בלימודי ועבודתי, וכאן היה כל סוד ההצלחה".

את הסיפור הבא העלה הרב אליהו גדלביץ ולקראת חג השבועות יש בו לחזק את ציבור הקוראים.

מעשה היה במגיד שיעור באחת הישיבות הגדולות המפורסמות, אשר נודע בכוח הסברתו לבאר ולהאיר לחדד ולהבהיר. שיעוריו קנו להם שם של בהירות מיוחדת ושומעיו היו מרגישים מידי יום את עריבות ומתיקות טוב התורה. אף אני נמנית על שומעי לקח. השיעור היומי כמו גם החבורה השבועית של אותו ר"מ היו כמעין בלתי פוסק של חידושים וביאורים בכל מכמני התורה ורזיה. אוצרותיה של התורה הקדושה נפרשו באותם רגעים אל מול שומעי השיעור והיו הדברים שמחים ומאירים כנתינתם מסיני.

קשה היה להאמין כי הר"מ הנערץ, בעברו היה רחוק מאד מכל שיג ושיח הנוגע לדף גמרא, ואף לימוד שורה אחת עלה לו במאמצים מרובים. כיצד הכל התחיל את סיפור עלייתו של המגיד שיעור המיוחד, שמעתי ממי שהיה שותף בחרותו שלו בזמן שהגיע לישיבה, וכך סיפר:

"ביקשו ממני ללמוד עם בחור חדש שהגיע מדרום אפריקה. הסכמתי ללמוד עימו סדר ג'. האמת, היה לי קשה מאד. היינו יושבים מתחילת הסדר ועד סופו, כשעתיים ומחצה, ובמשך כל הסדר אינו מספיק בקושי עשר שורות גמרא ורש"י. הוא פשוט לא היה מבין כלום, בקושי דיבר עברית, שפת הגמרא לא היתה מוכרת לו כלל ועיקר, הרקע ממנו בא כמו גם הסביבה הזרה והחדשה, רק הוסיפו להשיי הלימוד וההבנה. מיד כשהגיעה השעה 23:00 כל היה מסתיים הסדר הייתי קם והולך, כבר לא נותר בי כח - להמשיך עימו מגודל המאמץ, ואילו אותו בחור היה נשאר במקומו כמחצית השעה או יותר על מנת לחזור על מה שלמדנו.

"יום אחד לאחר שסיימנו את הלימוד, קמתי לדרכי, התרחקתי קמעה ממקומנו הקבוע והבטתי מרחוק על הבחור. לרגע היה נדמה לי כי הוא חוזר על תלמודו, אך כשהמשכתי להתבונן הבחתי שאיננו לומד, יתכן כי אצבעו אמנם מונחת על דברי רש"י אבל הוא אינו לומד הוא בוכה... - דמעות חמות זלגו על לחייו, הבכי היה חריש אך ניכר היה כי בלבו פנימה מתחוללת סערה של ממש.

"דאגתי לשלומו, בצעדים מהירים מיהרתי למקומו ושאלתי: חיים קרה משהו? מדוע אתה בוכה? - הוא לא ענה. הוספתי ובידתי: יתכן שסיבת הבכי קשורה אלי? חיים נענע לי בראשו לאות לאו. חשבתי לתומי, אולי הגעגועים לביתו המרוחק, אולי תנאי הישיבה וכדו' הם אשר גרמו לו לסערת הלב ולבכי הבלתי נשלט. פניתי אליו והצעתי את עזרתי בכל תחום שביקש.

"חיים הביט בי בעיניים מצועפות, מבטו קלט את הדאגה הכנה לשלומי ואת הרצון האמיתי לסייע לו, הוא שאף אויר מלוא ריאאותיו והשיב בקול שבור: איך אוכל שלא לבכות. 'לא די שבקושי אני מבין את הלימוד, עתה לאחר מספר שעות של לימוד אני חוזר על כל מה שלמדתי עכשיו, ואני מגלה כי אינני זוכר כלל. האוכל שלא לבכות?'

"נסיתי לעודדו במילים פשוטות. אל תצטער, בעז"ה תמשיך ותתמיד, אט אט ה' יעזור תבין יותר ותזכור יותר. נפרדתי ממנו בכאב והתפללתי להשי"ת להצלחתו המהירה בלימוד. הבכי חזר על עצמו מידי ערב, הדמעות החמות הציפו את כאב הלב על חסרון ההבנה וידיעת התורה. השאיפה הטהורה 'והאר עינינו בתורתך' מצאה מסילות מן הלב אל העין, בדמותן של דמעות יקרות

חיים של תורה

הרב שמשון רפאל הירש היה מזכיר בכל הזדמנות, התורה לא ניתנה לנו בנפרד מחיי היומיום, אלא כחלק מהותי של חיינו הפשוטים והגשמיים. מאמר לחג השבועות

קוראים יקרים!

חג השבועות שונה משאר ימים טובים בדרך מפתיעה. בניגוד לשאר ימים טובים, בהם הגמרא מביאה מחלוקת ביחס לדרך הנכונה לחגוג את היום, לעניין שבועות אין ספק שלפחות חלק מהיום צריך להיות מיוחד לעינוגים גשמיים: "בעצרת כולם מודים דבעינן נמי לכס" (פסחים סח, ב).

אמרת חז"ל זו נוגדת את האינטואיציה. הרי דווקא בשבועות, ביום בו אנו מציינים את מתן תורה, היה נראה מתאים להקדיש את היום כולו לתורה ולתפילה - לעבודת השם.

שהתחדשה בתורה? למה דווקא כאן נתייחד היום להיות "חצי לכס"?

התשובה לשאלה זו גלומה בתוך דברי הברייתא: "גדולה תורה שנותנת חיים לעושיה בעולם הזה ובעולם הבא" (אבות ו, ז). גדולתה של תורה היא שהיא נותנת חיים לאדם לא רק בעולם הבא - מה שנכון ביחס לכל המצוות - אלא גם בעולם הזה. תורה נקראת "תורה חיים" - "עץ חיים היא למחזיקים בה". התורה היא עצמה חיים, כיון שהיא מגדירה לא רק "פולחן דתי", אלא דרך חיים שחובקת את כל פינות חיי האדם.

כפי שהרב שמשון רפאל הירש מזכיר בכל הזדמנות, התורה לא ניתנה לנו בנפרד מחיי היומיום, אלא כחלק מהותי של חיינו הפשוטים והגשמיים.

כשאנו אוכלים, אנו אוכלים עם התורה; כשישנים, ישנים עם התורה וכשהולכים לעבודה, עובדים עם התורה. הרעיון של 24/7 אינו מצוי בדרך כלל בלקסיקון הדתי, אבל ביחס לתורה הוא בהחלט מתאים.

אין רגע ביום או בלילה שיהודי חי בנפרד מהתורה. מסיבה זו, בשבועות, יום מתן תורה, עלינו לעבוד את השם לא רק בדרך פולחן, אלא אף בדרך של הנאה גשמית. עלינו לגלות שהתורה חודרת לא רק לרובד של מצוות ועבודה, אלא אף לכל פינות חיים, לכל המעשים הפשוטים והגשמיים שבני האדם נדרשים לעשות. בשבועות, וכך בשנה כולה, אנו נדרשים לחיות חיי תורה.

כאשר ניתנה תורה לישראל הגמרא מלמדת שנשמות ישראל עזבו את גופותיהם. רק על-ידי שהוריד הקב"ה "טל של תחיית המתים" זכו העם לחיות שוב. אם תורה היא סם החיים, איך ייתכן שהתורה הביאו בעטיה דווקא מיתה?

ייתכן שהתשובה לכך היא שהעם היה צריך לגווע ולמות, ושוב להיוולד מחדש. החיים שלנו - חיים ארציים ואנושיים - לא יכולים להיות אותם חיים לאחר התורה שפי שהיו קודם התורה. כל העם היה צריך למות, ולהיוולד מחדש. אלו שחיים שאנו חיים: "וחיי עולם נטע בתוכנו".

הלואי שהתורה תחדור לכל רובדי חיינו, במלוא המובן. ויה"ר שכל אחד מאתנו יזכה לחלקו בתורה, כאיש אחד בלב אחד.

חג שבועות מלא תורה וכך יהיה שמח!!

ובברכת יגדיל תורה ויאדיר

מידה כנגד גבינה

החשש מהאכלת בשר וחלב מאות תלמידי הישיבה, התבררה כלא נכונה בזכות נס אחד ממרומים. - הרב חיים זאיד בסיפור לשבועות

חג השבועות הוא לא רק חג מתן תורתנו הקדושה, אלא הרבה מעבר לכך. יום גדול וקדוש זה, הוא יום מסוגל לאין שיעור ולאין ערך. אדם שיודע לנצל את היום הזה לבקשותיו, לצרכיו ולצרכי בני ביתו יראה ניסים לנגד עיניו באופן נגלה ובאופן נסתר.

מהסיפור הבא, אני בטוח שבע"ה נלמד יחד מהו הכח של חג השבועות, שאך עתה יצאנו ממנו עם הרבה מאוד טעם של קדושה ויראת השם.

ערב חג שבועות דאשתקד צלצלה אליי אשה יקרה וסיפרה לי שהיא עתידה לעבור מיד לאחר חג השבועות ניתוח מסובך ביותר. בכדי להרבות זכויות להצלחת הניתוח היא מעוניינת להכין ולשלוח לישיבה שלנו עוגות עבור עמלי התורה השוקדים לילה שלם על לימוד התורה הקדושה.

"הישיבה שלנו מונה למעלה מ-100 בחורים וזו עבודה מרובה. אני לא מאמין שיהיה לך כח לדאוג לכלל הבחורים", אמרתי לה. אבל היא התעקשה - "אל תדאג הרב זאיד", אמרה לי. "בעזרת ה' אני אדאג לכלל הבחורים ואכין את כל מה שצריך עבור הצדיקים הללו".

ואכן היא עמלה קרוב לשבוע שלם לפני שבועות והכינה כמויות אדירות של עוגות לכבודה של תורה, והכל בעין יפה, טעים ובשפע בלתי יתואר שהספיק לכלל בני הישיבה ועוד נותרה כמות גדולה בסייעתא דשמיא.

אצלנו בישיבה יש מנהג יפה מאוד, שבליל שבועות בכל שעה עגולה שרים מעניני התורה הקדושה. חלק מהמנהג הוא שמיד אחרי שמסיימים לשיר משהו מסתובב עם עוגיות, פירות ושתייה ומחלק לכלל הבחורים. כך כולם נותרים בתוך בית המדרש כל הלילה מבלי צורך לצאת ולחפש מה יש בחוץ...

בשעה אחת בלילה חולקו חלק מהעוגות המיוחדות שהכינה אותה אישה יקרה. חצי שעה מאוחרת יותר, בעוד אני לומד עם החברותא שלי על עם ישראל וקבלת התורה ואני ממחיש לו את כוח התורה במשפטים הבאים: "תאר לעצמך את עם ישראל אילו לא קיבלו את התורה ולא היה להם את איסורי בשר וחלב. אנחנו נשמרים על כל צעד ושעל בזכות התורה. הנה למשל העוגה החלבית שאנו מחזיקים ביד - מי שאכל בשרי, לא יכול לאכול אותה".

אני אומר והחברותא שלי מחוויר לגמרי. "רק רגע כבוד הרב", הוא קוטע אותי, "באמת אכלנו בשרי בסעודה וכעת חילקו עוגות גבינה

חלביות, אני לא מאמין למה שקורה פה עכשיו".

את מה שהתרחש לאחר מכן ככל הנראה לא אשכח מעולם. ישיבה שלמה הייתה על הרגליים, באמצע כל השטייגען ולמרות כל ההכנה לשבועות - התחושה נוראית. רק שעתיים אחרי שאכלו בשרי, כולם ישבו לאכול עוגות חלביות. עמדת ואמרת להם: "בחורים נפלאים, אני חושב שצריכים להראות לבורא עולם שטעינו. כעת לומדים שטייגען אש לכבוד בורא עולם, ובבוקר בתפילת שחרית עם כל הברען אנחנו נבקש מחילה מבורא עולם ועל כך שטעינו".

אין דרך לתאר איזו אש בערה בבית המדרש לכל אורך הלילה ויתירה מכך בתפילת שחרית שלאחר מכן "אבינו אב הרחמן רחם עלינו" - טעינו טעות גדולה ומרה. לאחר תפילה הגיע בעלה של אותה אשה יקרה ושאל את אחד הבחורים מה היו השאגות שאותן שמע במהלך התפילה - קולות שהוא לא רגיל אליהם בדרך כלל.

"טעו עם העוגות של אשתך. בישיבה היה אוכל בשרי ופחות משעתיים לאחר מכן אכלנו עוגות גבינה חלביות, ל"ע", אמרו לו תלמידי הישיבה בפנים נפולות.

"חברים מה קורה אתכם?!" הוא השיב בפליאה, "אלו לא עוגות חלביות! מדובר בעוגות פרווה. משום מה רכשנו קופסאות בצבע תכלת עם מדבקות חלבי, ושכחנו ליידע אתכם שלמרות זאת מדובר בעוגות פרווה", אמר לבחורים המשתאים.

בבת אחת פרצה שמחה גדולה בישיבה עד כדי שהבחורים שלא נתנו כל הלילה שינה לעיניהם עוד יצאו בריקודים של שמחה על כך שלא נכשלו חלילה באיסורי בשר בחלב.

מידה כנגד מידה: אותה אישה שהכינה את העוגות לעמלי התורה, הלכה לאחר שבועות לניתוח והניתוח בס"ד הצליח מעבר לציפיות. אבל - לאחר הניתוח בעת שעשו סי.טי. בכדי לבדוק את תוצאות הניתוח, ראו שהניתוח לא הצליח במאת האחוזים.

האישה הייתה בצער נורא גדול, למרות שהניתוח ברמה מסוימת כן הצליח, ומאידך יש בו איזה חסרון מסוים. אך, לאחר כמה ימים צלצלו אליה שוב וסיפרו שלאחר הבחנה נוספת בסי.טי. הרופאים סבורים שהניתוח עבר בהצלחה מיוחדת ומעל הטבע.

”

בתנו הזו כבר הגיעה לגיל 37 ועוד לא מצאה את זיווגה. כמעט עשרים שנה היא בשידוכים

חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרות הרב מלאכי כהן שליט"א

דימוי עצמי

מה הסיפור שלו?

בואו וניגש באופן מידי, לנושא המרתק כל-כך שמעסיק רבים מאיתנו: דימוי עצמי/ביטחון עצמי. מה זה בכלל הדבר הזה, דימוי עצמי?

דימוי עצמי, הוא הדעה שיש לנו לגבי עצמנו. אם נענה בכנות לשאלות: כמה אני שווה? האם אני בסדר? עד כמה אני מספיק טוב? נקבל את הדעה שלנו לגבי עצמנו = נדע מהו הדימוי העצמי שלנו. ואם זה ברור, בואו ונתאמץ להבין... איך נוצר דימוי עצמי?

הדימוי העצמי שלנו, נבנה אט אט עם התפתחותנו. הוא מורכב ממחשבות ומתחושות שחשבנו ושהרגשנו בעבר ובהווה. כל מילה שנאמרה לכיוונינו כל מחווה ותנועה, מתפרשים אצלנו במחשבה, ומרכיבים חלק מתוך הדימוי שלנו על עצמנו. כמובן שיש אנשים שמהם אנחנו מושפעים פחות, ויש אנשים שמהם אנחנו מושפעים יותר, לדוגמה: בגיל הילדות אנו מושפעים באופן דרמטי מההורים שלנו. מה שהם חשבו עלינו, אנו חשבנו על עצמנו.

באופן תאורטי, כאן טמון היסוד לשנות את הדימוי העצמי שלנו, אם נגרום לעצמנו לחוש כלפי עצמנו טוב בהווה - נבנה דימוי עצמי, חיובי, מוצק ויציב.

אבל בפועל, את ההסתכלות של העולם עלינו לא ניתן לשנות, כמעט, הדבר היחידי שניתן לשנות זה התפיסה שלנו על העולם, כלומר מה שאנחנו חושבים שאנשים חושבים עלינו. יותר מזה, אצל רובנו, התשובה לשאלה 'מה אנשים חושבים עלי?' קשורה למה שאנו חושבים על עצמנו.

כי כשאנו חושבים על עצמנו טוב, אנחנו חושבים באופן אוטומטי שאחרים גם חושבים עלינו טוב. ובקיצור, ההסתכלות של העולם עלינו תלויה בצורת ההסתכלות שלנו על עצמנו. לכן השלב הראשון בשינוי הדימוי העצמי, הוא לשנות את ההסתכלות שלנו על עצמנו.

העניין הוא, שברוב ככל הפעמים אנחנו לא מרשים לעצמנו לחוש תחושת שווי וערך אם אין לנו מעשים להתפאר בהם - על אף הטעות שבתפיסה הזו, הדרך לתקן אותה הוא בשימוש בתפיסה הזו עצמה. אנחנו נעשה ונזכיר מעשים טובים וראויים שאנחנו עושים, כדי למצוא את נקודות הטוב והערך שנמצאות בנו.

כדי לזכור עד כמה אנו חיוביים וטובים, יעזרו מעשים טובים. אך הם יעזרו רק אם אנחנו אכן רוצים לשנות את התדמית שלנו על עצמנו, ומנסים למצוא את תחושת הערך והשווי שיש בנו (ויש בנו) אחרי המעשים הטובים שלנו. אבל אם אחרי כל מעשה טוב שנעשה, נמעיט בערך עצמנו ונשפיל באכזריות את תדמיתנו בעיני עצמנו - נגיע למצב שבו גם המעשים הטובים לא מקנים לנו תחושת ערך ושווי. (מקורות: 'מכתב מאלוה' ח"ג 127 - כל עניין פנימי יכול להשתנות על ידי מעשים בתנאי שגרעין ממנו נמצא עמוק באישיותנו. ח"ד 224, מעשה הנעשה עם חיבור חלקי יהפוך להיות חלק מאישיותנו אם נתאמץ לחבר אותו בחיבור מלא).

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמתו בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נל"פ. מדר"ך חתנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות m086173528@gmail.com האזינו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגו עכשיו: 08-617-3528.

לתגובות או אם יש לכם סיפור חיים לשחף אותנו - שלחו לדוא"ל: alon7148455@gmail.com

אמרי קודש

חידושים וצימוקים בפרשה
הרב יצחק עטיה שליט"א

הכנה לקבלת התורה

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר" (במדבר א א)

במדרש רבה (א, ז) אמרו רבותינו ז"ל בשלושה דברים נתנה התורה: באש, במים ובמדבר. באש מנין- "והר סיני עשן כולו" (שמות יט, יח), במים מנין- "גם עבים נטפו מים" (שופטים ה, ד) במדבר מנין- "במדבר סיני ע"כ.

ובספר "שערי ישועה" [להגאון ר' ישועה עטיה זצ"ל] כתב לבאר, על פי מה שכתב הרמב"ם זיע"א הדברים אשר הם קיום הגופות, כל אשר יהיה הצורך לו גדול הוא יותר נמצא ומזומן.

כמו האוויר שאי אפשר לחיות בלעדיו אפילו רגע, לכן הוא נמצא בכל מקום, ובכל זמן, כי אי אפשר להיות בחיים גם רגע אחד בלי אוויר. לא כן המים, כי אפשר לחיות בלא מים כמה שעות. וצורך המים יותר גדול מהמזון, לכן המים מצויים יותר. וכן הלחם מצוי יותר ממינים שאינם הכרחיים מספיק למציאותם גם במקומות רחוקים. אשר על זה אמר הכתוב (דברים ל, יא-יד) "לא נפלאה היא ממך, ולא רחוקה היא וכו' כי קרוב אליך הדבר מאוד", ואם כן בכל כורחך תשפוט- "כי היא חייך", כי היותר מוכרח אל החיים הוא יותר קרוב.

זה שאמר המדרש [הנ"ל] בשלושה דברים נתנה התורה: באש, במים ובמדבר, להורות שכשם שהדברים האלה בחינם ומצויים, כן התורה בחינם. שנאמר (משלי ח, י) "קחו מוסרי ואל כסף".

ונקודה נוספת הנרמזת "במדבר", שהבוא מסמל עניין של ענווה כידוע [עיין בבעל הטורים] ואחת מן המידות הטובות היא מידת הענווה אשר מאוד חשובה היא להגיע לשלימות בתורה הקדושה והמפרשים אמרו רמז לזה שכמעט בכל שנה יוצא שלפני חג השבועות קוראים בתורה בפרשת 'במדבר', ללמדנו שמי שרוצה לזכות לכתרה של תורה צריך קודם לכן להשפיל עצמו ולהיות עניו כמדבר, וכמו שדורשת הגמ' (עירובין נד.) מאי דכתיב ממדבר מתנה אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשייך בו תורה נתנה לו במתנה.

ובגמ' תענית (ז.) אמרו רבותינו ז"ל, למה נמשלו דברי תורה למים דכתיב "הוי כל צמא לכו למים, לומר לך מה מים מניחים מקום גבוה והולכים למקום נמוך, אף ד"ת אין מתקיימים אלא במי שדעתו שפלה. [מגיד דבריו ליעקב] (שבועות עמוד יז והלאה) עיי"ש עוד מש"כ בזה דברים נפלאים.

כיצד מתמודדים עם ילד מופנם

'ילד מופנם' - נקרא ילד שיש לו סגירות רגשית. קשה לו להגיב

לסיטואציות, וגם נוהג לחשוב לפני כל מה שהוא עושה. אך עדיין, חשוב לדעת כיצד להתמודד עם ילדים מסוג אלה, בכדי להובילם בדרך הנכונה

כולנו מכירים את הילד המופנם, זה ששותק ולא תמיד מגיב לכל דבר שרוחש סביבו. זה שלא יודע להגיב כשצריך, ובולע פנימה מה שמציק לו. במאמר זה ננסה לכתוב מעט על היתרונות והחסרונות שיש בילד מופנם, על הדרך בה אנו אמורים להתייחס, ובעיקר למה עלינו לצפות בעתיד הנראה לעין. מתופעה זו, ילד מופנם הוא ילד שזקוק לסביבה שקטה, הוא זקוק לקצב איטי בעיקר, כי חשוב לו לא להיות שטחי, אלא לראות כל דבר בעין יסודי. במילים אחרות, הוא מחפש לעשות כל דבר על הצד הטוב ביותר. הבה ונפנים כי אין שום דבר רע בלהיות מופנם, לא מעט מאתנו מעדיפים לבלות זמן רב יותר בעולמם הפנימי, מאשר העולם שבחוץ. הרבה מגדולי ישראל היו מופנמים כשהיו צעירים, ואין בכך כל דבר רע. עובדה שהם העפילו למקומות גבוהים כל כך.

ניתן אף לומר, שיש במופנמות של ילדים הרבה חלקים טובים שאין בילדים שאוהבים כל העת להחצין את עצמם. ילדים מוחצנים מבצעים הרבה בחירות אימפולסיביות, הם כל הזמן בלחיצת רגל על הגז. מנגד, ילדים מופנמים חושבים היטב לפני שהם עושים דבר מה, או מדברים הם כל הזמן עם רגל על ה'ברקס'. המערכת השולטת בתגובותיהם, היא ביולוגית ועוברת בתורשה על פי הגנים. לכן האופי הזה הוא לא דבר שניתן לשנות בקלות רבה, ואין צורך לנסות לעשות זאת. אל תילחצו אם יש לילדיכם רק חבר אחד, יתכן שאתם לחוצים מהעובדה שלילדכם קשה לפתח חברויות, אך בדיוק כאן מצוי ההבדל המהותי בין אנשים מוחצנים למופנמים. בעוד שאנשים מוחצנים יכולים להתחבר כמעט עם כל בן אדם, הם נוטים ליצור קשרים שאינם משמעותיים עבורם. אנשים מופנמים לעומת זאת, מעדיפים מעט קשרים, אך לכל מערכת יחסים שכבר יש הרי שהיא במשמעות עמוקה יותר מאשר חברות רגילה שאנו מכירים.

מאידך גיסא, חשוב שהורים ידעו שישנם דברים שאנו אמורים לפקוח עינים, דווקא בגלל המופנמות של מי מהילדים באם נעשה זאת נוכל להקדים תרופה למכה בהרבה מההתרחשויות הבעייתיות שיכולות לקרוא לילדים בגלל אופי זה. ועל כן נלמד בשורות הבאות.

ילדים מופנמים, מרגישים לחץ כאשר הם מגיעים לסביבה שאינה מוכרת. ולכן יש לעזור להם ליצור קשר עם הסביבה בהדרגה, תוך כדי תיווך. לדוגמא לקחתם את ילדיכם לאירוע חשוב שתקדימו מעט, כאשר לא כל האורחים עדין בסביבה כך ייקל על הילד לעבד לאט יותר את הנתונים, ולהסתגל לסביבה בדרך שלו. בפרט באם הוא עצמו קשור במישרין לאותו אירוע, הדברים נכללים כמובן גם בהקשר של פתיחת שנת לימודים חדשה במסגרת לימודית שהוא לא מכיר, כגון עקב העברת דירה או עלייה לכיתה א' בפעם הראשונה.

חשוב שהורים יתנו 'פידבק' חיובי לילד מופנם, כאשר הוא עשה דבר שנוגד את האופי שלו ובכל זאת הוא התגבר על עצמו, ופתח קשר או דיבר במקום שהיה לו לפני כן קשה לעשות את זה.

הפידבק החיובי יתן לו כוח ואומץ להמשיך ולעשות את זה. ילדים מופנמים לא אמורים להיות שק חבטות של חבריהם, למדו את ילדיכם כיצד להגן על עצמו, ולומר את ה'לא' כשצריך לעשות זאת.

חשוב שדווקא הורים שיש להם ילדים מופנמים, יצרו קשר בתדירות גבוהה יותר עם המערכת החינוכית. לא מעט ילדים שלא הגיבו למופנמות שלהם, פיתחו לאחר זמן מסויים. אירועים טראומטיים כגון התפרצויות זעם העלמויות לפרקי זמן קצרים ולכן התרופה חשובה קודם המכה.

נצור לשונך // שומרים על הלשון - ורואים ישועות!

לשוה"ר הוא אך ורק כשאומר דברים אמיתיים שעשה חברו ולא באותם אנשים שטועים וחושבים זה לא לשוה"ר מפני שבאמת הוא עשה את הדבר הזה, מפני שאם זה שקר מה שאנחנו אומרים על הזולת אז העונש הוא של מוציא שם רע שאז העונש שלו גדול ואין לו כפרה עד שילך ויפייס את חברו שהוציא עליו את השקר.

גליון מס' 1217

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

מערכת "שמעו ותחי נפשכם"
מברכת את קוראי העלון
ואת עם ישראל
בברכת חג שבועות שמח

במדבר - שבועות - ד' - ו' סיון תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

הודי צריך לזכור תמיד - שעם ישראל מושבעים ועומדים מהר סיני. אנו נשבענו לקב"ה שאין אנו מעבירים אותו בא-ל אחר, ואף הוא נשבע לנו - שאינו מעביר אותנו באומה אחרת, כמו שכתוב: "את ה' האמרת... וה' האמירך".

המקור בפרשה: "וידר ה' אל משה במדבר סיני... נסמכה פרשה זו של חומש הפקודים לפרשת תמורה של מעלה, ללמדך - מה הקב"ה יחיד ואין לו תמורה, שנאמר: "אין קדוש כה' כי אין בלתך", כך הקב"ה לא ימיר את ישראל באומה אחרת, וזהו שכתוב: "דודי לי ואני לו. אני קדוש ואתם קדושים, אל תמירוני - כשם שאין אני ממיר אתכם. אתם קרוים צאן, וכשם שאין ממירין בהמה בבמה - כך איני ממיר אתכם".

הוראה למעשה

האדם צריך לעשות את כל מה שביכולתו להתקרב לקב"ה, וכשמקיים זאת מובטח לו מחז"ל - ש"הבא ליטור מסייעין אותו". "אמר הקב"ה לישראל: בני, פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו".

המקור בפרשה: "ואתה הפקד את הלוים". "כל מי

האר"י ז"ל אומר: "כמו שיש ארבעה דגלים, כך יש ארבע כיתות בישראל חלוקים במנהגים: ספרד, אשכנז וכו'. וכל אחד ישאר כדגלו לנהוג מנהגו.

הוראה למעשה

אשרי מי שעושה כן - לומד ומלמד בן חבירו תורה ובמיוחד בחינם, אז שכרו כפול.

המקור בפרשה: "אלה תולדות אהרן ומשה", מלמד שכל המלמד את בן חבירו תורה, כאילו ילדו" (סנהדרין יט) ולא תאמר כ"אילו ילדו" ולא ילדו ממש, כי אדרבה הוא ילדו בעצמו, כי אביו ואימו נתנו לו הגוף והרב משפיע בו נשמה, כי התורה נשמותיהן של ישראל.

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת כי מי ששורשו יותר קדוש מאחרים, צריך גם כן להתקדש ביותר. על כן שבט לוי שנבחרו בפרטיות כי כל האומה הישראלית כתוב אודותם "ואנשי קודש תהיון ל" ואחר כך קידש ה' יתברך את הלוויים ופירט בהם "והיו לי הלוויים", ועל כן שבט לוי קדושים יהיו ביתר שאת וביתר עוז לקדש את עצמם הרבה.

המקור בפרשה: "והיו לי הלוויים".

שמקרב עצמו מעט - מקרבין אותו הרבה. מניין? מבני לוי שקרבו עצמם מעט, דכתיב: "מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי", לפיכך אמר הקב"ה: הם קרבו אלי - אף אני מקרבם ועושה אותם משרתי וגדולי ביתי ואיני מפקיד ביתי אלא להם, שנאמר: "ואתה הפקד את הלוים על משכן העדות ועל כל כליו ועל כל אשר לו והם ישרתו... הם הנושאים - בנסוע המשכן, והם המשרתים בחנותם".

הוראה למעשה

האדם צריך להחשיב את עצמו בדבר שבמניין ולחשוב שכאילו הכל תלוי בו. גם יחשוב שהכל תלוי בפעולתו וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: "לעולם יחשוב האדם כאילו העולם חצי חייב וחצי זכאי ואם הוא גם כן עשה עבירה, נמצא מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה. עשה מצווה, מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות. (קידושין מ).

המקור בפרשה: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל. המניין היה כדי להשרות עליהם שכינה (רש"י)

הוראה למעשה

האדם צריך לדבוק במנהג אבותיו ושלא לשנות את מנהגו ומנהג משפחתו.

המקור בפרשה: "איש על דגלו באותות לבית אבותם."

נקי הדעת שבידועים

הגאון שזכה לסיים את הש"ס 101 פעמים

לארץ ישראל והתמנה לראב"ד העדה החרדית בירושלים, ולימים לגאב"ד לאחר פטירת הגרי"צ דושינסקי זצ"ל. הוא הנהיג את ישיבת "אהל משה" בחום וברגישות, תמיד עם חיוך עדין ומילה טובה לכל אדם.

גולת הכותרת של חייו הייתה מסירתו לש"ס. רבי זליג סיים את התלמוד הבבלי לפחות מאה ואחת פעמים - הישג כמעט על-אנושי, שהפך אותו לאגדה בחייו. בירושלים, כשעסק בצורכי הציבור יומם ולילה, מצא את שמחתו האמיתית ברגעים הקטנים, בשניות המתנה לפני אירועי מצוות אליהם הוזמן. בין פגישה לפגישה, בין דיון הלכתי לביקור בקהילה, הוא ניצל כל רגע פנוי לשקוע בלימוד הגמרא, משלים מסכתות ומגיע לסיומן. כל סיום היה עבורו חגיגה שקטה, רגע של התעלות שבו הרגיש את יופייה של התורה.

כמה סימלי הדבר שב-ז' בסיון, אסרו חג של חג מתן תורה בארץ ישראל, השיב רבינו זצ"ל את נשמתו הטהורה ליצורה והותיר את בני ירושלים של מעלה יתומים ומבכים את הסתלקותו לשמי רום.

גאב"ד העדה החרדית הגאון האדיר רבי זליג ראובן בנגיס זצ"ל

טבורה של ירושלים העתיקה, בין סמטאותיה הצרות המלאות קדושה והיסטוריה, התהלך הגאון האדיר רבי זליג ראובן בנגיס זצ"ל, דמות שהייתה מגדלור של תורה וחסד. שמו נישא ביראה, והוא היה התגלמות של שקדן שחי את הש"ס כאילו היה נשמתו. רבינו זצ"ל זכה לערוך את סיום הש"ס לא פחות ממאה ואחת פעמים, הישג שסימל את מסירתו האינסופית לתורה.

רבי זליג נולד בשנת ה'תרכ"ד בעיירה שניפיסאק שליד וילנה שבליטא. כבר בנערותו, כשהיה בן שבע-עשרה בלבד, כונה "העילוי משניפיסאק" בזכות בקיאותו המופלאה בש"ס הבבלי. בישיבת וולוז'ין, תחת הדרכתם של מרן הנצי"ב ורבי חיים מבריסק, זכה לכינוי "ש"ס חי" - לא כמחמאה בלבד, אלא כעדות לזיכרונו הצלול ולחריפותו המדהימה. הוא לא רק למד, אלא הפך את התורה לחלק בלתי נפרד ממנו.

במהלך חייו, רבי זליג שירת כרב בבדאק, בקלווריה, ואף בסמולנסק בזמן מלחמת העולם הראשונה, תמיד משאיר חותם של תורה וענווה. בשנת ה'תרצ"ח עלה

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ט.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף חומש ויקרא לתחילת חומש במדבר?

תשובה: הקשר בין סוף חומש ויקרא לתחילת חומש במדבר הוא הדרך להתקרב להשם יתברך. סוף חומש ויקרא מסתיים במילים: "ובשנת היובל תשובו" (ויקרא כה, י), המסמלות תשובה והתחדשות.

תחילת חומש במדבר פותחת במילים: "וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (במדבר א, א). המסר הוא שאם נשוב בתשובה ונתנהג בענווה - כפי שמייצג המדבר, מקום של פשטות וצניעות - השם ידבר אל ה"משה" שבתוכנו, כפי שחז"ל מלמדים שלכל אחד מאיתנו יש חלק ממשה רבנו.

2. מה הקשר בין תחילת פרשת במדבר לסופה?

תשובה: הקשר בין תחילת פרשת במדבר לסופה הוא הדרך להינצל ממוות גשמי ורוחני. הפרשה פותחת במילים: "וידבר ה' אל משה" (במדבר א, א).

היא מסתיימת במילים: "ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתו" (במדבר ד, כ), המזהירות מפני מוות כתוצאה מחילול הקודש.

המסר הוא שכאשר אנו נדבקים במשה רבנו של הדור ובצדיקי הדור, אנו ניצלים ממוות גשמי ורוחני.

3. מדוע המילה "במדבר", שעל שמה נקרא החומש, מופיעה לאחר ארבע מילים ("וידבר ה' אל משה") בתחילת החומש?

תשובה: המילה "במדבר" מופיעה לאחר ארבע מילים כדי לרמז שחומש במדבר הוא החומש הרביעי בתורה.

והנה רבי אלעזר אמר על עצרת טעמא דמילתא מפני שניתנה בו תורה, ואילו רבה ורב יוסף לא אמרו טעם על זה אלא מביאים ראיה מן הכתוב.

ויש לומר שטעם אחד לכל שלוש המימרות וכולן עולים בקנה אחד והוא, כי **הכל** מוסב על הטעם הראשון של רבי אלעזר שאמר "**הכל** מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מפני שניתנה בו תורה". כמו כן גם הטעם של רבה על שבת הוא מפני שכולי עלמא מודים שבשבת ניתנה תורה, וכמו כן הטעם של רב יוסף על פורים, כדאיתא שם במסכת שבת (דף פח עמוד א): "הדר קבלוה (חזרו לקבל את התורה) בימי אחשורוש, דכתיב 'קיימו וקיבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר'."

וכפירוש רש"י: "דבעינן נמי לכם, שישמח בו במאכל ובמשתה להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שניתנה תורה בו".

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיט"א

שבועות

מדרש רות רבה

"לא מתה רות המואביה עד שראתה שלמה בן בנה יושב ודן דינן של זונות וכו', ותשב לימינו, זו רות המואביה".

יש כמה דקדוקים. א. אם חכמינו זכרונם לברכה רוצים לספר שרות חייתה שנים רבות עד שלמה המלך, מה נוגע לזה שראתה שדן דינן של זונות? ב. מה הדיוק כאן שכתבו רות המואביה ולא הסתפקו בשם רות לבד? ג. "ותשב לימינו", מה משמיענו הפסוק בזה? אפשר לבאר זאת על פי המבואר במסכת יבמות (דף עז עמוד א): הטעם מה שאמרו "עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית" ולא אמרו במצרי וכו', שאני הכא דמפרש טעמא דקרא, "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, דרכו של איש לקדם ואין דרכה של אישה לקדם" וכו', וכך פירשו, "כל כבודה בת מלך פנימה" וההיפך מזה היא כוונה נפקת ברא (שיוצאת החוצה מביתה), שמבזה את עצמה ואת בית אביה, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "ראו גידולים שגידלתם". זהו שרמזו רבותינו זכרונם לברכה במילים "רות המואביה", "מואבי ולא מואבית", אשר ישבה כאן לימינו של שלמה המלך שכולם ראו בזה שדוד ושלמה כשרים הם.

ועל דרך שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת דף ל עמוד א) "שעל ידי שלמה נתהפכו פני כל שונאי דוד כשולי קדירה", כמו כן כאן כשראו לאיזה דיוטא תחתונה יכולה לרדת ה"נפקת ברא" (הזונה), מזה הבינו הפשט של "כבודה בת מלך פנימה", אם כן אישה אין דרכה (לצאת מביתה) לקדם (בלחם ובמים), ונתפרסמה ההלכה מואבי ולא מואבית.

טעם שאין מתעניין שני חמישי שני אחרי חג השבועות

יש נוהגין להתענות שני וחמישי ושני אחרי הפסח וכן אחר חג הסוכות (שולחן ערוך אורח חיים סימן תצב), וכתב על זה המגן אברהם: "שחוששין שמא מתוך מאכל ומשתה באו לידי עברה כמו שמצינו באיוב, אבל בעצרת שאינו אלא יום אחד אין חוששים".

אפשר לומר עוד טעם, כי האכילה והשתיה בעצרת היא בשביל שניתנה בו תורה, כדאיתא במסכת פסחים (דף סח עמוד ב): "אמר רבי אלעזר, הכל מודים בעצרת שבעינן נמי (שצריך גם) **לכם** **לכם** - לצרכי הגוף הגשמי שלכם - אכילה ושתיה), מאי טעמא? יום שניתנה בו תורה הוא!", וכיון שכל שמחתנו ביום זה הוא מטעם קבלת התורה, וכמו שאמר רב יוסף "אלמלא האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא!?" אין חוששין שיבואו לידי עבירה, על דרך מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (שם דף יא עמוד א): "איהו מחזר עליו (על החמץ) לשורפו, מיכל כאכיל מיניה?" (בתמיהה). אגב אפשר לומר בביאור המשך הגמרא שם (דף סח עמוד ב): "דאמר רבה הכל מודים בשבת דבעינן נמי לכם, מאי טעמא וקראת לשבת עונג, אמר רב יוסף הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכם מאי טעמא? ימי משתה ושמחה".

טעם על קריאת פרשת במדבר - סיני קודם עצרת, כדי שלא להסמיק הקללות שבבחקותי לעצרת (תוספות מגילה לא, ב).

קבלת התורה הן ביראה והן באהבה.

הסיבה שההפסק הוא בפרשת הפקודים, יש לומר שחכמינו זכרונם לברכה רצו שקבלת התורה בכל שנה ושנה (וכלשון ה"ל ב דוד" מהחיד"א פרק כט: "בכל שנה ושנה לקבעיה קמא דהר [לקביעותו הראשונה חזור] וכו' ומדי שנה הולך ואור וכו' שזה סוד והימים האלה נזכרים ונעשים וכו'") תהיה מתוך שמחה ואהבה ולא מתוך יראה לבד. וכמו שהיה בקבלת התורה בפעם הראשונה, כמו שמאריך האור החיים הקדוש (שמות יט, ד): "אתם ראייתם וגו' ואשא אתכם וגו', האריך האדון בבחינת האהבה, כי הוא עיקר המצוה להרוויח כפל השכר, וצריך התאמצות גדול להשיגה, לזה אמר: ראו חיבתי בכם כרחם אב על בנים חביבין, שאפילו מדרך כך רגלכם חסתי עליי ונשאתי אתכם על כנפי נשרים" וכו'.

בשביל זה מפסיקין בקריאת פרשת במדבר "שאו את ראש בני ישראל וגו'", ופירש רש"י: "מתוך חיבתן לפניו מונה אותן", שעל ידי זה כמים הפנים אל פנים נגיע גם כן למדרגת אהבה, וכמו שנאמר בשיר השירים (ב, טז) "דודי לי ואני לו".

וכמו שמבאר האור החיים הקדוש באריכות שם שהפסוקים לפני מתן תורה מדברים הן מיראה והן מאהבה, שהקדוש ברוך הוא רצה שקבלת התורה תהיה מאהבת ה' ומיראת ה', וכמו כן בכל שנה ושנה לפני קבלת התורה קוראים בחקותי, שהיא בחינת יראה, ואחר כך במדבר שהוא בבחינת אהבה.

הדגלים - ברכה לישראל

עוד אפשר לפרש הטעם שההפסק בין הקללות לחג השבועות הוא דוקא בפרשת במדבר, על פי מה שכתב המדרש רבה (במדבר ב, ב): "חיבה גדולה חבבן הקדוש ברוך הוא, שעשאהם דגלים כמלאכי השרת כדי שיהיו ניכרין". וידוע שהדבר הניכר אינו מתבטל לעולם.

ועוד איתא שם: "בשעה שנגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני, ירדו עימו עשרים ושנים רבבות של מלאכים וכו' והיו כולם עשויים דגלים דגלים, שנאמר 'דגול מרבבה' וכו', התחילו מתאווים לדגלים וכו', מיד הודיע הקדוש ברוך הוא ואמר למשה: "לך עשה אותם דגלים כמו שנתאוו". ועיין שם עוד במדרש: "שכל העכו"ם מסתכלין בהם ותמהין וכו', ואף בלעם הביט בהם ויצאת עינו כנגדן, שלא היה יכול ליגע בהם שנאמר: "וישא בלעם את עיניו וגו' אלו הדגלים, התחיל לומר: "מי יכול ליגע בבני אדם אלו?!"

אנו למדים מזה שעל ידי הדגלים מתקיים בנו הכתוב (דברים כג, ו) "ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה", ולכן שפיר יש להפסיק בין הקללות לחג השבועות בפרשת במדבר שהיא פרשת הדגלים.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

התפילה שבקעה נהר

שלא לוותר על ההזדמנות להתפלל כראוי, תפס את הסיפור ואת הפתקים ורץ החוצה, אל הדרך שבה צעד האורח.

הוא רץ, נעליו הכבדות מועכות את האדמה הרכה, רוח הסתיו הקרירה מצליפה בפניו. לאחר מילין של ריצה, כשנשימתו כבדה וזיעה ניגרה ממצחו, הבחין בדמותו של רבי ישראל במרחק, מתקרבת לנהר רחב ושופץ. המים געשו, קצף לבן התנפץ על הסלעים, והזרם נראה בלתי עביר. "איך יחצה את הנהר הזה?" תהה בעל הפונדק, קולו נבלע ברעש הגלים. הוא פתח את פיו לצעוק, אך אז ראה מראה שגרם ללבו לפעום בחוזקה: רבי ישראל פרש את ממחטתו, פיסת בד פשוטה ודהויה, והניח אותה על המים. כבמטה קסם, הממחטה לא שקעה. היא צפה, יציבה כרפסודה, והבעש"ט צעד עליה בחן, מחליק על פני הנהר כאילו היה שביל יבשתי. הוא הגיע לגדה השנייה ונבלע בין העצים העבותים של היער.

הוא הוציא את ממחטתו שלו, בד משובץ שהריח מעמל זיעה, ופרש אותה על המים. לרגע, הוא היסס, לבו הולם כתוף

בלי לחשוב פעמיים, עמד בעל הפונדק על שפת הנהר. הוא הוציא את ממחטתו שלו, בד משובץ שהריח מעמל זיעה, ופרש אותה על המים. לרגע, הוא היסס, לבו הולם כתוף. אך אז, בתנועה של אמונה עיוורת, דרך על הממחטה - והיא עמדה, חזקה ויציבה. הוא חצה את הנהר, רגליו קלות כאילו ריחף, ורץ במורד השביל, הסיפור והפתקים אחוזים בחוזקה בידיו. "רבי! חכה!" קרא, קולו מהדהד בין העצים. "הפתקים נפלו! סמן לי את הסיפור שוב!"

רבי ישראל שמע את הקריאה, הסתובב לאחור וראה את בעל הפונדק רץ לעברו, פניו מלאות נחישות תמימה. "איך הגעת לכאן?" שאל, עיניו נפערות בתדהמה. "איך חצית את הנהר?"

"עם הממחטה שלי, כמו שאתה עשית", השיב האיש בפשטות, כאילו היה זה הדבר הטבעי ביותר בעולם. "זה טריק נהדר, דרך אגב."

רבי ישראל הביט בו, חיך עדין מתפשט על פניו. הוא הניח יד על כתפו של האיש ואמר: "אני חושב שהקדוש ברוך הוא שמח מאוד בתפילותיך. הלב שלך הוא הסיפור האמיתי."

הצדיק מיבנאל זיע"א נושא תפילה לפני ציונו הקדוש של הבעש"ט זיע"א

אותי, וההנחיות? הן כמו חידה שאין לי פתרון לה. אז אני קורא את כל הסיפור, מהתחלה עד הסוף, כל יום, בלי לדלג על מילה."

במשך שעה ארוכה, תחת אורו המהבהב של נר שמנוני, הנחה רבי ישראל את האיש בסבלנות אין קץ

רבי ישראל הקשיב, עיניו החומות נוצצות בחמלה. "אולי אוכל לעזור לך", אמר, קולו מלא חום כמו קרן שמש שמפשירה קרח. הוא התיישב עם בעל הפונדק ליד שולחן עץ ישן, שעליו הונח סידור בלוי, דפיו צהובים וקצותיהם מקומטים. במשך שעה ארוכה, תחת אורו המהבהב של נר שמנוני, הנחה רבי ישראל את האיש בסבלנות אין קץ. הוא כתב ביידיש פשוטה על פיסות נייר קטנות - "תפילת שחרית", "תוספת לימי שני וחמישי", "ברכה אחרי הסעודה", "תפילת מנחה", "תפילת ערבית", "לשבת", "לראש חודש", "לראש השנה" - ותחב אותם בדפים המתאימים בסיפור. כל פתק היה כתוב בכתב יד מסודר, כאילו היה אוצר יקר. "תודה, רבי", אמר בעל הפונדק, עיניו נוצצות מדמעות של הכרת טובה. "עכשיו אוכל להתפלל כמו יהודי אמיתי."

אך השמחה שמילאה את לבו של בעל הפונדק התנפצה כזכוכית דקה. כמה שעות לאחר שרבי ישראל עזב את הפונדק, נפל הסיפור ממדף העץ הגבוה שבו הונח, וכל פתקי הנייר שהכין הבעש"ט התעופפו כעלים בסערה. "אבוי!" זעק האיש, קולו נשבר. הוא כרע על ברכיו, אוסף את הפתקים בידים רועדות. "מי יודע מתי יגיע לכאן שוב תלמיד חכם?" הוא למלל, לבו כבד כאבן. נחוש

שלהי הסתיו, כשצללי הערבים נמתחו על פני כפרי מזרח אירופה, נדד הבעל שם טוב, בדרכים עקלקלות שחצו יערות קודרים ושדות שוממים. הרוח שרקה בין העצים, נושאת עמה לחישות של סודות עתיקים וריח חריף של אדמה רטובה. הוא צעד לבדו, גלימתו מתבדרת כנגד הרוח, עיניו החודרות סוקרות את האופק כאילו חיפשו ניצוץ של אור בעלטה.

כשהשמיים התכסו בעננים כבדים והרעם רטט מרחוק, הביאו אותו צעדיו אל פונדק קטן וחשוך

בלב הכפרים המבודדים, שם התגוררו יהודים פשוטים שחיהו היו תלויים באמונה עיקשת, חיפש רבי ישראל את הנשמות הצמאות לחום יהודי, לתקווה, לנגיעה של קדושה. באותו ערב גורלי, כשהשמיים התכסו בעננים כבדים והרעם רטט מרחוק, הביאו אותו צעדיו אל פונדק קטן וחשוך בצומת דרכים נידחת - מקום שבו עתיד להתרחש נס פלאי.

קורות העץ של הפונדק חרקו תחת משקלן, והשלט המתנדנד מעל הדלת נשא את הכיתוב "פונדק הזהב" - שם אירוני למבנה הצנוע. משפחת בעל הפונדק, אישה ושלוש ילדים קטנים בעלי לחיים סמוקות, קידמה אותו בחום. הם הגישו לו קערת מרק עדשים מהביל, לחם שחור קשה וגבינה מלוחה, והזמינו אותו לשבת ליד האח המפצצת. "איפה אביכם?" שאל רבי ישראל, קולו רך כצלילי חליל. "מתפלל", השיב הילד הבכור, קולו מהדהד בגאווה תמימה. רבי ישראל הנהן, התיישב על ספסל עץ מחוספס והמתין בסבלנות, מבטו נודד אל הלהבות שריקדו באח.

השעות חלפו. השמש, שהייתה תלויה גבוה בשמיים כשהגיע, שקעה לאיטה, צובעת את האופק בגוונים של כתום וארגמן. רק בשעת אחר הצהריים המאוחרת יצא בעל הפונדק מחדרו הצדדי, פניו סמוקות ממאמץ ועיניו מלאות מבוכה. הוא היה גבר כבד גוף, בעל זקן פרוץ וידיים מחוספסות מעבודה, ולבש חולצת פשתן דהויה שהריחה מעשן ועמל. "שלום, רבי", אמר, קולו נרעד קלות. "סליחה שהתעכבתי. אני... אני יהודי פשוט, בור ועם הארץ", הודה, ראשו מושפל כאילו נשא משא כבד. "אני בקושי יודע לקרוא את התפילות בסיפור. המילים ללא ניקוד מבלבלות

גם אבן מקיר תזעק

עקיבא איגר שיש להגאון מליסא חלישות הדעת מדברי מרן ה"חתם סופר". מה עשה כדי לישב את דעתו? קרא לבחור המשמש בסעודה ושאלו: "מה אתה אומר בדבר הויכוח שבין שני אריות אלו?" השיב הבחור: "לדעתי הצדק עם הגאון מליסא, ואינני מבין כלל הפירוט של הגאון מפרסבורג". ומיד פתח הבחור את פיו, ואמר פלפול עמוק, עד שהעמיד את כל דברי הגאון מליסא על בסיס האמת והצדק וסתר את כל דברי הגאון מפרסבורג מראשם עד סופם.

המשך בעמוד הבא

מתלמידי ישיבתו הקדושה, שהוא יהיה המשמש בסעודה. בתוך הסעודה כיבד המארח את הגאון מליסא שיבשם את השולחן בדברי תורה. פתח הגאון מליסא ואמר פלפול עצום בסוגיות עמוקות שבתלמוד, כיאות לפני האריות הללו שהיו מסובין שם. אחרי גמרו שאל רבי עקיבא איגר את חתנו ה"חתם סופר", מה דעתו על הפלפול? הוא השיב שלדעתו כל דברי הגאון מליסא מופרכים והתחיל בגודל כחו וידו החזקה להוכיח, שכל דברי הגאון אין להם קיום. הרגיש רבי

יפר הרב הקדוש רבי לייב איגר מלובלין זצ"ל, שכשהיה נער ולמד אצל זקנו מאור הגולה הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, בא לשם פעם אחת הגאון המפורסם רבי יעקב מליסא זצ"ל, בעל "נתיבות המשפט" ונזדמן שבאותו זמן בא גם כן הגאון בעל "חתם סופר" זצ"ל מפרסבורג, לבקר את חותנו הגאון רבי עקיבא איגר. שמח מאוד רבי עקיבא איגר באורחו החשובים וציוה לרבנית שתכין סעודה חשובה לכבודם. בגין כבוד האורחים צוה גם לבחור אחד

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

חשבון נפש בערב חג השבועות

הנורא, ועל הזכות הגדולה שהייתה לו לחיות לצד רעייתו צאלה, שהייתה דמות מלאת חסד וקדושה. הוא רואה בחייה ובמותה קידוש השם, ומעביר מסר של תודה והכרת הטוב גם ברגעים הקשים ביותר. כפי שצוין בדבריו, "השם עשה לי נס ואני עדיין כואב מאוד את הרצח של אשתי ושהילד שלי מתנדנד בין חיים למוות. אבל לא ישרו אותנו. הקב"ה עושה הכל לטובה ואנחנו לא מבינים הכל, ממשיכים להיות חזקים".

אין רע יורד מלמעלה

חננאל מחזק את הנקודה כי כל מה שקורה בעולם, גם אם נראה כטרגדיה, מכיל בתוכו טוב גנוז. הוא מדגיש כי אין להיכנע לייאוש, אלא יש להתבונן על המאורעות בחיים מתוך אמונה וביטחון שהקב"ה מנהיג את העולם בחסד. **דבריו מהדהדים את דברי חז"ל, שמלמדים כי "הכל בידי שמים" וכי עלינו לקבל את גזירות השמים באהבה. חננאל מלמד אותנו כי גם במצבים הקשים ביותר, עלינו לחפש את הטוב ולסמוך על כך שה' מוביל אותנו לעתיד טוב יותר.**

חננאל גז הפך לספר מוסר חי. מתוך הכאב האישי, הוא מלמד אותנו כיצד להתמודד עם אתגרי החיים. הוא קורא לנו לקבל כל מאורע בשמחה ובאהבה, מתוך ידיעה שהקב"ה מביא עלינו רק דברים טובים. כפי שנאמר בדברי רבינו יונה על הפסוק "בכל דרכיך דעה" (משלי ג, 1): "על האדם לזכור את ה' בכל מעשיו, בין בדבר גדול ובין בדבר קטן, ולסמוך עליו בכל עת." חננאל מראה לנו כי אמונה זו אינה רק עקרון תיאורטי, אלא דרך חיים מעשית שמעניקה כוח להתמודד עם כל קושי.

מתוך האמונה והביטחון, חננאל מבטא תקווה עמוקה לגאולה שלמה שתגיע בקרוב ממש. הוא מחזק את עם ישראל להמשיך ולהאמין כי כל ניסיון מביא אותנו צעד קרוב יותר לגאולה. כפי שהוא עצמו אמר, "לא ישרו אותנו", וכך הוא מעורר אותנו להמשיך בדרך של תורה, אמונה וקידוש השם, מתוך ידיעה שה' מלווה אותנו בכל צעד.

ויהי רצון שבזכותה של זוגתו הק' צאלה הי"ד תחיש את הגאולה השלמה ובקרוב נזכה לראותה בתחיית המתים. אמן.

ר' חננאל גז הי"ד

ולתתחבר לסודות התורה. החלטה זו אינה רק התחייבות אישית, אלא גם מפתח להצלחה בכל תחומי החיים. כשאנו מתחזקים בתורה, אנו פותחים את הדלת לשפע ברכה, לשלום בית ולהגשמת משאלות הלב.

מי יתן ובערב חג השבועות הקרוב נקבל על עצמנו החלטות טובות, שיביאו אותנו לשנה מלאה בלימוד תורה ובקיום מצוות. יהי רצון שנזכה לקרב את הגאולה, ולהפוך את חיינו ואת חיי העולם כולו לטובים ומבורכים יותר בזכות לימוד התורה.

* * *

שיעור באמונה וביטחון מתוך כאב

ר' חננאל גז, גיבור אמיתי שחוהו טרגדיה נוראית עם הרצח המזעזע של רעייתו צאלה הי"ד לפני

ר' חננאל גז הי"ד

כשבועיים, הפך למגדלור של אמונה, ביטחון ותודה לה' עבור רבים בעם ישראל. **מתוך הכאב הבלתי נתפס, הוא מלמד אותנו כיצד להתמודד עם אתגרי החיים, לקבל את הכל בשמחה ובאהבה, ולהאמין כי "אין רע יורד מלמעלה" וכל מאורע בחיינו טומן בחובו טוב גנוז.**

תודה לה' על החיים ועל הזכות

בכל שיחה או מפגש, חננאל חוזר ומדגיש את תודתו העמוקה לה' על כך שחייו ניצלו בפיגוע

ר' חג השבועות, החג שבו אנו חוגגים את מתן תורה, הוא זמן מיוחד לחשבון נפש בעניין לימוד התורה. **זהו רגע שבו כל אחד מאיתנו נקרא לעצור, להתבונן פנימה ולשאול: כמה זמן הקדשתי ללימוד תורה בשנה החולפת? האם השקעתי מספיק, הן בכמות והן באיכות?** התורה, שהיא מקור חיינו וההצלחה שלנו, מזמינה אותנו להתחבר אליה מחדש ולהתחייב להעמיק בה.

הגמרא מלמדת אותנו שאין תירוצ להזנחת לימוד התורה. הסיפורים על אלעזר בן חרסום והלל הזקן (יומא, דף לה ע"ב) ממחישים זאת בצורה נפלאה. אלעזר בן חרסום, שהיה עשיר גדול, מלמד אותנו כי גם מי ששקוע בעסקים רבים אינו יכול להצדיק את היעדר לימוד התורה. לעומתו, הלל הזקן, שהיה עני בחייו, מראה כי גם מי שחי בצמצום כלכלי מסוגל למצוא זמן ומשאבים ללימוד תורה. כך, התורה מלמדת אותנו שמחויבותה חלה על כולם - עשירים ועניים כאחד.

ערב שבועות: זמן להתחזקות

ערב חג השבועות הוא הזדמנות יקרה לקבל החלטות טובות. זהו זמן להתחייב להוסיף בלימוד התורה, הן בכמות - על ידי הקדשת זמן קבוע ללימוד, והן באיכות - על ידי העמקה, בקיאות ודיוק בהלכה. כפי שאמרו חכמינו, "כשלימוד התורה טוב - הכל טוב". לימוד התורה הוא המפתח להצלחה בכל תחומי החיים: בפרנסה, בשלום בית, בנחת מהילדים ובכל משאלה שבלב.

התורה מוגדרת כ"פרד"ס" - ארבע רמות של לימוד: פשט, רמז, דרש וסוד. לימוד התורה אינו מסתכם בבקיאות בלבד, אלא דורש מאיתנו לצלול לעומקה, לגלות את סודותיה ולהתחבר לרוחניות שבה. כפי שמלמדת אותנו המסורת, מי שלא זוכה להשלים את לימוד התורה בחייו עלול להידרש לחזור בגלגול כדי להשלים את המשימה. לכן, עלינו לשאוף להעמיק בלימוד, להתחבר לסודות התורה ולהפוך אותה לחלק בלתי נפרד מחיינו.

ערב חג השבועות הוא זמן של התחדשות והתחזקות. זו ההזדמנות לקבל החלטה אישית להוסיף בלימוד התורה - לסיים מסכתות, להעמיק בעיון, ללמוד את ההלכה לעומק

גם אבן מקיר תזעק - המשך מהעמוד הקודם

בעבודתו והיה יוצא ונכנס לשמש בסעודה. ועוד, שהרי עבה אצבעם הקטנה של שני הגאונים ממתניו ולא הגיע אפילו לקרסוליהם, אלא שכוחו של זקני הוא שדיבר מפי.

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

שדודי זקני ה"חתם סופר" אמר את הדברים הללו רק מן השפה ולחוץ. דודי זקני האמין באמונת אומן בזקני הקדוש, שאבן מקיר תזעק אם יצוה עליה כי התלמיד הזה שהראה נפלאות כל כך בפלפולו, היה באמת כמו אבן שמדברת: ראשית, לא שמע כלל את דברי הגאונים המתווכחים מתחילה ועד סוף, כי טרוד היה

כאשר גמר הבחור את דבריו, געה ה"חתם סופר" בבכיה, ואמר: "באמת הצדק איתי, אך אם יצוה רבינו חותני לאבן לדבר, גם אבן מקיר תזעק, ותדבר את אשר יחפוץ רבנו."

כשסיים הרב הקדוש מלובלין לספר את הסיפור, אמר אל החסידים העוטרם אותו: "אל תדמו בנפשכם,

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

איש לרעהו

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב נחת
מכל יוצאי
הלציו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ד סיון תשפ"ה: הדלקת נרות: ירושלים: 7:03 תל-אביב: 7:19 חיפה: 7:12 מוצאי שבת: ירושלים: 8:21 תל-אביב: 8:24 חיפה: 8:25 ר"ת: 8:56

פרשת במדבר

החזקת לומדי תורה

"כולנו מחוייבים להצלת הישיבות"...

סיפר הגאון רבי שמואל רוזנבסקי זצ"ל: באלול תרפ"ד כאשר היה עדיין ילד כבן אחד עשרה, הגיע החפץ חיים מראדין לעיר גרודנא, להשתתף באסיפת רבנים לצורך הצלת החזקת הישיבות. החפץ חיים נשא דרשה לפני הקהילה היהודית בגרודנא, ובתוך הדברים אמר שאפילו אם היו נותנים לו "מאה מצוות" לא היה בא עקב מצב בריאותו, אך כיון שזה לכבוד "החזקת תורה" טרח ובא!

והוסיף רבי שמואל, כי דברי החפץ חיים עשו רושם גדול בקרב הציבור, ואף הבעלי בתים בגרודנא שחו בהתפעלות על הדוגמא שנתן החפץ חיים - מאה מצוות.

[ואכן נמצאו כדברים האלו בכתבי החפץ חיים (כרך ג' - קמה) וכך כתב החפץ חיים: "קשה היה לי מאוד לנסוע לאסיפה זו לעת זקנתי... לו היו נותנים לי מאה דינרי זהב, ולא רק זאת, אלא אף גם מאה מצוות להבדיל, לא הייתי נוסע כלל, אולם בשביל החזקת התורה אין להתעכב. התורה בסכנה. כולנו מחוייבים להצילה, והרי כולנו ערבים זה בזה"]

עוד סיפר רבי שמואל על הגאון רבי שלמה איגר זצ"ל שהייתה לו קושיה, ובא אליו בחלום אחד הגבירים שבחייו החזיק לומדי תורה, ותיירץ לו קושייתו. ואמר רבי שלמה איגר, שמוכח מכאן שמי שהחזיק תורה, מלבד שכר שמקבל בעוה"ב עבור זה, מקבל גם את כל ידיעת התורה שלמדו בגללו.

ראש הישיבה

"הישיבה - הבית שלי..."

בדין תורה שערך הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, באו שני המתדיינים לאחר שנפסק דינם והגישו לו את "דמי הפסק" - סכום נכבד מאוד, אלא שהתנו עמו כי כסף זה מיועד אך ורק לשימושיו האישי - לצרכי ביתו הפרטיים ולא לשום מטרה אחרת.

קיבל רבי אהרן את התנאי. את כל הכסף שהוענק לו העביר לצרכי החזקת הישיבות בלי להשאיר פרוטה אחת לעצמו, באומרו: "אין מי שיערער על כך שהישיבה היא הבית שלי..." מתו"מ

לתמוך בלומדי תורה כדי שיוכלו לעסוק בתורה ללא טרדות!

נלמד מהפסוק: "מטה זבולך" (פרק ב-ז)

ולכאורה, מדוע לא נאמר "ומטה זבולך" (עם ו' החיבור) כדרך שנאמר בשאר שבטים: וכתב בעל הטורים ליישב: "לפי שזבולן היה מפרנס ליששכר, וראיתי בתנחומא הטעם שלא אמר "ומטה" זבולן כמו שכתב בזבולן, ללמד שהיה זבולן עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של יששכר, ולפיכך לא רצה הכתוב לעשותו טפל לו, לומר ששכרו גדול כמותו. וכן הוא אומר "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר". וכתוב: "כי בצל החכמה בצל הכסף", לכן חשוב הכל כמטה אחד, וכאילו אמר יששכר מטה זבולך".

על הצורך החיוני בהחזקת לומדי התורה, כתב החזון איש באיגרותיו (ח"א אגרת פו): "והנה ידוע כי לא כחכמות חילוניות, חכמת התורה. אם הראשונות מספיק להם שנים קצובות בימי חרפו של האדם, התורה אינה נקנית אלא למתעמלים בה כל ימי חייהם. ואחרי שהכתה התורה שורשיה בלב מבין בימי הנעורים, אז יוסיף פארות בימי עליה ובמי עמידה עד זקנה ושיבה ואז יזהירו באור שמח בנפלאות תבונותיה".

"ולפיכך" - כותב החזון איש - "היה מן הצורך להסיר מבני עליה המועטים את עול דרך ארץ ולתת להם החופש להשתקע בעסק התורה אחר היותם בעלי משפחה ורחיים על צוואריהם, ומעולם הכיר עם ישראל את חובתו להפריש לקדושה את שבט לוי, היינו אלה שהשליכו אחר גוים את כל מתק הבלי עולם ובחרו בדרכה של תורה ולקיים "שבתי בבית ה' כל ימי חיי", שהמשילם הרמב"ם (בפרק יג מהל' שמיטה ויובל) לשבט לוי".

ידוע שהמחזיק בלומדי התורה, אף שמעולם לא למד, זוכה גם הוא לידיעת התורה שלומד ה"יששכר". דרש זאת החתם סופר (בחיידושו עה"ת - דברים) בפסוק "נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב" - "נער הייתי" - אף שהייתי מנוער מלימוד התורה. "גם זקנתי" - בכ"ז זכיתי לידיעת התורה כזקן שקנה חכמה. ומדוע? משום ש"לא ראיתי צדיק נעזב" - אלא תמיד תמכתי בו בממוני.

תמה הגאון רבי יעקב קמנצקי זצ"ל (בספרו אמת ליעקב הע"ת פר' ברכה): מהיכן באמת משיג המחזיק את ידיעת התורה הרי לא למד ולא עמל לקנות את ידיעת התורה כמו ה"יששכר" ואיך יזכה פתאום לידיעת התורה?

וביאר הרב קמנצקי: למען האמת, כל אדם יכול ללמוד את כל התורה כולה ללא עמל ויגיעה, שהרי מלמדין אותו במעי אמו, אלא מכיון שאדם לעמל יולד לכן משכחין ממנו את התורה שלמד ללא עמל. לפי"ז מובן ש"זבולך" שכל חייו עמל כדי לפרנס את ה"יששכר", הרי בזה כבר קיים את חובת עמלו בעולם, וממילא כשעלה לעולם האמת חוזרת אליו התורה שלמד במעי אמו ויודע אותה.

הגאון רבי דוב לנדו שליט"א אמר בפני קבוצת נדיבים שביקרו במעונו (בפסח תשע"ט) את הדברים הבאים: הכוללים קיימים בשביל הילדים שלכם. למען קיום עם ישראל, המתקיים ע"י הכוללים. צריך לדאוג לכמה שיותר ריבוי כוללים וישיבות והכל בשביל הילדים שלכם. אני לא מדבר על זה שהתורה מחזיקה את העולם, אלא במובן המעשי: מי יתרום למען קיום ילדכם? עניים! התרומות שלכם הם למענכם!"

הרב נפתלי אלימלך בן שרה: ב"ה יש שיפור בבריאות אך עדיין צריך תפילות לרפו"ש, יש"כ

מצוה ללמד תורה לתלמידים, גם אם אינם בניו ובני בניו!

נלמד מהפסוק: "ואלה תולדות אהרן ומשה" (פרק ג-א)

וכתב רש"י (עפ"י גמ' סנהדרין יט:): ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה... שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. עכ"ל. ומוסיף השל"ה הק': ולא תאמרו "כאילו" ילדו, ולא ילדו ממנו. כי אדרבה הוא ילדו בעצמו, כי אביו ואמו נתנו לו הגוף, והרב משפיע בו נשמה... על כן אשרי מי שעושה כן ולומד ומלמד בן חברו תורה, ובחינם, אז שכרו כפול מן השמים. עכ"ד.

בשיר השירים (פ"א-ג) נאמר "לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על כן עלמות אהבוך". ודורשת הגמרא (עבודה זרה לה:): מפסוק זה על ד' מעלות שישנם בתלמיד חכם כאשר מלמד תורתו לתלמידים:

(א) "לריח שמניך טובים" - המלמד למה הוא דומה? לצלוחית של פלייטון [שמן אפרסמון שריחו טוב], מגולה, ריחה נודף. מכוסה, אין ריחה נודף. הוא הדין ת"ח כשמלמד לאחרים "ריחו נודף" היינו שיוצא לו שם טוב. [ככתוב "שמן תורק שמך"].

(ב) ולא עוד אלא שדברים המכוסין ממנו מתגלין לו שנאמר "עלמות אהבוך" קרי ביה "עלמות" [דברים שעלומים ממנו מתגלין לו בנקל מתוך שמלמד לאחרים].

(ג) ולא עוד אלא שמלאך המות אוהבו [ולא ממיתו] שנאמר "עלמות אהבוך" קרי ביה "על מות".

(ד) ולא עוד אלא שנחל שני עולמות, אחד העולם הזה ואחד העולם הבא, שנאמר "עלמות", קרי ביה "עולמות".

על המעלה הראשונה הקשה המהרש"א: מדוע דימו חז"ל את התלמיד חכם לצלוחית המחזיקה את השמן הטוב, ולא לשמן הטוב עצמו? וביאר, שחז"ל דימו אותו לצלוחית ואת שכלו, שהוא כח הנשמה שבו, לשמן הטוב הדולק בו, כמו שנאמר "נר ה' נשמת אדם". ובאים חז"ל ללמדינו שלא יחזיק הת"ח את תורתו לעצמו, אלא ילמדה לאחרים! וכשם שאם מוריקים מהצלוחית את השמן שבה, לכלי אחר, הרי ריחה נודף. כך הוא הת"ח אם מריק תורתו ומלמדה לאחרים, ריחו נודף ומוסיף חכמה על חכמתו.

על המלמד תורה, להציג את הדברים בפני התלמידים בהטעמה ובאופן מתוק ומענג עד שירגישו כי "פקודי ה' ישרים משמחי לב", וכי הם "מאירי עינים, נחמדים מזהב ומתוקים מדבש". וכפי שכתב הגרי"ש אלישיב זצ"ל (בדברי אגדה) על הפסוק "ועתה כתבו לכם את השירה" ואלו דבריו:

מדוע נקראה התורה "שירה"? ללמדינו שתכלית מצוה זו של כתיבת התורה היא: "ולמדה את בני ישראל שימה בפהם". משל למה הדבר דומה? לפרופסור בעל שם עולמי שבא לעיר ומפרסם שיתן הרצאה בפילוסופיה או ברפואה. הלא מובן שרק אלה שיש להם יד בחכמות הללו, הם שיבואו לשמוע דבריו. אבל המון העם שאינם מבינים בזה, אין להם שום ענין באותן הרצאות.

לא כן כשיבוא לעיר נגן גאון, הכל יבואו לשמוע אותו. גם אלה היודעים שלא יגיעו לעומק חכמת הנגינה שלו, בכל זאת כל אחד לפי מדת שכלו ישיג סיפוק בנפשו, עונג ונחת מהשירה והנעימה של אותו מנגן.

הוא שכתבה התורה: אם רצונך למסור וללמוד את התורה לפני ישראל, באופן של "שימה בפהם" - שדברי התורה יהיו קלים להקלט היטב. יש לפרוש בפניהם את התורה כפרשה של "שירה" שירגישו בהם עונג ושמחה. שירגישו כי פיקודי ה' ישרים משמחי לב ומתוקים מדבש.

יש בנותן טעם להביא כאן רעיון דומה שאמר הרב אלישיב: בהגדה ש"פ מקהים שיני הבן הרשע אחרי ששואל "מה העבודה הזאת לכם?" ותמוה: איך יתכן עצמך כזה בן רשע שבוטט כך במצוות התורה, והרי ישנה הבטחה: "וענתה השירה הזאת לעד כי לא תשכח מפי זרעו!"

וביאר הרב אלישיב שהתשובה כלולה כבר בשאלה: כאשר רואה הבן ושומע את הקושי והצער שמביע ומראה אביו בקיום מצוות התורה. כיצד הוא מתלונן על "הייקר והסבל", זה מוריד גם לו את המוטיבציה והרצון לקיים המצוות. ורק כשרואה כמה אושר ושמחה יש בבית מהתורה והמצוות. כיצד לימוד התורה וקיום המצוות אינו עול קשה אלא "שירה ושמחה" נסחף אף הוא לתורה ולמצוות בהתלהבות ואינו רואה בזה רק "עבודה" קשה. וזהו שכתב "וענתה השירה הזאת" וכי' שרק כשהתורה בבית בבחינת "שירה", או-אז מובטח "שלא תשכח מפי זרעו!"

"תורה יבקשו מפיהו"...

סיפר תלמיד: אצל ראש הישיבה הגאון **רבי שמואל רזובסקי** זצ"ל, ה"שיעור" היה מתחיל כבר בשעה אחת עשרה בבוקר, כאשר היה יוצא מביתו לכיוון הישיבה והמתינו לו בחורים לשוחח עמו בלימוד. חבורה שלימה ליוותה אותו כך לישיבה, כאשר כל הדרך היה מברר ומלבן את סוגיות הגמרא. וכך המשיך גם אחרי מסירת השיעור. היה ממשיד לדבר עם התלמידים עד השעה ארבע אחרי הצהרים, ובסיכום, חמש-שש שעות רצופות, וכל זה כשהיה כבר בלי כוחות...

פעם שאל תלמיד את רבי שמואל: מדוע אינו יוצא לביתו מיד אחרי מסירת השיעור שהרי אין לו כח? והשיב: "אבל איך אפשר? הרי הבחורים צריכים להבין מה שדיברנו בשיעור. אם אני רק בא ומוסר את השיעור לתלמידים אין בזה די, וזה לא שוה כלום!"

ראש הישיבה

"רק להרביץ תורה לתלמידים"...

שאיפת חייו של הגאון **רבי בן ציון אבא שאול** זצ"ל היתה להרביץ תורה לתלמידים. בזה ראה את יעודו בחיים ולא הסכים לוותר על כך בשום אופן. גם בתקופה שלחצו עליו לקבל את רבנות ירושלים עיה"ק. סרב נחרצות מסיבה זו.

וכך אמר לתלמידיו: "יש עלי לחצים כבדים מכל הצדדים - מבית ומבחוץ - לקבל את משרת הרבנות, אבל דבר אחד מנחה אותי, והוא דרכו של ראש הישיבה הגאון **רבי עזרא עטיה** זצ"ל, ואין אני עוזב את דרכו של מוריני ללמד תלמידים"

האיר המזרח

ביצד ללמד ולקדם את התלמיד...

מעשה בתלמיד ישיבה קטנה שנתקשה מאוד בהבנת הלימוד, ואפילו דבר פשוט היו צריכים לחזור עמו כמה וכמה פעמים עד שיבין. הוחלט בתיאום עם אביו לשאול את הגאון **רבי מיכל יהודה ליפקוביץ** זצ"ל, שמא כדאי להפנות את התלמיד לייעוץ חינוכי אצל איש מקצוע שיאבחן פישרה של התופעה על מנת לטפל בה.

אמר להם רבי מיכל יהודה שלא יפנו לייעוץ ובמקום זאת לבקש מאברך תלמיד חכם היודע ללמוד וללמד, שילמד עם התלמיד, אפילו רק חצי שעה ביום לפי סדר זה: בתחילה ילמד האברך את התלמיד מספר פעמים עד שיבין, אח"כ יבקש מהתלמיד לחזור על הדברים ולהסבירם לאברך, וכך ימשיכו עד שהתלמיד יתקדם בלימודיו. הם עשו כעצתו ואכן החל התלמיד לראות ברכה והצלחה בלימודו.

דרכי החיים

להסביר, להמתיק ולעודד...

היה לו לגאון **רבי אברהם גנחובסקי** זצ"ל, כשרון אדיר ועשה מאמץ כביר בשיעוריו להעביר את הדברים העמוקים ביותר ברוגע ובשלווה המתישבים על הלב. בעת השיעור כיבד מאוד את התלמידים. אם מישוה לא שאל כענין, לא ירה בו חיצו, אלא ניסה בחכמה ובפיקחות להשיב לפי שאלתו.

פעמים רבות כאשר תלמיד ניסה לזרוק קושיה והצליח להוציא מהפה רק ניצוץ של קושיה, היה לו לרבי אברהם "תחביב" מיוחד לעודד את התלמיד ולהכריז: "אתה מקשה דבר עמוק, הבה נחזור על הדברים שאמרת". והוא חזר על דבריו בשפתו, ובהטעמה שלו, וזרה על המשפט פילפל ותבלינים, עד שהפך את רעיון התלמיד למעדן מלכים, אעפ"י שדברי התלמיד היו שדופים, "בישל" מהם לשומעים, תורה שלימה עם הרבה טעם וריח...

ויאמר הנני

לקרב רחוקים ולסייע בידם לזכות באושר הרוחני שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "הקרב את מטה לוי" (פרק ג-ו)

ובמדרש רבה (פרק ג) הביאו חז"ל על פסוק זה את הפסוק "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה" ודרשוהו חז"ל על שבט לוי. וכתב בצוואת הבעל שם טוב שישנו צדיק שנמשל ל"ארז" שאף שהוא גדול בתורתו, אינו משפיע על הזולת, כארז שהוא גדול אך אינו נושא פירות. מאידך, יש צדיק שנמשל ל"תמר" שמשפיע על הרחוקים ומקרבם לאביהם שבשמים כתמר שמפריח פרי. על שבט לוי דרשו פסוק זה. שאף שהיו עוסקים בתורה כארז, היו פורחים כתמר להשפיע על הבריות ולקרבם לתורה.

על מעלת קירוב רחוקים והכנסתם תחת עול מלכותו יתברך כתב החתם סופר (בהקדמותו לשו"ת יו"ד) את הדברים הבאים: נאמר (במשלי מא) "ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתיך זרע אברהם אוהבי". למה זה חיבה יתירה נודעה לאברהם אבינו ע"ה משאר אבות העולם שקרא אותו בשם "אוהבו"? אלא מפני שלימד דעת את העם וקירבם לעבודתו, והיא שעמדה לו יותר מכל מעשה הטוב וזכות הנפש אשר היה לו עצמו.

ומוסיף החתם סופר: "האוחז במידה זו מראה אהבתו אל ה' ביתר שאת וביתר עז, כי מדרך אוהב את המלך להתאמץ ולהשתדל בכל האפשר להכניס בני אדם תחת עול מלכותו, ולהרבות לו עבדים כדי המלך ויען כי זכה אברהם אבינו ע"ה למידה זו טרם צוה עליו ה', רק משכלו ומדעתו עמד בראש כל חוצות... העמיד תלמידים הרבה... לכן לו יאות להקרא אוהבו של המלך ית"ש, זרע אברהם אוהבי".

בדרשה שנשא הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן זצ"ל לרגל שמחה משפחתית, דיבר על התקווה לבנים תועים שישבו למקורם. היה זה בפרשת שלח ועמד בדבריו על בכיים של בני ישראל ותלונתן ועל מה שהשיבם השי"ת.

וכך פתח ואמר: כאשר מעיינים היטב בתלונות בני ישראל, מסתבר שהתמרמרו והלינו כמי שצופים לאסון נורא - ליפול בחרב ו"טפם יהיו לבז". על כך משיב להם השי"ת: אמנם בנוגע לעצמכם, הרי באמת "כאשר דיברתם באזני כן אעשה לכם". שכן אתם במו פיכם חרצתם את העונש המגיע לכם! אך בנוגע לילדכם אשר התייאשתם, מהם, היו לא תהיה! אינכם בעלים על צאצאיכם לדון אותם לביזה בידי זרים! אבא מישראל, אפילו יודע שקיצו קרב, אפילו צפוי ליפול עוד מעט בחרב, חלילה לו לוותר או להתייאש מעתידם היהודי של ילדיו. כי עוד יש סיכוי ותקווה לדור הבא.

הגרי"ש אלישיב זצ"ל הביא (בדברי אגדה) את מה שמספרים על הגה"צ **רבי ישראל סלנטר** זצ"ל שפעם ביום "מתן תורה" ראו שעצבות נסוכה על פניו, שאלו אותו על כך: הלא שמחת תורה היום, הוא היום שניתנה בו תורה לישראל?

השיב להם רבי ישראל: משל למה הדבר דומה? לאדם שהיה לו בן יחיד ורגיל לשמוח בכל שנה ביום שנולד בנו, והנה חלה הבן. הרי בכל פעם שעולה זכרון בנו ומעלותיו, כן מתעוררת בו הדאגה והצער למצבו.

כך ביום זה של מתן תורה. אמנם הוא יום שמחה שזכינו לקבל בו את התורה אבל עם זאת מתעוררים רגשי צער בראותנו את מצב התורה בירידה ושרבים מעם ישראל רחוקים משמירת התורה ומצוותיה. עכ"ד.

כיצד ניתן כיום לקרב רחוקים? יש לאמץ את השיטה שנקט **הסבא מסלבודקה הגר"צ פינקל** זצ"ל עליה המליץ הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל שיש לחפש אצל כל אחד מה טבעו ושאיפותיו ובאמצעות אלו למשוך לבו אל התורה והיראה. הוא טען כי לפי מצבם הרוחני של בני אדם בדורינו א"א למושכם לבתי מדרשות רק על ידי הטפות מוסר בכוונות "לשם שמים". אלא בהכרח להשתמש בתחבולות ששכרן והנאתן בצידן. והם שיסייעו לאדם להתגבר ולהבליג על יצר תאוותיו הרעות.

"לבל ידח ממנו נידח"...

המעשה הבא אירע עם הגה"צ **רבי חיים משה מנדל** זצ"ל ברומניה, בזמן מלחמת העולם השנייה: אחת העיירות נכבשה אז ע"י הצבא הרוסי, אנשי העיר הסתגרו בבתיהם מפחד הצבא הכובש. כל משפחה הוכרחת לאכסן בביתה כמה חיילים רוסיים.

בליל שבת עמד הרב מנדל לקדש על היין. הכוס בידו וכולו אומר חרדת קודש. הוא מתחיל לומר את מילות הקידוש בסילודין וכולו דביקות והתלהבות.

פתאום נשמע קול המולה ליד פתח הבית ומיד ניתן ברד חבטות עזות על הדלת, שאגות פראיות נשמעות מבחוץ, "לפתחו את הדלת". הרב מנדל לא נע ולא זע ממקומו. בשעה שקידש התייחד עם בוראו ולא שמע כלום.

הרבנית אצה אל הפתח. היא רק מסובבת את המפתח ומיד נקרעת הדלת מציריה וחבורת חיילים רוסיים פראי אדם פורצת פנימה בצורה נוראית... לפתע קופאת כל הכנופיה. הם רואים את הצדיק מקדש על היין בשלוה. מראהו נורא הוד, והוא מטיל עליהם אימה ופחד. הם בחנו את פניו הטהורות בפיות פעורים. האם באמת אינו מרגיש בהם?

והנה, ראש החבורה, בריון שדרגות קצונה מעטרות את מדיו מאותת לחבריו: "צאו החוצה!" הם יוצאים בלי להבין. הקצין נותר לבדו בדירה ממתין בסבלנות. הרב מנדל מסיים את הקידוש ומוזג מעט יין לכל הנוכחים. גם לקצין.

לפתע קורה דבר אשר לא יאמן. הקצין הגברתו והקשוח פורץ בבכי. הוא מתייפח כילד קטן עד שנרגע קמעה ומספר בקול נרגש:

"ילד קטן הייתי בן שלוש שנים בסך הכל ואז נחטפתי מבית אבא ואמא. קראו לי מוישל'ה. בליל שבת באו שתי מכוניות שחורות. את אבא ואמא העלו על אחת ואותי על השנייה. תלשו את אבא מן הקידוש... הוא עמד עם הגביע והיין, בדיוק כך! בשעה שעקרו אותי מזרועות אמא. לחש לי אבא בשארית כוחותיו: "מוישל'ה זכור יהודי אתה!"

"אך קטן הייתי. שכחתי הכל, שנים רבות שכחתי שאני יהודי. כעת נזכרתי! הרב עם הגביע נראה בדיוק כמו אבא שלי בשעה שחטפו אותי כשקידש על היין. אבא שלי היה יהודי "גם אני" ושוב פרץ בבכי תמרורים.

הקצין לא יצא מהבית מהר. חייליו הנבוכים המתינו ולא ידעו נפשם. הרב מנדל חיזקו ועודדו שעה ארוכה. עוד באותו לילה שב התינוק שנשבה, לכור מחצבתו. הוא התיידד עם בני המשפחה. כולם כינוהו "משה קפטן" והנפש התועה שבה הביתה..."

הראה לעניו

הצלה מהקיבוץ דוחה שבת...

סיפרו לו **להגרי"ז סולובייצ'יק** זצ"ל על הילדים ניצולי השואה שעלו ארצה ולקחו אותם לקיבוצים, ומנסים לפרוק מהם את החינוך הטהור לתורה ומצוות שקיבלו בבית הוריהם. והשאלה: מה נדרש לעשות כדי להצילם משם?

הורה הגרי"ז שענין זה הוא בגדר פדיון שבויים ופיקוח נפש ומותר לנסוע אפילו בשבת כדי לחלצם משם. ופעם גער הגרי"ז באחד העסקנים שהיה ביכולתו להציל משם ילד בשבת ואמר לו בתרעומת: חסיד "שוטה" שכמותך. היה לך ליקח אוטובוס ולנסוע בשבת למען הצל את הילדים מציפורני הקיבוץ..."

עפ"י עובדות והנהגות לבית בריסק

מצודתו פרושה למרחוק...

מעשה בבחור חסידי מירושלים שברגע של חולשה רוחנית, החליט לטוס לאירופה... והנה בערב שבת הראשון, לשהותו בניכר, נקש מישהו על דלתו במלון ובידו חבילה באומרו: "הרבי שלח עבורך..."

היה זה כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית **ישראל**, אשר מיד בהודע לו על נסיעת הבחור, בירר האם לקח עמו את ה"קפוטא". כשענה בשלילה, ביקש הרבי שיעבירו לו את הקפוטא, אחרי שבירר איה מקומו של הבחור.

בכך דאג הרבי להעביר לו מסר: "גם אם ברכת, לא נשכחת! בל תדח ממנו". ואכן הקפוטא שנשלחה החזירה עמה את אותו בחור כשהוא במצב של יהודי שומר תורה ומצוות.

הלמות עמלים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

'הצורף' [2]

ורבי מאיר נאלץ לחשוף ולהסביר:

'כמה עולה קומקום חדש, אה? שלושים שקלים! עכשיו תגיד לי, אם ההורים של הילדה שלחו אותה עם הקומקום לתיקון, האם אין זה מלמד על מצבם הקשה? ועכשיו, אם אקח מהם שלושים שקל, מה עשיתי בזה? אמת שהתיקון שווה שלושים שקלים, אבל בחשבון פשוט אני מגלה שאין להם יכולת לשלם שלושים שקלים, ולכן ביקשתי ממנה רק חמישה שקלים! אבל אתה - שאתה יכול לשלם - תשלם את המחיר האמיתי!'

* * *

סיפרה לקוחה קבועה בחנות, גב' אורה ירושלמי. היא נכנסה לחנות עם פמוט שבת הדרוש תיקון. נטל רבי מאיר את הפמוט והתבונן בו. תוך-כדי נכנס לחנות אברך ובידו פמוט מרוסק. הניח את הפמוט על הדלפק והמתין לתורו. אלא שהצורף, בעיני הבוחנת, קלט בין רגע כי הפמוט של האברך הינו בגדר "מקרה אבוד", כל כלי יוצר עליו - לא יצלח לתקנו...

ואז, לפתע פתאום, פנה לגב' ירושלמי ושאל אותה בשפה הפרסית: 'מה את אומרת? האם את מוכנה לתת את הפמוט שלך לאברך, ואני אתן לך אחד חדש תחתיו, בתוספת תשלום קטנה? כך, גם את תרוויחי וגם האברך ירוויח! מה את אומרת?'

הלקוחה הסכימה מיד להצעה. ובאותו מעמד נוכחה לדעת, עד היכן מגעת חסדו ורגישותו לזולת. הלא הצורף יכול היה להרוויח משניהם, יכול היה למכור לאברך פמוט חדש, ולקחת ממנה מחיר מלא על התיקון!

אבל תחת זאת, דאג לאברך - שהממון אינו מצוי בכיסו לפמוט משומש במקום זה המרוסק, כמובן לאחר הברקה שכזו שתהפוך אותו לחדש, ואילו לגב' ירושלמי הציע פמוט חדש תמורת סכום סמלי, תוספת קטנה על הפמוט שבידיה.

כמה רגישות יש בעסקה שכזו, שהוצעה בשפה הפרסית בכדי שלמור על כבודו של האברך, שלא ירגיש כנזקק הנתון לחסם של הבריות. כמה כבוד תלמידי חכמים. כמה וויתור על רווח למען עשיית חסד עם הזולת!

סיפורים קטנים על אדם גדול: הצורף המיתולוגי ר' מאיר נקי זכרנו לברכה משכונת הבוכרים [מתוך ספר 'הצורף'].

* * *

אחד משכניו טיפח בגינה כמה ערוגות ירק. אחת ליום, או יומיים לכל היותר, היה מתייצב בפתח ביתו של רבי מאיר ושואל: 'אפשר לקבל את הצינור?' והכוונה לצינור ההשקיה.

'בשמחה!' היה רבי מאיר משיב ואף-רץ לשחרר את הצינור מהברז, אליו היה מחובר באופן קבע. להתיר את הגלגלת, ולמתוח את הצינור עד לגינת השכן. שם היה השכן מחבר את זה לברז שלו ומשתמש.

לא פעם ולא פעמיים וגם לא שלוש. עשרות פעמים חזר הדבר ונשנה, עד שנפשו של אחד מבניו של רבי מאיר קצה בדבר.

'אבא, מה זה צריך להיות?' התאונן, 'הוא מטריח אותך כל יום, על מה? על צינור גינה? שיקנה צינור לעצמו! הרי כמה זה עולה, שלושים שקלים? ארבעים שקלים? למה אתה צריך לטרוח בעבורו אחת ליום יומיים? אתה רוצה? אני אקנה לו!'

ורבי מאיר - תוך כדי חיוך רחב - החזיר בשאלה: 'הוא מזכה אותי בחסד! אתה רוצה לקחת את זה ממני?' - -

* * *

נכנס לחנות אחד ממכריו עם משקפיים לתיקון. רבי מאיר שקד על התיקון משך זמן מה, וכשסיים נקב במחיר: 'שלושים שקלים!'

'זה יקר!' ניסה האיש לערער, אבל הצורף עמד על שלו: 'זה המחיר. וזה לא יקר.'

תוך כדי נכנסה לחנות ילדה עם קומקום לתיקון. הצורף הלחים את הכלי ונקב במחיר שעמד, הפעם, על חמישה שקלים בלבד!

'מה זה?!' התרעם הלקוח הקודם 'למה היא חמישה שקלים ואני שלושים?!'

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

אנו ממליצים על תה טבעי ובריא שרכיביו הם עלי זית, קינמון ועוזרר, התה בהשגחת הבד"ץ של העדה החרדית, טל' להזמנות 054-525-2463 (אין בהמלצה זו כל אחריות אישית ועל כל אחד להוועץ)

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל לתרומות: 0542538581 02-5671812 אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת במדבר פ"ה ~ 1 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

הנער חש לסייע בעדי להכניס את המטבעות לשקית צנועה, ולאחר מכן שאלתי אותו שתי שאלות להמשך דרכי. הראשונה: "כמה נראה לך שווה השקית הזאת, כמה שווים המטבעות הללו לדעתך? והשאלה השנייה, היכן יש בית כנסת קרוב שאוכל להכניס את המטבעות לקופה שם: ובליבי ייחלתי למצוא שם גם מקום להתפנות. הבחור בחן את השקית בעיון, ובהערכה גסה אמר לי: "אני משער שיש כאן חמישה דולרים לכל היותר".

ולשאלתי השניה השיב כי במרחק שני בניינים יש בית כנסת במרתף, שם בית הכנסת הוא "סטראזניץ".

מיהרתי ופניתי לעבר בית כנסת "סטראזניץ".

סידרתי שם את ענייני, ובדרכי לצאת מהמקום הבחנתי כי בבית הכנסת יושבים שמונה אנשים שקועים בלימוד. "אזכה גם אותם במצוות הכנסת כלה" - החלטתי. עברתי בין הלומדים; אחד נתן דולר, השני נתן שניים. האחרון בחבורה ישב בספסל שלפני ארון הקדש, לבוש בחליפה מרופטת וכובע דהוי, כך שאמרתי לעצמי: 'אגש גם אליו, כדי שלא לבייש את מי שאין לו'.

לא ציפיתי לקבל ממנו יותר מ"קוואדער", אם בכלל.

ניגשתי ולחשתי לעברו: "אני אוסף לצרכי החג... להוצאות החג בביתי שבארץ הקודש".

הוא הרים אלי את ראשו ושאל: "כמה עולה לך החג בבית?" הופתעתי מעצם השאלה הבלתי צפויה. ניסיתי לגמגם תשובה כלשהי, אך הוא עצר בעדי ואמר לי: "אתה לא חייב לענות לי מיד, לך עשה חשבון של הוצאותיך וחזור אלי עם תשובה".

הלכתי הצידה מבולבל וחייגתי הביתה, שאלתי את נוות ביתי כמה כסף עלו הקניות לחג. היא ענתה לי כי היום עשו הזמנה במכירה השכונתית על סך שלוש אלפי שקלים, קנייה של בשר, דגים, עופות, פירות וירקות לחג. משפחתי, ברוך השם, ברוכת ילדים, ולמרות העובדה כי במכירה מוכרים מוצרי מזון במחירים זולים מאוד, הצטבר סכום הקנייה לסכום משמעותי.

חזרתי אל האברך ואמרתי לו: "היום עשו קנייה בביתי בשלוש אלפים שקלים לכבוד החג." הוא ערך חשבון לעצמו ואמר לי: "שלוש אלפים שקל זה בסביבות שמונה מאות דולר." הוא שלף מהכיס שמונה מאות דולר ונתן לי אותם במתנה גמורה שלא על מנת להחזיר. איחלתי לו מכל הלב "תזכה למצוות, כל הישועות כל הברכות".

יצאתי מבית המדרש בהרגשה מרוממת, ומיד הרמתי טלפון לגיסי שהגיע יחד איתי לחו"ל, אף הוא לצרכי הכנסת כלה. באותה שעה מכתת היה את רגליו בשכונה אחרת. אמרתי לו: "תארזו את החפצים, תגיע עכשיו ל"סטראזניץ", יש כאן כתובת חדשה, אברך שאתה לא מאמין עליו שיש לו מה לאכול, והנה הוא נתן לי שמונה מאות דולרים." גיסי שמע והחיש פעמיו מיד לעבר בית הכנסת "סטראזניץ".

לפי התיאור וההכוונה שלי הוא הגיע למקום, והחליט לחסוך את המעבר בין שבעת יושבי בית המדרש. הוא ניגש ישירות אל בעל החליפה המרופטת וביקש ממנו עזרה להוצאות החג. האברך הביט בו ואמר: "אתה לועג לרש?!!... תסתכל עלי, האם נראה לך כאחד שיש לו מה

הכושי הענק וקופת הצדקה

מספר הר"ר נטע סלונים, בית שמש:

בשבוע של בדיקת חסץ התקשר אלי מחו"ל ידידי ר' עקיבא יוסף ש', תושב ארץ הקודש, וסיפר לי כך: "אתה חייב לשמוע סיפור של השגחה פרטית שקרה לי היום".

לצורך איסוף כסף להכנסת בתי הכלה לחופה, יצאתי להתדפק על בתי נדיבי עם בארצות הברית. היה זה אחד הימים המפרכים. קרוב לארבע שעות שרכתי את רגלי, והעייפות איימה להכריע אותי. ורידי רגלי צרחו מכאב וכמהתי כבר לנוח ולהתרווח, אך ידעתי שאת שעות המנוחה שלי אאלץ לצבור אך ורק על הטיסה חזור...

לפתע חשתי באי נוחות קלה, הגוף שלי שידר תזכורת עקשנית של צורך גופני, כדרכם של בני אדם קרוצי חומר. היה זה לאחר שעות של התרוצצות בין יחידות דיור, עליתי מדרגות, ירדתי קומות, והחלטתי כי בדירה הבאה שעל משקופה תהיה מזוזה אבקש את ההכרח שלא יגונה, ואבקש, עם כל אי הנעימות שבדבר, להיכנס לחדר השירותים.

נקשתי על הדלת, הבקשה הדחופה על שפתי, ולתדהמתי הופיעה בפתח דמותו של כושי ענק ממדים מצאצאי של עוג מלך הבשן, בן אחר בת... נרתעתי לאחור ובאנגלית רצועה אמרתי לו: "סליחה, לא לא התכוונתי, i'm sorry, i'm sorry... אבל הוא עצר בעדי וסימן לי בידו להמתין: "wait, תמתין שנייה..."

המתנתי בקוצר רוח, לא ידעתי למה עלי לחכות...

והכושי שב ובידיו "קופת צדקה של רבי מאיר בעל הנס".

הוא סימן לי "פתח ידי", פתחתי, והוא החל לשפוך את תכולת הקופה: מטבעות מכל סוג ומין: סנטים, קוואדרים, שלל סוגי המטבעות הקיימים, בכל הצבעים, חלקם אף חלודים למחצה. המטבעות המשיכו להישפך, כך שנאלצתי להחזיק את הידיים צמוד לחזה כדי שלא ינשרו ארצה.

אני לא מזלזל בתרומות, אבל גם כשאני מקבץ מעות להכנסת כלה, אינני נוהג לאסוף מטבעות... אין לי היכן לאחסן אותם, ואין לי גם כסף עבור תפירת הכיסים שייקרו מהעומס.

הוא סיים להגיר את מטר המטבעות, הפטיר "thank you, תודה רבה, תודה רבה",

ואני, ספונטנית, תחת לענות כמקובל "תזכה למצוות" פלטתי חרש כמה איחולים עסיסיים באידיש... והמשכתי בדרכי לדירה הבאה.

כעת עמדו בפני שלוש משימות:

האחת, למצוא שקית עבור המטבעות; שנייה, למצוא מקום הגון כדי לתרום אותם ולהיפטר מהם; ושלישית, המשימה הראשונה והדחופה מכולן: למצוא שירותים באופן מיידי...

בדירה הבאה שעמדתי לדפוק בדלת, המראה שלי עורר גיחוך בעליל... אני נוקש על הדלת, נשען עם הגוף קדימה, שתי ידי גדושות וצמודות לחזה, נזהר שהמטבעות לא יפלו ארצה.

נער עדין וביישן פתח את הדלת, ובעינים מושפלות שאלתי האם ניתן לקבל שקית קטנה עבור המטבעות.

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת במדבר פ"ה ~ 2 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

קם לכבודי, החבר עמד מהצד, ניסה לראות מה יעלה בחכתי, ההצליח השם דרכו...

שוחחתי עם האיש כמה דקות וחזרתי מרוגש כולי מהתרומה הנכבדה שהוא נתן לי, סיפרתי לחברי בשמחה כי האיש נתן לי 1000 דולרים במזומן!

ורק אז הבחנתי בפניו החיוורות והנבהלות של חברי...

הוא השתאה ואמר שוב ושוב; זה לא יכול להיות...

פשוט לא ייתכן... אני טעיתי!!!

רגע אחרי שראיתי אותו קם לכבודי, עמדתי מן הצד וקלטתי את הטעות שלי... זה לא העשירי! זה אח שלו הדלפון!!! הוא אברך כולל שחי בצמצום, אין לו דולר מיותר!

אני חייב שתבוא איתי וניגש אליו שוב, אני פשוט מזרח להבין מה קורה פה...

הוא חבק את זרועי, וכמו מגיש לפניו מנחת ביכורים... ניגש אליו ואמר לו; תגיד לי ר' פלוני... אני הרי כן מכיר אותך, מהשטיבל... אין לך כסף מיותר, מאין היה לך לתת לו אלף דולר בלי היסוס?

במילים ספורות אף הוסיף להסביר כי הוא האשם, הוא זה שהפנה אותי אליו בטעות גמורה...

לחש לו האיש בקול נמוך: תתפלא לשמוע - - - היו לי בכיס כספי מעשרות, 1000 דולרים של מעשר כספים שנצברו אצלי במשך מחצית השנה האחרונה! אמרתי כי המטרה הראויה הראשונה שתופנה אלי, לה אתרום את זה... חברך הגיע ראשון וקיבל את הכסף על מגש של כסף... זהו כסף שיועד לו מן השמים!

הבנתם את זה? לגיס אחד נגזר לקבל שמונה מאות דולר בשטיבל שאין בו מניין בעקבות חיפוש אחר קופת צדקה של כושי,

ולגיס השני נגזר לקבל אלף דולר דווקא מאברך אביון שמישהו בטעות הוביל אצלו כי לא מצא חניה לרכבו...

כל מילה נוספת מיותרת!

נשאלתי השבוע בכמה מקרים מקצווי הארץ, כל אחד בריחוק מאות ק"מ מחברו, על ידי אברכי כולל שחפצים בכל לבם לשבת כל חייהם בבית ד' ובתורת ד' חפצם, אך קשיי פרנסה ויוקר המחיה עם הגזרות המתחדשות מאיימים לגדוע את החלום שלהם.

לכבודם ולקראת יום מתן תורתנו מן הראוי להביא דברי ה"משך חכמה" המחזקים מאד:

בציווי של צנצנת המן בפרשת בשלח כתוב כך:

"ויאמר משה זה הדבר אשר ציוה ה' מלוא העומר ממנו למשמרת לדורותיכם, למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציא אתכם מארץ מצרים".

שואל המשך חכמה מה התוספת הזו "בהוציא אתכם מארץ מצרים" הרי ידוע שזה היה בזמן היציאה ממצרים, לשם מה הפסוק מדגיש את זה?

ומבאר המשך חכמה:

"הענין כי האדם אל יחשוב כי אימת יושגח בפרט ותהא פרנסתו דרך ניסוי, כשכבר הוא דבוק בדרכי ה' ומנהיג עצמו בדרך בלתי טבעית רק אז ישליך על ה' יהבו,

אבל כל זמן שלא בא לזה יחוש לנפשו"

לתת? גיסי בחן אותו שוב במבטו, ופסק את פסוקו: "לא אחטא לאמת אם אומר שלא נראה לי שיש לך". והלה ענה כנגדו: "אתה צודק, אין לי מה לתת."

גיסי לא הרפה, וכמנהג אנשי ירושלים שאל אותו דוגרי: "לפני מספר דקות היה כאן יהודי שהוא במקרה גם גיס שלי. איך נתת לו שמונה מאות דולר בלי למצמץ?" אמר לו האברך: "תקשיב ותבין מאיפה הגיע אלי הכסף."

לפני מספר ימים פנה אלי יהודי, נתן לי סכום כסף וביקש ממני להעביר את זה ליהודי שזקוק לכסף עבור הוצאות החג. שמרתי את הכסף היטב בכיסי, אך מסתבר כי המשולחים לא פונים לעברי ואף לא מושיטים יד, ובצדק. הם לא חושבים שאברך שנראה כמוני יש לו מה לתת להם. גיס שלך היה הראשון שכן ניגש, ולכן הוא קיבל ביושר את הכסף שהיה שמור עבורו. זה לא היה כסף שלי. אלו היו כספי צדקה שיועדו אליו. זה הסכום המדויק שקיבלתי והעברתי הלאה."

~~~

סיפור יפה אך תם ולא נשלם...

האביון הנדיב

למחרת מתקשר אלי הגיס ואומר לי:

"יש לי פרק ב' מדהים בשבילך" וכן הוא מספר:

בשעות הבוקר, בזמן תפילת שחרית אני גם מסתובב בשטיבלאך ואוסף כסף, כמו שנהוג לומר פה:

Time is money מנצלים כל רגע...

היום באתי לשטיבלאך בשעה 7:00, ב-7:30 פגשתי יהודי -חבר מזמן עבר- מהישיבה קטנה בה למדנו יחד, שמתגורר כיום בארה"ב.

הוא קידם את פניי בחמימות בקוראו: "שלום עליכם", "מה אתה עושה כאן בארצות הברית"... שיחת רעים נעימה ומפתיעה...

ואז הוא אומר לי; אני יודע מה השליחות שלי!

וכך הוא מספר: אני לא מגיע לכאן בדרך כלל. אני מתפלל כבר שלוש שנים תפילת שחרית באותו מקום ובאותו מניין, מניין קבוע בשעה 7:00 בדיוק. היום באתי למקום התפילה הקבוע, אך לא מצאתי חניה, עשרים דקות תמימות הסתובבתי וחיפשתי חניה אך לשווא, עד שהבנתי כי עלי להתפלל היום בשטיבלאך... אמרתי; "ריבונו של עולם, תן לי סימן, הסבר כלשהו למה אני מגיע לשטיבלאך", הגעתי לכאן ופגשתי אותך, עכשיו אני כבר מבין! באתי הנה בשבילך...

והצעתו בפיו: אל תסתובב פה בשטיבלאך לנסות לאסוף כסף "על ריק", אני אערוך עבורך סיור מקדים, ואראה לך מי האנשים שאליהם כדאי לך לגשת, כך תוכל להשקיע במקומות הנכונים וגם לחסוך הרבה זמן שלא ילך לאיבוד לשווא...

מדיבורים למעשים, הוא עשה סיבוב קצר, חזר אלי ואמר לי; בשטיבל ב', בספסל השני יושב יהודי עם טלית שמוטה על כתפיו, גש אליו, יש לו הרבה כסף הוא יתן לך נדבה הגונה להוצאות החג... ניגשתי, התחלתי לדבר אליו והוא

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת במדבר פ"ה ~ 3 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

"מזל טוב מחותן, מה קורה?"

"ברוך השם," הוא ענה לי.

"מה בקשר לתשלום לקייטרינג?"

ה' יעזור. נראה בהמשך.

הבנתי שהאחראי על הקייטרינג, פשוט צודק....

כפי שזה נראה, אין למחותן מאין לשלם.

אני מכיר מעט את אחיו של המחותן, ואני יודע בו שהוא אדם לא אמיד אך מתפרנס יפה, חשבתי לי בלב:

"עד החופה האח יגיע, ואבקש ממנו לעזור לי לפתור את הבעיה."

אך הדקות נקפו, הגיעה העת לצאת לחופה, והאח מתמהמה מלבוא...

ניגשתי אל האחראי על הקייטרינג ושאלתי אותו: "בכמה מסתכם החוב?"

- "עשרת אלפים שקלים" הוא ענה.

- "אוקיי, עשרת אלפים זהו סכום שאפשר להתגבר עליו בעזרת בני המשפחה.

אותי אתה מכיר?" אני נאמן עליך?

- "חיובי"

"ובכן," אמרתי, "אני מנהל את האירוע כרגיל. תתחילו לערוך את השולחנות לסעודה. אני מתחייב לך באחריות מלאה, עד תום האירוע החוב יוסדר."

"מאמין לך," אמר, "אם הבוס שלי ידע מה עשיתי, אני לא רוצה לדעת מה מחכה לי. אך תדע לך נאמנה, אם אני מגיע בסוף הערב והחוב לא מוסדר, אני לא מכיר אותך יותר. אל תפנה אלי, לא נוכל לעבוד יותר ביחד לעולם!"

הנהנתי בראשי לאות הסכמה, התארגנתי והתחלתי לנהל את העניינים כדרכי, ובזווית העין המתנתי לראות מתי יכנס האח. הרי נטלתי על עצמי אחריות, והתחלתי לחשוב: "מה עושים פה? ריבונו של עולם," אמרתי, "האירוע הוא לא שלי, את בעל השמחה אני מכיר. מה שעשיתי, עשיתי כדי למנוע הלבנת פנים נוראית ממחותן תלמיד חכם, אנא עזור לי שלא אפול."

עוד טרם החילותי לדבר, והנה המחותן ניגש אלי ומחליק לידי מעטפה. "מה זה?" שאלתי אותו.

והוא אמר לי: "צריך כסף, נכון? מישוהו נתן לי מתנה. קח את זה"

הבנתי שהמתנה הראשונה לחתונה הגיעה, והמחותן מעביר לי אותה כדי שאשמור עליה, ובסוף האירוע אשתמש בה. אבל אני הייתי לחוץ. פרשתי לפינת האולם ופתחתי את המעטפה. השטר הראשון שניבט לעיני היה שטר של מאה דולר.

התחלתי לספור את תכולת המעטפה, וקיוויתי שיהיה בה די כדי לכסות את החוב. ישבתי בצד וספרתי את השטרות, ומרגע לרגע תדהמתי התגברה. כשסיימתי לספור, החזקתי בידי סכום עגול של עשרת אלפים דולר! מבלי לאבד זמן נכנסתי אל מנהל הקייטרינג ושאלתי אותו: "דולרים גם טוב לך?"

- דולרים, שקלים, שטרלינג או דינרים, מה שתביא,

העיקר תסגור את החוב הזה!" חישבתי את

הסכום ופרעתי את החוב לבעל הקייטרינג.

אחר ניגשתי לערוך את החופה, שמח ורגוע.

אברך עלה לחשוב: נכון שלא ניתנה תורה אלא לאוכלי האם, ויש הכמחה שאי שטאג בתורה לא יחסר לו דבר, אלא זה מדובר רק על בני עליה מיוחדים, אני לא נמצא במדרגה גבוהה כל כך, אני אברך פשוט. אני צדיין לא משליך את כל עניי העולם הזה מעלי ויושב שקוע ללימוד, אז אולי אני לא נלמד בהכמחה שהקב"ה משליך על כל פרט ופרט ונמצא לפרנסה שלו כאוכלי האם דבור האדבר?

לכן אמר הכתוב: בא וראה אימתי האכלתי את המן לישראל, האם לאחר קבלת התורה וקיומה? לא! הלא תיכף בהוציא אתכם מארץ מצרים האכלתי אתכם את המן!

לכן כל איש אשר ידבנו לבו לקבל עליו עול דרכי ה' יתברך ותורתו בל ידאג מאין יבוא עזרי, כי אף אם לא הקשיח עדיין מלבבו כל עניי העולם ולא הורגל בתורה, רק מטרת לבבו גלוי ליודע תעלומה כי כוונתו להתאמץ במעוז התורה,

יחלצנו ה' ולא יעזבנו, ויזמין פרנסתו מקודש'.

התורה באה להדגיש שהמן ניתן עוד לפני אמן תורה, כדי להדגיש ללבי אי שחצה לסמוך על האמן ולהתפרנס בו באופן בלתי נצחי, שגם אם צדיין לא הגיע למדרגה הגבוהה כמו שראוי לו להגיע, גם הוא נכלל אלה שהקב"ה מצטייר להם שהוא יצא לפרנסתם, כל אי שזה רצונו באמת ומתכוון לחיות את חייו באופן זה שהתורה היא משאת חייו וזה ישים מאתו יואם וגו', מוציאו לו שיוכל להתפרנס בלי לצמצם את התורה!

אליהו הנביא האמריקאי

מספר ידידי, הר"ר משה הכהן קרימלובסקי ביתר:

איך אירוע של שמחה עלול היה להתהפך לצרה, ואיך השגחה עליונה נגלתה בעוז ועזרה לסדר את העניינים. הקשב נא לסיפור: בחודש אדר האחרון, הגעתי כמנהגי לחתונה שהתקיימה באחד מהאולמות בירושלים, כדי לעמוד לצידם של בעלי השמחה, ולארגן את האירוע כהלכה.

טרם היה סיפק בידי להניח את כובעי על המתלה, והנה, האחראי על המטבח ניגש אלי, ופלט בקול החלטי: "אין אוכל!"

"תרגיע רגע," אמרתי לו, "תן לנשום, עוד לא התארגנתי." אך הוא חזר וסינן מבין שיניו בהחלטיות את משפט המחץ: "אין אוכל!"

ברגע הבנתי כי המצב הוא בבחינת פיקוח נפש.

- "מה אירע?" שאלתי בבהלה.

- "יש כאן אירוע, כן? המחותן חייב כסף.

ולפי איך שזה נראה, אין לו כוונה לשלם..."

אני לא מוציא ולו מנה אחת מהמטבח לפני שהתשלום מוסדר. כבר שעתיים שלוש אבי הכלה נמצא כאן, ואני שואל אותו שוב ושוב, ומתשובותיו המתחמקות נראה שאין לו כוונה היום לשלם עבור הסעודה."

בזווית העין הבחנתי בשורה של מלצרים יושבים במרפסת באפס מעש.

הכלים על השולחנות כבר סודרו לפני מספר שעות, בטרם פרצה המהומה, וכעת הם לא התכוונו לעבוד. נכנסתי לאולם וניגשתי אל המחותן, יהודי תלמיד חכם ששוקד על התורה כל ימיו.

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת במדבר פ"ה ~ 4 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, כטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

בדיוק השבוע חשבתי לעצמי: כ"כ הרבה אנשים יש להם סיפורים ללא סוף, גם בעלון שלך, גם בעוד עלונים של השגחה עליונה, ובקריאה בסיפורים לפעמים אני אפאטי - ולפעמים בוכה ושמוח יחד עם האנשים וסיפוריהם,

ואני, אני המושג מה יהא עלי?

כל יום ברוטיונה קבועה, ב"ה עובד וכו' וב"ה גם מסודר עם כמה חברות בסדר קבוע לאחר עשרות שנים!! שלא למדתי כמעט!! ולא אהבתי ללמוד כלל!! למרות שאני בא מבית טוב ותומך ולמדתי בשיבת טובות!! מרחתי את החיים שלי, חשבתי לעצמי פעם שהייתי מתחרה עם רבי עקיבא על

מה אמר מי יתן וכו' ה"י אני בטוח שמישהו התפלל הרבה מאחורי הגב שלי... יש לי הרבה מה לדבר בעניין הזה אבל זה נושא ארוך לשעצמו

אבל תכלס איזה סיפור ככה לבטחוני בצורי אין לי? אפילו אחד לא?

~~~~

יום למחרת, אני קם בבוקר ובדרך לביהמ"ד חשבתי לעצמי:

היום, היום אני צריך סימן, סימן וגם תשומת לב צומי בלע"ז

אני חייב השגחה פרטית "ברחל בתן הקטנה"...

ואז?

עובר כמה שעות ושוכח מזה. ואני חושב לעצמי, עוד יומיים הילולת הרשב"י. ומילא שאני מזניח את הכרטיס לעצמי, אסתדר... חברים... בתחנה מישהו כבר ימכור לי... אני אגיע בסוף לרבי שמעון, בינתיים אני מוסח מכל מיני דברים, אבל רעיתי מה יהא עליה, היא לא בעניינים של "להסתדר" ומחשבים ונדרים פלוס וכו', היא לא מכירה את כל זה...

ואני יודע שכל המשפחה שלה חזק בעניין של ר' שימעי'ן, ורק לאחר מעשה היא תקלוט שנשארה מאחור, ויהיה קצת לא נעים לי...

האם זה הוגן? לכאורה לא...

אבל היא לא פנתה אלי בעניין, אז לא... כל זה כמובן משא ומתן עם עצמי...

מצד שני, היו לי כבר כמה פעמים שהזדקקתי למשהו והתפללתי לה', וממש קרוב לכך, ללא שעשיתי מעשה נוסף, פנה אלי איש לדבר על הנושא שהייתי צריך והסתדרו לי העניינים.

זה מה שחשבתי בשקט לעצמי, בצורה של "אולי כן, אולי לא", אולי גם לא מגיע לי בכלל, מי אתה שמבקש, מה עשית למען הבורא...

המשכתי הלאה...

לא עוברת כמה שעות, מתקשר אלי חבר, ושואל - אומר:

לא יודע אם זה רלוונטי אבל בכל זאת---

אולי אתה צריך 3-4 כרטיסים נוער או מבוגר לרבי שמעון בשעה...

אני חושב על שאלתו, ואחרי רגע קלטתי והייתי בהלם!

לא נעים... ה' איתי למרות שאני מנסה לחמוק מכך

מה שהוצע, זו השעה הכי נוחה לבני הבית כולם מסיבות שונות,

אוי ויי לא רצית להתפלל ולבקש, כי אולי ה' כועס עליך בכל מיני דברים, אבל... הוא לא!

קמתי בתחושה עמוקה של בושה, הבנתי.

השי"ת רוצה שאבקש ממנו עוד ועוד ועוד,

כל מה שאני צריך ושלא אתחמק ממנו!!!

בערב, כשראיתי את ההודעה והעלון, אמרתי לעצמי: אני מביע אצלך את הכרת התודה להשית, על הסימן, על ההזמנה הנעימה למירון לבני הבית, ובעת כתיבת המכתב ברביעי בלילה, כבר קיבלתי הזמנה בשבילי עם רכב עד למעלה, בלי מעש'ים או כרטיסים וחניונים, פשוט עד למעלה, ולא, אני לא מקושר, ההוא היה מקושר וחיפש חבר לנסיעה... כי כשאבא אוהב בשטח הכל וי איי פי.

שכוי"ח איש יהודי רבי מרדכי הצדיק,

זכה וזיכה את הרבים - אין חטא בא על ידו!

כתבת פעם שאחד מהדברים שהקב"ה מזכה אותנו הוא כביכול להחזיר/לשלם לו על הטובות, דרך הפרסום, זה היה סיבה חזקה להתיישב ולכתוב לך!

אתה יכול לפרוק ולהתפלל כאוות רצונך, אני את השכוי"ח שלי לזכור אולם בזכותך, רציתי להזכירך

אחרי החופה, ניגשתי אל המחנות ושאלתי אותו: "האם אתה יודע מה יש במעטפה?"

"לא", הוא אמר, "מסתמא שיש שם כסף, מתנה לחתונה."

"אתה מכיר את האיש שנתן לך אותו?" שאלתי.

"לא", הוא ענה, "ראית את האמריקאי הזה שדיברתי אותו?"

"לא", אמרתי.

"נכנס איזה אמריקאי ונתן לי מעטפה."

- "האם פנית אליו בבקשה כלשהי?"

- "לא",

- "האם פנית בכלל לאנשים לבקש עזרה?"

- לא...

ידידי הנכבדים, מה אומר ומה אדבר? מחותן מגיע לחתונה בלי כסף לשלם עבור האירוע - נשמע עצוב. יהודי אמריקאי בלתי מוכר מגיע לפני החופה, ומוסר לו מעטפה, ובה עשרת אלפים דולר - נשמע הזוי?

הרבה יותר הזוי לחוות את זה מקרוב, לממש את המתח הנוראי שלפני, ולראות בחוש איך הקדוש ברוך הוא מסדר עניינים לבניו אהוביו. זה היה פשוט בלתי נתפס!

באופן תיאורטי, אילולא הייתי נוהג ביושר חלילה, והייתי משלם את החוב וממשיך הלאה, המחנות היקר אפילו לא היה יודע על אלפי דולרים נוספים שממתינים לו במעטפה. יתר על כן, אם הייתי בא אחרי החתונה אל המחנות ומבקש ממנו כסף, עבור בעל הקייטרינג - הוא גם לא היה יודע דבר.

פשוט, האדם קיבל מעטפה, ומסר אותה הלאה... יהודי לא מוכר מגיע, מממן לו כמעט את כל החתונה, והוא אפילו לא יודע איך קוראים לו, וגם לא מתעניין יתר על המידה...

האמת, חשבתי לבקש מבעל האולם שיאפשר לי לצפות במצלמות האבטחה כדי לראות מיהו המלאך בדמות אמריקאי שנכנס לאולם ושילם את כל האירוע.

אבל אמרתי לעצמי, "משה! הקדוש ברוך הוא סידר את העניינים כך, בלי שנדע את הפרטים, מה לך מתחכם יתר על המידה?"

"התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו!"

28 קצות הנכת - תוצאות n6e2:

אנונימי, ארגון ששאל בקולנועם של הכותב

אוי! אם היית יודע כמה פעמים בתקופות האחרונות "סלחתי" להקב"ה... על כל מיני התרחשויות בזכותך, בזכות העלון הכתוב בגובה העיניים וחודר לעצמות ורקמות המוח בשביל הרגעים הנכונים, כי להבין ש"הוא לא עובד אצלי, ולא חייב לי" זה שמעתי כבר שנים...

אבל רק עכשיו זה חודר למודעות שלי!!!

"הלטובות" הזה כבר שגור על מוחי הרבה יותר, עד כדי כך שלפעמים כשקורה משהו, אני כביכול מחייך כלפי השכינה שממולי, שמתחננת אלי: **צדיק, אתה בניסיון!** אנא אל תבזה את הפירמה!

תראה לכל הס"ם שאתה בצד שלי!

לא כועס, מאמין, ובעיקר שמח ומבין שזה לטובתך,

גם אם אתה לא רואה כלום!!!

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1162

הדלקת הנר: 19:18 צאת השבת: 20:24 רבינו תם: 21:08 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: והיה מספר (הושע ב).

אוֹצְרוֹת הַפָּרָשָׁה

פרשת "במדבר"

"כל יצא צבא" [א, ג].

ניגש אלינו אדם צעיר, שיש לו כבר נכדים רבים, והתברך בשפע כלכלי, וסיפר בצער רב שבמשך ימי חייו עשה עבירות רבות, עד כדי כך שהוא אינו יודע כיצד יוכל אי-פעם לכפר עליהן. הוא ביקש שנייעץ לו מה לעשות. נקל להבין את הרגשותו המסואבת של אדם כזה, המכיר את האמת, ויודע שהמעשים שעשה לא היו צריכים להיעשות. לאחר שפירט בפניי חלק מהדברים התברר שאכן יש לו ברשימה גם עבירות גדולות רח"ל, ועכשיו כשהוא מתבגר ו'חושב על החיים', העבירות הללו מציקות לו מאוד. אדם זה רוצה לעשות תשובה, אבל בגלל חומר העבירות הוא אינו יודע מה עליו לעשות, במה להתחיל ועל מה להתמקד.

אדם זה התברך, כאמור, בפרנסה טובה, ונחשב כבעל-אמצעים. יעצנו לו שישתמש בכספו שניתן לו על ידי השי"ת, וייקח את אחד מנכדיו, או כמה מהם, ויגדל אותם לתורה, וידאג לקרבם אל גדולי התורה, כדי שילמדו מהם את דרך האמת. הנכד הזה, אמרנו לו, והמעשים הטובים שיעשה בזכותך, יכפרו עליך ועל מעשיך! וסיפרנו לו **מעשה**, שסופר על ידי הגאון רבי בנימין מנדלזון זצ"ל, רבה הנערץ של קוממיות, ומובא בספר 'זכרונם לברכה'. אל האדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר היו מגיעים בחורים בגיל גיוס, שחששו מאוד מהגיוס לצבא הפולני, וביקשו ממנו שיברך אותם שלא יצטרכו להתגייס. לאחד הבחורים מן העיר ביאלה, הורה הרבי שאם ברצונו להשתחרר מן הצבא, הוא מציע לו ללמוד סדר טהרות בעיון.

הבחור ציית להוראה, וקיים את דברי האדמו"ר, והחל ללמוד טהרות. למרות זאת גוייס הבחור לצבא, אבל בהיותו חסיד אמיתי, האמין באמונה שלימה בעצתו ובברכתו של הרבי, והמשיך לעסוק במשניות טהרות בעיון. כבר בימים הראשונים לגיוסו, מצא הבחור חן בעיני המפקדים, ואחד הגנרלים מינה אותו למזכירו האישי. בלילות, בתום עבודתו בלשכת המפקד, המשיך הבחור להגות בלימודו, כמצוות הרבי.

פעם, בעת שעסק בלימוד המשניות, נכנס המפקד לחדרו של הבחור, ותפס אותו 'על חס' באמצע הלימוד. הבחור היה בטוח שהגיע סופו... להיתפס בלימוד משניות, ועוד על ידי הגנרל בעצמו?! – הלא אין 'עוון פלילי' גדול מזה! אבל הגנרל הרגיע את הבחור, ואמר לו, כמלחיש-סוד: אל תיבהל, גם אני יהודי כמון, וכיוון שאני רואה שאתה לומד משניות טהרות, אגלה לך שכשלמדתי בפעם האחרונה את המשניות הללו, נשארתי בקושיה, וברצוני שתבאר לי את הדברים...

הבחור לא האמין למשמע אוזניו, אבל משראה שהגנרל מדבר ברצינות, האזין לקושייתו, ואף ביאר לו את המשנה בטוב טעם ודעת. הגנרל התעניין מאיזו עיר הגיע הבחור, ומשמע שמוצאו מהעיר ביאלה, המשיך להתעניין בשמות הוריו והורי-הוריו. כששמע את שמו של הסבא, התכרכמו פניו, והוא פנה ואמר לבחור: אתה יודע מה עשה לי סבא שלך? – אני הייתי בחור יתום, וכשהסבא שלך שמע שמתכווננים לגייס את אחד מנכדיו לצבא, פעל אצל הממונים שישלחו אותי במקומו, וכך יוצא שכל מה שאני נמצא כאן בצבא, במקום הנידח הזה, זה בגללו!

אם הייתי רוצה, הייתי נוקם בך עכשיו את נקמתי, אבל כיוון שהסברת לי כל כך יפה את דברי המשנה, הנני מודיע שאני מוחל לסבא שלך על חטאו במחילה גמורה, ואתה – משוחרר לגמרי מן הצבא, ברגע זה.

עכשיו הבין הבחור מדוע אמר לו הרבי מאלכסנדר שילמד משניות טהרות. כשחזר הבחור אל הרבי, אמר לו האדמו"ר – 'כל מה שלמדת טהרות, וכל הליכתך לצבא, היה כדי שתשמע מפיו שהוא מוחל לסבך בלב שלם'...

תלמד מכאן, אמרתי ליהודי שהגיע אליי וסיפר על חטאיו, שלפעמים הנכדים מכפרים על חטאי הסבא... לכן תעשה כעצתי הנ"ל ותגדל את נכדיך לתורה (ברכי נפשי).

"ויתילדו על משפחותם לבית אבותם" [א, יח].

ילדים מושפעים במידה רבה מהערכים או מחוסר-הערכים, החשובים בעיני הוריהם. אם האבא מעריך שחקני כדורגל, יש לבן סיכויים רבים להיות מאמן או שחקן כדורגל. אם האבא מתפעל מפוליטיקאים, וראשו ורובו במאמרי העיתונים – יתכן מאוד שהבן יצא פוליטיקאי קטן. להבדיל, אם בעיני האב ישנה חשיבות גדולה ביותר ללימוד התורה, והוא מקדיש את עתותיו ללימוד התורה לשמה – יש סיכויים רבים שהבן יהיה מאוהבי התורה ומעמליה.

אל רבנו ה"בן איש חי" זצ"ל הגיע אבא עיראקי, המום ומזועזע. הוא סיפר לרב, שכאשר הגיע לביתו ראה את בנו אוכל לחם בלי לטול ידיים. האב התרגז מאוד, לקח מקל שהיה תלוי על מסמר בקיר, ובא להכות את בנו. הבן זז הצידה, והמקל פגע בידו של האב ופצע אותו פציעה קשה.

תהא האב באזני רבי יוסף חיים: "אני לא מבין מה קורה כאן. אני בא לחנך את הבן שלי, והיד שלי נפגעת פגיעה קשה?"

אמר לו ה"בן איש חי": "האם אתה עצמך נזהר תמיד בנטילת ידיים? מנין למד הבן שלך לזלזל בנטילת ידיים?" חפו פניו של האב, והודה: "אכן, לפני שבוע אכלתי בלי נטילת ידיים, וצדק יש בכך שהיכה המקל על ידי ולא על ד בני".

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זולכיה הי"ו, אמיר בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

אדם הגיע אל מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל בבני ברק, ואמר לו: "רבי אני לא יודע מה קורה לבת שלי. היא ילדה קטנה, רק בת שלוש, ויש לה לאחרונה הרגל מוזר ומטריד – היא לוקחת שרוך של נעליים, וקושרת אותו סביב ידה, ואחר כך מתירה, ושוב קושרת ומתירה, פעמים רבות בכל יום, יעצו לי לקחת אותה לפסיכולוג, כי יתכן שמדובר בבעיה רגשית קשה, או אפילו בבעיה נפשית. מה מייצץ לי הרב לעשות?"

"לא צריך פסיכולוג", השיב לו הרב שטיינמן, "רק תפסיק להניח תפילין בבית, ותתחיל להתפלל בבית הכנסת... הילדה רואה אותך מניח תפילין בבית, והיא פשוט עושה כמוך".

הגמרא אומרת: "שורת דינוקא בשוקא דאבוה או דאימיה" – מה שהתינוק מדבר בשוק, מאביו או מאמו שמע. זהו "ויתילדו על משפחותם", הילד רואה את מעשי הוריו, שומע את דיבוריהם, וחש מה חשוב ומה בזוי בעיניהם, וכל זה משפיע עליו השפעה גדולה ורבה (דורש ציון).

"ולא יגעו אל הקודש" (ד, טו).

השאלה המצערת שלפנינו הגיעה אל שלחנו של מורנו ורבנו הגאון רבי יצחק זילברשטין שליט"א מאת גבאי אחת הקהלות החשובות באירופה. וכך ספר האיש: בשעת בקר מקדמות נכנסנו לבית הכנסת, והזדעזענו לנכח המראה שנגלה למול עינינו: ספרי התורה היו מושלכים לארץ בבזיון נורא! לדאבון לב, באותו לילה פרחו לבית הכנסת פורעים רשעים, שברו את דלתות ארון הקודש, הוציאו את ספרי התורה והשליכו לארץ. מובן שכלנו נתקפנו בחיל ורעדה וחשנו צער עמוק לנכח חילול הקודש. הזעמתי לאלתר את המשטרה בתקנה שתצליח לאתר את הפושעים. חוקר המשטרה הראשי הורה לי באופן נחרץ: "כדי שהחקירה תהיה אפקטיבית, אנו דורשים מכך שלא להזיז מאומה עד שנגיע לזירה ונבדק אילו סימנים השאירו אחריהם הצורחים! כל נגיעה בספרי התורה, ולו הקלה ביותר – תשפוש את מהלך החקירה שלנו".

הסתפקו המתפללים: האם מתר לנו להשאיר את ספרי התורה מנחים בבזיון כל כך גדול, משום שהדבר עשוי לסיע בגלוי זהותם של אנשי הקהילה ובתפישתם, או שמא עלינו להרים מיד את ספרי התורה מהרצפה ולהניחם בארון הקודש בכבוד?...

תשובה

השיב מורנו ורבנו שליט"א: נפסק בשלחן ערוך (יו"ד סי' רפ"ב ס"ג), שאם אדם רוכב על חמור ואוחז בידיו בספר תורה, ולפתע הוא מבחין שמתקרבים לעברו נכרים עוינים העלולים לגנב את הספר תורה ולבזותו – מתר לו להניח את הספר תורה על החמור ולישב עליו כדי להסתיר מעיני הנכרים.

ואם למדנו שמתר לישב על ספר תורה כדי לשמר עליו ועל כבודו, כל שכן שבעינינו מתר לנהוג ב"ש"ב ואל תעשה, ולהמנע מהקמת ספרי התורה, שהרי אם בני הקהילה לא יתפסו, קים חשש שהם ימשיכו לבזות עוד ספרי תורה ובתי כנסיות, כך ששקיעת מצוה משום כבוד ספרי התורה לתפס אותם ולהענישם כראוי. וממילא, אם הנוכחים משאירים את ספרי התורה על הרצפה כדי לאפשר את תהליך זה הפורעים, אין הדבר נחשב לבזיון לספרי התורה, כי הוא נעשה לכבודם ושמיירתם (וראה "אגרות משה" יור"ד סי' ק"נ בשאלה הרביעית). טעם נוסף להתיר לנהוג ב"ש"ב ואל תעשה הוא משום שקים חשש שהצורחים הללו יפגעו ח"ו בגנשם של יהודים, ואם כן מדבר בספק פקוה נפש.

לסיום: המתפללים לא גרמו את ספרי התורה וימתינו לבצוע חקירת המשטרה. עם זאת, עליהם לבכות ולקונן פאבלים ויגופים, שהרי קדשי ה' יתברך, שהם ספרי התורה, מטלים בבזיון נורא. וראוי לאדם בריא שהתענית לא תזיק לו, להתענות על כך (אחת שאלת).

"והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר" [מתוך ההפטרה].

הקב"ה מבטיח לאברהם אבינו: "ושמתי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה". כעבור זמן הקב"ה מורה לו לצאת החוצה ואומר לו: "הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו כה יהיה זרעך".

אומרים חז"ל: "אומה זו משולה לעפר ומשולה לכוכבים. כשהן יורדין – יורדין עד עפר, וכשהן עולין – עולין עד לכוכבים". כוכבים ועפר – לכל אחד מהם יש מעלה וחסרון. הכוכבים יש להם מעלה – הם גבוהים ונישאים ברקיע, אבל מצד שני הם בודדים, כל כוכב נבדל ונפרד לעצמו. לעומת זאת העפר, הוא שפל בארץ, אבל מצד שני גררי החול צמודים ודבוקים זה לזה. לעם ישראל יש את שתי המעלות גם יחד: הם נישאים ורומי מעלה, ובד בבד הם דבוקים יחד וערבים זה לזה. ואם יש ביניהם פרוד, מה עושה הקב"ה? משפילים ומייסרים ח"ו, ובעת צרה הם שבים ומתאחדים ונעשים כאגודה אחת.

בהגדה של פסח אומרים את הפסוק בביא: "רובה כצמח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי".

עם ישראל משול לצמח השדה. טבע הצמחים, שכדי להשיב את צמיחתם – מקצצים וגוזזים אותם. אומות העולם מקצצות ופוגעות בעם ישראל. אומר הנביא: אל דאגה, "רובה כצמח השדה נתתיך – ותרבי ותגדלי". מה שאויבים גוזזים בכם יהיה טובה, אתם תרבו ותגדלו עוד ועוד. כמו שהיה במצרים – "כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ".

הכתוב אומר: "כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טיבחה". דרשו על כך חז"ל שעם ישראל כמוהו כמו הצאן:

הכלבה ממליטה בבת אחת גורים רבים. בדרך הטבע היה העולם צריך להתמלא כלבים... אך למעשה, הכלבים מתמעטים. כך גם בעלי חיים אחרים, לא זו בלבד שלא התרבו, חלקם אף נכחדו מן העולם לגמרי.

לעומת זאת, הכבשה ממלידה ולד אחד בלבד, ולא עוד אלא שבזמן שבת המקדש היה קיים היו ישראל מביאים כבשים לקרבן, וכמו כן בשרם נאכל על ידי בני האדם. אם כן, בדרך הטבע היו הכבשים צריכים להתמעט ולהתכלות, אך למעשה הם מתרבים והולכים. מדוע? כי כך טבע הקב"ה בטבע הבריאה, כל דבר שפוגעים בו – משביחים ומרבים אותו.

נמשלו ישראל לשה – "שה פזורה ישראל". זה הכלל: ככל שיפגעו בישראל, ככל שירדפו אותם, ככל שייסרו אותם ויצרו להם – הם יתחזקו, יגדלו ויתרבו עוד ועוד.

לכן נמשלו ישראל לכוכבים. בשעות היום הכוכבים אינם נראים, אור השמש מסתיר את אורם. מתי אורם מתגלה? בלילה. דווקא מתוך החושך והאפלה – הם מתגלים ומאירים.

כך ישראל. דווקא מתוך חשכת הגלות, מתוך השיעבוד שמשעבדים אותם האומות – אורם של ישראל יפציע ויזרח.

על כך ממשיך הנביא לאומות העולם: "והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חיי". כסבורים אתם שיש בכוחכם לפגוע בישראל? לא! אדרבה, הצרות והרדיפות שאתם מצרים ורודפים את ישראל רק מחזקות ומעצימות אותם ואני מקרבם ומאמצם אלי (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כחן בת מולי ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמאל בן קדינה ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולה ז"ל

עלון מס' 1043

פרשת במדבר - "תורה מגנא ומצלא"

בשעריך ירושלים" ושאלו שם רבותינו: מי גרם לרגלנו שיעמדו במלחמה? בזכות שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה". וכן מובא (תנא דבי אליהו פרק ד): "כל תלמיד חכם שעוסק בתורה בכל יום תמיד בשביל להרבות כבוד שמים אינו צריך לא חרב ולא חנית ולא כל דבר שיהיה לו שומר אלא הקדוש ברוך הוא משמרו בעצמו ומלאכי השרת עומדים סביב לו וחרב ביד כולם ומשמרים אותו שנאמר (תהילים פרק קמט פסוק ו) 'דוממות א-ל בגרונו וחרב פיפיות בידם' וגו'". לאור כל הדברים הנ"ל, צריכים אנו לחזק את השקפתנו, שכאשר אנו יושבים ולומדים תורה, צריכים אנו לדעת, עד כמה הלימוד הוא חשוב ושיש לו תוצאת חיוביות ומועילות לכל תחומי החיים. כך כשאנו מתבוננים על בחורים ואברכים שיושבים ועמלים בתורה, עלינו להעריכם באופן הנעלה ביותר, להיות אליהם אסירי תודה על שתורתם עוזרת לכל אחד מאיתנו באופן פרטי, עוזרת ומגינה על הארץ ומשפיעה לטוב על כל העולם כולו. מכאן, שעלינו לתמוך בהם בכל צורה שהיא, הן בעידוד והן בתמיכה כספית כדי שיוכלו לשבת ולהמשיך בלימוד התורה ולהגן על כולם. ולמי שחסרה תחושה זו, סימן שהוא 'אפיקורס'. אדם שעובר על יד בית מדרש של לומדי תורה, צריך לחוש ברגשותיו שהוא עובר על יד מבצר גדול שמגן על כל העולם, מקום שמביא לעולם פרנסה ובריאות וכל טוב. כשיהודי מרגיש שהתורה היא החמץ שלו, היא כל חייו, אזי בכל מצב, גם ברגעי לחץ ופחד וגם ברגעי שמחה ועליצות, גם כשעול משימותיו וטרדותיו גדול וגם כשנושאים הרי גורל מוטלים לפתחו, יהודי מחובר לתורה, אוהב את התורה, לא מתנתק מהלימוד בה, לא מבטל את סדרי הלימוד שלו. כי התורה היא סם חיים ואי אפשר להתנתק ממה שנותן לנו חיים, אי אפשר! הסיפור הבא שלפנינו יבהיר לנו דברים אלו היטב. המבצע היה מורכב והוא תוכנן לפרטיו. הם נמנו על האנשים שלא היו מסוגלים לשאת את עריצותו של סטלין, אך לא היתה בהם די תבונה כדי ליישר קו עם המציאות ולהבין כי סופם המר קרוב מכפי שהם צופים. לילה אחד, אחדים מהם התכנסו על גדול הוולגה כדרכם מפעם לפעם. עודם בוהים במים השקטים, הם הוקפו לפתע בידי סוכני חרש, ומכאן ואילך... הכל מוכר. לא כל כך. ההמשך היה בלתי צפוי. אחד מחברי הקבוצה ניסה להימלט מידי הסוכנים, שלא היססו לירות בו ולפצוע אותו קשות. חבריו הובלו אל בית המאסר והוא הובהל אל בית חולים לרגל פציעתו. החברים שנותרו בחוץ, גמרו אומר בנפשם כי יחלצוהו מבית החולים ויוציאוהו לחופשי. אומץ רב ותעוזה נדירה נדרשו רק כדי לחשוב לבצע מהלך מסוג זה באותם ימים. אך הם החליטו. ערך החירות עמד מול עיניהם וליבה את רוחם כמפוח ענק. אמרו ועשו. לאחר שבועות של בדיקות חשאיות, היו דרכי בית החולים השמור ידועות להם על כל משעוליהן, זמני חילופי המשמרות וכן פרטיהם האישיים של חברי הצוות הרפואי שעבד במחלקה בה אושפזו חברים הפצוע. פתק קטן שהוברח אליו בקרביו של סרדין גדול היווה את תחילת המבצע: "תתכונן. בעוד ארבע לילות אח מהצוות הרפואי יבתק את הכבלים האוזקים אותך אל מיטתך. תדדה במהירות אל חלון המסדרון, שם נמתין לך. בשם החופש

על הפסוק בפרשתנו "וידבר ה' אל משה במדבר סיני" אמרו רבותינו במדרש כי בשלושה דברים ניתנה לנו התורה "באש, ובמים ובמדבר". אש מסמלת מסירות נפש, מים מסמלים ענווה ומדבר מסמל הסתפקות במועט שהם שלושת הדברים הנצרכים לקיום התורה.

בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי בעיצומם של ימים אלו בהם עורך עם ישראל את הכנותיו האחרונות לקראת קבלת התורה, מוצאים אנו בפרשתנו פרק לימוד המשתלב במסכת ההכנות לחג השבועות. המתנה שמייחדת את העם היהודי יותר מכל, המרגלית היקרה בה זכו רק בני ישראל, הערך המוסף הנעלה שיש לנו מעל כל ברואי אנוש, הוא ללא ספק התורה הקדושה. ארוכה היא מארץ מידה ורחבה מני ים, ראשיתה כוללת את תרי"ג המצוות על פיהם יתנהג האדם, והיא טומנת בחובה גם את כל הוראות ההפעלה לעולם הזה, סודות הבריאה והיקום, ההתנהגות ודרך ארץ, ועוד לא נגענו בקצה הקצה של העושר והאושר הרוחני שבתורה. עם שחר מדי יום ביומו, אנו פותחים בהוקרה נרגשת ותודה נלהבת, "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו!" – אשרינו, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו. אלא שהדרך ליצירת קשר אוהב עם התורה, המפתח להצלחת החיבור לתורה – הוא בתבונה שהתורה היא עיקר החיים, היא החיים עצמם! **כשאדם יודע ומאמין שהתורה היא הנותנת ערך לחייו, כשאדם מפנים את העובדה שהתורה היא המעניקה לו משמעות אמיתית, כשאדם חי את העובדה שהתורה מספקת לו את הערך המוסף הייחודי לנפשו – הוא מתמסר אליה, משקיע בה, מתאמץ למען הקשר עימה, נדבק בה בכל כוחו – ואז חש את מתיקותה הענוגה וצופה הטעים ממלאים את ליבו. וברמה הזו – זה כלל לא משנה אם מדובר בעוסקי התורה בהתמדה וברציפות שעות על גבי שעות, בקובעי עתים לתורה, במאזיני שיעורים בכל דרך שהיא, בילדי חמד שעושים את צעדיהם ראשונים בעולמה של תורה או בבחורים שעולים במעלה ההר. מי שמחודדת אצלו ההבנה שהתורה היא החיים, שאין טעם לחיים בלי תורה, שהתורה מעניקה לנו את המעמד והסיפוק – הוא זה שזוכה שהתורה כובשת את לבו וממלאת אותו בטעם, בחום ובאושר. עקרון זה שהתורה מגינה על האדם מכל צרה ומכל מלחמה, הוא דבר פשוט וברור בתורה שבכתב ושבעל-פה. אם נרצה למנות את כל המקורות שרעיון זה מובא בכתובים, נצטרך למספר כרכים, לכן לא נזכיר אלא מספר מובאות. "אם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעִשְׂתֶּם אֹתָם" (ויקרא פרק כו פסוק ג), פירש רש"י: "שתהיו עמלים בתורה". ובהמשך הפסוקים נאמר: "וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאֶרְץ וּשְׁכֻנָּתָם וְאֵין מִחְרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן הָאֶרֶץ וְחָרֵב לֹא תִעָבֵר בְּאֶרְצָם: וְיָרַדְתָּם אֶת אֲבִיבָם וְנָפְלוּ לְפָנֶיךָ לְחָרֵב: וְיָרַדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רָבִבָּה וְיָרַדְפוּ וְנָפְלוּ אֲבִיבָם לְפָנֶיךָ לְחָרֵב", ורש"י פירש: "לְפָנֶיךָ לְחָרֵב – איש בחבר רעהו". כלומר, שלא תצטרכו להילחם כלל באוייבים, אלא שהם יהרגו אחד את השני, כמו שהם עושים היום בעיראק ובסוריה וכדומה, שהם הורגים אחד את השני. והנה במסכת (מכות י). מובא: אמר רבי יהושע בן לוי, מהו שכתוב (תהילים פרק קכב פסוק ב), 'עומדות היו רגלנו**

והחרות". מחוץ לבית החולים הם התארגנו באופן מרשים. מכונית מסחרית הוסבה לאמבולנס על כל הציוד הדרוש. החולה לא היה יכול להתנתק ממכשירי האינפוזיה לזמן רב. רופא שנמנה על חברי הקבוצה התנדב לטפל בחולה מרגע יציאתו מן החלון ונהג מיומן הציע עצמו לנהוג את המכונית למקום מבטחים, שם הוכן חדר מתאים להבראת החולה. הלילה הגיע. האח שנשכר על ידי חברי הקבוצה רעד בכל גופו. התשלום הגבוה שהוצע לו, פיתה אותו לבצע את חלקו במשימה, אך לא היה בו כדי לשתק את הפחד האיום שאחז בו. בשעה המיועדת הוא יזם הפסקת חשמל באגף בו שכן החולה ובחשכת הלילה הוא אץ רץ אל חדרו של החולה, גישש באפילה, שלף מכיסו את הפצירה, ביתק את שביטק ונס על נפשו. פתק ירוק שנחת בחצר בית החולים נשא בחובו מילה אחת: "ניתקתי!". שוכני הרכב הדרוכים, פקחו את עיניהם בכפליים. בלשו לכל עבר בעודם מצפים לראות את חברים מאותת להם מן החלון. הסולמות והחבלים היו מוכנים להישלף כהרף עין מתא המטען. כל המבצע אמור להמשיך שבעים שניות בלבד. כך על פי תרגולים חוזרים ונשנים שערכו במחוז נידח. חלפו דקות אחדות והחולה איננו. מנורות החשמל שבו להאיר. פה ושם יצאו חולים מנומנמים לרגל הפסקת החשמל הבלתי צפויה, וכעבור דקות אחדות שבה לשרור דממת הלילה במסדרונות ובחדרים. סקרנותו של האח בערה בו. מה זה אירע לחולה הטיפש? שנים ארוכות שהוא משרת בבית החולים, ומעולם לא נתקל באסיר-חולה שניתנה לו הזדמנות להימלט אל החופש, והנה זה שוכב במיטתו משוחרר מן הכבלים ואינו עושה מאומה. לפנות בוקר הסקרנות הכריעה אותו. הוא נכנס אל החדר ובחלחלה חזה בחולה השרוע על מיטתו ללא רוח חיים. דקות אחדות עמד משותק על מקומו. לאורה הקלוש של מנורת הלילה בהקו האזיקים העבותים שאסרו את החולה אל מיטתו ולצד המיטה היו שרועים חוטי אינפוזיה חתוכים... כן, עם ישראל הוא הברז שדרכו שופע האור הגדול. האור שאמור להאיר את העולם כולו להיות 'אור לגויים'. אבל את הברז הזה חייבים לחבר אל המקור, חייבים לחבר אותו בצינורות שינקו מים חיים, מים מתוקים מתוך התורה, תורת ישראל שניתנה לנו מפי הקדוש ברוך הוא. זה המים שלנו. אלו החיים שלנו. ובלעדיהם אנחנו כלום. בספר "דרך עץ החיים" כתב כי חשוב עד מאוד שנדע ונפנים אל ליבנו, כי לומדי התורה אינם בבחינת מקיימי מצווה הזקוקים לסיועם של הבריות. ההיפך הוא הנכון. לומדי התורה הם המסייעים הגדולים ביותר בעולם. בזכותם, ורק בזכותם, זורחת השמש והשמיים נותנים טל ומטר. בכוחם, ורק בכוחם, מכניעים ישראל את אויביהם. ורק לימוד תורתם הוא שמשפיע שפע ברכה ופרנסה, בריאות וחיים, לעולם כולו בכלל ולעם ישראל בפרט. ניתן לכלול רעיון זה כולו במאמר רבותינו (סוטה לה). כי ארון הברית, בו ניתנו הלוחות, היה נושא את נושאו. כלומר, הלויים היו נגשים לשאתו בזרועותיהם, אולם לאמיתו של דבר, הארון עצמו היה נושא את הלויים, בלי שיתאמצו כלל ועיקר. תלמידי החכמים הינם בבחינת ארון הברית. הם זקוקים, כביכול, לעזרתם של הבריות. הם אינם נושאים, כביכול, בנטל היציאה לצבא ובנטל ניהול חיי הכלכלה, אולם כל זאת רק למראית עין. לאמיתו של דבר, הארון נושא את נושאו. כל המסייעים והעוזרים ללומדי התורה, אינם אלא נעזרים ומסייעים. תלמידי החכמים, העוסקים בתורה, הם הנושאים את נושאיהם, משום שרק עבורם יורד על השפע לעולם, ורק תורתם היא הנותנת כוח לבני ישראל לעשות חיל ולהכניע את אויביהם תחתיהם. תלמידי החכמים, תופשי התורה, הם הם קו המגן של עם ישראל. ריבוי תורה בעם ישראל, מעבה את חובת ההגנה ומפיל מורד ואימה בליבם של האויבים והשונאים. ולהיפך, מיעוט תורה, חלילה, מחזק את ידי

שונאיהם של ישראל ומוביל לצרות ולפורענויות. זו הסיבה לכך, שנצטוונו להגות בתורה יומם ולילה, מכיוון שהאדם זקוק לשמירה מתמדת מפני הנזק, בכל שעה ובכל זמן. המעשה הבא שלפנינו יבהיר לנו דברים אלו היטב. סביב שולחנו של הגאון מטשעבין הרב דב בריש וייזנפלד ישבו אורחים בלתי שגרתיים. היו אלו קציני צבא בכירים, מפקדים ואלופים. הימים היו ימים קשים מבחינה בטחונית, וראשי הצבא התכנסו ובאו אל ביתו של הגאון, על מנת לדווח לו על המצב המורכב, ועל הצורך המיידי בכוח אדם. הם ניסו לשכנע אותו, שבחורי הישיבות חייבים לנטוש את הגמרות ואת הסטנדרים, וללמד ידיהם לאחוז בנשק. "כבוד הרב" אמרו בפנים חמורות סבר, "אנחנו זקוקים לבחורי הישיבה בין שורות הצבא! אנא, עשה מה שביכולתך, על מנת לשלוח לצבא את בחורי הישיבות". הגאון מטשעבין האזין לדבריהם בכובד ראש, וכשסיימו הללו את טיעוניהם, פתח במשל מאלף: מעשה בעגלה רתומה לסוסים, שטיפסה בכבדות במעלה ההר. העגלה היתה טעונה במשאות כבדים, והעגלון הצליף שוב ושוב בסוסים היגעים. אולם בסופו של דבר כשל כוחם של הסוסים, והם רבצו תחתיהם בחוסר אונים. העגלון הבין כי אין מנוס. הוא ירד ממרומי מושבו, והחל לפרוק את המשא הכבד מן העגלה. הוא הוריד ארצה כמה שקים, וניסה לעורר את הסוסים מרבעם. אולם הסוסים לא אזרו חיל לקום ולסחוב את העגלה. לא עמדה בפני העגלון ברירה, והוא הוסיף לפרוק מן העגלה עוד ועוד משאות ושקים, עד שלבסוף נותרה העגלה ריקה. אולם גם אז מיאנו הסוסים למשוך את העגלה. תשושים היו, ולא היו מסוגלים לכך. הביט העגלון בעגלה, ועיניו אורו. "הנה, הצביע על האופנים, הרתומים את הסוסים לעגלה, "הנה מקור הבעיה. האופנים כבדים, והסוסים לא מצליחים לגרור אותם", והוא החל לפרק את האופנים ממקומם... "במטותא מכם" חייך הגאון מטשעבין, ודוק של עצבות כיסה את עיניו, "התבוננו, האם אינכם דומים לאותו עגלון 'פיקח'? הלא על מה עומד על העולם, ועל מה מבוסס כוחו של צבא ישראל? רק על התורה הקדושה! בחורי הישיבות, העמלים בתורה, הם הנותנים לחיילי הצבא את הכוח לנצח בשדה הקרב. האם אותם מבקשים אתם לנתק מן הספר? האם באמת חפצים הנכם להזיק לאופנים, המניעים את העגלה?"

אם נעקוב אחר ההיסטוריה של עמנו, נגלה, כי את הנצחונות המזהירים ביותר נחלו ישראל כאשר אחזו בתורה בכל כוחם. ולהיפך, את הכישלונות הצורבים ביותר ספגו, כאשר התרפו מעסק התורה. להכשרה הקרבית ולאומי המלחמה היה ערך שולי לגמרי בשדה הקרב בין ישראל לאויביהם. הנצי"ב מוולוז'ין, בספרו "העמק דבר" (בראשית פרק כו פסוק ה), קובע מסמרות בעניין זה, ומבאר היטב, כי תלמוד תורה אינו דומה לכל מצוות התורה. כל מצוות התורה הינן קיומו של העולם, אולם לימוד התורה, מלבד זאת שהוא מקיים את העולם, הרי הוא נקרא "חרב", כפי המבואר (שבת סג). על הפסוק (תהילים פרק מה פסוק ד) "חגור חרבך על ירךך", שפשוט הכתוב מוסב על דברי תורה. ומדוע? משום שכמו החרב, גם התורה שומרת על האדם מכל המזיקים המבקשים לפגוע בו. כוח התורה משמר את האדם מכל רע, מבאר הנצי"ב. כוח התורה שומר ממלחמת האויב, כוח התורה שומר מן החולאים, כמאמר הכתוב (שמות פרק טו פסוק כו) "אם שמוע תשמע לקול ה' אלוהיך וגו', כל המחלה אשר שמת" וגו'. כוח התורה שומר ממלחמת היצר הרע, כמאמר רבותינו (קידושין ל:): "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין", וכמאמרם (סוכה נב:): "אם פגע בך מנוול זה – משכהו לבית המדרש". כוח התורה שומר מפני המוסרים והשונאים, כמאמר רבותינו (גיטין ז:): "השכם והערב עליהם לבית המדרש, והם כלים מאליהם". ומסיים הנצי"ב, כי זהו שאמרו

רבותינו (קידושין פב.) כי התורה משמרת את האדם מכל רע. ומשום כך קורא אותה הקדוש ברוך הוא בשם "משמרת" – "ושמרתם את משמרת" (ויקרא פרק יח פסוק ל). הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. היה זה בקיץ תשע"ו, בעת שיישובי דרום הארץ הופגזו במטחי טילים ורקטות מרצועת עזה. כל אזעקת "צבע אדום" חוללה אימה בכל לב, כל יירוט של טיל או נפילתו חלילה – הצניחו לבבות בבהלה. בעיר שדרות מוכת הירי חיו התושבים מתוך לחץ ודאגה קיומית, דרוכים בכל שלב לקראת האזעקה הבאה... הרב מיכאל זאדה הי"ו, רבז ארגון "לב לאחים" בעיר, נקלע באחד הימים לשיחת שכנים, ששוחחו על הבהלה האופפת כל פינה, על האימה שמנקרת בלבבות, על החרדה הנוראה. הם דיברו על מערכת האזעקה "צבע אדום" והשניות הספורות שהיא מעניקה כדי לברוח לממ"ד, וגם על מערכת "כיפת ברזל", המיירט טילים בהצלחה די גדולה, אם כי מוגבלת. ואז הבריק במוחו רעיון, והוא פנה אל השכנים ואמר "ראו נא, כולנו מסכימים שבעת אזעקה יש לברוח למרחב מוגן, ובוודאי שאנו מצפים שמערכת "כיפת ברזל" תועיל בס"ד ותיירט את הטילים המתעופפים מעלינו. אולם, הבה נתקין לעצמנו מערכת "כיפת ברזל" נוספת, עוצמתית מאין כמוה, חזקה ואימתנית, שלבטח תגן עלינו ועל משפחותינו...". הכל הקשיבו לו מרותקים, מבקשים לדעת איזו מערכת הם יכולים להתקין בכוחות עצמם, מערכת שתגן עליהם מפני הטילים... ואז הוסיף רבי מיכאל ואמר "מוריי ורבותיי, הלא שנינו בדברי רבותינו "תורה מגנא ומצללא", התורה מגינה ומצילה, שומרת עלינו, על החיים, על המשפחה, על הבתים. התורה היא "כיפת ברזל" אמיתית, אין כמוה לעמוד לנו כהגנה מפני כל משחית ומחבל, חי או מעופף, מתכתי או אנושי. הבה נקים שיעור תורה קבוע בבית אחד מכם, והשיעור הזה – בו כולנו נשתתף ונשקע בלימוד התורה, יהיה עבורנו "כיפת ברזל" מגינה מכל טיל, חזקה מכל איום!". אחד השכנים, יהודי יקר בשם יובל, קם על אתר והתנדב לקיים את השיעור בביתו, כאות הודאה על כך ששני הבתים שסביב ביתו כבר נפגעו מטילים, ואילו ביתו שלו שרד. "אני מזמין את כולכם לשיעור, בואו בהמוניכם!" הכריז, והשיעור נקבע ויצא לדרך, כשמספר משתתפיו הולך ועולה... באחד הימים, לנוכח החשש מהטילים התכופים, חששו חלק ממשתתפי השיעור לבוא, ושלחו לשאול את הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן צ"ל אם נכון להמשיך בשיעור – למרות הסכנה המרחפת. הרב שטיינמן האזין לשאלה בכובד ראש, הבין כי מדובר בחיי אדם, אולם פסק "התורה מגינה ומצילה, המשיכו בשיעור בכל הכח, הרבו את משתתפיו ככל יכולתכם, כי זכות התורה תגן ותושיע מכל טיל!", ולמותר לציין כי בעקבות תשובתו גדל השיעור עוד ועוד, וכבר נמנו בו למעלה מ-40 לומדים... והנה באחד הערבים, בעיצומו של השיעור, נשמעה אזעקת "צבע אדום". משתתפי השיעור ביקשו לפעול בהתאם להנחיות ולהיכנס אל חדר פנימי בבית, אולם מספר המשתתפים היה כה גדול – עד שלא היה מקום לכולם בחדר הקטן... איש לא רצה להעדיף את חיוו שלו על פני חיי חברו, איש לא הסכים להיכנס אל החדר המוגן – כשחברו יצטרך להישאר מחוצה לו... לפיכך, החליט מגיד השיעור "אם אין מקום לכולם בחדר המוגן – פשוט נמשיך את השיעור בסלון והשיעור הוא שיגן עלינו!". אמר. ובאומרו זאת, ולקול זעקת המשתתפים "אמן", נשמע "בום" קולני במיוחד... באותו רגע ממש, נחת בדיוק מאחורי הבית טיל קאסם הרסני, ורסיסיו התפזרו לכל עבר – אחדים מהם חודרים אל החדר הפנימי, הנחשב "מוגן" יחסית. כל משתתפי השיעור עמדו המומים בסלון הבית, מבינים היטב מה היתה המשמעות לו היו מפסיקים את השיעור ונדחקים אל החדר הפנימי, שהפך לזירה זרועת

שיירי טיל, רסיסי מתכת וכדוריות ברזל קטלניות... הסיפור כולו, שהופיע בגיליון "יתד נאמן" – גיליון סוכות תשע"ז מפי בעל המעשה, מחדד עד כמה ההתמסרות לתורה, ההתנתקות ממה שקורה מסביב בעת הלימוד, השקיעות המוחלטת אל תוך התורה, ההתחברות האמיתית והמלאה, באופן סטרילי לגמרי, החיבור האמץ רק עם התורה – כל אלה הם כלים מגינים, עוצמתיים, מרבי שפע, מחוללי חיים. כך, ברגעים הללו, כשאנו לומדים מתחוללת מהפכה: שם למעלה – נפתחים שערי שמים, מושפעים ישועות וחסדים גלויים ונסתרים. וכאן למטה – תאוונות דרכים נחסכות, מטופלים מבריאים, ניתוחים מצליחים, אנשים בריאים נשארים כאלה... איננו יכולים לשער ולהעריך כמה רחמי שמים התורה שלנו מעוררת, כמה ייסורים היא מונעת, כמה טרגדיות היא עוצרת! זוהי סגולה ייחודית של לימוד התורה הקדושה – שמחוללת מופתים, מונעת צער, מטפלת באסונות עוד לפני שהם קורים ומספקת לכולנו חיים טובים ואיכותיים יותר! בחג קבלת התורה נזכור מה התורה שלנו פועלת, תורתו של כל יהודי, בכל מקום, בכל גיל, בכל צורת לימוד... ממילא, כל יהודי זועק מנהמת ליבו: הריני מקבל על עצמי! ללמוד עוד קצת, להגיע לשיעור בזמן, להעמיק יותר, לחזק את לומדי התורה ולתמוך בהם ככל יכולתי! – כי אין סגולה ושמירה כתורה, אין חובביה, לומדיה, עוסקיה ותומכיה – כישראל! הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי כול השפע היורד בעולם מגיע בזכות לומדי התורה, וכי כל השפע היורד לשאר העולם נשלח לסייע להם, ומי שמסייע להם זוכה בשכר ישיר מה'...

היה זה לפני כמה עשרות שנים. חורף כבד פקד את מחוזותיה של ארצות הברית. הגשם ניתך ארצה ללא הרף וסופות הוריקן עזות הביאו להרס וחורבן של בתים רבים. עיירות שלמות סבלו מהצפות מים רבות, וכן בכבישים רבים נוצרו שיבושים קשים. לילה אחד, יצא לו יהודי תושב ארצות הברית הלומד באחד הכוללים לנסיעה חפוזה לעיר הסמוכה. הוא נכנס לרכבו והחל בנסיעה, כשמטר עז יורד כל הדרך. והנה, בעודו נוסע בכביש המהיר, רואה הוא על צד הדרך רכב תקוע החונה בשוליים והנהג מנפנף בידו בפנס ומסמן שהוא זקוק לעזרה. האברך היהודי הבחין בנהג המסכן תקוע בגשם העז ובקור הכבד, והחליט מיד לסטות מנתיבו החוצה, על מנת לנסות ולהגיש לו עזרה. היה זה צעד לא פשוט. ירידה לשוליים בכביש כה מהיר ובפרט ביום חורפי שכזה הינה מסוכנת ביותר, אך האברך ידע כי תורתנו הקדושה מצווה אותנו לגמול חסד עם כל אדם, ועל כן עצר הוא את רכבו בצד וניגש להעניק עזרה. האברך רץ אל הנהג ושאל אותו: "מה הבעיה?". הנהג המסכן שכה שמח בקבלת העזרה, הסביר לאברך כי יש לו פנצ'ר בגלגל והוא וחברו היושב בתוך הרכב אינם מצליחים לתקן אותו. האברך טוב הלב לא חשב פעמיים ובעוד גשם הזלעפות ממשיך לרדת ללא הרף, הפשיל הוא שרוולים ובמרץ רב ירד מתחת לרכב והתחיל במלאכת החלפת הגלגל. הנהג וחברו הסתכלו בהתפעלות רבה על האברך שעבד במרץ ובהתנדבות, למרות הגשם והקור. הם ניסו בכל מאודם להגן על האברך במטריותיהם מפני הגשם, אך הגשם והרוח ניצחו אותם והאברך נרטב עד לשד עצמותיו. האברך שמח מאוד בהזדמנות שנפלה בחלקו לקדש את שם ה' בעולם, ולאחר כרבע שעה סיים את מלאכת החלפת הגלגל והורה לנהג להמשיך בנסיעה. הנהג ההמום הודה לאברך מקרב לב והאברך הנבון אמר שהוא בסך הכל עשה את מה שבווא עולם ציווה אותנו לעשות והחל ללכת לכיוון רכבו. חברו של הנהג, שהיה לבוש בבגדי איש עסקים חשוב, קרא לכיוונו של האברך: "סליחה, אדוני". האברך הסתובב ושאל: "אתה מתכוון אלי?". איש העסקים חייך, הודה לאברך מקרב לב והמשיך ואמר: "אמור נא לי בבקשה, מה

אוכל לתת לך בתמורה על כל מה שעשית למעננו בגשם השוטף?". "אינני רוצה מאומה, עשיתי חסד כפי שציווני בוראי" אמר האברך בהחלטיות ובשמחה עצומה על קידוש השם הגדול שעשה, ופנה לשוב לרכבו. "לא! בבקשה אל תלך. רוצה אני לתת לך עזרה בכל דבר אשר נדרש לך", אמר שוב איש העסקים החביב. האברך השיב: "אדוני היקר, אחזור ברשותך על דברי: "עשיתי מצווה ואיני חפץ לקבל מאומה בתמורה". אך איש העסקים לא ויתר ואמר לאברך: "תקשיב טוב יהודי יקר, הנני איש עסקים עשיר, וכעת אתה פוגע בי בכך שאינך נותן לי להשיב לך תמורה. אמור נא לי בבקשה, יש לך חוב או צורך בעזרה כספית?". האברך לא רצה כלום בתמורה, ומאידך גיסא חשש שאם ישוב על עקבותיו בלא להיענות לבקשתו של האמריקאי החביב, ייגרם חילול השם. רעיון מצחיק עלה במוחו של האברך והוא קיווה שאם יאמר אותו תסתיים השיחה עם האמריקאי החביב והוא יוכל להמשיך בדרכו. האברך הנבון ענה ואמר: "יש לי משכנתא שלקחתי לעשרים שנים בשווי של 250 אלף דולר, אך באמת שאיני רוצה תמורה על כך". "אין בעיה" השיב האמריקאי החביב, "רק תן לי את כתובתך וחזור לרכבך". האברך שמח שמחה גדולה שלא גרם לחילול השם ותשובתו ריצתה את האמריקאי החביב. הוא מסר את פרטיו ומיהר לרכבו כשהוא ספוג במים. למחרת בבוקר עשה האברך הצעיר את דרכו כהרגלו לבית המדרש ועסק בתורה בהתלהבות. פלפולי הגמרא ושינון ההלכה השכיחו ממנו לגמרי את מאורעות הלילה שעברו עליו. לאחר כמה ימים, נשמעות דפיקות בביתו של האברך. "שלום" אמר בחיוך

שליח שנשא זר פרחים ענק בידו, "זה משלוח בשבילך אדוני, רק תחתום שאכן קיבלת זאת". האברך התפלא עד מאוד, מי שולח לו פרחים באמצע היום ובגודל מיוחד שכזה? הוא הניח את הזר וראה שבתוכו מונחת מעטפה. האברך פתח את המעטפה, ובתוכה היה מכתב קצר שכתוב בו: תודה רבה על עזרתך המיוחדת בתיקון הרכב ביום חורפי ובאמצע כביש מהיר. כאות תודה, ראיתי לנכון להעניק לך המחאה על סך 250 אלף דולר לכיסוי המשכנתא, בהערכה רבה, איש העסקים, דונאלד טראמפ. האברך היה המום עד עמקי נשמתו. הוא לא חשב באמת שהאמריקאי החביב ייקח את דבריו ברצינות, הוא הודה לה' מעמקי ליבו על ששלח שליח שישלם עבורו את המשכנתא על זירתו, וכך יזכה לשבת ולעסוק בתורה מתוך רוחה. סיים הרב הגאון משה חזקיהו ואמר: אולי כעת אנו קצת מבינים מדוע בחר ה' באדם זה להיות נשיא המעצמה הגדולה בעולם, למרות שהכל היו נגדו ולא האמינו שהוא ייבחר, וזאת מפני שבדיו היתה זכות העזרה לתורה והעמדת אברך בן תורה, אשר בזכותם עומד כל העולם. מספיקה היא העזרה לאברך אחד שישב ויעמול בתורה, כדי לזכות את האדם בשכר קטן – להיות נשיא המעצמה הגדולה בעולם, מפני שכוחה של התורה, ובפרט של לומדי התורה, אשר מעלתם וגדולתם כה עצומה, שמחזיקים הם את כל העולמות וכל השפע היורד בעולם מגיע בזכותם... כל השפע היורד לשאר העולם נשלח לסייע להם, ומי שמסייע להם זוכה בשכר ישיר מה'. אז אם אמריקאי חביב שאינו מחוייב בתורה ובמצוות זוכה לשכר כה עצום, למה זוכה יהודי שמחוייב בתורה ובמצוות...?

אחים יקרים!

לאחר שהבנו שהתורה היא מקור השפע היורד לכל העולם, ולומדי התורה הם צינורות השפע, דרכם זוכים כל באי עולם בחיים ובבריאות, בפרנסה ובכלכלה, הרי שעלינו לשער ולהבין את גודל המטלה המוטלת על כתפינו, בני התורה. אחריות רבה רובצת עלינו, כלפי עצמנו וכלפי הכלל, מכיוון שככל שנעסוק בתורה יותר, כן נמשוך טובה והשפעה מופלאה על כל העולם. ולהיפך, חלילה, אם נתרפה מעסק התורה, נגרם למיעוט השפע ולצמצומו. על המצב הקשה שיהיה באחרית הימים, ועל הקטרוגים שיקטרגו עמי הארצות כנגד תלמידי החכמים, עומד גם הזוהר הקדוש (במדבר קכה, ב), בתיאור קשה. וכך אומר הזוהר (בתרגום ללשון הקודש) מפי אליהו הנביא לריבונו של עולם, בשם תלמידי החכמים: ואני חשוב בעיניהם, בין הערב רב הרשעים, ככלב מת שסרח ביניהם, שחכמת סופרים תסרח ביניהם, בכל עיר ועיר ובכל מקום שישראל מפוזרים ביניהם וכו'. גזירות אלו, קשות ונוראות הן. יראו חטא יימאסו, חכמת סופרים תסרח, ותלמידי החכמים, מקיימי העולם, מושכי השפע ומובילי הטובה, יואשמו כמי שאינם עוסקים בישובו של עולם. הרי זו חשיכה עצומה, אפילו שחורה משחור. היש לך שיבוש הדעות גדול מזה? ואולם, לצד הקושי והכאב שבמצב זה, עלינו לדעת, כי טמונה בכך גם נחמה אדירה. גזירות אלו הינן חבלי משיח, וככל שאנו חווים יותר את חבלי המשיח, כך יודעים אנו נאמנה, כי אנו קרובים עוד יותר אל הגאולה השלימה, שפעמיה כבר מנצנצים ועולים במהרה בימינו, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: חג השבועות

פרשת במדבר

בס"ד | גיליון מס' 533

איזה פתק לעולם האמת גרם לזעזוע?

זמן מתן תורתנו!

כולנו נולדנו עם כח עוצמתי פנימי השוכן בתוכנו, ושמו כח הרצון. זה חוש בסיסי שה' יתברך טבע בכל אדם, והוא הכח לרצות, לשאוף, להציב יעדים, לבחור במשהו. זה מה שנקרא 'רצון' - כי כל בני האדם רוצים משהו, זה חלק מההתפתחות הטבעית שלנו!

המושג הזה שנקרא 'רצון' - הוא המנוע המניע של כל בני האדם, של כל פעולותיהם. כל מה שאנו עושים במשך היום - הוא תוצאה של הרצון, כל פעולה שלנו היא תולדה של כח הרצון. הרצון הוא הכור המניע את כל הפעולות והמעשים, וממילא הוא היוצר של כל ההישגים וההצלחות שלנו.

כח הרצון של יהודי, בראש ובראשונה - הוא הרצון לזכות בתורה. זה הרצון המקורי שלנו, זה מה שפועם בתוכנו, זה כח הרצון הבסיסי שמניע אותנו. אנחנו צריכים רק לתת לו את הבמה, 'לנקות' את יתר הרצונות המפריעים לרצון הבסיסי שבתוכנו להגשים את עצמו. ככל שנפנה את זירת הרצונות לטובת הרצון הבסיסי שפועם בנו, ככל שננקה את הסביבה מרצונות שהסתפחו לנפשנו ונאפשר לרצון המקורי לעסוק בתורה להתבטא ולהוביל - כך נצליח באמת לזכות בתורה!

כמה כדאי להתחבר לתובנה הזו בחג מתן תורה. לא משנה אם מדובר בילד או בבחור, במרביץ תורה או בסוחר ממולח, באדם ההוגה בתורה או במי שחש רחוק - האמת היא שזה תלוי רק בנו, בכח הרצון שפועם בנו, בחידוד הרצון הזה והפיתוח שלו. ככל שנעשה זאת ונפעל בצורה הזו - כך נובטח שהתורה תהא משובש ליבנו והטעם בחיינו, והקשר שלנו עימה יהיה יציב וחזק מאי פעם, וימלא אותנו באושר ושמחה.

במועד זה, בעת קבלת התורה, הבה ננצל את ההזדמנות כדי לבחון על איזה רצון נוכל לוותר, כדי להעצים את הרצון לזכות בתורה. אולי נוכל לוותר על שעת פנאי, אולי על קריאה, אולי על כמה דקות שינה. הבה נחפש את הרצון הפחות חשוב, ונקריבנו לטובת הרצון החשוב באמת - לזכות בתורה ולהגות בה באהבה!

עקשנות משתלמת...

הסיפור המצמרר הבא, התרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר, ולא היו לה אמצעים לשלוחו לתלמוד תורה, ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוצריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים. רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגים יהודיים, אך יותר מכך לא ידע דבר...

בהגיעו לגיל 12, שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארה בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. בלב רוטט מהתרגשות ונפש הומה בדיצה אנו מקבלים את פניו של חג השבועות - זמן מתן תורתנו, המתנה האהובה והנעימה, החמודה והחביבה, אותה קיבלנו באהבה מבורא עולם. אל היום הזה נכספת נפשנו, אל היום הזה שאף וייחל העולם כולו, לראות את עם ישראל מקבל את התורה, מתחבר עימה וכורת עימה ברית נצחית.

הסביבה כולה - הבתים ובתי הכנסת, כבר נצבעו ירוק פורח ומלבלב, עדות לפריחה המרהיבה שנראתה במעמד הגדול בהר סיני. השירים המוכרים והאהובים,

המעלים תחושות חגיגות נוסטלגיות, כבר נשמעים בכל פינה. יהודים של צורה לצד פשוטי עם כבר מכינים את עיסוקם ללילה הקדוש בו עין לא תיעצם, וכולנו נתאחד בצוותא בהיכלות התורה לזכות לעסוק בה.

אין יום משמעותי לחיינו הרוחניים, כמו חג השבועות. זה היום, כאן הרגעים בהם אנו מקבלים את התורה - איש איש כזכיותו במתנה הגדולה. בכל שנה ושנה עומד נותן התורה ומבקש להרעיף עלינו שפע של תורה, חיבור אמיתי עימה, יכולת שקידה והבנה בה, ואנו צריכים רק לפתוח שתי ידיים לרווחה ולהפוך לכלים מתאימים לקבלת ההשפעה התורתית העצומה.

במשך כל ימות השנה, העיסוק בתורה ממלא את ליבנו, מקיף את סדר יומנו, חובק אותנו מכל הכיוונים. איש כמידת יכולתו, אם בסדרי לימוד ארוכים ועמוקים, אם בקביעת עתים לתורה בעקביות ובחריצות, וגם לרבות לימוד משותף לנו ולילדינו, להעביר את מסורת התורה גם לדור הבא. התורה ממלאה את נפשו של היהודי, בכל עת מצוא הוא רץ לגמרא או לספר ההלכה האהוב, פורק בין הדפים את געגועיו ההומים לחיבור עם ה' יתברך.

ולמרות זאת, במשך השנה, בעיתות שגרה כאלה, היצר מכביד את עולו, שולח את ה'טנקים' הכבדים ביותר למערכה נגד החיבור שלנו לתורה. הוא מסוגל לעשות כל דבר כדי להרחיק יהודי מהתורה האהובה עליו, לסדר לו טרדות, להדאיג אותו, לעייף אותו, לייאש אותו. הוא עושה הכל כדי לנתק יהודי מסם החיים, לכבות את התחושה השואפת להתחבר לתורה.

וכלנו יחדיו, שואלים שאלה אחת: איך נוכל לנצח את אותו יצר גם בעיתות פנאי? איך נוכל למנף את חג מתן תורה, ולצאת ממנו עם חיבור וקשר אמיתי עם התורה, שינצחו כל תעלול יציר? איך נוכל לקבוע בנפשנו את האהבה לתורה, עד שמים רבים לא יוכלו לכבותה? איך נוכל להגיע להישגים גדולים בתורה כמו יהודים רבים החיים סביבנו - האם להם יש משהו שאין לנו, או שכולנו יכולים להשיג את ההצלחה התורנית הנשאפת!?

התשובה לשאלות הללו מפתיעה. כולנו בני אדם,

מרפאה בקריאה...

הקהילה החרדית באשדוד של לפני קרוב לארבעים שנה, היתה עדיין צעירה בתחילת התהוותה. קהל קטן של אברכים צעירים התגורר בה, ורובם נהגו לנסוע לחג השבועות לרבותיהם או להוריהם. בדרך כלל נהגו כן גם הרה"ח ר' זלמן גרזיזי ה"ו, אלא שהפעם משהו שיבש לו את התוכניות...

כבר שבועיים ימים שבתו הקטנה קודחת מחום. הם כבר ביקרו אצל כל הרופאים, גופה הקטן נדקר וצולם, נסרק ונבדק מכל כיוון אפשרי. למרות זאת - הישועה לא נראתה באופק, הילדה הוסיפה לקדוח מחום, ואיש אינו מצליח למצוא מזור. ר' זלמן הוכרח להישאר בביתו, ולקוות כי החג יחלוף בשלום...

בבוקרו של חג השבועות, הגיע ר' זלמן להתפלל בבית מדרשו של הרה"ק בעל האמונות אברהם מפייטסבורג ז"ע. ר' זלמן היה ממקורביו, הרבי הכירו היטב וידע כי בדרך כלל הוא נוסע לירושלים לחג. לפיכך קיבלו הרבי בהפתעה ושלל מיד מה קרה, על שום מה חרג מהרגלו ונותר באשדוד!?

כשמע הרבי את הסיפור על בתו החולה, הרצינו פניו באחת והשיב לר' זלמן: 'ראה נא. במעמד הר סיני, כידוע, נתרפאו כל החולים כדי שיוכלו לשמוע ולראות ולהשתתף במעמד הגדול. עצתי אליך, כי בעת קריאת התורה תתרכז כל כולך בקריאה, תחוש כיצד אתה ומשפחתך עומדים למרגלות הר סיני, תרגיש ותכוון שאתם מקבלים את התורה, התבונן נא בגדלות המעמד ובסגולתו, זה מה שיביא לרפואת בתך החולה!' - סיים הרבי את דבריו...

בעת קריאת התורה, קיים ר' זלמן את ההוראה במלואה, והתרכז בכוונה ובתחושה כי הוא עומד למרגלות הר סיני. הוא חש התרגשות ממלאה אותו, הרגיש שהוא שומע את הדברות מפי הגבורה ממש... ובבואו הביתה - כמה משמח לשמוע - גילה כי בתו הבריאה באחת, ומאז ועד היום לא שבה אותה מחלת חום מסתורית...

את הסיפור סיפר לנו ר' זלמן בעצמו, וללמדנו בא על הרגעים הגורליים שאנו עומדים בפניהם, רגעי קבלת התורה. מעבר לקבלת התורה בעצמה, המתנה הזו כוללת אוצר סגולות יקרות, אוצר של רפואה לכל סוגי החולים. הבה נתבונן ברוממות הרגעים, נחוש כי אנו עומדים למרגלות הר סיני, נכוון על החולים שיבריאנו ועל הבריאים שלא יחלו, כי ברגעים הללו מושפעת משמים השפעה של בריאות איתנה!

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקד"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת
ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחדווה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרוטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו...

ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?!

אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה'חיידי' בו עוסקים בתורה. של זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדהס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה!

הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעוז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך. 'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' - שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו...

קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים. הוא מגיע לבניין ה'ת', וחיש מהר ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחת - הוא ממחר להיכנס.

'שלום, אני רוצה ללמוד תורה!' - צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, 'עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!' - קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה...

המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: 'לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהב בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע?' - שאל מבולבל, אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר 'אינני יודע... אינני יודע דבר, אינני יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור...'

'סידור?!?!?!' - תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... 'ראה נא, ידידי הצעיר, סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצוה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך!' - פסק המנהל, ובכך חשב שנתם העיסוק בילד המוזר משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום...

אך כח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיהה של המנהל. 'אין דבר!' - פסק הילד בן ה-12, 'אינני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתת הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בי, ואם הצעד הראשון יעשה בכיתה נמוכה - אשרי וטוב לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!'

מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוצי אחר, ואמר לילד: 'ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום. הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום!' - אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום...

עכשיו כבר הרבה המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה... הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשחרר עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון, ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה, פנה למנהל ואמר:

'הבנתי שאין מקום, ואני כבר שב לביתי. רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף - אין לי מקום...'

המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. 'ואישור כזה למה לך?' - שאל את הילד האמיץ.

ללא מורא, נענה הילד ואמר: 'ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרציתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפיא, שהסכמתי להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל - הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי יד, שלא הושיט לי כתף.'

לכן צריך אני אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רציתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי, התמסרתי, עשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה!' - אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אצילות...

כשמוע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כח הרצון של הילד הניצל לפניו. על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתת הזאטוטים, שם החל הילד מאל"ף ב"ת, פשוטו כמשמעו...

במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצוה. כשרונותיו היו חלשים מהממוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה...

ולימים, כך העיד הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות גדולים וגם לא כי למד במסודות הטובים ביותר...

כל זאת רק בזכות כח אחד שבער בו - כח הרצון. הכח שהניע אותו ללכת שעתיים וחצי בקור מקפיא, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכח הרצון כה חזק - אין משהו שיכול לעמוד בפניו!

הבה ניקח עימנו את המסר הזה, למען נשכיל ונדע שהכל תלוי בנו. לא בכוחות, לא בכשרונות, לא בסביבה בה גדלנו ולא במי שאנו זוכים ללמוד מהם או עימם. ההצלחה התורנית שלנו בהישג ידינו! - אם נראה בעיני רוחנו את דמותו המתעקשת של הילד, את הלהבה הבוערת בעיניו, את המחוסמים ששב וניפץ בדרכו להשגת שאיפתו, ונלמד ממנו שאם נרצה חזק, בכל הכח, בעקשנות, עם נכונות להילחם ללא פשרות על הגשמת הרצון - נצליח בעז"ה.

ביום מתן תורה, הבה נקבל על עצמנו לרצות. לרצות באמת, לא מהשפה ולחוץ. לרצות - כולל להתמסר, להתאמץ, להקדיש את מיטב השעות ומירב המאמצים, לא לעשות לעצמנו הנחות. הרצון הזה הוא שיוביל אותנו אי"ה להצלחה הנשאלת!

יותר חשוב מנס הצלה!

דרמה של ממש התחוללה באותו יום, בעיירה הקטנה נאשלעסק שבפולין. העיירה השקטה והמנומנמת נדהמה עם שחר, כשכוחות משטרה גדולים פשטו על מבואותיה. הם חיפשו את הראבין היהודי, הרה"ק בעל ה'אבני נזר' ז"ע, שאחד מרודפיו העליל עליו עלילה חמורה, מה שהוביל את המושל לגזור עליו גזירת גירוש מיידי מן העיר, כאשר האיום ברור: או עזיבת העיר תוך 24 שעות אל הלא נודע, או שכוחות המשטרה יישארו מאכן בכת, מי יודע לאן...

מקורביו ותלמידיו נבהלו ונבעתו, הם ידעו כי בעוד זמן קצר אמור להתחיל השיעור היומי אותו מוסר ה'אבני נזר', אך כנראה היום הוא יבוטל. מי יכול ללמוד וללמד כשגזירת גירוש מרחפת מעליו, מי יכול להתמסר לתורה כשאינו יודע היכן יישן הלילה? 'ובכלל, הלא קר ומושלג באופן נורא, איך נוכל לצאת ולחפש מנוח לכף רגלינו?' - שאלה גם הרבנית בדאגה כנה...

לעומתם, ה'אבני נזר' כלל לא נבהל, ופעל בקור רוח. הוא מיהר לשלוח מברק ליהודי בשם ר' בעריש מקאליש, שהתפרסם כבעל קשרים עם השלטונות, לבקשו כי יפעל עבורו להעביר את רוע הגזירה. כשהשלים את שליחת המברק, פנה לתלמידיו וכינסם - כי השיעור עומד להתחיל...

אמת מה נהדר היה מראהו של אותו גדול תורה, במסירת שיעורו המשלב גאונות ועומק נפלאים. כאילו אין גזירת גירוש מרחפת מעליו, כאילו איש לא טורד את מנוחתו, שום דבר לא פוגע בשלוותו. הוא עוקר הרים וטוחנם זה בזה בסברא עמוקה, דומה ששכח לחלוטין מהגזירה הרובצת על ראשו...

זו היתה רק ההתחלה. ההמשך היה מדהים פי כמה: בעיצומו של השיעור, נפתחה הדלת בסערה, ורבי בעריש מקאליש נכנס פנימה, כשעיניו מאירות. הכל הסתקרו לדעת אלו בשורות הביא עמו, מה הצליח לעשות כדי להעביר את רוע הגזירה. אך ה'אבני נזר' כלל לא שם לב לכניסתו, כולו שקוע בלימוד התורה ומסירת השיעור...

התלמידים נדהמו, לשונם נאלמה. על רבם מרחפת גזירה כה קשה, גזירת גירוש חמורה ומאיימת. אבל כעת הוא שקוע בשיעור, וגם אם נכנס עכשיו יהודי שאולי בפיו בשורות חיוביות - זו לא סיבה להזיז את התורה מהמקום הראשון לטובת שמיעת הפרטים ממנו!

רק כעבור שמונה שעות, כשהתורה ממלאת את יישותו והוא עסוק רק בה, סיים ה'אבני נזר' את השיעור בעיניים מאירות, ופנה לשמוע את הבשורה הטובה שהגזירה חלפה מהעולם. כל עוד היה עסוק בתורה - היא הוצבה בראש מעייניו, וכל העולם כולו לא עניין אותו כקליפת השום!

זה מה שנקרא לרצות תורה, לאהוב אותה באמת. להתחבר אליה בכל הלב, לשאוף לזכות בה ולהעמידה בראש סדר היום. במצבים כאלה התורה ממלאת את היהודי, מעניקה לו אושר, משמחת את לבו. הבה נרצה את התורה, נקבל אותה באהבה, נשוש ונשמח בתורה כי היא לנו עוז ואור!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

גליון

588

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת במדבר תשפ"ה

את בעלה ראש הישיבה למה לא טעם כלום. רבי איסר זלמן ענה לה בתמימות: "הרי נכנס כאן בן תורה ובא לדבר אתי בלימוד, איך יכולתי להפסיק באמצע?". ענתה הרבנית בשאלה: "מה היה קורה אם היית אומר לבחור שימתין כמה דקות עד שתגמור לאכול ואח"כ תקבל אותו בכבוד?". הרים רבי איסר זלמן את קולו ושאל בתמיהה: "מה, אני פרופסור שצריכים להמתין עלי...?".

[מתוך 'לב ישראל']

* * *

למרות היות הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל 'מחזיק התורה הגדול שבדור', כהגדרתו של מרן הגרא"מ שך זצ"ל, בהיותו ראש 'ישיבת מיר' - ממלכת התורה הגדולה בתבל, ואחראי על ישיבות וכוללים שכלכלו אלפי אברכים, הוא עדיין לא הסתפק בכך. באהבתו העצומה לתורה ראה עצמו אחראי לכל מקומות התורה... כאשר שמע על ישיבות וכוללים ויזמות תורניות, כגון ישיבות בין הזמנים וארגונים שמעודדים חזרות ושינונים וסדרי לימוד רצופים שזקוקים לעזרה, היטה את שכו ובקש מנדיבי הישיבה לסייע גם בהחזקתם בסכומים גדולים.

סיפר הגה"צ רבי דן סגל שליט"א שפעם נפגש עם הגאון רבי חיים קרייזווירט זצ"ל סמוך לימים הנוראים, ורבי חיים סיפר לו שפניו מועדות להתברך מפי רבינו בכתובה וחתומה טובה. היות ורבינו היה אז צעיר מאוד והגר"ח היה מבוגר ממנו בשנים רבות, שאלו רבי דן מדוע הוא הולך דוקא אליו לקבל ברכה, ענה לו הגר"ח: "מימי לא ראה אדם שמפקיר את עצמו ואת כל אשר לו למען התורה", ללא שום רווח אישי.

המשגיח דליקווד, הגה"צ רבי נתן וואכטפויגל זצ"ל, ביקש פעם להגיע לרבינו כדי לבקש ממנו שישתתף אתו בהחזקת כולל שהקים באותם ימים בשכונת גילה בירושלים [אחד מתוך עשרות כוללים שהקים רבי נתן במקומות שונים, בעיקר בעיירות מרוחקות באר"ב במטרה להפריח את אוירת היידישקייט בעיר כולה]. בדרכו למעונו של רבינו שאלוהו נכדיו: "הלא לראש ישיבת מיר ישנה ישיבה ענקית, שכדי להחזיק אותה צריך הון רב, מדוע סבור המשגיח שיוכל לשכנע אותו לעזור למקום תורה אחר?". אמר להם המשגיח: "כנראה שאינכם מכירים את היהודי הזה, אצלו אין שום הבדל בין הישיבה שלו לישיבה אחרת. יש לו רק שאיפה אחת, לבנות תורה!".

וַיְדַבֵּר יי אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר סִינַי (א, א)

לעיל מיניה (ויקרא כז לד) כתיב 'אלה המצוות' וסמך ליה 'במדבר', לומר: אם אין אדם משים עצמו כמדבר אינו יכול לידע תורה ומצוות (בעל הטורים)

הפשטות והענווה הם הכרחיים עבור כל אחד ואחד מאתנו, כי בלעדיהם א"א לזכות לידיעת התורה והמצוות באמת.

* * *

שח הגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק קארלין: מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בעל 'אבן האזל' על הרמב"ם, הצטיין באופן מיוחד בענוותנותו ובפשטותו. כשבא לפניו תלמיד ישיבה אפילו משיבה קטנה היה משוחח ומדבר אתו בלימוד ומחשיב אותו כאלו עומד בפניו תלמיד חכם בא בימים. וכשהתלמיד הקשה קושיה טובה או עלה בידו לתרץ תירוץ, היה רבי איסר זלמן קופץ משמחה ומביע התפעלות עצומה מהדברים הנפלאים והנחמדים.

הרבה פעמים זכיתי להיכנס אליו ולשוחח עמו בסוגיות הש"ס. והנה סיפור נפלא שהייתי עד לו, ממנו אפשר להיווכח בגודל הענווה שלו. היה זה ביום י"ג ניסן, ערב בדיקת חמץ. נכנסתי לבית הכנסת כדי ללמוד, ניגש אלי הגבאי וביקש את סליחתי ושאל האם יכול אני לחפש מקום אחר כי כעת עסוקים בנקיון המקום לכבוד פסח. פניתי לבית כנסת אחר ושוב חזרה התמונה על עצמה, הגבאי ביקש ממני לחפש בית כנסת אחר. הייתי אובד עצות, לא ידעתי לאן ללכת. בלית ברירה עליתי לביתו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי איסר זלמן. הרב קיבל אותי במאור פנים, אמרתי לו שבאתי בשביל - 'רעדן אין לערנען' [-לשוחח בלימוד]. ראש הישיבה נענה ברצון ובשמחה והטה אוזן לשמוע מה בפי. על השולחן היתה מוכנה פרוסת לחם, דברי מריחה וכוס קפה [עד היום אני לא סולח לעצמי מדוע לא המתנתי כמה דקות עד שהיה גומר לאכול]. קרוב לשעתיים ארכה השיחה. הרב השיב לי על השאלות שהרציתי בפניו, סתר ובנה.

קרוב לחצות היום חזרה הרבנית ביילה הינדא כשידיה עמוסות בסלים מקניה שערכה לכבוד החג. כשראתה שהצלחת והכוס מונחות כמו שהניחה אותן בבוקר, שאלה

בשנותיו האחרונות נכנסו למעונו של רבינו קבוצת אברכים חסידי 'תולדות אהרן' המתגוררים בבית שמש. הם סיפרו לרבינו שאין בקהילתם כולל ערב, וישנם אברכים צעירים שחסרה להם הדחיפה ללמוד בלילות בשקידה כשאר מסגרת מסודרת. הם בקשו שהישיבה תישא בעול הקמת כולל ערב בקהילתם. רבינו השיב שמוטל עליו עול כבד לדאוג לאברכי הישיבה שלו, ולצער הרב אין הוא יכול להיענות לבקשתם. אולם כשאמרו לו שבלי סיוע של הישיבה לא יפתח הכולל, הסכים להחזיק את הכולל למשך שנה.

אהבת התורה של רבינו היתה עצומה, לא רק שהסכים להחזיק ולכלכל מוסדות אחרים בלי שום טובת הנאה, גם יחידים היה עמל לגדלם ולהחזיקם. גם במצבים שמטבע הדברים לא היה אמור להחזיקם רבינו היה תומך מתוך שאיפתו הגדולה שתתרבה תורה בעולם.

אחד מבני הישיבה החליט שברצונו ללמוד בישיבת בריסק. הוא חשש לבוא להיפרד מרבינו מחשש שעזיבתו עלולה להיתפס כפגיעה בישיבה. בסופו של דבר החליט לבוא ולהיפרד. אותו תלמיד מספר שרבינו קיבל את עזיבתו ברוח טובה. הוא חיך לעומתו חיוך רחב, ואיחל לו בכל לב שיצליח במקום לימודו החדש. אותו בחור סיפר לחבריו בישיבה, שכשהתעניין על סדרי הישיבה הגשמיים של הישיבה אליה הוא עובר, התברר לו שאין בישיבה זו חדר אוכל, וגם לו עצמו אין תמיכה מסודרת מהוריו באמצעותה יוכל לכלכל את עצמו. אחד הבחורים הציע לו רעיון שנראה היה לכולם מופרך לחלוטין. הוא הציע לבחור שייגש לרבינו ויספר לו את מצבו, ויבקש ממנו רשות להמשיך לאכול בישיבה. כמובן שהבחור חש שלא בנוח לבקש זאת ואף ראה בכך חוצפה ועזות פנים. אך אותו חבר הצליח לבסוף לשכנע אותו שרבינו באהבת תורתו מסוגל להסכים. ואכן, הבחור נכנס ולפליאתו הרבה רבינו ניאות לבקשתו.

אל שולחנו של רבינו הגיעה פעם בקשה יוצאת דופן. קבוצת בחורים מחו"ל הגיעה לארץ כדי ללמוד בישיבת בריסק המעטירה. הבחורים הגיעו ארצה בפרוס חודש אלול והתברר להם שמסיבות שונות יוכלו להיכנס וללמוד בישיבת בריסק רק לאחר החגים. ניגשו הבחורים אל רבינו ושאלוהו במבוכה האם יוכלו ללמוד בישיבת מיר בזמן אלול. אין צורך להסביר שבקשה מעין זו נחשבת כפגיעה בראש הישיבה, שכן הוא פותח ישיבה ומעוניין לגדל בני תורה בצורה המיוחדת של ישיבתו, מאות מתדפקים על דלתי הישיבה, וכאן בחורים שבאו לישיבה אחרת מבקשים ללמוד בה בינתיים. תגובת רבינו על אתר הייתה: "בשמחה רבה!". ולא זו בלבד שקיבלם, הוא אף פתח להם 'חבורה' מיוחדת שלמדו באותו אלול 'קדשים' לחודש זה, הוא טרח וסידר להם מקומות באוכל ומקום לינה וכל צרכיהם על הצד הטוב ביותר. לאחר שעברו החגים והגיע הזמן בו היו הבחורים אמורים להיכנס לישיבת בריסק, הרגישו הבחורים אי נעימות לבוא ולהיפרד ממנו לאחר קבלת הפנים החמה

שקיבלם. רבינו חש במבוכתם ואמר להם: "בחור שיושב ולומד לא צריך לבוא ולומר 'ישר כוח'. בכל אופן בקשה אחת לי אליכם, הדלת שלי תמיד פתוחה, אם תצטרכו משהו אל תחששו". סיפור זה היה להם למופת לאיזה דרגה מופלאה של טהרת לב ניתן להגיע. הלא בעצם בואם לישיבה לתקופה קצרה בלבד, הם לכאורה מכריזים שבאו לישיבה רק כתחנת מעבר. ואילו רבינו מקבלם בחום ונותן להם הרגשה טובה שהם אפילו לא זקוקים להודות.

רבינו כאב את המציאות שיש בני ישיבה שהנהגתם מראה כאילו ניתנה הברירה בימי בין הזמנים לקחת חופשה מלימוד התורה הקדושה. מתוך דאגה לשינוי התופעה התאמץ לסייע לישיבות בין הזמנים, ובפרט דאג לחיזוק הלימוד בישיבה עצמה, בה נשארים בבין הזמנים של חודש אב רבים מבני הישיבה, בני חו"ל. הוא יזם פעולות ומבצעים כדי לעודדם לשקוד על תלמודם. היתה תקופה שכל בחור שלמד בישיבה בבין הזמנים בסדר א' יכול היה לנסוע לים בשעות אחה"צ באוטובוסים שהעמידה הישיבה לרשותם, חנים אין כסף. פעם אמרו לרבינו שאם הישיבה תיתן בבין הזמנים ארוחות טובות במיוחד, יגרום הדבר שהבחורים ישארו ללמוד בין כתלי הישיבה והשקידה תגדל. למרות שבאותה שעה כבר החל מצבה הכלכלי של הישיבה להיות קשה, נענה רבינו להצעה, והנהיג שבימי בין הזמנים יוגש בישיבה אוכל טוב יותר מהרגיל, ובלבד שיתרבו ספסלי בית המדרש. אחד מרביני הישיבה נכנס יום אחד למעונו של רבינו ואמר, שאומנם היוזמה של ארוחת הצהרים בימי בין הזמנים הצליחה, ורבים מבני הישיבה שוקדים על תלמודם, אולם המצב הוא שרבים משיבות אחרות באיזור, ביניהם רבים מבתיים מבוססים כלכלית, באים גם הם ללמוד בישיבת מיר ונשארים לארוחת צהרים, והיות שבמטבח הישיבה מכינים מנות בהתאם לבאים ללמוד, מכינים מנות רבות, הרבה מעבר למתוכנן. לכן, כדאי לכתוב מודעה בישיבה שהאוכל מיועד לבני הישיבה בלבד. רבינו שמע וכדרכו, שתק. נראה היה שהוא מסכים לדברים. הגיעה שעת הצהרים ולא נתלתה שום מודעה כך שהמצב המשיך. חזר אותו רב לרבינו, ושאל שנראה היה שרבינו מסכים לטענתו, ומדוע, לא נעשה כלום. אמר לו רבינו: "בעצם הדבר אתם צודקים, המצב לא קל ועיקר דאגתנו נתונה לבני הישיבה. אבל מה אעשה שאיני יכול למנוע מבני תורה שבאים ללמוד, לאכול בישיבה. ומה שטוענים אתם שהמצב הכלכלי קשה ודבר זה עולה כסף רב לקופת הישיבה, מן השמים ירחמו!".

רבינו הרגיש אחריות שכל אחד ילמד תורה. לדוגמה - בחור מיישיבת ר' חיים עוזר, תושב בני ברק, שהיה בירושלים בימי בין הזמנים והלך ללמוד מידי יום ביומו בישיבת מיר. נכנס אותו בחור לרבינו ואמר לו שהוא לומד בישיבת רבינו חיים עוזר בבני ברק, ועכשיו בימי בין הזמנים הוא יושב ולומד כאן, ושאל האם יוכל לאכול בחדר האוכל. רבינו ענה לו: "תסתכל עלי, אתה בוודאי רואה שאני חולה ותשוש, ולמרות

זאת אני נוסע לכל העולם לאסוף כסף לישיבה. מטרת היחידה היא שישבו וילמדו תורת ה', אם כן, מה לי בחור משיבת מיר מה לי בחור משיבת רבינו חיים עוזר...?".

דאגתו התמידית של רבינו לגדל ולרומם את בני הישיבה היתה ברחבות הלב. כל דבר היה רואה בדרך של הרחבה. כך למשל, כאשר הבחין שלבחרים, בני חו"ל בעיקר, ישנה בעיה שלא הסתגלו לאוכל של הישיבה, ונזקקו מפעם לפעם לקנות אוכל במסעדות באזור, ישבו ראשי הישיבה על המדוכה וסברו לתקן תקנות שונות. אבל רבינו, רוח אחרת היתה עמו. הוא אמר: אם דרוש להם אוכל עשיר יותר, הבה ונביא להם אותו לישיבה. מטבח הישיבה הופקד בידי קייטרינג מקצועי, והבחורים והאברכים זכו לאוכל מעולה, העיקר שיוכלו לשקוד על תלמודם בלי הפרעה.

הנהגה זו של רחבות הלב סופרה גם על זקנו הגאון רבי אליעזר יהודה, בהקשר לאחד הלומדים, מבני ירושלים, שפת לחם נעדרה מעל שולחנו. אמר לו הגרא"י: "חדר האוכל של הישיבה פתוח לפניך, הבא עמך יום יום סיר קטן וטול עבור בני ביתך, הישיבה היא ביתך!". זו בדיוק היתה התשובה שנשמעה גם כאשר הישיבה הונהגה תחת רבינו, אלא שבשינוי העיתים ההבדל היה לגבי איכות המאכל... רחבות הלב ללא מיצרים אפיינה את כל הנהגתו, למרות שהיה מחושבן שלא לבזבז מכספי הקדש, לא אהב להצטמצם בדקדוקי חסכנות. לא אחת כשבאו ואמרו לו שכאן ניתן להצטמצם ושם ניתן לחסוך... היה מגיב ואומר: 'אין עניות במקום עשירות'. [מתוך 'בכל נפש']

לְרֵאיוֹנָן אֶלְיָצוֹר בֶּן עֲדִיאוֹר (א, ה)

הנשיאים מתחיל באליצור ומסיים בעינן, על שם 'יצרנהו כאישון עינו' (דברים לב, י) - על ידי הענן (בעל הטורים)

הקב"ה משגיח על עם ישראל כאישון עינו - כביכול. והרי לא כתוב 'יצרם' אלא 'יצרנהו' לשון יחיד, ללמדנו שלא רק עם ישראל בכללותו מושגח, אלא גם כל יחיד ויחיד נמצא בהשגחה פרטית.

* * *

מספרת בעלת המעשה: "הסיפור שלי החל, כאשר הגעתי לבית הרפואה לצורך ביצוע ניתוח קל ופשוט של איחוי שבר פנימי, ניתוח שנעשה בשיטה לפרוסקופית עם שלושה חתכים קטנים. ההתאוששות מהניתוח אמורה להיות מהירה - אשפוז של יום אחד ולכל היותר יומיים. הוזמנתי להגיע לבית הרפואה בשעה שבע בבוקר כאשר אני בצום מהלילה, לצורך ביצוע ההרדמה, בדיקות שגרתיות לחץ דם וכו'... מילוי שאלונים והמתנה שיקראו לי לחדר הניתוח. ואז אני רואה שמכניסים מנותחים אחרים ואומרים לי להמתין בסבלנות, כי כולם מוזמנים לאותה שעה, וכמו כן ייתכנו ניתוחי חירום וכו' וכו', ובקיצור - יש להתאזר בסבלנות...".

בשעה שתיים עשרה בצהריים בערך ניגשה אליי האחות ובטון חגיגי משהו אמרה: "תתכונני מרים, באים לקחת אותך לחדר ניתוח...".

תוך עשר דקות הייתי בחדר הצמוד לחדר הניתוח, מדדו לי שוב לחץ דם, ושוב פעם המתנה לשיחה קצרה עם המנתח, עד להגעת המרדים... ושוב אני ממתינה וממתינה... "משה", אמרתי לבעלי שלא עזב אותי לרגע, "משהו לא נראה לי".

אבל אני מחכה בסבלנות וממלמלת לי כמו בחדר ההמתנה פרקי תהילים, אותם אני יודעת בעל פה. לפתע ניגשת אליי האחות ואומרת לי: "תראי מרים, צר לי לומר לך, אבל מסתבר שאין לנו רופא מרדים...".

"מה אין לכם?" בעלי ואני שואלים יחד בתימהון. מדובר באחד מבתי הרפואה הגדולים בארץ, למעלה מעשרה חדרי ניתוח שפועלים עשרים וארבע שעות ביממה, ואין רופא מרדים. זה נשמע מופרך לחלוטין...

האחות פורשת ידיה בתנועת ייאוש: "מהבוקר היו המון ניתוחי חירום, המרדים שלא ישן כמעט כל הלילה פשוט התעייף והלך לישון...".

"ומה זה אומר מבחינתנו?" שאל בעלי.

- "זה אומר, שאתם צריכים ללכת הביתה, ויקבעו לכם מועד חדש לניתוח".

"לא ייתכן!" אני עונה לעומתה, "עד שהתכוננתי נפשית לניתוח הזה, הסתדרתי עם הילדים, אני בצום של יותר משתיים-עשרה שעות, אתם לא יכולים לעשות לי את זה".

"אני ממש מצטערת", אומרת האחות, "זה לא תלוי בי".

בדרך חזור למחלקה אני מנסה להתאמץ ולשנן לעצמי את כל התובנות, ששמעתי עד היום בנושא אמונה וביטחון 'הכל בידי שמים' 'אין אדם נוקף אצבעו למטה, עד שמכריזים עליו מלמעלה', 'כל עכבה לטובה'...

התור החדש נקבע לעוד שבועיים, כאשר כפיצוי על עוגמת הנפש הבטיחו לי שני דברים: א. אני אהיה הראשונה להיכנס לניתוח. ב. את הניתוח יבצע סגן מנהל המחלקה למרות שבדרך כלל ניתוח כזה מבוצע ע"י מנתח זוט. לאחר שבועיים חזרתי לבית הרפואה. הפעם הכל התנהל כשורה ובדיוק כמו שהבטיחו, נכנסתי ראשונה לניתוח, המרדים הגיע בזמן והמנתח היה סגן מנהל המחלקה...

כשהתעוררתי מהניתוח, הרגשתי רע מאוד, בחילות קשות, סחרחורות וכאבים. בעלי היה לידי ואמר: "הניתוח היה ארוך יותר ממה שחשבו, אבל ברוך ה' הכל נגמר לטובה...".

"מה פירוש? מה קרה?" שאלתי.

- "קרה לנו נס גלוי ממש... הרופא התחיל לנתח, ותוך כדי הניתוח הוא ראה שיש במקום השבר גידול קטן שהתפתח ולא נצפה בצילום המקדים, כנראה משום היה רק בתחילתו. בשלב זה איחוי השבר הפך להיות דבר שולי... וכך מניתוח פשוט וקצר יחסית - זה הפך לניתוח מסובך של כמה שעות שבמהלכן עמל הרופא קשה כדי להוציא את הגידול ולנקות הכל היטב".

בערב באה אליי האחות הראשית ואמרה: "את לא תאמיני, כל המחלקה פשוט רועשת וגועשת על הנס הגדול שאירע לך, את פשוט לא מבינה, היה לך נס גדול, שהניתוח שלך נדחה ודווקא הרופא הזה ניתח אותך. תביני, רופא אחר לא היה שם לב לגידול, הוא פשוט היה מתרכז באיחוי השבר, סוגר ומסיים. סגן מנהל המחלקה הוא מומחה גדול בדיוק בהוצאת גידולים כאלה, ורק אחד כזה יכול לשים לב לגידול קטן כזה".

חודש לאחר הניתוח הגיעו תוצאות הביופסיה, התברר, שמדובר היה בגידול ממאיר (ל"ע) אבל בחסדי השי"ת הוא הוצא בשלימותו, שאם לא כן הוא היה מקרין גרורות, וייתכן שגם טיפולים לא היו מועילים... ר"ל. ואני עוד כעסתי על המרדים שהתעייף... על הניתוח שנדחה... ועל התכניות שהשתבשו... במקום להרים עיניים לשמיים ולהודות לה' יתברך גם על שינוי התוכניות שהוא משנה לנו וכמו שנאמר 'אודך ה' כי אנפת בי, ישוב אפך ותנחמני' (ישעיה יב, א)..."

[מתוך 'פניני עין חמד' - 'מרוה לצמא']

* * *

סיפור מפי בעל המעשה: "לקראת חג הפסח נכנס לכולל שלנו יהודי אמיד, כאשר בידו האחת תיק ג'יימס בונד ובשניה קלסר. הסקרנות התעוררה בי ועקבתי אחר צעדיו. הוא התיישב בספסל המזרח של בית המדרש, פתח את התיק שהיה מלא וגדוש במזמונים אגודים בשטרות חדשים ובוהקים... לבקשתו, אברכים החלו לגשת אליו בזה אחר זה, ולאחר שרשם את שם האברך בקלסר מסר לידו שטר של מאתיים ש"ח לכבוד החג... אף אני ניגשתי וקבלתי את מתת ידו. כאברך שמחתי מאוד על העזרה והודיתי לו בחום.

המשכתי לעקוב אחרי החלוקה וראיתי אברך אחד שישב בפינה מרוחקת ולא הרים את עיניו מהספר. כדי שלא יפסיד את החלוקה מפאת שקדנותו, ניגשתי אליו והסבתי את תשומת ליבו לחלוקה המתרחשת ותיכף מסתיימת. האברך השיב לי קצרות: "בזמן הלימוד לא מפסיקים עבור שום הון שבעולם!!!!". ותיכף רכן על ספריו ולא התייחס לכלום. התפעלתי מהתמדתו, ועוד יותר התפעלתי מכוחות הנפש שלו, שהרי ברור לי שאין פרוטה מצויה בכיסו ובכל זאת ממשיך בתלמודו כאילו לא קרה דבר סביבו.

המשכתי לעקוב אחר החלוקה, כאשר כל אברך לוקח את מתת החג וממשיך בלימודיו. כאשר סיים הגביר את

החלוקה, העיף מבט לקצה בית המדרש ושאל: "מי זה האברך שיושב שם בפינה? ומדוע לא ניגש לקבל מלגה?".

רק שתבינו... מדובר בכולל של 180 אברכים, ובכל זאת הוא קלט שהאברך הזה לא ניגש... הסברתי לו שהאברך הזה אינו מוכן להפסיק מלימודו בשביל שום דבר שבעולם... סיים הגביר את מלאכתו, קיפל את התיק והלך היישר לכיוונו של אותו אברך. ובעודי מתבונן בדריכות בנעשה, ראיתיו תוחב לידי של האברך אלף שקלים, מברכו בחג שמח ויוצא מבית המדרש. האברך הודה לו בחמימות ומיד המשיך בתלמודו כאילו לא אירע דבר... ואילו אני יצאתי נפעם עם שיעור מאלף לחיים על אמונה והשגחה פרטית...!

הסיפור אירע לפני שנים מספר, בהיותי אברך, אולם הרושם העז שעשה עלי השאיר את חותמו בנימי נפשי, והיום, כשאני עסוק במסחר אך גם קובע עיתים לתורה במידה שווה ואף יותר - אין מצב בעולם שאקבל שיחה או אבטל את הזמן הקבוע לתורה, ויהי מה. גם אם לוחצים לסגור עסקה עם רווח נאה בצידה, לעולם זה לא ייסגר בשעות המוקדשות ללימוד... כי הלוא ראיתי בחוש את מאמר חז"ל: "אין אדם שומע לי ומפסיד!!!"

[מתוך 'טיב ההשגחה']

* * *

חברי, מורה הוראה, סיפר לי עובדה נפלאה: לפני סוכות התקשרה אשה ושאלה בפינה. היא עובדת אצל מעסיק שאינו שומר תורה ומצוות שמחייב את כולם לעבוד בחול המועד. זאת עבודה טובה בסביבה שמתאימה לה, וחבל לה להפסיד אותה. הבוס רואה בעין עקומה מי שאינה מגיעה לעבודה בחול המועד, והיא שואלת מה לעשות. הרב יעץ לאשה שתלך לעבודה, אך לא תדרוש עליה תשלום.

האשה עשתה כדברי הרב. היא הלכה לעבודה אך לא העבירה כרטיס. הבוס במשרד ראה לפי העדכון במחשב, שהאשה לא הגיעה לעבודה, והתקשר אליה. הן כפי שהזהיר, הוא מקפיד מאד על מי שאינה עובדת בימים אלו. "אני רואה שאת לא מופיעה", אמר לה.

"אני נמצאת כאן", החזירה האשה.

"הגעת לעבודה?!" הוא לא הבין מה קורה כאן. אם היא כאן, למה המחשב לא 'רואה' אותה. "למה לא העברת כרטיס?", שאל.

האשה הסבירה את העניין: "אני לא רוצה לעבוד בחול המועד, אבל מפני שאיני רוצה להפסיד את העבודה, אני חייבת להגיע. לכן אני עובדת, אבל בלי כסף".

הבוס התרגש מאד. "ככה? ברגע זה את משוחררת, ובקשר למשכורת זה יהיה הפוך ממה שחשבת. את תכננת לעבוד ולא לקבל כסף, בסוף על הימים האלה תקבלי כסף בלי לעבוד...".

[מתוך 'השגחה פרטית']

פְּרָשַׁת בְּמִדְבָּר
ג' בסיון 5785

עלון מס' 487

כניסת השבת 19:21
צאת השבת 20:24

עלון מורה
סיפורים מחזקים

שיאירו את עיניי" אמר לו אותו אברך 'כמובן נפגש מידי פעם ונדבר דברי תורה מחזקים, אבל אתן לך משהו קטן לחשוב עליו' 'כמה זמן קטן?' שאל האיש והאברך אמר שאל: 'כמה זמן לקח לך לעשות 1.4 מיליון?' 'אוההה, לא יודע במדויק, אבל תהיה בטוח שזה לקח חצי שנה, שנה' והאברך השיב: 'לי לקח לעשות 1.4 מיליון שקל בעשר שעות...'

בביתו של רב ידוע הייתה עובדת רומניה, בוקר אחד הודיעה במפתיע לרבנית בעלת הבית, שהיא נאלצת לחזור לארץ מולדתה ועתה מפסיקה היא את עבודתה. ברכה הרבנית אותה ונפרדה ממנה, על השיש היה תפוח, והרבנית עטפה אותו ונתנה לה.

לאחר שהעובדת יצאה, הגיע הרב הביתה, ואשתו סיפרה לו את הודעתה של העוזרת ועל התפוח שהעניקה לה. נחרד הרב ואמר: 'כיצד, רעייתי, נתת לה את התפוח, והלא שנת שמיטה היא, ויש איסור לתת לגוי פירות שמיטה' 'אז מה אעשה עתה?' שאלה הרבנית 'צריך לרוץ אחריה ולקחת ממנה את התפוח' השיב, והרבנית יצאה מיד לרחוב לחפש אחר הרומניה. לאחר כברת דרך לא קטנה היא מצאה אותה על יד תחנת האוטובוסים, בדיוק באותו הרגע הגיע האוטובוס, והרבנית סמנה בידה לעובדת שיש לה דבר מה ממנה, אך זו עשתה עצמה כאינה רואה וכאינה שומעת ועלתה על האוטובוס. ראתה הרבנית כך, ועלתה אף היא לאוטובוס, שילמה לנהג כרטיס נסיעה וכל זאת כדי ליצור קשר עם העובדת ולהוציא מידה את התפוח.

עתה אירע דבר מדהים, הרומניה בראותה את הרבנית מתקרבת לעברה, עשתה תנועה של "כניעה", ואמרה: 'אל תעשי לי מאומה אחזיר לך הכל' ובעודה מדברת היא הכניסה את ידה לתיק ושלפה משם את כל תכשיטיה של הרבנית... למרות ההלם הגדול שאחז ברבנית למראה הנס, לא הרפתה עדיין מעניין התפוח, וביקשה מהרומניה שתחזיר לה את התפוח רק לאחר מכן התפתה לעמוד על מה שארע לה, הרבנית באה בתמימות בענין התפוח, אבל 'על הדרך' גלתה שאותה עובדת רומניה גנבה ממנה תכשיטים יקרי ערך! והתברר שאלמלא ההקפדה על הלכות שביעית, והמרדף שניהלה הרבנית אחר העובדת, היו נגנבים ממנה תכשיטים יקרים שעברו מדור לדור במשפחה.

רות בגימטריה 606

רות כשהיתה מואביה קיימה **7** מצוות בני נח וכשהתגיירה 'הוסיפה' את שמה לשבע המצוות **613 = 7 + 606**
כלומר מעתה תקיים **תרי"ג (613)** מצוות.

בבוקר אחרי תפילת שחרית הלכו לכיוון תחנת האוטובוס כדי לחזור הביתה, בזמן שהמתינו בתחנה, עבר רכב מפואר, בתוכו ישב איש מכובד ונהגו. אותו איש מכובד בקש מהנהג שלו לעצור ליד תחנת האוטובוס, כי היה שם פח והוא רצה לזרוק כמה דברים שהיו לו באוטו, יצא אותו אדם לעבר הפח והנהג שלו קרא בקול רם: 'תבדוק רגע בווייז כמה זמן יש לנו מפה לקרית אתא?' ואותו אברך שעמד בתחנה שאל מיד 'מה, אתם נוסעים לקרית אתא?' 'כן' השיב והאברך שאל אם אפשר טרמפ לו ולאשתו? 'בשמחה' אמר אותו איש עסקים.

שמחו מאד על הטרמפ ונכנסו לרכב המפואר, בדרך שוחח איתם איש העסקים ושאל למעשיהם בקבר הרשב"י? והם ספרו שהחלו שלם שתייה להם דירה בקרית אתא, אבל זה כרגע אכן בגדר חלום! והם מאמינים בכח התפילה ויש להם אמונת חכמים, לכן באו לכאן להתפלל אצל הצדיק וספרו לו שהגיעו בערב וקראו שלוש פעמים את ספר התהילים ואחרי כן טבל אותו אברך והתפלל שחרית 'שלוש פעמים ספר תהילים' התפעל שאל איש העסקים ואחרי כן המשיך לשאול את הזוג 'כמה הון עצמי יש לכם?' 'אין לנו כלל וכלל, אנחנו חיים בצמצום ולא יכולים לקנות דירה, אבל כח של תפילה ועוד אצל קדוש עליון כמו רבי שמעון זה יכול להביא לנו דירה' איש העסקים התרשם מאד מדרגת האמונה של אותו זוג ואחרי שהגיעו למחוז חפצם, לקח מהם את מספר הטלפון שלהם כדי להיות איתם בקשר.

למחרת התקשר איש העסקים לאברך והזמין אותו ואת אשתו למשרדו. האברך נענה לבקשה והגיע עם אשתו למשרדו של האיש, ששמח מאד לראות אותם ואמר להם: 'ראו, אני התפעלתי מאד מאד מהאמונה התמימה שלכם, מדרך התפילה שלכם, אתמול שהגעתי למשרד עשיתי חישובים מפרוייקט הדירות שבבעלותי וראיתי שהרווח מאותו פרויקט הוא 14 מיליון שקל, ויוצא שאני צריך לתת מעשר של 1.4 מיליון שקל, ודירה טובה בפרוייקט שלי עלותה 1.4 מיליון שקל, אני בכל מקרה צריך לתת מעשר, לא ידעתי כמה לתת מעשר ולא ידעתי למי או למה לתת מעשר? עד אתמול, כשלקחתי אתכם טרמפ והתרשמתי והתפעלתי מאד מכח האמונה והתפילה שלכם, כשהגעתי למשרד, מיד עלה לראש ענין המעשר חשבתי כאמור ויצא בדיוק עלות דירה, לכן החלטתי לתת לכם דירה, תחתמו כאן על חוזה, אמנם רק עוד שנתיים כניסה, אבל הדירה כולה שלכם בחינם!!!

לא היה גבול לשמחה של בני הזוג, התפילות אצל הרשב"י נענו מיד! הם חתמו על החוזה ואיש העסקים אמר לאותו אברך 'אני רוצה שתלמד אותי להתחזק באמונה, תן לי תובנות, הסתכלות נכונה בדרך השם ותאמר משפטים או דברי תורה

מדוע נתנה התורה בו' בסיון דווקא? ומדוע אוכלים מאכלי חלב?

היום **שמישו** את משה מן המים, היה ו' בסיון, ואין ראוי יותר שתנתן התורה בו' בסיון. משה רבינו רצה לינוק אך ורק מחלב אשה עבריה, לכן מזכירים זכותו ביום זה במאכל חלב.

נציין עוד מספר טעמים לאכילת החלב בשבועות

ראשי תיבות "מחלב" - **מְנַחֵה חֶדְשָׁה לַה' בְּשִׁבְעַתֶּיכֶם**

חלב בגימטריה 40, אומר הבן איש חי, כנגד 40 יום שהיה משה בהר סיני.
חלבי בגימטריה 50, כנגד יום ה-50 שהוא שבועות.

רבי שמשון מאוסטרופולי מוסיף כי להר סיני שמונה שמות ואחד מהם גבנונים, שהוא לבן וצח כגבינה, לכן אוכלים גבינה.

מנהג ישראל הוא לאכול מאכלי חלב, אך יש שנוטלים מנהג זה והופכים אותו לעקר החג. רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל ספר שפעם בקר בעיר סמוכה לנוי יורק, לצורך איסוף כספים לשיבת חכמי לובלין, שם פגש יהודי עשיר, עם הארץ גדול, אך יהיר ורברבן במידה רבה אף יותר. אותו יהודי בקש להפגין את "למדנותו" ונאמנותו למסורת בפני הרב. הוא ספר כי היות וכל ימי הספירה משמשים כהכנה לקראת חג השבועות, שבו נוהגים לאכול מאכלי חלב, הוא נוהג לאכול בכל ימי הספירה, לביבות ממולאות בגבינה, בכל לילה מספר הלביבות שהוא אוכל הן כמנין הימים... שאל אותו רבי מאיר שפירא מלובלין: 'מה קורה אם אתה שוכח במקרה לאכול את הלביבות?' וענה מיד אותו עם הארץ: 'אני ממשיך לאכול בלילה הבא בלי ברכה'...

ועל כך אמר הרב יעקב ברוך נבנצל שליט"א, שצריך להזהר שלא לשבת בתוך עוגת הגבינה ולאכול את החג... אכן מנהג יפה הוא וחשוב, אך הכל צריך להיות במידה הנכונה ולדעת מה חשוב ומה טפל? ובזכות זה נזכה לקבל את התורה באהבה ובשמחה.

אברך אחד ואשתו מקרית אתא חלמו לקנות דירה, אך חלום לחוד ומציאות לחוד, הם חיו בצמצום, בלי יכולת לחסוך, אבל האמונה שלהם היתה כה חזקה! שהחליטו לעשות מעשה, כל אדם מן הישוב יודע שתפילה יש ביכולתה לשבר הרים, אבל לא כולם 'קמים ועושים', אותו זוג מקרית אתא נסעו ערב אחד לקבר הרשב"י במירון והתפללו כל הלילה על דירה.

ברכה על מאכל ומשקה בליל שבועות

העוסקים בתורה בלילה,
ומגשים בפניהם מדי פעם
בפעם תה או קפה וכדומה

עליהם לברך בפעם
הראשונה שישתו, ואחר כך
אינם חוזרים לברך שוב בכל
פעם. ואפילו אם יש שהות
של יותר משעה ורבע בין
שתיה לשתייה, אין לברך
שנית, כי נפטרו מן הברכה
בפעם הראשונה שביכרו

וטוב לכוין בפירוש בתחילה,
שדעתו לפטור בברכתו את
כל מה שיוגש לפניו בלילה.
אמנם הדבר ברור, שאם יצא
מבית הכנסת החוצה,
ובחזרתו הוגשו לפניו שוב
משקאות, עליו לחזור ולברך
שנית, כי היציאה מבית
הכנסת נחשבת "היסח
הדעת", ושוב אינו נפטר
בברכתו הראשונה. (חזו"ע
עמוד שיא).

קריאת שמע

יש לקרוא קריאת שמע בליל
שבועות, לפני זמן חצות
הלילה, כפי שנהגו בבתי
הכנסת.

ברכות השחר וברכות התורה

אין לברך ברכות השחר אלא
אחרי "עלות השחר" ואף מי
שלא ישן כל הלילה, רשאי
לברך ברכות התורה בעלות
השחר. ומלבד ברכות
התורה, יש לברך את כל
ברכות השחר, כולל ברכת
"אלוקי נשמה", מלבד ברכת
"על נטילת ידיים", שמי
שלא ישן בלילה, נוטל ידיו
בלא ברכה. (וברכת "אשר
יצר" יש לברך, רק למי
שהוצרך לברכה זו, כפי הדין
בכל ימות השנה).

שחת זה?! בתחילה נסה מספר שיעולים
כדי שמישהו מצוות המטוס יגש אליו,
השיעולים אכן מיקדו את תשומת לבם
של הדיילים ששאלו בשלומם של מייקל
והציעו לו מספר תרופות, אך מייקל לא
רצה תרופות, הוא רצה רק דבר אחד,
לא לחלל שבת! אך השיעולים עזרו רק
למשוך תשומת לב בלבד! ולא השיגו
את המטרה לחמוק מהמטוס ויתירה
מזאת, לחמוק מחילול שבת!!!

מייקל החליט "ללכת על כל הקופה",
הוא החל לדפוק בחוזקה בחזהו בליווי
צעקות היסטריות, נוסע שהבחין בו
ונבהל, צעק: 'האם יש רופא?', אשה
ששמעה זאת הגיחה במהירות הבזק,
אמרה שהיא רופאה ונסתה לאבחן
במהירות את מצבו, לא חלפו מספר
שניות והיא צרחה שיש לו התקף לב!
מייקל נבהל עד עמקי נשמתו: 'מה יש
לי התקף לב?!' חשב לעצמו ולמרבה
האבסורד, דווקא עתה הפך לבן
...לקח...ללב... הרופאה צרחה שהיא
צריכה בדחיות כסא גלגלים או אלונקה
כדי לפנותו בדחיות, שאם לא כן,
נשקפת סכנה לחייו!! הדיילים הביאו
לה כסא גלגלים והורידו את שניהם
מהמטוס, הרופאה הודיעה שהוא כרגע
באחריותה והיא תדאג לו. הובילה אותו
הרופאה במהירות, כשהוא מייקל יושב
בכסא הגלגלים, הם נכנסו לתוך
הטרמינל ומייקל חשב לעצמו: 'הנה
ההזדמנות שלי', בשניה שהיא עצרה
אמר לה "ביי" ונעלם כאילו בלעה אותו
האדמה. ברוך השם עשה את השבת
כהלכתה וירדה לו אבן גדולה מהלב.

מייקל ספר את סיפורו לרב שלו,
שנדהם מההתרחשויות הלא שגרתיות
בלשון המעטה.
כעבור שנה השתתף הרב בכנס רבנים,
בסמוך אליהם התקיים כנס נשים, והרב
שמע אשה אחת שעלתה על הבמה נטלה
את המיקרופון וספרה: שהיתה בשנה
שעברה על סף חילול שבת ולבה נחמץ,
התפללה לקב"ה שלא יביא אותה למצב
של חילול שבת, בעודה מתייפחת
מחוסר האונים שהיא שרויה בו, שמעה
"יש רופא במטוס!!" ואמרה לעצמה:
'אני רופאה וזו ההזדמנות שלי כנראה'
נגשה וראתה לפניו אדם חרדי שעושה
עצמו חולה!! וכדי להמלט מחילול שבת,
דווחה שלאדם הנ"ל יש התקף לב והיא
צריכה דחוף כסא גלגלים, כדי להובילו
מחוץ למטוס, כשהובילה אותו בלב
הטרמינל, אמר לה אותו חרדי 'אני
בסדר!' 'גם אני' השיבה 'יאללה
ביי!!' ענו אחד לשניה, נגש אליה הרב
וספר לה את גרסת תלמידו ושניהם
צחקו, כי זו היתה סיטואציה מצחיקה,
מוזרה, תיאטרלית, אך שניהם הבינו
שצחקו או לא צחקו, אבל המעשה
התיאטרלי המצחיק והנועז צריך לומר,
הובילה להתחמקות מחילול שבת ב"ה.

ולתמיד את התעלומה מי חבר לה את
החשמל!!

הגיע פינטו הבכיר וגם הבוס של אותו
עובד והקהל הולך ומתמלא, כאילו
מדובר בסרט מתח משובח... והבוס
שאל את האשה 'האם זה האדם שחבר
לך את החשמל?' 'מה פתאום! אני
מתכוונת לרב פינטו הלכתי אליו לבית
העלמין והוא חבר לי את החשמל'

המומים כולם מהסיפור ההזוי והלא
שגרת זה, שכן שנכח במקום והתפעל
מהאמונה התמימה המדהימה של אותה
אשה, אמר שהוא בן אדם אמיד מאד
ולוקח על עצמו לשלם לה את חשבון
החשמל מעתה ועד עולם. והבכיר פינטו
אמר שהוא מוותר לה על הקנס, דמי
התחברות וכל התשלומים שחברת
חשמל גובה כשרוצה לחבר מיישהו
מחדש. ואנחנו למדנו מה זה גודל
האהבה לשם יתברך האהבה לתלמידי
חכמים והאמונה התמימה לבוורא עולם!!

מייקל, יהודי אמריקאי המתגורר
בשיקגו, טס ביום שישי לפנות בוקר
לפגישת עסקים בני יורק, הפגישה
אמורה היתה להערך בשעות המוקדמות
של הבוקר ולאחריה יטוס חזרה לביתו
שיקגו, כך שמבחינת הערכות, יותר לו
זמן מה כדי להתכונן לשבת. הפגישה
התקיימה במועד, הוא מהר לשדה
התעופה ועלה למטוס בזמן, אך המטוס
לא המריא, המתונו על הקרקע רבע
שעה, עשרים דקות חצי שעה וגם שעה
ועדין לא ממריאים. הנוסעים כבר אבדו
את הסבלנות והקברניט הודיע במערכת
הכריזה, כי חל עיכוב בכל ההמראות,
בשל נחיתה צפויה של נשיא ארה"ב
בשדה התעופה, וכל עוד מטוסו של
הנשיא לא נוחת, אין אפשרות להמריא.

בשלב הזה דוממו הטייסים מנועים
וכולם הבינו שכל הסיפור הנ"ל יארך
זמן רב, ומייקל ידע שככל הנראה בשל
העיכוב המטוס ינחת בשיקגו בשבת!
מייקל פנה לדייל ובקש ממנו לרדת
בדחיות מן המטוס, הדייל הסביר
בנימוס שאף אחד לא רשאי לרדת וגם
לא אחד מצוות המטוס ואין זה משנה
כמה זמן יצטרכו להמתין לאישור
ההמראה. מייקל דחק בדייל והסביר
שזה מצב חרום אך הדייל לא שעה
כמובן לבקשתו. הסתובב לו מייקל
במטוס אחוז תזזית, הוא הבין שהוא
הולך לחלל שבת ולבו נשבר! הוא החל
לגלגל במוחו רעיונות איך לצאת מבור

אשה קשת יום מאשדוד, לא הצליחה
לשלם את חשבון החשמל ונתקו לה את
החשמל בבית. אדם ממוצע שמנתקים לו
את החשמל, הולך לחברים, משפחה
ולכל מקום אפשרי כדי לנסות לגייס את
החוב ולהחזיר במהרה את החשמל. אך
אותה אשה היתה לה אמונה יוצאת דופן
ואמונת חכמים הלוואי על כולנו! מה
עשתה אותה אשה? בגודל אמונתה
הלכה לבית העלמין באשדוד לקבר של
הצדיק רבי משה אהרון פינטו.

עמדה והתפללה, קראה תהלים ואחרי
חצי שעה התקשרה לבנה ושאלה: -
'תגיד חזר החשמל?' 'לא חזר החשמל'
השיב בנה. המשיכה אותה אשה
להתפלל לצדיק הרב פינטו וצ"ל ושוב
כעבור כחצי שעה התקשרה לבנה
ושאלה: - 'תגיד חזר החשמל?' 'לא
חזר החשמל' השיב בנה. שוב התפללה
האשה ואחרי כעשרים דקות התקשרה
עוד פעם לבנה ושאלה: - 'תגיד חזר
החשמל?' 'לא חזר החשמל' השיב בנה.
'תבדוק שוב' אמרה 'אני בחושך' ענה
הבן. הרימה אותה אשה את פניה
לשמים ואמרה - 'ריבוננו של עולם, אני
מתפללת כאן לא מעט זמן, מה זה
בשבילך להחזיר לי את החשמל, בזכות
הצדיק פינטו תחזיר לי בבקשה את
החשמל' התפללה עוד כמה דקות ושוב
התקשרה לבן ושאלה: 'נו חזר
החשמל?' 'כן' השיב הבן 'חזר
החשמל' ואותה אשה הודתה לבוורא
ולצדיק פינטו ושבה לביתה.

כעבור שבועיים שלחו חברת חשמל
עובד לבדוק מונים וראה אותו עובד
שביתה של אותה אשה מאור ויש חשמל
מכל חדר! מיד דפק בדלת אותו עובד
וכשפתחה אותה אשה את הדלת, מיד
שאל בזעם משהו - 'גברת, מי חבר לך
את החשמל?' והיא בלי להתבלבל
אמרה לו 'הרב פינטו' 'מי? מי? מי?'
אותו עובד מרוב עצבים שמע את השם
פינטו וישר נזכר שיש באגף שהוא עובד
בכיר בשם פינטו... מיד התקשר לבוס
שלו וספר לו שפינטו הבכיר חבר לה
את החשמל, 'איך הוא מעז לעשות דבר
כה?!' אני אראה לו מה זה' בינתיים
התאספו המוני השכונה ונהייתה מהומה
וכולם כמו בסרט מרוחקים
להשתלשלות העניינים. הבוס התקשר
לבכיר פינטו ונזף בו על שחבר לאשה
את החשמל, ואותו פינטו אמר שאין לו
מושג על מה הם מדברים וקבעו שניהם
להגיע לביתה של האשה ולפתור אחת

העלון לזיווג הגון לרות הודיה ורינה ומשיח בני אלנה לאה ולשרית בת חנה וליוסף וחביבית בני יענה וללאה בת אהובה ולדנה בת הילית
ולרפואה הרב דב הכהן קוק בן שושנה ורחל בת חבובה ומשה בן אסתר ואביבית בת רחל ודונית אלחנן בן רחל ויחזקאל ידידיה בן נחמה שיינדל וחביבה בת
נעיה ורונן בן שושנה **ולעילוי נשמת** שמואל בן שרה וזהבה בת זכיה וסימי בת מרים וציון בן רחמים ומונס חנה ויעקב בן רותי ולאה בת רבקה
ויעקב בן חנום ואדיר בן לאה וברוך בן חבובה ודליה בת חבובה ויהודה בן חבובה וזכי בן חנה ואסתר פריידה בת פאבל ולאה בת דבורה.

ערך וכתב : ספי רן הראשון. ליצירת קשר ולקבלת העלון במייל או בוואטסאפ: sefiran8@gmail.com 054-3120151

גליון מס' 189

שבת פרשת במדבר תשפ"ה

אמשיח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

ליששכר נתנאל בן צוער. לזבולן
אליאב בן חלן (א, ח - ט)

בפרשת 'יוחי', בברכות יעקב לבניו, ובפרשת 'וזאת הברכה', בברכת משה לבני ישראל, הקדימה התורה את זבולון ליששכר, ופירש רש"י שם, שזה מפני השותפות שהיתה ביניהם, שזבולון השוכן לחוף ימים יעסוק בסחורה, ויתמוך ביששכר שיושב והוגה בתורה, וכיון שתורתו של יששכר נתמכת ע"י זבולון, לכן הקדימה אותו התורה. א"כ נשאלת השאלה, מדוע בפרשתנו הקדימה התורה את יששכר לזבולון, בשמות הנשיאים, בפקודיהם ובסדר הדגלים, הרי אם חלקו של זבולון בתורת יששכר היא סיבה להקדימו, להיכן נעלמה סיבה זו בפרשתנו? בספר 'טללי אורות' הביא בשם האדמו"ר מסקולען זי"ע תירוץ נפלא, ודאי שמעלת שבט יששכר העמל בתורה, גדולה ממעלת זבולון התומך תורה, כי לא מסתבר שיהיה המסייע גדול מהעושה. ומשום כך, בפרשתנו שהשבטים נמנים עפ"י מעלתם, מנו את יששכר לפני זבולון, כי הם ראשונים במעלה. אבל בפרשת 'יוחי' ובפרשת 'וזאת הברכה' העוסקות בברכות לשבטים, הקדימו את זבולון, כי גורלו של יששכר הנתמך ע"י זבולון, תלוי בברכת זבולון.

פנינים משלחן מלכים

"טוב לי תורת פיד מאלפי זהב וכסף"

הרב דניס ז"ל (שבסוף ימיו היה גר בפ"ת) זכה ששתי בנותיו התחתנו עם ראשי ישיבת טעלז בזכות אהבת התורה שפיעמה בלבו וכמעשה שהיה. **מרן הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל** כיתת רגליו לבתי נדיבים כדי להתרימם עבור ישיבתו. יום אחד הגיע רבי אלחנן להתרים את הרב דניס. היה זה יום חורפי וגשום ומגפיו של רבי אלחנן התמלאו בבובץ. שקל רבי אלחנן בדעתו יצד יכנס לביתו של הגביר, הרי כשיכנס יטנף בבובץ את כל השטיחים הפרוסים בביתו. הוא נזכר שיש כניסה צדדית לביתו של הגביר, דרך המטבח, ושם אין שטיחים, והחליט להכנס דרך שם. כשראה הרב דניס את רבי אלחנן נכנס למטבח עם מגפיו, הבין מיד למה נכנס דרך המטבח. הוא פנה בתרעומת גלויה לרבי אלחנן ואמר לו: כל השנים אני מחנך את בנותי ששטיחים מקיר אל קיר אינם שווים מאומה, אם התורה הקדושה לא תמצא בין כותלי הבית. אני משנן להם, שעושר וכסף, ממון ותענוגות, אינם שווים כקליפת השום לעומת גדלות בתורה, ורק המסירות ללימוד תורה וקיום המצוות היא הערובה היחידה לאושר הגדול עלי אדמות, והנה מגיע ראש הישיבה - התלונן הרב דניס - וברגע אחד הופך את הקערה על פיה תוך שהוא מוכיח לבנותי כי השטיחים חשובים יותר מערכי התורה, חלילה... לא נתקררה דעתו של הגביר עד שהוסיף ואמר לרבי אלחנן, אני מבקש מראש הישיבה, שיצא מן המטבח, ויכנס שנית דרך הכניסה הראשית ויעבור עם המגפים מלאות הבובץ דרך כל השטיחים היקרים שלי... עם כל אי-הנעימות שבדבר לא עמדה בפני רבי אלחנן ברירה אחרת, הוא נכנס לעיני האשה והבנות, דרך הדלת הראשית וכל השטיחים התמלאו בובץ, תוך שהרב דניס קורן מאושר ומזמינו להיכנס לסלון.. הרב דניס שזכה לעלות ארצה, הוסיף לספר על מעשה זה: אם פעם הייתי שווה משהו, וכל גבירי ארץ היו מכבדים אותי, כיום הזה אין ברשותי פרוטה לפורטה. הבולשביקים גזלו ממני את כל הוני, רק דבר אחד לא יכולו לגזול ממני, והם שני היהלומים הנוצצים שקיבלתי לבנותי, המכהנים כראשי ישיבת טעלז. (חשוקי חמד)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ד

בברכת שבת שלום - מערכת לב ארי

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו מרן

הגאון הגדול

הרב דוד

חיים שלוש

זצ"ל זיע"א

(ב' סיון תשע"ו)

מרן הגאון זצ"ל נולד ב' י' טבת ה'תר"ף במרוקו לאביו: ר' יוסף יצחק (אב"ד, רב עדת המערבים בירושלים וכן היה מרבני ישיבת פורת יוסף- יש לציין את סבו ר' דוד ע"ה המכונה 'דוד המלך'). כאשר היה כבן חצי שנה הוריו עלו לארץ. על אביו מסופר, שכאשר היה כבן שנתיים וחצי נטה למות. מכיוון שכל אחיו נפטרו במהלך השנים, ניגש הסב להתפלל וביקש מבורא עולם שיניח לבנו ויקח אותו, ואכן לאחר כשבוע נפטר הסבא ר' דוד ואילו אביו הבריא מחוליו. למד בישיבת 'פורת יוסף' בירושלים. נשלח בשנת ה'תשי"ג ע"י הראשון לציון דאז, הג"ר בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל, לשמש כרב הראשי הספרדי של העיר נתניה. תפקיד אותו מילא במשך 63 שנים! עד פטירתו. בשנת ה'תשמ"ג מונה כחבר במועצת הרבנות הראשית לישראל. פרסם למעלה מעשרה ספרים בתחומים הלכתיים ואחרים. ביסס וחיזק את מנהגי עדת מרוקו שהוא נמנה עליה. גאון ובקי עצום בכל מכמני התורה. ענוותן מופלא. לחם את מלחמתה של תורה. שקדן עצום. דבק בבורא בכל ליבו. אהב את ישראל בכל נפשו. נפטר ב' ב' סיון ה'תשע"ו, רבנו חי ופעל כ-96 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

'ענוה יתירה' \ ספור על רבנו מרן הגאון הגדול רבי דוד חיים שלוש זצ"ל זיע"א

סיפר הרב ר' אלון ארביב הי"ו המשמש כמזכיר הראשי של בית הדין הרבני נתניה וזוכה להוציא עלון שבועי בשם 'אורי וישעי' מעשה - שהיה עד אליו: לפני כשמונה עשרה שנה התבקשתי ע"י ידיד קרוב, שאבוא לאסוף את מורינו הרב זצ"ל מביתו, מאחר שהוא ביקש ממנו לשמש כסנדק לבנו שיחיה. הרב זצ"ל הסכים מיד, ואמר לו את המקום ושעת הברית. לפני שהגעתי לביתו התקשרתי ומיד הרב ענה לי, "כן". אמרתי לו, שאני בא לקחת אותו לברית, שהוא מוזמן אליה. והוא אמר לי: "אני תיכף יורד". רבינו ירד מביתו נכנס לרכב אך פלא היה בעיניי, הרב ללא הטלית שלו, חשבתי לתומי, שייתכן וכבר לקחו את הטלית או שהרב יקח טלית מהאולם. אך כמובן, מחמת כבוד הרב, לא שאלתי על כך, אך שאלתי בנושא הלכתי אחר, ורבינו ענה לי בחריפות ובידיעה מעמיקה, וכל הנסיעה הודיתי לבורא, שסיפק בידי את הזכות לקחת את הצדיק ברכבי, למרות שידעתי שלא אוכל להשתתף בסעודת ברית המילה, שהיא סעודת מצווה, כי אצטרך גם להחזיר את הרב לביתו. כשהגענו לאולם, הייתה שמחה רבה נסוכה על כל המשתתפים, וכל הקהל פרץ בשירה אדירה "ימים על ימי מלך תוסיף" וכו', ומיד התחילו במילה, כל הזמן ידו של הרב לא משה מידי, אך היה דבר מוזר, הרב לא עלה לכיסא אליהו, ומי שעלה היה חמיו של אבי הבן, ואכן הברית נעשתה והרב זצ"ל לא היה סנדק, כמובן, שהרב הוא זה שבירך את הברכות לאחר הברית, ומיד ביקש לחזור לביתו. בדרך שאלתי: "הרי כת"ר היה צריך לשמש כסנדק, מדוע לא ישבתם על הכיסא או שבכלל לא הייתם מטריחים את עצמכם לבוא עד לכאן". השיב לי הרב בעוונה ובחן: "אבי הבן שוחח איתי לפני מספר ימים וביקש, שאסכים להיות הסנדק בעבור בנו, מיד השבתי לו שכן, ובפרט שהברית בצהריים, כך שזה זמן המנוחה ואיני נמצא ברבנות". "אלא שהבוקר הגיע אלי האבא לבית הכנסת, ואמר לי שחמיו כועס מאוד על שנותן את הכיבוד לרב, ולא ייתכן שהוא יפסיד סנדקאות, אך אבי הבן בשלו ואמר שלא ייתכן לבזות את כבוד התורה, כבר הרב הוזמן, והוא לא יכול עכשיו לבטל זאת, כששמע דברים אלו אמר לו חמיו: 'תנסה לשכנע אותו, ואם יסכים מה טוב, ואם לא, אז לא תהיה לי ברירה'. בבוקר, כששמעתי זאת השבתי לו: 'חלילה, חמיד קודם, הוא - צודק, לתת את הסנדקאות לסבא זה דבר טוב, אני מוותר, העיקר שיהיה שלום בית'. אז הקשיתי על הרב זצ"ל: "אז אם כן, מדוע בכל זאת הגיע הרב?", השיב לי: "האבא הזמין אותי והסכמתי להופיע בשמחתו, וכי אני צריך להתנות את הגעתי לברית בכך שאהיה סנדק, ואם לא אז אני פטור מלהופיע? אני ביקשתי לכבד את אבי הבן, שהזמין אותי ותו לא. אין זה קשור כלל ועיקר לגבי הסנדקאות". אציין, ששוחחתי עם אבי הבן לאחר הברית, והוא תיאר לי את העוול ועוגמת הנפש, שעשה לרב זצ"ל, אך הרב ניחם אותו במתק שפתיו וחזר ואמר, שהוא לא מבין, מדוע הוא דואג לכבוד שלו באומרו: "הרי יש ברית והזמנת אותי, אז אני צריך להשתתף!".

(נלקט בשינויי לשון קלים מתוך העלון פניני הצדיקים).

'אשר קידשנו במצוותיו'

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל" [א, ב].

ה'חידושי הרי"ם' מגור היה אומר שרצה השם יתברך שישראל לא 'יתבטלו ברוב' בין האומות, לכן ציווה למנותם, שהרי הדין הוא ש'ידבר שבמניין אפילו באלף לא בטיל'... לאחר שנשמע את הסיפור דלהלן, נבין ונדע שבאמת אין כל קשר בינינו ובין אומות העולם, וגם הגוי ה'משכילי' ביותר לא יצליח להתחקות אחר קדושת העם היהודי, ולא ישיג את קצה-קצה.

הסיפור התרחש בביתה של מחנכת בסמינר, והוא החל עם אשה גויה שהגיעה לאחת השכונות החרדיות בירושלים, ונצפתה כמי שמסתובבת ברחובות השכונה, ועוקבת אחר הליכות התושבים. איש לא ידע מי היא, ולאילו מטרה הגיעה לשכונה, ובשלב מסוים החלו אף לחשוד בה. במשך כל השבוע היא הסתובבה ברחובות, ובשבת -קודש במיוחד. החל משעה לפני התקדש השבת, ועד צאתה, נראתה האשה הגויה מהלכת במשעוליה של השכונה החרדית, ומי שנתקל בה יכול היה להבחין שמראה- ההוד של שמירת השבת, השביתה ממלאכה, לבושי המלכות של ההורים והילדים המהלכים יחדיו ברוגע ובשלווה, כל זה משפיע עליה בצורה מיוחדת. בשלב מסוים היא הציעה את עצמה לעבודה כעוזרת בביתה של המחנכת הירושלמית, שלא ראתה שום סיבה שלא לקבל אותה לעבודה, אלא שאז התבררו ונודעו הפרטים על סיבת בואה לירושלים, ומה היא בעצם מחפשת כאן. האשה ההיא רכשה התמחות רבה בחקר תולדות העמים. היא התרכזה בעיקר בתולדות האומות האירופאיות, אבל יום אחד אמרו לה שעד שלא תחקור את תולדות עם ישראל, לא עשתה ולא כלום... לשם כך, יעצו לה, כדאי לך להגיע לארץ ישראל, ולשהות בה מספר שבועות, עד שתצליחי לראות את מעלותיו של העם הזה. ומעניין, שהמייצגים האירופאיים אמרו לה שאם היא מחליטה לממש את הצעתם, כדאי שתגיע לאחת השכונות החרדיות, ו'יתשב' שם זמן ממושך. 'באף מקום אחר לא תצליחי לזהות את ייחודו של העם היהודי, כמו בשכונה חרדית', אמרו. זו היתה סיבת בואה של האשה לשכונה הירושלמית. אבל כשראתה שהיא לא מצליחה ללמוד את הדברים ביסודיות, החליטה להשכיר את עצמה לעובדת-בית, כדי שתוכל לעקוב יותר מקרוב אחר ההליכות המופלאות. היא סיפרה למחנכת הסמינר על התרשמותה והתפעלותה ממראות -ההוד השבתיים שנפרסו לנגד עיניה, ומה שעשה עלי רושם מיוחד במינו – כך אמרה – הם מלבושי- הצניעות של הילדות, המתחנכות כבר מגיל קטן לשמור על צניעות המלבושים. החוקרת -הגויה המשיכה לעבוד עוד תקופת-מה אצל המחנכת, ולמדה ממנה ומבני-ביתה דברים רבים, עד שהחליטה לשוב לארצה. בהגיעה לשם, הודיעה האשה – שהיתה עשירה מאוד ובעלת- אמצעים – על הסבת- מקצועה, ומחוקרת ידועה ומפורסמת היא הופכת ל... מנהלת בית ספר. היא הכריזה על פתיחתו של בית ספר חדש לבנות, בגילאי ה'יסודי', עם תקנון מיוחד במינו... סעיפי התקנון דיברו על כך שהילדות חייבות להתלבש בצניעות, והתקנון אף ניסה בפרטי-פרטים את אורך המלבושים, וצורתם. סעיף נוסף בתקנון עסק ב'יום השבתון' של התלמידות, שבו אסור להן לבצע מלאכה, והבגדים שהן צריכות ללבוש ביום זה יהיו מכובדים יותר מהימים האחרים. רוב אנשי העיר התייחסו לפרטי התקנון כאל סעיפים תמהוניים, אך כיוון שהמייסדת הציעה, במקביל, תנאים יוקרתיים לתלמידות שתתקבלנה למוסד, רשמו הורים רבים את ילדותיהן לבית ספר זה. המנהלת החדשה הבינה כנראה מראש שאם לא תציע להורים תנאי -יוקרה יוצאים מגדר הרגיל, אין סיכוי שהתלמידות תבואנה לבית ספר כזה, שבו נותנים הוראות מה ללבוש ומה לא... היא הציעה אפוא מגמות בעלות-מוניטין שאינן מצויות במוסדות אחרים, וכל זאת במחיר מוזל במיוחד. לא כל תלמידה התקבלה למוסד החינוכי החדש. מי שלא ראתה את עצמה עומדת בתקנון המחמיר, נפסלה מראש, וגם מי שהתקבלה, ונתפסה כשהיא עוברת על חוקי התקנון, סולקה מיידית מבית הספר. כאשר התלבטה המנהלת כיצד להתנהג בעניין פלוני, היה לה את מי לשאול... היא התקשרה אל המחנכת הירושלמית, ושטחה בפניה את הספק בו היא נמצאת. למדנו מכאן על יכולת -ההשפעה של הנהגה טובה, שגם ללא דיבורים, וללא מעשים מיוחדים, בוחר האדם מן הצד, גם אם הוא גוי, ללכת בדרך הזו, הנראית לו כדרך ישרה וסלולה. ולמדנו שאפילו גויים מתפעלים מהצניעות שלנו! אפילו גויים רוצים לחקות את המלבושים הללו, בהבינם שאלו הם המלבושים המלכותיים ביותר, המכובדים ביותר, והמכבדים את לובשיהם. ואם הגויים כך, מדוע שאנחנו נהיה אחרת, חלילה? מדוע צריכים לפעמים לשכנע את נשות ישראל להתלבש בצניעות, וגם אחרי כל השכנועים, וכולי האי ואולי, עדיין אין רחובותינו נקיים לגמרי, ועדיין רואים שם את אלו שלא החליטו שהצניעות היא כתר המלכות האמיתי! אבל עכשיו אנחנו מגיעים אל נקודה נוספת בסיפור. בית הספר ההוא נסגר לאחר תקופה קצרה... הסיבה לכך היתה פשוטה מאוד. איזה עניין היה לגויים להלביש את בנותיהם בצניעות, רק מפני שהמנהלת דרשה את זה? נכון שהיא -עצמה התפעמה מהמראות הללו בירושלים, אבל הם, הורי התלמידות הגויות, השקועים עד צווארם בדברי טומאה, לא היו מוכנים להלביש את בנותיהן במלבושים כאלה! הם גם לא היו מוכנים לשבות יום אחד בשבוע בגלל 'שגעון' שתקף את המנהלת! הרי בכך הם מפסידים חלק מהפרנסה שלהם! ולכן, גם לאחר הצעות המפתות מצד המנהלת המוסד החינוכי, וה'בונוסים' שקיבלו התלמידות, שלא היו מקבלות באף בית ספר אחר – למרות הכל, נסגר בית הספר, מחוסר תלמידים... הצניעות? – לא בשבילנו, החליטו ההורים והתלמידות. ועכשיו בואו ונחשוב על ערכו ורום-מעלתו של העם היהודי, בניו של הקב"ה, השומרים מזה אלפי שנים על כל הלכות הצניעות, ועל קדושת השבת, ומקיימים את מצוותיו של אביהם שבשמיים, בלי שהבטיחו להם 'הטבות יוקרה' למיניהן, ועושים זאת רק מפני שהשי"ת ציווה! אשר קדשנו במצוותיו!!!!

(ברכי נפשי).

הגליון להיוזק הסגולה לשמחת השבת: להזכיר בכל ליל שישי את זכות רבינו שלום מפראהבישט

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זצ"ל וזעזע"א

שנה ה'

ליל שישי
פרשת במדבר
תשפ"ה

גליון
236

אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

הנהגות ישרות

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

הדביקות בעת השינה אינה התכלית

"וזאת עשו להם וחינו" (במדבר ד ט).

הרה"ק [רבי שלום] מפראהבישט זצ"ל ע"ה קשה להקיצו, ויהיה לו משמש מיוחד על זה, ואמר שקשה לו להפריד מהדביקות שיש לו בעת שנתו, אך הרי לא זהו התכלית...

הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלאנים זצ"ל - מאמר מרדכי, ח"ב עמ' קא אות א

השלמות וצינונים

וראה בספה"ק דברי אמת (פר' שמיני, ד"ה תתיב) שכתב בשם הרה"ק המגיד הגדול ממעורר זצ"ל לפרש הפסוק "צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" (תהלים קמה יז) וזה לשון קדשו: הנה יש מי שכל חפצו ורצונו לעבודת שמים, וכל מה שרוצה להתנהג אינו חושב כי אם לילך בדרכי הש"ת, אבל כשעוסק במעשיו אינו דבוק בו יתברך כל כך, ושוכח הדביקות. ויש מי שדבוק בו יתברך יותר ואינו שוכח את ה' גם כשהוא במעשיו החביבים לו, כמו מי שאוהב את בנו יחידו, בכל ענינו זוכר את בנו, וזה נקרא חסיד וזה צדיק. מי שהוא צדיק ה' בכל דרכיו ולא בכל מעשיו, 'וחסיד' ה' 'בכל מעשיו' גם כן. עכ"ל.

וכן כתב בספה"ק זאת זכרון (פר' בהר בחוקותי ד"ה לפרשת בהר) וזה לשון קדשו: מי שיש לו בחינת נפש עושה מעשים טובים, ומי שיש לו נמי רוח אינו מדבר כי אם דיבורים שאין בהם חטא, אך עדיין יכול לבוא בהם פניות אחרות, אך מי שזוכה לשמה ויש לו מחשבה טובה, זאת נקרא יובל, על שהוא חירות מיצר הרע, וזה הוא דביקות בבורא ברוך הוא, כי הגם שעושה מעשים טובים ומדבר דברים טובים, אם יש לו פניות אחרות בהם, כמו חונף וגאות, מתרחק מהם הבורא ברוך הוא יותר, מה שאין כן מחשבה אין בה פניה, שאין יודע אותה כי אם הבורא ברוך הוא. והנה מחשבה טובה הוא טוב כ"ל, אך בשעת דיבורו ומעשיו קשה לזכור וכן פרשנו "צדיק ה' בכל דרכיו" (תהלים קמה יז) כו', פירוש ה'צדיק' זוכר ה' בכל דרכיו שרוצה לילך בהם ללכת בדרכי האל, אך במעשיו שוכח את הבורא, כי קשה להיות דביקות בשעת עשיית דיבורו, שנמי עקמות שפתיו הוי מעשה, 'וחסיד' יל ש לו מדריגה יותר, שה' 'בכל מעשיו' אפילו. ושמעתי שגם הרב המגיד מראוונא ג"כ פירש הפסוק וזהו כן.

1 מובא בס' כרם בית ישראל (מכתבי הגה"ח רבי ישראל פסח מנאסוועליץ זצ"ל, אות ח) היה [הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זצ"ל] מותפאר בעצמו שאלמלי יוכל להשיג עמוד בבוקר והשכם קודם אור הבוקר היה פועל ישועות מאד, והיה כך וכן טוב נצמח מזה. והרב [בעל התניא] ז"ל כשנתבשר מהחופשיות שלו בפ"ב [בפטרבורג] היה בעת שאמר "פדה בשלום נפשי", ובו ביום קם רבי שלום ז"ל בהשכמה, אז אמר הרב ז"ל עליו, תוכלו להאמין לו כמה שמתפאר כ"ל.

2 יש לציין מה שכתב בס' התעוררות התפלה (אות ג) בזה הלשון: אמר הרב הקדוש חכם הדין שר שלום [מפראהבישט] זצוקלה"ה שבאמת עיקר מה שצריך לפעול ישועות הוא ענין התפלה, הוא מתקן בעודו שוכב על מטתו, אך אחר כך הוא מביא אל הדיבור. עכ"ל.

עוד מובא בכתבי הרה"ח ר' מרדכי אהרן פישמן זצ"ל: שוב היה מעשה, כאשר איכלו קורצא בי מלכא וחקני החסידים טענו כנגד רבינו שלום [מפראהבישט] בפני חותנו-זקינו [הרה"ק רבי מנחם חנום מטשערנאביל זצ"ל] על שמתפלל בשעה תשע ועד אז רואים אותו ישן, ואמר להם הר"ר חנום שהוא ידבר עמו בזה הענין, ובבוקר אחר שר' חנום גמר תפילתו, התכונן ליכנס לחדר נכוד בשעה שעדיין שכב על מטתו והיה נדמה להם כישן, אך כשפתח הדלת נעמד ולא נכנס החדרה רק נסוג אחור וסגר הדלת בעדו. על שאלת החסידים למה לא נכנס השיב: איך יכלתי ליכנס ולהפריע לו, בשעה שראיתי את מורי ורבי הבעל שם טוב הק' זצ"ל עומד אצלו מצד אחד, ומורי ורבי - זקנו - המגיד זצ"ל עומד מצד השני ומדברים עמו בריד דרדין. עכ"ל.

נתיבותיה שלום

תולדות רבינו הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט זצ"ל
הרה"ק רבי גדליה מליניץ זצ"ל עומד לימינו - פרק מ

תלמידו. כאשר שמע הרה"ק בעל תשואות חן את דבריו, נענה ואמר כי הוא ערב על תלמידיו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט, שכל דרכו והולכו יסודותו בהררי קודש, וכמו שנודע אחר כך בין צדיקי הדור ועם בני ישראל.

מקורות: תורת אבות - מאנאסטשיטש, ערך אבות הערה ג

בגשמיז, מה גם שלא ראו אצלו שום עבודת ה' (כמו שהובא בפרקים הקודמים). אף הרה"ק רבי לוי יצחק מבראדיטשוב זצ"ל אשר שמע הנהגותיו של רבינו הגיע לאזניו התרעם על כך, ואף יצא לדרך להוכיח את אותו בן של קדושים המחלל את שם אבותיו.

יצא הרה"ק מבראדיטשוב זצ"ל לליניץ, מקום מושבו של הרה"ק בעל 'תשואות חן', לברר עמו על התנהגות

בימי נעוריו היה רבינו מסתופף בצלו של הרה"ק רבי גדליה מליניץ זצ"ל. כאשר החל לצאת שמו של רבינו על פניו על הארץ, והתפרסמה דרך הנהגתו בגדולות ודרכי מלכות ויגיוני עשירות, רבים תמחו כאשר שמעו על דרכו של נכד המגיד הגדול ממעורר זצ"ל ובנו המלאך הקדוש זצ"ל אשר נהגו בפרשיות יתירה ומיעוט דרך ארץ, אשר שינה את דרכו להוה בדרך רחבה

לעילוי נשמת הרה"ח יצחק זאב בהרה"ח מאיר צבי סלמון ז"ל

משהולך רבי ישראל מרז"ן לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורא אמר, אני רבי שלום מפראהבישט זצ"ל רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני', ואני אומר 'מבני ידעו מיהו האלקים'.

יוצא לאור ע"י מכון תורת אמת שטפנט | טלפון: 03-579-03-03 | פקס: 03-616-5110 | להצטרפות, למנויים ולתגובות - דוא"ל: 6160303@gmail.com

הזרעים בְּדִמְעָה
בְּרִינָה יִקְצְרוּ
בֹּא יְבֵא בְּרִינָה

בְּמִדְבָּר
שְׁבוּעוֹת

ג' סיון
תשפ"ה

עלון מס' 730
שנה ט"ז

בְּמִדְבָּר - תוֹכֵן טַנְיִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. ציווי ה' למשה לְמַנּוֹת את ישראל במעמד נשיאי השבטים.
- ב. שמות שנים עשר נשיאי ישראל.
- ג. מספר הפקודים מבין עשרים שנה ומעלה בכל שבט.
- ד. מספרם של כל בני ישראל - מלבד שבט לוי (א, מד-מז).
- ה. תפקידם של בני לוי: משא המשכן, ושמירתו (א, מח-נד).
- ו. סדר חנייתם ונסיעתם של בני ישראל במדבר.
- ז. מחנה ישראל נחלק לארבעה דגלים (מחנות מְשֻׁנָּה) ובכל אחד שלושה שבטים:
 - א. דגל מחנה יהודה - עם יששכר וזבולון (ב, ג-ט).
 - ב. דגל מחנה ראובן - עם שמעון וגד (ב, יט-ז).
 - ג. מחנה הלויים נושאי המשכן (ב, יז).
 - ד. דגל מחנה אפרים - עם מנשה ובנימין (ב, יח-כד).
 - ה. דגל מחנה דן - עם נפתלי ואשר (ב, כה-לא).
- ח. סך כל הפקודים (מלבד שבט לוי) - שש מאות ושלושת אלפים וחמש מאות וחמישים - 603,550 (ב, לב-לד).
- ט. אלעזר ואיתמר בני אהרן, ממונים על עבודת הכהנים.
- י. תפקיד הלויים: שמירת המשכן וכליו (ג, ה-י).
- יא. מינוי הלויים לעבודת ה' תחת בכורי ישראל שהוקדשו לכך כשמתו בכורי מצרים (ונפסלו הבכורות בחטא העגל).
- יב. מפקד הלויים מבין חודש ומעלה וחלוקתם לתפקידיהם בנשיאת המשכן בעת המסעות:
 - א. משפחת בני גרשון, מקומם ותפקידם (ג, כא-כו).
 - ב. משפחת בני קהת, מקומם ותפקידם (ג, כז-לב).
 - ג. משפחת בני מררי, מקומם ותפקידם (ג, לג-לט).
 - ד. מניין הלויים מבין חודש: שנים ועשרים אלף.
- יג. מפקד בכורי ישראל ופדייתם, [22,000 בכורות נפדו ע"י גוף הלויים, ו-273 בכורות נפדו בחמשה שקלים לבכור - ס"ה 1365 שקלי כסף] ופדיון בכורות בהמות ישראל [ע"י הבהמות של הלויים] (ג, מ-נא).
- יד. מפקד הלויים מבני קהת - מגיל שלושים ועד חמישים - ועבודתם - נשיאת כלי הקדש והפרוכות (ד, א-כ).
- טו. סדר פירוק כלי המשכן וכיסויים, בשעת המסעות על ידי בני קהת.
- טז. אזהרה לבני קהת להישמר מְרִאֲיַת הארון והחיוב לשאתו בכבוד ובכבוד ראש (ד, יז-כ).

"בְּמִדְבָּר סִינִי... " (א, א)

מובא בתוספות (מגילה ל"א, ד"ה קללות): קוראים פרשת במדבר קודם עצרת חג השבועות, כדי לא להסמיק קללות של פרשת בחוקותי לעצרת (חג מתן תורה).
ורבי משה פיינשטיין זצ"ל מבאר טעם סמיכות פרשת במדבר לעצרת, כדי להוציא מליבם של טועים שרק בעלי כשרונות וייחוס יש להם חלק בתורה, ולכן סמכו פרשת במדבר שבה נמנו כל בני ישראל לשבועות - חג מתן תורה, להודיע שלכל אחד מישראל יש חלק ונחלה בתורה.

דבר העזר

השבת נתחיל את החומש הרביעי - חומש במדבר, הנקרא בפי חכמנו (במשנה מנחות מ"ה: וכן במסכת סוטה ל"ו) - "חומש הפקודים", והטעם, כי בחומש זה כתובים שני המניינים שהתפקדו בני ישראל, אחד בפרשתנו, והשני התפקדו ארבעים שנה אחר כך (בפרשת פנחס).

פרשת במדבר בדרך חלה לפני חג השבועות, והשנה חל החג ביום ראשון בערב, ונעמוד על הקשר ביניהם.
פותרת הפרשה: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינִי".

הובא במדרש (במדבר רבה א, ז): בשלושה דברים ניתנה התורה: **באש, במים ובמדבר**. מה אלו חינוך לכל באי העולם, כך דברי תורה חינוך הם, והם מורים לאדם את הדרך שעליו לילך בה כדי לעלות במעלות התורה והיראה.

באש: זו שלהבת י-ה, ההתלהבות והלהט שבלב ישראל לאביהם שבשמיים. וכבר ראינו אצל אברהם אבינו, שמסר את נפשו ונזרק לכבשן האש. וכן ה' נתגלה במתן תורה באש, שנאמר (שמות יט, יח): "וַיַּהֲרֵר סִינַי עֶשֶׂן כֶּלֹּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה' בָּאֵשׁ".

במים: מסמלים את שפלות הרוח, יישוב הדעת וצלילות המחשבה. שהתורה נמשלה למים, שנאמר (שופטים ה, ד): "גַּם שְׁמִינִם נָטְפוּ גַם עֵבִים נָטְפוּ מִיָּם". ונאמר (ישעיהו נה, א): "הוּא כָּל צֶמָא לְכוּ לַמַּיִם", ואין מים אלא תורה. ועוד, שהמים הולכים ממקום גבוה למקום נמוך, ללמדנו שאפילו אדם שהוא פחות שבפחותים מסוגל לקלוט את אור התורה.

במדבר: מסמל את הצניעות וההסתפקות במועט. כשם שהמדבר שומם והכול דשים בו ואין לו במה להתגאות, כך צריך האדם להתנהג על מנת לקנות את התורה ולזכות בה. ואין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כמדבר, שבורח מן הכבוד, מהגאווה ומהשררה.

להלן דוגמאות מהש"ס בעניין גנות הגאווה והכבוד, אשר "רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעֶצְמִים כָּל הִרְגִּיהָ" (משלי ז, כו). מובא בגמרא (סנהדרין קב): "תפסו הקב"ה לירבעם בבגדו, אמר לו: חזור בך, ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן. אמר לו: מי בראש? אמר לו: בן ישי בראש.

אמר לו: אי הכי, לא בעינא" (=אם כך, אינני רוצה).

ותמוה הדבר מאוד, והלא הקב"ה אומר לירבעם: "אני ואתה ובן ישי", ומדוע שואל הוא שוב מי בראש? אלא יצר הכבוד שלט בו ורצה לשמוע באוזנו שהוא בראש, ובסוף נטרד מן העולם הבא בגלל הכבוד המדומה.

ומובא בגמרא (כתובות זז): "אמרו עליו, על הלל הזקן, שלקח לעני בן טובים אחד סוס לרכב עליו ועבד לרוץ לפניו. פעם אחת לא מצא עבד לרוץ לפניו, ורץ לפניו שלושה מילים". והנה פלא, עני בן טובים יודע שנשיא ישראל - הלל הזקן - רץ לפניו, ולא עבד בעלמא, ובכל זאת נתן להלל להתבזות, מדוע? כדי לספק את תענוגו זה, כי ירוץ לפניו עבד. רואים מכאן שהכבוד מביא את האדם לידי שפל, עד כדי כך שאינו מבחין כלל שמזלזל בכבוד תורתו של הלל הנשיא.

מִתְּפִלַּת "סִינַי" וְקִצְרוֹת "אֶחָת"

מִתְּפִלַּת "סִינַי" וְקִצְרוֹת "אֶחָת"

”וַתֵּתֶנָּה הַפֶּסֶף” (ג, מ”ח) - מסירות נפש

והתוצאה שיזוך - סיפור מדהים

זה שאמר הכתוב: ‘הַבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיֵּינָן’ (שיר השירים ב, ד). מהו הַבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיֵּינָן. כִּינן שְׁנִגְלָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַר סִינַי, יָרְדוּ עַמּוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אֲלֶף מֵרָכָבוֹת מִלְּאָכִים, שֶׁנֶּאֱמָר: רָכַב אֲלֵקִים רַבְתִּים אֲלֵפִי שְׁנָאן (תהלים סח, יח), וְהָיוּ עֲשׂוּיִן דְּגָלִים דְּגָלִים. לָכֵן נֶאֱמָר: דָּגוּל מִרְבֵּבָה (שיר השירים ה, י).

כִּינן שָׂרְאוּ אוֹתָן יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיוּ עֲשׂוּיִן דְּגָלִים, הַתְּחִילוּ מִתְאַוִּים לְדְגָלִים. אָמְרוּ, וְלֹאִי שְׂאָנוּ נַעֲשִׂין דְּגָלִים כְּמוֹתָן. לָכֵן נֶאֱמָר: הַבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיֵּינָן. הַבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיֵּינָן, זֶה הַר סִינַי, שֶׁשָּׁם נִתְּנָה הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁלָה לִינִי, שֶׁנֶּאֱמָר: ‘לָכוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמִי, וְשָׂתוּ בַּיַּיִן מִסִּכְתִּי’ (משלי ט, ה). הָיוּ אוֹמְרִים, הַבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיֵּינָן. וְדָגְלוּ עָלֵי אֲהֶבָה.

סיפר הרב גואל אלקריף שליט”א, בסיום אחת מדרשותי נִגַּשׁ אֵלַי אֶבְרָהָם, וְסִפֵּר לִי אֶת סִפּוּרוֹ: הוּא הָיָה בַּחוּר מְבוּגֵר שֶׁגִּילוּ נֶשֶׁק לְשִׁלוּשִׁים, וְעֵדִיין לֹא מִצָּא אֶת זִיוּגוֹ. הוּא בָּא מִמִּשְׁפַּחָה נִכְבְּדָה וּמוֹכֶרֶת, אֶךְ לְמִרְוֹת עוֹבְדָה זֶה - הַתְּקֵשָׁה לְמִצּוֹא אֶת הַמִּיּוֹעֵדֶת לוֹ. אַחֲיוּ נִישָׁא בְּשַׁעָה טוֹבָה, וּמֵאַחֵר שִׁיכּוּלוֹתֶיהֶם הַכִּלְכִּלִּיּוֹת הָיוּ מוֹגְבִּלוֹת - רָכְשׁוּ הַזּוּג הַצַּעִיר דִּירָה בְּפִרוּקִיט בְּעִיר נְתִיבוֹת.

לֵאחֲרֵי חוֹדְשִׁים הַתְּקֵשֶׁר הָאֵחַ הַרוּוֹק לְדִרֹשׁ בְּשִׁלוֹם אַחֲיוּ הַנְּשׁוּי, אֶךְ לְשִׁיחַת הַטִּלְפּוֹן עֲנֵתָה גִּיסְתּוֹ. “הָאֵם אַחִי נִמְצָא בְּבֵית” שָׁאֵל. “הוּא יִצָּא מֵהַבֵּית וְאִינִי יוֹדַעַת לֵאמֹר”, הַשִּׁיבָה הָאִשָּׁה, וְהַמְשִׁיכָה: “יֵהִיָּה בְּסֹדֶר, ה’ יַעֲזֹר”. “מָה קוֹרָה? הַכֵּל בְּסֹדֶר אֲצִלְכֶם”? דָּאָג הָאֵחַ, “הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת קִנְיֹת וְאִין לוֹ כֶּסֶף”... הַשִּׁיבָה הָאִשָּׁה בְּשִׁפְלָה קוֹל.

בְּאוֹתוֹ רִגַּע הַתְּבַהֲרָה הַתְּמוֹנָה בְּמוֹחוֹ. לֵאחֲיוּ אִין כּוֹלָל וּלְגִיסְתּוֹ אִין עוֹבְדָה! אֶת הַחוֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הֵם צִלְחוּ אִיכְשָׁהוּ בְּעֶזְרַת הַכֶּסֶף שֶׁקִּבְּלוּ לְנִישׁוּאֵיהֶם, אֶךְ בַּחוֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי כָּבַר לֹא נִוְתָּרָה פְּרוּטָה בְּכִיסָם... מִצּוּקָתוֹ שֶׁל אַחֲיוּ וּגִיסְתּוֹ נִגְעָה לִלְבוֹ.

מִשְׁפַּחָתָם הִיתָה דִּלֵּת אֲמֻצִּים, אֶךְ הוּא אִימָץ אֶת מוֹחוֹ בְּמַחֲשָׁבָה אִיךְ יוֹכֵל לְסַיֵּעַ לֵאחֲיוּ וּלְגִיסְתּוֹ.

לְפִתְעָה, נִזְכַּר בְּתוֹכָנִית חִיסְכוֹן הַרְשׁוּמָה עַל שְׁמוֹ בְּבִנְיָן, וְאִשֶּׁר בֵּה הַפְּקִיד סְכוּמִי כֶּסֶף שֶׁקִּיבֵּל עַל מַבְחָנִים שַׁעֲשָׂה. הוּא נִיגַשׁ אֶל הַבִּנְיָן, פָּדָה אֶת הַכֶּסֶף וְעָלָה עַל הָאוֹטוֹבּוֹס הַמּוֹבִיל לְנִתְיָבוֹת. בַּהֲגִיעֵוֹ לְעִיר, נִכְנַס לְסִנִּיף שֶׁל אַחַת מִרְשָׁתוֹת הַמְּזוֹן וְקָנָה מִכָּל טוֹב הָאָרֶץ. לֵאחֲרֵי מִכְּן הַגִּיעַ, מְלוּוֹה בְּשִׁקְיוֹת הַמִּלְאוֹת, אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל אַחֲיוּ, דָּפַק עַל הַדֶּלֶת וְהִנִּיחַ אֶת הַדְּבָרִים עַל הַמַּפְתָּן. “מָה זֶה”??? נִדְהַמָּה עֲקֶרֶת הַבֵּית. - “מִתְנָה מִהֶקֶב” ה’ הַשִּׁיב הַבַּחוּר, וּמִיָּהֵר לְשׁוֹב עַל עֲקֻבוֹתָיו.

הוּא עָלָה עַל הָאוֹטוֹבּוֹס וְשָׁב לְבִנְיָן בְּרִק. בְּאוֹתוֹ יוֹם הַתְּקִימָה בְּאֶזְרוֹ הַדְּרוֹם חֲתוּנָה, אֵלֶיהָ הוֹזְמָה הַגִּיסָה.

בְּתַחֲלִיל אוֹתוֹ עָרַב, בְּרִאוּתָהּ אֶת בֵּיתָם רִיק מִמִּצְרִכִּים חִיוּנִים, הָיָה מִצָּב רוּחָה עָגוּם, וְלֹא הָיָה לָהּ כָּל חֶשֶׁק לַהֲגִיעַ לַחֲתוּנָה. אֶךְ כַּעַת, מִשְׁהַתְּמָלָה לְפִתְעָה הַבֵּית בְּכָל טוֹב, הַתְּמָלָה לְבָה שְׂמִיחָה וְהָיָה הַחֲלִיטָה לְצִאת לַחֲתוּנָה.

בְּדִרְכָּה לְאוֹלָם גְּמָלָה הַחֲלִטָה בְּלִבָּה: “כַּעַת אֲנִי מַחְפֶּשֶׁת שְׁדוּךְ עֲבוֹר הַגִּיס הַמִּיּוֹחֵד שֶׁלִּי”!

וְהֵנָּה, מִיד עִם כְּנִיסְתָּהּ לְאוֹלָם הַבְּחִינָה בְּבַחוּרָה הַמִּתְפַּלֵּל בְּכוֹוֶנָה. לֵאחֲרֵי שֶׁהַבַּחוּרָה סִימָה אֶת תְּפִילָּתָהּ, נִיגַשָּׁה אֵלֶיהָ וּפְתַחָה עִמָּה בְּשִׁיחָה.

הַתְּבַרֵּר כִּי אֵף הָיָה בַּחוּרָה מִתְּבַגְּרַת הַמַּחְפֶּשֶׁת אֶת זִיוּגָה זֶה זְמַן רַב... כָּבַר בְּאוֹתוֹ עָרַב הַצִּיעָה לָהּ אֶת גִּיסָהּ, הַשִּׁידוּךְ קָרַם עוֹר וְגִידִים, וְלֵאחֲרֵי תְּקוּפָה נִישָׁאוּ בְּנֵי הַזּוּג בְּמִזְלָה טוֹב...

הַאֲבִירָה סִימָה אֶת סִפּוּרוֹ הַמּוֹפְלָא וְאָמַר: “כֹּאשֶׁר נִתְּנִי לֵאחֲיוּ אֶת כָּל חֲסִכוֹנוֹתַי, עָבַר בִּי הַרְהוֹר - כִּיצַד אֲנִי לֹא מִשְׁאִיר לְעַצְמִי מֵאוּמָה. וְהֵנָּה, בְּעֻקְבוֹת נִתְּנָה זֶה זִכְתִּי לְבִרְכוֹת נְפִלְאוֹת, הַרְבֵּה מֵעַבֵּר לְשׁוּוֹי הַחִיסְכוֹן אוֹתוֹ פְּדִיתִי כְּדִי לְסַיֵּעַ לֵאחֲיוּ...”

”וַיִּדְבֶּר ה’ אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי” (א, א)

מוֹבָא בְּמִדְרַשׁ (בְּמִדְבַּר רֵבָה א, ז): בְּשִׁלוּשָׁה דְּבָרִים נִיתְּנָה תּוֹרָה: בָּאֵשׁ, בְּמִים וּבְמִדְבַּר.

וְבִיָּאֵר ה’ אֲמָרִי אִמְת’ זצ”ל: נֹאמַר בְּאִבּוֹת (ד, כ”א): “הַקְּנָאָה וְהַתְּאָוָה וְהַקְּבֹד, מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם”. לְעוֹמֶת זֹאת, הַתּוֹרָה נּוֹתֶנֶת חַיִּים - ‘וְחַיִּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכָנוּ’.

וּמוֹבָא בְּסִפְרִים הַדּוֹרוֹת שֶׁהָרָאשׁוֹנִים אִיבְדּוּ אֶת עוֹלָמָם בְּגִלְל ג’ הַדְּבָרִים שֶׁמוֹצִיאִים אָדָם מִהָעוֹלָם: קִין בְּגִלְל קְנָאָה, דוֹר הַמְּבוֹל בְּגִלְל תְּאוּוָה וְדוֹר הַפִּלְגָה בְּגִלְל רְדִיפַת הַכְּבוֹד.

וּבֵאֵה הַתּוֹרָה לְלַמְּדָנוּ שֶׁכָּל אָדָם נִגּוּעַ בְּדְבָרִים אֵלֶּה, וְקִבְּלַת הַתּוֹרָה בָּאָה לְתַקֵּן חוֹלָאִים אֵלֶּה: מִצּוֹת הַגְּבִלָה קִבְּעָה לְכָל אֶחָד מִקּוֹם מִיּוֹחֵד בְּכַדִּי שֶׁלֹּא תֵּהָא קְנָאָה, מִצּוֹת פְּרִישָׁה בָּאָה כְּנֹגַד הַתְּאוּוָה, ו-וְיִתְּנִיצְבוּ בְּתַחֲתִית הָהָר’ (שְׁמוֹת י”ט, י”ז) בְּהַכְּנָעָה וְעוֹנָה - כְּנֹגַד רְדִיפַת הַכְּבוֹד.

הַתּוֹרָה נִיתְּנָה בְּג’ דְּבָרִים אֵלֶּה - בָּאֵשׁ וּבְמִים וּבְמִדְבַּר, לְבַטֵּל שִׁלוּשָׁה דְּבָרִים הַנִּלְוִים.

”בְּאַחֵר לְחֹדֶשׁ הַשָּׁנִי בִּשְׁנֵה הַשָּׁנִית...” (א, א)

אוֹמֵר ה’ כָּלִי יָקָר: צוּרֵךְ זְמַן זֶה שֶׁכְּתוּב כֹּאן אֲמָרוּ בְּמִדְרַשׁ תְּנַחוּמָא (ה). מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁנִּשָּׂא אִשָּׁה וְלֹא כָּתַב לָהּ כְּתוּבָה וְכוּ’ לִימִים מִצָּא עֵינָה בְּתוֹבִים וְכָתַב לָהּ כְּתוּבָה וְכָתַב לָהּ זְמַן וְכוּ’ עֵיין נוֹסַח הַמִּדְרַשׁ בִּילְקוּט (תְּרַפָּד). דַּעַת בַּעַל מִדְרַשׁ זֶה שִׁיּוֹם מִתֵּן תּוֹרָה הוּא יוֹם אִירוֹסִין כִּי הַקֶּב”ה אִירַס אֶת יִשְׂרָאֵל ע”י זֹאת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ל, ד): ‘תּוֹרָה צִנָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלָת יִעֲקֹב’, וְדִרְשׁוּ רַז”ל (פְּסָחִים מ”ט): מוֹרְשָׁה מֵאוֹרְשָׁה, וְתַדַּע כִּי לְקַהֲלַת יִעֲקֹב לֹא נֹאמַר אֵלָּה מֵאוֹרְשָׁה קְהֵלָת יִעֲקֹב, מִשְׁמַע שֶׁקְּהֵלָת יִעֲקֹב הוּא מֵאוֹרְשָׁה לְהַקֶּב”ה ע”י שְׁנֵתָן לָהּ הַתּוֹרָה בְּמִקּוֹם טְבִיעַת קִידוּשִׁין כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: ‘כִּי בִּלְעִלְךָ עֲשִׂיךָ’ (שְׁעִיָה נד, ה). וְהֵנָּה מִצִּינוּ בְּמִדְרַשׁ (תְּנַחוּמָא תְּשָׁא טז) שֶׁחֲז”ל הַמְּשִׁילוּ זִיוּג יִשְׂרָאֵל לְהַקֶּב”ה לְזִיוּג כָּלָה לַחֲתָן בְּב’ זְמַנִּים הָאֶחָד הוּא בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמָר (שְׁמוֹת לא, יח): ‘וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כָּלִיתוֹ’ חֲסֹר כְּתִיב שֶׁנִּמְסְרָה הַתּוֹרָה כְּלָלָה מִקּוֹשְׁטֵת בְּכ”ד סִפְרִים. הַשֵּׁנִי הוּא בְּיוֹם חֲנוּכַת הַמִּשְׁכָּן שֶׁנֶּאֱמָר (בְּמִדְבַר ז, א): ‘וַיְהִי בְּיוֹם כָּלּוֹת מֹשֶׁה לְהַקִּים’. פִּירְשִׁי שְׁבִיּוֹם שֶׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן נִמְסְרוּ יִשְׂרָאֵל לְהַקֶּב”ה כְּלָלָה לַחֲתָן, מִכָּאן שֶׁמִּתֵּן תּוֹרָה הוּא זְמַן הָאִירוֹסִין, וְיוֹם הוּקַם הַמִּשְׁכָּן הוּא זְמַן הַנִּישׁוּאִין. ע”כ”ל.

שיכור מרוב אהבה על התורה - סיפור

מְסוּפֵּר עַל רַבִּי פֶּסַח פְּרוֹסְקִין כִּי הָיָה מַחְדָּשׁ חִידוּשִׁים נְפִלָא. פַּעַם, בְּשַׁעַת לֵילָה מֵאוּחוּרַת, הָעִיר אֶת אִשְׁתּוֹ, וּבְקוֹל גְּדוֹל קָרָא לָהּ: ‘קוֹמִי, קוֹמִי, בּוֹאִי וְשִׁמְעִי אִיזָה חִידוּשׁ חִידְשָׁתִי בְּרַמְב”ם!’! הַרְבֵּנִית, בְּשִׁמְעָה אֶת בַּעֲלָהּ כֵךְ, אָמְרָה לוֹ: ‘פֶּסַח, אוֹלִי כְּדָאִי שֶׁתַּעֲמֵק יוֹתֵר בְּעִנְיֵין שְׁחִידְשָׁתָהּ, וְתֹאמַר לִי אוֹתוֹ רַק כִּשְׁהַנּוּשָׁא יֵהִיָּה בְּרוּר אֲצִלְךָ עַד תּוֹם’.

הַמְּשִׁיךְ רַבִּי פֶּסַח הִתְּעַמֵּק, וּבְשַׁעָה חֲמֵשׁ לַפְּנוֹת בּוֹקֵר הָעִיר שׁוּב אֶת הַרְבֵּנִית, וְקָרָא בְּשִׁמְחָה: ‘כַּעַת בְּטוּחַ אֲנִי כִּי הַדְּבָרִים נִכּוּנִים, קוֹמִי וְשִׁמְעִי!’ הַרְבֵּנִית קָמָה בְּשִׁמְחָה וְהָאִזְנָה לְדְבָרָיו. הַקֶּשָׁה עַל כֵךְ רַבִּי נִתֵּן זִכּוּבִסְקִי שְׁלִיט”א: וְכִי לֹא יָדַע אוֹתוֹ גֶּאֹנִן עוֹלָם, עַל אִיסוּר גִּזְלָה שִׁינָה? כִּיצַד הוּא מַעִיר אֶת רַעֲיִיתוֹ מִשְׁנֵתָה בְּשֶׁל רְצוֹנוֹ לְהַשְׁמִיעַ בְּאִזְנָהּ חִידוּשֵׁי תּוֹרָה? אֵלָּה בִּיאוֹר הַדְּבָר הוּא כֵךְ: אֵילוּ הִיתָה לְרַבֵּנִית פְּרוֹסְקִין בְּתוֹ שֶׁהִיתָה נִפְקֶדֶת בִּילִידִים לֵאחֲרֵי עֲשָׂרִים שָׁנוֹת עֲקֻרוֹת, הָאֵם לֹא הִיתָה מוֹכְנָה שִׁיעִירוֹ אוֹתָהּ מִשְׁנֵתָה כְּדִי לְשִׁמּוֹעַ אֶת הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה? הֲלֹא הִיתָה מִתְּרַגֶּזֶת מְאוּד אִם לֹא הָיוּ מַעֲרִים אוֹתָהּ! הַרְבֵּנִית פְּרוֹסְקִין יָדְעָה כִּי הָאוֹשֶׁר הַיּוֹתֵר גְּדוֹל שִׁישׁ לְאָדָם בְּעוֹלָם זֶה - הוּא לְלִמּוּד תּוֹרָה וְלַחְדָּשׁ חִידוּשִׁים. הָיָה גַם יָדְעָה שֶׁבֶּכֶךְ שֶׁהָיָה מֵאִזְנָה לְבַעֲלָהּ, נַעֲשִׂית הָיָה שׁוֹתֶפָה פַּעִילָה לְאוֹתוֹ שֶׁכֵּר הַמּוֹבִטַח לְשִׁנְיָהם בְּשִׁמִּים, וְאִם כֵךְ, הִיתָה הָיָה מִתְּרַגֶּזֶת עֲלֵיו אִם לֹא הָיָה מַעִיר אוֹתָהּ... וְיוֹתֵר מִכֵּךְ, רַבִּי פֶּסַח, בְּהִיוֹתוֹ שִׁיכּוֹר אֲהֶבָה עַל הַתּוֹרָה, לֹא הָיָה מְסוּגֵל לְעִצּוֹר בַּעַד עַצְמוֹ, וּמֵאַחֵר שִׁזְכָּה לְחַדָּשׁ חִידוּשׁ נְפִלָא, הָעִיר אֶת אִשְׁתּוֹ...

[”טוֹבֵךְ יְבִיעוּר”]

הכנה לחג השבועות

מובא ב"בנין עולם" (פ"ט), בשם "צרור החיים" (שער תרע"א ב. דנ"א לחג השבועות): ישתדל האדם בפרישות קדושה ב-ג' ימי ההגבלה, שהשגת חידושי תורה היא כעין נבואה, וצריכה הכנה כמותה. ולולא הפרישה מעסקי עולם וחסומת פיו ממותרי דיבור, לא ישיג חלקו כראוי. עכ"ל.

אם כן חסימת הפה ושמירת הלשון הם הכנה יסודית לתורה, ולכן אנו מתפללים "נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה", ורק אחר כך "פתח לבי בתורתך", כי תנאי ראשון לזכות בתורה - שלא לדבר לשון הרע ודברים בטלים. וכן אמר דוד המלך (תהלים ק"ט, קס"ג) "שִׁקֵּר שְׁנָאֲתִי וְאֶתְעַבָּה, תוֹרַתְךָ אֶהְבֵּתִי" הרי אהבת התורה ותיעוב שקר תלויים זה בזה.

חג השבועות כנישואין

אמרו בגמרא (תענית כ"ו:): "יום חתונתו" זה מתן תורה. ואמר רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל: מהי חתונה שמחה - שכל החיים שמחים יחד. אף אנו בחתונת קבלת התורה, נשים לבנו לשמוח בה כל חיינו בזה ובבא.

מחילת עוונות בחג השבועות

מובא בירושלמי (ראש השנה פ"ד ה"ח) בכל הקרבנות כתוב 'חטא', בעצרת אין כתיב 'חטא'.

אמר לו הקב"ה: כיון שקיבלתם עליכם עול תורה, מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם.

ומבאר ה"פני משה": אמר לו הקב"ה, כיוון שקיבלתם עליכם עול תורה, להיות עמלים ויגעים בה כל צרכיהם, מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם, שהתורה מכפרת עליכם. וזהו יום דין על התורה, באיזו מידה תרד התורה לארץ, כמה שפע תורה יהיה לכל אחד ואחד להבין ולחדש בה, וכפי מה שהוא עמל בתורה, יזכה ויקבל כלים להבין ולהשכיל.

מעלת לימוד התורה

מובא בגמרא (עבודה זרה ג:) אמר ריש לקיש: העוסק בתורה בלילה, הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום.

ומבאר המהרש"א (שם): מדרך הטבע, המדיר שינה מעיניו בלילה פניו זועפות ביום, אבל הניעור בלילה לעסוק בתורה, הקב"ה מברכו למחר במאור פנים, שהוא ממידת החסד, שנאמר (תהלים קל"ו, ז) 'לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד'.

התורה הקדושה

הנלמדת בשקיקה בצימאון ובתשוקה ובאהבת קודש, מעלה ומנשאת את הלומד לפסגות רוחניות נישאות ולספירות עליונות, והרי כך אמר 'רב יוסף' בחג השבועות, עד שביקש שיגישו לפניו בשר עגל משובח, שכן אילולי היום הזה של מתן תורה, כמה יוסף איכא בשוקא' (כמה כמוני היו בשוק) (פסחים ס"ה), ופרש"י: שלמדתי תורה ונתרוממתי.

יום מתן תורה

הוא יום הנכסף לו ציפו וקיוו עליונים ותחתונים, יום בו שמחו שמים וארץ, וכלשונו של ה'אור החיים' הקדוש על הפסוק "בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינִי" (יתרו יט, א): "יום המקווה, לבורא, לתורה, לעולם, לעליונים ולתחתונים... מיום הבריאה... יושבים ומצפים, מתי יבוא בני ישראל מדבר סיני..."

זה עיקר חיותינו

כל יהודי באשר הוא, זוכה להארות מיוחדות ביום קדוש זה, המיוחד מכל ימות השנה, ויכול להתעלות עד מאוד, וכה הורה ה'בית אהרן' מקארלין ז"ע, שיש לשמוח בסגולת הימים האלו בלי חשבונות, וזאת משום שבימים אלו, הקב"ה יורד ומנמיק עצמו כביכול, להאיר לכל אדם מישראל בכל מצב שהוא, וכה הובא ב'בית אהרן' (לשבועות), שבנו 'רבי אשר' ז"ע, הביא לפניו את המדרש (פסיקתא רבתי) הדורש על הפסוק (יתרו יט, כ): "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי"... איני יודע אם הגבוה הנמיק את עצמו, או הנמוך הגביה את עצמו, כיון שנאמר "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי" מכאן שהגבוה הנמיק את עצמו... אמר לו ה'בית אהרן': 'החיינני בני!!... כי אם היה צריך הנמוך (היינו בני ישראל) להגביה את עצמו, מה תקנה יש לנו... אבל כיוון שהגבוה הנמיק את עצמו, זה עיקר חיותינו'.

מעלתו המיוחדת של חג השבועות היא, כי בו מאירה הארה שמימית עילאית לכל אדם באשר הוא, כביכול 'הגבוה הנמיק את עצמו', הקב"ה מאיר לו לאדם ומקרבו, וכל אדם יכול להתחיל מחדש ולהתעלות עד מאוד, אין לו לאדם לחשוב על שפלות מצבו, רק לקחת חיות והתעוררות, מהיום הגדול, מקטעי תפילה מעוררים, מאמירת 'אקדמות', ואז יעלה ויתעלה עד מאוד.

"עליונים ששו ותחתונים עלזו בקבלת התורה"

תמה רבי שלמה קלוגר זצ"ל, על זה שאומרים בפיט למוסף חג השבועות 'עליונים ששו ותחתונים עלזו בקבלת תורה הכתובה מסיני', הרי מובא בגמרא (שבת פ"ח:): אמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמדה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, 'מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו' (תהלים ח, ה), 'ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים'. אם כן רואים שהמלאכים התנגדו לכך שעם ישראל יקבלו את התורה, ויש לתרץ: בתחילה התנגדו המלאכים שיילודי אישה יקבלו את התורה, כיוון שיש להם יצר הרע, ותורה זה דבר רוחני וקדוש עד למאוד. ואחר כך, כשראו שעם ישראל עשו הכנה בימי הספירה, וגם כתוב בגמרא (עבודה זרה כב:) שבזמן מתן תורה פסקה זוהמתן של ישראל, וכן מובא במדרש שנעקר יצר הרע מלבם, ראו שגם בשר ודם, אם רוצה - יכול להתעלות במעלות רוחניות ולהיות קדוש, לכן לבסוף שמחו, ועל זה אמרו 'עליונים ששו ותחתונים עלזו'.

שמה של רות

אמר רבי יוחנן: למה נקרא שמה רות? שיצא ממנה דוד, שריוה להקב"ה בשירות ותשבחות (בבא בתרא י"ב). בא וראה עד היכן מגיעה השגחתו הפרטית של הקב"ה על תהליך גאולתם של ישראל, שכאשר נולדה אותה בת למלך הגוי - נתן הקב"ה כבר אז תבונה בלבו שיקראנה 'רות', על שם העתיד, הואיל וייצא ממנה דוד מלך ישראל, שריוה לו להקב"ה בשירות ותשבחות אשר יסללו את הדרך לגאולה השלמה.

אין העולם מתקיים אלא בזכות התורה - סיפור

מסופר על רבי חיים לייב מישקובסקי מסטויסק זצ"ל, שלאחר נישואיו נסע ללמוד תורה מתוך פרישות בעיירת אישישוק, שם למד מידי יום ארבעה עשרה עד שש עשרה שעות ביום, בעמידה. באחד הימים פרצה מגיפה נוראה סביב העיר, ורבים חללים הפילה רחמנא לצלן, אך באישישוק עצמה לא פגעה המגיפה. שלחו לו הוריו מכתב שיחזור מיד לביתו פן יידבק במגיפה, ומאחר שלא היתה להם את כתובת מגוריו - שלחו את המכתב לרבה של העיר, רבי אברהם שמואל, מחבר הספר "עמודי אש". אולם כשראה הרב את בקשת הוריו סירב להעביר לו את המכתב, כי האמין שזכות תורתו לא די שמגינה עליו, אלא על כל העיר כולה. ואכן כאמור לא אחזה המגיפה בכל עיירת אישישוק. משראו הוריו שאין קול ואין עונה, שלחו מברק לרב העיר, ודרשו בכל תוקף שיעבירו לבנם. ואכן, מיד כשקיבל את המכתב מהוריו, קם ועזב את העיר ונסע לביתו כדי לקיים מצות כיבוד אב ואם. והנה, תיכף כשיצא את העיר פרצה המגיפה בעיר אישישוק, ורבים חללים הפילה! [אוצרות התורה]

בתורה בברכה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל ודודק מרת אימי: שרה-סרה בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רחל: אברהם בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חזקוני אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יוני שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רחל בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומברג (יוצר תמונות AI). אלעזר בן שמחה

זיווג הגון: ג'מיל שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זוהרה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זוהרה בת אטו

לרפואה:

אהרון בן רחל: משה בן רחל: מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עוזר בן הר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: יקטרינה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושורנה בנות תורן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים שושנה שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מל מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה אושר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

מדוע קוראים מגילת רות בחג השבועות?

מובא במדרש 'לקח טוב': 'למה קוראים ספר רות בעצרת, בזמן מתן תורה? לפי שמגילה זו כולה חסד, והתורה כולה חסד, שנאמר (משלי ל"א, כ"ו): "ותורת חסד על לשונה". ובמדרש (רות-זוטא ילק"ש תקצ"ו) מובא: 'ללמדך שלא ניתנה תורה אלא על ידי יסורין ועוני'.

טעם נוסף לקריאת מגילת רות בשבועות מובא ב'תבואות שור': 'מפני דאנן קיימא לן בעצרת נפטר דוד המלך, וקיימא לן שהקב"ה ממלא שנותיהן של צדיקים מיום אל יום, ואם כן בוודאי נולד גם בעצרת, ועל כן קורין השתלשלות יחוסו בעצרת' (פירוש: מפני שמקובל עלינו שדוד המלך נפטר בעצרת... ולכן גם נולד בעצרת-שבועות). ולפי זה אפשר לומר שהטעם שנוהגים להיות ערים בליל שבועות, הוא מאחר שליום זה ישנה שייכות עם דוד המלך, כפי שהוא לא ישן מעולם, רק היה עוסק בתורה כל הלילה, כפי שאמרו (בפרק קמא דברכות), ולפיכך נוהגים להיות ערים אף בליל הושענא רבה, שהוא יום האושפיזין של דוד המלך (ליקוטי שושנים מערכת למ"ד אות ד').

עוד כתב ה'ברכי יוסף' (או"ח ס' תצ"ד, ובספרו 'מורה באצבע' סימן ח' אות רכ"ה ובס' בן איש חי במדבר אות ו') שנכון לומר התהלים בחג השבועות, היות ויום ההילולא של דוד המלך חל בחג השבועות, ואז יעלו לרצון ביותר אמירת תפילותיו. וכמו כן אומר הגר"ח פאלאג'י (ב'מועד לכל חי' ס' ח' אות ל"א).

[נשם השנית רות" (א, ד)]

השם 'רות' נשאר גם לאחר הגיור - הגמרא (ברכות ז:): שואלת: מאי רות? ומתרגמת: אמר רבי יוחנן: שזכתה ויצא ממנה דוד, שרווהו להקב"ה בשירות ותשבחות. וצריך להבין, למה שאלו דווקא על רות? למה הגמרא לא שואלת: מאי רבקה? מאי רחל? או מאי שרה? אלא, אומר ה'בן איש חי', כל גוי שמתגייר מחליפים לו את שמו ונותנים לו שם יהודי. לא שמענו על גר צדק שנשאר איזווא... נשים שמתגיירות מקבלות בדרך כלל את השם 'רות'. קשה לגמרא: מה קרה כאן? למה לרות קראו עוד לפני כן רות, ולאחר הגיור היא נשארת בשם הגויי שלה? ומתרגמת שהסיבה לכך בדוד שיצא ממנה, שריווהו להקב"ה בשירות ותשבחות.

מוסיף ה'בן איש חי': הגמרא שואלת (יבמות מח:): מפני מה גרים בזמן הזה מעוניין וייסורין באין עליהם? ואחת התשובות היא: מפני ששיהו עצמם להיכנס תחת כנפי השכינה - הם נענשים על שחיכו ולא הצטרפו כבר קודם לכן לעם ישראל. מה נוהגים לעשות כדי להצילם מהייסורים הללו? - משנים את שמם. כך יוצא שהם נהפכים למישהו אחר ולא סובלים צרות קשות וייסורים. על רות כתוב: "ישלם ה' פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם ה' אלוקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו", ואומר המדרש (ילקוט שמעוני רמז תרא): 'שאלו באת אצלנו מאתמול שלשום לא היינו מקבלים אותך, שעדיין לא נתחדשה הלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית'. יוצא, שרות לא יכולה היתה לבוא עד עכשיו, וממילא אין כלפיה טענה על שלא באה עד כה ורק כעת 'באת לחסות תחת כנפיו'. אם אין טענה, אין צריך להחליף לה את שמה!

לכאורה קשה, למה אומר המדרש: 'לא היינו מקבלים אותך?' הרי ההגבלה הייתה רק שלא להתחתן אתם, אבל עצם הגיור שלהם היה מותר!

אומר ה"שירת דוד" - מלבד איסור 'לא יבא עמוני ומואבי' היה איסור נוסף - 'לא תדרוש שלומם וטובתם', מלבד האיסור לבוא בקהל אין מקבלים גרים מעמון ומואב, לכן עד שלא התחדשה ההלכה של 'עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית' לא הייתה יכולה רות להתגייר. [ומתוק האור - מגילת רות]

פרשת במדבר תשפ"ה | שנה ב' 76

הורינו

הורים נאם הכ

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים', הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

ומצינו במדרש תנחומא³ שבשכר מצוות כיבוד אב ואם זוכים לבנים. ויתירה מכך מצינו במדרש משנת רבי אליעזר, שלא רק שזוכה לבנים, אלא אף זוכה שהם יגדלו ויהיו גדולים וחשובים. וזהו ענין "ובנים לא היו להם" בסוף הפסוק.

ויש שביארו זה על פי דברי הזוהר (פרשת ויצא) לגבי עונש פטירת רחל קודם זמנה: ואף על גב שרחל רצתה לעקור את אביה מהעבודה זרה, וכוונתה הייתה לטובה, מ"מ נענשה שלא זכתה לראות את בנה בנימין בחייה והכל בשל צערו של אביה שנגרם בעטיה. והיינו שהיה כאן מידה כנגד מידה על צער אביה ומקשה העולם, שדבר זה צריך ביאור, שהרי אם היינו אומרים שהעונש של רחל הוא קיצור ימיה וזהו כנגד אריכות הימים המובטחת, זה היה יכול להיות מובן בתור מידה כנגד מידה, אבל מה ענין הצער שציערה את אביה וזה שנענשה שלא תראה את בנימין. אמנם לפי המבואר קודם, שבשכר כיבוד אב ואם זוכים לבנים גדולים וחשובים, מכלל הן, אתה שומע לאו. שאם אינו מכבדם כראוי, אינו זוכה לגדל את בניו ולראותם גדלים וחשובים

ו**לְבָנִים אֲבִיָּה בֶן גִּדְעָנִי** (א' י"א)

בספר 'אוצר אפרים' מביא בשם רבי שמשון מאוסטרופולי זי"ע לפרש פסוק זה על דרך הרמז: **לבן ימין**, מי שמניח בעולם הזה בן ההולך בדרך התורה, (אורך ימים בימינה, מימינו אש דת למו ועוד) אזי כשאבי-דן, כשבאים לדון את האב בבית דין של מעלה, **בן גד עוני** - אותו הבן, גד - חותך (גודו אילנא) ומסיר את הדינים והייסורים מעל אביו.

ו**יָמֵת נָדָב וָאֲבִיהוּא לִפְנֵי ה' בְּהַקְרָבָם אֲשֶׁר זָרָה לִפְנֵי ה' בְּמִדְבַּר סִינַי וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם** (ג' ד')

בתורת כהנים¹ מובא שלא נטלו נדב ואביהו עצה ממשה ואהרן, וכן לא נטלו עצה זה מזה. וכעין זה מצינו אצל שמעון ולוי בני יעקב², שלא נטלו עצה מיעקב אביהם ולא נטלו עצה זה מזה.

1. ויקרא שמיני ס' כ"ד 2. בראשית רבה וישלח ל"ד, כ"ה 3. קדושים ס' ט"ז

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

ללכת בדרכי אביו ואימו

מצווה על הבן לנהוג במנהגי אביו וללכת בדרכיו ולהחזיק במנהגיו, אפילו בדברי חולין, כגון פיוטים וזמירות שאביו נוהג לזמר בשבת, או שכן נכנס לסייע לאביו בעסק הנושא את שם האב, והבן "מחדש" את נראות העסק ומשנה את שמו של העסק וכדו' כיון שבדרך זו מראה הבן לכולם, שלמרות שאינו מחויב לנהוג כאביו ומ"מ הוא מכבד את אביו ואת הנהגותיו ומחזיק בהם, וע"כ יש בכך קיום מצוות כיבוד אב. (כמובן שהענין הוא דווקא כשזה עקרוני אצל אביו וחשוב לו שבניו ימשיכו בדרכו, ולא סתם במילתא בעלמא)

וכל שכן בדברים שבקדושה, כגון נוסח תפילה, או מנהגי הלכה שאז מלבד ענין כיבוד אב יש גם איסור "אל תיטוש תורת אמן". אמנם בפוסקים¹ מבואר ש'אל תיטוש' נאמר רק שקיבלו רבים את המנהג, כגון "מנהג קהילות ספרד, מנהג קהילות אשכנז וכדו' שאז קבלת הרבים חלה גם על הבנים. אבל קבלת יחיד שקיבל על עצמו מנהג מסוים, בזה לא נאמר 'אל תיטוש', אלא רק ענין כיבוד אב הנ"ל.

על הפסוק בפרשת תולדות "וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כְּשִׁמְתָּם אֲשֶׁר

קָרָא לָהֶן אָבִיו" מובא בספר תוכחת חיים לרבינו חיים פלאג'י, על פי רבינו בחיי, שהסיבה שקרא באותן שמות שקרא להן אביו, היא כי בדרך זו מראה הבן לכולם שהוא מכבד את אביו ואת הנהגותיו. וזו מצווה קיומית. ואם הבן משנה מדרך אביו באופן שהדבר פוגע בכבודו ומצער, אזי זה לא רק מצווה קיומית אלא איסור של ביטול כבוד אב ואם.

בן הרוצה להחליף שם משפחתו, חייב לקבל רשות אביו לכך, כדי לא להיכנס לחשש פגיעה בכבודם ואז זה איסור. וכן פסק למעשה מרן הגר"ח קנייבסקי בתשובה לשאלה אודות השאלה הנ"ל של החלפת שם משפחה וכתב להשיב: אין ראוי לעשות נגד רצון אביו. (לרעך כמור עמ' 556, כיבוד אב ואם)

נעשה ונשמע אמרו כאחד:

כָּבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יָאָרְכֶךָ יְיָ (שמות כ' י"א)
אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ

אם תכבד יאריכון, ואם לאו יקצרון. שדברי תורה נוטריקון הם נדרשין, מכלל הן לאו ומכלל לאו הן. (רש"י בשם מכילתא)

מעשה אבות

סיפור מהחיים

הסיפור הניסי הזה סופר על ידי בעל המעשה עצמו, שלמה ת., דור שני לניצולי שואה. בעברו היה הוא רחוק מהאמונה ושמירת תורה, עני במצוות ועשיר בממון.

יום אחד, כשנהגתי ברכב היוקרתי והמרשים, התנגשה בי משאית גדולה. מעוצמת ההתנגשות נהרגו במקום שני אנשים שהיו עמי ברכב. כוחות ההצלה שהגיעו למקום סברו בתחילה שגם אני כבר איני בין החיים. לעולם לא אשכח את מילות האימה שאמרו הפרמדיקים לשוטר שעמד לידי: "עזוב אותו, הוא כבר מת, אין מה לעשות בו, נטפל בפצועים האחרים..." רציתי לצרוח: "אתם טועים, אני חי!" אבל לא יכולתי לעשות דבר, כבר הייתי רגל וחצי בעולם אחר הנשמה שלי ריחפה מעל מגופי המרוסק. ראיתי את האנשים שעמדו סביב המכונית ההרוסה. הרגשתי שהנשמה שלי מתרוממת מעלה, אפופה הילת אור ענקית של כוח רוחני עצום שלא ניתן לתארו. מסביב חשתי חום, אהבה, רכות ונעימות.

פתאום מצאתי את עצמי עומד לפני אבי ז"ל, שנפטר שבע שנים קודם לכן. היה נראה שהוא כועס עלי מאוד. אחריו הופיעה אימי עליה השלום, שבכתה ללא הפסק.

הם דיברו עימי בדמעות. הזכירו את שלושת ילדיהם שנספו בשואה, ואת העובדה שרק אני נשארתי בעולם הזה. הם אמרו בכאב שאין להם שלוה בעולם האמת, מכיוון שהפסקתי לקיים מצוות. והוסיפו, שכיון שיום קודם הייתי שותף באירוע שהיה כרוך בו חילול שבת של רבים, נגזר עלי לעבור את התאונה. הורי התחננו שתינתן לי הזדמנות נוספת, בזכות הקפדתי בחייהם על מצוות כיבוד אב ואם.

הורי סיימו את דבריהם באומרים: בקשתינו התקבלה והוחלט שאם תקבל על עצמך לחזור בתשובה, ותגרום לכך שגם אשתך וילדיך ישמרו מצוות, תחזור לחיים.

התפרצתי בבכי והסכמתי בלב שלם למלא את בקשתם. הורי נרגעו ולאחר זמן קצר נעלמו. התעוררתי בבית החולים, פקחתי את עיני ושמעתי רופאים ואחיות צועקים "הוא חי!"

ביליתי שנה שלמה בבית החולים בטיפולים קשים. יום אחד ביקש ממני ראש המחלקה, פרופסור בעל שם עולמי, שליווה אותי מהיום הראשון לפציעתי, לבוא למשרדו. הוא סיפר לי שכאשר הובאתי לבית החולים היה מצבי גרוע ביותר. אף אחד מהמומחים שהיו מעורבים בטיפול בי לא יכלו להסביר את פשר החלמתי. "אני לא מצליח להבין כיצד קרא הדבר" אמר. סיפרתי לו את סיפור החוויה שלי, וכאשר סיימתי ניגב הפרופסור דמעה ואמר בהתרגשות: "אני לא דתי אבל יש אלוקים! יש אלוקים שכנראה אוהב אותך מאוד"

מילאתי את הבטחתי, חזרתי בתשובה ועימי גם בני משפחתי. זה לא הכל. באחת השבתות, אחרי סעודת שבת מרוממת, הגיע אלי אבא ז"ל בחלום. פניו קרנו באושר הוא ליטף את ראשי ואמר לי, גרמת לנו קורת רוח, אשריך.

כמה גדול ועצום כוחה של מצוות כיבוד הורים!

מכתב שהגיע למערכת הורינו:

זה אולי לא סיפור מלא התרחשויות ומתח ודרמה, אבל זה סיפור החיים שלי. אני זוכרת את הלילה הזה היטב, ואזכור אותו כל חיי. היה זה לאחר הולדת בנינו הראשון. הייתה שעת לילה מאוחרת, אני זוכרת את עצמי לא מפסיקה לשפשף את העיניים בעייפות, תוך כדי שאני מערסלת את הבכור הקטן הבוכה. כאם טרייה לא הורגלתי בלילות ארוכים נטולי שינה. למרות תשישותי, המוח שלי היה צלול כאשר פסעתי הלך ושוב בחדר, בין החלפות להאכלות. ואז האירה בי המחשבה והתובנה הפשוטה - אז זה מה שעשתה אימי למעני? מעולם לא הבנתי כמה עבודה כלולה בגידול תינוקות קטנים. התחלתי לדמיין כיצד נראתה אז אמא שלי, כאשר החזיקה אותי בזרועותיה ופסעה הלך ושוב כדי להרגיע אותי.

כאשר העיר הבוקר, והבכור העייף שלי נרדם סוף סוף, מיהרתי להתקשר לאימא. "בוקר טוב אמא" אמרתי, והיו לי דמעות בעיניים.

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת בהר בחוקותי

מצוה לכבד את אביו וליתול ממנו רשות כשאר נושא דברים בפניו, שכן דרך העולם ואם אינו עושה כך הרי מבזה את אביו.

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

! שלום וברכה. התיאור שלכם כואב מאוד, ובוודאי שדורש שינוי יסודי. אבל איך מתחילים שינוי, לנסות לשנות את אמא? להעמיד אותה במקום? לדבר עם אבא שיגיד לה? שתיקה ועשייה של כל מה שהיא רוצה בלי הרהור? המציאות מוכיחה שלא. אבל קודם כל נשאל, למה לדעתכם אמא מתנהגת כך? הרי אמא אמורה בטבעה לדאוג לילדיה, לחשוב על רווחתם, לרצות להעניק להם, איך מגיע מצב כפי שאת מתארת שהיא מקשה ומכבידה עליכם?!

אז נכתוב כאן תפיסה שדורשת מעט העמקה וחשיבה, אבל אם תנסו אותה תופתעו מהשינוי המיידי שהיא מחוללת בס"ד. הנושא הוא מיקום. אחד היסודות הבסיסיים ביותר בכיבוד הורים, זה נושא העמדה הנפשית בהיררכיה המשפחתית. בטבע שהקב"ה ברא אותנו, אמא צריכה להרגיש שהיא המעניקה, היא הנותנת ולא המקבלת. לפי התיאור שלך, נוצרה כאן סיטואציה, שאתם הילדים כנראה מרגישים "מעליה". ולא משנה מה הסיבה לכך. ולכן, אפילו ללא מודעות מלאה, היא זקוקה "להשתלט" מחדש.

דוגמה מצוינת היא האירוח של אחותך בימי החג. אמא שלך מרגישה שאחותך "עושה לה טובה" ואז היא זקוקה מחדש להוביל ולהרגיש שהיא הנותנת, ולכן צריכה שיזמינו את כולם וכו' כילדים, אתם חייבים להחזיר את תחושת הנותנה לאמא, ואז פשוט תראו איך הקושי נעלם. לדוגמה, אם אחות שלך מרימה טלפון לאמא, מהמקום של ילדה חלשה הזקוקה לאמא שלה, ואומרת לה בערך כך: אני כל כך רוצה לארח אותך, הייתי כל כך שמחה לארח יחד איתך עוד אורחים אבל אני חלשה, הערב פסח הזה "גמר אותי", מה את אומרת אמא, מה לעשות? מה את מיעצת לי, יש לך ניסיון חיים שאין לי, עברת דבר או שניים בחיים.

אם תעשו כך ותבואו ממקום שאמא תמיד מעל, הילדים תמיד למטה, תתייעצו ממקום שהיא יותר מכם. תופתעו לראות שינוי מיידי. פתאום היא זאת שתגיד שלא צריך להזמין את כולם, והיא כבר תסדר את הכל. בהצלחה. (וכדאי לקרוא את הספר "לחזור הביתה" של ד. יוספסברג)

? (שאלה שהגיעה לפני חג הפסח)
תודה על העלון החשוב הורינו ואלו לומדים רבות על המצווה היקרה הזאת בזכותכם, ועדיין הקושי הוא גדול ומורכב בהרבה מאד חזיתות. אנו פונים אליכם בשאלה דחופה כרגע בנוגע לחג המתקרב. אשתדל לדבר רק בצורה מכבדת על הורי ומטרתה היא לעזור הן לאחותי והן לכבד את ההורים, ובכל זאת קיים קושי מאד גדול.

אחותי הזמינה את הורינו אליה לכל ימי החג. אמי שתחי' אישה דורשת המשתלטת על סביבתה בכל מיני עניינים, וכעת הודיעה לה שכל ימי החג היא צריכה להתארגן עם ארוחות, לארח את כל אחי ואחיותי ודודים וכד', במשך ימי חוה"מ. הדרישה באה מאמי בצורת הודעה ברורה שכך אמור להיות כי צריכים לבקר את ההורים בחג, כלל לא עולה בדעתה שצריך לברר ולשאול את אחותי ואת בעלה אם הדבר אכן מתאים להם.

כל זה מלבד קושי גדול מאוד שיש עם ההורים שלנו, בנוגע לדרישות ספציפיות עם האוכל, וכשרויות וקשיים רבים נוספים בלארץ אותם (לא סתם עד היום לא הצלחנו לארח אותם מרוב הערמת הקשיים מצידם - השנה שניהם חלו, ואחותי הרימה את הכפפה ועם כל הקושי החליטה להירתם לעניין והלוואי שיעמוד לזכותה) אחותי בקריסה נפשית מכל העניין ומתחרטת שהציעה את עצמה, כיוון שהדבר יצא מכלל שליטה עם אמנו בכל מיני דרישות ובקשות מצידה.

אנו מבינים את ענין מצוות כיבוד הורים ומבינים שחייבים להם הכל, אך בכל זאת היכן נמצא הגבול? הרי לא יתכן לנהל בית עם ילדים ועם הדרישות הבלתי אפשריות של אמנו לעמוד ולבשל בלי סוף ולהשתעבד לבקשותיה ללא גבול, פשוטו כמשמעו, וכל אמירה מצידנו גורמת לפגיעה מצידה בלי להבין ובלי לראות אותנו כלל וכלל.

התיאור כאן נשמע רע, אבל מבטיחה לכם שהוא מזערי ביותר. הקושי הוא עצום ובלתי אפשרי ונוגע בכל חלקי חיינו - הילדים. ולמרות הכל אנחנו רוצים מאוד לכבד אותם, מה עושים?!

שאר המצוות, כשהשמיע אותם לישראל. ועל זה שתי תשובות, אחת, כי זה מסודות החכמה האלוקית. ועוד, **כי נראה מעשרת הדברים האלה שהם שורשי כל התורה** - תרי"ג מצוות

כעין הדברים כתב גם האברבנאל "עשרת הדברות האלה הם מאמרים כוללים כל תרי"ג מצוות שנתן הקב"ה לעמו, ומפני זה רצה לאומרם בעצמו, ולכל ישראל יחד, ולכתבם על שני לוחות אבנים. והיו אם כן עשרת הדברות האלה כאן במדרגת ההתחלות ושרשי יסודי התורה".

יש להוסיף שבעשרת הדברות התורה רצתה לכתוב דווקא את העניינים היסודיים ביותר באמונה ובמוסר וכמו שכתב ר' אברהם בן הרמב"ם לגבי אמונה: "אנכי", ו'לא יהיה לך' ו'לא תשא' ו'זכור' הם עיקרי הדת. ובספר העיקרים, וכן הרש"ר הירש, הרחיבו זאת גם לגבי הדיבר החמישי "כבד את אביך ואת אמך", שעל ידי השמיעה להורים יגיע הבן לאמונה.

לא בכדי נאמר "כבד את אביך ואת אמך" בעשרת הדברות, שהרי צריכים הם חיזוק מדי יום ומדי שעה. מעמד הר סיני זהו המעמד נורא ההוד בו עמדנו כולנו כאיש אחד בלב אחד - ועליו אמרנו "נעשה ונשמע"! ועד היום מהדהד הקול הגדול וקורא לנו לשמור ולייקר את עשרת הדברות, כי זו תמצית מהותנו כיהודים שומרי תורה עלי אדמות.

תורת אמן
עיון והתבוננות

קבלת התורה ועשרת הדברות - מעמד נשגב לשעה ולדורות הרה"ג ישראל משה גבירץ, ירושלים

בברכת "שופרות" הנאמרת בתפילת מוסף של ראש השנה אומרים אנו: "אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עמם. מן השמים השמעתם קולך, ונגלית עליהם בערפלי טהר. גם כל העולם כלו חל מפניך, ובריות בראשית חרדו ממך. בהגלותך מלכנו על הר סיני, ללמד לעמך תורה ומצוות. ותשמיעם את הוד קולך, ודברות קדשך מלהבות אש. בקולות וברקים עליהם נגלית, ובקול שופר עליהם הופעת...". ובאותו מעמד נשגב, רגע השיא שאליו הגיע עם ישראל אחרי ציפייה גדולה, "נעשה ונשמע", זוכה עם ישראל לשמוע קול אלוקים ולקבל את עשרת הדברות. דווקא את עשרת הדברות האלו, מכל התורה כולה, וביניהן כיבוד אב ואם.

וכתב רבינו אברהם בן הרמב"ם בפירושו לתורה: "מאד יצמא השכל יבקש לדעת למה פירט ד' יתעלה את עשרת הדברים האלה, ולא

משה הגאון רבי אברהם משה קירשנבוים שליט"א, מראשי ישיבת 'נחלת הלויים' חיפה, בכנס "מעלה אני" שע"י 'הורינו' - בית וגן ירושלים, כ"ג תמוז תשפ"ד / חלק חמישי

הגאונות של היצר הרע, שהוא לא נותן לך אפילו לדבר על כיבוד אב ואם!

אז אין לי סיפוק מזה. זה פשוט, כל ילד יודע את זה. מה, תיתן הרצאה על כיבוד אב ואם? דבר איתי על השקפה, על מה לעשות עם גיוס, זה מעניין מאוד. אבל כיבוד אב ואם, כל ילד יודע. זה נדוש, זה לא מעניין, אין לנו ריגוש מזה. בגן ילד מקבל מדבקה אם שמע בקול אמא, הוא סידר משחקים, הוא חוזר עם הדף קשר וזה יפה מאוד. אבל כשהוא בן תורה, יש לו סיפוק מהתמדה, יש לו סיפוק מחומרה בהלכה, ממחשבה. זה סוג של יצר הרע שבישיבות לא לימדו אותנו איך מתמודדים אתו. לימדו אותנו איך מתמודדים עם תאוות, איך מתמודדים עם עצלות, עם בעיות באמונה. אבל יש יצר הרע שהוא איום ונורא שנקרא נדוש, לא מעניין, אין סיפוק. אף אחד לא לימד אותנו איך מתמודדים עם יצר כזה. זה מה שאומר המסילות ישרים, הוא בא להזכיר את הדברים הפשוטים, מי שמצליח לעורר אצלנו את הדברים הפשוטים, שאנחנו באמת יודעים אותם, רק זה נמצא בסוף המוח, מאחורה בראש. יש אנשים שאי אפשר לדבר איתם. כל מה שתאמר להם, יגידו לך - בטח, בטח. כן, זה פשוט. הבעיה בכיבוד אב ואם זה שהוא אומר לך בטח, בטח, מאז שאני ילד אני יודע את זה. תבין שדבר בסיסי, זה דבר פשוט, הדברים הפשוטים הם הדברים הכי חשובים בחיים שלנו. **ומי שמצליח לעורר את הדברים הפשוטים, הציל לנו את החיים.**

דברנו על ניסיונות של אדם בענייני כיבוד אב ואם, אבל הניסיון אולי הגדול ביותר, זה כמו שהמסילות ישרים אומר בהקדמה, יסוד חשוב מאוד והדברים מפורסמים. שדווקא הדברים הכי פשוטים שכל אחד יודע אותם, זה גם הדברים שהכי נשכחים. וזה לשונו: "החיבור הזה לא חברתיו ללמד לבני האדם את אשר לא ידעו, אלא להזכירם את הידוע להם כבר ומפורסם אצלם פרסום גדול. כי לא תמצא ברוב דברי, אלא דברים שרוב בני האדם יודעים אותם ולא מסתפקים בהם כלל, אלא שכפי רוב פרסומם וכנגד מה שאמיתתם גלויה לכל, כך ההעלם מהם מצוי מאד והשכחה רבה". מה שאומר כאן המסילות ישרים זה יסוד! הדברים הכי מפורסמים ובסיסיים, הם הדברים הכי נשכחים! כשהמסילות ישרים אומר, אני לא בא לחדש לכם חידושים, הוא לא בא להוריד ציפיות. כמו שאנשים אומרים בזמננו בדרשות "סליחה, לא הכנתי וכדו' שהדרשן בא להוריד ציפיות שאנשים לא יצחקו עליו אחר כך, זה לא הרמה של המסילות ישרים. אם הוא כותב, אני בא להגיד לכם דברים פשוטים, הוא בא לומר לנו: הספר הזה חשוב יותר מכל הספרים! ומדוע? כי הוא מזכיר לכם את הדברים הפשוטים.

הדברים הפשוטים הם בדרך כלל הכי חשובים. זה הכי פשוט כי זה א' ב', זה אמונה, מידות טובות, יראת שמים. הבעיה, אומר המסילות ישרים, שהא' ב' הכי נשכח. איך באמת קורה כזה דבר? זה גאונות של היצר הרע. הרי מה היצר הרע יעשה עם הדברים הכי פשוטים? הוא יכול לשכנע אותנו על חומרות, על מדרגות גבוהות. זה מדי "פרומער", זה "מחמיר", זה צו"לים, מה אתה צריך את זה, תהיה יהודי טוב, פשוט. זה עזת היצר על הדברים האלו, אבל על הדברים הפשוטים, הא' ב', איך הוא יגרום לנו לזלזל בהם רח"ל? התשובה היא שהוא הופך את זה לנדוש, לדבר פשוט ולא מעניין. וזה עובד לו מצוין, ליצר הרע!

אי אפשר להבין את זה, אבל ברגע שהתרגלנו למשהו, זה הופך לפשוט אצלנו, ולא מעניין אותנו. תחשבו כמה זה נורא, איך היצר הצליח? הפוך על הפוך. זה פשוט, אז זה לא מעניין. זה פשוט,

היו שותפים עמנו בהוצאות המרובות של הוצאת גיליון זה

וזכו בכל הברכות האמורות בתורה במצווה יקרה זו. אפשרויות הנצחה לע"נ ולרפו"ש ולכל ענייני ברכה והצלחה.

פנו עכשיו >

כתבו לנו בכתובת: horeinuorg@gmail.com
או בנדרים פלוס, ולציון להוצאות הגיליון השבועי.

לעילוי נשמת

א"מ ר' יהודה אריה ב"ר יצחק יששכר ז"ל נלב"ע כא מנ"א תשפ"ד

לרפואה שלמה

שרה בת ציפורה

לזרע של קיימא

בעילום שם

לדיווג

רבקה בת אלישבע

להצלחה וס"ד

דוד בן שרה
אנונימי

הורינו
הורינו מנחם הל

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הוריתם או יקיריכם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק וזיווג - למען ייטב לך!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו **"צורפו אותי"** לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com או בפקס: 077-6021640 | [Zelle: dedications@horeinu.org](mailto:dedications@horeinu.org)

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

יטונת ד'

בני היה מאושפז בבית הרפואה עד י"א ניסן, וכאשר השתחררנו הייתי במצב שלא היתה לי חצי פרוטה לכבוד חג הפסח, ולא ידעתי מהיכן אתחיל את החג. אם אפשר יד בבתי ננסיות ייקח לי שבועיים להגיע לסכום הנדרש להוצאות החג.

עצמתי טרמפ מבית שמש לעיר מגורי ביתר עילית. הרכב היה רכב מפנק נוח עם נהג חינוני ונעים הליכות. לקראת סוף הנסיעה פנה אלי הנהג ואמר: "אתה נראה טרוד מאוד, יש לך מה שאתה צריך לפסח?!" סיפרתי לו שבדיק השתחררתי עם הבן והאשה מבית החולים ועדיין לא התחלתי ואין לי מושג מהיכן להתחיל...

"כמה אתה צריך לחג?" "יש אלף בערך יספיק לי!!!!" הנהג עצר במקום שבקשתי לרדת, שלף מתחת למושב מעטפה, ספר אלף חמש מאות דולר, והגיש לי בחיוך ובאחול לבבי של "חג פסח כשר ושמח!!!!"

לא ידעתי אם אני חולם בהיקף או שהנס אכן קורה לי, עם הכסף הזה עשיתי חג כשר ושמח ועד היום שנים רבות חלפו מאז, אני נזכר בסיפור הזה ואומר לעצמי כל פעם כשאני צריך, "מי שעשה לך אז את הנס יעשה לך ישועות גם היום!!!!" היה זה בבחינת אליהו הנביא!

ב"ה חתומה: ח.ח.ח.

- > < -

"בהרף עין"

בהפסקת צהריים קפצתי הביתה לקחת דבר מה ומיהרתי לחזור לשיבה. האוטובוס אחר מעט, ועד שהגיע היה עמוס בנות שסיימו את הלימודים שלהן כאשר גם מקדימה וגם מאחור אין לי יכולת לעלות מבלי להיטמע בין הבנות. הבנתי שלמרות האחרון לא אוכל להיחלף בכזה אוטובוס.

הצטרפתי, אך רגע אחרי ראיתי אוטובוס נוסף נכנס לתחנה, האוטובוס הזה היה כבר עם יותר מקום, באתי לעלות אלא שאז גל של בנות מהאוטובוס הראשון הצופו ירדו חרמו לאוטובוס השני. שוב לא יכולתי לעלות ואז חשתי שאם האוטובוס הראשון התרוקן, ארוץ לראשון.

איך שהגעתי חזרה לראשון סגר הנהג את הדלתות ולא הסכים להעלות אותי. הוא נסע ואחרי גשם השני, וכך נשאיתי לעמוד בתחנה בעודי לחוץ ובלי פתרון כיצד לשוב לשיבה בזמן לשיעור. נשאתי עיני לה' ואמרתי: "אני מבין שהכל לטובה אבל בבקשה תסדר לי דרך להגיע לשיבה בזמן"

חלפו רגעים אחדים ואוטובוס ריק הופיע בתחנה. הוא נסע ישר עד לשיבה מכיוון שבשאר התחנות כבר אספו שתי האוטובוסים הראשונים את הנוסעים וזכיתי להגיע בזמן

ב"ה!!! חתומה: ח.ח.ח.

הפענוח לדבות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל 'ר' ששה סטואלס בפוסט: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו

"בְּרַךְ אֱתָהּ ה' אֱלֹהֵינוּ מִלֵּךְ הַעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, בְּרַךְ אֱתָהּ ה' נִתְּנֵה תּוֹרָתָהּ" (ספר דברים).

מדוע מצניע ומסתיר את הכתבים ואינו נותן אותם לאדפסי אידרא.

ונימק לו אביו הגר"ש טעמו ונימוקו עימו, שאין נראה שיש בדורנו לכל הפחות עשרה אנשים שיוכלו להבין ולהשיג תורה עמוקה ונפלאה זו, מחמת עומק המושג וקוצר המשיג וממילא אין עבור מי להדפיס כתבים הללו, כאשר ממילא אף אחד לא יפתח את הספר ולא יעסק בו.

כאשר שמעתי את טעמו עליתי בעצמי לביתו נאווה קודש של הגר"ש, ושאלתי מלפניו מדוע אין אנו זוכים לספרו הבהיר של זקנו בעל הלשם, וענה לי כדרכו שאין נראה שישנם בדורנו דור שפל לפחות עשרה אנשים שיעסקו בחכמה זו, ויבינו בגיליונות קודש הלל דבר דיבור אל אופנו.

ביקשתי מלפניו לענות על טענותי, הוא חיך בהן צדקו ואמר אדרבה: פתחתי ואמרתי, הנה יכולני להביא לפני רבינו לא עשרה כי אם שלושים רבנים מופלגים מויכיל שייבתו הקדושה "ישיבת שער השמים", אשר לומדים ועוסקים בתורתו הגדולה של בעל הלשם, ואף מבינים ומשיגים בה כל אחד לפום דרגא דיליה.

והוספתי את אשר ידוע בענין זה, כי איכשר דרא כמו שגילו כמה וכמה צדיקים מקובלים קדושי עליון שבדור אחרון תתודע ותתגלה יותר תורת הקבלה. ואם בדורות קדומים היו העוסקים בחכמה זו מוצנעים ומתחבאים מאחורי הפרגוד בלימוד הקבלה הרי בדורנו ישנם ישיבות שלמות שיושבים שורות שורות של תלמידי חכמים ועוסקים בתורת הרה"ק אשריהם ואשרי חלקם!

והלא כבר ייסד לנו רבינו הב"ח זצוק"ל הג"ל, שעיקר תכלית מתן תורה לישראל "אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ" – כדי שתתעצם נשמתנו בעצמות ורוחניות וקדושת מקור מוצא התורה כל, שיהיו המה מרכבה והיכל לשכינתו יתברך, שהיתה השכינה ממש בקרבם כי היכל ה' המה ובקרבם ממש היתה השכינה קובעת דירתה, והארץ כולה היתה מאירה מכבודו. – וזהו יסוד קישור לפמליא של מעלה עם פמליא של מטה, והיה המשכן אחד. – והרי זו עיקר חכמת הקבלה העוסקת בפנימיות התורה וקדושתה וטהרתה לעילא ולתתא, והיא היותר קרובה ומועילה להשראת השכינה להיות מרכבה והיכל לשכינת עונו, והיה המשכן אחד! כשמוע הגר"ש את כל הדברים האלה ענה ואמר, אם כך הם פני הדברים ויש תלמידי חכמים בדורנו שיעסקו בספרא קדישא הדין, הריני משנה את דעתי.

ותיכף על אתר קם והוציא את אותם גיליונות קודש מירושת תורת זקנו הקוה"ט, ומסרם לידי להדירים ולהדפיסם לאור עולם.

ואכן זיכני השם יתברך באותה זכות גדולה של הדפסת ספרי 'לשם שבו ואחלמה' בפאר והדר, למען יעמדו לימים רבים להאיר לב ונשמת ישראל בתורת הח"ק, אור מופלא רום מעלה.

ונדע שמרן הלשם לא הדפיס את גיליונותיו כספר כרוך בחיין, כנראה מחמת חששות מעין אל, ופעם הודמנה לפניו אפשרות לשלוח אל מרן בעל "בן איש חי" זצוק"ל אשר בעיד בגדד הבירה העתק של כמה עלים וגיליונות מתוך רזי ספרי קדשו. והנה בהגיע אותו שד"ר לארץ בבל ועשה את שליחות קדשו ומסר לידי רבינו יוסף חיים זצוק"ל את כתבי הקודש, התיישב עצמו תיכף אותו צדיק בעסק ולימוד אותם רזין דאורייתא מכבשונם של עולם.

ולאחר ששבעה עינו מאור צה ונעבר זה, ולפי רום מעלת גאונות תורתו זכה להבין ולהשיג בה עד מאוד, והיו הדברים מתוקים מאוד לחיכוך, ושמה בהם שמחה עצומה, עד שלא נחה דעתו ולבש את בגדי השבת וערך שמחה מיוחדת כשהוא יוצא בריקוד נלהב עם כתבי קודש הללו בידו! כששמע על כך הרב המחבר בעל הלשם פרץ בכבי גדול, באומרו אילו ידעתי שאכן ישנם 'מבינים' כל כך בחכמה זו, הייתי מתייעב בה יותר להעלות עוד ועוד חידושים נפלאים מעומק דת תורת הקבלה הקדושה והטהורה.

על דרך שתיקן רבינו הארי"ל ז"ל במזמירות יום השבת: "יִשְׁדֹּר לָן שׁוּפְרֵיךָ, וְנָחַז בִּיקְרִיךָ, וְיִחַז לָן סִתְרִיךָ דְּאֵתְמָר בְּלִחְיָא. יִגְלֵה לָן טַעְמֵי כו'. וְחִדּוּ חֲצִי חֲקֵלָא בְּדִבּוּר וּבְקִלָּא וּמִלִּילוּ מֵלֶה כְּמִתְקֵי קְדוּבָשָׁא. קְדָם רַבּוּן עֲלִמָּי, בְּמִלִּין סִתְמִינְ, תְּגַלּוּן פִּתְגָמִין, וְתִמְרִין חֲדוּשָׁא. לְעֵטֶר פְּתוּרָא בְּרִזָּא יְקִירָא עֲמִיקָא וְטִמְרָא וְלֹא מִלְתָּא

הפער בעמוד הבא <

גרסינן בפרק ואלו נדרים (נדרים פא): "אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב (ירמיה ט, יא) 'מי האיש החכם ויבן את זאוו, דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושו, עד שפירשו הקדוש ברוך הוא בעצמו, דכתיב (שם יב) 'ויאמר ה' על עזבם את תורתו אשר נתתי לפניכם, ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה'. היינו לא שמעו בקולי

היינו לא הלכו בה, אמר רב יהודה אמר רב שאין מברכין בתורה תחילה. פירש רבינו הב"ח זצוק"ל בהלכות ברכות התורה (אורח חיים סימן מז) וזל"ה: "איכא לתמוה טובא, למה יצא כזאת מלפניו, להענישם בעונש גדול ורם כזה על שלא ברכו בתורה תחילה, שהוא לכאורה עבירה קלה".

"ונראה, דכוונתו יתברך מעולם היתה, שנהיה עוסקים בתורה כדי שתתעצם נשמתנו בעצמות ורוחניות וקדושת מקור מוצא התורה. ולכן נתן הקדוש ברוך הוא תורת אמת לישראל במתנה שלא תשתכח מאתנו, כדי שתתדבק נשמתנו וגופנו ברמ"ח אברים ושס"ה גידין ברמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה שבתורה".

"ואם היו עוסקים בתורה על הכוונה הזאת, היו המה מרכבה והיכל לשכינתו יתברך, שהיתה השכינה ממש בקרבם, כי היכל ה' המה ובקרבם ממש היתה השכינה קובעת דירתה, והארץ כולה היתה מאירה מכבודו. וזהו יסוד קישור לפמליא של מעלה עם פמליא של מטה, והיה המשכן אחד".

"אבל עתה שעברו חוק זה, שלא עסקו בתורה כי אם לצורך הדברים הגשמיים להנאתם, לידע הדינים לצורך משא ומתן, גם להתנאות להראות חכמתם. ולא נתכוונו להתעצם ולהתדבק בקדושת ורוחניות התורה, ולהמשיך השכינה למטה בארץ, כדי שתעלה נשמתם למדרגה גדולה אחרי מיתתם. – הנה בזה עשו פירוד, שנסתלקה השכינה מן הארץ ועלתה לה למעלה, והארץ נשארה בגשמיותה בלי קדושה, וזה היה גורם חורבנה ואבידתה".

"והוא אמרו 'מי האיש החכם וגו' על מה אבדה הארץ וגו', ויאמר ה' על עזבם את תורתו אשר נתתי לפניכם וגו'. ואמר 'תורת' תורת אמת אשר נתתי במתנה שלא יהיו למדין ושוכחין. וגם פירשתי להם טעם כל הדברים ופירושיהם וזהו 'אשר נתתי לפניכם כשלחן ערוך' וכו'. וכוונתו, שיתקשרו בעצם קדושת תורתו תורת אמת, והשכינה תהא שורה בקרבם. והמה 'עזבו את תורתו ולא הלכו בה' פירוש תחילת ההליכה ברוחניות התורה ממדרגה למדרגה, כדי שתתדבק הנשמה בעצמות קדושת התורה. – לא הלכו בה, דהיינו לא הלכו בה לשמה, בשעה שבאו לפתוח בעסק התורה ולברך לפניו יתברך ולהודות לו על נתינת התורה לעמו ישראל, כדי שיהיו דבקים בקדושתה ובשכינתו יתברך".

"והוא המכוון בברכת 'אשר בחר בנו', על אשר קרבנו לפני ה' סיני ונתן לנו תורתו הקדושה כלי חמדושה שהיה משתעשע בה בכל יום כדי שתתדבק נשמתנו בעצמות קדושת התורה ורוחניותה, ולהוריד השכינה בקרבנו. – לא הלכו בה לעסוק בדברי תורה לשמה, כי בזה נענשו שנסתלקה השכינה מן התחתונים ואז 'אבדה הארץ נצחה כמדבר מבלי עובר', כלומר נחרבה ונשארה חומרית מבלי עובר שם קדושת השכינה, כי נסתלקה השכינה לגמרי מן הארץ ועלתה לה למעלה" ע"כ לשונו הן החוצב להבות אש.

[ועיין עוד מה שפירש הב"ח זצוק"ל לפי דרכו בהלכות ברכה אחרונה (אורח חיים סימן רח ד"ה וכתב עוד ויש אומרים) ביישוב נוסחת ברכת על המחיה: "ונאכל מפריה ונשבוע מטובה", דקא על רוחניות קדושת השכינה הקדושה השורה בארץ העליונה, "כי באכילת פירותיה אנו ניוונים מקדושת השכינה ומטהרתה ונשבוע מטובה" ע"ש].

- > < -

מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל החזיק בביתו נאווה קודש ירושה נפלאה מזקנו המקובל הנורא הנה"צ רבי שלמה אלישיב בעל הלשם זצוק"ל גיליונות קודש מעומק פנימיות התורה מלאים חכמת ח"ק, רזין דרזין אשר לא שזפתם עין אדם מעולם. הלשם הדפיסם כגיליונות ולא היו כרוכים יחדיו, וכדו הגר"ש הוא הצניע אותם בביתו והחביא אותם במקום סתר, כדי שלא יראו אור עולם.

בהזדמנות אחת שאלתי את פני בנו בלח"ט הגאון רבי משה אלישיב שליט"א מדוע אין אביו מביא את גיליונות הלשם לדפוס, כדי להגדיל תורה ולהאדירה.

ענה לי ר' משה שאף הוא כבר הקדימני בשאלה זו, ושאל את פי אביו

אִישׁ. וְאֵלֶּיךָ מִלֵּא, יְהוֹן בְּרִיקְיָא וְתָמָן מֵאֵן שְׂרָיָה הָלָא הוּא שְׁמִשָּׁא.

- > + < -

סיפר לי הגר"ז ריין שליט"א מוותיקי שכונת "שערי חסד" של מעלה, מה שזכור לו ונצור בלבבו לימוד לקח מוסר מימי ילדותו, בחובת 'כבוד התורה' שאנו חייבים בה.

וכה סיפר, כאשר התקרב ובא עת הגיעו לשמחת הבר מצוה שלו, וכמעט המקום דבי כנישתא רבתא דשערי חסד היה כל חתן בר מצוה עולה לעלייה של 'מפטי' בשבת שלפני הבר מצוה שלו, וקורא את ההפטרה בקול נעים לפני הקהל.

אך נודע שישנם כמה וכמה שבתות בשנה שנחלקו הפוסקים האחרונים בהם אם יכולים הנערים לעלות לקריאת מפטי, ולהוציא את הקהל בקריאת ההפטרה. ובעיקר מתעוררים שאלות הללו בשבתות שאין המפטי חוזר בקריאת פסוקים אחרונים שבפרשה שכבר קראו בהם אלא ישנה קריאה מיוחדת בספר תורה מיוחד שמוציאים לקריאת המפטי.

ובהיות שגם אותה שבתא ידידה נפלה בשבת כזו, שמוציאים בה ספר תורה מיוחד לקריאת המפטי, לא ידע כיצד עליו לנהוג ואם יכול הוא לעלות למפטי באותה שבת.

לפיכך נישג עם שאלתו לפני מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצוק"ל, שיורה ויפסקו לו אם יכול לעלות באותה שבת או שעדיף לו לקבל עליית מפטי בשבת אחרת שאין בה מאותה שאלה.

להפתעתו לא אבה הגר"ז לענות לו כלום ולא רצה לפסוק בדבר, רק אמר לו, הנה נישג אתה בע"ה לשמחת הבר מצוה שלך להיכנס בנועם עול התורה והמצוה, הבה נא אלמדך פרק בחובת כבוד התורה שאנו מחויבים – תדע נאמנת שכל מקום שיש בו בר מורה צדק ומרא דאתרא צריך להפנות את כל השאלות בהלכה לרב המקום. ובהיות עימנו כאן בשכונת שערי חסד הרב הגדול הגר"מ חר"פ זצוק"ל, בעל "שערי זבול" שהוא המרא דאתרא והוא הרב גם בבית הכנסת הגדול של שערי חסד, עליך לגשת ולשאול את פיו, וככל שיורה לך כן תעשה.

ניגש אפוא הנער אל הרב המרא דאתרא, ולאחר שבתן את השאלה היטב מכל צדדיה התייר לו לעלות למפטי באותה שבת שלפני הבר מצוה שלו.

ללמדך פרק בכבוד התורה ולומדיה ובפרט לנערים הקטנים צעירי הצאן, להנכס ולהרגיל בכבודה של תורה וחכמה, שהרבה גופי תורה תלויים בה.

- > + < -

זכרנו מימי ילדותו, שהייתי ילד נמוך מעט לעומת שאר הילדים בני גילי, וביום טוב אחרון של חג 'שמחת תורה' כאשר נוהגים ישראל לעלות כל אחד ואחד לתורה, רצה כ"ק אאמ"ר הגר"צ בעל 'מעדני השלח' זצוק"ל להדר בכבודה של תורה שאף אני בילדותי אעלה בעצמי בעליה לתורה, ולא לסמוך רק על עליית 'כל הנערים'. כמעט הרבה קהילות שבישראל שנותנים אף לילדים הגדולים יותר עליה פרטית לתורה בשמחת תורה, ויש בדבר כמה סמוכין ומקורות [עיין מגילה כג. ורמב"ם פ"ב מהל תפלה ה"ג, וש"ע נושאי כלים א"ח סי' רפ"ב ובשו"ת דברי חכמים א"ח סי' נט, ועוד].

בבית הכנסת שלנו 'תורה ויראה' שבשכונת מאה שערים ת"ו לא היו באותה עת הרבה ילדים והגבאים המסורים נתנו את הסכמתם לקיים מנהג קודש זה, שאף הילדים הגדולים יעלו לתורה.

והנה בהגיע עת העליה שלי, נפל מעט מורך בלבבי כדרך הילדים שמתביישים בדבר, ובפרט בהיותי ילד נמוך מעט.

אולם מה מאוד נפלאותי, שכאשר הכריז הגבאי את שמי לעלות אל התורה, נישג הגר"צ רבי אהרן קצנלנבויגן זצ"ל מגדולי הרבנים המנהיגים שבבית הכנסת, ונטל סטנדר אחד והפכו לארץ כדי שאוכל לעלות ולעמוד גבוה על הסטנדר, ולאחר מכן הסיר את טליתו הקדושה ועטף אותי באותה טלית, וסידר אותה היטב על כתפי, וכך יכולתי לגשת כראוי לעליה לתורה.

וכל זאת לא טרח אותו צדיק כי אם כדי להנעים עלי את אותה 'עליה לתורה' שאגש אל התורה באהבה ובחיבה ושלא אעלה לתורה בהרגשה לא נוחה ולא נעימה.

עד היום בכל עת שאני נזכר באותה 'עליה לתורה' חש אני באותו טעם טוב והשמחה שנאותה בלבבי באותו 'טיפול' מסור שטיפל והתעסק עמי אותו צדיק זכור לטוב, כדי לקבל את התורה באהבה!

- > + < -

בדור שלאחר השואה האיומה, כאשר החל עולם התורה 'לפרוח' ולהתגדל בארץ הקודש עם ריבוי מוסדות התורה שקמו ברוב פאר והדר בזה אחר זה, התנהלה 'מלחמה' גדולה על כל ילד ונער יהודי אם יזכה להתקרב אל התורה הקדושה, או הלילה ליפול לבורות נשברים שלא חסרו בימים ההם.

בשנת תש"כ לפ"ק התקיימה בירושלים עיר הקודש שמחת 'בר מצוה' לנער אחד בן להורים חשובים ניצולי שואה, הוא היה מאותם שמחת בר מצוה ראשונות של הנערים מן הדור החדש שנוולו לאחר המלחמה, להקים מאפר הכבשים השונים דורות חדשים לה' ולתורתו.

בחור זה, בעל השמחה דגן, היה מתמיד ושקדן גדול, משובי הבחורים החרוצים והעילויים שבכיתתו, אך באותה מידה היה גם 'שתקן' ולא הרבה כל כך להתרועע עם חבריו הילדים, היה חבל לו על הזמן היקר, והוא ניצל את שעות ההפסקות בהם היו הנערים משחקים ומשתובבים לשון ולחזור על תלמודו.

והנה בהגיע עת שמחתו הגדולה, שמחת הבר מצוה של הילד הראשון שנוול למשפחות הניצולים מן התופת היתה במשפחתו התרגשות גדולה לקראת אותה בר מצוה. – אך משום מה בני כיתתו שרוחמנו אף הם כנהוג לבר מצוה, לא ראו צורך לבוא ולהשתתף בשמחתו, בהיות שכאמור לא היו לו חברים קרובים בכיתה, חשוב הנערים שאין לו לחתן זה צורך בהשתתפותם בשמחתו, וכנראה הוא בין כך לא ישים לב מי בא ומי לא בא...

ברם שונה היה נער אחד מאותו כיתה, ה"ה מוה"ר פישל רבינוביץ זצ"ל, שליבו חשב מחשבות אחרות משאר בני הכיתה, הוא דווקא הבין לליבו של נער הבר מצוה וחשב שמן הראוי שלא להדיר את רגליו משמחתו, הוא יצא וקנה 'מתנה' הדורה לכבודו של חתן, התלבש במיטב מחצולותיו ויצא להשתתף בעוז וחזרה בשמחת חברו.

חתן הבר מצוה שמח מאוד לקראתו, וקיבלו בשמחה גדולה ובסבר פנים יפות, וכך ישב עימו בשמחה ואהבת רעים במשך שמחתו הגדולה, ובכיר זה את זה לכבודה של שמחה במאור פנים.

עברו ימים חלפו שנים, אותו בחור בר מצוה גדל ונעשה לאיש, הוא המשיך בשקידתו בתורה והתעלותו העצומה בגדולתה של תורה עד שברבות הימים זכה להתעטר בכתרה של תורה, ונתמנה לראש ישיבה גדול באחת הישיבות הגדולות שבארץ הקודש.

בהזמנות אחת נפגש באחד האירועים הגדולים שבעולם התורה,

עם רעהו הקרוב הרה"ג ר' פישל רבינוביץ זצ"ל, תוך כדי שיחתם פנה ראש הישיבה אל ר' פישל ואמר לו, תדע נאמנת שחלק גדול מלימוד התורה והרבצת התורה שלי כיום נזקפת לזכותך!

והטעים וסיפר לפני, שלפני כארבעים שנה בהיותו בגיל בר מצוה, היתה לו התלבטות אם להמשיך לישיבה בלימוד התורה, או לצאת ללימודים אקדמיים כרצון כמה מבני משפחתו שדחפו אותו לכך, ברוח הימים ההם... ובעת מעמד שמחת הבר מצוה שלו כראותו שאין חבריו מחשיבים את שמחתו ואינם באים להשתתף עימו כבר החליט בדעתו 'לעזוב' את התלמוד תורה והישיבה, ולקבל אותה הצעה שהציעו לו בלימודים חיצוניים כדי לזכות בתואר אקדמאי שיוכל להתפרנס ממנו בכבוד.

אך כשהגיעת אתה בשמחה וחיבה גדולה לבר מצוה שלי, וישבת עמדי באהבת רעים כל אותם מעמד, שימחת את לבבי עד מאוד, ובזכותך שיניתי את החלטתי כדי שלא 'להפסיד' חבר קרוב ויקר כמותך, לא עזבתי את פסל הלימודים עד שזכיתי לעלות ולהתעלות במעלות התורה הקדושה, לאורך ימים ושנים טובות.

- > + < -

בעיר לייקווד שבמדינת ניו ג'רסי בארצות הברית, התגורר יהודי אמיד סוחר גדול, שעיקר עיסוקו היה בבורסה ובמניות, הוא היה אחד מהעשירים הגדולים ביהדות החרדית של אמריקה, רוב שעות היום שהה במרכז הסחר העולמי שבמנהטן, לשם היה מגיע במטוסו הפרטי מדי יום, ובערב היו לו שעותיים של לימוד בתורתא בישיבה הקדושה 'תורה ודעת' דליקווד, ועסק התורה בהתלהבות ובשמחה, כאחד הבחורים הצעירים.

פעם נקלעה הישיבה למצב כלכלי קשה ביותר, והיו זקוקים לממון רב כדי לצאת מן המשבר, ולהורים סכומים גדולים של 'מזומנים'. בין השאר ביקשו גם מאותו סוחר עשיר, שהיה אחד מעמודי התווך בהחזקת הישיבה, אם יכול להגדיל את היקף תרומותיו בתקופה זו. חשב העשיר כיצד יוכל להציל את הישיבה, והגיע למסקנה שאם יוסיף מעט שעות מסחר נוספות בעבודתו, יוכל להרוויח יותר ובכך לתחוק את הישיבה כראוי.

נכנס אפוא היהודי אל חדר רבן, הגאון הגדול רבי אהרן קוטלער זצוק"ל, ראש הישיבה. והציע בפניו את ספקותיו, היות ומצב הישיבה בכי רע וזקוקים כעת לסכומי עתק כדי לכסות את הגידעון, והנה ישנה אפשרות שישאר בתקופה זו בבורסה שבמנהטן שעותיים נוספות, ויוותר על לימודיו בסדר שלישי בישיבה, בשביל הצלת הישיבה! – הגביר המפולפל הוסיף גם סברא 'למדינת' לדבריו, שהרי כבר אמרו ז"ל (מנחות צט.) פעמים שביטולה של תורה זהו קיומה! והרי אין קץ לשכר הצפון לתלמוד תורה דרבים, ובפרט מקום תורה ענק כשישבת ליקוואד! ואם כן הרי בהביאו התרומה להעמדת הישיבה יגדל שכרו פי כמה מלימודו הפרטי באותם שעותיים!

ענה לו רבי אהרן בפקחותו הנודעת: לגבי שכר העולם הבא אינני נכנס עמכם בפלפולא דאורייתא איזה גדול יותר, אבל לגבי חיי העולם הזה, הדבר ברור, שאם תבטל את אותם שעותיים יחידות שבהם אתה למד ויגע בתורה הקדושה בתענוג עילאי, לא יהיו לך חיים! אם תבטל גם את שעותיים הללו איזה 'עולם הזה' כבר יהיה לך?... הרי חיך אינם חיים בלי התורה! – על כן הנה לה לישיבת ליקווד, שכבר תמצא את הדרך לצאת מן המשבר, ומתורק את תנאי!

- > + < -

ויהי רצון שנוכח לקבל התורה 'בשני ידים' – 'ארץ ימים בימינה' ובשמאלה עשור ו'כבוד' (משלי ג טז ע"י שבת סג).

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מוה"ה רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 ☎ מתקשרים • מזמינים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7175

מאוצרות הפרשה

פרשת במדבר נקראת לפני שבועות

בדרך כלל קוראים את פרשת במדבר בשבת הסמוכה לחג השבועות, ויש להבין טעם הדבר.

אמר על כך רבי משה פיינשטיין זצ"ל: מאחר וכל אדם מישראל מוטבעו הוא עניו ובישן, קיים חשש שמרוב ענוה הוא יאמר לעצמו: "מי אני ומה אני שאזכה ללמוד תורה". כמובן, לימוד התורה שלו יהיה בשפל גדול, ואף קיום המצוות של איש כזה יראה גרוע בהתאם להערכה העצמית הנמוכה שלו. לפיכך תיקנו שיקרא לפני מתן תורה את פרשת במדבר, שם ילמד ויראה שכאשר מנו את בני ישראל לא היו הבדלים בין החשובים לפשוטים. את כולם מנו, את משה רבינו לצד אחרון עמי הארצות, וכך יסיק שאם כולם שווים למנין, כולם שווים גם ללמוד התורה, וממילא גם כל קיום המצוות שלו יראה טוב יותר. (לאור הנר)

פקדיהם למטה דן, שנים וששים אלף ושבע מאות (א,לט)

שח הגר"צ קוק שליט"א: לפני כמה שנים נכנסתי להתברך ממרן הגרא"ל שטינמן עם ידיד מארה"ב שבא עם בנו יחידו. וכיון שחפץ שיברכו מרן ביתר שימות לב פנה ואמר: אני רוצה ברכה לבן היחיד שלי. נענה אליו מרן במאור פנים ואמר: אתה יודע שגם מבן יחיד יכולים לרוות הרבה-הרבה נחת. והוסיף כי בפרשת במדבר רואים במניין בני ישראל שמתוך כל י"ב השבטים, השבט הכי גדול היה יהודה ואחריו היה שבט דן עם למעלה מששים ושנים אלף יוצאי צבא, לבד מגשים וטף, כאשר שאר השבטים היו פחותים מהם בהרבה.

ועורר מרן החפץ חיים כי אם נתבונן נבחין כי לדן היה בתחילה רק בן יחיד, וגם הוא היה חרש, ושמו חושים, בשונה משאר אחיו, שהתברכו בבנים רבים. מסתמא בשוק ריכלו אחר גבו של דן ואמר: מסכן, כל מה שיש לו זה רק בן אחד, וגם הוא כבר חרש. מי יודע מי תסכים להינשא לו, וכמה נחת הוא יראה מהם. מה שאין כן אחיו בנימין, יש לו עשרה בנים רבים, וכן שאר האחים, שהתברכו בבנים רבים, בוודאי הם יראו דורות ישרים מבורכים.

אך הטוב ומטיב, חשב לעשות אחרת. ודווקא מאותו בן הוא הקים שבט הכי מפורא. דווקא דן הוא זה שראה בנים ובני בנים רבים, יותר משאר אחיו. וייתכן שדווקא מחמת שהיה לו רק בן יחיד, פנה בנפש מרה בתפילה ותחנונים שיחוס עליו הקב"ה ויברכו בזרע רב ומבורך, בשונה משאר אחיו, שאולי פחות חששו מכך, אחר שראו בנים רבים הגדלים על ברכיהם. ולכן מתוך שהתפלל בהשתפכות הנפש, זכה לקרבת אלוקים אמתית ונשמעו תפילותיו לרצון לפני אדון כל. (שואלין ודורשין)

חג השבועות

חג מתן תורה – כידוע, אחד משמותיו של חג השבועות הנו: "חג מתן תורה". ולכאורה, מקשה בספר ברכת חיים, מדוע אנו קוראים לחג על שם "מתן התורה", ולא על שם החלק המשמעותי יותר – כלומר: "חג קבלת התורה"? הלא ברור כי השמחה אינה על נתינת התורה – אלא על כך שזכינו לקבל את התורה ביום זה! אכן מיישב הוא בשם בעל הדרושי הרי"ם, כי ישנו הבדל משמעותי בין "מתן תורה" – לבין "קבלת התורה". בעוד שמתן התורה התרחש בו' בסיון לפני אלפי שנים, הרי שקבלת התורה מתרחשת מדי יום ביומו! בכל יום, בכל רגע ובכל שעה – מקבל כל יהודי מחדש את התורה, ומתחייב לשמור את מצוותיה! לפיכך, דוקא

השם "חג מתן תורה" – הוא המיצג את משמעותו המיוחדת של חג השבועות, להבדיל מהשם "חג קבלת התורה" שאינו מציינ מאורע שהתרחש בתאריך מסוים...

בשבילי נברא העולם – המשגיח הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל אמר פעם בשיחה בליל שבועות, דהיה שווה להקב"ה לברוא את העולם 6,000 שנה, כדי שיהודי אחד יאמר פעם אחת בלבד "ברוך הוא וברוך שמו", ו"אמן" אחד שווה יותר מאלף "ברוך הוא וברוך שמו", ו"אמן יהא שמיה רבא" אחד שווה יותר מאלף "אמנים", ואילו אלף פעמים אמירת "אמן יהא שמיה רבא" לא מגיע לזכות לימוד תיבה אחת מלימוד התורה!.

אשרינו מה טוב חלקנו!

מגילת רות – העוני והייסורים – תנאי להשגת מעלות נשגבות

"ומה ענין רות אצל עצרת, שנקראת בזמן מתן תורה? ללמדך, שלא נתנה תורה אלא ע"י יסורין ועוני" (ילק"ש רות, תקצ"ד).

לכאורה דברי המדרש טעונים ביאור, וכי מה הקשר בין ייסורין ועוני, שעל ידן נתנה תורה, לרות? יתר על כן, מדוע ענין זה צריך להילמד דווקא בחג מתן תורה? ביאר זאת הנחלת יוסף (רבי יוסף זאב ליפוביץ זצ"ל): חז"ל מכנים את מגילת רות "ספרא דפורענותא", כשם שמכנים את ספר איוב. הסיבה לכך, שבשני הספרים הללו מסופר על אסונות גדולים שאירעו למשפחה עשירה ומכובדת. אולם כשנעיין נמצא חילוק בין השנים – מתוך פסוקיו של ספר איוב נושבת רוח צער ויגון, ואלו ממגילת רות, אף שמסופר בה על רעב, גלות, מוות ועוני – לא חשים ביגון ובאנחה. אולי מפני שמטרתו של ספר איוב להבליט את הצער, ואילו ספר רות, מטרתו להבליט את הישועה הגדולה שצמחה מתוך הצער, וכך העידו חז"ל (שם) על מגילת רות ואמרו שהוא ספר שיש לו אחרית, "דאמר רבי יוחנן, למה נקרא שמה 'רות', שזכתה ויצא ממנה דוד שרווהו להקב"ה בשירות ותשבחות". כיצד זכתה רות לפרי בעל ערך רב כל כך? רק ע"י ייסורין ועוני שסבלה. בעשר השנים שחייתה באושר עם בעלה, מחלון, במשפחתו המפוארת של אלימלך, לא הגיעה לאמירה הנשגבה: "עמך עמי ואלוקיך אלוקי" (רות א, ד). היא זכתה לתהליך של עלייה רוחנית רק לאחר שנשמתה נצרפה בכור הסבל והיגון. גדולתה צמחה מתוך ייסורין ועוני, ולא מתוך אושר ורווחה. המסופר במגילת רות הוא גם הנוחם לסבל ולתלאות של עם ישראל. התורה היא אחת משלש המתנות שנתן הקב"ה לעם ישראל ע"י ייסורין. ייסוריו הרבים של עם ישראל קשורים בקבלת התורה, כי באותה שעה ירדה "שנאת עולם לעם עולם" (רש"י איכה א, כא). וזהו הקשר בין רות למתן תורה, וזו הסיבה שחז"ל ראו לנכון לקבוע את קריאת מגילת רות בעצרת, מפני שרצו ללמד לעם ישראל את ערכם של הייסורים ואת הברכה שטומנים בחובם. וע"כ אמרו: "ומה ענין רות אצל עצרת, שנקראת בעצרת בזמן מתן תורה? ללמדך שלא נתנה תורה אלא ע"י ייסורין ועוני". בחג השבועות מוגשת לנו מגילת רות ככוס תנחומים. המגילה מלמדת אותנו כי מתוך הסבל והעינויים צומחים ההישגים הגדולים ביותר. כדאי, אפוא, לכל אדם מישראל להתעמק בסיפור המגילה ובדרך חייה של רות, כדי ללמוד ממנת חלקה של רות על האחרית הטובה הצפונה למי שהולך בדרך זו, ולכל ישראל לעתיד לבוא! (ומתוך האור).

הכל מחריש – למען התורה

אנכי ה' אל אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. (שמות כ', ב')

ובשמות רבה כ"ט, ט': "א"ר אבהו בשם רבי יוחנן: כשנתן הקדוש ברוך הוא את התורה, צפור לא צוות, עוף לא פרח, שור לא געה, אופנים לא עפו, שרפים לא אמרו קדוש קדוש, הים לא נזדעזע, הבריות לא דברו, אלא העולם שותק ומחריש.

דברי המדרש צריכים ביאור: לשם מה נזדקקו ישראל לאותם שינויים מדרכי הטבע בזמן קבלת התורה? וכי אילו הייתה הציפור מצייצת והשור היה גועה – היו בני ישראל מתקשים לשמוע את קול ה', עליו נאמר: "קול ה' שובר ארזים"!

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בתקופת מלחמת העולם הראשונה, קיבל הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל צו גיוס לצבא הרוסי. ברור היה לו, כי משמעות הגיוס לצבא – הינה סכנה מוחשית, רוחנית וגשמית כאחד. משום כך, עשה רבי משה כל אשר לאל ידו בכדי להעביר את רוע הגזירה ולהשתחרר מעול הגיוס. בין מגוון ההשתדלויות שעשה רבי משה, הוא אף נסע אל העיירה 'סמילוביץ' – אליה נאלץ רבינו ה'חפץ חיים' לגלות בעקבות המלחמה. חפץ היה לקבל את ברכתו של הכהן הגדול מאחיו, רבם של ישראל, אותו לא זכה לפגוש באופן אישי עד לאותו היום.

כאשר נכנס רבי משה אל בית המדרש, פגש את ה'חפץ חיים', כשהוא יושב עם הגאון רבי אלחנן ווסרמן הי"ד, ומשוחח איתו בלימוד. רבי משה הצטרף אל הדיון המשותף, וכאשר נוכח ה'חפץ חיים' כי לפניו עומד תלמיד חכם של ממש – האציל לו את ברכתו, ואמר:

"חז"ל הקדושים מלמדים (אבות ג', ו'), כי כל המקבל עליו עול תורה – מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ. ולכאורה, יש להתפלא: מדוע ציינו חז"ל כי יעבירו עול מלכות ממי שמקבל על עצמו עול תורה? כלום לא היה טוב יותר אילו עול המלכות לא היה מוטל עליו מלכתחילה? הלא מתאים יותר היה אילו נאמר: "כל המקבל עליו עול תורה – אין מטילים עליו עול מלכות"! "אכן התשובה היא, כי חז"ל הקדושים מתכוונים ללמדנו יסוד חשוב. הם מבקשים ללמדנו כי אדם המקבל על עצמו עול תורה, לא זו בלבד שלא יוטל עליו מכאן ואילך עול מלכות, אלא שאפילו אם כבר נגזרה עליו הגזירה והוטל עליו עול מלכות – יעבירו ממנו את העול הזה בכדי שיוכל לקבל על עצמו עול תורה בשלמות!".

כה אמר ה'חפץ חיים', ובמילים אלו נפרד מרבי משה. וראה זה פלא: לא חלפה אלא תקופה קצרה, והשלטונות הרוסים הודיעו כי נוכח הצלחת הגיוס הכללי – ייפטרו הרבנים מחובת גיוס. את ההזדמנות הזו, ניצל רבי דוד, אביו של רבי משה, בכדי להציל את בנו מחובת הגיוס באופן חוקי: בעיר הולדתו של רבי משה, אוזדה – לא כיהן באותם ימים כל רב, ובהמלצתו של רבי דוד הם נאותו לקבל עליהם את רבי משה כרב, מה שפטר אותו באופן מיידי מחובת הגיוס...

ואנו על פי דרכנו למדנו, כי כאשר חפץ האדם בכל לבו ללמוד תורה – כל הכוחות העלולים להפריע לו ללמוד יתבטלו באחת. ומכאן, תשובה לשאלתנו: הן וודאי, לא היה להם צורך לישראל שכל אותם מרעישים ישתקו – על מנת שיוכלו לשמוע את דבר ה', אלא היה כאן מסר חשוב לעתיד. כפי שכל העולם דמם בעת נתינת התורה – כך תמיד, בכל עת בה יחפץ האדם ללמוד תורה לשמה, על אף שבטבע יש כוחות רבים העלולים להפריעו מיגיעתו – כולם ישתקו וידממו בכדי לאפשר לאדם ללמוד תורה. ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

הלכות המצויות באכילת עוגת גבינה

א. מצוי הרבה סוגי עוגות גבינה שהדגן שבהם מועט ביותר, ואף אמנם שברכתו בורא מיני מזונות, משום שהדגן בא לטעם, מ"מ כשעושה קידוש בעינין שיאכל כזית מזונות תוך כדי אכילת פרס, מדין אין קידוש אלא במקום סעודה, ואם בא לקיים באכילת עוגת גבינה אלו דין קידוש במקום סעודה צריך לאכול כמות של עוגות, שיהא בו כזית דגן תוך כדי אכילת פרס, ומצוי מאד שלא עושים כן, ואזי לא יצאו חובת קידוש, וגם אכלו קודם קידוש. ועוד מכשול מצוי עי"ז דלאחר אכילתו מברך ברכה מעין ג', והוי ברכה לבטלה! כי לא אכל כזית מזונות תוך כ"פ, ואין הגבינה העומדת בפנ"ע (כמצוי) מצטרפת לשיעור הכזית, והו"ל לברך בורא נפשות. (עיין מנחת שלמה ח"א סימן צ"א אות ד').

והעצה לכך שלאחר הקידוש יאכל תחילה כזית מזונות באופן שיש בו כזית בתוך כדי אכילת פרס, ואח"ז יאכל מאכלי חלב כנהוג. [וצ"ע האם סגי שיאכל בהמשך אכילתו כזית דגן תוך כ"פ, או צריך להסמיך אכילת הכזית דגן לקידוש, כדי שהקידוש יהא סמוך לסעודה].

ב. מצוי שעוגת הגבינה שאוכלים בשבועות באה לפניו כשהיא פרוסה וכן מונחים לפניו כמה סוגי מזונות (מלבד עוגות גבינה), ואז יש להקפיד בדיני קדימה בברכת בורא מיני מזונות ב' פרטים בזה. האחד, להקדים לברך על המזונות שהם שלמים (עוגיה וכיו"ב) קודם פרוסת עוגת גבינה אפילו גדולה, ואפילו כשהפרוסה חביבה יותר [קדימת "שלם" על "חביב" הוא נידון באחרונים, והכי קי"ל]. והשני, כתב הביה"ל (סימן ר"ח, ט' ד"ה ואם) בשם הפמ"ג שיש להקדים לברך על פת אפילו לא נקיה לפני פת מעורבת עם דברים אחרים שיש בה כזית בכדי אכילת פרס. כלומר הגם דקיי"ל כל שיש בו ממין דגן מברך במ"מ, מ"מ יש קדימה לברך על מאכל שרובו מזונות ממאכל שיש בו מיעוט מזונות. ולפי"ז בהרבה מקרים בעוגות גבינה אמנם יש כזית דגן תוך כ"פ, אבל הרוב הוא גבינה וכיו"ב, וכשמונח לפניו גם עוגיה וכיו"ב שהיא עשויה ברובה ממין דגן הרי היא קודמת למזונות שיש בהם מעט דגן.

ויש מקום לדון בדברי הביה"ל הנ"ל שמא איירי באופן (כדוגמת השו"ע שם) בתערובת של הקמח עם דברים אחרים, דאז אם הרוב אינו דגן מקדימין ליה את המאכל שהוא רוב מין דגן, אבל בתערובת דגן המצויה בעוגת גבינה שיש למשל פס של דגן, ועליו גבינה, דאמנם כיון שנאפו יחד ברכתו במ"מ, מ"מ הפס דגן ניכר בפנ"ע, ושם הרי הוא רוב דגן, ומחמתו נקבעת הברכה לבמ"מ, אולי אין דין להקדים מאכל שרובו בכללותו מיני דגן. רצ"ע.

ג. כמו כן יש לעזור כשעושים את הקידוש והמזונות אחר תפילת ותיקין, (כי עיקר סעודת החג שאוכלים בה בשר כדין יו"ט עושים מאוחר יותר), וכיון שהיו נעורים כל הלילה, סתם בנ"א רעבים ועלולים בקל לאכול שיעור קביעות סעודה המחייב נט"י וברהמ"ז, [ובפרט מצוי הדבר בישיבות שלא מצוי שטעמו באמצע הלילה, ולאחר התפילה רעבים], ויזהר ליקח שיעור מזונות כדין בלא קביעות סעודה, ויראה להשביע רעבונו בשאר מאכלי חלב וכיו"ב. (הרב יהודה ניסים, גליין במה תורנית)

תשובה לחידה משובע קודם: על המילים: "זוכרתי את בריתי יעקב" אומר רש"י: "בחמשה מקומות נכתב מלא, ואליהו חסר בחמשה מיעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבאר גאלת בניו"

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות קנר – קפלן להולדת הבן הנכד משפחת וינשטיין להולדת הבן משפחת הרב גלנר לנשואי הבן
משפחת גודינגר לנשואי הבת משפחת יהודה שטרנברג להכנסת הבן לעול תורה ומצוות משפחת דהאן להכנסת הבן לעול תורה ומצוות
משפחות רפופרט להולדת הבן הנכד משפחות פרויליך-איצקוביץ להולדת הבת הנכדה משפחת אהרן להולדת הבן
משפחות עובד להולדת הבן משפחות אקרמן-קלופפר להולדת הבן הנכד משפחת זיכל להולדת הבת
גני הד: משפחות גלוסקין-הרב פלדמן לאירוסיה הבת הנכדה משפחת שמיר לנשואי הבן

ביום שישי חל יום הזכרון לגאון רבי יוסף אירגאס,
"אחד המיוחד ברבני ליורנו" בדברי החיד"א, נפטר ג' סיון ת"צ

"ויתלדו על משפחתם. הביאו ספרי יהוסיסה ועדי חוקת לידת כל
אחד ואחד, להתייחס על השבט".
(רש"י א"ח"י)

כתב הגאון רבי יוסף אירגאס: שאלו לי מהעיר קנדיה, בירת האי
כרתים, אודות אותם תושבים ארעיים שבאו לגור בקנדיה,
ונשותיהן הניחו את כתובותיהן לשמירה אצל קרוביהם בערי
מולדתן. וקם איש אחד וערער, ואמר: צריכים אתם לכתוב
כתובה חדשה לנשותיכם, מאחר ששטר כתובתן איננו איתן.

כשחכם העיר ניסה להסביר לו שהוא טועה, ביזה אותו, ואמר
לו שהוא אינו יודע ללמוד... והתעקש האיש הזה והכריז: "דעו
לכם, נשותיכם אסורות עליכם ובניכם ממזרים..."

והשבתי: פשוט הוא מאד כי מה שאסרו חז"ל לשהות עם
אשתו בלי כתובה, היינו רק אם לא כתב לה כתובה מעולם, או
שנאבדה. אבל אם הכתובה נמצאת בידי קרובי אשתו, אפילו
אם הם יושבים בארץ אחרת לא צריך לכתוב לה כתובה אחרת,
שהרי אינה קלה בעיניו להוציאה, כיון שיש לה כתובה.

ומה שאמר לכם שהולד ממזר, הוא שיבוש גמור, הרי ברור
שאיש זה לא גמיר ולא סביר, וראוי לגעור בו, לנזוף ולהשתקו.
יש לו לבקש מחילה מאותו תלמיד חכם שהוא ביזה.

ומה ששאלתם עוד מה דינו, שהרי הוא חירף וביזה, והפך אותנו
לחוטאים ואת ילדינו לממזרים?

נכון שאמרו חז"ל ש'הקורא לחברו ממזר, סופג את הארבעים'.
אבל דין זה הוא רק במי שמתכוון לבייש, ואילו האיש ההוא
היה סבור שכך הדין, על כן אין להענישו, כי לא כיוון לבייש
אתכם, אלא אמר כי זה הדין לפי דעתו המשובשת.

ויתרו בו כי מכאן ואילך יזהר, ואם אחר ההתראה ישוב על קיאו,
הרשות ביד בית דין להכותו או לנדותו, הכל לפי ראיות עיניהם.
נאום הצעיר יוסף בלאמו"ר עמנואל אירגאס. (שו"ת "דברי יוסף" מ"ב)

רבי יוסף לחם בעוצמה בכח שבתי צבי, ידועה מלחמתו בנחמיה חיון
"צריך אני להשיב לך ... כי פטפוטו דבריו אין בהם ממש.

יש בפירוש מצוות התורה נגלה ונסתר. הנגלה: הוא מה שמובא
בתלמוד ובפוסקים שהכל חייבים לקיימו, והוא שווה לכל נפש.
והנסתר: הוא מה שמובא בזוהר ובספרי המקובלים, ובחלק זה
לא נצטוו אלא יחידים העומדים בסוד ה'.

הלא זה הדבר אשר נצטערת עליו כל ימי, על קצת אנשי דורנו
הקופצים ללמוד עניני הקבלה, וכל אחד שראה מעט מתפאר,
ואיטרתא בלגינא קיש קיש קריא. פעמים יוצאים חוץ
מהשיטה האמיתית בשל היותם בלתי שלמים בחכמה הזו, כי
לא כל אדם זוכה, שהרי ידוע שרוב הספרים העוסקים בזו
החכמה ובפרט ספרי המעמיקים בה בכתב יד ... (שם כ"ה)

אמר הקב"ה לישראל, בני, היו קורין את הפרשה הזו בכל שנה ואני מועלה
עליכם כאילו שאתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה. אימתי?
בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים.
(פסיקתא דרב כהנא י"ב)

ספר "סיני" - הינו ספר תשובותיו של רבן של ישראל
רבי מאיר מרוטנבורג, שנערך על ידי אחיו רבי אברהם. שולבו בו
תשובות רבות מגדולי הדורות. הליקוט נקרא בשם "סיני"
מכיון שסיני בגימטריא ענוה והספר נלקט מענוי עולם!

בקהילות אשכנז השבת שלפני חג השבועות נקראה "שווארץ שבת"
"השבת השחורה" - בשל מבול הדמים בעת מסע הצלב הראשון

יהודי שאל את מהר"ם מרוטנבורג אם צריך כפרה על ששחט
את אשתו וארבעת בניו ביום הרג רב בקופלנש-קובלנץ עיר
הדמים, כך ביקשוהו אשתו ובניו, יען ראו כי יצא הקצף מאת
הקב"ה והתחילו האויבים להרוג את היהודים על קידוש ה'.
גם רצה להרוג את עצמו, אלא שגויים הצילוהו.

השיבו מהר"ם: לא ידענא שפיר מאי אדון בהכי. ודאי אדם רשאי
להרוג עצמו על קידוש ה'. כמו שאול המלך ומעשה בארבע
מאות ילדים וילדות שנשבו ועוד כהנה וכהנה, אבל לשחוט
אחרים צריך למצוא ראייה להיתר. משאול אין ראייה, הרי מלך
משיח היה, ועוד, שהיה מחוייב מיתה על הריגת כהני נוב.

מכל מקום דבר זה פשוט היתרו, כי שמענו ומצאנו שהרבה
גדולים שחטו את ילדיהם וגם רבי קלונימוס עשה כן.

ומי שמחייבו כפרה מוציא לעז על חסידים הראשונים. ואחר
שכוונתו היתה לטובה, מרוב אהבת יוצרנו פגע במחמד עיניו
והם ודאי רצו כן מאהבת הבורא ואין להחמיר עליו כלל! (תנ"א)
במאה ה"ג היו בקובלנץ מספר פוגרומים ועלילת דם בט"ו ניסן ה' כ"ה 1265

אפילו העוברים שהיו במעי אימם ראו כבוד ה' במעמד הר סיני! (סכ"ח)

רבי סעדיה חתנו של מהר"ם: מורי חמי אמר בשם רבי יהודה החסיד:
"אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף". (רב אסי יבמות סב.)
פירוש: חדר יש ברקיע ו"גוף" שמו וכל הנשמות העתידות
להנתן בבני אדם יש בתוכו. ומלאך הממונה על ההריון לוקח
נשמה מן החדר ומניח במעי האישה. לפעמים הוא טועה
ומשים נשמה שראויה להיות גוי במעי יהודית ואותו אחד
נעשה משומד. ולפעמים מניח נשמה הראויה להיות יהודי
במעי גויה ואותו נעשה גר!

כך מקובל אני מרבותי
ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת
המזון ומזונותיו מצויין לו בכבוד
כל ימיו

(ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים אדם
המברך ברכת המזון מתוך הכתב
בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו
צרות רבות ואסונות ל"ע.

ואכלת ושבעת וברכת

גליון המזון

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א
סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל
מי שבידך ברכת המזון בכוונה, אין
שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא
קצף, ולא אנה ולא אנה ומזונותיו
מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו".

(י"בא היטב) א"ח הלכות ברכת
המזון סימן קפ"ה אות א' -
ספר הרוקח סימן של"ז

"קבלת התורה" על ידי "ברכת המזון"

מה טוב ומה נעים כשיכולים לקיים את כל התורה כולה וכל המצוות בפועל ממש. אבל בכל זאת הרי יש הרבה מצוות שאינם שייכים לכל אחד לעשות, אם זה מצוות התלויות בארץ, או ששייכים רק בזמן שבית המקדש היה קיים. וכן אלו הנוגעים רק לכהנים או לווים וכו'. וכאן הרי יש לנו הזדמנות לקיים את כל התורה כולה!! אנחנו יכולים לזכות בכל זה כאשר אנו נוטלים ידיים לסעודה, ומברכים ברכת המזון בכוונה, שכזה נחשב כאילו קיים את כל התורה כולה!

ר' אברהם מרדכי שליט"א הוסיף על זה רמז נפלא מאת הגאון החיד"א, דהתיבה "בראשית", שבה התחיל הקב"ה את תורתנו הקדושה היא ראשי תיבות: "בְּקוֹל רַם אֲבִרָךְ אֶת שֵׁם ה' תְּמִיד", לרמז מיד בהתחלת התורה, הענין של ברכת המזון להודות ולהלל להשם יתברך!

ובכן חברים יקרים בעצם יום טוב שבועות, יום של "קבלת התורה" הבה נעשה את ההשתדלות שלנו לזכות לקבלת התורה על ידי שנקבל עלינו לברך ברכת המזון בכוונה באופן קבוע מדי יום ביומו, ובכך נזכה לקבלת התורה בכל יום ויום, שהוא זכות עצומה וגדולה לאין שיעור וערך.

ובסיום דברי, הננו רוצה לקיים את דברי הפסוק "אל תמנע טוב מבעליו" ולהציע לכל הקוראים הנכבדים, להירשם לשמוע את השיעורים הנפלאים על ברכת המזון, מפי פמ"מ הרה"ג ר' אברהם מרדכי שליט"א על קו הטלפון של "מכון אלמדה" במספר 718-820-7720, בטוח אני שזה ישאיר עליכם השפעה אדירה, בדיוק כמו שזה השאיר עלי.

החותם בברכת יישר כח

קורא נערץ של גליון "על המזון" ומקשים נלהב של

"מכון אלמדה"

לכבוד המוציאים לאור של הגליון הנפלא על המזון.

בהיותי קורא תמיד של הגליון הנפלא כבר כמה שנים כולם שווים לטובה, וגם בהיותי אחד מן החברים המקשיבים של השיעור הנפלא והידוע, של הרה"ג ר' אברהם מרדכי מלאך שליט"א, שבתקופה האחרונה התחיל להרצות שיעורים נפלאים מלאים תוכן על הענין פון "ברכת המזון", לכן נהייתי מאוד בחודש שעבר כאשר ראיתי כי שני מעיינות אלו של חיזוק בענין של ברכת המזון נתמזגו יחד. היה זה כשהבאתם על דפי הגליון משל נאה מפי הרה"ג ר' אברהם מרדכי שליט"א, עם הוספה מכובדת של אחד הקוראים, ואכן אחר כמה ימים הרב מלאך בעצמו ציטט בתוך השיעור שלו את ההוספה הזאת. אני מאחל ברכת מזל טוב על "השיריך המבורך" והנאה שנקדם כאן...

ולחיבת הקודש רציתי להביא כאן עוד רעיון נאה מפי אמרותיו של ר' אברהם מרדכי שליט"א אימרא יפה שמאוד מתאים עכשיו בזמן של קבלת התורה.

ר' אברהם מרדכי שאל במתק לשונו: איזה יהודי אינו רוצה לזכות לקיים את כל התורה כולה? וכשנשאל יהודי, איזה מצוה הוא רוצה לקיים, הוא יגיד מה השאלה?! כל המצוות!! הנה דעו שעל ידי ברכת המזון בכוונה יכולים להגיע לכך...

מובא ב"לקוט שמעוני" דברים מבהילים: "אמר הקדוש ברוך הוא אם אכלת ואמרת ברוך אתה ה' כאילו קיימת את כל התורה כולה, דכתיב ו'אכלת ושבעת וברכת' וסמך ליה 'כל המצוה אשר אנכי מצווך היום'".

הרי מבואר בדברי המדרש, שאם אתה מקיים מצוה הקדושה של ברכת המזון, הרי זה כאילו אתה מקיים כל התורה כולה!

אנו עומדים סמוך ונראה לחג השבועות, כאשר כל אחד מישראל רוצה לקבל עליו עול המצוות, ולקיים את התורה הקדושה, הנה וודאי

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה
או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא

הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל זי"ע ממעוזבז - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף זי"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן זי"ע מליזענסק
רבי לוי יצחק בן שרה סאשא זי"ע מבארדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף זי"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק זי"ע מראדאשיץ
רבי מנחם בן שמוחה בן פייגא זי"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב זי"ע בעל החפץ חיים - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל זי"ע מטאהש
הרבי ר' ישעי' ב"ר משה זי"ע מקערעסטייט - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה זי"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל
רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפייא זצ"ל

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי אברהם מרדכי אלתר מרן בעל ה'אמרי אמת' מגור זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש מרן ה'שפת אמת' מגור זצוק"ל נסתלק בחג השבועות (תש"ח)

הרבי הקדוש הפני מנחם מגור זצוק"ל העיד (בראש חודש סיון תשל"ח) על אביו רבינו הקדוש האמרי אמת זצוק"ל, שמעולם לא הקפיד ולא כעס, ולא הוציא מפיו דבר שקר, אפילו במצב של פיקוח נפש, ולכן ראוי לכנותו ה'אמרי אמת'.

וסיפר באותו מעמד, שבתקופת השואה הנוראה, ברח רבינו האמרי אמת וכל משפחתו מפולין לאיטליה ורצו להמשיך משם לארץ ישראל. אמנם ארץ ישראל היתה בימים ההם תחת ממשלת אנגליה, ולא היה אפשרות לנסוע עם דרכון פולני שעליו חותמת מהגיסטפו, לארץ ישראל, כי פולין היתה נחשבת אז כארץ של אנגליה.

באותה עת שהו באיטליה כאלפיים וחמש מאות יהודים פליטים מפולין, והיה אז ממש חשש סכנה להישאר באיטליה עם דרכון פולני, כי בכל יום היתה עלולה איטליה להצטרף למלחמה לצד גרמניה. עד שמצאו עצה, לגשת לקונסוליה הפולנית ולבקש מהם דרכון חדש, מתוך הצהרה שבבהלת המלחמה נאבד להם הדרכון, וכך יהיה בידם דרכון שאין בו חותמת האויב, וכן עשו כולם.

אולם רבינו האמרי אמת עמד בתוקף, שהוא לא יוציא דבר שקר מפיו. כל בני המשפחה התרעו בפניו על הסכנה שבדבר, אך רבינו בשלו, שבסופו אופן לא יוציא דבר שקר מפיו. עד שלבסוף נודע שהרב הרצוג מארץ ישראל, פעל להשיג עבור רבינו אשרת כניסה לארץ, וכך עלה בידו לבוא לארץ ישראל על אף שנותר אצלו דרכונו הישן. עד כדי כך היה רבינו דבק במדת האמת, וכל דבריו היו 'אמרי אמת'.

מין החזון איש זצוק"ל כותב שמו ושם אמו למקובל הצדיק

בנגלה, והמחבר הצדיק זצ"ל חיבר חיבור בשם 'מראה הזוהר', לקשר בין דברי הרשב"י בנגלה לדבריו בזוהר הקדוש, או שזה מפורש בזוהר הקדוש, או שיש בדומה לזה בזוהר.

ולמשל, בספר מדות רשב"י (אות תקצ) מובא המשנה בדף היומי שלנו (שבועות לו): **היו חמשה תובעים אותה, אמרו לו, תן לנו פקדון שיש לנו בידך.** ונשבע להם על שקר, **שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך, חייב על כל אחת ואחת. רבי שמעון אומר, עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד.** והיינו שלדבי שמעון, כשאומר 'שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך', זה נחשב רק כשבועה אחת, כיון שהזכיר רק פעם אחת תיבת 'שבועה'.

ומציין על זה ב'מראה הזוהר', דברי הזוהר (ח"א קיד. ח"ג רטו), שהאומר **'לא לא'** נחשב כשבועה, כמו שנאמר (בראשית ט, יא) **'ולא'** יכרת כל בשר עוד ממי המבול **'ולא'** יהיה עוד מבול, וכתוב (ישעיה נד, ט) אשר **'נשבעתי'** מעבור מי נח, מכאן **'שלא לא'** הוא שבועה. ולפי זה כשאומר **'ולא לך ולא לך'**, זה גופא נחשב כאילו אמר לכל אחד 'שבועה', שהרי 'לא לא' הוא שבועה. ואם כן קשה למה במשנה מחשיבו רבי שמעון רק לשבועה אחת, מפני שלא אמר תיבת 'שבועה' רק פעם אחת. וצריך עיון.

והנה בודאי חשקה נפשכם לדעת סוף סוף, כמה פעמים מוזכר רשב"י בנגלה. בספר מדות רשב"י מובא שזה **ב'רמה'**, כלומר, אלפיים מאותם ארבעים וחמש איזכורים. והוא מוסיף סימן, וסימניו [של ב' אלפים רמ"ה], כמספר **ג' אור תורת אדונינו רבי שמעון בן יוחאי זי"ע'** (וכתוב יגן עליו).

כשבאתי היום לקבל את הספרים מהגאון רבי שמעון מרגליות שליט"א, הוא הראה לי מכתב נדיר ויחודי שאין כמותו, שמרן פאר הדור רבינו החזון איש זצוק"ל כותב מכתב לסבא המקובל, ומוסיף בסוף המכתב שמו ושם אמו, 'אברהם ישעיהו בן אמי מורתי ראשע לאה תחי'. כמה גדולי ישראל העריכו ושבחו את המקובל הקדוש זצ"ל.

שאלתי את רבי שמעון שליט"א על הידיעה בתורה של הסבא זצ"ל, למצוא את כל המראי מקומות. הוא עונה לי שבימים ההם לא היה לכל יהודי בבית ש"ס כמו בזמננו, המקובל הסבא הלך לבית הכנסת בבתי נייטין, ישב ויגע בתורה בש"ס שהיה בבית הכנסת. כמו כן היה לו חדר במירון מעל המערה ששם כתב את רוב מאמרי רשב"י.

הוא מספר שבשנה שהוא חיבר את הספר, הוא היה במירון בשנת 'עני ולבי שם כל הימים' (תרפ"ג), מל"ג בעומר עד אחרי חג מתן תורה חג השבועות, ומכ"ה אלול עד אחרי יום טוב חג הסוכות. ועל כוחו דרשב"י, מרן החזון איש כותב לו במכתב, 'על דבר שאלתו למדות הכוחות החיצוניים, זה יכולים רק קדושי עליון כרשב"י וחבריו'.

שנזכה להידבק בתורת הרשב"י בנגלה ובנסתר, כמו שרשב"י בקש כמבואר במסכת גיטין (סו), אמר רבי שמעון, בני שנו מדות, ופירש רש"י, לימדו תורתו. בקרוב ממש יצא בס"ד מהדורה חדשה של הספר 'מדות רשב"י', כדי שכל יהודי יוכל לקנות את הספר. שנזכה כבר בס"ד בזכות לימוד התורה בנגלה ובנסתר, לגאולה שלימה במהרה בימינו. אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - שבועות דף יט, כ"ב אייר תשפ"ה)

עיקר הלימוד במערה היה תורת הנגלה

השנה זכיתי לראשונה להשתתף בלי ל"ג בעומר במירון, בהדלקה של המשפיע הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א. הרבה דמעות נשפכו שם כמים. המשפיע רבי אלימלך שליט"א ביקש, שכל יהודי יקבל על עצמו קבלה טובה, כדי שההשפעות של ל"ג בעומר ילווה אותנו בס"ד לכל השנה כולה, ולכל ימי חיינו. חשבתי באותם רגעים לקבל על עצמי בל"ג חוק ולא יעבור, ללמוד זוהר הקדוש, כמו שרשב"י כותב (זוה"ק ח"ג קד): **'האי ספר הזוהר יפקוד ביה מן גלותא ברחמי'**, בזכות לימוד ספר הזוהר יצאו מן הגלות מתוך רחמים.

בשבת קודש הלכתי להתפלל בבית כנסת אחר, מבית הכנסת הקבוע שאני מתפלל בו. אחרי תפילת שחרית היה שם דרשה תורנית, חסידיית.

הדרשן הביא לשון של האלקטור בפי - האדמו"ר דהזקן, מרן הרבי הקדוש הבעל התניא זצוק"ל באגרות הקדוש (פרק כו) וכך לשונו: **'וגם באמת על כרחך עיקר עסקיהם במערה, היה תורת המשניות, ת"ר [שש מאות] סדרי שהיה בימיהם עד רבינו הקדוש. דאלו ספר הזוהר והתיקונים, היה יכול לגמור בב' וג' חדשים, כי בודאי לא אמר דבר אחד ב' פעמים'**.

כמובן שזה תניא שצריך ללמוד כמה פעמים בעיון, להבין מה מרן בעל התניא אומר. על כל פנים שמעתי דיבורים חדשים שלא ידעתי ולא הכרתי, ניגשתי לשאול כמה אנשים, האם הם יודעים מדבריו של בעל התניא, שרוב העיסוק של רשב"י במערה היה לימוד תורה בנגלה. אך לא, הם היו בטוחים שכל זמן שהותו במערה היה כל עיסוקו רק בתורת הנסתר.

ומאיך הגמרא במסכת יבמות (צו-צז), דאמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב (תהלים סא, ה) אגורה באהלך עולמים, וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים.

אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר. ואמר רש"י הקדוש, שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה - שיהיו שפתי נעות בקבר כאילו אני חי. אם כך יוצא רבותי, שכדי להתקשר עם רשב"י, צריך ללמוד גם תורת הנגלה של רשב"י, וגם תורת הנסתר, הזוהר הקדוש שזה כידוע לכל, תיקון גדול לנפש.

ביום ראשון אחרי שבת קודש, ל"ה לעומר, ניסיתי לברר כמה פעמים מוזכר רשב"י בנגלה בכל התורה כולה. ניסיתי לשאול כמה תלמידי חכמים, אך הם לא ידעו לענות. ורציתי גם לזכות למצוא הקשר בין דברי הרשב"י בנגלה בכל התורה כולה, לבין דברי הרשב"י בנסתר.

ואז נודע לי שיש ספר קדוש, 'מדות רשב"י', שחיבר המקובל הגה"צ רבי ישעיה אשר זעליג מרגליות זצוק"ל. התקשרתי לכל התניות, התקשרתי לסותרים של עתיקות, אך אין, הספר אזל מן השוק. התקשרתי לנכדו חביבו יבלחט"א הגאון רבי שמעון מרגליות שליט"א, ראש כולל מונקאטש בירושלים עיר הקודש, ובישר לי בשורה טובה ומשמחת, שהוא מעניק לי מתנה גמורה את ספריו של הסבא קדישא, 'מדות רשב"י', 'ביאור השיר בר יוחאי', 'הילולא דרשב"י'. על אף שאין להשיג את הספר בחנויות, ונשאר לו רק סט בודד, הוא העניק לי את זה ברוב טובו וחסדו.

בספר מידות רשב"י מוזכר כל המימרות של התנא האלוקי רשב"י

שנזכה
להידבק
בתורת
הרשב"י

שיחת הכנה לחג השבועות מפי המשפיע הרה"צ המקובל רבי יצחק משה ארלנר שליט"א

השיחה נמסרה לאברכי הכולל בירושלים עיה"ק במעמד 'לחיים' ראש חודש סיון תשפ"א

על ידי הקולות והברקים הרוחניים זכו להגיע לבחינת פסקה זוהמת

צריך ביאור טעם הנס שהיה בקבלת התורה, **וכל העם רואים את הקולות** (שמות כ, טו), ואמרו **חז"ל** (מכילתא) רואים את הנשמע, ולכאורה מה היה חסר אם היו רק שומעים הקולות ותו לא.

אמנם הענין שתכלית הבריה היה, שיהיו ישראל בבחינת **"אני אמרתי אלקים אתם"** (תהלים פב, ו), שיהיה האדם רוחני כמו המלאכים, וכמו שמלאכים אינם צריכים אזניים לשמוע, ויכולים לראות הנשמע, כך באו ישראל למעלת השלימות בקבלת התורה, עד שאף ראו את הנשמע.

ואיתא **בתנאי**, שיציאת מצרים הפרטית של האדם הוא, כי הנפש האלוקית נמצאת בגלות הגוף וצר לה שם מאד, וכמו ביציאת מצרים, כך גם ביציאת הנפש האלוקית ממצור הגלות צריך להיות באופן של בריחה, כמו שנאמר (שמות יד, ה) **"ויוגד למלך מצרים כי ברח העם"**.

אמנם יש מעלה גדולה מזו, והוא פסקה זוהמת, שאינו צריך בריחה מנשם הגוף, כי אם ביטול הגשם לגמרי ופסיקת הזוהמא שישאר כולו רוחני זך. ואל מעלה זו באו בקבלת התורה, כמו שביארו **צדיקים** הפוסק (שמות כ, טו) **"וירא העם וינועו"**, שהיה על דרך הוללות הנביאים הנזכר **באור החיים הקדוש** (פרשת אחרי), ופעמים תריבה הנפש מריבה גדולה וזה סוד הוללות הנביאים. פירוש, שהגוף הגשמי אינו יכול לסבול גילוי אור הנפש דקדושה, ומבקש למנוע ממנו הגילוי, וממנו נמשך שמתנענע האדם במקומו או שנופל תחתיו וכדומה, כמו חמר גמל הנזכר **בחז"ל** (עירובין לה), שכל אחד מושך לצד אחר, וקבלת התורה היה ניצוח, הנשמה גילתה את גשמיות הגוף וגבר עליה עד שפסקה זוהמת, ולכן פרחו נשמתם מהם, והוכרחו לטל של תחיה להחיותם.

אמנם אם אין הגוף יכול לסבול האור, מה הועיל הטל של תחיה להחיותם, והלא תיכף כשיחיו תחזור נשמתם ותפרח מהם כבראשונה, רק על כרחך שהיה הטל של תחיה משפיע גם על הגוף לזכו, שיוכל לסבול האור. ועל זה אמרו **בזה"ק** (ח"ג צ"ז ע"ב), **"וברדת הטל על המחנה לילה"** (במדבר יא, ט), **"ואימתי נחית האי טלא, כד קריבו ישראל לטורא דסיני, כדן נחת ההוא טלא בשלימ, ואדכי, ואתפסקת זוהמתן מנייהו, ואתחברו ביה במלכא וכנסת ישראל, וקבילו אורייתא"**. הרי מפורש שירד הטל ואדכי, פירוש שנטהרו על ידי הטל, והנשמות לא היו צריכים להיטהר כי אם הגופים, ואלו נטהרו על ידי הטל ופסקה זוהמת, באופן שיוכלו הגופים להכיל את אור הנשמה האלוקית.

ועבור זה היו גם קולות וברקים סיוע להפסיק הזוהמא, כי היו אלו קולות וברקים עליונים שהוציאו את ישראל מהגבלת החושים עד שנזדכך כל פנימיותם, וכמו שכתב **המהר"ל**, שלתכלית פסקה זוהמת באו בשמיעת קול השופר בהר סיני.

השאיפה בחג השבועות צריכה להיות לבוא לבחינת פסקה זוהמת

זו עבודת חג השבועות מידי שנה בשנה, עליה אמרו **בזה"ק**, שמתחדשת ירידת הטל על המחנה לילה בכל ליל שבועות, וצריכים לבקש ולרצות לבוא למעלת **פסקה זוהמת**, כי היא ברת השגה גם **בימינו** אנו, על כל פנים לפי הכלים שיש לנו בדורינו זה.

ובאמת זו רעה חולה וטעות גדולה שאנשים מקטינים השגותיהם ומסתפקים ברצון קטן, או שמגשמים לגמרי חס ושלום את כל הארת השבועות, ומשימים דעתם בתפילתם שיוכלו להבין הלימוד שלומדים או להיעשות למדן וכדומה, בו בעת אשר תכלית היום הוא 'פסקה זוהמת', להתדבק בעצמיות התורה עד שתפסק ממנו הזוהמא, וגם זוהמות רוחניות יפסקו ממנו שלא ירצה עוד להיות למדן ולהיות רב וכדו'... רק יבוא לאהבת ה' פשוטה בתכלית, כמבואר בארוכה **בחובות הלבבות** (שער אהבת ה'), שזהו תכלית קיום התורה ומצוותיה, לזכך הנפש עד שיבוא לשלימות אהבת ה', שיהיה כל מאווייו ורצונותיו לדבוק בו יתברך שמו ולעשות רצונו.

הקולות וברקים שיוכלים לזכות לזה גם בדורינו בחג השבועות

וכענין הזה גילה החזן **הקדוש מזאסלב תלמיד מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש**, כפי שסיפר הרה"ק **מקאמארא זי"ע**, שפעם אחת שבת החזן מזאסלב אצל **הרבי ר' אלימלך מליענסק זי"ע**. ובמוצאי שבת סיפר ממה שראו עיניו אצל מורו הבעל שם טוב הקדוש, וקם החזן על רגליו והעיד, שבעת שלמדו התלמידים תורה מפי הבעל שם טוב הקדוש **היו שומעים את הקולות והברקים של מתן תורה**, מפני שאותם הקולות לא פסקו.

ואין אנו מבקשים עתה שמיעת קולות וברקים כמו תלמידי הבעל שם טוב, כי אם לכוונת דברי **הב"ח** הידועים (או"ח סימן מז), להידבק בעצמות מקור מוצא התורה, אשר בעצם זהו בחינת השגת הקולות העליונים. **ולקולות וברקים כאלו יכול כל אחד להגיע גם בזמנינו**, בפרט בעיתים המסוגלים כמו בלימוד ליל שבועות, ואחר כך תפילת יום השבועות, שתשיג הנפש את הקולות הרוחניים הבוקעים מן השמים, ובפרט ההולכים בדרך החסידות, אשר תלמידי הבעל שם טוב הקדוש שמו דגש על דרכי זיכון הנפש וקירבתה אל האלקים כידוע.

לא די בפסקה זוהמתן בגשמיות רק גם ברוחניות יש להיזהר מזוהמת הגאווה והכבוד

הוא מוכרח להיות כן, שאין שום שינוי ביכולת האדם להשיג התורה ולדבוק בה, מפני שבודאי אם נתן הקב"ה את התורה לישראל נתן להם גם דרך להגיע אליה ולהשיגה, כמו הנותן שדה לחבירו נותן לו דרך, והתורה לא נשתנתה ועודה ממש כמו שהיתה ביום קבלת התורה, ואין המניעה רק מצד שהעולם מלא זוהמא וצריך מלחמה עצומה להכניע ולהפסיק הזוהמא, ואף כשכבר זוכה להכניע את החומר העב ומתחיל להתקרב אל התורה, נופל לזוהמא רוחנית שמביאו לידי גיאות ושאיפה להיות למדן, שיראו אנשים כח תורתם, וצריכים גייעות עצומות להכניע גם הזוהמא הרוחנית ולבוא לשלימות דביקות בתורה על דרך האמת, ומי שלא יבוא לשלימות המעלה, קאטש עפסעס... לפחות יתקרב אל הבורא עוד מעט.

ועל דרך צחות ידוע שבתי מדרשות ועסק התורה נמשל לתיבת נח, אמנם בתיבת נח היו ג' מדורים... וצריך להתאמץ שלא לשכון במדור הזבל של התיבה... רק להתעלות לדביקות אמיתית בעצם מקור מוצא התורה, ועצם מקור מוצא התורה הוא הבורא יתברך שמו חיי החיים, וכיון שדבוק בו יתברך בשלימות, ממילא הוא שלם באמונתו ובתורתו.

מאוצרות הפרשה והמועדים

וידבר ד' אל משה במדבר סיני כ' (א, א). נראה לי על דרך הרמז, דהנה **על הר סיני שם ניתנו כל סודות התורה ורזין דאורייתא**, ודבר ד' אל משה כל התורה, **וגילה לו כל הסודות העליונים**, והבחינה הזאת נעלמה ונתכסה מעין כל חי, עד אשר יבואו צדיקים ויעבדו את ה' באמת ובתמים, ויתקנו מעשיהם בכל הבחינות, ואז אליהם יגלה כל הסודות העליונים, לאומרים בבחינה זו כאשר ניתנה למשה רבינו עליו השלום בסיני.

וזוהו **וידבר כ' במדבר סיני** כ' **לאמר**, שיאמר בזאת הבחינה כמו בסיני. ואיהו צדיק יכול לאומרה בבחינה זו, ואמר הכתוב הוא הצדיק אשר זכה למדרגות האלו, דהיינו **באהל מועד, אהל** רמז ליראה, כמו שכל הדברים צריכים לכלי, ואהל הוא כלי להכניס בתוכו כל הצורך להכניס, כן כל התורה והמצוה צריך להכניס אל תוך הכלי, היא היראה. ומועד רמז לאהבה, שהוא לשון יום טוב, דהיינו אחר שיזכה ליום שכולו טוב שהיא אהבה.

(נועם אלימלך במדבר)

הדור ההוא שעמדו במעמד הר סיני, נזדככו ובאו למדריגות האבות הקדושים, כמו שאמרו, קיים אברהם אבינו כל התורה כולה. וכל ההתגלות האלקית היה, למען יבואו ליראת שמים לנכון, כמו שנאמר **למען תהיה יראתו על פניכם לבבלי תחטאו**. (תפארת שלמה שבועות)

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

מה כוחה של תוספת דקות לסדרי הלימוד

סיפר אדם שמחבר לתורה וללומדיה: יום אחד אני מקבל מכתב מאחת החברות שאני חייב להם 13,000 שקל, לא ידעתי מאיפה להתחיל לגרד את זה, בקושי אני מסיים את החודש, החלטתי להוסיף בסדרי הלימוד שלי עוד כמה דקות, ואחרי שאקבל עלי עול תורה יעבירו ממני את כל הדאגות המיותרות. ואכן, הגעתי לכולל אותו יום בשעה מוקדמת, ישבתי והתחלתי ללמוד מיד. לפתע נכנס החברותא שלי כולו שמח ומאושר ושואל אותי: "האם אתה מכיר מישהו נזקק?" לא הבנתי מאיפה הוא נפל עלי עם שאלה כזו, שאלתי אותו: "למה אתה שואל?" והוא ענה לי: "בדיוק קיבלתי ירושה של 130 אלף שקל... ואני רוצה לתת מעשרות של 13 אלף שקל למישהו שנוקד". והוא שואל אותי: "האם אתה מכיר מישהו נזקק?" הוא רואה אותי מופתע ולא מגיב, עם סימני הלב... הוא מיד שאל אותי: "הלו!! הכל טוב?" אמרתי לו: "אני בהלם, כיון שבדיוק עכשיו נפל עלי חוב של 13,000 שאני לא יודע מאין יבוא עזרי, ולא פחות ולא יותר אתה בא ואומר לי שקיבלת ירושה של 130,000 שקל, ואתה מחפש למי לתת מעשרות". הוא אמר לי: "תשמע, תראה לי את החוב, אז הוא 13,000 שקל, אז אני אתן לך את כל הסכום". בסיום הלימוד הלכתי לבית והבאתי לו את המכתב שנשלח אלי, מיד במקום הוא שילם זה מהחשבון שלו. ראיתי בחוש מה שחז"ל אומרים: "כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ".

הרבי - תלמד תורה והשידוך שלך יגיע

בחור חסיד, בן למשפחה ברוכה הוא היה הצעיר במשפחה, וכבר היה לחוץ, ובצדק. אחותו הגדולה ממנו, בת 27, מייחלת למצוא את זיווגה כבר כמעט עשור. וגם הוא כבר בתור, וכבר אינו צעיר, כבן 22. רוב חבריו כבר הקימו בתים בישראל, חלקם כבר עורכים חאלאקעים לבניהם, והוא עדיין באותו סטטוס - 'מצפה לישועה'... את ימיו ולילותיו הוא מעביר בין כותלי הישיבה, מנסה ללמוד משהו, אולם לא קל לו. לשוב הביתה זה גם לא נעים בעליל, מה יש שם מועד כמה זוגות עיניים כבויות, כאובות, מצפות, מייחלות, דומעות... ביום מן הימים, כשחש כי יגנוג גדה את הסאה, נשבר לבו בקרבו. הוא פנה אל מורו ורבו שליט"א, אחד מגדולי האדמו"רים בדורנו, נכנס לחדרו ופשוט החל לבכות בכי תמרורים. הרבי ידע היטב על מצוקת המשפחה, היטיב להבין את הסיבה לבכי, ובאופן נדיר ומפתיע - עצם לרגע את עיניו, ואחר כך פנה אל הבחור ואמר לו: "יתכן והכל תלוי בך, בידך הדבר!! מה?" קפץ הבחור, "תלוי בך?!!" מה אני יכול לעשות? הרי כבר עשיתי הכל. הכל. כל סגולה, כל תפילה, כל מה שהייתי יכול לעשות - עשיתי. מה עוד יכול אני לעשות - "!!" - השיב הרבי, "פשוט לעסוק בתורה. זה התפקיד שלך, זה מרחב הפעולה שלך. התורה היא מפתח לכל ברכה אלוהית והשפעה שמיימית. אם תשקע אל תוך לימוד התורה, אם תתאמץ להתמיד בה, אם תתמקד בקשר עם התורה - יפתחו שערי שמים בפניך בעזרת השם -!"

אמר הרבי, ונפרד מהבחור בברכה חמה. הבחור שב לישיבה, וכל הדרך גואים בו הרהורים. 'אני? ללמוד? והרי אני לא מסוגל... עוד מנעוריי אינני מצליח לשבת במקום אחד חצי שעה רצופה, ועל אחת כמה וכמה היום, כשאני אחד הבחורים המבוגרים בישיבה, אין לי חברותא, אני חי כזאב בודד וכעורער בערבה. שאני אשקיע בלימוד התורה? איך אני יכול? אני מסוגל בכלל!!' הוא מגיע לישיבה, ואת פניו מקדם ידיד ותיק. הוא מספר לידידו את אשר אמר לו הרבי, והלה אומר לו: "ראה נא, בקהילתנו יש מנהג לערוך לעתים לימוד 10 שעות רצופות. זה בוודאי לא קל, בטח לא עבורך, אבל אולי זו הדרך שתוביל לישועה..." - אמר הידיד, והותיר את הבחור שקוע בהרהורים, במלחמה בעומק הלב, בקרב אתינים בין יציריו... ואז הוא החליט. הוא יערוך סדר לימוד עשר שעות רצופות, לא פעם אחת - כי אם עשר פעמים. הוא לא מסוגל לעשות זאת מדי יום, ואז הוא יעשה זאת בתדירות - יום כן ויום לא, יום לימוד עשר שעות ויום מנוחה. ובורא עולם, נותן התורה, בוודאי יראה בעוניו... ביום הראשון, הוא מתיישב ליד הגמרא בשקיקה, בעיניים בוערות ובמבט נחוש. השעה הראשונה עוברת עליו כבתוך חלום, בשעה השנייה הוא צריך להתאמץ, בשעה השלישית הוא כמעט נשבר, אולם בשעה הרביעית - לפתע חש התרוממות הרוח פושת בנשמתו, פתאום הרגיש תחושה עילאית נפלאה, אותה לא חווה שנים ארוכות. התחושה הזו הולכת ומתחזקת, לבו מתמלא אושר וסיפוק עם כל דקה שעוברת, עד שעשר השעות מסתיימות להן - והוא כלל לא שם לב... אושר מציף את לבו, תענוג רוחני עילאי. הוא חש כמו מנצח השב עטור תהילה מהקרב המסובך בעולם, וזאת למרות שאיש טפח על שכמו. עוד באותו ערב קיבל 'זריקת עידוד' מבורא עולם, כאשר אמו בישרה לו על הצעת שידוך חדשה לאחותו. זה לא מובן מאליו, בגיל 27 יש לעיתים חודשים ארוכים של יובש מוחלט, כנראה הלימוד שלו הזיז משהו... הוא המשיך במתכונת שקבע לעצמו, ימי ראשון שלישי וחמישי יוחדו ללימוד עשר שעות רצופות,

ימי שני רביעי וששי למנוחה. ואז, הנס הגדול התחולל, כפי שאותו בחור סיפר לנו בעצמו: ימים ספורים לאחר היום העשירי, זה קרה. לאחר כמעט עשור של ציפיה, לאחר כל כך הרבה תפילות וסגולות - כנראה מה שניצח זה היעשר כפול עשרי שלי. הנה כי כן, אחותי עומדת בשעה טובה להקים בית, קריאות הימזל טוב! נשמעות מכל עבר, הבנתי שעשיתי משהו בכוחותיי הדלים.!! כשוך הדי השמחה, קיווה כי הכלל 'אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים' יפסח עליו... והחל ללמוד סדרי לימוד שעות רצופות לזכות עצמו, לישועתו שלו. וגם הפעם הישועה לא איחרה לבוא, בחלוף תקופה גם הוא בא בברית האירוסין, וכעבור מספר חודשים הקים בית נאמן בישראל!! "ואם נראה לכם שהרווח הגדול הוא הישועות הנפלאות אותן זכיתם לראות - טעות בידכם!!" - מספר לנו גיבור המעשה, "בוודאי שאין מאושר ממני על הזכות לקרב את הישועות של אחותי ושל... אולם הרווח הגדול הוא משהו אחר - הרווח הגדול הוא, שלפתע קיבלתי חש טעם חדש בלימוד התורה. שערי התורה נפתחו בפניי, התחלתי לחשוך בלימוד התורה, לרצות ללמוד, להבין היטב, לקנות את התורה. בעבר נחשבתי לטיפוס רחפן ודברן, שלא מסוגל ללמוד שעה רצופה, לא מתחבר לזה. והנה, פתאום, בגיל 22 פלוס, אני פשוט אוהב את התורה, שואף לגדול ולצמוח בה. זה הרווח הגדול עוד יותר, רווח אשר לא יסולא בפז!!" [לקראת שבת מלכתא - הרב אשר קובלסקי]

קבע עיתים לתורה וקיבל יותר הנכסה בפחות עבודה

מספר ר' אהרון: הייתי אז בבית המדרש. זהו מקום טבעי של כל היודי, וגם של. באותו זמן בו הייתי בבית המדרש, חגגו שם סיום מסכת. הסיום הזה עורר בי אי אילו נימים של קנאת סופרים, כי זה היה סיום שייך רק לתלמידי חכמים מופלגים, או לאיזו קבוצה נבחרת, שקיבלה על עצמה ללמוד מסכת. זה היה סיום של הרבה חברים מהקהילה, שקיבלו על עצמם ללמוד לפי סדר מסוים. אני יודע שזה מקובל בהרבה מקומות. יש קהילות שהנהיגו ללמוד מדי יום עמוד של גמרא או של דף, או עמוד במשנה ברורה. יש כל מיני מסלולים וכל מיני מקצועות, וכל אחד, אם הוא רק רוצה, יכול ללמוד מה שליבו חפץ. ואני, חפצתי. באמת חפצתי, אבל עד אותו סיום, לא הבשיל אצלי הרצון לכדי החלטה. אני מוצא את עצמי בין חתני הסיום הנרגשים, מקבל גם כן מהכיבוד שהם מגישים לכבוד גומרה של תורה, והטעם המתוק של העוגה קצת חמוץ לי, מפני שבסתר ליבי אני יודע, שבעצם גם אני הייתי יכול לערוך סיום. והנה אני פוגש בידדי, יהודי הטרוד בנייניי חיה וכלכלה, במשג שגנוג שלי, ואני שואל אותו, בהרבה יותר מקורטוב קנאה: "גם אתה מסיים?" והוא אומר לי, "לא. סתם נקלעתי הנה, אני ממש לא מבין מה אני עושה פה". ואני יכול לשמוע את הצער שלו, שמשקף את הצער שלי. "גם אני לא מבין", אני עונה לו, "אבל בעצם אין שום סיבה שבפנים הבאה לא נהיה גם אנחנו חלק מהאירוע. מה דעתך לייסד שיעור, ולהתחיל ללמוד את המסכת הבאה?" שנינו עסוקים בפרנסה, לשנינו קשה להקדיש את הזמן, אבל בסייעתא דשמיא אנחנו נותנים כוח אחד לשני, ומחליטים שהפעם באמת. "מי ימסור את השיעור?" הקב"ה עוזר, וכשאנחנו יוצאים מבית המדרש, אנו פוגשים באברך תלמיד חכם, ומציעים לו להיות מגיד השיעור שלנו. הוא מסכים, וברגע זה נחנך שיעור שיימסר בעיצומו של יום, בשעה שתיים בצהריים. מאז, בשעה זו אני יוצא ממקום עבודתי, הולך למקום עבודתי של חברי, ושם אנחנו נפגשים עם המגיד שיעור, ולומדים יחד כארבעים דקות. ארבעים דקות של גן עדן בתוך העולם הזה. הסיפור יכול להיגמר פה, אבל יש לו המשך: הקב"ה הראה לי כמה הוא אוהב את השיעור החדש שלנו. זה לא שלא הייתה לי קביעות עיתים עד היום, למדתי בכל יום בערב, אבל ביום - זה היה חידוש. עד לפני זמן מה הייתי עובד קשה, ומייחל להרווחה. במשכורת לא סיפקה אותי. והנה, תקופה קצרה מאז שהתחלתי את השיעור קיבלתי טלפון מיהודי שמעוניין שאעבוד בשבילו, ומדובר בעיסוק הרבה יותר קל, עם משכורת גבוהה משמעותית! אני חשבתי שאני מוריד מאפשרויות הפרנסה למען לימוד התורה, אבל למעשה קרה בדיוק ההפך. בזכות לימוד התורה, הגיעה ברכה בפרנסה [סיפור מעלון השגחה פרטית]

קיבל ללמוד תורה אם יוושע בפרי בטן ואכן נושע

אברך שלא זכה עדין לפרי בטן זה שלושים שנה, הם התחננו בתפילה שבורא עולם יפקוד אותם ברחמי. במיוחד ביום פורים הם התפללו שאז הילדים בולטים בכל פינה וגם הם רצו לזכות. יום פורים היה קשה להם הם טסו לאנגליה ליום פורים לחוג אותו בשקט. בעל בית המלון הבחין באורח שבא מיישראל, כי הרבה דמויות הויל מעיניו בעת התפילה. לאחר התפילה תפס איתו שיחה ובמהלכה נפתח ליבו והוא שח לו את הסיבה שלשמה עזב את הארץ. קשה לו לראות את המולדת פורים המלאה בילדים והוא עדין לא זכה, והוא שלושים שנה מתפלל ועדיין לא נענה... בעל המלון הקשיב לדברי האברך והביע פליאתו: "מה לכם להצטער כל כך, אם שלושים שנה לא נולדו לכם ילדים, הרי שאין שום סיכוי שזה יקרה, הפסיק לחשוב בנושא הזה ותמשיכו את החיים הלאה בשמחה". השיב לו האברך "מי שלא עבר את זה לעולם לא יוכל להבין זאת". כשעה לאחר מכן שח בעל המלון עם אשתו על אותו זוג שהגיעו מארץ הקודש רק כדי להימנע מלראות את שמחתם של ילדי ישראל, והוסיף בעל המלון וסיפר לה על תגובתו שאמר "אם שלושים שנה לא נענית, הרי שאין כבר תקווה", ושיראה לשמוע בדברים אחרים. אשתו הצדקת כלל לא הסכימה עימו, היא אף גערה בו שהוא ייאש אותו, והרי אין ייאוש אצל יהודים, היה עליך לעודד ולחזק, ולא להכניס בהם אכזבה וייאוש שלעולם לא יהיו להם יותר ילדים! והבעל התעקש ואמר "הרי זה המצב לאשורו! עדיף שישלמו עם המצב ולא יחיו בצל תקווה שאין בה ממש". וליסיום דבריו דפק עק ידו על השולחן ואמר לאשתו "באם לזוג הזה יהיה בן, אני מבטיח לתת לך את כל אשר תבקשי!". "אם כך" אמרה האישה, "מבקשת אני ממך באם בעזרת השי"ת ייוולד לזוג בן, נסגור ונמכור את כל הביזנס שלנו פה ונעלה לארץ ישראל שם תיכנס לכולל ותלמד תורה כמו כל אברך בן תורה. ובקשר למצבנו הכלכלי, יש לנו ב"ה יכולת לפרנס גם את כל הנכדים ואף לתת לכל אחד מהם דירה..." חיים הבעל על תמימותה של אשתו ואמר "מסכים ומוכן!" אך כעבור רגעים ספורים, נשכח הדבר מליבו. אולם האישה הצדקת לא שכחה את הבטחת בעלה, ובמשך כל הפורים הרטיבה את ספר התהילים בדמעותיה והתפללה לבורא עולם שיפקוד את הזוג בזש"ק. תפילתה הרקיעה שחקים, ולתקופת השנה קיבל בעל המלון טלפון, שלאותו אברך ששהה אצלו במלון שנה שעברה נולד בן והברית אמורה להקיים... פורים! האברך נשמע על כך שמח, ואכן הברית נערכה ברוב פאר והדר והשמחה עלתה עד לב השמים. לאחר פורים, פנתה בעלת המלון בלונדון לבעלה שיקיים את הבטחתו מאשתקד, לחסל את כל הרכוש הרב שצבר, למכור את הנכסים ולעלות לארץ הקודש, להיכנס לכולל ולשבת ללמוד תורה כפי שהבטיח. הבעל שלל את הרעיון לחלוטין, ולא היה מוכן לזה כלל וכלל. לבקשת אשתו, שלח אל מור שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל שאלה ובה כתב את כל השתלשלות הדברים, והוסיף שהוא מוכן להחזיק ולממן כולל אברכים שילמדו כל היום ובכך לפוטרו מלקיים את הבטחתו. תשובתו של ר' חיים הדהימה אותו ואת כל בני משפחתו, ר' חיים השיב לו "הקב"ה הפך כל סדרי בראשית וזכונת תפילותיה של אשתך העניק בן זכר לזוג שהיו עקרים בטבע, והכל כפי שזכונת לבשבת במנוחה באותה שנה תורה וללמוד מתוך שמחה, ואתה מנסה להפוך קערה על פיה להחליט מהלך ע"י החזקת כולל אברכים בלבד?" נענה הבעל לאשתו, סגר וחיסל את כל עסקיו שבמדינת הים, עלה לארץ הקודש ופתח כולל לאברכים חשובים, וישב ללמוד תורה כאברך צעיר מן המניין מתוך שמחה והתלהבות.

[א] חייב אדם בכבוד רבו ויראתו יותר משל אביו כי אביו הביאו לחיי עולם זה ורבו מביאו לחיי עולם הבא, אם אביו הוא רבו מובהק יקראנו אבי ולא רבי :
 [ב] כל שרוב חכמתו ממנו זה נקרא רבו מובהק וכל זמן שרבו המובהק קיים אם קובע התלמיד מדרש ויושב דורש ומלמד שלא ברשות רבו אף על פי שהוא מדינה אחרת הרי זה כחולק על השכינה אבל מותר לחלוק עליו באיזה פסק או הוראה אם יש לו ראיות והוכחות לדבריו שהדין כן דכל שהוא דרך משא ומתן שרי ומיהו לא יחלוק בדרך החולקים לנצח אלא אומר ראיותיו ואם ישירו בעיניו מוטב ואם לאו ישתוק וכן לכתוב לעצמו ראיותיו אף שהם כנגד רבו מותר אבל לכתוב פסק או הוראה נגד רבו ומוסר לאחרים אסור ואם נחלקו החכמים ועמדו למנני לא ימנה כנגד רבו עם החולקים עליו וכל זה בחיי אבא לאחר מותו מותר לחלוק עליו ולפסוק כפי סברתו ולעשות מעשה אף שהוא כנגד רבו אבל לא יאמר רבי היה אומר כך ואני אומר כך שזה מבזה את רבו אך יוכל לכתוב סברת רבו וראיותיו ויכתוב עליו דברי עצמו וראיותיו אף על פי שהם סותרים כי הוראה דבריהם יבחר וכן עשו כל הראשונים ועל הכל יהיו דבריו לשם שמים והרשב"י שאמר על רבי עקיבא שנראים דברי מדבריו כתב החיד"א ששם מדובר באגדה ודברי אגדה מותר לחלוק דדווקא בהלכה למעשה שעושה נגד רבו אסור וזה זולזל לרבו ופשוט עכ"ל ואין נראה ששם היה להלכה אלא ר"ע לא היה רבו המובהק של רשב"י [הרמב"ם כותב מפורש שרשב"י היה תלמיד מובהק של ר"ע אלא של בפניו שרי]
 [ג] כל העושה מריבה עם רבו המובהק כעושה עם השכינה וכל המתערעם עליו והמהרהר אחריו כאלו מתערעם ומהרהר אחר השכינה והאי איסורא דמהרהר לאו במחשבה אלא הכוונה בזה לומר שהוא מדבר ומחפה עליו דברים :
 [ד] אסור לקבוע עצמו להוראה להורות בקבע אפילו רחוק מרבו המובהק מהלך כמה מילים אלא אם כן נתן לו רבו רשות ואם נתן לו רשות יכול להורות אפילו בפניו ויש אומרים דלפניו ממש אסור ולא מקרי הוראה אלא כשמורה על מעשה שאלו לפניו אבל אם שאלו אותו הלכה שאינה לענין מעשה יוכל לומר מה שבדעתו ואפילו אם מורה על מעשה אינו אלא בדבר שיש בו חידוש לשואל אבל בהוראה ידועה שפשוטה לכל כגון נותן טעם לפנים או לבטל איסור בששים וכיוצא מותר אפילו בלי נטילת רשות ויש מי שכתב דכל הכותב בספרים מפסקי הגאונים יוכל להורות בלי נטילת רשות רק לא יורה דבר מלבו ולא יסמוך על עצמו לדמות מלתא למלתא ובסה"ק מקבציאל העליתי דכל דין שפסקו מרן ז"ל בשה"ט שקבלנו הוראותיו יכול להורות בלי נטילת רשות ולאפרושי מאיסורא כגון שרואה אדם עושה איסור יכול לומר לו שהוא אסור בפני רבו שבכל מקום שיש חלול השם אין חולקין כבוד לרב :

[ה] אסור לתלמיד לקרות לרבו המובהק בשמו בלבד לא בחייו ולא במותו אלא יאמר רבי פלוני ואפילו לקרות לאחרים ששם כשמו אסור אם הוא שם פלאי שאין הכל רגילין בו :
 [ו] לא יתן שלום לרבו המובהק ולא יחזיר לו שלום בדרך שאר העם אלא שוחה לפניו ואומר לו ביראה ובכבוד שלום עליך רבי ואם נתן לו רבו שלום אומר לו שלום עליך רבי ומורי :
 [ז] לא יחלוץ תפילין לפני רבו המובהק ולא יסב לפניו אלא יושב כיושב לפני המלך ולא יתפלל לפניו ולא לאחריו ולא בצדו ממש וכל שכן דאסור לילך בצדו וחוצץ לארבע אמות הכל שרי ולא ישב לפניו עד שיאמר לו שב ולא יעמוד לילך עד שיטול רשות ממנו וכשיפטר מלפניו לא יחזיר לו אחריו :
 [ח] לא ישב במקומו ולא יכריע דבריו ולא יפתור דבריו אפילו במילי דעלמא וחייב לעמוד מפניו משיראנו מרחוק מלא עיניו עד שיתכסה ממנו או עד שישב ואפילו היה רבו רוכב צריך לעמוד מפניו דחשיב כמהלך וכל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו :
 [ט] ראה רבו עובר על דברי תורה אפילו איסור דרבנן אומר לו כך למדתנו רבינו ובשמוכיר את רבו תוך י"ב חדש צ"ל הכ"מ ואם רק בפני רבו הוא בכלל כל משנאי אהבו מות אלא יסתלק משם וירוק או יבלענו בכסותו ויש מתירין ברוק בעלמא ואין אוסרין אלא בכיחו שהוא דבר שיוצא מגופו בכח וצריך לחוש לדברי האוסרים אפי' ברוק בעלמא :

[י] כל אלו הדברים שאמרנו שצריך לכבד בהם את רבו לא נאמרו אלא ברבו מובהק דוקא שרוב חכמתו ממנו אם מקרא מקרא ואם משנה משנה ואם גמרא גמרא אבל אם אין רוב חכמתו ממנו אינו צריך לכבדו בכל אלה הדברים שאמרנו אבל עומד מלפניו משיגיע לארבע אמותיו וכן נכון נמי כשמוכיר שמו יאמר רבי פלוני :
 [יא] אף על גב דאמרין דחייב לעמוד בפני רבו אף על פי שאינו רבו מובהק מכל מקום אם זה רבו שלמדו מן אלי"ף ב"ית עד גמר התנ"ך אבל לא למדו גמרא ותורה שבעל פה מפני שמלמד זה אינו יודע ללמוד גמרא והלך זה התלמיד ולמד גמרא לפני רב אחר ונעשה תלמיד חכם חשוב אינו חייב זה בתלמיד לעמוד לפני זה המלמד אף על פי שלמדו כל המקרא כולה יען כי זה המלמד נחשב עתה לגבי זה התלמיד חכם לעמא דארעא ואיך הוא שהוא חכם ובעל הוראה יקום מפניו כי יזילתא לתלמיד חכם לקום בפני הדיוט וכל שכן אם זה המלמד שלמדו כל המקרא כולה לא למדו בתנא אלא לימדו בשכר דמחמתן כן נמי בציר ליה יקריה על כן אינו קם מפניו ומכל מקום ראוי לעשות לו הידור ולהגות בו איזה כבוד

והכי הוי סוגיין דעלמא והלומדים תנ"ך ומעט מדרשי רז"ל באגדה לפני מלמדי תינוקות ויוצאים לשוק לעסקים ואין לומדים יותר דנמצא זה האדם כל חכמתו וידעתו בתורה או רובה הוא מן המלמד הזה חשיב המלמד ההוא רבו מובהק וחייב להגות בו כל הלכות רבו מובהק שכתבנו דעל זה כתב מרן ז"ל בשה"ט בדיון רבו מובהק שרוב חכמתו ממנו אם מקרא מקרא ואם משנה משנה ופשוט :
 [יב] כתיב מפני שיבה תקום והדרת פני זקן והיינו שיבה אדם שהוא בן שבעים שנה וזקן זה החכם שקנה חכמה וגם הנשים חייבין במצוה זו לקום מפני הזקן ומפני החכם ואפילו אם הזקן עם הארץ צריך לקום מפניו ובלבד שלא יהיה רשע ולכן אלו הבריונים שיועד בהם שאין מתפללין בכל יום ואינם מניחין תפילין אינו חייב לקום מפניהם כלל כי על זקן כזה לא צוהה התורה לכבדו ואף על גב דכתבנו שחיוב מצוות עשה לקום מפני זקן היינו בן שבעים שנה כל זה הוא כפי דברי הפוסקים הפשטנים אבל לפי ד' רבינו האר"י ז"ל צריך לקום בפני הזקן מן הששים שנה ומעלה וצריך להזהר בזה כי דבריו נאמנים על פי הסוד דברי אבן חיים : [המחמיר תבוא עליו ברכה, הוראה זקן או תלמיד חכם עולה לאוטובוס בתוך ד' אמותיו חייב לתת לו את מקומו שהרי אינו יכול לשבת עד שישוב התלמיד חכם או הזקן אם ספק אם הזקן בגיל 70 יש להחמיר שספק תורה להחמיר]

[יג] מאימתי חייב אדם לקום מפניהם משיגיעו לתוך ארבע אמותיו עד שיעברו מכנגד פניו או ישבו ואם רוצה לקום מפני הזקן או החכם קודם שיגיעו לתוך ארבע אמותיו אינו רשאי ויש להסתפק אם נכנסו החכם או הזקן לבית הכנסת או לחצר המוקף אי אמרינן כל הבית חשיב כארבע אמות וחייב לקום אף על פי שהם באו וישבו רחוק מן האדם היושב שם יותר מן ד' אמות או דילמא גם בזה יש דין ד' אמות הנזכר ונראה לי כיון דהוי ספיקא דאורייתא אולין לחומרא וצריך לקום מפניהם אף על פי שישבו רחוק ממנו מיהו אם הוא יודע שהם באים להתקרב לישב סמוך לו לא יקום מפניהם אלא עד שיגיעו לתוך ארבע אמותיו : [אין צריך להחשיב כל הבית כד' אמות אלא רק כמגיע לד' אמותיו אבל אביו או רבו מובהק צריך לעמוד כמלא עיניו] ואם האדם יושב בביתו למעלה באכסדרה שהיא גבוה ורשות בפני עצמו והזקן או החכם נכנסו לחצר וישבו למטה סמוך לאכסדרה ולא עלו למעלה לאכסדרה אינו חייב לקום כיון דהוא יושב ברשות בפני עצמו אין זו קימה שיש בה הידור אבל אם הוא יושב בביתה אשר באמצע בית הכנסת והם הולכים למטה בבית הכנסת וקרובים לבימה יקום מפניהם כיון שדין בימה אשר בבית הכנסת קיימא לן דבטילה היא לגבי בית הכנסת ואינה נחשבת רשות בפני עצמו בענין הצירוף כמו שכתבנו בהלכות בית הכנסת :

[יד] אפילו אם החכם או הזקן רוכבים בין על בהמה בין בעגלה צריך לקום מפניהם והתורה הזהירה שאסור לעצום עיניו מן החכם או הזקן בעודנו רחוק ממנו כדי שלא יקום לתוך ד' אמותיו :

[טו] אפילו בשעה שעוסק בתורה חייב לעמוד בפני החכם או הזקן ואפילו בבית הכנסת ואפילו בשעת תפילה כשקורא זמירות ויצר וקריאת שמע שזהו כבודו יתברך כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד לפני החכם והזקן [והוא הדין אם מברך ברכת המזון] מיהו אם העומד הוא סגי נהור נסתפק בזה נחלת צבי והניח בצ"ע ובודאי צריך לקום דספק תורה להחמיר וכל שכן בהא דהסברה נוטה שיקום :

[טז] ונכון לחוש ולקום מפני אשת חבר [מצווה לקום מפני אשת חבר אפילו לאחר פטירת בעלה מדרבנן ולכבדה וכן אשה חכמה בתורה או בת 70 ומעלה חייבים לקום מפניה] ובברכי יוסף כתב שרבינו האר"י זצ"ל כתב דאין חיוב לעמוד לפני אשת תלמיד חכם וגם לא לעשות לה הידור ואנא עבדא לא ידעתי היכן ראה הרב ז"ל דבר זה בדברי האר"י ז"ל דבשער המצוות כתב וז"ל ובאשה נאמר ויראת מאלהיך יראה בלב ואין צריך לה לא קימה ולא הידור עכ"ל ודבריו אלו קאי על אשה זקנה ואשה חכמה אבל אשת תלמיד חכם חיוב קימה גה הוא משום כבוד בעלה שהיא כגופו וחשיב כאלו הם קמים בפני בעלה וזה פשוט ודע דאפילו מאן הסוברים אשת חבר כחבר לענין זה מכל מקום מודה דלא אמרינן אשת זקן כזקן דכבוד תורה שאני וזה פשוט וברור ;

זהר הקדוש מתורגם אשרי לומדי התורה

אָמֵר, (ישעיה כו) יִשְׁפְּלֶנָה יִשְׁפְּלֶנָה עַד אֶרֶץ גִּוִּי. וְבֹא יִרְאָה, בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל הָיוּ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, לֹא נִמְצָא בִּידֵיהֶם חָטָא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְהוֹ, מְשׁוּם שְׂאוֹתֶם הַקְּרָנוֹת שֶׁהָיוּ מְקַרְבִּים בְּכָל יוֹם הָיוּ מְכַפְּרִים עֲלֵיהֶם. עֲקֹשׁוּ יִשְׂרָאֵל גֵּל מִן הָאֶרֶץ [ואין מי שְׁמִכְפֵּר עֲלֵיהֶם, הַתּוֹרָה מְכַפֶּרֶת עֲלֵיהֶם וּמַעֲשִׂים כְּשֵׁרִים, מְשׁוּם שֶׁהַשְׂכִּינָה עִמָּהֶם בְּגִלּוֹת, וְכִי שְׂאֵינוֹ מְסַתְּפֵל בְּדַרְכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרָדָה הוּא, גִּוִּרִם לְשִׁכְנָה לְהַכְעֵב בְּתוֹךְ הָעֵפֶר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (ישעיה כו) יִשְׁפְּלֶנָה יִשְׁפְּלֶנָה עַד אֶרֶץ גִּוִּי. אָמֵר רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן מִי שֶׁשִּׁמְשֵׁדֶל בְּתוֹךְ וּבְמַעֲשִׂים כְּשֵׁרִים, גִּוִּרִם לְקִנְיָת יִשְׂרָאֵל לְהָרִים אֶתֵּשׁ בְּתוֹךְ הַגִּלּוֹת. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל אוֹתֶם שֶׁשִּׁמְשֵׁדֶלִים בְּתוֹרָה זְמִינִים וְלִילּוֹת. [בראשית דף קצא.]
 לִפִּי הַזֶּהוּר עַץ הַדַּעַת הִיא עֲנִיבִים
 בֹּא רֵאָה, אֲדָם הָרָאוּשׁוֹן, אֲשֶׁתּוֹ חֲסָהָ לֹא עֲנִיבִים וְנִרְמָה לוֹ מִיָּת וְלָכֵל יִשְׂרָאֵל וְלָכֵל הַעוֹלָם. לֹחַ בֹּא לְעֲנִיבִים הַלָּלוּ, וְלֹא נִשְׁמֵר כְּרָאוֹי, מֶה כְּתוּב? [בראשית ט] וַיִּשְׁתֵּךְ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֶהֱלָה, בְּהִיא. בְּנִי אֶהְרֹן שְׁתֵּי יַיִן מִקֶּה, וְהִקְרִיבוּ קֶרֶבֶן בָּאוֹתוֹ הַיַּיִן וּמִתּוֹ, וְהָרִי נִתְבָּאָר. וּמִשּׁוּם כֵּן כְּתוּב (דברים לב) עֲנִיבִי עֲנִיבִי רוּשׁ אֲשִׁפֶּלֶת מִרְלַת לְמוֹ, מְשׁוּם שְׂאוֹתֶם הָעֲנִיבִים גִּרְמוּ אֶתֵּזָה.

אמרי חז"ל : כתב הבעל שם טוב במדבר פרשת במדבר במדבר רבה (במדבר רבה ג', א') הקרב את מטה לוי, הדא הוא דכתיב (תהלים צ"ב, י"ג) צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון יגשה וגו', כי הנה יש שני מיני צדיקים, ושניהם צדיקים גמורים, אך החילוק ביניהם, האחד הוא תמיד בדביקות ה' יתברך, ועושה עבודתו המוטלת עליו, והוא צדיק רק לעצמו ולא לזולתו, כלומר שאינו משפיע מצדקתו לאחרים, וזהו הנמשל לארז שאמר רבותינו ז"ל (שם במדבר) שאינו עושה פירות, שהוא צדיק רק בפני עצמו, ואינו עושה פירות שיחזיר אחרים למוטב ויפירו וירבו צדיקים בעולם, זה אינו עושה, אלא לעצמו ישנה ומרבה שכו, אבל הצדיק השני הוא נמשל לתמר העושה פירות, וזהו כתמר יפרח, כלומר שהוא מוציא יקר מזולל, ומפריח ומרבה הטוב בעולם, וזהו שאמר רבותינו ז"ל (ברכות ל"ד ב) במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים וכו', רצה לומר שזה הצדיק המכונה הנזכר הוא הנקרא בעל תשובה, פירושו, שהוא בעל ואדון אל התשובה, כי הוא החזירם למוטב ורבים השיב מעוות, וגרם תשובה בעולם, שכו כפולה משכונת הרבה יותר מצדיק הראשון הנ"ל, אף שגם הוא צדיק גמור :

העלון מוקדש להצלחת יהונתן ושילת חדר ובני ביתם: שה' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך כן הפסוק בניך כשתלי זיתים סביב לשולחן

והאלים

כאזכר
תשפ"ה

יושב

לע"נ יעקב זאב בן צבי

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

כאיש אחד

ביחד למספר אחד כולל, את בני שבט לוי ציווה הקב"ה לא להכניס למנין הכולל אלא להשאיר אותם רק במנין השבט בלבד. אבל למה נעשתה החלוקה הזאת? למה לא נכללו בני שבט לוי במנין הכולל של עם ישראל?

ולמרות שהשאלה היא שאלה שכבר עמדו עליה מפרשים רבים, הרה"ג ר' נתן צבי פינקל זצוק"ל אומר שמה שקשה היא לא העובדה שהם לא נמנו עם כל ישראל, אלא הציווי המפורש שלא למנות אותם. הוא אומר שמנין שבט לוי היה שונה, שם נמנו מבין חודש ומעלה בעוד בשאר השבטים נמנו רק מגיל עשרים. לכן, אי אפשר אחר כך למנותם ביחד כי זוהי לא אותה הספירה. אם כן, למה היה צריך ציווי מיוחד שלא לכלול אותם?

מביא הגרנ"צ פינקל את פירוש רש"י: "צפה הקב"ה שעתידיה לעמוד גזירה על כל הנמנים מבין עשרים שנה ומעלה שימותו במדבר אמר אל יהיו אלו בכלל לפי שהם שלי שלא טעו בעגל", ומבאר על פי זה שבאה התורה ללמד אותנו כי כאשר נגזרה הגזירה על הכלל כולו, אין היא חלה רק על אלו הראויים להיענש, אלא כל מי שנכלל באותו הכלל: עיר, ארץ או ציבור מסוים – הרי הוא בכלל הגזירה. לפיכך, אם היו בני שבט לוי נמנים במנין אחד עם כל ישראל, היו אף הם בכלל הגזירה למות במדבר. לכן ציווה הקב"ה למנות את שבט לוי בנפרד, וחזר על הציווי

כולם מכירים את הסיפור המפורסם הרה"ג ר' חיים קנייבסקי זצוק"ל, שכאשר למד על סימני הטהרה של החגב ורצה לראות במו עיניו איך ההלכות הכתובות נראות במציאות, משמים זימנו חגב שינחת על עדן החלון שלצידו. שר התורה בחן את החגב מקרוב, הסתכל על כל הסימנים וראה איך כל הפרטים מסתדרים עם הלימוד שזה עתה למד, וכשסיים לבחון את החגב, החגב פשוט עף משם.

לחגב, שהוא החרק היחיד שכשר לאכילה, יש תכונה מאוד מיוחדת. בתנאי מחיה רגילים, זאת חיה שחיה לבד, פעילה בעיקר בשעות הלילה ואוכלת מהמזון הנמצא בסביבתה. אבל כאשר נוצר מצב של שפע מיוחד, מתחילה תופעה מפתיעה אצל החגבים. הם מתקבצים בלהקות ענק, משנים את דפוסי ההתנהגות, ואפילו המראה שלהם הוא כבר לא הירקרק – חום הרגיל, אלא הופך להיות צהוב – שחור כשמבנה גופם גם משתנה. הם מפיסיקים לחיות בלילה ומתחילים לנוע כלהקה בשעות היום ולאכול במשך את כל התבואה עליה הם נוחתים עד שמכלים אותה לגמרי. ואם התיאור הזה נשמע מוזר – החגב כשהוא פועל בצורה כזאת והופך ללהקה נקרא ארבה, בדיוק כמו הזה שהכה במצרים. לחוקרים אגב, לקח הרבה מאוד זמן להבין שמדובר בעצם באותה החיה.

בפרשתנו מצווה משה לערוך שוב מנין של עם ישראל, אך למרות שכל שבט נספר בנפרד ואחר כך נמנו כולם

שאלת השבוע

כתוב בפרשה:

"וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אֶהֱרֹן וּמִשֵּׁה ... וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֲלֶעָזָר
וְאִיתָמָר"

למה מתחיל הכתוב בתולדות אהרן ומשה,
אך בפועל מביא רק את בני אהרן?

בין הפותרים נכונה יוגרל בעז"ה פרס.

תשובות יש לשלוח למייל 4663MR@GMAIL.COM

ובדיוק כמו החגבים שעליהם הרבה הגר"ח קנייבסקי
צחק"ל ללמוד, ועליהם הוציא את הקונטרס "קרני
חגבים", כך היו נראים ציבור בני התורה בלוויית שר
התורה (ולא רק) – בתמונות שצולמו מגבוה לא ראו
פרצופים, לא ראו הבדלים, ראו רק דבוקה אחת, כלל
אחד גדול שבא ללוות את הצדיק לבית החיים.

לציבור יש כח, להיות חלק מציבור זה כח. בידינו
לבחור לאיזה ציבור נשתייך, האם ניצמד לצדיקים,
נהיה אבר קטן בגוף שראשו הוא גדולי התורה, ונקבל
מברכתם כחלק מהכלל. או חלילה נדבוק בחברת
מרעים ושוב לא נוכל לבוא בטענות אם על הקבוצה
נגזרה גזירה ואנחנו ח"ו נחטוף את המכה, הרי את זה
כבר לימדה אותנו התורה שנזהר הקב"ה לצוות
להחריג את בני שבט לוי משאר העם כדי שלא יענשו
גם הם בחטאם.

מספר פעמים – למרות שלא היה שייך כלל להכניסם
למנין הכולל.

ממשיך הרב פינקל ואומר שאם כך הוא הדבר במידת
הפורענות ובגזירות קשות העומדות על הכלל, על אחת
כמה וכמה במידה טובה שהיא מרובה ממידת
הפורענות. אדם הכלול בכלל יכול לזכות ברוב טובה,
גם אם הוא בעצמו אינו זכאי לה. כי אם לציבור נגזר
משמים שיקבלו טובה וברכה, והאדם הוא חלק מאותו
הציבור – הוא יקבל את הברכה שנגזרה על הכלל.

אבל ההנהגה הזאת נראית תמוהה, וכי כך דרכו של
הקב"ה? האם צדיק יענש ללא עול בכפו רק בגלל
ששייך לציבור של חוטאים? וגם להיפך, אדם שעובר
עבירות יקבל טובה המגיעה לאדם המקיים מצות רק
כי הוא גר בעיר שרובה צדיקים?

אלא, לימדה אותנו התורה שציבור אינו קבוץ של
יחידים, ציבור זאת מציאות אחרת, ציבור זה דבר אחד
שלם. מהרגע שהתחברו היחידים לקבוצה אחת, הם
הפכו לדבר אחד גדול, הם חיים מציאות אחרת שבה
כל אחד הוא חלק מאותו שלם. וברגע שנגזרה גזירה
על השלם, כל החלקים שותפים לה, וכמו שלא נגיד
שהאצבע לא שייכת לברכה שתשרה על הבוהן, ולא
נאמר שהבטן לא קשורה לעונש של האוזן, כך לא יכול
היחיד לנתק את עצמו מהברכה או הקללה השורה על
הכלל אליו הוא שייך.

כי כמו אותם חגבים שכאשר משנים את טבעם
ונהפכים לארבה, כל המחשבה, התנועה והמראה
 שלהם מעיד – אנחנו משהו חדש. וכל ההתנהלות
 שלהם מראה שהם גוף אחד גדול, להקה שהיא שלם
 שמורכב ממאות או אלפי יחידים, ככה גם אנחנו,
 כאשר אנחנו שייכים לקבוצה – אנחנו חלק משלם.
 כאשר אנחנו מצטרפים לכלל, שוב אין אנו לבד, אלא
 שייכים לדבר גדול ועוצמתי יותר.

מגיעים מוכנים לשבועות!

מאמר מרכזי - על ערך התורה

+ **בונוס!** 3 מאמרים קצרים שיעזרו לך
לחזור לשגרה באותה רוממות גדולה.

50% הנחה למזמינים עד ראש חודש סיון! פרטים במייל

16 צוניה - דפוס ספיז פרטת במדבר תלסה

זרע שמשון היים

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מירקא נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי יותים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מורעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני גזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחווה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאל שלעניגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוהה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

מלליצי יושר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו שבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

יזייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הולמד בספרי יזכה לירש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייון זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוי הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שיומליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רביבות אריה ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני גזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגלגלותם. במדרש: בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקב"ה, אמר להן הביאו לי ספר יוחסין שלכם, שנאמר 'הבו לה' משפחות עמים' כשם שבני מביאין 'יתילדו על משפחותם', לכן מנאם בראש הספר הזה אחר המצות, 'אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני', ואח"כ 'וידבר ה' במדבר סיני' שאו את ראש כל עדת בני ישראל, שלא זכו ליטול את התורה אלא בשביל היוחסין שלהן, ע"כ. ויש להבין מה צורך שיסתום הקב"ה את פיהם, אם אין שום ממשות בטענתם של האומות, שהרי הם עצמם לא רצו את התורה כשהקב"ה בא אליהם, ומה שייך קנאה בדבר שהם עצמם לא רצו. ועוד דאם טענתם טענה, מה מועיל לסתום פיהם בהבאת ספר יוחסין.
ונראה לפרש שיסוד טענת האומות היה משום שהם מתמיהים האין יתכן שבני ישראל הצליחו להתקרב ולומר 'נעשה ונשמע' כדי לקבל את התורה, יותר משאר האומות שלא היו יכולים לומר 'נעשה ונשמע' מחמת הקושי של קיום המצוות. ולכן טוענים שבדאי שבני ישראל עשו כן מחמת גאונם, והיינו שכשראו ישראל שהם יחידים נבזים ושפלים, וכמו שמצינו שנקרא יעקב 'קטן', כדכתיב 'יעקב בנה הקטן', 'מי יקום יעקב כי קטן הוא', לכן הכניסו עצמם בכח לקבל התורה כדי להגדיל את עצמם, ולכן טענו אומות העולם, שא"כ אין לו להקב"ה לקרב אותם מחמת כן, שהרי מה שעשו לא היה בלב שלם אלא להנאת עצמם. וזה מה שאמרו במדרש שטענו האומות כנגד ישראל 'מה ראו להתקרב יותר מן האומות', היינו שטענו האומות על מה שהתקרבו ישראל לומר 'נעשה ונשמע' יותר מהם, שעשו כן מחמת היותם שפלים וקטנים, ורצו במעשה זה להגדיל את עצמם ואת כבודם.

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

על כך סתם הקב"ה פיהם וטענתם באומרו להם 'הביאו לי ספר יוחסין שלכם', שמשם יתברר היפך סברתכם, שהרי עשוי מכר בכורתו ליעקב, וא"כ מתברר שאדרבה יעקב הוא הגדול, ועשוי הוא הקטן והשפל, וא"כ אין לומר שמה שאמרו בני ישראל 'נעשה ונשמע', היה זה מחמת שרצו להביא גדולה על עצמם, שהרי הם הם הגדולים והבכורים, וא"כ בודאי ראוי לי לקרבם ולגדלם מחמת שאמרו 'נעשה ונשמע', מה שלא עשו שאר האומות. (זרע שמשון אות ג).

לע"נ הר"ר שמואל מנחם מענדל ב"ר יצחק אגסי ז"ל יא"צ כ"ח אייר

אלה פקודי בני ישראל לבית אבותם כל פקודי המחנות לצבאותם שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים. במדרש רבה: הדא הוא דכתיב 'והיה מספר בני ישראל כחול הם אשר לא ימד ולא יספר', אמר ר' ברכיה הכהן ברבי 'והיה מספר' הסופר כמספר התורה נתבקש להם, שכן אמר להם ע"י משה 'ברוך תהיה מכל העמים' הוי 'והיה מספר בני ישראל כחול הם'.

ויראה כי כבר תמחו כל המפרשים אמאי שבט לוי שהם משרתי ה' היו מועטים מכל השבטים, ומה שאמרו (במדב"ר ה:א) שהיה הארון מכלה בהם, הרי קודם נשיאות הארון היו מועטים מיד [במנין הראשון בפרשתו], שהיה חודש אחר הקמת המשכן קודם שנשאו הלויים את הארון אפילו פעם אחת]. ונדחקו כל המפרשים בזה.

אך נראה פשוט, שבודאי לפי הטבע אפילו מספר כ"ב אלף אינו ראוי, כי בודאי שיהיה בהמשך רד"ו שנים שיתרבו במשך הזמן משבעים נפש עד 'כשש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף ונשים', אפילו כפי פשט הוא מן הנמנע כפי הטבע, ובזאת תגדל עיני האנשים מכחישי תורת משה שמייחסים כל דברי התורה הקדושה לענין הסיפורים והנסים לטבעיים, שאין לו שום דבר טבעי להעמיד בזה לפי מנהגו של עולם, אלא ודאי כוזבים הם לכל דבריהם, אבדה האמונה ונכרתה מפייהם, ואף גם זאת בני לוי שהיו גרשון וקהת ומררי לשיתרבו עד כ"ב אלף ושלש מאות, גם זה מן הנמנע כפי הטבע ומנהגו של עולם, וא"כ הדברים שהם בנס, אין ראוי להרבות בנס יותר ממה שהוא לענין המצטרך.

'דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זואלוב
כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה, נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא, די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

אפילו ח"ו כשאדם הוא בבחינת רגלין, שהוא עיקבא במשיחא חוצפא יסגי, ח"ו שהוא בחינת עז פנים, יכול לצאת משם ע"י אמונה פשוטה, והאמונה נתחדשה בכל יום ויום, כדכתיב 'חדשים לבקרים רבה אמונתך', ע"י 'בוקר' שהוא 'חסד לאברהם', נתרבה האמונה בכל יום ויום, ולכן צריך כל אדם להמשיך אמונה זו ולחדשה בכל יום ויום, וזהו שאמרו רבותינו ז"ל 'שהיה דברי תורה חדשים עליך', כי בא חבקוק והעמידן על אחת, ובהאמונה כלול כל התורה, ובכל יום חידוש אמונה, חדשים לבקרים.

וצריך להיות עיקש גדול באמונה זו שהוא כן, להאמין באמונה פשוטה ש'מלא כל הארץ כבודו', בבחינת 'אתה הוא ה' לבדך אתה עשית וגו' ואתה מחיה את כולם', ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר, כי הכל בידי שמים, כל מה שנעשה ונפעל בכל העולמות ובכל הברואים שמריש כל דרגין עד סופא דכל דרגין, הכל הוא מעשיהו יתברך, 'אין עוד מלבדו' כתיב, ובלי שום שכליות, רק באמונה שנמשכה ונשפעת בנפשות ישראל בכל יום ויום, הכל כידוע מדברי רבותינו הקדושים אמיתים.

וזה אמרם ז"ל (סוטה מט:): 'בעיקבתא דמשיחא חוצפא יסגי', וסיימו המשנה 'אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים', כשח"ו רגלין דסטרא אחרא שולטים, מחמת הנצוצות הקדושים שנבלעו בבחינת רגלין, כידוע מרבותינו הקדושים שהסטרא אחרא אין לה שום כח מעצמה, רק מה שמקבלת ע"י עוונות ישראל ח"ו, כשזה קם זה נופל זה לעומת זה, וכשיריד ח"ו לבחינת רגלין, מזה נבנה רגלין דסטרא אחרא ח"ו, ולכן אין תקנה אחרת רק אמונה פשוטה בלי שום שכליות וראיה.

והאמונה צריך להמשיך עליו תיכף בעומדו משנתו בבוקר, כמו שמצינו ביעקב אבינו 'ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה, ואנכי לא ידעתי', שצריך להתעקש בזה ולהאמין, וזהו 'אכן', שהוא שתי תיבות 'אך כן', 'יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי', ר"ל הגם שאנכי לא ידעתי, כי הדעת הוא הכרה כידוע, צריך להאמין באמונה פשוטה שכן הוא, הגם שאין לו הדעת וההכרה על זה. וזהו 'ואיבה אשית וגו', הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב', כי 'ואיבה' הוא ראשי תיבות ו'יאמר אכן יש ה' במקום הזה', וכשממשיך על עצמו האמונה זו תיכף בהקיצו משנתו, כדכתיב 'ויקץ יעקב', הוא בבחינת אקדים לרשיעא עד לא יקדמינך (ב"ר עה:א), והאמונה זו יש בכחה לשבור כל בחינת עקב, וזהו 'הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב', שהוא בחינת עיקבא דמשיחא, שאין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, וזהו 'והשארתי עם עני ודל', שאין עני אלא מן הדעת, 'וחסו בשם ה'.'

והנה כבר פירשנו מה שנאמר 'כשש מאות אלף רגלי הגברים', 'כשש' בכ"ף הדמיון, הוא לפי שעיקר כוונת יציאת מצרים היה לשיקבלו התורה, וידוע שלא היו ראויים שתנתן התורה רק בהיות המספר שלם שראויים לקבל תורה וזה ששים רבוא, כמספר אותיות התורה. [ולזה אמר הכתוב 'כשש', לרמזו שכאשר יצאו ממצרים, נתעלו להיותם ראויים למספר שש מאות אלף אותיות התורה, שכנגדם שש מאות אלף נשמות ישראל].

והנה כאשר שאל משה 'מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים', השיבו יתברך 'כי אהיה עמך, וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה', וראוי להבין השאלה, והתשובה על השאלה. אך לפי הענין אשר אמרנו יובן שפיר, שכבר מודעת זאת למשה רבינו שתכלית הגלות במצרים היה למרקן שיהיו מוכנים לקבל התורה, וכבר השכיל משה כזאת שאי אפשר שתנתן התורה מבלי שימצא המספר הנכבד נגד אותיות התורה, והנה לדעת משה רחוק היה שבהמשך רד"ו שנים יתרבו כל כך שש מאות אלף, וידוע שעיקר השליחות של משה הצליח בידו בהיות זכותן של ישראל כראוי, כמו שנאמר 'לך רד כי שחת עמך', וזהו שהשכיל משה לדבר 'מי אנכי כי אלך אל פרעה', לפי שחשב שכל הצלחת שליחותו תליא בזכות ישראל, לזה משה היה מתוקן לגאולה מאחר שהוא היה מסוגל לקבל התורה, ונרמז ב'אנכי' לעשרת הדברות המתחילין ב'אנכי' כמבואר במדרשות, וזהו אמרו 'מי אנכי כי אלך אל פרעה', רמז בזה איך יהיה הוא נרמז ב'אנכי', שהוא ע"י זכות 'אנכי' שהוא מסוגל שתנתן התורה על ידו, והוא חשב שלא יתכן שתהיה התורה נתונה על ידו לישראל, אחר שחשב שאין המספר שלם שהוא ששים רבוא נגד אותיות התורה. ולזה אמר (דב"ר ז:ח): שאילו היו חסרים אחד, לא היתה התורה ראויה להנתן.

ובזו יובן 'וכאשר יענו אותו כן ירבה', והוא שלפי גודל המירוק, היו ראויים יותר לקבלת התורה, אך היה צריך שיהיה המנין בשלימות, לכן בא הריבוי שלא יהיה חסרון במספר הראוי.

ולזה השיב לו יתברך 'כי אהיה עמך, וזה לך האות כי אנכי שלחתיך', רומז זכות של קבלת התורה, 'כי בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים' רומז קבלת התורה, א"כ כבר הגיע

הריבוי כמספר אותיות התורה, וזה מן הנמנע בשום פנים כפי הטבע, וידוע שאין הטבע משתנה כי אם לאיזה ענין גדול מאוד, וא"כ תבין ותשכיל בדעתך ובשכלך שתחילת כוונה להרבות כדי שיהיו מוכנים לקבל התורה, וא"כ היה הכרח שיהיו כמספר התורה.

ובזה מובן לתרץ המדרש הנ"ל 'והיה מספר בני ישראל, כמספר התורה נתבקש להם', והוא מובן לתרץ רומיית הש"ס (יומא כב:) כתיב 'והיה מספר בני ישראל כחול הים', וכתיב 'אשר לא ימד ולא יספר', בא המדרש ולימד בזה, שידוע שכל אחד מ'ישראל צריך להיות לו אחיזה באות מן התורה, והרי בהמשך הדורות באלפי אלפים ורבות רבבות מ'ישראל לא ימצאו כמספר אותיות התורה, [שהרי רבים ורבים בני ישראל הרבה יותר ממספר אותיות התורה]. אך אפשר שבאות אחד יתלו אלפי אלפים מ'ישראל, א"כ מובן שפיר 'והיה מספר בני ישראל' היינו 'מספר התורה' שהוא ששים רבוא אותיות, יהיה 'כחול הים' אשר לא ימד ולא יספר, אחר שבאות אחד יתלו רבבות מ'ישראל, שהוא רומז 'ישראל' יש ששים רבוא אותיות לתורה.

והנה מה שנמצאו שלשת אלפים וחמש מאות וחמשים יתרים, ודאי באו ג"כ במספר מכוון, כי מבואר שמשקלים הללו נעשו וזוים לעמודים כמבואר בפרשת פקודי, ששכחן משה, וכתבו שרומז לתגין, ולזה שכחן משה, שעיקר אחיזתו באותיות התורה, וזה מה שאמרו (מנחות כט:) בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וכותר כתרים לאותיות, ופירש רש"י כגון התגין. אמר לפניו רבונו של עולם וכו', אמר לו אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות, ע"כ. ומשה לא היה יודע השגת נשמתו של ר' עקיבא, שאחיזתו היה בתגין כנודע.

ועתה יראה כי שבת לוי שהיו כ"ב אלף שהיו קדושי עליון, נרמז לשורש התורה שהוא

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע

בשנת תר"ן כאשר מתה עליו הרבנית מרת חנה דבורה, החליט להתפטר מהאדמו"רות ולעלות לארץ הקודש משאת נפשו מנעוריו ומתמיד. בארץ ישראל היה לו אחר ר' יצחק אביגדור רבינוביץ אשר עלה לשם לפניו, ועם אחיו זה בא בכתובים בענין נסיעתו, כסף להוצאות הדרך היה לו מערובון ירושה אשר חסיד אחד שמת בעת ההיא צוה על שמו לדבר מצוה, וכסף זה שמר להוצאות הדרך, וגם ממה שצבר פרוטה לפרוטה למטרת נסיעתו. כשנודע לחסידיו אנשי שלומו על דבר הכנותיו לנסיעה, התחילו לטכס עצות, ולחבל תחבולות כיצד לסכל את עצת רבם למען לא יעזבם, הם שחדו את נושא המכתבים שימסור לידם כל מכתבי אחיו שהגיעו מארץ הקדש, וע"כ כך נתקו את הקשר בינו לבין אחיו, וכשעבר זמן רב ולא הגיע לידו שום מכתב מאחיו, ראה שמן השמים מעכבים ושב ממחשבתו, ונשאר על כנו. בינתיים קנו החסידים בשבילו בית, כי היה גר עד אז בדירה שכורה קטנה, והתחילו גם לבנות בית מדרש על שמו, ואז כשעזב את מחשבת הנסיעה, מסר להם את כל הכסף שהיה שמור אצלו לנסיעה לבנין בית המדרש, הוא בית המדרש שהוקם בשנת תרנ"ו ונקרא בשם 'בית המדרש של הכהן', ועמד על תלו ברחוב 'שירוקה', לא רחוק מבית מדרשו של החוזה מלובלין, עד חורבן לובלין בשנות השואה, והוא קדשהו במעמד אלפי חסידיו למקום תורה ותפלה. וכך נשאר במקומו אנוס על פי חסידיו, ולא זכה לראות את הארץ אשר אליה נשא את עיניו כל ימיו בחיבה רבה ובגעגועים.

לאחר שהצליחו החסידים למנוע את נסיעתו לא"י, והוא נשאר על כנו והיה גלמוד, נשא בשלישית אשה את בת הרב ר' פישל מסטוטקטשין נכדת היהודי הקדוש. מסופר שלפני החופה אמר אל חותנו: הרבי מקוצק כשנשא את אשתו השניה, קודם החופה אמר לגיסו ותלמידו החידושי הרי"ם, הגמ' אומרת 'המקדש את האשה על מנת שאני צדיק אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה בדעתו', אבל מי שמקדש את האשה 'על מנת שהוא רבי', ובאמת איננו כן, הקידושין אינם קידושין, וא"כ מה עלי לעשות? גיטתך חושבת בודאי שאני רבי, ובאמת אינני רבי.

החידושי הרים השיב על זה: 'היא חושבת את כבודו לרבי מפני שכל העולם חושבים אתכם לרבי, והעולם לא יחדול לקרא לכם רבי, ועל כן אין לחשש לקידושין'. אבל הוסיף רבי צדוק: זה הדבר היה אפשר אצל הרבי מקוצק, שהיה מוחזק לרבי בעיני כולם, אבל אני באמת אינני רבי, וגם בעיני העולם אינני נחשב לרבי, וא"כ יש חשש לקידושין, ולכן אבקש מכבוד חותני להודיע זאת לבתו לפני הקידושין.

בן ששים ושבע היה בנשאו אותה לאשה, ועוד עשר שנים חי עמה עד פטירתו, היא היתה אלמנה והיו לה ילדים מבעלה הראשון שהביאה אותה, ויהי רבי צדוק להם לאב, גידלם וחנוכם וגם השיאם, עתה הרגיש לראשונה טעמם של 'ריחים על צוארו', כי לא כאשתו הקודמת היתה האשה זאת, היא היתה יחסנית ממשפחת אדמו"רים, ולא חפצה לעסוק במסחר, מלבד מה שהיתה מטופלת בילדים, והיה צריך לפרנסם, אז הסכים רבי צדוק לקבל כסף 'מעמדות' מחסידיו, כי אמר 'נכדיו של היהודי הקדוש צריך העולם לפרנסם', אבל הוא עצמו לא נהנה מזה כשוה פרוטה. בשבילו הספיק מה ששחר עבודו חסידו הנאמן בחנות המלבושים הישנים שאותה החזיק עד יומו האחרון, וממנה התפרנס.

ומספרים שגזר על החסיד שלא לסחור כל היום כמו שאר החנויות, אלא משימכר משהו כדי מחיתו באותו יום, יסגור את החנות למען ירוויח גם שאר החנויות, וכדי מחיתו היה כזית לחם ותה, או קצת גריסין, בשר היה טווער רק לכבוד שבת, והרבה זמן הדין את עצמו מאכילת בשר לגמרי, כי לא סמך על השחיטה, לאחרונה היה לו שוחט מיוחד שבמשחיתו אכל, ואע"פ שאכילתו היתה כה מועטת, לא היה ניכר בו רזון, והיה תמיד בריא בגופו.

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברח' ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

סמיכת הפרשה אפשר לומר בהקדים מה שאמרו בעלי המוסר, שצריך האדם להסתיר מעשיו הטובים, ולא לפרסמם להתפאר ח"ו. גם צריך להיות עניו מאד מאד, שזה שורש כל המדות טובות. וזה הסמיכות 'אלה המצות אשר צוה ה' וגו', וידבר ה' אל משה במדבר סיני, ורצה לומר, שמעשה המצות יהיה בסתר ובהצנע כאדם ההולך 'במדבר' שאינו נראית הליכתו לשום אדם, וגם צריך שיהיה עניו כהר 'סיני' שהיה נמוך ושפל מכל ההרים, ולכן ניתנה עליו התורה.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

כ"ב אותיות, שמהם צנורות השפע להשפעת אותיות התורה.

ואחרי הודיע ה' אותנו כל זאת, לא יקשה עלינו כלל מה נתמעטו שבת לוי לעומת ריבוי בני ישראל, דלפ"ז נחא טובא, שידוע שאין מרבין בנס יותר מן ההכרח, וזהו עצמו שנתרבו לכ"ב אלף ושלש מאות, הוא דבר יוצא מהיקש הטבעי שבמשך רד"ו שנים יתרבו משלשה בני לוי כ"ב אלף, וא"כ בלוי שלא הוצרך יותר ממספר כזה בשיקול אל דעות, אין דרכו יתברך לשנות הטבע מבלי הכרח ענין עצום.

והנה ראינו מספר בני ישראל כמספר אותיות התורה, ובני לוי כ"ב אלף, יראה לפי שהוא היה לגיון של מלך מלכי המלכים, נגד מרכבה של מעלה, רכב אלהים רבתיים אלפי שאן, שהם שני רבבות ושני אלפים, וככה מספר הלוויים נגד כ"ב אותיות התורה, א"כ לא היה צריך להרבות בנס, ודי בריבוי כזה לפי שיקול אל דעות שיהיו מכוונים נגד אותיות התורה, ואין מרבין בנס במקום שאין צריך, וא"כ כשכבר נשלם מספר הראוי ששים רבוא נגד אותיות התורה, וכ"כ אלף לוויים נגד שורש כ"ב אותיות מן האל"ף ב"ת, אין צריך לריבוי שלא כטבע יותר.

ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחתו ו'על' בית אבותיו. לשון 'על' יראה, כי ישראל נתאוו לדגלים דוגמת מרכבה עליונה, כמו שאיתא בזהר (פרשת בהעלותך קנא). וכאשר זכו לזה, היו 'על' בית אבותיו, והיינו במעלה יתירה מבית אבותם שלא זכו לזה.

לע"נ הגד"ח דקובר ב"ר יקותיאל זלמן זצ"ל יא"צ כ"ז אייר

הזאה על הגר. אמרו בכריתות (דף ט): מה אבותיכם לא נכנסו לבית אלא במילה וטבילה והרצאת דם, אף הם (-גרים) לא יכנסו לבית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים, בשלמא מילה, דכתיב: כי מולים היו כל העם היוצאים, הרצאת דמים, דכתיב: וישלח את נערי בני ישראל ויעלו

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר:

בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).
נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל. במכילתא אמרו: כה תאמר בלשון הקודש. נראה, דאע"ג דכל התורה בלה"ק, היה עולה על דעת משה לומר בלשון לע"ז, אף שלשון ישראל היה בלה"ק אפילו הנשים, כמו שאחז"ל שלא שינו לשונם, ואפילו הנשים לא שינו לשונם. אלא שאחז"ל (שבת יב:) לא ישאל אדם צרכיו אלא בלה"ק, מפני שאין המלאכים נזקקים לו. וכיון שנתקנאו המלאכים במתן תורה ואמרו 'תנה הודך על השמים', והשי"ת בחיבה יתירה נודעת לנו, שלח את משה לישראל ואמר להם 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש' שהוא מעלה יותר מן המלאכים, כמו שאמרו (ב"ב עה:) שעתידים הצדיקים שיאמרו המלאכים לפניו קדוש, לכך רצה לומר בלשון לע"ז. ואמר השי"ת שיאמר בלה"ק ולא יחוש לקנאת המלאכים. ואפשר היה הטעם בזה, מפני שלא יאמרו המעלה זו אלא לישראל, ולא לערב רב שעלו עמהם, והיינו שהזכיר 'לבית יעקב' ובני ישראל, כי הערב רב שעלו ממצרים לא הכירו לשה"ק, כי עדיין לא נטהרו מזהומת מצרים, לכך הסתיר מהם הדברים.

עולות, אלא טבילה מנלן, דכתיב ויקח משה את הדם ויזרוק על העם, ואין הזאה בלא טבילה, ע"כ.

הרי דבעינן בגר שמתגייר ד' תנאים: א) זריקת דם על המזבח. ב) מילה. ג) טבילה. ד) הזאת דמים עליו. וכמו שהיה במתן תורה, דחצי

הדם זרק על המזבח להרצאה, וחצי השני זרק על העם. וכ"כ רש"י (ר"ה לא: ד"ה צריך) וז"ל: מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים והזאת דמים, דכתיב 'ויקח משה את הדם ויזרוק על העם', ואין הזאה בלא טבילה. והרצאת דמים - דכתיב 'וחצי הדם זרק על המזבח', דאם לא יכנסו אלא במילה וטבילה והרצאת דמים והזאת דמים, עכ"ל.

וכתבו התוס' (יבמות מז: ד"ה דאין) וז"ל: ואין לתמוה כיון דבעי הזאה, איך מקבלין גרים בזמה"ז [דליכא הזאה]. דנפקא לן (כריתות שם) מקרא דלא בעינן [הזאה], עכ"ל. והקשה האבני נור (יו"ד סימן שמ"ז אות ד'), דמלשון התוס' משמע דילפינן מ'לדורותיכם', דאע"ג דבמתן תורה היה הזאה, אבל לקבלת גרים לא בעינן הזאה כלל אף בזמן המקדש, דהרי כתבו 'דנפקא לן מקרא דלא בעינן'. וזה אינו, דבגמ' שם ילפינן רק דבזמן הזה אין צריך קרבן.

וז"ל: ותימה, דבכריתות יליף מדכתיב 'לדורותיכם' דמקבלין גרים בזמה"ז [אע"ג דליכא קרבן]. אבל לא ילפינן דלא בעינן קרבן, שהרי באמת בזמן המקדש היה צריך קרבן, [וא"כ בזמן המקדש היו צריכים גם הזאה, ואין כתבו התוס' דלא היו צריכים הזאה כלל]. ובאמת לא מצינו בשום מקום שיהיו צריכין להזות על הגר, וצ"ע דהא יליף [דיני גירות] מישראל [בשעת קבלת התורה], ושם היה הזאה.

והנראה בזה, דהנה ילפינן מ'לדורותיכם', דאין קרבן מעכב לגירות בזמן הזה דאי אפשר בקרבן, רק לאכילת קדשים דלא שייך רק בזמן המקדש, ואז אפשר בקרבן - צריך קרבן. לפ"ז גם להיכנס למקדש אסור קודם שהביא קרבנו, דקודש ומקדש הוקשו זה לזה, ומחוסר כיפורים אסור בשתייהם. והנה אי אפשר להזות עליו כשהוא בחוץ, שהרי הדם יפסול ביוצא, ואם יהיה אסור בקדשים קודם הזאה, הוא הדין שיהיה אסור ליכנס למקדש קודם הזאה, וא"כ אי אפשר להזות עליו, ועל כרחיך דאין צריך כלל הזאה אף לענין קודש ומקדש.

אך אפשר לומר, דכי היכא שהתירה התורה למצורע להכניס בהונות ידיו לקבל מתן דם כדי שיטהר, הואיל ואי אפשר לטהר בלא זה, הכי נמי התירה לגר להכניס ידיו לקבל הזאה.

אך זה אפשר לומר אם לא היה כתוב קרא ד'לדורותיכם' [דילפינן מזה דהיכא דלא אפשר לא מעכב], אבל לבתר דגלי קרא 'לדורותיכם' דהיכא דלא אפשר לא מעכב, רק לאכילת קדשים דאפשר - מעכב. א"כ אין לנו לומר שהתירה תורה שיכנס למקדש לקבל הזאה קודם שיהיה ישראל גמור משום הכשר ידיה כמו במצורע. דזה אינו, דשאני מצורע דמתן בהונות מעכב, ואם אין לו בוהן יד אין לו טהרה עולמית, לכן אם לא היתה התורה מתרת להכניס ידיו, לא היה לו טהרה. אבל זה אם לא יהיה אפשר להזות, יהיה כשר בלא הזאה, כמו בזמה"ז [דאין הקרבן מעכב]. וכמו כן בזמן המקדש, בנוגע קודש ומקדש אם לא יהיה אפשר. ועל כרחיך דבאמת לא בעי הזאה, והיינו שאף קודם הזאה הוא ישראל גמור, וכיון שכן למה יזו עליו כלל.

לע"נ הגר"ר יצחק בן צאלאח מכתול צ"ל יא"צ ד' סיון מ' שעשה נסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחירות הוא יגאל אותנו בקרוב. להבין זה מה ענין תפילת גאולה זו לברכת החדוש, הוא כמו שנאמרה מיד בגאולת מצרים 'החודש הזה לכם ראש חדשים', והוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל בגאולה ראשונה להיות ישראל מונים לחידוש הלבנה דלית ליה מגרמה כלום, רק מה שמאיר עליו מאור השמש, והיינו שאין להם מעצמם שום כח רק מה שמשפיע להם משפעו יתברך כמו הלבנה. והוא ענין אומרם (שבת קנו.) מאן דבלבנה אכיל דלאו דיליה ושתי דלאו דיליה, מפני שיועד בטח בנפשו שאין לו כלום מצידו. משא"כ אומות העולם מונין לחמה דאכיל מדיליה ושתי מדיליה, שמדמה לו שהכל מכוחו ועוצם ידו. וזה היה מיד בראשית הגאולה ממצרים, וכמו כן בכל חודש נעשה רשום התחדשות הגאולה בנפשות ישראל, כדאיתא בגמרא (תענית כח:) רב איקלע לבבל, חזא דאמרי הלל בר"ח סבר לאפסקיהו, כי כל האומר הלל בכל יום הוא כמגדף, כי נתקן הלל רק על גאולה מכל צרה שלא תבוא, ומה זה ענין הגאולה בר"ח. אבל כשראה שמדלגי דלוגי, אמר ש"מ מנהג אבותיהם בידיהם. היינו שדייקא בגלות בבל הרגישו זאת שיש הארת התחדשות הגאולה בכל ר"ח להיות חוסה בהשגחתו יתברך גם בגלות, ולדיע שכל הנהגת מלכי אומות העולם עמנו הוא רק מכוחו יתברך. ועי"ז נוכל לומר הללו עבדי ה' ולא עבדי אחשוורוש גם בגלות. והוא כענין אומרם 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות', והיינו שיועד

הצבור, דכתיב 'ויזרוק על העם'. וכיון דאין זה דין על היחיד כמו מילה וטבילה, וכבר היה זריקה על העם בשעת מתן תורה, לכן גר שנתקדש בקדושת ישראל גם הוא נכלל באותו זריקה.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד צ"ל

אריינברענגען ידא חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- ת"ח יר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טון פאר אייער יענה פריזאט, בנאמנות, קאנפידענעל.
- יעדע נאמען איד א באוונדערט שטיין, באוונדערט עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעבענע קייט, מיט כונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שישות. די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דאק אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים וועט מען ווען עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק פאר יעדן מלך (אריינברענגען דין אורן צו אריינשטעלן). שיתחבר לבו לשמים לטובת (ס'ישיבת ד' מאנצע מענטשן). וזאת מלאה (-וועט עס ווערן וואונדער). מקומו עס געבט פון מעשה.

פאר פרטים וועט טעקסט מכן דורות ישרים
917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

מכון מליצי ישר

הגדרות אבני נור - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי ישר" בכל שבוע, gilyonmy@gmail.com

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר צוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנוח ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"

(אין צבי ע"ת עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות "מליצי ישר" שיוצא לאור עולם כדי שמוע בשבוע

א במקור ברוך (גינזבורג, ח"ב סימן ל"ט) מביא מהר"ר לייב מוילקאמיר שתיך, דאע"ג דבמתן תורה היה הזאה, וזמנה ילפינן דהיה גם טבילה, ולכן גר שנתגייר צריך טבילה, אפ"ה גר שנתגייר אין צריך הזאה. דדין הזאה שהיה במתן תורה לא היה דין על כל יחיד ויחיד, רק היה דין על

תולדות בעל החזון יחזקאל ז"ע

בימי מלחמת העולם הראשונה יצא הגר"ח זצ"ל בראש קבוצת גולים והתיישב במינסק שהיתה רחוקה חצי שעה נסיעה מסמאלאוויטש, החזון יחזקאל מיהר לסור למינסק, והיה נוסע ביום א' וחוזר ביום ה', את זמנו במינסק עשה במחיצת הגר"ח זצ"ל, דבר זה נמשך כשלוש שנים.

בימים ההם התאספו רבנים במינסק בביתו של הגר"ח זצ"ל, וחשבו להוציא לאור עתון תורני שיוקדש לבעיות שהתעוררו בעקבות המלחמה, ומישהו הציע שחזון יחזקאל יהיה חבר המערכת, הגר"ח לא התערב בענין זה, וכשש החזון יחזקאל הבייתה, מצא מכתב מרבה של טוורייג הגאון ר' אברהם בורשטיין זצוקללה"ה, ובו הוא מיעץ לו שלא יתעסק בכתב העתון, אך הוא הוסיף 'לך בכוחך אל שדה לא חרושה ותעבדנה'. ואז גמלה החלטה בלבו לכתוב את פירושו לתוספתא. החזון יחזקאל לא הרהיב עוז בנפשו לספר להגר"ח זצ"ל על מחשבתו זו, אבל פעם בדברו עם הגר"י, והזכיר שבתוספתא פלונית כתוב בלשון כזה, אמר הגר"ח זצ"ל - שנכנס לחדר בלי שהרגיש בו - 'הדבר הזה היה בו צורך זמן רב', ובכך כאילו נתן הסכמתו למפעל החדש.

בתשוקתו העצומה לתורת הגר"ח לא היה מכשול שיכול היה להניאו מלחפש אחר חידושי, כשזכה סוף סוף לצאת מאפילה לאורה ועמד לעזוב את רוסיה, התעורר בדרך חשש שבכוונת הרוסים להחזירו לרוסיה, לשעות מועטות לא היה המצב ברור, והמשטרה הלטבית השהתה אותו במשרדה עד שיגיעו הוראות מריגה, למרות המצב הנורא לא חשש אבא לבקש רשות לבקר אצל הרב דמתא כדי שאצלו יוכל לעיין בספרו של הגר"ח זצ"ל, כי בהיותו ברוסיה לא ידעו דבר אם הספר אכן יצא לאור אם לאו.

גם שנים רבות לאחר פטירת הגר"ח זצ"ל, שמר עמו החזון יחזקאל קשר מיוחד, מעשה היה בלונדון שהשלים בעש"ק חידוש לתוספתא על ב"ק שהיתה אז בדפוס, וביקש מבנו להזכיר לו להריץ החידוש במוש"ק מן הדואר הראשי בלונדון בדואר אויר, והנה מנהגו היה בליל ש"ק לקום באישון לילה ולומר פרק ק"ט בתהלים, ואח"כ ללמוד בספר נפש החיים את הענינים הנוגעים לתורה, ואח"כ ללמוד כמה שעות עד שהגיע זמן התפלה. והנה בשתיים אחר חצות העיר את בנו ובקשו להכיר לו משהו חשוב במוש"ק מיד אחר הבדלה. לאחר הבדלה התיישב לכתוב את החידוש מחדש, ורק לפנות בוקר השלימו, ושלא את בנו לשלוח החידוש ירושלימה לדפוס. לימים סיפר, שבאותו ליל שבת בא אליו הגר"ח בחלום, ואמר לו ביידיש: 'צריכים ללמוד עוד תורה'. מיד התחיל לעיין עוד בחידושו, והרגיש שבמשכה של אותה משנה ממנה הוא מביא ראיה, כתוב ההפך ממה שהסיק בחידושו.

בנפשו שהכל הוא מהשגחתו יתברך. ועל זה אומרים בברכת החודש 'מי שעשה נסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחירות' בהתחדשות הראשון של יציאת מצרים, 'הוא יגאל אותנו בקרוב' גם בכל מיני דחק וגלות ע"י שנדע בטח שהכל בהשגחתו יתברך ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ אמן.

לע"נ הגר"ח פסח הערץ ב"ר בנימין בערמאן זצ"ל יא"צ א' סיון

איש על דגלו באותות לבית אבות. איתא במדרש תנחומא (פרק י"א): 'וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים, 'שוכן לשבטיו' אלו הדגלים, התחיל לומר מי יוכל ליגע באלו בני אדם שהן בכורים, ואבותם בכורים, שנאמר 'את ישראל שוכן לשבטיו', מכאן למדנו שהיו הדגלים גדולה וכבוד, הרי אומר 'איש על דגלו באותות', ע"כ. מבואר מזה שבלעם ראה את מעלת ישראל מן הדגלים שהיו להם לכבוד, אמנם יש לדקדק מה הכוונה שבלעם קרא את ישראל בשם בכורים. וגם הוסיף לומר 'ואבותם בכורים', ומאי בעי בזה. ונראה דהנה מה שבכור נוטל פי שנים

וזוכה לגדולה ושררה, אינו בשביל מעלותיו ומדותיו הטובים, דלפעמים הצעיר מובחר מהבכור, רק הוא חק מהקב"ה כי הוא נולד ראשון מאביו, וכיון שהוא ראשית אונו לו משפט הבכורה, ולא יוכל לכר את בן האהובה על פני בן השנואה, כי בלידתו קנה לעצמו מעלת הבכורה אף שאינו ראוי לכך, בדומה לבכורים המה ישראל, שהם נבחרו ע"י הקב"ה משאר אומות והם סגולה מכל העמים, אף אם חלילה לא יקיימו התורה, וכמקרא שכתוב 'בני בכורי ישראל', וכמו שהבכור נוטל פי שנים אף שאין לו מעלות על שאר אחיו, כן ישראל אף שלא יהיו טובים ח"ו משאר אומות העולם, יהיה להם קדימה, כי בזכות אבותם זכו למעלת הבכור אף אם אין להם שלימות עצמם. וזה הכוונה בדברי בלעם שאמר מי יוכל ליגע באלו שהם בכורים ואבותם בכורים, כי ישראל דומים לבכורים שאין אהבתם מהקב"ה רק בשביל צדקתם ושלימתם, רק בזכות אבותם בחר בהם, וכמו הבכור ע"י סיבת הלידה שנולד ראשון, כך זכו ישראל לאהבת הקב"ה אף שאינם ראויים לכך.

לזכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

ולקחת את הלויים לי אני ה' תחת כל בכור בבני ישראל. ענין 'תחת', ולא כתוב 'תמורת', כמו 'לא יחליפנו ולא ימיר אותם'. אפשר לומר על פי שכתב האור החיים עה"פ 'זהו לי הלויים', שהגם שאמר חז"ל דעתיד עבודה שתחזור לבכורות, לא ירדו הלויים מהיות לה, כשם ששמי לעולם ועד, עכ"ד. נמצא לפ"ז כי הבכורות רק קנסו אותם לפי שעה, וכיון דמקודם הבכורים היו בכורים, א"כ יהיו הם לעתיד לבוא למעלה מן הלויים על מקומם הראשון, והסדר יהיה כך: כהנים בכורים לויים. על כן נאמר 'תחת', שיהיו הלויים תחתם.

וזאת עשו להם וחי. אחרי 'וזאת' איכא פסיק, דתתי חיות איכא, חיות עוה"ז, וגם חיות עוה"ב, כי רשעים גם בחיים קרויים מתים, ועל כן נמסר להם הרמז להזהר מן דרך תוהו ובוהו, אי סייפא

לאו ספרא, וכן דברי תורה לא נמצא בתגרינים, [וזה הפסיק קודם תיבת 'וחי', דהיינו לחיות דוקא חיות רוחני, חיות של עוה"ב].

וכן בענין עבודה עצמה, מי שרוצה לצאת כל הדעות, אפילו דעה אחת אינו יוצא, כי תפסת מרובה לא תפסת, על כן זה הכלל, מה שעלך יהיה עלך, 'וזאת' פסיק, זה ישים בלבדו, על ידי כך 'וחי', דזה תכליתו וחיותו, ולא כולו עלך, כי אין עליך המלאכה לגמור, כי אם 'איש על עבודתו', כדכתיב אח"כ 'ושמו אותם איש איש על עבודתו' ואל משאו, ולא כערב רב שנבלע במחלוקת.

לע"נ הגר"ח שמואל ב"ר מנחם דאנאס זצ"ל יא"צ ג' סיון

אכילה גסה בקדשים. אמרו בתמורה (דף כג.), כתיב בפרשת אכילת כהנים את המנחות 'והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדוש בחצר אוהל מועד יאכלוה'. ודרשה הברייתא מדכתיב 'יאכלוה' אם אות ה', ולא 'יאכלו', שאם היתה אכילה מרובה, שיש לכהנים הרבה שיירי מנחות, אין אוכלין עמה חולין ותרומה, כדי שתאכל כולה ולא תבוא לידי נותר, ומשום כך נאמר 'יאכלוה'

כלומר, יאכלו אותה לבדה בלי צירוף שאר מאכלים. וז"ל רש"י שם: לא יאכלו חולין עמה כדי שלא תבוא לידי נותר ותיפסל, עכ"ל.

ובכנסת הראשונים שם מביא מהשטמ"ק כ"ת שכתב, דלא צריך לזה שלא תבוא לידי נותר, דאפילו אם לא יבוא לידי נותר, הלא אכילה גסה אסורה בקדשים, עכ"ד. וכן הקשה הגר"י ענגיל (ציונים לתורה כלל ל"ח ד"ה ואין לומר), וז"ל: יש לתמוה על פירש"י דפירש דמה שאין אוכלין עמה חולין הוא כדי שלא יבואו הקדשים לידי נותר, וזה תמוה, שהרי טעם זה אינו מבואר בברייתא כלל, אך אמרה טעם אחר לגמרי דאין אוכלין עמה חולין כדי שלא תהא נאכלת על הגסה וכו'. ולחומר הנושא צ"ל דרש"י מפרש ליה להך שלא תהא נאכלת על הגסה דה"ק, דאין אוכלין עמה חולין מחשש דשמא יאכלו חולין הרבה וישבעו כל כך, עד שאם יבואו לאכול הקדשים אח"כ יוכרחו לאוכלם אכילה גסה, היינו שיהיו קצים באכילה, ועל כן יש לחוש שמתוך שיהיו קצים באכילה שמא לא ירצו לאכול את הקדשים כלל ויניחו אותם ויבואו לידי נותר, והאי שלא תהא נאכלת על הגסה, היינו שלא תהא ענין האכילה כך שאם יבואו לאכול תוכרח היותה אכילה גסה, ומתוך כך שמא לא יאכלו כלל.

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

דרוש על 'מפעל הישיבות'. הנה הסדר דבכל שנה קוראים פרשת בחוקותי ובמדבר לפני קבלת התורה, כנראה שהם הקדמה לקבלת התורה. ויש לפרש דבריש פרשת בחוקותי פירש"י 'אם בחקותי תלכו', 'שתהיו עמלים בתורה', ואז 'ונתתי גשמיכם בעתם', וחושב עוד כמה וכמה טובות אם בחוקותי תלכו, ולהיפך שלא תהיו עמלים בתורה, מאיים הקב"ה במ"ט קללות איומות שבתוכה רח"ל. וכתבו בספספ"ק ששנה כל זה בכל דור ודור ובכל שנה ושנה. אבל באים

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוכט מותחן בליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הזכר שלום אייזן זצ"ל
בעת הספדו בשעת הלוייה
של מרן בעל החזון
יחזקאל הכהן:
"צמחתי מאת רבינו
לפרנס שהבטיח שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו:
וכן למי שייפץ את חידושי
תורתו"
(נרבות אורח ח"כ עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
הפנת ראשית: גריינפלד
718.633.8103

ליתר פרטים וכן לקבלת בליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא ז"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו וללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

אבל אכל מחתיכה אחת שתי פעמים שכסבור שחתיכה זו היא שומן. אבל אם ידע שחלב בחיוב כרת, ואכל משתי חתיכות נפרדות, מפני שטעה וכסבור על כל אחד מהנה שהיא שומן, יש בזה משום

בני ישראל בקובלנא, דמה יעשו אלה שאין מוחם יכול לעמול ולקלוט סברות הדקות שבתורתנו הק', וכן מי שנתינתם בקטנותו ולא היה מי שישתדל בו ללמוד תורה, או שנולד בזמן המלחמה שמאז ועד עתה

שתי העלמות וחייב שתי חטאות. ושאיני הא שכתב הרמב"ם (ה' שבת סוף פ"ז): 'העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, [והאי דינא הוא בידע שהיום שבת, דאי לא ידע שהיום שבת, אז אפילו על הרבה אבות חייב רק חטאת], כיצד הרי שזרע ונטע והבריק והרכיב וזמר בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת שכולן אב אחד הן'. דהתם כיון שהן מאב אחד, אותה השגה ששגג שמותר לזרוע, היא אותה השגה ששגג שמותר לנטות להבריק ולהרכיב ולזמור, שהרי ענין אחד הם, והוא כסבור שזריעה ונטיעה שהן ענין אחד אין אסורות בשבת, אבל הכא מה ששגג שזבח זה אינו נותר, אין זו אותה שגגה ששגג בזבח אחר וכסבור שאינו נותר, ויש כאן העלמה אחרת בכל זבח וזבח, וכן לענין שתי חתיכות חלב, עכ"ל.

והנה סברא זו לחלק בין אם העלמה הוא בגוף החלב, או שהעלמה הוא בדין, מצינו גם בשיטת ר' יהושע (כריתות טו): שאמר דאע"ג דהעובר עבירה אחת בשוגג כמה פעמים בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, אבל אם אכלו בשני תמחוין (- כגון אחד מבושל ואחד צלי) חייב שני חטאות, אע"ג דאכלם בהעלם אחד.

וכתב בחזון יחזקאל (שבת פ"ט ה"ה), וז"ל: נראה דכי אמר ר' יהושע תמחוין מחלקין, היינו דוקא בהעלם שהמאכל שהוא אוכל הוא חלב, אז סבירא ליה דתמחוין הוי כגופין מחולקים וכל תמחויו הוא העלם בפני עצמו ולא הוי חדא שגגה. משא"כ כשנעלמה ממנו הלכה שחלב זה אסור, אז הוי כל אכילתו שאכל הרבה פעמים חלב רק העלמה אחת ושגגה אחת, עכ"ל.

וכעין זה נסתפק האבני נזר (ח"מ סימן ק"צ אות א', וסימן קצ"א אות א') בהא דמבואר (כריתות טו). דהבא על כמה נדות חייב חטאת על כל אחת ואחת, דגופין מחלקין. האם זה רק בשגג במציאות, שחשב על כולן שהן מותרות, או גם בשגג בדין שחשב שנדה מותרת.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידיו, ושמירה עליונה

במדבר סיני. במדרש: למה במדבר סיני, מכאן שנו חכמים בג' דברים ניתנה התורה, באש ובמים ובמדבר, באש מנין, 'והר סיני עשן כולו', ובמים מנין, 'גם שמים נטפו גם עבים נטפו', ובמדבר מנין, 'וידבר ה' אל משה במדבר סיני', ולמה ניתנה בג' דברים הללו, אלא מה אלו חנם לכל באי העולם, כך תורה חנם הוא, שנאמר 'הוי כל צמא לכו למים', ע"כ. ואמרתי לפרש הג' דברים באש ובמים ובמדבר, שכיון דקבלת התורה הוא עד סוף כל הדורות, ובני ישראל יעברו גלות קשה מאד, ובהרבה נסיונות, ולכן ניתנה התורה באש ובמים ובמדבר, שבכח הג' דברים האלו נוכל להחזיק מעמד בגלות, וכמו שאנו אומרים 'עשה למען באי באש ובמים על קידוש שמך', שבכל הדורות מוסרים עצמם על קידוש ה' באש, שהרבה יהודים נשרפו באש והרבה נטבעו במים על קידוש ה', ולמדו תורה במס"נ ממש על מנת אפי' ליהרג למען כבוד התורה. ו'במדבר' שזהו מרמז כשבים ללמוד תורה במס"נ, אז יכולים להגיע לשמך של גאווה, ולכן מרמזת לנו התורה 'במדבר סיני' שזהו בחינת ענוה, שבמדבר לא גרים אנשים ואין שום דבר, אף בן אדם לא רואה אותך שאתה לומד תורה, אין שום ישוב, ישנם שם חיות טורפות נחשים ועקרבים, ובמדבר נמצא הש"ת מלא הארץ כבודו, הקב"ה בורא כל העולמות נמצא בכל מקום ומקום אפילו במדבר, וא"כ צריכים ללמוד רק לכבוד שם שמים בלי שום פניות כלל, ורק בדרך כזה יכולים להגיע לשלימות התורה והמצוות, ולכן נזכר 'במדבר סיני'. וגם לרמז שהר סיני היה הר נמוך, ודוקא על ההר הנמוך ניתנה התורה כדי שנוכל להתנהג בענוה. ולכן קוראים פ' במדבר לפני קבלת התורה, מפני שכל אחד ואחד צריך לעשות לו חשבון הנפש שיקבל עליו ללמוד תורה במסירות נפש: באש במים ובמדבר, ובזה הוא יכול לבוא לקבלת התורה.

הוא בדיון שלא ידע שנדה אסורה, אז צריכים לימוד מיוחד דגופין מחלקין, ע"ש. ולאור הנ"ל מובן היטב החילוק, דהיינו שבה על שני נדות ולא ידע המציאות שהם נדות, מיקרי שני שגגות, והא דנפטר בקרבן אחד, היינו משום דהעלם אחד חשיב כמעשה אחד, אבל בגופין מחולקין דזה שני מעשים, ידעין ממילא דמחויב בשני קרבנות כיון דזה בעצם שני שגגות. משא"כ היכא דטעה בדין ששכח מאיסור נדה, אז הוי שגגה אחת, וא"כ גם בגופין מחלקין לא היינו יודעים בלי קרא דחייב שני קרבנות, ולזה בעינן לימוד מיוחד דבגופין מחולקין מיקרי שני שגגות וחייב שני קרבנות.

אנחנו נעים ונדים מטורפים ממדינה למדינה, ואפילו כשבאנו לארץ ישראל, אבל עול הפרנסה קשה כל כך שאי אפשר אפילו להתפלל בציבור, וכמה בני אדם מוכרחים להתפלל במהירות בביתם קודם נץ החמה כדי שיוכלו לבוא למקום העבודה בזמן, ועבודת הפועלים בשמש לוהטת כל היום מכשיל כחם שבבואם לביתם ממש נופלים מרגליהם, ובקושי גדול מתפללים בביתם, ומי שמוסר נפשו לבוא לבית הכנסת להתפלל בציבור, הוא באמת ראוי לשכר מיוחד, ואיך נוכל לחייב איש כזה לעמול בתורה הק'. משיבם הקב"ה: ח"ו איני בא בטרוניא על בריותי, לזה הקדמתי גם פרשת במדבר לפני קבלת התורה, שבה ציויתי 'שאו את ראש בני ישראל', וידוע דהמספר לא היה לגולגולת, אלא בשקלים, והרמז הוא: תנו שקליכם להחזיק את הישיבות שלומדים בהם יומם ולילה מתוך הדחק, ועיד"ז תתחלקו שניכם כיששכר וזבולון, ותראו שכר טוב בעמלכם, כי אז גם עמל שלכם יקרא 'עמל תורה', כי התורה הוא מביא.

לזכות ולפרש י.ע.ב.י.

תמחוין מחלקין. הדין הוא דהעובר עבירה אחת בשוגג כמה פעמים בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת. ויש לחקור אם זה משום דאין כאן כלל מחייב לשני חטאות, דחשיב שגגה אחת. או ד"ז זה באמת שני שגגות, אלא ע"י שעשה אותם בהעלם אחד, הרי זה חשיב כמעשה אחד, ולכן מיפטר בקרבן אחד על שניהם, אע"ג דבאמת איכא שני מחייבים.

והנה קיים שני סוגי העלמות: א) דנעלם ממנו המציאות, שטעה על חלב שהוא שומן. ב) דנעלם ממנו הדין, ששכח דאסור לאכול חלב. ולכאורה יש לחלק ביניהם, דהייכא דנעלם ממנו המציאות דזה חלב, ואכל אז שתי חתיכות חלב, הוי שני שגגות, דבכל חתיכה בפני עצמה טעה ושגג דזה שומן, ובזה איכא שני מחייבים לשני קרבנות, רק כיון דאכלם בהעלם אחד נפטר בקרבן אחד. משא"כ היכא דנעלם ממנו הדין שחלב אסור, ואכל אז שתי חתיכות חלב, ליכא כלל מחייב לשני קרבנות, דזה שגגה אחת.

אולם בחזון יחזקאל (כריתות פ"ד ה"א) חידש, דכל הדין שהאוכל שני זיתי חלב בהעלם אחת מביא חטאת אחת, הוא רק בהעלם הדין, שאז שגגה אחת גרמה את שתי האכילות. אבל בנתחלף לו שומן בחלב שיש ב' שגגות - כי על כל חתיכה וחתיכה היתה לו טעות נפרדת לחשוב שהיא שומן ולא חלב - חייב על כל זית חטאת, עכ"ד. וכנראה דסברת החזון יחזקאל הוא, דלא מסתבר לומר דגם בשני שגגות אם אכלם בהעלם אחד חשיב מעשה אחד ומיפטר בקרבן אחד.

ולפי יסוד זה מפרש החזון יחזקאל הא דתניא בתוספתא (כריתות פ"ד ה"א): האוכל חמש חתיכות מזבח אחד בחמשה תמחוין בהעלם אחד אין מביא אלא חטאת אחת, בחמשה העלמות מביא חמש חטאות, ר' יוסי בר' יהודה אומר ור' אליעזר בר' שמעון אומר אפילו אכל חמש חתיכות מחמשה זבחים בהעלם אחד אין מביא אלא חטאת אחת.

וז"ל החזון יחזקאל שם: הא דתניא 'אפילו אכל חמש חתיכות מחמשה זבחים בהעלם אחד אין מביא אלא חטאת אחת', לכאורה נראה דהיינו דוקא שנעלם ממנו דין איסור נותר, והיה סבור דזה מותר, ואין כאן אלא שגגה אחת, וזבחים אינם מחלקים. אבל אם ידע שנותר הוא בחיוב כרת, והוא לא ידע ונעלם ממנו שחתיכה זו מזבח זה הוא נותר, וכן בבואו לאכול מזבח אחר נעלם ממנו דזה נותר, וכסבור שחתיכה זו מותרת, הרי יש כאן העלמה אחרת בנוגע אל כל זבח, ולא בהעלמה אחת שגג באכילתו מהן, ואז חייב חטאת על כל אחת ואחת.

ולפ"ז יש לפרש נמי הא קתני (כריתות יא): 'אכל חלב וחלב בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת', היינו שאכל בשגגה שכסבור שחלב מותר, או שידע שחלב בחיוב כרת,

ב ראה באפיקי ים (ח"ב סימן ה') שנסתפק בזה.

ג וכן משמע מדברי הצפנת פענח (מתנות עניים פ"ד ה"ט).

ד אבל בחידושי ר' אריה לייב (ח"ב סימן נ"ו) כתב דאע"ג דאם נעלמה ממנו הלכה דחלב זה אסור, אז חשיב שגגה אחת, מ"מ אם אכל בשני תמחוין חייב שני חטאות. דאע"ג דשני תמחוין אינו גורם שיחשב שני שגגות, אבל זה גורם דלא מהני מה שעשאו בהעלם אחת שיחשב כמעשה אחד, רק זה חשיב כשני מעשים, וממילא חייב שני חטאות.

ה ובצפנת פענח (מתנות עניים פ"ד ה"ט) כתב, דהייכא דהשגה היא בגוף כגון שבה על שתי נשים נדות ולא ידע שהם נדות, אז אין צריך לימוד מיוחד לומר דגופין מחלקין, דסברא היא. אבל היכא שהטעות

השבוע, בין הכותלים עיניים על פרשת חוקת וקראנו יחד את הדברים המופלאים: של בית המדרש בהיכל הישיבה, פנה אלי אחד הבחורים עם שאלה שפילחה את ליבי. הוא ישב מולי, עיניו המושפלות מסגירות עולם של כאב פנימי, ואמר בקול חלוש: "אני לא מרגיש שיש לי חלק אמיתי בתורה. יש לי קשיי הבנה, אני לא מסוגל ללמוד הרבה כמו כולם, והכל כאילו עובר לידי. התורה הזאת כאילו לא באמת קשורה אלי..."

לרגע ארוך ישבנו בדממה. כמה כואב היה לראות בחור צעיר, נשמה יקרה מקרב עם ישראל, שמרגיש מנותק מהמקור הכי עמוק של חיותו.

"נשמע", אמרתי לו בעדינות, "יש כאן משהו שאתה חייב לדעת. בלי אותך - בדיק בלעדך - התורה לא שלמה".

האמת הגדולה

פתחתי בפניו את המאור עיניים על פרשת חוקת ולמדנו יחד את הדברים המופלאים:

"ידוע כי יש שישים רבוא אותיות לתורה וכנגדן יש שישים רבוא שרשי נשמות... וכל אחד משרשאל יש לו אות בתורה ואורייתא וקודשא בריך הוא חד, והוא חלק אלוך שבקרב האדם הוא ממש אותו האות שממש שורש נשמתו".

"זה אומר", הסברתי לו, "שהתורה נבנתה בדיק לפי מספר הנשמות של עם ישראל. כל אות בתורה מתאימה לנשמה מסוימת. זה לא מקרי - זה תכנון מדויק של הקב"ה. הקשר הכי קרוב שיכול להיות".

עיניו של הבחור התחילו להבריק. "רגע", אמר, "אתה אומר שיש אות בתורה שהיא שלי? שהיא חלק מהנשמה שלי?"

צבא אחד שלם

הוספתי ואמרתי לו, על הפסוק בפרשתנו פ' במדבר "שאו את ראש כל עדת בני ישראל במספר שמות" מבאר המאור עיניים:

"השם יתברך מוציא במספר צבא ישראל ואי אפשר שיחסר שום אחד מהם ח"ו... שמוכרחים להיות תמיד שלמים כמו שאמרו רז"ל אין השכינה שורה בפחות מב' אלפים וב' רבבות משרשאל".

"היךך רואה?" אמרתי לבחור. "עם ישראל הוא כמו צבא אחד. השכינה לא יכולה לשרות אלא כשיש מספר מסוים של נשמות יהודיות. ואם אחד חסר, זה פוגע בכל הבניין".

המסר האישי

"בשעה שאתה יושב ולומד, גם אם אתה מבין רק מילה אחת, גם אם אתה מתקשה - אתה לא פחות חשוב מהגדול שבגדולים. כי יש אות בתורה שרק אתה יכול להפיח בה חיים. יש חלק בשכינה שיכול להתגלות רק דרךך".

עיניו של הבחור היו כבר רטובות מדמעות, אבל הפעם מסיבה אחרת לגמרי. "האמת היא", המשכתי והסברתי לו, "שהבעיה היא לא שלך. הבעיה היא של החברה, שחושבת שהתורה שייכת רק לחכמים הגדולים. אבל האמת היא הפוכה".

בפרשת במדבר, כשהקב"ה מצווה לספור את בני ישראל "במספר שמות", הוא מבקש לספור את כולם - כל אחד עם השם שלו, עם הזהות העצמית שלו, עם החשיבות הבלעדית שלו.

זה המסר: אתה חשוב. אתה נחוש. ובלעדך התורה לא שלמה.

גבתי קטן ערך
פרשת במדבר תשפ"ה

משמעודת

מבית
מפעל האירה
פרשת במדבר תשפ"ה
85

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

יש לך מקום מיוחד

לגבי קטן ערך:

"וכן קטן ערך לא יאמר אדחוק את עצמי לישב בראש קרוב להרב כדי שאשמע דברי אלקים יוצאים מפה קדוש מדבר לדעת עצה ומזימה לעבודת הבורא ב"ה, אלא ישב במקומו הראוי לו ואל ידחוק את עצמו יותר ממחיצתו ומצפה להשי"ת שיהיה בעזרו ויוכל לשמוע דברי הרב אפילו בריחוק מקום".

גם קטן הערך לא צריך לדחוק עצמו למקום הגדולים, אלא לשהות במקומו ולצפות לעזרת ה' שיוכל לקלוט את הדברים גם ממרחק.

לקח הדגלים - מלאכי השרת כמופת

המאור ושמש מביא את המדרש המופלא (במדבר רבה ב, ג) כיצד למדו ישראל את סוד ההכרה האישית דוקא מן המלאכים:

"בשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני ירדו עמו כ"ב אלף רבבות של מלאכים... והיו עשוין כולן דגלים דגלים, פירוש, שחנו איש על מחנהו ואיש על דגלו ולא אז שום אחד מהם ממחיצתו אפילו לראות יקר תפארת גדולת הבורא ב"ה".

להיות בשאנן והשקט

המדרש מדגיש נקודה מפתיעה: גם במעמד הגילוי הגדול ביותר - מתן תורה - לא זזו המלאכים ממקומם!

"אלא כל אחד עמד במקומו שאנן והשקט והיה מצפה אם יעזור לו ה' יראה במקומו הראוי לו".

מתאווין לדגלים

"וכשראו ישראל זאת התחילו מתאווין לדגלים אמרו הלוואי אנו נעשים דגלים כמותן, רצה לומר, הלוואי שיהיה בינינו מידה זו שיכיר כל אחד מקומו הראוי לו ולא ידחוק את חבירו לעלות למעלה".

תשובת הקב"ה

"ואמר הקב"ה למשה עשה להם כך רצה לומר הואיל שנתאיתם לדגלים שלא יכנס אחד בתחומו של חבירו רק כל אחד ירצה לקבל כפי הכנתו עשה להם כך".

העיקרון המנחה

יסוד זה עומד לעזר לאדם בכל מיני סיטואציות - שיהיה מרוצה במקומו מחד, ולא ידחוק עצמו למקומות אחרים מאידך.

כל אחד ממקומו הייחודי יכול להגיע לעבודת ה' השלמה.

כוחם של עם ישראל הוא באחדותם, ולכן חשוב ונחוץ מאוד שיהיו כולם באחדות ובקשר אמיץ וחזק. אך מצד שני, חשוב מאוד שידע כל אחד מעלתו וערכו, ולכן צריך האדם לברר לעצמו עם מי הכי נכון וטוב שיהיה בחברותו.

המאור ושמש בפרשתנו פותח את דבריו ומבהיר את האזיון העדין הזה:

"הן אמת שעם בני ישראל הקדושים צריכין להיות יחד בקשר אמיץ וחזק באחדות גמור באהבה ואחוה וריעות, אך על כל פנים צריך האדם להתבונן ולידע ערכו ודוגמתו לאיזה איש יקרב את עצמו".

הכרת המקום הראוי

המאור ושמש מביא את דברי המדרש על הפסוק "צדיק כתמר יפרח" (תהלים צב, יג): "מה תמר זו יש בו פירות ויש בו עלץ ולולבין, כך ישראל יש מהן בעלי מקרא בעלי משנה בעלי אגדה".

כשם שלכל חלק בתמר יש ערכו ותפקידו הייחודי, כך גם בעם ישראל - יש בעלי מקרא, בעלי משנה ובעלי אגדה. כל אחד חשוב במקומו.

המסקנה:

"לכן צריך האדם להכיר ערכו באיזה מקום יהיה מקומו ובין איזה אנשים יהיה מנוחתו אשר יוכל להשיג ערך עבודתו ליוצרו".

להכיר את מקומי האמיתי

מוטל על כל אדם לבחון ולבדוק היכן מקומו האמיתי. אחרי שהתברר לו מקומו האמיתי הראוי לו, עליו להיות מרוצה במקומו, ולא להסתכל או להציץ או לדחוק עצמו למקומות אחרים.

הדרכה לגדולים ולקטנים

המאור ושמש מפרט את הדרכה המעשית לשני סוגי האנשים:

לגבי מי שהוא בערך הגדולים:

"ואם מי שהוא בערך הגדולים לא יאמר אשב בין קטני ערך ושם אוכל להשיג עבודת הבורא ב"ה, אף שמדומה לו כן ויוכל להיות שאמת אתו על ידי שישפיל עצמו ישיג אלקותו, אף על פי כן לא יצא מגבול ערכו אלא יצפה להשי"ת שיהיה בעזרתו ויוכל גם כן בין הגדולים לבא למידת הכנעה".

גם אם נדמה לאדם גדול שעל ידי ישיבה בין הקטנים ישיג עבודת ה' טוב יותר - עליו להישאר במקומו הראוי ולחפש דרכים להגיע לעונה גם שם.

התבוננות

במשנת האירה

אסיפת הורים מכרעת

השעה הייתה מאוחרת יותר מהרגיל באסיפת ההורים בתלמוד תורה "אהל זבולון". רוב ההורים כבר עזבו, אבל באחד הכיתות נשמעו קולות מדברים בטון מודאג.

"אני לא יודע מה לעשות איתו יותר", אמר הרב כהן, המחנך הוותיק, בקול עייף. "יהודה כבר חודשיים שהוא מפריע בכיתה, לא מקשיב, ולא מבין כלום. הוא בסך הכל גורר את כל הכיתה אחורה".

אבא של יהודה, אברהם צעיר, ישב מולו ופניו חיוורות. "אבל הוא ילד טוב", מלמל. "בבית הוא...".

"בבית זה דבר אחד", קטע המחנך. "בכיתה הוא בעיה. אולי כדאי לחשוב על מסגרת אחרת? משהו יותר מתאים לרמה שלו?".

הדמעות החלו לזלוג מעיני האב. "אז מה, אתה אומר שהוא לא יכול ללמוד תורה? שהוא לא בשביל זה?".

"אני לא אומר את זה, אבל...", המחנך עצר באמצע המשפט כשהדלת נפתחה בשקט.

הרב גולדשטיין, מנהל התלמוד תורה, נכנס לכיתה. הוא הקשיב לשיחה כמה דקות, ראה את הייאוש בעיני האב

ואת התסכול של המחנך. "סליחה על ההפרעה", אמר המנהל בקול רך. "שמעתי את השיחה. האם תרשו לי לספר לכם משהו?"

השניים הנהנו בדממה.

"לפני כמה שנים", התחיל המנהל, "היה לנו תלמיד בשם מרדכי. גם הוא התקשה בלימודים, גם הוא 'הפריע' לכיתה. המחנך דאז היה בטוח שהילד לא יכול להצליח".

הוא עצר לרגע ואז המשיך: "היום מרדכי הוא בחור מצוין בישיבה, מה השתנה? המבט שלנו עליו".

המנהל ניסח את לשון המוקרא הפתוח לפניו על השולחן תוך שמצביע על המילים: "במדבר סיני במספר".

ומבאר רש"י הק':

"מתוך חיתבתן לפניו מונה אותם כל שעה".

"תראו מה רש"י הקדוש אומר על הפסוק הזה", המשיך המנהל בקול חם. "מתוך חיתבתן לפניו מונה אותם כל שעה - אהבתו של הקב"ה לישראל כה גדולה, עד שהוא מונה אותם שוב ושוב כדי להראות את חשיבותם הייחודית".

"אבל למה בכלל לספור?"

שאל האב. "מה כל כך חשוב במספר?" המנהל חיך חיוך חם. "זו בדיוק השאלה הנכונה. התשובה טמונה בדברי הכלי יקר המופלאים".

הוא פתח את החומש וקרא בקול ברור:

"כל העמים אשר אין להם מספר פרטי, כמו הקש הזה שאין דרך בעל הגורן ליתן לו מנין, כך אין לאומות השגחה פרטית כי אם כללית לקיים המין כשאר בהמות וחיות ארץ, אבל כל איש מישראל מושגח בפרטות ואפילו אחד מהם חשוב כאומה שלימה".

כל יהודי - עולם שלם

"אתם מבינים?" שאל המנהל, ועיניו נצצו. "כל יהודי, בלי יוצא מן הכלל, זוכה להשגחה פרטית. הקב"ה לא רואה אותנו כמסה אחת, אלא כיחידים, כל אחד עם הייחוד שלו, עם התפקיד והכוח המיוחד שלו".

המחנך הקשיב בתשומת לב רבה.

"זה לא רק יפה מבחינה תיאורטית", המשיך המנהל בגישה האירה.

"זה משפיע על ההלכה למעשה! חכמים אמרו שכל 'דבר שבמנין אפילו באלף לא בטל' - מה שאומר שכל יהודי כל כך חשוב וייחודי, שהוא לא מתבטל בתוך הרבים".

"מה זה אומר לנו כמחנכים?" שאל האב בקול רועד.

"זה אומר", ענה המנהל בחמימות, "שכל תלמיד בכיתה - לא משנה איך הוא לומד, לא משנה כמה הוא מתקשה - הוא עולם שלם. הוא לא 'בעיה' שצריך לפתור, הוא לא 'מפריע' שצריך להסיר. הוא יהודי, וכל יהודי חשוב כאומה שלימה".

המהפך

המחנך ישב בדממה כמה דקות, מעכל את הדברים. "אז מה אתה מציע שאעשה?" שאל לבסוף.

"ראשית", אמר המנהל, "תחליף את השאלה. במקום לשאול 'איך אני פותר את הבעיה של יהודה?' - שאל

"איך אני מגלה את הכוח הייחודי של יהודה?"

"ושנית", הוא המשיך, "תזכור שאם הקב"ה מונה אותנו 'מתוך חיתבתן' - אז גם אנחנו צריכים להתייחס לכל ילד מתוך חיבה. לא מתוך רחמים, לא מתוך סבלנות - מתוך חיבה אמיתית".

האב הרים את ראשו. "ואתה מאמין שגם יהודה יכול להצליח?"

"אני לא רק מאמין", ענה המנהל בביטחון. "אני יודע. כי הקב"ה לא עושה דברים מיותרים. אם הוא שם את יהודה בעולם הזה, ואם הוא שם אותו דווקא בכיתה שלנו - יש לו תפקיד ייחודי שרק הוא יכול לבצע".

השבוע שאחר כך

שבוע אחר כך, הרב כהן ישב עם יהודה בצורה פרטנית ואישית. הוא גילה שהילד מצטיין בזיכרון ויכול לחזור בעל פה קטעים ארוכים מהגמרא.

"אולי", חשב המחנך, "התפקיד שלו בכיתה הוא להיות הזיכרון החי שלנו?"

"יהודה התחיל לעזור לילדים האחרים לזכור את המקורות. הוא הפך לחשוב בכיתה".

המחנך פגש את האב וסיפר אודותיו, האב חיך חיוך רחב. "אמרת שהוא חשוב כאומה שלימה".

"לא אמרתי", תיקן המחנך בענווה. "הקב"ה אמר. אני רק למדתי להקשיב".

בפרשת במדבר אנו לומדים שכל יהודי נספר בנפרד, מתוך חיבה מה'. כמחנכים והורים, עלינו לזכור שכל ילד - גם זה שמתקשה, גם זה שנראה 'שונה' - הוא עולם שלם בפני עצמו. המשימה שלנו היא לא לשנות אותו, אלא לגלות את הכוח הייחודי שהקב"ה הטמין בו.

"כל איש מישראל מושגח בפרטות ואפילו אחד מהם חשוב כאומה שלימה" - זו לא רק אמירה יפה. זו מציאות שצריכה לעצב את כל גישתנו החינוכית.

מאירים

תנועות מאירי חינוך

סדנת לב אבות מבית האירה

ישראל המנויים בפרשה. כל אחד ואחד חביב ונחמד באופן מיוחד לפני הקב"ה - גם אתה!"

רעיון מרחיב - הכוח של לימוד התורה מאמר חז"ל הידוע (שבת קיט, ב): "אין העולם מתקיים אלא בזכות הבל תינוקות של בית רבן. ואמר ריש לקיש שאין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבניין בית המקדש".

אין מעבירים זאת לילד: "תשמע משהו מדהים! כל קיום העולם עומד על זכות התורה שאתה לומד! וגם כאשר יבוא משיח במהרה, הוא לא יסיים שח"ו יבטלו את התורה שלך. כל התוכניות של ביאת משיח ובניין בית המקדש - הכל יהיה תלוי בתורה של הילדים כמון!"

טעימה קטנה מתוך הסדנה להורים בגישה האירה חינוך הילדים לתורה/חלק א'

השאלה שעומדת בפני כל אב: כיצד אני יכול להחדיר בליבות הילדים אהבת תורה, קשר עם הקב"ה ועם התורה הק'?

רעיון הבסיס - "אתה חשוב!" כל שנה לפני זמן קבלת התורה קוראים פרשת במדבר. בפרשה זו רואים שהקב"ה מבקש למנות את מספר בני ישראל, וכדברי רש"י: "מתוך חיתבתן לפניו מונה אותם כל שעה".

אין מסבירים זאת לילד? "תדע לך, כל יחיד ויחיד מישראל הוא אחד מכל אותם שישים ריבוא בני

המסר לאבות: הייחודיות והחשיבות של כל יחיד מישראל מחדירה בנו את החשיבות של כל אחד מעם ישראל - כולל הילד שלך!

התורה לכל אחד לפי כוחו

המדרש (שם"ר, ט) מלמד: "קול ה' בכוח, בכוח לא נאמר אלא בכוח, בכוחו של כל אחד ואחד. הבחורים לפי כוחם והקטנים לפי כוחם והיונקים לפי כוחם"

המסר: הקב"ה נתן את התורה לכל אחד לפי כוחו ויכולתו, ולכן כל אחד שייך לתורה!

רעיון מחזק: האות הייחודית המושג המרכזי: שישים ריבוא נפשות ישראל הם כנגד שישים ריבוא אותיות בתורה הקדושה. כל אחד ואחד מישראל שקול כנגד אחד מהאותיות של התורה הקדושה.

והדין הוא: ספר תורה שחסרה אות אחת - פסולה!

המסר לילד: "אם יחסר חלילה יהודי אחד בעולם, שוב יהיה הספר תורה פסול. לכן לעולם לא תחשוב 'מה אני חסר בממלכת התורה?' - כי דווקא דבר קיומך, יש לנו ספר תורה כשרה וחשובה!"

הפעלה שנייה: המטרה - יצירת הרגשת הצלחה העיקרון הזהב

"כאשר ילד מרגיש שמצליח בלימודו, נעשית התורה בשבילו מתוק ונעים"

דרכים מעשיות:

1. הנעמית התורה
 - הראה לילד כמה הוא יודע
 - הדגש את החכמה שלו
 - תן לו להרגיש "ממולח בתורה"
 2. הדגשת החשיבות
 - הראה לילד עד כמה אתה מחשיב את לימודו
 - היזהר שאין מפריעים לו בשעת הלימוד
 - שידע ויפנים את מעלת "תורה של תינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא"
 3. השיתוף והעמקה
 - ככל שנעמיק ונשתף את ילדינו בסגולת וערך התורה כך יהיו מחוברים בתורה ויתעלו בהתמדתה.
- הייחודיות של כל ילד
- השפת אמת כתב: יש לכל איש ישראל דבר מיוחד לעשות להשי"ת, ועל שם זה נברא, יש לכל אדם שייכות במעשיו עד השי"ת".

טעם בפרשה

ר"ס

באדער

מדרש רבה:

מתביישים לדבר אתו... [האמת שגם אני לא כל כך זוכר את זה, אבל אנחנו יודעים את זה טוב ממה שאימותינו הקדושות סיפרו לנו] - וגם אנחנו יכולים עוד לראות את הסבות שלנו באיזה ביטול הם מתנהגים לכול דבר שבקדושה - בלי כבוד ובלי שום אגו עצמי... מגיעים לכותל או לקבר רחל ובוכים ומתייפחים בלי להשים לב בכלל מי עומד לידם ומי רואה אותם - הם בכלל באטמוספירה אחרת!!!

וכן כן, זה מה שסיפר לנו המדרש, על אותו אדם שלא ידע ללמוד... דבר אחד הוא ידע להגיד קדוש קדוש! נו, אז מה הוא עשה? כשהגיע השליח ציבור לקדושה הוא פשוט זעק "קדוש קדוש קדוש" בכל הכוח. כי הלב שלו בער לקב"ה, ולא היה שום כבוד עצמי כנגד דבר שבקדושה!! הוא לא חשב לא על פדיחות, לא על שידוכים, לא על 'מה יגידו', ולא על - 'שמע אחי, הבחור קצת הגזים...' ולא על - 'מה נסגר עם יענקל'. לא! זה לא עניין אותו!! הוא פשוט זעק לבורא עולם - קדוש קדוש קדוש!!

טוב, אנחנו לא תמיד נמצאים שם... אבל ודאי נשתדל יותר לתת לב, ופחות לחשוב על כבוד...

אבל ברשותכם עוד משהו קטן המדרש הביא את 'דוד המלך' שהתנהג ממש בפשטות ותמימות [ואפילו בבזיון] אל מול הקב"ה.

בא נראה עוד כמה מילים שמוסיף בזה המדרש

(תהלים קלא, ב): "אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו" - [אמר דוד המלך:] כִּשְׁם שֶׁהִתְיַנֹּק הָיָה אֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְהִתְגַּלּוֹת לִפְנֵי אִמּוֹ, כִּךָּ שְׁוִיתִי נַפְשִׁי לִפְנֵי שְׂלָא נִתְבַּיֵּשְׁתִּי לְהִתְבַּזֵּז לִפְנֵי לִבְבוּדָהּ,

"כגמל עלי נפשי" - כִּהֵן יִנְקָא דִּנְפִיק מִמַּעַי דְּאַמִּיָּה [כמו תינוק שיצא ממעי אמו] וְאֵין בּוֹ רוּחַ גָּסָה [אינו מתבייש] לִינוֹק מֵאִמּוֹ, כִּן הָיָה נַפְשִׁי עָלִי [כן הייתה נפשי עלי], שְׁאִינִי מִתְבַּיֵּשׁ לְלַמֵּד תּוֹרָה אֶפְלוּ מְקֻטְנֵי יִשְׂרָאֵל.

נו, איזה ביטול עצמי היה לדוד המלך בשביל כל דבר שבקדושה, מה היה שכרו?

אמר רבי אֲדָא בְּרַי רַבִּי חֲנִינָא אָמַר לּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲתָה [ה] שְׁוִיתָ עֲצָמְךָ לְגִמּוּל, חֲזִיקָה [אני מבטיחך] כִּשְׁם שְׁאִין לְתִינוּק הָיָה עוֹנוֹת, כִּךָּ אֵין לָהּ עוֹנוֹת, שְׁנֶאֱמַר (שמואל ב יב, יג): "גַּם ה' הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת", - כִּן כֵּן, זֶה מִשְׁתַּלֵּם וְעוֹד אֵיךְ.

יהי רצון שנזכה

מעשה באדם אחד, שהיה מתחרט שלא קרא ולא שנה [היה מתחרט על כך שהוא למד תורה], פֶּעַם אַחַת הָיָה עוֹמֵד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, כִּיּוֹן שֶׁהָיָה הַעוֹבֵר לִפְנֵי הַתִּבְּהָ לְקַדְּשֵׁת הַשֵּׁם [כיון שהגיע השליח ציבור בחזרת הש"ץ לקדושה] הִגְבִּיהָ אֶת קוֹלוֹ וְאָמַר "קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת", אָמְרוּ לוֹ מֶה רָאִיתָ שֶׁהִגְבִּהָתָּ קוֹלְךָ, אָמַר לָהֶם לֹא זִכִּיתִי לֹא לִמְקַרְא וְלֹא לְמִשְׁנָה וְעַכְשָׁיו שֶׁנִּתְּנָה לִי רְשׁוּת לֹא אֶגְבִּיהָ אֶת קוֹלִי וְתִשׁוּב נַפְשִׁי עָלַי?? וְלֹא יֵצֵאת אוֹתָהּ הַשָּׁנָה וְלֹא שֶׁנִּתְּנָה וְלֹא שֶׁעָלָה אוֹתוֹ הָאִישׁ מִבְּכָל לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעִשְׂאוּהוּ שֶׁר הַחֲזִיל שֶׁל קִיסָר וּמִנּוּהוּ רֹאשׁ עַל כָּל בִּירְנִיּוֹת שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְנִתְּנוּ לוֹ מְקוֹם וּבִנְיָה עִיר וְיִשֵּׁב שָׁם, וְקָרְאוּ לוֹ קִילּוֹנִי, לוֹ וּלְבָנָיו וּלְבָנֵי בָנָיו עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, מִכָּאן אֲתָה לְלַמֵּד שֶׁלֹּא יִנְהַג אָדָם גְּאוּנָה לִפְנֵי הַמְּקוֹם שֶׁכָּל הַמִּתְגַּאֵה לִפְנֵי מִתְבַּהֵּה,

וְכֵן אֲתָה מוֹצֵא בְּדוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא נִהַג עֲצָמוֹ בְּגָאוּנָה לִפְנֵי הַמְּקוֹם, אֲלֵא בָּהֶּ עֲצָמוֹ לִפְנֵי הַקְדִּיּוֹט לְהִרְבּוֹת כְּבוֹדוֹ שֶׁל מְקוֹם, אִימְתִי בְּשִׁעָה שֶׁהָעֵלָה הָאָרוֹן מִבֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בְּגִבְעָה לְהִבְיֹא לִירוּשָׁלַיִם... (שמואל ב ז, יד): "וְדוֹד מְכַרְפֵּר בְּכָל עַז לִפְנֵי ה' וְגו'". בּוֹא וְרָאָה, כִּמָּה בָּהֶ דּוֹד עֲצָמוֹ לְכְבוֹדוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָיָה לוֹ לְדוֹד לְהִיּוֹת מְהֻלָּךְ לִפְנֵי סֵתָם כְּמֻלָּךְ לְבוּשׁ כְּלִי מַלְכוּתוֹ [דוד היה צריך לכאורה ללכת לפני הארון עם בגדי מלך], לֹא אֲלֵא לְבֹשׁ כְּלִים נְאִים [בגדים נאים ולא בגדי מלך] לְכְבוֹד הָאָרוֹן... וְכִתִּיב: וְדוֹד מְכַרְפֵּר בְּכָל עַז לִפְנֵי ה' מֶהוּ בְּכָל עַז? בְּכָל כַּחוֹ! מֶהוּ מְכַרְפֵּר? שֶׁהָיָה מְקִישׁ יָדָיו זֶה עַל זֶה וְטוֹפֵחַ וְאֹמֵר כִּירִי רָם,

הָאֵיךְ הָיָה עוֹשֶׂה? אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ: הָיָה לְבוּשׁ בְּגָדֵי זָהָב סְנוּנִין דּוֹמִין לָפֶז, וְהָיָה מְכָה בְּיָדָיו זֶה עַל גֵּב זֶה וְטוֹפֵחַ, כִּיּוֹן שֶׁהָיָה מְכַרְפֵּר [צועק] כִּירִי רָם, הָיָה מְפָז, מֶהוּ מְפָז, שֶׁהָיָה הַזָּהָב הַמְסֻנָּן שֶׁהָיָה עָלָיו קוֹלוֹ פּוֹזֵן [הבגד מזהב שהיה עליו היה זז תוך כדי ריקודו והיה עושה רעש], יְכוֹל לֹא הָיָה דּוֹד עוֹשֶׂה יוֹתֵר מִזֶּה, לֹא, אֲלֵא הוֹפֵךְ אֶסְפִּירָס וּמִשְׁוִיר לִפְנֵי, דְּהֵיִינוּ - קוֹפֵץ, וְהִרְגִּילִים שֶׁלּוֹ הִיוּ מִתְקַפְּלוֹת תוֹךְ כִּדִּי הַקְפִּיצָה, וְכִשְׁהֵם הִיוּ מִתְקַפְּלוֹת הַכַּפּוֹת רְגִלִים הִיוּ כְּלִפִּי מַעֲלָה. וַיֵּשׁ שִׁפְרִישׁוֹ שֶׁהִיא מִמֶּשׁ ה'וֹפֵךְ כֹּל גּוֹפוֹ דְּהֵיִינוּ: 'סְלֻטָה' - מִפְרָשִׁים עַל הַמִּדְרָשׁ

האמת שאין הרבה מה לפרש ואין הרבה מה להסביר, כל מה שאפשר זה רק לראות את הדור של פעם, הזקנים של פעם, ורקדים לפני הספר תורה, מתבטלים ביטול גמור לכול דבר שבקדושה, אוספים את הטישויים מרצפת בית הכנסת, וכל פעם שעובר לידם איזה תלמיד חכם הם מתבטלים אליו ואפילו

לבת אלום ואבוק!

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל ה'טל'

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן. יהא שמיא רבא" וקדושת בית המדרש | חודש סיון תשפ"ה | גליון רי"ה

הדלקת - נרות

י-ס-----7:03

ב"ב-----7:19

יציאת יו"ט

י-ס-----8:21

ב"ב-----8:24

ר"ת-----8:55

- פניני משה -

דברי תורה לפרשת במדבר ולשבועות

הדלקת - נרות

י-ס-----7:05

ב"ב-----7:20

יציאת יו"ט

י-ס-----8:22

ב"ב-----8:25

ר"ת-----8:57

א} פרשת במדבר קוראים ברוב השנים לפני קבלת התורה כי עיקר ההכנה לקבלת התורה הוא "ואהבת לרעך כמוך" ע"ד שענה הלל לאתו גר "וא"ל מן דעלך סני לחברך לא תעביד" ובפשטות חלק גדול מהתורה הוא מצוות שבין אדם לחברו כמו שכתוב קוב"ה, אורייתא, וישראל, כולהו חד הוא, וכמו שהקב"ה אחד כך גם עם ישראל צריך להיות אחד כמו שכתוב בעניין של קבלת התורה "ויחן שם ישראל" וידוע המאמר חז"ל שמדוע כתוב בלשון יחיד ויחן שם ישראל" כי כל ישראל היו באחדות וגם ידוע שע"י שכל עם ישראל באחדות יכולים לקיים את כל התורה והרי בפרשה זאת כתוב את חשבון של כלל ישראל ולכן מתאים לקרוא פרשה זאת סמוך לשבועות. {בית אברהם}

ב} "וידבר ד' אל משה במדבר סיני" איתא במדרש בשלושה דברים ניתנה התורה באש, במים, ובמדבר, הקו האופייני של עם ישראל הוא זה, שמיום היותו לעם גילה תמיד מסירות נפש בעד תורתו ואמונתו. בני ישראל הלכו אל הגרדומים ומוקדות האש, נתנו צוואריהם לשחיטה, קפצו לתוך הים ומסרו את חייהם כל אימת שהכריחו אותם רשעי האומות לבגוד בתורתם ובאמונתם. כח זה ותכונה זו של עם ישראל באו לידי עיקרי בשלושה מאורעות של דברי ימי העם. אברהם, אבי האומה, נזרק לכבשן האש בעד אמונתו הטהורה אשר הפיץ בקרב בני האדם, ובזה נטע את הכח של מסירות נפש בבניו אחריו, ואם היה זה צעד של יחיד נעלה מורם מעם, הרי בא המאורע השני של קריעת ים סוף – שאז קפץ עם שלם אל תוך הים הסוער, לפי ציווי האל – "ויסעו" אם היה נסיון של רגע, הרי בא המאורע השלישי, כאשר בני ישראל הלכו למדבר שממה שורץ חיות רעות ונחשים ועקרבים, ללא מזון ומים, לתקופה ממושכת – רק מתוך אהבתם ומסירותם לאלוקים ולנביאו, כפי שאמר הכתוב {ירמיהו ב' ב'} "זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה" הודות לשלושת הנסיונות הללו, של "אש" הכבשן, "מים" של ים סוף וה"מדבר" שבו הלכו בני ישראל תוך מסירת נפש בעד דבר האלוקים ניתנה להם התורה כקנין עולם. שלושת הנסיונות הללו הינם הערובה הבטוחה ביותר לקיומו הנצחי של עם ישראל. {הרה"ג מהר"ם שפירא מלובלין ז"ל}

ג} "שִׂאוּ אֶת רֹאשׁי" דין הוא: "דבר שבמנין אפילו באלף לא בטל" לא רצה הקב"ה שיהיו בני ישראל בטלים, חלילה ברובן של אומות העולם לפיכך צוה למנותם ועשאם ל"דבר שבמנין" שאינו בטל ברוב, כי אף שדין זה אינו אלא מדרבנן, הרי מנין שהתורה צוה עלינו בטל אפילו מן התורה... {חשבה לטובה בשם חדושי הרי"ם ז"ל}

לשבועות

ד} "וירא העם ויזעו ויעמדו מרוזק" אם האדם מתנונע כדי שיראו אותו בני אדם סימן הוא שהוא רחוק בעבודת השי"ת {הבעש"ט יומא דהילולא שלו בחג השבועות}

ה} "ויתייצבו בתוֹצֵת הָהָר" אומרים חז"ל על פסוק זה "מלמד שכפה עליהם הר כגיגית ואמר להם אם תקבלו את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם" נשאלת השאלה מדוע כתוב שם תהא קבורתכם הרי היה צריך לכתוב פה תהא קבורתכם אלא ידוע מהנביא ירמיהו הנביא "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי" אזי כל העולם יחרב, אז לפי זה מובן למה כתוב שם ולא פה כי בכל מקום שלא שומרים את התורה זה יהיה. {חפץ חיים}

ו} ידוע שדוד המלך נפטר בשבועות והוא חיבר את תהלים והנה ידוע שאפשר לפעול ישועות ע"י תהלים, תהלים ר"ת תשועת ה' לכל יהודי מבקש. {אבי מורי שליט"א}

אט שבת, והאט יו"ט

ידידכם

משה יוסף שטרן

זמני השבת והחג בגב העלון

העלון טעון גניזה

ערכים

סוד ההר הנעלם

בתום מעמד הר סיני, הקדושה ששרתה עליו עברה לאוהל מועד, שם נמשך גילוי השכינה. הקדושה לא נשארה בהר. מדוע?

בהר הכרמל התקיים מעמד המזבח, בו התגלה לעין כל אפסותם של אלילי השקר, והעם הכריז "ה' הוא האלוקים". בהר תבור הייתה המערכה המכרעת נגד שעבוד יבין וסיסרא, הגדולים במלכי כנען, מערכה שהייתה כעין יציאת מצרים, ובעקבותיה נאמרה שירת דבורה, הדומה לשירת הים. למרות מעלותיהם לא זכו הרים אלה שתיתן בהם התורה, שכן בעלי גאווה היו (מגילה כט, א). לאור הדברים, אפשר להציע שפרסומם הרב של התבור והכרמל היה בעוכריהם. עד היום יכול אדם לנסוע בעמק יזרעאל ולהצביע על הר תבור המתרומם פתאום במלוא הדרו, או על הר הכרמל המזנק אל תוך המים. ואילו את הר סיני - לא רואים ולא שומעים עליו. ענוותן הוא ונחבא על הכלים. סיים את תפקידו ההיסטורי, ושב ונעלם בינות להרים האחרים.

ללא יומרות

לקח מוסרי למדנו מכך. קבלת התורה מצריכה ענווה ויכולת התבטלות. התורה דורשת מהאדם לצאת מאזור הנוחות הרגיל שלו, ולהשתנות. מי שמחזיק מעצמו כמו הר לא יוכל לעשות את השינוי הנדרש. בני אומות העולם לא היו מוכנים לוותר על יצריהם והרגליהם, ועל כן סירבו לקבל את התורה. כך היה גם אצל עורפה ורות. לשתייה היה רקע משפחתי וסביבתי זהה. אבל בעוד האחת מצאה בקרבה כוחות נפשיים לומר "באשר תלכי - אלך", האחרת עשתה רק מחצית הדרך. שינוי עצמי מלא היה מעבר לכוחותיה.

"אי לא האי יומא [של מתן תורה] כמה יוסף איכא בשוקא", אמר האמורא רב יוסף. ביאר הגאון רבי יעקב רודרמן זצ"ל (ר"י נר ישראל בבולטימור) שהכוונה היא, שבלי תורה היו בשוק 'גרסאות' שונות של יוסף: יוסף העובד, יוסף איש המשפחה, יוסף המספק את צורכי גופו, יוסף כזה ויוסף אחר. אך התורה מגבשת את כלל כוחות הנפש ותחומי עיסוקו של האדם למסכת מאוחדת אחת; של עשיית רצון ה'. אך לשם כך צריך האדם להיות מוכן לקבל את השינוי, להיות כהר סיני שאין לו יומרות משל עצמו, וכל כולו קשוב לדבר ה'.

סיים את תפקידו ההיסטורי, ושב ונעלם בינות להרים האחרים

בימינו אין איש יודע היכן בדיוק שוכן הר סיני. כבר דורות רבים שהמקום בו התרחש המאורע המהפכני ביותר בכל תולדות האנושות - התגלות האלוקים לעיני עם שלם - נשכח מלב.

אפשר ויש לדבר סיבה מעשית. הר סיני שוכן במדבר, הרחק ממקום יישוב. כאשר אליהו הנביא נמלט מנקמתה של איזבל המרשעת, הוא בורח תחילה לבאר שבע, השוכנת בקצה הארץ הנושבת, ומשם הוא ממשיך עוד ארבעים יום אל לב המדבר, עד הגיעו להר חורב (מלכים ב' פרק יט). הר סיני נשכח כדי לאפשר לאליהו הנביא להסתתר.

אולם הסיבה העמוקה יותר לכך, היא משום שאחרי מתן תורה אין עוד קדושה בהר. "רבי יוסי אומר: מצינו בהר סיני שכל זמן שהשכינה שרויה עליו אמרה תורה: 'גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא' (שמות לד, ג). כיוון שנסתלקה שכינה אמרה תורה: 'במשך היובל המה יעלו בהר' (יט, יג) (תענית כא, ב)".

בתום מעמד הר סיני, הקדושה ששרתה עליו עברה לאוהל מועד, שם נמשך גילוי השכינה, בין בדי הארון. כאשר נדד האוהל, שם נדדה הקדושה עימה. רק מקץ דורות רבים, לאחר שהתגלה בנבואה כי הר המוריה שבירושלים הוא "המקום אשר יבחר בו ה'", נקבעה בו הקדושה כקדושה עולמית.

לכן, פרט לאליהו הנביא, שהלך לשם מסיבה מיוחדת, לא מצינו עוד מי שהתפלל בהר סיני. לא היה עניין לעשות זאת. אחרי מתן תורה חזר הר חורב להיות מה שתמיד היה. מעתה אין הבדל בינו לבין כל הר אחר.

מה עניין מתן תורה אצל הר סיני?

מובא במדרש, שבשעה שבא הקב"ה ליתן תורה בסיני, היו הרי תבור וכרמל רצים ומדיינים אלו עם אלו. זה אומר: "עלי התורה ניתנה", וזה אומר: "עלי התורה ניתנה" (בראשית רבה צט, א, ועוד).

לא בכדי מתמודדים דווקא שני ההרים הללו על הזכות לשמש כמקום בו תינתן התורה; שכן בכל אחד מהם התרחשו מעמדות גדולים של גילוי השכינה וקבלת עול מלכות שמיים.

ערכים לילדים
משל ותבונההניצוץ היהודי
כרטיס טיסה לכיוון אחדהרב שמואל רוטנר
מאשפות ירים אביוןהרב דוד ברוורמן
יהודי פשוט, או פשוט יהודי?

הרב דוד ברוורמן

מדי שנה בחג השבועות, מקיים ארגון 'ערכים' סמינר אקדמאי בבית הארחה בית וגן שבירושלים. אחד הסמינר הוא "סיום ליל חג השבועות". בשעת ליל מאוחרת יוצאים המשתתפים לסייר בהיכלי הישיבות שבשכונה. שיאו של הלילה היה מגיע דווקא בתום הסיום. לפנות בוקר משתתפי הסמינר היו מוזמנים לביקור בביתו של ראש הישיבה, הגרב"מ אזרחי זי"ע. רכז ערכים, הרב דרור הראל, מתאר את שהתרחש שנה אחת בביקור: נתתי להם רקע מתומצת על הבית הגדול שאנו עומדים להיכנס אליו, סיפרתי להם על ראש הישיבה, גדלותו, ספריו, והנהגתו המיוחדת. ובעיקר על השפעתו על כלל עולם התורה. דלתות הבית נפתחו לרווחה, והציבור הגדול מהסמינר התיישב בסלון של בית הרב. המשתתפים מילאו את הסלון עד אפס מקום, ורבים נשארו עומדים ונגרשים, מחכים לבואו של ראש הישיבה הדגול.

אנשים גדולים

מזן ראש הישיבה נכנס במלוא הדר מלכותו, וסקר איש איש, אחד לא נסתר מעיניו החודרות. כולם התקבלו בברכת: "ברוכים הבאים - וחג שמח". התיישב, ופתח באמירה שברגע אחד שברה מחיצות בין שני העולמות - "אדם מגיע לסמינר, לראות, לשמוע, להרהר, להתבונן, משהו שיכול אולי לשנות את המבט שלו על החיים, ועל יהדותו. זה לא מובן מאיליו! זהו דבר המלמד מעט על איכות האנשים הניצבים מולי... אתם אנשים גדולים! אני חושב שיש בכם מעלה כה גדולה, שאיני יודע אם אפילו אתם מודעים אליה...!!!!"

ואז הוא שאל: חז"ל מלמדים אותנו שבמעמד מתן תורה, הים לא נע, עוף לא פרח, שור לא געה, אופנים לא עפו, שרפים לא אמרו: "קדוש, קדוש, קדוש". אלא, העולם שותק ומחריש... פנה הרב אזרחי אל הנוכחים: "רצוני שננסה להבין ביחד... מפני מה הבריות כולם היו צריכים לדום במעמד הזה?!"

כולם הרגישו כל כך בנוח והציעו תשובות לקושייה, כשהרב מתמוגג, ומעודד לענות. נעשתה אווירה של בית מדרש הומה. "לכולנו יש חלק בתורה", הוא אמר, והוסיף, "נסו את כוחכם".

יהודי פשוט, או פשוט יהודי?

הסוד הגלוי של כל יהודי

בהמשך הסיום, יצינו בפני כמה מהמשתתפים שהאמירה של הגרב"מ זצ"ל "לכולנו יש חלק בתורה" עשתה עליהם רושם רב. הם הרגישו שהם חלק ממשהו גדול.

במהלך השיחה הגיעו עשרות ילדי תלמוד תורה: 'חקרי לב', שבאו להיכנס אל הקודש פנימה לאחר לימוד ליל שבועות. ראש הישיבה נפרד ממשתתפי הסמינר: "אני אסיר תודה לכם שבאתם לבקר אותי, והייתי שמח שנמשיך לשבת, אם לא שמחכים ילדים החמד בחוץ..."

כמות המשתתפים הגדולה מילאה את הסלון הגדול עד אפס מקום

כולם באו ללחוץ יד ולהודות על הביקור. את ציבור הנשים קיבלה וברכה בלבביות יוצאת דופן הרבנית, ע"ה. המשתתפים היו יוצאים בהתרוממות הרוח.

התפקיד

בפרשת נשא מתארת התורה את חלוקת התפקידים בשבט לוי. על כל אחד הוטל תפקיד אחר, והתורה מסיימת את התיאור בפסוק: "על פי ה' פקד אותם ביד משה. איש איש על עבודתו ועל משאו ופקדיו אשר צו ה' את משה" (במדבר ד, מט). ויש להבין את פשר כפילות המילים "איש איש", הרי די היה לכתוב "איש על עבודתו ועל משאו".

מבארים המפרשים, שיסוד גדול למדים אנו מכאן. חלוקת התפקידים הייתה כל איש לפי כישוריו ויכולתו; וכפי שפסק ברמב"ם בהלכות כלי המקדש (ג, י): "וכן הלויים עצמם מזהירין, שלא יעשה אחד מלאכת חברו, שלא יסייע

המשורר לשוער, ולא השוער למשורר, שנאמר איש איש על עבודתו ועל משאו".

תובנה זו מוצאים אנו גם בעניין קורבנות הנשיאים, שהתורה חוזרת על כל פרטי קורבנם אצל כל נשיא ונשיא, אף שכולם הקריבו בדיוק את אותו הקורבן.

אומרים חז"ל במדרש רבה (נשא יג, א) שאף על פי שהקריבו כולם את אותו הקורבן מבחינה כמותית, אך כוונתם ומחשבתם בשעת ההקרבה הייתה שונה. כל נשיא הקריב לתפקיד המיוחד שלו, נחשון לשבט יהודה הקריב 'לסדר מלוכה', נשיא יששכר הקריב 'לסדר התורה' וכן הלאה, ולכן חוזרת התורה שוב ושוב על קורבנם, כי זהו קורבן שונה בתכלית.

יהודי פשוט

לא במקרה נקרא בשבוע הבא את פרשת נשא, סמוך לחג השבועות. זאת כדי להדגיש את הייחודיות של כל יהודי בתורה. אלו החושבים שאין להם כישורים ויכולות לשבת וללמוד תורה, ומתרצים לעצמם שהם בסך הכול יהודים פשוטים... עליהם לדעת כי אין 'יהודי פשוט', אלא כל אחד הוא 'פשוט יהודי', לכל יהודי יש חלק מיוחד בתורה, וחלקו מצפה לו מאז שניתנה התורה, שאותו יהודי ילמד אותו, ויוציאו להאיר את העולם.

ה'שפת אמת' זי"ע (פרשת קורח) מגדיר את חשיבותו של כל יהודי בעולמו: "כי כל יהודי נברא על דבר מיוחד בתורה שאין אחר רבי פנחס לתקנו". כך גם היה אומר הרה"ק רבי פנחס מקורין זי"ע לתלמידיו, חזון ושנן: "בכל יהודי יש משהו יקר שאין בשני", כי את חלקו השמור בתורה המצפה להתחדש על ידו, אין איש בעולם המסוגל לחדש. השקפה זו היא בסיס האמונה היהודית של היות האדם נברא יחיד וייחודי.

ידועים דברי הגמרא (פסחים סח, ב) על רב יוסף שביקש שיכינו סעודה משובחת במיוחד בחג השבועות, זאת כיוון ש"אי לא האי יומא דקא גרים, כמה יוסף איכא בשוקא". כלומר, אם לא אותו יום של מתן תורה שבשל כך זכיתי ללמוד תורה, "דקא גרים" - שגרם לי להתרומם, "כמה יוסף איכא בשוקא" - הרי אנשים הרבה בשוק ששמם יוסף, ומה היה ההבדל ביני לבינם... בזכות מתן תורה זכיתי לבטא את חלקי בתורה, את ייחודיותי כרב יוסף.

בעיצומו של חג השבועות אנו קוראים בתורה בפסוקים המרטיטים של מעמד הר סיני, ומלמדים אותנו חז"ל שיום זה הוא מעין חזרה על אותו מעמד, ואותן השפעות שהיו אז חוזרות שוב. עלינו לשמוע היטב את השפה האישית בה פונה הקב"ה לכל יהודי, מאז ולתמיד: "אנוכי ה' אלוקיך", כאומר: אני מצפה ממך שתגלה בחייך את אור האלוקות שטמון בך דווקא.

היו מנויים והפיצו את העלון

072-330-35-80

לרכים

נקדת מבט

הרב משה לנדא

אנחנו מוכנים

סוד 'נעשה ונשמע'

קצין המודיעין היפני, סגן משנה הירו אונודה, נשלח בעיצומה של מלחמת העולם השנייה למערכה באי שפי ליפנים. הפקודה של הקיסרות היפנית הייתה: אין להיכנע, בשום תנאי.

כחודשיים לאחר שנשלח אונודה, האי נכבש על ידי צבא ארה"ב. כל החיילים היפנים נכנעו, מלבד אונודה ושלשה חיילים נוספים. הם ברחו להרים, והמשיכו להסתתר שם, נכונים בכל רגע לשוב למערכה ולכבוש את האי.

הארבעה נתקלו מספר פעמים בכרזות שבישרו על סיום המלחמה וכניעתה של גרמניה והקיסרות היפנית, אלא שהם היו בטוחים שזו תעמולה שקרית. כשנה לאחר שברחו להרים, הוטלו כרזות חתומות על ידי טומיוקי ימאשיטה, מפקד הארמיה ה-14 היפנית. בכרזה היו הוראות כניעה ברורות.

אף על פי כן, נאמנותם של אונודה וחבריו לקיסרות לא נסדקה. הם בדקו את הכרזות, והגיעו למסקנה... שהן מזויפות.

שבע שנים מאוחר יותר הוטלו באזור תמונות ומכתבים של בני משפחת החיילים היפנים, ובהם בקשה להיכנע. אבל החיילים נשאו נאמנים לקיסרות, ולא נכנעו על אף ה'לחצים של האויב'.

לבד

במשך הזמן, אחד מהם הסגיר את עצמו, וחיל נוסף נהרג מאש יחידה שחיפשה אחריהם. אונודה וחיל נוסף נותרו במסתור כשמונה עשרה שנים נוספות. חלפו עוד עשר שנים עד שאונודה נותר לבדו, אחרי שחברו נורה על ידי המשטרה המקומית. התקרית עוררה תקווה במשפחתו של אונודה שהוא עדיין בחיים, על אף שהוכרז כחלל כבר לפני יותר מעשרים שנה.

כשנה ומחצה אחר כך, פגש אונודה את נוריו סוזוקי, מטייל יפני. סוזוקי ניסה לשכנע אותו שהמלחמה הסתיימה, ושישוב למשפחתו, אבל אונודה סירב. הוא נשאר נאמן לקיסרות, מוכן ומזומן לקבל כל הוראה לצאת שוב לקרב. עד שלא יקבל פקודה ברורה מקצין גבוה ממנו, הוא לא ייטוש את המערכה.

רב סרן יושימי טניגוצ'י, מפקדו הישר של אונודה, אותר על ידי הממשלה היפנית, והוא נשלח אל אונודה. טניגוצ'י הודיע לו שהמלחמה הסתיימה בניצחון כוחות הברית, והורה לו להניח את נשקו. רובהו של אונודה מסוג אריסקה עדיין היה כשיר ומוכן לקרב. הוא נשא עימו לכל מקום מאות כדורים, כמה רימוני יד ואת חרבו האישי.

בט"ו באדר תשל"ג, לאחר כמעט שלושים שנה של מסירות ועמידה איתנה למען הקיסרות היפנית, הסתיימה המלחמה עבור אונודה.

אונודה הוא רק אחד מקבוצת חיילים גדולה, 'הנאחזים היפנים', שנשארו נאמנים לקיסרות היפנית ומוכנים לקרב גם אחרי שהמלחמה הסתיימה. האחרון שבהם, טראו נקמורה, נכנע כתשעה חודשים אחרי אונודה.

נאמנותם, ובעיקר מוכנותם לקרב של 'הנאחזים היפנים', נראית הזויה ולא הגיונית. אבל היא מלמדת אותנו, מה צריכה להיות הנאמנות שלנו.

הסוד

אחרי אמירת בני ישראל "נעשה ונשמע" שאל הקב"ה, "מי גילה לבני סוד זה", שהוא סוד המלאכים?

ובאמת, מה הסוד הגדול? כל מי שסומך על הצד השני, מוכן לומר נעשה ונשמע. נכון שכשאתם חותמים חוזה מול אדם לא מוכר, אתם סוגרים את כל הקצוות כדי שהוא לא יסדר אתכם. כל החוזה כולו מלא בסעיפי נשמע, תעשה ורק אז, אנחנו נעשה.

אבל אם אתם עושים עסקה עם ההורים שלכם, אתם סומכים ויודעים שהצד השני לא 'ידפוק' אתכם. כשאתם עומדים מול מישהו שאתם סומכים עליו, אין שום סיבה שלא לעשות ואחר כך לשמוע הסברים. אתם מוכנים לחתום "פה ופה ופה וגם... פה", ורק אחר כך לוקחים את החוזה וקוראים אותו בבית, או שלא.

אחרי הניסים הגדולים שהקב"ה הרעף עלינו, והאהבה הגדולה ברור שאנחנו סומכים עליו... אז מהו הסוד הגדול באמירת "נעשה ונשמע"?

לדעת הגר"מ פיינשטיין זצ"ל (דרש משה עמ' רעב דרש י') סוד ה'נעשה ונשמע' אכן טמון בסוד המלאכים. מלאך נברא לבצע שליחות אחת בלבד. מה הוא עושה מהרגע שהוא נברא עד שהוא צריך לבצע את שליחותו? כל חייו המלאך עומד מוכן לשליחות עבורה הוא נוצר.

סוד הנעשה ונשמע דומה לאמירה: "אנחנו מוכנים!" בכל רגע נתון אנחנו מזומנים לכל תרחיש ולכל פעולה אותו אנחנו צריכים לבצע.

שום כרזה המודיעה שהזמנים השתנו, ושום ידיעה המפרשת את הפקודות באופן חדש; לא תשבש את המוכנות שלנו לצאת לפעולה ולממש את תפקידנו בעולם.

נעשה ונשמע... אנחנו מוכנים!

השאלה האחרונה

יצר הרע... מוכן תמיד להתיז ראשך...

ואם קשה לך לציירו כך,

סימן שראשך כבר הות.

(הרה"ק רבי שמחה בונים מפסיסחא)

3

מתוך הפרשה

הרב ישי' אליש

1 "שאו ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות" (במדבר א,ב)

מדוע מצווה ה' את משה לספור את העם, והרי ידוע שאסור למנות את בני ישראל, ואל הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין?

תשובה: את טעם

איסור ספירת בני ישראל, מסביר רבי יונתן אייבשיץ כי ספירת כל יהודי בפני עצמו מבטלת את אחדות כלל ישראל. אך מלבד קדושתו של היחיד כחלק מהכלל, יש לו גם ערך אישי בפני עצמו, על כן אין סופרים את היחיד כשלעצמו, אלא אם כן באמצעות דבר שבקדושה, כגון מחצית השקל או כנהוג בספירת מניין על פי התיבות שבפסוק: "הושיעה את עמך". גם בפרשתנו, הפסוק אומר כי בני ישראל נספרו "במספר שמות", היינו, שספרו את השמות, ולא את האנשים עצמם.

2 מדוע חג השבועות מופיע בתורה כ'חג הביכורים' ולא כ'חג מתן תורה'?

תשובה: עם ישראל קיבל את עשרת הדיברות במעמד הר סיני. אך לאחר חטא העגל ושבירת הלוחות, לא רצתה התורה לציין בפירוש את זמן קבלת התורה, שיש בה גם משום גנות לעם ישראל, שבעקבות מעמד הר סיני חטאו בחטא העגל. בדרך דרוש מבארים, כי החג נקרא 'ביכורים' לרמז על הבכורים שאיבדו את מעמדם בחטא העגל.

בנוסף, מהותו של כל חג הוא זיכרון האירוע עבורו נקבע. אך מעמד הר סיני אינו שייך לזיכרון, כי זהו אירוע תמידי המתחדש בכל יום, כמאמר חז"ל: "כל יום יהיו בעיניך כחדשים".

3 כד יתבין ישראל

מילות השיר: "כד יתבין ישראל ועסקין בשמחת התורה, קב"ה אומר לפמליא דיליה, חזו בני חביבי דמסתלקין מצערא דילהון, ועסקין באורייתא דילי".

ביאור המילים: כשיושבים ישראל ועוסקים בשמחת התורה, הקב"ה אומר למלאכים, ראו בני החביבים שעוזבים צערם ועוסקים בתורת. אף כי מילות השיר מזכירות בסגנון את לשון הזוהר, אין בזוהר שלפנינו קטע כזה. מקור הנוסח הקיים כנראה מבוסס על דברי הגאון מווילנה בספרו 'באר אברהם', שכתב לבנו רבי אברהם: "ראו בנים חביבים שיש לי דשבקין צערא דידהו ועסקין בדידי, מייד מתמלא רחמין על ישראל".

הלחן המפורסם בימינו מיוחס לרבי מאיר שפירא מלובלין, שחיברו לרגל סיום הש"ס של מחזור הדף היומי הראשון, שנערך בליל ט"ו בשבט ה'תרצ"א, בהיכל ישיבת חכמי לובלין.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי' אליש)

תורת החנוך

הרב צביאל'י בן זור

היום הזה נהיית לעם

כל מי שיציע לך עצה אחרת, טועה ומטעה

בהר סיני נגלה אלינו ה' באירוע יחיד במינו בהיסטוריה. היינו שם כולנו, ומאז ועד עולם אנו מחויבים להעביר את המסר הזה הלאה.

הפסוק הבא הוא מהפסוקים האהובים עלי בתורה. "וידבר משה והכהנים הלוויים אל כל ישראל לאמור הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה' אלוהיך" (דברים כז, ט).

הפסוק הנפלא הזה מכריז בגאון על היום בו נהיינו עמו וצאן מרעיתו של בורא כל העולמים. חז"ל שואלים (ברכות סג, ע"ב), מדוע נכתב הפסוק הזה כאן, וכי אותו היום ניתנה תורה לישראל והלא אותו יום סוף ארבעים שנה היה? ומיישבים זאת חז"ל: ללמדך, שחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שניתנה מהר סיני.

האתגר שלנו כהורים, כל השנה בכלל, ובחג מתן תורתנו בפרט, הוא לספר לילדים שהם חלק מעמו של הקב"ה, שהוא נתן לנו את המתנה הגדולה בעולם, את התורה הקדושה, ולהפוך את התורה לחביבה על לומדיה תמיד, כיום נתינתה מסיני.

מעמד הר סיני, אצלך בבית

השאלה החינוכית שלנו היא, איפה אנחנו בעניין? כיצד אנחנו מחברים את ילדינו לה' אינני מדבר כרגע על קיום מצוות, שהן החיבור האמיתי ביותר אליו, שהרי מצווה היא מלשון צוותא, אלא על עצם החיבור, עצם ההבנה שאנו ראינו אותו בהר סיני, ומאז אנחנו לא מפסיקים לראות אותו כל העת.

בעבר הייתי אומר: "לעיתים ה' נגלה אל האדם ממש. התפקיד של האדם הוא רק לפתוח את העיניים ולראות אותו". כיום אני אומר, "ה' נגלה אל האדם תמיד. התפקיד של האדם הוא לא לסגור את העיניים".

אנחנו רק צריכים ללמד את ילדינו 'לא לסגור את העיניים', להבחין בהשגחת הקב"ה עלינו בכל דבר ועניין. אם נצליח להביא את ילדינו למצב בו ה' הוא הדבר החי ביותר בעולם, העברנו את התורה מהר סיני היישר אל ביתנו פנימה.

הדרך להתחבר לתורה היא על ידי התחברות לנותן התורה. הרב פינקוס זצ"ל, כתב מכתב תשובה לבחור שרצה לעלות בתורה ויראת שמיים, וכמשתמע ממכתבו הוא חיפש עזרה חיצונית.

במכתב התשובה מציע הרב פינקוס לבחור לפנות לעזרה חיצונית, שהיא הקב"ה בכבודו ובעצמו, שהוא ברא את העולם, אותך, ואת הכל.

אינך צריך לחפש כתובת הוא כותב לו, הוא נמצא בכל מקום. פשוט תפתח את הפה ותדבר אליו. כל מי שיציע לך עצה אחרת טועה ומטעה.

התגלות האמת

המוסר האלוקי מול המוסר האנושי

מעמד הר סיני, בו 'כל העם רואים את הקולות', מהווה מפגש יחיד מסוגו בין המין האנושי לבין האלוקות, בין האדם לבין האמת העליונה. למתן התורה, מלבד היותו היום שבו נהיינו לעם, יש גם משמעות לאנושות כולה מבחינה מוסרית, נפשית ופילוסופית.

מעמד הר סיני מציב את הדילמה האנושית הנפוצה ביותר: האם ערכים כמו אמת, חסד, צדק וקדושה נובעים מן האדם, מתרבותו, מהבנתו השכלית או מרגשותיו? או שמא לערכים אלו יש מקור שמימי, עליון, נצחי - שאינו תלוי ברצון ובחשיבה האנושית אלא קיים מעליו?

במאה השנים האחרונות התחזקה בקרב הוגים מערביים תפיסה אנתרופוצנטרית (מהמילה 'אנתרופוס' - אדם). לפי גישה זו, האדם קובע את המוסר. מה שמרגיש מוסרי - הוא מוסרי. מה שמתקבל תרבותית - נכון. ומה שנחשב 'לא מוסרי' בעבר - ניתן לבטל או לעצב מחדש לפי 'הקדמה', 'הרוח החדשה' או ה'אופנה הזמנית'.

ואור. זהו קול שמחפש אמת אלוקית, אך אינו בורא אותה. ויקטור פרנקל, מייסד הלוגותרפיה, אמר בנחרצות (בספרו 'הא-ל הלא מודע'): "יש תת מודע רליגיוזי [דתני] באדם", וגם: "המצפון הוא היסוד האלוקי באדם".

רגע השיא במעמד הר סיני טמון במילים שאמרו ישראל פה אחד: "כל אשר דיבר ה' - נעשה ונשמע". ההקדמה של "נעשה" לפני "נשמע" איננה ביטול של השכל, אלא בחירה רציונאלית עמוקה; להכניע את השכל האנושי לקול האלוקי, מתוך אמון שיש אמת גבוהה משלי.

היהדות מביאה את בשורת היציבות המוסרית למין האנושי: לא משום שהאדם המציא את הטוב, אלא דווקא משום שהוא לא המציא אותו. כמו הירח, כך האדם: אין לו אור משלו - אך יש לו יכולת אדירה לשקף את אורו של הבורא. "תורה צוה לנו משה - מורשה קהילת יעקב". לא המצאה, לא חוויה - מורשה.

בחג השבועות אנו שבים לעמוד אל מול הר סיני. לא רק כזיכרון היסטורי, אלא כעמדה מוסרית, קיומית ועכשווית: אנו שומעים את קול ה' מדבר מתוך האש, ולא את קול האדם.

גישה זו מעלה קושי מהותי: אם כל אדם קובע את המוסר בעצמו - כיצד נבחין בין טוב לרע כשיתנגשו תפיסות שונות? מנהיג הרייך השלישי ימ"ש, פעל מתוך "תחושת שליחות מוסרית". אל קפונה, ראש המאפיה הנודע, ראה את עצמו כאדם בעל ערכים מוסריים.

יותר ויותר מבינים היום כי היעדר מקור עליון ומוחלט למוסר, מוביל לאנרכיה ערכית. וכפי שכותב הרב שמשון רפאל הירש (בראשית, פ"ו): "כאשר האדם מפסיק לראות את עצמו כנברא בצלם אלוהים, אין גבול למה שהוא עלול להחשיב כ'צודק' בעיניו".

מעמד הר סיני מסמל התגלות של אמת שאינה תלויה באדם ואינה תוצר של התבוננות אנושית, אלא פריצה של קול אלוקי לתוך עולם התוהו. המהר"ל מפראג מודגיש (נתיב התורה), שהמוסר האלוקי הוא היחיד שיכול להיקרא אמת: האדם בטבעו נמשך אחרי הנוח, לא אחרי הטוב. לכן התורה, שאינה תלויה באדם, היא תיקונו היחיד.

הפסיכואנליטיקאי קרל יונג, מייסד הפסיכולוגיה האנליטית, טען שהאדם נושא בתוכו "אב טיפוס של האלוקים"; דימוי פנימי של שלמות, טוב

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

ורוממתנו

הרב שמואל רוטנר

מאשפות ירים אביון

יהודים של מגילת רות

השעה ארבע ארבע. רבע. בצעדים כושלים צעד זלמן לעבר שורת המתלים, נטל את החליפה והכובע, ויצא הביתה. הוא הגיע הביתה מבויש ומרוסק. נשכב על המיטה, טמן את ראשו בכרית, ופרץ בבכי גדול. מהר מאוד הגיעו האחיות ואחריהן האמא, והסתכלו עליו בהלם.

"זלמן", צעקה אימו. "מה קרה. מה עשו לך?" אבל זלמן לא היה מסוגל לענות. הוא כיסה את ראשו בכרית, ובכה. הוא ביקש את נפשו פשוט להיעלם.

אחרי ניסיונות כושלים לברר מה קרה, הזעיקה אמא את האב מהישיבה. אבא הגיע. הוא ניסה לדבר ולהבין, אך ללא הצלחה. האבא התעשת והלך לישיבה לבדוק מה קרה. אז התבררו העניינים. החברים בישיבה פשוט דחו אותו והעבירו לו את המסר שהוא "לא רצוי". במשך תקופה ארוכה הם לא שיתפו אותו בהווי החברתי, והסתירו ממנו דברים, עד שכבר לא היו לו את כוחות הנפש לעמוד בכך. הקש ששבר את גב הגמל היה כאשר שב לישיבה אחרי כמה ימים של מחלה בבית, התברר לו כי 'מלך השיעור' שכנע את כל החברות לעזוב אותו. כאן נשבר, ועזב את הישיבה.

כולנו מבינים שאדם שמרגיש דחוי חברתית, הדבר משפיע עליו לרעה במעגלים נוספים, ועלול למנוע את התקדמותו והישגיו גם בתחומי הלמידה, ההתפתחות והצמיחה האישית.

לסגת?

במגילת רות אנו פוגשים דמות עם כוחות נפש נדירים ואדירים, שעברה משברים אישיים קשים. אלמנה צעירה, ענייה מרודה, שמנסה לבנות את עצמה מחדש ומבקשת להצטרף אל חמותה בשובה אל בית לחם, וחמותה דוחה אותה פעם אחר פעם ומפצירה בה לא לבוא עמה. והיא... לא מרימה ידיים, ולא מוותרת. על כל סיבה שחמותה מנסה להסביר למה לא כדאי לה לבוא ולהתגייר, היא משיבה בגבורת נפש שהיא מקבלת על עצמה הכל, העיקר להתקדם.

אז התבררו העניינים. החברים בישיבה פשוט דחו אותו והעבירו לו את המסר שהוא "לא רצוי"

"ותאמר רות אלתפגעייבי לעזבך לשוב מאחריך כי אליאשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין עמך עמי ואלוקיך אלוקי" (רות טז). רות זכתה כידוע להיות אמה של מלכות בית דוד, וממנה יצא מלך המשיח שיבוא ויגאלנו ב"א. רות לימדה אותנו שאל ההשגות הגדולות ביותר ניתן להגיע דווקא אחרי שדוחים אותך, שמבקשים ממך לסגת, לוותר, להישבר, ואתה עומד בעוז רוח וממשיך הלאה, עם כל הכוח.

בעלי המוסר והמחשבה הדגישו את ערך ההתמודדות עם מניעות והפרעות כמרכיב הכרחי בעבודת האדם. ההתעלות היא לא למרות הקשיים - אלא באמצעותם.

הרב אליהו דסלר, ב'מכתב מאלהיה' (חלק א', עמ' 199) כותב: "הקב"ה מביא את האדם לניסיון - לא כדי שייכשל, אלא כדי שיתעלה. המניעה היא נקודת הבחירה - בה בונים את מדרגת האדם".

החזון איש בספרו אמונה וביטחון, פרק א' כותב: "אין דרכו של עולם התורה להיות סלולה. הקושי והמאבק הם חלק מתהליך ההתחשלות".

מדרגה לעלייה

ולמה נקרא שמה רות? שיצא ממנה דוד, שהרווהו לקב"ה בשירות ותשבחות. דוד המלך ע"ה, נכדה של רות, עבר אף הוא קשיים רבים, עוד מקטנותו. שמואל הנביא מחפש בשליחות ה' מאת בנו של ישי, להמליכו תחת שאול. ישי מציג בפניו את שבעת בניו, ושמואל פוסל את כולם. "ויעבר ישי שבעת בניו לפני שמואל ויאמר שמואל אל ישי לא בחר ה' באלה... ויאמר שמואל אל ישי התמו הנערים ויאמר עוד שאר הקטן והנה רועה בצאן ויאמר שמואל אל ישי שלחה וקחנו כי לא נסוב עד באו פה" (שמואל א', טז).

במדרש מסופר, שדוד היה רועה צאן לבדו, מנותק, מנודה ובודד מאחיו ומכל המשפחה, במשך עשרים ושמנה שנים. ועל זה אמר דוד: "מזור הייתי לאחי ונוכרי לבני אימי" (תהילים סט, ט). ודוד חיזק את עצמו ואמר: "כי אבי ואימי עזבוני וה' יאספני" (תהילים כז, י). עד שבא שמואל בשם ה', ומתהוה ההשפלה נבחר דוד להיות משיח ה'. ועל זה אמר דוד המלך ע"ה: "מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון".

ואלו הם דברי הסבא מסלבודקה (ר' נתן צבי פינקל) "הגדלות האנושית נמדדת בכך שהאדם אינו נשבר מן המניעות - אלא משתמש בהן כמדרגות לעלייה".

הרבנית

שותפות נסתרת

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לור

חג השבועות קרב. החג הזה נראה לכאורה 'החג של הגברים'. הם ערים, הם לומדים, הם מקבלים את התורה מחדש ומתענגים על רוממות היום. והנשים? החג שלהן

הוא הכנת עוגות גבינה ומטעמים, והשגחה על הילדים שבבית. נדמה כי זהו חלק פעוט, שולי וגשמי, לעומת לימוד התורה ומהות החג.

אך, האם באמת כך הם פני הדברים? אני רוצה לספר לכם סיפור קטן שסיפר החפץ חיים: היה זוג שחי יחד שנים רבות, עד גיל תשעים. האישה נפטרה ראשונה, ולאחר חצי שנה, גם בעלה הלך לבית עולמו. כשהוא הגיע לשמיים, הוא הבחין בשקט מוחלט. הוא הסתקרן ושאל מה קורה. ענו לו: "יש כאן מישהי שמעבירה שיעור".

הוא התקרב וראה את גדולי עולם יושבים ומאזינים לשיעור - ומי הרבנית? הרעיה שלו! הוא נדהם. היא דיברה על גמרא, קבלה, ספירות, זוהר, פוסקים - הוא לא האמין למראה עיניו. "מהיכן רעייתי יודעת את כל זה?" תהה. הוא הקשיב וניסה להבין, אך הצליח לקלוט רק עשרה אחוז מהדברים. לאחר השיעור, כשכולם התפזרו, היא ניגשה אליו ושאלה לשלומם.

"אני יכול לשאול אותך שאלה?" הוא לא היה יכול להתאפק. "מה זה היה? מאיפה את יודעת את כל הדברים האלו?"

היא חייכה ואמרה: "מה, אתה לא זוכר? אני שלחתי אותך ללמוד תורה! בגלל זה זכיתי לקבל את כל מה שאתה למדת".

"אבל אני יודע מה למדתי", הוא השיב. "למדתי 'עין יעקב', קצת מוסר, 'מסילת ישרים', אבל את דיברת ברמה אחרת לחלוטין! אני הבנתי רק עשרה אחוז מהשיעור שלך".

"נכון", היא ענתה. "את העשרה אחוז שהבנת, קיבלתי מהלימוד. אבל שכחת דבר חשוב: מי היה בבית עם הילדים? מי גידל אותם? מי החדיר בהם יראת שמיים כדי שילמדו תורה, שיבחרו חתנים תלמידי חכמים? מי דאג להם, עקב אחר התקדמותם? אתה היית שקוע בלימודך בכולל, ואני הייתי זו שטיפלה בכל זה".

"לכן", המשיכה, "הקדוש ברוך הוא לא רק נתן לי את העשרה אחוזים שלך, אלא עוד תשעים אחוז מהגידול של הילדים, מיראת השמיים שלהם, מהתורה של החתנים - גם זה שייך לי!" המשל הזה ממחיש לנו מעט מזכותן העצומה של הנשים, שהתורה כולה עומדת בזכותן. אשריכן, נשות ישראל, על זכותן האדירה!

הניצוץ היהודי

יחזקאל בנימיני
נולד בשכונת
מחנה ישראל
הותיקה, באותם
הימים שכונת ספר
בירושלים החצויה.
מחלון הבית ראה
את חומת הגבול
שתחמה את עולמו.
מפעם לפעם היו

הירדנים יורים, אך הילדים חיו ללא תחושת
סכנה, עד לימים שקדמו למלחמת ששת הימים.
"ישבנו בבית ספר ארלזורוב, ופתאום נשמעו
קולות ירי ומטוסים", הוא נזכר.

משפחתו ירדה למקלט המאולתר בדירת
הקרע של השכנים, עד שהגיעה הבשורה -
ירושלים העתיקה שוחררה. בחג השבועות של
אותה שנה הלך לראשונה עם סבתו לכותל
המערבי. "הסתכלתי על האבנים העתיקות
ושמעתי את קולות המתפללים. לא הבנתי
הכול, אבל חשתי שמהו עמוק קורה כאן".

מדע או אמונה

הסתבא הייתה אישה מאמינה ושומרת
מצוות. אבל היא דיברה רק ערבית, והשפעתה
על הנכדים הייתה מעטה. ילדיה כבר התרחקו
מהדת, ויחזקאל עצמו כבר גדל בסביבה
חילונית לחלוטין. דתיים נראו לו כאנשים
מוזרים שנאחזים בעבר. "הייתי בטוח שבתוך
חמישים שנה לא יהיו יותר דתיים בעולם", הוא
אומר. "המדע יתקדם כל כך מהר, שאנשים
יבינו שאין צורך באמונה".

גם מה שלימדו אותו בבית הספר. "כל החברים
בני גילי, שלמדו בחינוך הממלכתי בישראל,
אינם מאמינים", הוא אומר. "אחרי שחזרתי
בתשובה, ניסיתי להבין איך יכול להיות שגדלתי
בירושלים, בסמוך לכותל המערבי, ולא הייתה
בי אמונה. קראתי שוב את הספרים מהם לימדו
אותנו תנ"ך, ונדהמתי עד כמה הם מחדירים
זלזול בתורה ובמצוות. מערכת החינוך בישראל
היא מערכת הסללה אנטי דתית", הוא קובע.

שיחזקאל היה תלמיד שקדן במיוחד.
"כשהעיפו אותי מהכיתה, זה היה אחד הימים
המאושרים בחיי", הוא צוחק. השמחה לא
האריכה ימים. אביו שכנע את המנהל להחזיר
אותו. אבל יחזקאל היה נחוש להשתחרר
בהקדם ממסגרות כובלות, ולבנות לעצמו חיים
עצמאיים שאין בהם תלות באיש.

המחיר שווה

מטבע הדברים, גם הצבא לא היה כוס התה
שלו. הוא התגייס בשנת תשל"ה, ושירת בחיל
הרפואה. היו לו שני מפקדים - האחד דתי
והשני חילוני גמור. השנים ניהלו וויכוחים
בלתי נגמרים בשאלות של אמונה. יחזקאל עקב
בהנאה אחר הפינג-פונג הרעיוני, אך הזדהה
יותר עם הצד החילוני.

בערב פסח הוא עזב את הבסיס, ללא אישור
המפקדים, כדי לעשות את ליל הסדר אצל קרובי
משפחה. מאחר שממילא היה צפוי לעונש, הוא
החליט להפיק את המרב
מהזדמנות.

כרטיס טיסה לכיוון אחד

**חסע חיים בלתי שגרתי הפך את
הילד המרדן מירושלים לפעיל
תשובה מרכזי בלוס אנג'לס |
אחרי 41 שנה בארץ האפשרויות
הבלתי מוגבלות; יחזקאל בנימיני
מספר על שובו הביתה**

הוא ירד לסיני, ובילה שם בנעימים במשך
כמה שבועות. מפקדיו של יחזקאל היו פחות
משועשעים מהסיפור, והשיתו עליו עונש
כבד: 35 ימי כליאה במחבוש. אבל בעיניו של
יחזקאל, המחיר היה שווה.

עגל הזהב האמריקני

אחרי שהשתחרר מהצבא, למד אלקטרוניקה
במכללת אורט בירושלים. במקביל, עבד במרכז

"כשהעיפו אותי מהכיתה, זה היה אחד הימים המאושרים בחיי"

ימק"א, ארגון בינלאומי של פעילות לבני נוער
שיש לו סניפים בכל העולם. יום אחד הציעו לו
לעבוד כמדריך במחנה קיץ שארגנו בארה"ב.
בקיץ תשמ"ג עלה יחזקאל על מטוס לראשונה
בחיי, ונחת במדינת וויסקונסין שבארה"ב.

המנהלים התרשמו ממנו, והטילו עליו
משימות שונות ומשונות, כמו למשל ללוות שני
נערים, ישראלי ופלסטיני, למחנה נוער משותף
בצפון קרוליינה. "הם היו אמורים לדון בשלום
ובדו-קיום", הוא מספר. "אני בעיקר וידאתי
שהם לא יכסחו אחד את השני".

אחרי הקיץ הזה הוא כבר לא רצה לחזור
לישראל. העולם הגדול כבש את ליבו. הוא
העמיס על גבו תרמיל, ובמשך שמונה חודשים
נדד ברחבי דרום אמריקה. ביקר בצ'ילה,

ארגנטינה, ברזיל ובוליביה. ביקש להכיר
תרבויות ולספוג את קצב החיים האיטי של
המקומיים. בין היתר התגורר במשך חודשיים
בכפר דייגים קטן בברזיל, לחופי האוקיאנוס
האטלנטי.

כשאזל התקציב שלו, נענה יחזקאל להצעת
מכרים שהזמינו אותו לעבוד בלוס אנג'לס.
עד מהרה פתח עסק עצמאי להתקנת מכשירי
חשמל. המטרה המקורית הייתה לחסוך 6,000
דולר כדי שיוכל להמשיך בהקדם את הטיוול
שלו בדרום אמריקה. אבל מה שהתחיל כעבודה
קצרה של כמה חודשים, הפך להשתקעות
באמריקה, שנמשכה מעל ארבעים שנה...

"מערכת הצרכנות האמריקאית בנויה לבלוע
את האדם", הוא מסביר. "בארה"ב, אם יש לך
אשראי, אתה יכול לקנות הכול. אבל אחרי
שהתרגלת לרמת חיים מסוימת, לא תוותר
עליה. ואז אתה מגלה שבשביל לממן את כל
זה אתה בעצם נעשה עבד למוצרים שלך. אתה
נשאב למעגל בלתי נגמר של עבודה, צרכנות,
וחזר חלילה. אתה עובד בשביל לצרוך וצורך
כדי שיהיה לך כוח לעבוד. המערכת בנויה
כדי ללכוד אותך במעגל אינסופי של גירויים
תמידיים, שבה אף אחד לא עוצר לשאול - למה
באמת אני כאן?"

יחזקאל בנימיני היה שקוע בשגרת החיים
האמריקאית בלוס אנג'לס - עבודה מסודרת,
חברים, רכב טוב, חיי נוחות. הרחובות
המוארים של הוליווד והאוקיינוס האיןסופי של
קליפורניה, סיפקו לו תחושה של אפשרויות
בלתי מוגבלות. "באותם הימים, הדמות שהכי
הערצתי בתנ"ך היה אחשוורוש - מלך של
מסיבות ענקיות ומשתאות שאינן נגמרות. אדם
כלבבי... אבל משהו בפנים לא נתן לו מנוחה...

תחילת המפנה

"חבר שלי, אליקו, הזמין אותי לערב מיוחד
אצלו בבית. הוא אמר לי שמגיע רב לדבר
על יהדות. למען האמת, הרב לא עניין אותי
במיוחד, אבל רציתי לפגוש חברים, אז באתי".

בביתו של אליקו שררה אווירה נינוחה. ואז
נכנס מרצה ערכים, הרב ינון קלזן. "לא ידעתי
למה לצפות", הוא נזכר. "חשבתי שאני הולך
לשמעו איזה דרשה משעממת. אבל הרב לא
בא להחזיר אנשים בתשובה בכוח, הוא פשוט
הציג שאלות".

"מה אם כל מה שסיפרו לך על היהדות לא
נכון?" פתח הרב קלזן. לראשונה בחייו שמע
יחזקאל על היהדות מזווית אחרת. ההרצאה
עסקה בשורשי האנטישמיות ובמאבק בין עם
ישראל לעמלק לאורך הדורות. המרצה סיים
במשפטי נירנברג ובאותו נאצי שבדרך לגרדום
צעק - "פורים 1946!"

"השנאה לעם ישראל נגזרת מכך שליחודי יש
שליחות רוחנית מיוחדת בעולם", סיכם הרב
קלזן. "כעת לא נותר לנו אלא לברר מה טיבה
של שליחות זו, והיכן לומדים אותה!"

מהרצאה זו שאב יחזקאל תובנה המלווה אותו
עד היום: "כיהודים אנחנו מאשימים את כל
העולם בצרות שלנו. אך האמת היא, שאנחנו
אחראים על התנהגותנו. כאשר
עם ישראל לא

מתנהג על פי התורה, אנחנו סובלים, וכל העולם סובל גם כן".

העסק הזוטר והעסק העיקרי

אחרי ההרצאה הראשונה, יחזקאל, יחד עם עוד כמה חברים, החליטו לנסות לשמור שבת. במשך חצי שנה הוא היה מסתגר בביתו בשבתות, לומד מתוך ספרים. חלק מהחברים נשברו ופרשו. יחזקאל הבין שלא יוכל לעשות את המסע לבד. הוא חייב להיות חלק מקהילה. הוא בירר ומצא כי בית הכנסת הקרוב ביותר, 'בית אברהם', נמצא במרחק חמישה ק"מ מביתו. מאז התחיל לעשות את הצעידה הזאת פעמיים בכל שבת, ערב ובוקר.

במקביל, ארגן בביתו חוגי בית של 'ערכים', תחילה בהשתתפות הרב ינון קלזן, ובהמשך עם מרצים נוספים, בהם כאלה שהגיעו לשם כך במיוחד מישראל.

"כל יום שלישי הבית שלי התמלא באנשים. היו פעמים שלא היה מקום לשבת. הייתי מבאי כיסאות מבחוץ, עד שהחצר שלי נראתה כמו אולם הרצאות. אנשים נכנסו לבית

חילונים לגמרי - ישראלים, אנשי עסקים, צעירים אחרי צבא, אקדמאים, אנשים כמוני שהאמינו שהם כבר יודעים הכול על החיים. ראיתי איך הרצאה אחת, לפעמים אפילו משפט אחד, גורם להם לעצור ולחשוב".

ההתחיל כמפגש קטן, הפך תוך זמן קצר לאירוע שבועי, אבל זה לא הספיק לו. "ראיתי שהבעיה הכי גדולה היא מה שקורה אחרי שהסמינר נגמר. אנשים מקבלים התעוררות, אבל בלי ליווי, בלי מישהו שידחוף אותם קדימה, ההתלהבות דועכת".

הוא הפך לאיש השטח של 'ערכים' בלוס אנג'לס. בהכוננותו של יו"ר ערכים, הרב יוסף וליס ופעילים נוספים, הוא ארגן מפגשים, הרצאות, סמינרים, ועשה כל מה שצריך כדי לדאוג שאנשים ימשיכו את תהליך ההתקרבות שלהם. הוא לא הסתפק בלוס אנג'לס, ונסע עם רבנים לערים נוספות - סן דייגו ולאס וגאס. "אם ידעתי שיש אנשים שמתעניינים ביהדות, הייתי נוסע אליהם, לא משנה איפה".

כל זאת עשה בהתנדבות. "מאז שחזרתי בתשובה, ניהלתי במקביל שני עסקים: עסק מכשירי החשמל ממנו התפרנסתי, וה'עסק' של ערכים, אותו ניהלתי לשם שמיים. אפשר לומר שאת העסק הראשון די הזנחתי..." הוא מחייך, "אבל מהרגע הראשון היה לי ברור שאת פעילות התשובה אעשה שלא על מנת לקבל פרס, אחרת זה יוריד מערך המצווה".

ביקוריו התכופים בישראל היו חלק מפעילות הקירוב. "ראיתי שיש בעלי תשובה שמנתקים את קשריהם עם המשפחה והחברים. החלטתי שאצלי זה יהיה אחרת. עד היום אני בקשר עם כולם, ולא התנתקתי מאף אחד. הקפדתי להיות שבת אצל ההורים, למרות שההורים לא שמרו שבת וכשרות. ידעתי שלהורים שלי לא קל עם הצעד שעשיתי. אבא שלי לקח אותי לשיחה ואמר לי - 'יחזקאל, אני מאוכזב ממך. חשבתי שאתה יותר חכם...' לא ניסיתי להחזיר

את המשפחה שלי בתשובה. המשכתי להיות חלק מהחיים שלהם, אבל בלי לוותר על האמת שמצאתי".

הדוגמא האישית שלו כנראה השפיעה, שכן במרוצת הזמן חלק מבני משפחתו חזרו בתשובה. השיא המפתיע היה כאשר אביו בן ה-92 הצהיר פתאום כי הוא שומר שבת, מצווה עליה הקפיד עד יומו האחרון. "זה היה הרגע שבו הבנתי שהשינוי שלי לא היה לחינם", הוא אומר.

למכור את החיים בעד חופן דולרים

בלוס אנג'לס חיה אחת הקהילות הישראליות הגדולות בעולם, ובה מאות אלפי יורדים. השפה העברית נשמעת במקומות רבים. יש להם עיתונים, ערוצי תקשורת, חנויות מזון. אמריקה פתחה בפניהם הזדמנויות כלכליות, אך הם תלושים מבחינה תרבותית ורוחנית.

"הרבה ישראלים מגלים שבעוד בארץ אתה יכול להישאר יהודי מכוח האווירה הסביבתית, בחו"ל, אם לא תשקיע מאמץ לשמר את יהדותך, כנראה שילדיך יינשאו לגוים. בנקודה הזאת יש מי שמרימים ידיים ונטמעים בסביבה הנוכרית, ויש מי שמסיקים את המסקנה המתבקשת, שבלי שמירת תורה ומצוות אין להם עתיד יהודי".

"אני יודע שמקומי בארץ ישראל, אבל קודם אני חייב לחסוך 6,000 דולר, ורק אז אני אעלה"

אחד המקרים שנחרטו בזיכרוננו הוא של בחור בשם אריה, מוזיקאי עם שיער ארוך וג'ינס קרוע, שהגיע להרצאות 'ערכים' והתחיל להתחזק. אריה אמר ליחזקאל: "אני יודע שמקומי בארץ ישראל, אבל קודם אני חייב לחסוך 6,000 דולר, ורק אז אני אעלה".

יחזקאל הקשיב וחייך. הוא הכיר בדיוק את אופן החשיבה הזה. הרי גם הוא הגיע ללוס אנג'לס רק בשביל לחסוך כמה אלפי דולרים, ומצא את עצמו תקוע במקום למשך ארבעים שנה... הוא רכן לאדמה, והרים זרע שחור גדול של עץ מקומי.

"תראה את הזרע הזה", אמר לאריה, "אם אזרע אותו באדמה עכשיו, הוא יתחיל להכות שורשים וכבר לא יוכל לזוז. אם תישאר כאן ותנסה לחסוך כסף, זה בדיוק מה שיקרה לך. בתחילה תרצה 6,000 דולר ואז 60,000, ואחר כך 600,000, ובחיים לא תעזוב. עכשיו זה הזמן לקום וללכת!"

אריה השתכנע. הוא עזב את הכול, עלה לארץ, והתחתן עם אישה שומרת מצוות. היום הוא מגדל משפחה לתפארת, וילדיו לומדים תורה בישיבות קדושות.

חוזר הביתה

בשנים האחרונות יחזקאל הרגיש שהשליחות שלו בארה"ב מתקרבת לסופה. הוא הבין שהוא לא רוצה להזדקן באדמה זרה. "הלכתי להלוויות בלוס אנג'לס וראיתי איך קוברים שם אנשים. אמרתי לעצמי, 'יש לי אפשרות לחיות בירושלים. למה לא לעשות את הצעד הזה עכשיו?!'"

לא היה צעד פשוט. היו שדחפו אותו להשאיר את הבית בלוס אנג'לס, שיהיה לו לאן לחזור. אחרים אמרו לו שהוא עושה טעות כלכלית. אבל יחזקאל ידע שאם ישאיר אופציה לחזור - הוא עלול להשתמש בה. "לא רציתי 'תוכנית ב'. רציתי לחזור לירושלים ולעשות את זה עד הסוף".

הוא מכר את הבית, ויתר על הנכסים, חילק חפצים, ועלה על המטוס עם כרטיס לכיוון אחד. מאז שובו לארץ הוא חושב לא מעט על מה שמחבר יהודים לפיסת הקרקע הקרויה 'ארץ ישראל'.

מכבר זוג חילוני מבוגר, אנשים משכילים ורציניים, הזמינו אותו למפגש חברים שנערך בביתם. "ישבו שם אנשים וקונו עד כמה המצב גרוע: החרדים, המצב הפוליטי, אין עתיד בארץ. כשהגיע תורי לדבר אמרתי להם: 'אתם יושבים פה בירושלים, ליד המקום שדורות רבים של יהודים חלמו להגיע אליו, ובמקום להבין איזו זכות יש לכם - אתם מחפשים לאן לברוח? אחרי 41 שנים שבהן חייתי את החלום האמריקאי, אני אומר לכם שאין מקום טוב יותר להיות בו'.

"לא הייתה בפיהם תשובה. אבל כנראה שגם בשביל לחיות בארץ ישראל צריך זכויות. מי שאינו מחובר לתורה ולאמונה לא יחזיק כאן מעמד לאורך זמן".

בטיסתו חזרה לישראל התברר לו כי הטייס הוא חבר של חבר ותיק שלו. לקראת הנחיתה הזמין אותו לתא הטייס, בשל הקשר עם החבר. כשהביט בחופי הארץ המתקרבים, הרהר יחזקאל על התחנות הרבות שעבר במסע חייו. "פעם חשבתי שאושר זה כסף, חוויות, חופש מוחלט. היום אני יודע שזה לא נכון. אושר אמיתי הוא לדעת שאתה במקום הנכון וחי עם משמעות. אנשים מחפשים תשובות בכל העולם, אבל לפעמים, האמת נמצאת בדיוק במקום שבו התחלת".

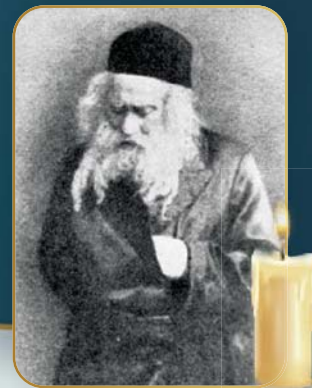
כשיחזקאל מסתובב היום ברחובות ירושלים, הוא לא מרגיש שהוא חוזר - הוא מרגיש שהוא סוף-סוף הגיע.

הוא מכר את הבית, ויתר על הנכסים, חילק חפצים, ועלה על מטוס עם כרטיס לכיוון אחד

בעקבות

ה'אמרי אמת' מגור זי"ע

יומא דהלולא - ו' סיון

מתולדותיו

- נולד ▲ תרכ"ו
- נפטר ▲ תש"ח
- פעילות ▲ פולין, ירושלים
- מקום קבורה ▲ חצר ישיבת 'שפת אמת', ירושלים
- חיבורים ▲ 'אמרי אמת'

בשלמות ממש, ובכל מצב שהוא, אפילו אם צריך לכך מסירות נפש. אני קיבלתי על עצמי את העשה 'כבוד את אביך ואת אמך' ואת הלאו 'מדבר שקר תרחק'. שאל אותו מקורבו: "מה ראה הרבי לבחור באלו דווקא?" והשיב לו הרבי: "כי המה הקשות ביותר..."

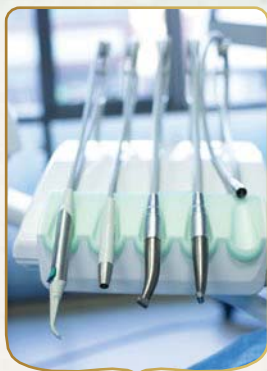
שומר פיו

סיפור זה סיפר בעצמו בעל המעשה, הרה"ח ר' משה בנצלוביץ זצ"ל, מיישישי חסידי גור בדור האחרון, שהיה משמש כאיש החברה קדישא בבית החולים בבני ברק עד סוף ימיו.

בבחרותו, עוד טרם מלחמת העולם השנייה, עלו הוריו להשתקע בארץ ישראל. בימים ההם סבל מכאבים עזים בשיניו, ובימים בהם הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע ביקר בארץ ישראל, רצה ר' משה לקבל ברכה מהרבי. אך משום מה, הוא ביקש מבנו של הרבי, הרה"צ רבי מאיר זצ"ל, שיזכיר אותו לפני אביו.

הורה לו רבי מאיר שיעמוד במקום פלוני שהרבי עתיד לעבור שם, וכאשר יעבור שם הרבי, יזכיר לו את כאביו, וכן היה. ויהי כשמוע הרבי את בקשתו, נענה וכך אמר: "רעדט מען נישט קיין לשון הרע, אם כן, פוסקים מלדבר לשון הרע", כאומר לו, שאם מתייסר יהודי באחד מאברי הפה, סימן הוא לשלשון. ואכן, ר' משה קיבל על עצמו מאז שלא לדבר שום דיבורים אסורים. באורח פלא, נעלמו פתאום כל ייסוריו וכאביו.

פעם, בשעת לילה מאוחרת נכשל בשמץ לשון הרע, ומייד חזר והרגיש בכאבי שיניים. והיו לו ייסורים אלו לזיכרון, על שנכשל בדיבור אסור, וכמה חמור הוא איסור זה. אז, קיבל על עצמו שוב לשמור פיו ולשונו מכל משמר, ומייד חש בהקלה בכאביו. עד שעלה השחר נעלמו הכאבים כלא היו, ועד שנות זקנה ושיבה היו שיניו לבנות כחלב, וללא שום פגם!

מצווה לשמוע

פעם נסע ה'חפץ חיים' הקדוש שברכבת יחד עם האדמו"ר בעל ה'אמרי אמת' זצ"ל, ובכל תחנה בה נעצרה הרכבת המתינו ברציף מאות ואלפי יהודים שבאו לחזות בפניהם ולהתברך מהם. והנה, הרבי מגור זצוק"ל נעמד בחלון הרכבת ובירך לשלום את קהל האלפים, ואילו ה'חפץ חיים' הקדוש נשאר יושב במקומו, וסירב לקום ולהביט על הקהל הגדול שבא לכבודו.

פנה הרבי מגור ל'חפץ חיים', ושאלו מדוע אינו עומד לברך את הציבור, והרי הקהל הגדול מצפים לראותו?! השיב לו החפץ חיים מדברי הירושלמי במסכת פאה, שבשמיים מנכים לאדם מזכויותיו על הכבוד ודברי שבח שהוא מקבל בחייו, והוא אינו רוצה שיגרעו משכרו בעולם הבא.

השיב לו האדמו"ר מגור זצ"ל: "הלא לשמח אלפי יהודים ולגרום להם הנאה רבה, זו מצווה רבה מאוד, ובזה גופא תזכה לשכר רב מאוד". אז קם החפץ חיים ממקומו, ואמר: "מצווה לשמוע דברי חכמים", ונעמד ליד החלון, כדי לשמוח את הקהל שיכולו לראותו ולהתברך מפיו.

הכל כרגיל...

באחת השנים, בשבת הסמוכה לשבועות, שב הרבי לביתו מתפילת מוסף, התיישב ליד השולחן, אך התמהמה מלערוך קידושא רבא. נפתנה הרבנית לשאול לפשר הדבר, והרבי ענה, שאיננו יכול לערוך קידוש, כי עדיין לא התפלל מוסף. הדבר היה לפלא בעיני כל הנוכחים, כיוון שכל החסידים ראו בעת תפילת מוסף כיצד הרבי עומד כרגיל במקומו, ומתפלל. לבסוף גודע הדבר; בעת שהחזירו את ספר התורה לארון הקודש, ונדחקו סביבו החסידים, מבלי משים, דרך מאן דהוא על רגלו של הרבי בחוזקה, והסב לו כאבים קשים ברגלו. מרוב ייסורים לא יכול היה הרבי להתפלל כלל, אולם עצר בכל כוחו את כאבו, כדי שלא לבייש את אותו יהודי, והעמיד פנים כאילו הכל כשורה...

הקשות ביותר

בימי חורפו שח בעל ה'אמרי אמת' מגור זי"ע לאיש מקורבו: "מובא בספרים, שכל יהודי מחוייב לאחוז לכל הפחות במצוות עשה אחת, ומצוות לא תעשה אחת, אשר יקבל עליו לקיימן

הגה"ק רבי אברהם מרדכי אלטר מגור זי"ע נולד בתאריך ז' טבת תרכ"ו בגור שבפולין. היה האדמו"ר השלישי לשושלת גור, בנו בכורו של הגה"ק רבי יהודה אריה לייב בעל 'שפת אמת', נכדו של בעל ה'חידושי הרי"ם'. בשנת תרס"ה, מייד עם הכתרתו כאדמו"ר, התאזר במלוא כוח השפעתו לביצורה של התנועה החסידית והתארגנותה של היהדות החרדית העצמאית מול תהפוכות התקופה.

היה מראשי מייסדיה ומנהיגיה של תנועת אגודת ישראל, מנשיאי 'מועצת גדולי התורה' העולמית, יוזם ותומך נלהב של מפעלי החינוך החרדי, תנועת בית-יעקב, וכן של העיתונות החרדית.

בשנת תרפ"א, נסע לארץ-ישראל, ופנה במכתבו ההיסטורי למען בניין הארץ ולמען עליית החרדים והתיישבותם בה. חמש פעמים ביקר בארץ-ישראל, ובכל פעם עלו עימו עוד יהודים חרדים מפולין לארץ-ישראל.

בשנת ת"ש ניצל בנס מעמק הבכא, ועלה לארץ-ישראל עם בניו וכמה מבני משפחתו. מאז הועתק מרכז חסידות גור לירושלים עיר-הקודש.

נפטר בירושלים עיה"ק בחג השבועות תש"ח. תורתו נדפסו בספר הקדוש: 'אמרי אמת', ותולדותיו נכתבו ב'ראש גולת אריאל'.

מוסר השכל

זאלי הדין העומד בל יבאקם שלם
אביש ימיו, לשלם אצלו ברכה

התכנים מוקדמים ומעובדים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

דיון מסביב לשולחן

חנייה באדום-לבן

"וחנו בני ישראל" (במדבר א. נב)

שאלה

בגין חנייה באדום לבן... [יצויין שעד לאותו רגע לא הבחין שמעון שרכבו הוחזר למקום החנייה האסורה].

הוא פנה אל ראובן, ותבע את תשלום הקנס. ראובן טען כנגדו: "הרי אתה עצמך החנית שם את הרכב, והיית אמור להשאירו שם עד לשעה הקבועה בה אתה נוסע לעבודתך, כך שממילא היית סופג את הקנס הזה!"

שמעון טען: "לי מותר להחנות את רכבי היכן שאני רוצה, אבל אתה הרי היית 'שואל', שחייב באחריות שמירה על החפץ שנמסר לו לשימוש, ואם למעשה החזרת את הרכב בצורה לא אחראית, עליך לשאת בהפסדים שנגרמו בעקבות זאת!"

ראובן פנה אל ידידו, שמעון, בשעת אחר-הצהריים, וביקש: "האם תוכל להשאיל לי את רכבך לשם נסיעה לעיר פלונית לשמחת נישואין של קרובי?" שמעון הסכים בשמחה, כי ממילא אינו משתמש ברכבו עד למחרת בבוקר.

ראובן קיבל את המפתחות לידו, וכשעמד להיכנס לרכב, הבחין כי שמעון החנהו במקום המסומן ב'אדום לבן', שכידוע אסור בחנייה.

כשחזר ראובן מהחתונה, גילה כי מקום החנייה הפנוי היחיד ברחוב, הוא באותו מקום בו החנה שמעון את רכבו בצוהריים... ראובן החנה שם את הרכב, והשיב את המפתחות לשמעון.

למחרת בבוקר, כשעמד שמעון להיכנס לרכבו, גילה כי קיבל קנס

תשובה

במדבר.

ונראה שבעין זה ניתן לטעון גם בעניינינו - היות שבעל הרכב גילה בדעתו שהוא מוכן להחנות את רכבו במקום בו הוא עלול להיקנס, והוא ממילא התכוון להשאירו שם עד לשעה שבה עבר במקום הפקח, לפיכך אי אפשר לחייב בקנס את השואל, שהחזיר את הרכב לאותו מקום.

עם זאת, חשוב להדגיש שלכתחילה היה אסור לשואל להחזיר את הרכב לחנייה במקום המסומן באדום לבן. והגם שהבעלים עצמו החנה שם את רכבו, מכל מקום, לאחר שהשואל כבר הוציאו משם, היה לו לחפש מקום חנייה שמותר להחנות בו. אך לאחר שכבר עבר והחנה שם, נראה שאינו צריך לשלם את הקנס, כאמור לעיל.

שנינו במסכת בבא קמא (ק"ח): "הפקיד לו ביישוב, לא יחזיר לו במדבר". כלומר: אדם שמסר לחברו חפץ לשמירה, אם היה הדבר ביישוב, שהוא מקום שבו גנבים אינם מצויים, אזי השומר חייב להשיב לו את החפץ ביישוב, ואינו רשאי לכוף את הבעלים לקבלו במדבר, ובכך לפטור את עצמו מאחריותו, משום שהמדבר הוא מקום שהממון אינו משתמר בו, היות ומצויים בו לסטים.

ומדייקים הראשונים, שדווקא אם הממון נמסר מייד הבעלים ליד השומר ביישוב, אזי אין הוא רשאי להחזירו במדבר, אולם אם הממון הגיע לידו מידי הבעלים במדבר, רשאי הוא גם להחזירו במדבר (ראה שו"ת הרמב"ן סי' לד, ושו"ע חו"מ סי' עד, א). סברת הדין היא, שהואיל ובעל החפץ עצמו גילה בדעתו כי אינו מקפיד על החזקת ממונו במדבר, ממילא רשאי השומר להחזירו לידו

סיכום

השואל פטור מתשלום הקנס.

באדיבות הרב ארז חזני שליט"א

האם אפשר לקדש בליל שבועות קודם השקיעה?

תשובה

שאלה

נאמר בתורה: "וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות תהיינה. עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום... וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם" (ויקרא כג, טז). מכך נלמד, שאומנם כל המועדים חלים בתאריך קבוע וידוע מראש, אבל חג השבועות אינו תלוי בתאריך מסוים, אלא תלוי בספירת העומר; זמנו הוא לאחר ארבעים ותשע יום מיום ראשון של חול המועד פסח, שלאחריהם חל חג השבועות.

משום כך מבואר בגמרא (ראש השנה ו, ע"ב) שבזמן שהיו מקדשים את החודש על פי הראייה, חג השבועות היה יכול לחול בכל שנה בתאריך אחר, לפעמים בה' בסיון פעמים בו' ופעמים ביום ז' בחודש.

כיוון שהחל חג כשסמסתימים 49 יום דווקא, כתבו הפוסקים שלא יתפללו ערבית ולא יקדשו קודם הלילה, כיוון שעדיין לא הסתיים היום הארבעים ותשעה (משנה ברורה תצד, א). אומנם, במקום הצורך אפשר להקדים את תפילת ערבית לפני הלילה, אבל את הקידוש יעשו בלילה, כיוון שכמה אחרונים כתבו שהעיקר הוא שהקידוש יהיה בלילה (הביאם הכף החיים שם ב).

אך מאחר ודין זה הוא בגדר חומרא ומנהג, ואינו מוזכר בראשונים ובשולחן ערוך, בשעת הדחק, שאם לא יקדשו מבעוד יום יתבטלו מקידוש ליל יום טוב, אפשר לקדש ולאכול מבעוד יום, כבבול יום טוב.

הרב משה לוי משמש כרב בבית אבות. מתפקידו למסור שיעורי תורה ולדאוג לשאר הצרכים הרוחניים של יושבי המקום. אחד מתפקידיו הוא לעשות קידוש בלילות שבת וימים טובים. בימות הקיץ, בהם השבת נכנסת בשעה מאוחרת, הוא עושה קידוש בשעה מוקדמת, לאחר פלג המנחה (כשעה ורבע קודם השקיעה), בשביל דיירי המקום המבוגרים שהולכים לישון מוקדם.

כעת, בהגיע חג השבועות, תהה הרב לוי האם הוא יוכל כהרגלו לעשות קידוש מוקדם, או שמא חג השבועות שונה משאר המועדים?

סיכום

לכתחילה יתפללו תפילת ערבית ואף יקדשו בלילה דווקא. בשעת הצורך יקדימו רק את תפילת ערבית ויקדשו בלילה, ובשעת הדחק יכולים אף להקדים את הקידוש לאחר פלג המנחה.

נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א
מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

וארטיס לפרשת השבוע

א. א. וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר.
פרש"י מתוך חיבתו לפניו מונה אותם כל שעה וגוי וכשבא להשרות שכניתו עליהם בתוכם מנאן והיינו באהרן בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאן עכ"ד.
ויש להקשות אם השרה שכניתו עליהם באחד בניסן מפני מה הוא מנה אותם רק באחד באייר? וי"ל בזה דכיוון להנשיאם הקריבו קורבנותיהם כל יום מיב ימי ניסן ופסק הרמב"ם וט מקרבנות הדמקריב קרבן באותו יום הוא וי"ט אצלו ואסור במלאכה, ומניין בניי היא מלאכה כי ישראל נמנו או עיי' מחצית השקל דאסורה עכ"פ מדרבנן, או עיי' כתיבת שמותיהם כמבואר ברמב"ן א מה וא"כ ביב' ימים הראשונים לא יכלו למנותם. ואח"כ היה יום הפסח שגם לא יכלו למנות וכיוון שיצא רוב החתוב ביום ההוא לכן לא מנאן בזה החודש כלל וכעין מה שכתב הרה"ק לענין שאין מתענים בחודש ניסן כיוון שיצא רובו בקדושה ולכן חיכה לחודש אייר. רבי נתן געשטנר.

א. א. וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהול מועד באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים. הגמ' בפסחים ו: מקשה ונכתוב ברישא דחודש ראשון והדר דחודש שני, והיינו שנכתוב קודם מה היה בחודש הראשון הקרבת קרבן פסח שנכתבה בפרשת בהעלותך, ובהמשך נכתוב את מניין בנ פסח שנכתבה כחכמה כן שהיה בחודש השני? מתרצת הגמ' אמר רב אין מוקדם ומאוחר בתורה. וצ"ב מדוע הגמ' לא תירצה מה שרש"י אומר בתחילת בהעלותך שכתב בשם הספרי דהטעם שהתורה מביאה את הקרבת קרבן פסח באיחור? אחרי מניין בני ישראל משום דפרשת פסח היא גנותן של ישראל שכל 40 שנה שהיו במדבר לא הקריבו אלא פסח אז בלבד, וזה טעם יותר טוב, ובפרט שאת התירוצ' של אין מוקדם ומאוחר מתרצים רק במקום שאין תירוצ' אחר? וי"ל דמצינו ביבמות עב: מחלוקת בדין מילה שלא בזמנה האם יכולה להיות בלילה או רק ביום. ויסוד המחלוקת האם דורשים את האותו ו של וביום השמיני לרבות גם שלא בזמנה דורש להיות ביום א לא. והנה מבואר בגמ' שם שבניי לא מלו במצרים כי לא נשבה רוח צפונית אלא רק בחצות הלילה ולכן היתה סכנה למול, ואם נאמ' שמוטרי למול בלילה שלא בזמנה אז אין סכנה ואילו כי יכול למול בחצות הלילה ואז יש רוח צפונית, ומדלא מלו הוי גנאי להם, ולכן י"ל שלמ"ד שהוא גנאי להם שלא עשו את הפסח ס"ל שיכולים למול שלא בזמנה בלילה וא"י הוי צריכים למול ולעשות פסח, אבל למ"ד שלא מלו זה לא גנאי להם שאל עשו את הפסח על היו ערלים וערלים גם אבותיהם אינם יכולים להביא קרבן פסח. וא"כ ל"ה גנאי להם כלל. והנה הריצ' לקמן בפרשת בהעלותך הביא טעמו מהפסול וסתם ספרי זה דבר ער שמעון כמבואר בסנהדרין פ: ור"ש אינו דורש מעלת את האותו ו כמבואר במנחות מא: וא"כ לשיטתו יכול למול בלילה ולכן אומר רש"י דהוי גנותם של ישראל. אבל בגמ' בפסחים אז דעת רב רוב הא' ס"ל שדורשין ו וא"כ אסור לעשות מילה בלילה וא"כ למה התורה כתבה קודם אז מנין בניי ואח"כ את קרבן פסח שהיה בראשון דהרי אין זה גנות לישראל כי רובם פטורים מקרבן פסח משום מילת בניהם, ולכך מתרצת הגמ' דאין מוקדם ומאוחר בתורה. ושלל לא יחסר.

א. ב. שאו את ראש כל עדת ישראל למשפחתם לבית אבותם.
משמע מכאן דלמשפחות לבית אבותם הוא דבר אחד וכן מבואר ברש"י. והנה להלן ד' דל' לגבי שבת לוי כתוב וייקדו גוי' למשפחותם ולבית אבותם משמע דבית אבותם הוא דבר נפרד מלמשפחותם, וכן להלן ג' טו כתוב קודם את בני לוי לבית אבותם למשפחותם והיינו שהקדים קודם בית אבות למשפחה בשונה מכאן שהקדים משפחה לבית אבות, ומה הטעם בכל זה? וי"ל דשבת לוי היו צריכים לדעת את בית אבותם ולא הפסיק לדעת רק איזה שבת הם והוא בכדי לחלק למשמרות שהיו מחולקים לפי בתי אבות (רמב"ם ג ט מכלי המקדש) ולכן חילקו אחד מהשני בגלל שהוא שני עניינים שצריך לדע אותם, משא"כ בשאר הטעמים לא לא משנה כלל מי הבית אבות לכן נאמר שזה אחד. הגר"י.

א. ב. שאו את ראש עדת בני ישראל וגו' במספר שמות.
יש להקשות דלכאורה המילים במספר שמות ק"מ מיתירות ובשבי"מ הוחרך לזה? וי"ל ע"פ הגמ' ביומא כב: רבי יונתן רמי כתיב והיה מספר בניי כחול אשר על שפת הים, וכתיב אשר לא ימד ולא יספר? מתרצת הגמ' כאן בזמן שישראל עושים רצונו אז לא ימד ולא יספר, כאן שאין עושים רצונו אז היה מספרם כחול אשר על שפת הים.
ויש להקשות עיי' איך יכול להיות שאם ישראל לא יעשו רצונו אז מספרם ייספר ואם יעשו רצונו אז מספרם יהיה רב ולא ייספר בראות הרגע, הרי צריך זמן בשביל להתרבות ולא יספר יעשו רצונו והיי' יתרבו זמן לבלי מספר? וי"ל ע"פ מה שמצינו שצדיק אחד שקול כנגד הרבה אנשים וכמו שמצינו ביהושע ז' ה ויכו אנשי האי כשלושים וישהה איש ואמרו חז"ל בסנהדרין מד. וזה הולך עד יאיר בן מנשה ששקול כלי אנשים. וא"כ נמצא שבזמן שעושים רצונו כ"א שקול כעשרות אנשים ולכן זה מספר שלא יספר כי חול הים מוכפל בעשרות. וא"כ י"ל שזה כוונת הפסוק במספר שמות, שרק בשמותיהם יש להם מספר אבל הם עצמם אין להם מספר. אבני שוהם.

א. ב. שאו את ראש וגו' כל זכר לגולגולתם.
התורה בפרשתנו מונה את שמות בני ישראל, ואח"כ את הלווים והעבורים. בישראל מוזכר לגולגולתם ובלווים ובבכורים

פרק ג פסוקים טו מ לא מוזכר לגולגולתם. והסיבה לכך, אומר ר"י איבשיץ ע"פ מנחות לז', מי שיש לו ב' ראשים הוא טריפה ולא יחיה יותר משנה, וא"כ לווים ובכורים שסופרים אותם מבן חודש לא מונים גולגולת, כי מי שיש לו ב' ראשים הוא טריפה, ובבן חודש יכולים להיות כאלו ולכן כתב גולגולת, אבל במספר בניי ישראל שזה מבן 20 אז לא יכול להיות מיהשו עם ב' גולגולות, לכן סופרים גולגולת, וזה רימוזה התורה.

א. ג. תפקדו אותו לצבאותם אתה ואהרן.
בביאור הטעם שהוצרכו משה ואהרן ביחד לפקדו את עם ישראל? אומר רבי יונתן איבשיץ שהטעם הוא משום שפקדו אותם עיי' מחצית השקל, ויש הלכה שצדקה נגבית בשנים.

א. ח.ט. ליששכר וכו' לזבולון.
יש לעיין מדוע כאן התורה הקדימה את יששכר לזבולון, בעוד שבברכת יעקב לבניו (בראשית מט יג יד) וכן בברכת משה לשבטים (דברים לג יח) הקדימו את זבולון? וי"ל, אומר האדמו"ר שנקולע, שבוודאי מעלתו של יששכר עולה על של זבולון משום שיששכר לומד תורה, וזבולון הוא המסייע, ולכן אצלנו בפרשה הוקדם יששכר שמעלתו גדולה (וכן בשמות הנשיאים, בפסוק כח, וכן בסדר הדגולה ריש פרק ב) משא"כ כשבאו לברכם אז הקדימו את זבולון, כי כשזבולון מתברך אז זה מועיל ליששכר, ויותר מזה, יששכר גם תלוי בברכה של זבולון, לכן בברכות זבולון הוקדם, שבברכתו כלולה ברכת יששכר.

א. יז. ויקח משה ואהרן את הנשיאים אשר ניקבו בשמות.
וברש"י הוסיף אשר ניקבו לו כאן בשמות. ויש לבאר כוונת רש"י דהנה יש להקשות למה לבני הנשיאים כתוב שנקראו עיי' שמות. ואילו כל העדה כתוב ואת כל העדה הקהיל, והקהילו הכוונה בחצוצרות, הא גם הנשיאים דינא הוא שמקהילים אותם בחצוצרות כדכתיב להלן פרק י פסוק ד. וי"ל שכעת עדיין לא ידעו מי הנשיאים, אז לא היה שייך לתקוע בחצוצרות כי אף אחד לא היה שהוא נשיא, ולכן כאן הוצרכו להקהילם בשמות וזהו כוונת רש"י אשר ניקבו כאן בשמות.

א. מב. בני נפתלי.
בכל השבטים מופיע ל לפני שם השבט והיינו לבני שמעון, לבני דן, וכו', ואילו בנפתלי כתוב רק **בני בלי** . והטעם י"ל ע"פ רש"י שכן כבי תשא (שמות ל טז). שאומר שמנין בני ישראל היה שם וכאן אותו המספר בדיוק. לא נולדו ולא נפטרו מבניי כלום. ושם כתוב שבני ישראל מנו 603550 א"כ כדי לדעת את מנין כל השבטים היו צריכים לחדש לנו כמה הם היו, אז כתבה התורה בצורה של חידוש ל. מאידך, נפתלי שהוא אחרון, אנו יכולים לחשב לבד ולדעת כמה שנשאר מהמנין של כי תשא לכן נכתב בלשון בני דהיינו שהם כך וכך כלשון שמודיעים על דבר ידוע. בשם ההפלאה.

א. מד מה מו. אלה הפקודים אשר פקד משה ואהרן ונשיאי ישראל וגו': ויהיו כל פקודי בני ישראל לבית אבותם מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא בישראל: ויהיו כל הפקודים שש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמישים.
מי שיתבונן יראה שהמילה פקודים מוזכרת כאן ג"פ. בתחילה אלה הפקודים, אח"כ ויהיו כל פקודי, ואח"כ שוב ויהיו כל הפקודים, ורבים נתקשו להבין טעם הדבר. והביא הכי"ת סופר' תירוצ' נפלא ע"פ הרמב"ן כאן. הרמב"ן ביאר ג' טעמים מדוע נפקדו בני ישראל לדעת מניינם. **א.** כדי שיהיו לפני הנביאים הקדושים משה ואהרן וישימו עניניהם עליהם לטובה ויבקשו עליהם רחמים. **ב.** כדי שידעו מי ראויו לצאת למלחמה כדרך המלך שפוקד חילותיו בעת צאתו למלחמה, **ג.** להודיע חסדי ה' שבשבעים נפש ירדו למצרים ועתה הם כחול אשר על שפת הים עכ"ד. ולפי"ז, אומר הכי"ת סופר, כעת מבואר היטב מדוע הוזכרו 'הפקודים' ג"פ. בתחילה כתוב אלה הפקודים אשר פקד משה ואהרן, והיינו הטעם הראשון של הרמב"ן שמשא ויהיו יפקדו כדי להזכירם לרחמים. אח"כ ויהיו כל פקודי וגו' כל יוצאי צבא, והיינו הטעם השני של הרמב"ן שהיה צריך לידע מי היוצא למלחמה. והפעם השלישית ויהיו כל הפקודים שש מאות אלף וגו' והיינו להודיע חסדי ה' שיצאנו שבעים נפש וקעת אהנו 600 אלף.

א. ג. ואלה תולדות אהרן ומשה וגו' נדב ואביהו.
הקשה רש"י למה נדב ואביהו נחשבים כתולדות משה הא הם היו בני אהרן? ומתרג' רש"י שמשא לימדם תורה וכל המלמד בן חברו כאילו ילדו. ויש להקשות שהרי משה לימד את כל כלל ישראל תורה, אז נכתוב על כולם אלה תולדות משה כל כלל ישראל, וי"ל שהנפיק"מ שמתלמד הוא כבנו זה לגבי דין ברא מזכה אבא, והיינו שזכות הבן מועילה לאב, וזה הכל רק אם הבן שווה יותר מהאבא, כמו אברהם שהציל את תרח והוציאו מגיהנום, אבל כשבאבא יותר גדול מהבן אין לזה שום חשיבות, והנה כל ישראל משה היה גדול מהם לכן לא הוצרך משה שיתיחסו אחריו כי זה לא מועיל לו כלום, אבל נדב ואביהו דאיתא ברש"י שהיו יותר ממשה רבינו ובשביל זה הוא צריך את יחוסו אחריו, מדין ברא מזכה אבא.

ג. ד. וימת נדב ואביהו וגו' ובנים לא היו להם.
ובגמ' בסוף יומא איתא הרבה בנים היו לאהרן שראויים לישפר אלא שעמד להם זכות אביהם. יש להקשות מה הטעם שמתו נדב ואביהו ולא שאר בני אהרן, הרי המיתה שלהם הגיעה בעוון

פרשת במדבר וחג השבועות תשפ"ה

אביהם בעוון חטא העגל וא"כ הקטנים יותר צריכין למות כי דינא הוא שהקטנים נתפסים בעוון האב? וי"ל שאילו היו נשרפים אלאעזר ואיתמר לא היה נשאר זכר לאהרן כי נדב ואביהו לא נשאו נשים, ולכן לקח הקב"ה את נדב ואביהו כדי שישאר זכר לאהרן, וזהו מאי דכתיב וימת נדב ואביהו, ולמה הם: משום שבנים לא היו להם.

ש. וימת נדב ואביהו בלני ה' הקריבם אש זרה.
הנה דברים ט כ טכ הפסוק ובהקשר התאריך להשמידו ויתפלת גם בעד אהרן בעת ההיא. אומר שם רש"י שהקב"ה רצה להשמיד כל זרעו של אהרן בגלל חטאו העגל, וזכורת תפילת משה הקב"ה לקח רק את נדב ואביהו והשאר את אלאעזר ואיתמר דתפילת צדיק עושה מחצה. והנה יש להקשות דהכא כתיב שהם מתו משום שהקריבו אש זרה ולא משום עוון העגל? וי"ל ע"פ עירובין סג. שהיאש זרה? הכוונה שהורו הלכה בפני משה רבם שחייבים ע"ז מיתה. והנה על חטא העגל היו צריכים למות אלאעזר ואיתמר שהיו הקטנים וכנפסק שבקללה מתחילים בקטן, ולא הבחירים והגדולים שהם נדב ואביהו. וכן נמי, מהטעם שהורו נדב ואביהו בפני רבם בלחוד לא היו מתים כי משה מחל להם כי הוא הרי התפלל שלא ימותו, והרב שמחל על כבודו כבודו מחול. וא"כ י"ל דמשה לא היה יכול למחול להם כיוון שאם היה מוחל להם אז הוא יגרום שהקטנים ימותו וזה חב לאחרני. והעונש היה בעקרו על חטא העגל, והטעם שזה נגזר על הגדולים משום שהורו הוראה בפני משה.

ג. מ. פקדו כל בכור מבן חודש.
וברש"י משיצא מכלל ספק נפל. ואילו לעיל אצל הללוים בפסוק טו אומר רש"י משיצא מכלל נפל. וקשה למה ספק נפל וטם נפל? וי"ל, אומר החת"ס, שאצל הללוים משאם קרבו נשא איך אני אדע מנין יונקיהם (רש"י פסוק טז) א"ל הקב"ה אתה עשה את שלך, ולכן בית מבתי הללוים שהגיע, היתה בת קול מברכות מניינם, וא"כ מובן שבלווים זה נספר עיי' הקב"ה בבת קול, ואילו אין ספק. משא"כ בבכורות שנפסרו עיי' משה יצא מספק נפל. **ולפי דברי חז"ל אלו** המובאים ברש"י מיושבת גם קושיות ר' יונתן איבשיץ לדלעי למה אצל הלווים לא כתוב לגולגולתם, משום שאצל הללוים משה לא היה צריך למנות את הגולגולות עצמן אלא היה די לו במה שהכריזה הבת קול, משא"כ במניין בני ישראל.

ד. כ. כל בא לצבא לעשות מלאכה.
זה נכתב בעבודת בני קהת. ואילו בעבודות בני גרשון ובני מררי שנכתבו לעיל לא נכתב לעשות מלאכה. והטעם, אומר היאור שמח', משום דאיתא בשבת קנד. שעל איסור 'מחמר' אין חייבים סקילה כיוון שהוא לאו הבא מכלל עשה - 'למען ינוח שורך'. ולכן לא הוי כשאר לטי' מלאכות של שבת שיש עליהם חיוב סקילה (וכי"ה ברמב"ם שבת כ א). ולפי"ז מובן, כיוון שבני גרשון ובני מררי עבודתם היתה שהיו נושאים את כלי המשכן ע"ג בהמות עיי' זה נחשב רק ל'מחמר' ולא הווי כמו שאר מלאכות מלטי' מלאכות. משא"כ בני קהת שנשאו את כלי המשכן 'בכתף' והיינו מלאכת מוחא, לכן נכתב בהם לעשות מלאכה.

ג. מו – ואת פדויי השלושה והשבעים והמאתיים העודפים על הלווים ממכור בני ישראל ולקחת חמשת וכו' ונתת הספק לאהרן ולבניו.
פרש"י שלקחו מהם חמשת שקלים לגולגולת הואיל וכך הייתה מכירתו של יוסף עשרים סף שהיה בכורה של רחל. ויש להקשות שהרי לגולגולתם של יוסף היו שמעון ולוי וא"כ מדוע כסף הפדיון שהוא כנגד המכירה הגיע לאהרן ובניו שהם משבת לוי והלא הם עצמם צריכים את הכפרה על המכירה כשמעון. אך יש לפרש עיי' מה שאמר חז"ל עה"פ הנה בעל החלומות הלזה וגו' שאמרו השבטים עתיד זה להשאינו לבעלים – והיינו שעתיד ירבעם בן נבט לצאת מיוסף ויחטיא הוא את ישראל ע"ז, השיבם יוסף אתם עתידים לעשות אלילים אילמים לפני עגלי ירבעם, ופירש ה"פה מראה שכן הייתה חשבתו של יוסף לאחים שעוד קודם שיחטיא ירבעם בן נבט את ישראל בעגלים יחטאו הם בעצמם בעגל, וא"כ לשבטים אין תירוצ' כי הם עצמם יחטאו בעגל, אך לשבת לוי שלא חטאו בעגל יש תירוצ' ולכן קיבל את הספק. ראיית.

ג. מז. ולקחת חמשת חמשת שקלים לגולגולת, ולהלן מח כתיב ונתת לאהרן ולבניו.
יש להקשות אם זה ניתן לאהרן אז מדוע משה לקח שאהרן יקח לשם מה 'הסלפון השבור' הזה? וי"ל, אומר הפנים יפות, דדינא הוא שמתנות כהונה הן ממון שאין לו תובעה? ומצי למימר רצוני ליתן לכהן אחר, אבל איתא בקידושין כט שזה הכל הכהנים אבל בי"ד יכולים להוציא ממון הפדיון אפי' ממשועבדים, וא"כ כאן אהרן לא היה יכול לקחת כי זה לא שלו והוי ממון שאין לו תובעים, מאידך גיסא משה שהיה לו דין של בי"ד יכל לקחת הממון, ולכן כתוב ולקחת על משה.

ד. יט. וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו.
הנה בברכות י. איתא שישעיהו אמר לחזקיהו כיוון שאתה לא נושא אישה אתה תמות ולא תחיה, וביארה הגמ' שהוא ימות מהעולם הזה ולא יחיה לעולם הבא. והכל בגלל שלא נשא אישה. אומר רבי רחמים הכהן שד"ץ מרומא כאן, המילה וזאת הכוונה לאישה כדכתיב זאת הפעם עצם מעצמי. וא"כ זאת עשו, דהיינו שתקחו אישה, ואז לא יקרה לכם כמו שקרה לחזקיהו אלא תחיו ולא תמותו.

וארטיס למגילת רות

מגילת רות. הגמ' בב"ב יד' אומרת למה נקרא שמה רות משום שממנה יצא דוד המלך, שריוהו לקב"ה בשירות ותשבחות. שואל הגאון איפה רואים את הטעם הזה בשם רות? ומתוך שמכיוון שלפני שהתגיירה היתה חייבת בז' מצוות בני נח, ולכשהתגיירה נוספו לה עוד תר"ו מצוות להשלמה לתרי"ג, ממילא היתה ראויה לשם תרו, אך מכיוון שיצא ממנה דוד שריוהו לקב"ה בשירות ותשבחות שינו סדר האותיות מתרו לרות.

א א-ג. ויהי רעב בארץ וגו' ויבאו שדי מואב ויהיו שם, וימת אלימלך. הגמ' בב"ב צא. אומרת דהטעם שנעשו אלימלך ומחלוך וכליון מפני שיצאו מהארץ לחו"ל. ויש להקשות הא יצאו בגלל שהיה רעב בארץ ומבואר שם בגמ' שבשביל פרנסה מותר לצאת לחו"ל? וי"ל ע"פ המבואר בע"ז יג. (תוד"ה ללמוד) שכל הטעם שמותר לצאת הוא רק אם דעתו לחזור, והנה כאן כתוב ויהיו שם, והיינו שנשארו לגור שם, וא"כ י"ל שמשום הכי מתו. רבי חיים פינשטין.

א ה. וימותו גם שניהם מחלוך וכליון ותשאר האשה משני ילדיה ומאשה. יש להקשות מה נזכרו כעת שגם אשה מת, הא בפסוק קודם מבואר שהיה זה עשר שנים אחרי מיתת אלימלך? וי"ל, ע"פ רש"י בפרשת ויגש, ששם אמר עקב ולקחתם גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את ישיבתי ברהע שאולה, כותב רש"י עכשיו כשהוא אצל אני מתנחם על אמו ואחיו ואם ימות זה דומה עלי ששלושתם מתו ביום אחד. וא"כ י"ל שכל זמן שהילדים היו חיים היא התנחמה בזה על מות בעלה, וכעת שמתו הילדים דומה עליה שמתו שלושתם ביום אחד. רבי חיים פינשטין.

א יז. באשר תמותי אמות ושם אקבר. וברש"י כתב שנעמי סיפרה לרות על ד' מיתות ב"ד והשיבה רות באשר תמותי אמות. אמרה נעמי שני בקרים מתוקנים אחד לנסקלים ונשרפים, ואחד לנהרגים ונחנקים, והשיבה רות ושם אקבר. ויש להקשות למה לא אמרה באשר תקברי אקבר כמו שאמרה קודם לגבי המיתה? וי"ל דאיתא ביבמות מו. דחייבי מיתות נקברים בקברות מיוחדים ולאחר שנתעכל הברש מעבירים אותם לקברי אבותיהם, וא"כ י"ל שלרות לא היה קברי אבותיה כי הייתה גיורת ולכן ושם אקבר לנצח בשונה מנעמי שדינה היא שנקברת אח"כ אצל אבותיה. עיון יעקב.

א יח. ותרא כי מתאמצת ותחלל לדבר אליה. מה היא ראתה בהתאמצות יותר מכל הלחצים שהיא לחצה עליה ללכת עימה קודם לכן. וי"ל ע"פ ב"מ ש"ל היה גיבור וברגע שקיבל ע"ע עול תורה הוא נחלש כי תורה מתשת. וזה מה שהיה ראהה כאן שהיא נחלשה סימן שקיבלה ע"ע עול תורה חיד"א. אומר רבי משה הלברשטם שזה מה שכתוב בפזמון של שבת: ובאו כולם בברית יחד וכו' ברוך הנותן ליעף כוח. מה זה קשור? וי"ל שאחרי שקיבלו תורה תש כוחם ואנחנו מודים לה' ברוך הנותן ליעף כוח.

בפרק ג' מסופר שרות אמרה לבועז אני רוצה להינשא לך, ובונינה ענה לה: יש קרוב משפחה שיכול לגאול אותך עוד לפני כי הוא יותר קרוב ממני. ובפסוק יג: ליני הלילה והיה בבוקר, אם יגאלך טוב יגאל, ואם לא יחפוז אני אגאלך. והנה בהמשך מגיע בונינה לשואל אותו (בתחילת פרק ד') חלקת השדה וכו'. ויש להקשות במקום לומר לו חלק את רות הוא מדבר אתו על שדה? וי"ל הנה ידוע שיש סתירה. לעיל פעם אחת כתוב שרות הייתה אשת מחלוך ופעם אחת כתוב אשת כליון? ואומר החיד"א שהיא הייתה נשואה לשניהם, בתחילה למחלוך וכשמחלוך מת, כליון ייבמה. וכיוון שכן היא נקראת קטלנית לפי שיטה אחת, וכתוב כי אף שאסור לשאת אשה קטלנית, מותר לייבם אותה ולא חוששים שימותו, כי זכות המצווה מגנה על המייבם. וא"כ י"ל שבועז הציע לטוב לגאול את השדה כדי שיקיים מצווה וע"י זה יוכל להתחתן עם קטלנית.

רות ג א. ותאמר לה כלתה אבקש לך מנוח. יש לומר בדרך צחות דאיתא בחז"ל שלבועז מתו 60 ילדים בחייו כי הקפיד עליו ה' שלא הזמין את מנוח לשמחת נשואי בניו ובנותיו כי אמר היות שלמנוח אין ילדים א"כ לא יזמינו כי אין לו אפשרות להחזיר טובה ולכן היתה קפידא על בונינה, ורות טענה לנעמי מה יצא לי אם אנשא לבועז הרי לא יתקיימו צאצאיה כמו שלא התקיימו עד היום צאצאי בונינה. אמרה לה נעמי אבקש לך מנוח, דהיינו אני כן אזמין את מנוח אל השמחה וא"כ יתקיימו בנינו.

רות ג ט. ופרשת כנפך על אמתך: אומר רש"י דהוא לשון נישואין. יש לעיין מה טעם נקטה בלשון כזה ופרשת כנפך? וי"ל דהנה דואג וסיעתו ס"ל שמאבית הוא מחייב לאוין. וא"כ קשה איך בוועז נשא חייבי לאוין. התשובה ע"כ אומר המהרש"א ביבמות עז. משום שבועז היה הגואל, ועשה דיבמה דוחה ל"ת דמואבית. וזה מה שרמזה לו רות לבועז כי הדין של עשה דוחה ל"ת ילפינן מציצית וזה מה שרמזה במילה **כנפך**. מלא עומר.

רות ג טו. וימד שש שעורים וישת עליה ויבא העיר. יש לעיין מיד המיוחד בנתינה של שש שעורים שהיה הכתוב צריך לציון זאת, וזה כמו אחד שיתן לכלה שש סוכריות הרי וודאי שזה ישמע מגוחד באם נציון זאת. וי"ל ע"פ כתובות ח. אמר ר"פ מבי רמי שערי באסינתה וברש"י מנהג היה בבתי ישראל שלפני החתונה היו שורים שעורים לעשות מהם משקה ומעשה זה שימש כהתחלה של ההכנות לחתונה, וכעת י"ל שאין כאן חשיבות במספר שש, אלא מספר השעורים המועט בא כדי לציון שהם רמז לכך שהוא מוכן לשאת אותה.

ד א. פלוני אלמוני. פרש"י הטעם שנקרא כך משום שהיה איש מדברי תורה כי לא ידע הדין מואבי ולא מואבית. יש להקשות מה טעם נקרא גם פלוני, כי רש"י רק פירש הפרוש אלמוני שהוא אלמן מד"ת? וי"ל, אומר רבי חיים פינשטין, דהנה הגר"ז מבאר דבדין עמוני ולא עמונית יש תרתי א. שזה דרשה ב. זה הלכה למשה מסיני. ונמצא שהגואל טעה בתרתי גם בדרשה וגם בהלכה. וא"כ זה שלא ידע ההלכה קראו פלוני שזה לשון מוכסה ונעלם כדפרש"י שנעלמה ממנו הלכה. וזה שלא **דרש** הדרשה כינהו אלמוני כי זה היה יכול לדרוש מעצמו ומשום שלא דרש כן הרי הוא אלמון מדברי תורה שאינו יודע לדרוש.

ד ט-י. עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאבימלך.. וגם את רות המואבית אשת מחלוך קניתי לי לאישה. כאשר נשא את רות ביקש בונינה מהעדים שיעידו שהוא קנה את כל נכסיו של אלימלך וגם נשא את רות אשת המת. ויש להקשות מדוע כשדיבר על הנכסים אמר קניתי, ואילו כשדיבר על רות אמר קניתי לי שהמילה לי היא לשון לעולם. תירץ ע"כ רבי חיים קניבסקי שהתבדל הוא פשוט, כי כל הנכסים קנה בונינה עד היובל ולכן לא אמר לי, משא"כ את רות הוא קנה לנצח.

ד יא. ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה. יש לעיין למה לא הזכירו כררה ורבקה כמו תמיד שמזכירים את כל האמהות? וי"ל כדי שבועז לא יתבייש במעשה רות שירדה אליו הגורן בחצי הלילה. לכן הזכירו שגם אצל רחל ולא היה מקרה דומה, אצל רחל שאמרה הבה לי בנים, ואצל לאה שאמרה אלי תבוא כי שכור שכרתיך. ואמרו זאת משום שכוונתם הייתה להעמיד תולדות של שבטים, ואכן זכו לכך. אותו הדבר, זאת הייתה כוונתם של בונינה ורות. ולפ"ז מובן ביתר שאת מה הוסיפו אח"כ בפסוק יב. ויהיה ביתך כבית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה. כי שם רואים שאפ"י שהיתה זרה ליהודה ועדיין לא נשאה היא עשתה כנ"ל כדי להעמיד את הצדיקים.

עו"ל דהנה מצינו ביבמות עז: שרצו לפסול את דוד מלבוא בקהל משום שהוא מזרעו של רות, ואמרין בגמ' עמוני ולא עמונית מואבי פולא, מואבית והטעם בזה משום דדרשינן טעמא דקרא ובקרא כתיב דהטעם דעמוני אסור לבוא בקהל הוא משום שלא קידמו אתכם בלחם ובמים, ואומרת הגמ' כיוון שזה הטעם אז זה פסול רק באיש שזרכו לקדם, אבל אישה כל כבודה בת מלך פנימה ואין זרכה לקדם, ולכך עמונית מואבית אין להם את הפסול. ועניין זה בדיוק שייך גם ברחל ולא היה שכינודע היו אחיות ואסור לשאת ב' אחיות והטעם שיעקב נשא אותן משום דדרש טעמא דקרא ואישה אל אחותה לא תתק לזרור שלא יהיו לך לקוחין בשעה שנעשו צרות זו לזו, והיינו שהטעם שאסור לשאת ב' אחיות הוא בכדי שלא ישנאו אחת את השנייה. והנה יעקב ראה שרחל לא שונאת ללאה כי היא גילתה לה הסימנים וא"כ ל"ש בזה טעמא דקרא ולכן נשאה. ולכן אמר בונינה, ברחל וטעם שמצינו שדורשים טעמא דקרא ובמקום שאין הטעם התירו, כך רות המואבית מותרת כי דורשים טעמא דקרא ע"ד אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים ובמקום שאין את הטעם התירו.

ד כב. וישי הוליד את דוד. מסופר בחז"ל, כשדוד המלך התמנה למלוכה דואג ואחיתופל רדפו אותו וטענו, קודם שיהיה ראוי לבוא בקהל, כי הוא נכד של

רות המואבית וכתוב בתורה לא יבוא מואבי בקהל ה', אח"כ נדבר על מלוכה. דוד מאוד הצטער מזה, עד שנדרש באופן מוחלט ע"י תורה שבע"פ מואבי ולא מואבית. ע"כ הכל ידוע. אומר הגאון שד"י רמזו במזמוריו של דוד המלך מאוד יפה. כידוע התורה שבכתב ניתנה בדרך של **וידבר** ה' ואילו תורה שבע"פ הוא בדרך של **אמר** רבי... ז"א שהתורה היא בדרך של דברים. ואילו תורה שבע"פ היא בדרך של אמירה. וז"מ שאומר דוד שרים רדפוני חיים דהיינו דואג ואחיתופל **ומדברך** פחד לבי דהיינו מתורתך שהוא בלשון וידבר, שכתוב לא יבוא מואבי בקהל ה'. שש אנכי על **אמרתך** דהיינו תורה שבע"פ דהוא מלשון אמר, ושם ביארנו מואבי ולא מואבית... כמוצא שלל רב.

וארטיס למתן תורה

חג השבועות: הנה איתא דהכל מודים דבעצרת בעינן לכס. וי"ל שהטעם הוא משום דאמרין בפסחים סו: דהטעם דבשבת בעינן לכס משום דשבת הוא יום חנוכה הבית כי ביום זה נגמר בניינו של עולם. ובאותו היום יש דרך לעשות יום טוב. ולפ"ז מובן ג"כ שיום מתן תורה זה היום שנחנך העולם, כי הגמ' בשבת פח אומרת שהקב"ה התנה עם מעשה בראשית שאם יקבלו ישראל את התורה מוטב ואם לאו יחזור העולם לתוהו ובהו, וא"כ עיקר חינוך הבית נעשה ביום קבלת התורה כי עד אז זה היה תלוי ועומד.

פסחים סח: אמר רב יוסף אי לאו ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא. לכאורה זה תמוה האם רבי יוסף היה גאווה חלילה? כה"ק בבארי היטב. וי"ל שיש הלוחות שניתנו בשבועות בשרו, ורק הלוחות השניות שנתנו ביו"כ שאח"כ נשתמרו, וא"כ מן הראוי ששבועות יהיה ביו"כ? וי"ל שגם שברי לוחות הם כלוחות, והרי ידוע שרב יוסף שכח תלמודו (נדרים מא.), וזה מה שהוא בא לומר ששבועות מגלה לנו שגם השוכח תלמודו הוא שוה ... וראה משבועות שחוגגים את תניית הלוחות שנתשברו. וכמוני, אומר רב יוסף, שגם אנשים במצב שלי שווים לפניו.

פסחים סח: אמר רב יוסף אי לאו ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא. ולכא"ו מסתמא גם אם לא היה לומד תורה, היה איזה 'משהו' ולא רק אדם פשוט משהוק, אלא י"ל שגילה לנו רבי יוסף, שאף אם היה 'משהו' (איזה שר או נגיד וכדו') בשבילו זה שווה לסתם אדם מן השוק, ואין בזה שום מעלה, וכל מה שנתגדלתי ונתרוממתי זה רק בזכות ההוא יומא, שלמד תורה.

פסחים סח: אמר רב יוסף אי לאו ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא. יש לפרש ענין זה ע"פ עירובין נד אמר ר"א אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל, והיינו כיוון שלוחות הראשונות נתנו בקול רעש גדול הם השתברו, ובלאו הכי כולם היו זוכרים היטב את התורה. והנה הגמ' בסוף ברכות אומרת שמעלת של רב יוסף היתה שהיה סיני ולא שכח מילה אחת מהתורה. וזהו מה שאמר רב יוסף אילו לא היה ניתן תורה באותו היום בקולות וברקים אלא בבין השמשות בשקט ובצנעה (כדאיתא בשבת פו למה לא ניתנה התורה בלילה), כמה יוסף איכא בשוקא והיינו שהיו הרבה יוסף בשוק, כי כולם לא היו שוכחים תלמודם. ימין יוסף.

התורה ניתנה בשבועות אבל מצוות השבת ניתנה במרה. חוקותיה במרה. (שמות טו כה וברש"י שם), והטעם ששבת ניתנה במרה קודם מתן תורה? י"ל שהקב"ה הציע את התורה לכל האומות, ויכול היה להיות שאחת האומות תסכים לקבל את התורה. אבל את השבת הקב"ה רצה לתת רק לבני ישראל כי אות היא ביני וביניכם. לכן נתן את השבת עוד קודם נתינת התורה. ולכן אנונו מזכירים בשחירות של שבת, ולא נתתו ה' אלוקינו לגויי הארצות. ולכאורה הרי גם את כל התורה הוא לא נתן להם? אלא י"ל שבשונה מהתורה שהוא כן הציע לגויים את השבת הוא לא הציע אלא נתן לבני" קודם לכן.

ויתצבנו בתחניתה הרה. איתא בגמ' שבת פח. מלמד שכהן עליהם הר כניגית, וקשה ראה הם אמרו נעשה ונשמע וא"כ מדוע הוצרך לכפות עליהם הר כניגית, הרי כבר אמרו נעשה ונשמע. אז יש ע"ז את התשובה הידועה שמובא במדרש תנחומא שיש תורה שבכתב ויש תורה שבע"פ. עו"ל, אומר החידושי הרי"ם, שבכדי שלא יוכל לשלח אותנו כל ימיו הוצרך לכפות הר, כדינו אונס אשה שנכתב ע"ז לא יוכל לשלחה כל ימיו.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

לחזור לארה"ב לקבל את המשורה, בציינם שאם לא יחזרו בהקדם יפסיקו לממן את החקוקים, והם ישארו ללא זירה ואפשרות פרסוק. אשתו לא עבדה בניתיים, והחלונות של הכולל הגיעה לסיום והכולל עמד להיסגר. באותו זמן עמדה אחות אשתו להתחתן בארה"ב, והם החליטו לחזור. הם כבר שלחו את הספרים לארה"ב. חלק ממכשירי החשמל נמכרו ושאר החפצים נארוזו. ואז התערב ראש הכולל ואמר שאין להשלים עם העובדה שאברך כה מוכשר ייסע לקבל משורה שתמנע ממנו לעלות במעלות התורה. הוא פנה לרבי אליעזר יהודה פינקל שלשל מכתב לאביו וביקש שייאשר לו להמשיך ללמוד בארץ. הוא שיגר מברק תשובה שהשיביר כי אין כאן ניתוק מהתורה אלא הוא נדרש לצורך רוחני ברבנות חשובה שיש בה יצירי הריבם. גם האגון מטשעבין התבקש להתערב בפרשה, ולמרבית הפלא אין הוא שלח מכתב חם לאביו וביקשו שיתן לבנו ארכה לשבת וללמוד בארה"ק, אולם קיבל תשובה דומה. בד בבד הוא נסע לרבי יחזקאל לוינשטיין שהכריע כי צריך להשפיע עליו שלא יסע, כשרבי לא התחיל לתאר את הלחץ הגדול של ההורים והמשפחה ובעיקר אשתו שמסרבת להישאר, אמר לו רבי יחזקאל: השיב המשגיח: האם שכחת מה קרה לאדם הראשון כששמע לקול אשתו? וכשאמר שבלא עזרת ההורים אין אפשרות להתקיים וההורים מתנגדים בכל תוקף, השיב רבי יחזקאל: אבך שהינו איש תורה עוד יבא הנה לארץ לנשק אותך על שנשארת כאן. הדברים נשמעו כה חוקים מהמציאות השיחה לא הביאה תוצאות, הוא נכנס לרבי אליהו לופיאן, ואז התרגש ואמר שצריך לעשות הכל כדי שישאר בארץ, וכך אמר לו כאן במקום זה אתה מסוגל לשבת ולעלות במעלות התורה כאחד הגדולים, משא"כ שם גם כשתהיה רב לא תוכל למנוע שיעבור עבירות. הוא התחיל להתנצל שאשתו לא מוכנה להישאר כאן, ורבי אליהו שלחו שיקרא גם לאשתו וישוחח עם שניהם. כשאשתו נכנסה, קם בפניה מלא קומתו. היה זה מחזה מרהיב לראות הצדיק הישיש קם בפני אישה צעירה. גם האישה נדהמה. 'את ראי מתפללת על שקמתי לכבודך', אמר, 'אך דעי שיש לך בעל ת"ח שעתידי לגדולות ואשת חבר כחבר, אך ח"ו שלא תמשכו לארה"ב', כי אז האחריות הגדולה מהתוצאות תרצב עליך. אשתו של רבי דב הגיבה ואמרה: 'יחנה אני מורי ת"ח רב', מורי חמי ת"ח ורב ראשי בעיר גדולה, וניהם מצווים עלינו במצוות כיבוד אב לחזור לארה"ב ולקבל הרבנות, לדעתם יש בכך שליחות גדולה לריבוי כבוד-שמים, אך אפשר להתנגד לך?! בתשובה לכך פתח דברי הרמב"ם והקריא בהטעמה: לך דבריית אדם להיות נמשך מדעותיו ובמעשיו אחר רעיו ותרביו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולשבת אצל החכמים תמיד כדי שילמדו ממעשיהם ויתרחקו מן הרשעים וכו'. רבי דב ואשתו ישבו ובכו. וכאשר נשאל ומה יהיה הלאה, השיב, אין ספק שההורים יתפייסו בקרוב מאד. עוד תראה שאבך יבוא הנה לנשק אותך על שנשארת בארץ. מילה במילה כדבריו של רבי יחזקאל לוינשטיין. אחרי שהבטיח להם בסבלנות שעה ארוכה, הוא עמד ודרש מהם במקום תשובה החלטית. אמרה האישה אני מקבלת את מה שבעלי יאמר ובעלה אמר: אנו מקבלים דברי הרב, קם ר"א וניכנס בחוסר רב. כשחזרו לביתם החלה המבוכה הגדולה, כי היו כאלה שהתערבו ולחצו הפוך, ואז בדרך פלא התפתנה משרת ר"מ בישיבה בירושלים, ולמרות שהיו עליה הרבה קופצים וזה בה רבי דב, שהלך לתנות ד"ר ושלה מברק להוריו ובו הודיעם שקיבל שמרת ר"מ בירושלים והחליט להישאר בארץ. למחרת התקבל מברק מהאבא המאוזכר, אך למרבה הפלא, בעבור יום הגיע מברק נוסף: 'מזל טוב, מאחלים לכם הצלחה רבה ושמוחים על החלטתכם להישאר בארץ... ראו בחוש דבר בלתי טבעי: אביו קנה לו זירה יפה בשכונת בית וגן בירושלים, והעביר בקביעות סכומי כסף גדולים לפרנסת הבית. בעבור כמה חודשים הגיעו הוריו לביקור בארץ, ואביו התבטא: באתי לנשק את בני על כך שהוא נשאר בארץ. בדיוק אותן המילים שהשמיעו שני גדולי ישראל שניבאו לתעודת להיות.

בעת מסעו של בעל היכלי חמדה', לארצות הברית, כדי לאסוף כסף לישיבה בירושא', הוצע לו לשמש כרב באחת מהעיריות, בהן נשא דרשה מאלפת ששבתה את לב השומעים. ראשי הקהילה דיברו על ליבו שייאות להומנתם לשמש כרב בקהילתם, אך הוא סירב. גם כאשר הוצעה לו משרות גדולה מאוד, הוא עמד בסירובו ואמר: 'היאני דר אלא במקום תורה. ראשי הקהילה התפלאו לשמע תשובתו של הרב: מדוע הרב חושב שהמקום כאן אינו מקום תורה? הרי יש לנו כאן מתיבאת, ישיבה קטנה, שעורי תורה ועוד כהנה וכהנה השיב רבי מאיר לראשי הקהילה: המנשה באבות מספרת: אמר רבי יוסי בן קיסמא, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד, ונתן לי שלום, והחזרתי לו שלום. אמר לי, רבי, מאלה מקום אתה. אמרתי לו, מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני. אמר לי, רבי, רצונך שתדור עמנו במקומנו, ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות. אמרתי לו, בני, אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה. הבה נבין! איך ידע רבי יוסי בן קיסמא שמקומו של אותו אדם שהציע לו לדור עמו, אינו מקום תורה? שאל הרב את בני שיחו. אלא המשיך הרב כיון שכשביקש ממנו לבוא לגור עמו, הציע לו מיד אלף אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות, ידע רבי יוסי שבמקום זה אין תורה, כי במקום של תורה, לא מדברים מיד על כסף וזהב, כי אם כסף וזהב עומדים בראש מעייניו, סימן הוא

איני דר אלא במקום תורה: בפרשת בשוע פירש רש"י וסמוכין להם דגל מחנה יחודה, והחונים עליו יששכר וזבולן, טוב לצדיק טוב לשכנו, לפי שהי חשכו של משה שהיה עוסק בתורה, נעשו גדולים בתורה, שנאמר יהודה מחוקקי, ומבני יששכר יודעי בינה וגוי' מאתים ראשי סנהדרות, ומזבולן מושכים בשבט סופר. ולעומת זאת בפסוק כט כתב על הפסוק משפחת בני קהת יחנו וגו' תימנה כתב רש"י: וסמוכין להם דגל ראובן החונים תימנה אוי לרשע ואוי לשכנו לכך לקו מהם דתן ואבירים ומאתים וחמשים איש עם קרח ועדתו שנמשכו עמהם במחלוקתם. רואים כאן כמה כל ההשפעה של הסביבה שהוא גר שם, אם הוא גר במקום תורה ושת"ח מצויים שם הוא מושפע מהם לטובה, ואחילה אם הוא גר במקום שאינו מקום תורה הוא מושפע מהם לרעה. יודועים דברי הרמב"ם בפ"ו מהלכות עדות ה"א: דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחביריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים וליישב אצל החכמים תמיד כדי שילמדו ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמדו ממעשיהם, הוא ששלמה אומר הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע, ואומר אשרי האיש וגו', וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך שירה ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים. ובפרקי אבות פ"ו מ"ט: אמר רבי יוסי בן קיסמא פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן לי שלום והחזרתי לי שלום, אמר לי רבי מאיה מקום אתה, אמרתי לו מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני, אמר לי רבי רצונך שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות, אמרתי לו בני אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם איני דר אלא במקום תורה. ובאבות דרבי נתן פרק י"ד מסופר על ר' אלעזר בן ערך שהיה גדול תלמידיו של ר' יוחנן בן זכאי ולמרות זאת לא נתגדל שמו כמו חבריו כי הלך לדור במקום שאינו מקום תורה, ובשבת קמו: מובא ששכם שם תלמודו עד שהוצרכו להתפלל עליו שיחזור לו תלמודו. החזון איש בקובץ אגרות סג כותב דברים ברורים אודות החובה לדור במקום תורה: מכתבך הגיעני, והנני להגיד לך דעת, כי לא נכון לפניך לנסוע לארץ הקודש, כי אין לעזוב בימינו את ארץ רוסיא אשר רוב בניין ישראל נחתים בארצה, ועיקר משכן התורה בארץ הזאת, ומצות חניינה היא גדולה מצוות חניית ארץ־הקודש, ואך פה ראוי לאיש צעיר לעלות בתורה למעלה למשכיל. ובארץ הקודש - ד' ישיב שבותה בקרוב במהרה בימינו, אמן - אין מקום מסוגל לזה כאשר יעיד הנסיון. ואולי גם תנאי החיים הקשים שבהם הוא סיבה לזה, וזה היה טעם הרבה גדולי הדורות שחמלו... וכמדומה שהאר"ק מהר"ט תשובה, חובה לדור בארץ ההיא שיישיבות הקדושות בנויות בה אשר מהם תצא תודה וכו'. ובדאי ארץ רוסיא היא בבחינה הזאת שאף אם כבר אומ"א מותר לצאת לחו"ל, מי שהוא בעניין לימוד התורה ויוצא להנצלת זה. ואני אומר לך בייחוד כי כל שלא התכוון לימודך על אופן ראוי ומשוכלל אין ראוי לפניך לעלות לארץ־הקודש ר"ל לעזוב את ארץ חלונתו. גם אפשר להרבות תורה ביישראל פה משם, וכל אדם הוא מחוייב התקווה לזה. **רא"א דסלר** כתב במכתב וז"ל: כשבאתי למרגית, יתכן נוכחתי שאני צריך לחפש מקומות להחבא, למען אשתמש מלפגוע ולראות בפרשיות והפקרות המלאים עד כל דעותיהם. כמובן ברחתי ונחבאתי כי מתועבה הפריצות בעיני, אכן בהיותי לבדי חשבתני האם יש חשש כי אלמדו ח"ו ממעשיהם הרעים ועוד להרחבה שם עד שאבוי כתב לי מכתב בזה"ל: התורה גלתה לנו סוד כמסד בכוונות הנפש מקור שמחת נורא, שכל מה שהאדם רואה השחתת אחרים יתנוצץ גם יתעורר בקרבו הרצון והכספי לעשות ג"כ כזה, ואף כי ידע ויבין עד כמה רע ומה הדבר והוא וכמה גדולה ההשחתה גם ההפסד, אך כן הוא הטבע. ואם גם לא יאומנו כי יסופר, אך כך הוא כלל הוא בידינו כי על דבר כוחות הנפש לא נוכל לבקש ולשאול איך הוא... נביא הלך סיפורים על גדו"י כמה הקפידו שגורו אך ורק במקומות תורה.

סיפר האדמו"ר מטרסיק שליט"א, בנו של רבי דב אייכנשטיין ראש ישיבת אתרי ומשכן התורה, על הנסיבות שהובילו את אביו בשעתו לעלות ולהשתקע בארץ ישראל, בה עלה ונתעלה בתורה עד שהיה לאחד מגדולי מרביצי התורה בדורנו. הדבר היה כרוך בסיפור מופלא שעמד מאחורי הקלעים באותה פרשה. וכך סיפר: בסוף שנת תשט"ז נוסד בירושלים כולל לארביים צעירים בעלי כשרונות בעל רמה מיוחדת, הם סכום המילגה היה גבוה בהרבה מהמקובל. בראש הכולל עמד רבי רפאל רייכמן בשנת תשי"ז הצטרף לחבורה אברך אמריקאי בעל כשרון רב ומתמיד עצום בשם רבי דב אייכנשטיין, שהיה תלמיד של רבי אהרן קוטלר בלייקווד. אביו של רבי דב היה אחד הרבנים המפורסמים שכינה כרב עיר גדולה בארה"ב, והקהילה היתה מאורגנת ועשירה מאד. האב ציפה זמן רב שבנו יתחיל לכהן ברבנות שם בתקווה שבמשך הזמן יירש את הרבנות המפורארת, אך הבן ביקש לנסוע קודם לשנה לארה"ק להתבסס מתורת אביו ישראל ואף יחזור לארה"ב לקבל משרת הרבנות. באותו הזמן האדמו"ר דאגו לספק כל צרכיו, וטבעו שנה ביקשו שיחזור לארה"ב, אולם הוא ביקש ארכה לעוד שנה וזו ניתנה לו. לאחר שנה נוספת שוב התבקש על נפשו שחשקה בתורה וביקש עוד שחותר, וכך השתדל למשוך הזמן ככל האפשר, וההורים בלית ברירה הסכימו. בקיץ תש"כ הודיעו ההורים והורי אשתו שעליהם

שאין זה מקום של תורה. אם הייתם מבקשים ממני אמר להם הרב שאבוא לשמש אצלכם כרב כדי שאחזק אתכם בתורה וביראת שמים, היתה זו סיבה לבוא אליכם, אבל כיון שהצעתם לי בראש ובראשונה כסף, כנראה שאין מקומכם מקום תורה.

בספר לקח טוב לחומש דברים הביא את הסיפור הבא: סיפר רבי משה מרדכי שוליצנגר על תלמיד חכם גדול וימר שהיה רב שנים רבות בסביבה חילונית. במשך זמן זה עסק ויגע רבות בשמירה על בניו לבל יהיה להם קשר עם הסביבה. ביתו היה בית בודד, בלי שכנים, ואת החצר שסיבב הבית היה קיפ בגדר עם שער ומנעול. כאשר היו הילדים יוצאים, היה אביהם מלווה אותם לשמור שלא יתחברו עם ילדי הרחוב. מובן שטירחה רבה זו היתה קשה לו מאד בנוסף לביטול תורה הגדול שגנרו לו מלך. יום אחד הגיע האיש למסענה שאי אפשר לגדל לילד לתורה ולהדות אמיתית במקום ההוא והחליט לעבור למקום תורה. כאשר נודע הדבר ילדיו, מנכבדי היהדות החרדית במקום מגוריו, נודעווקו אליו בטענה שאל לו להפקיר את המקום ועליו להתחשב גם בחינוך יהדות התורה שם. מלבד הנזק הישיר שייגרם למקום על ידי העדרו, ממנו יראו רבים ויעשו כמותו. על כן בקשו ממנו שיישאר בשב ואל תעשה. השיב להם: צריך אני להציג שאלה חמורה זו לפני הרב מברסיק. קם האיש ונעלה לירושלמה, נכנס אל הרב"ז והציע לפניו את כל הענין. מצד אחד העלה את הטענות כנגדו ומאידך טען שנראה לו שלמנע חינוך ילדיו מוכרח הוא לעקור למקום תורה. השיב לו הרב מברסיק: טעות הוא לחשוב שרק בשביל חינוך הבנים צריך לעבור לגור במקום תורה, הרי בשביל האידישקייט שלו בעצמו עליו לעזוב את הסביבה החילונית! הרי גם לו בעצמו יש נזק ממה שרואה במקום מגוריו, לא רק בלנים! כי על ידי ראייה רעה עלולים להיות מושפעים לרעה ח"ו. וכל זה בא ללמדנו עד כמה יש להתרחק מסביבה רעה נמצא איפוא שלא רק בגלל חינוך הבנים, אלא גם עבור האידישקייט של הוריהם. יש להתרחק מהסביבה הפוקרת, לפי שהוראה דברים רעים נמצא בסכנה. הוסיף הגרי"ז ואמר: החפץ חיים ראה פעם ביום שבת קודש אוטובוס נהוג על ידי גוי עובר ברחוב בראדין. מיד נודעק ואמר: אוי! השבת מתקררת אצלי! ואנמם אצל החפץ חיים השבת לא התקררה, אבל אצלנו היא מתקררת.

מטה זבולון: בגדול הזכות להיות זבולון. ולאדיק גרודצקי היה צעיר שאפתן ונמרץ, עת החל בחייו העסקיים. הוא הקים את חברת המאחד שמה הקודש של אגד, ואחר כך ייסד את תאגיד אמקור אמפא. הוא נחשב לעילוי עסקי שעשה הון רב, אולם להצלחתו העסקית יש שותף סמוי. וזה דבר המעשה: היה זה כשעלה בדעתו של רבי בן ציון מובשוביץ להקים את ישיבת השרון בהרצליה, והוא חיפש שותפים שיתרמו מהוונם לרכישת הקרקע ולהקמת הישיבה. הוא פנה לסוחר הצעיר ולאדיק והלה נענה בחפץ לב, ותרם סכום נכבד לרכישת הקרקע ואף להקמת הבניינים. באחד מימי הפורים, ערך הרב מובשוביץ סעודת פורים גדולה לתלמידי הישיבה, והוזמין את שותפו ולאדיק, התומך הגדול של הישיבה, להשתתף בסעודה. ולאדיק הגיע, ממש בעיצומם של השמחה החל ולאדיק מלתון על כאבי בטן שתקפו אותו. עד שיצא למנוחה בבית. כעבור כמה ימים, התקשר ולאדיק אל הרב, וביקש ממנו שיבוא ללשכתו. שם הוא סיפר שזה לא סתם כאב בטן, גילו גידול ממאיר בקיבתו. כפי שאמר מבין מהרופאים, אין חי כיום על זמן שאול, בלב רגע שאורו אין צועד לקראת מותי'. תתאוס, התפרץ ולאדיק העשיר בכבי ואמר: 'ראש הישיבה! אני בקושי בן 40 עוד לא חיתנתי אף ילד, ואני בשיא תפוחי העסקים. רמת המחלה האורורה הזו משבשת אותי לחלוטין, ובעצם רומזת שימי בעולם הזה הסתיימו! ימים ספורים אחר כך, נערכה בישיבה שמחת ברית מילה, היסטיפלערי' חוזמן לשמש כסנדק. לאחר הברית ביקש הרב מובשוביץ להראות לטפילער' את בנייני הישיבה, והחל מסביר עמו כשהוא מראה באצבע על היכל הישיבה, על חדר האוכל, חדרי הפנימיה וחדרי השיעורים, כשבכל אחד מהמקומות הוא מצייץ כי המקום נבנה בתרומתו של יהודי תומך תורה נלהב בשם ולאדיק גרודצקי. כשהסויר הסתיים, התכופף ראש הישיבה אל היסטיפלערי' ואמר: 'ויהודי זה, תומך התורה שהוביל את הקמת הישיבה והחזקתה שריו בצרה נוראה, מחלה קשה מאיימת על חייו! והרופאים מיואשים מחייו: היסטיפלערי' הקשיב ולכשסיים הרב מובשוביץ את דבריו הוא אמר 'הוא מחזיק תורה, אז יש לו זכויות. המחלה תיעלם, הוא ישאר ילדיו, יצליח בעסקיו ויזכה לתמוך בישיבה עוד ועוד!' ראש הישיבה התרגש, ומיד לאחר שנפרד מהיסטיפלערי' מיהר להתקשר ולכשר. אולם ולאדיק, שהיה נתון בלחץ ובמתח, רק הפטיר 'הלואי', וביקש מהרב מובשוביץ להתלוות אליו לבית החולים, כי עליו לבצע צילום נוסף שיעקוב אחר התפתחות המחלה. כשבר גרודצקי יצא מציילום, לאחר כמה דקות יוצאים הרופוסרים ומבשרים שהגידול נעלם לפליאת ולאדיק הראוי הרופאים את הבדיקה הקודמת והבדיקה הנוכחית והראו איך הכל נקי, עוד ועוד בדיקות נעשו, ובכולם - הגידול איננו. נעלם. הוא הוסיף והארקד ימים, הצליח במסחרו והתעשר עושר רב, זכה להשיא את ילדיו בבריות איתנה, וכמובן - הוסיף לתמוך בישיבה. מתוך דרשו.

אהבת תורה: כשאדם לומד תורה והוא מבין את זה היטב אז באותו הרגע הוא נהיה לאדם מאושר שכל כסף וזהב לא ישווה להתורה הזאת. מסופר על רבי בן ציון פלמן שלמד מידי יום עם כל ילדיו, מהקטן ועד הגדול. הקריטריון שלו לבדיקת רמת ההבנה והידיעה שלהם היתה ההנאה והשמחה. מבחינתו, אם הבחין שהילד לא נהנה מהגמרא, הדקלום של החומר לא היה נחשב בעיניו לכולם. כי אם ילד מבין ברור במאת האחוזים – את השאלה והתשובה של הגמרא, את הריש"י ושאלת התוספות, הוא נהנה בהכרח! ואם אינו נהנה, אות היא שההבנה שלו מעורפלת במשהו. רק ברגע שראה על פניו של הילד חיוך או הנאה, אמר לו: "עכשיו אני רואה שאתה יודע!", ואז סיימו את הלימוד מתוך שמחה – שעלתה על גדותיה. מאות פעמים, ראו קירות הבית את הריקוד היומני עם הילד. בסיום הלימוד עם כל ילד מבני התורה, האבא נעמד ויצא איתו במחול וריקוד סיבובי, יד ביד. לפעמים הניח שתי ידיים על כתפו מאחור כמו רכבת, או לצדו יד על כתף. לפעמים הילדים רצו ללמוד קצת בשביל הריקוד המטוק הזה. כי בסופו של לימוד, אחרי שהגמרא מובנת כראוי ומתוקה כראוי, טעמו של הריקוד הלופטני היה כצפייה בדבש. ריקוד של מצוה. סיפר אחד מילדיו: "אבא למד עם כולם, בכל יום ויום. מהבן שלמד באותה תקופה הרב בישיבה גדולה ועד הבן שעדיין היה בחיידר בכיתות הנמוכות. הראשון הגיע לאבא לשיבת פוניב' ללימוד מיד אחרי תפילת שחרית. השני בא ללימוד בדוקר משמונה וחצי עד תשע, ועוד שלושה בנים למדו בצהריים, ועם שאר הבנים למד אחרי תפילת מעריב. הקטנים, שלמדו עם אבא בבית, הרוויחו גם את הריקוד.

סיפר רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי: שמעתי מהרב ברוזילאי בנו של ראש ישיבת ימשכן שמעון' היו פעמים בודדות שרבי שלמה זלמן אויערבאך היה צריך ללמוד מבלי שיפריעו לו, אז הוא היה מגיע לבני ברק לשיבת משכן שמעון שזו ישיבה ספרדית, וגם לא מכירים אותו שם (זה לא היה מצב שכולם מכירים כמו היום) ואף אחד לא יחשוד בו שהוא שם. ובשהותו שם, הוא לא הסכים לעשות שום דבר חריג, לא מניין לבד, ואפילו לא סידור אשכנזי. תביאו לי סידור ספרדי שלא ידעו כלום. אחרי תפילת מעריב עם הסידור הספרדי הוא היה ממש מאושר ואמר לרב ברוזילאי בהתרגשות: איזה אוצר! רק בשביל זה היה כדאי לבא מירושלים, איזה אוצר היה בסידור שהבאת לי! שאל אותו, מה ראית? אמר, אצל הספרדים מוסיפים מילה אחת, ונשמח ונעלו בדברי תלמוד תורתך! ונעלו! אה! איזה רכוש זה.

סיפורים על אהבת תורה של רבי נתן צבי פינקל: אהבת תורה עצומה בערה בליבו של רבי נתן צבי פינקל. הוא לא עסק בתורה והרצאתה רק כמצווה וגישה, אלא בשמחה ואהבת עולם, כמי שמכיר בחוש שהתורה היא עם החיים ובלעדיה אין חיים. כשהיה מדבר על אהבת תורה, ניכר היה שהדברים יוצאים מעומק ליבו. כמה פעמים כשהגיעו אליו תשוב"ר להיבחן, היה מקדים ומדבר איתם על מתיקות לימוד התורה. הכנות והמפגשות שבהם נאמרו הדברים, השפיעו עליהם עמוקות. בפרט כששמעו קודם לכן ממחנכים עד כמה הדברים מאפינים את דמותו. פעם נערך באחד החדרים מבצע גדול של שינון וזוהר, רנ"צ נעתי לבוא לעודד את צעירי הצאן ולומר בפניהם דברי חיזוק קצרים. הוא פנה אליהם בשאלה: מה הדבר הכי מתוק בעולם? והשיב בעצמו: לא שוקולד ולא גלידה. התורה הקדושה היא הדבר הכי מתוק בעולם. הדברים הדחה בראשי הילדים ונעשו לסיסמא באותו תלמוד תורה, עוד היום יודע כל ילד זה לדקלם מילים אלו. פעם במסיבת סיום שמכת שערך בחור בישיבה בביתו, אמר שהתמונה היפה ביותר שהוא יכול לצייר לעצמו, היא שכל בן תורה שיושב ולומד והמילים האהובות עליו הם: הדרן עלך תלמוד בבלי. דברים אלו אמר גם כשתבקש לשאת דברים במעמד גדולה הש"ס הגדול שנערך בירושלים, הוא היה בחולשה גדולה ואי יכול היה לשאת דרשה לכבודו, תורה, אולם נעתר לומר מילים בודדות: מה הם המילים הכי יפות שיש בעולם: הדרן עלך שי"ס בבלי. סמל אהבת התורה בדור. סיפר רבי אשר אריאל שבערב ימיו של רנ"צ התקיימה הכנסת ספר תורה שיצאה מביתו של רנ"צ. הוא היה אמור לשאת דברים, אך מרוב חולשתו באותו יום לא יכול היה לדבר. אך פטור בלא כלום אי אפשר, הוא לקח לידיו את מעיל הסי"ת החדש, עליו היו קרומות המילים: מה אהבתי ותרחק כל היום היא שיחתי, והצבעי באצבעי על כל מילה ומילה בפסוק, היה זה מעמד מרומם כיוון שזו היתה באמת מהותו ותמצית חייו. **ביום** חופת בנו ישב ולמד עם החברותא כרגיל בסלון ביתו. בשעות אחר הצהרים המקודמות הגיע צלם לצלם את הכלה ובני המשפחה בבית. מטבע הדברים, החדר שבו בחר הצלם לצלם, היה הסלון, ולכן עזב רנ"צ עם החברותא את הסלון, נכנס למטבח הבית, נעל אחריו את הדלת והמשיך בתלמודו, רק כאשר גמרו את כל הסידורים ועמדו לצאת לחופה, דפקו בחדרו ואמרו לו: יוצאים לחופה. גם בימי ערב שבת וחג בערבי ומוצאי שבתות וחגים כשההמולה בבית היתה רבה מרגש האורחים, לא שם ליבו לנשמה סביב, אלא ישב בתוך ההמולה ולמד. רבי יהודה אליהו זכה ללימוד במשך כמה שנים עמו בסדר שלישי. שנה אחת לפני חג השבועות, ביקש ממנו שיבוא ללמוד אתו בליל שבועות וגם למחרת במוצאי יו"ט. ביל שבעות למד עם רבינו, אולם במוצאי החג כאשר דפק בביתו, התפלאה הרבנית ולא הבינה את כוונת בואו. הוא סיפר לה שרבינו ביקש

מאמרי מוסר וסיפורים לחג השבועות

שיבוא גם הלילה ללמוד. אולם היא התפלאה, שכן בערב שבועות במשך כל היום לא הלך לישון, באומרו: איך אפשר לישון במתן תורתנו. לפחות עכשיו במוצאי יום טוב, סברה הרבנית שילך לישון, אך כיון שהחברותא הגיע התיישב ללמוד, אולם כעבור כמה דקות נרדם.

סיפר רבי יצחק זילברשטיין: שמעתי מספרים על משפחה המחזיקה בזוג נעליים קרועות ובלביות, כדי להיזכר תמיד באהבת התורה של מי שעל את הנעליים הללו, ולהתחזק מכך באהבת התורה שלנו. הנעליים הקרועות מוחזקות בבית משפחת רבי מלכיאל קוטלר, שהועברו אליו בירושה מאביו רבי שניאור שקיבל מאביו רבי אהרן קוטלר שקיבלו ממחמיו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר. סיפורן של הנעליים החל במלחמה העולמית הראשונה, בעת שההפצצות על עיר איזרופה היו בשיאן, ומאמית הסכנה נטשו רבים מבני הישיבות את בתי המדרשות וחזרו לבתי הוריהם. בחור אחד שלמד בישיבתו ש ר' איסר זלמן, ארז אף הוא את חבילתויו והלך אף הוא לביתו. למה 'הלך', ולא טעו: – משום שלא היה לו כסף לנסוע. למעלה משבוע היטלטל הבחור בדרכים, כשכדי פעם נאלץ להסתתר ולתפוס מחסה בגלל ההתקפות עד שהגיע לביתו. הוא דופק בדלת, והנה אמו ניצבת בפתח. למה חזרת שואלת האם המסורה, מה, לא שמעת אמא, על המלחמה שפרצה בעולם, תמה הבחור. שמעת איך דווקא משום כך אני סבורה שמקומך בימים אלו הוא בהיכל הישיבה, ולא כאן בבית, הישיבה האם הצדקנית. הבחור שומע את הדברים, לוקח את חבילתויו, ופונה אל הדרך הארוכה ממנה הגיע, בחזרה להיכל הישיבה. כיון, שהיה עדיין עייף מחדרן הראשונה, התארכה לו עכשיו הדרך, ובמשך כמעט-שבועיים לא פסק מללכת, עד שהגיע לישיבה, אל ר' איסר זלמן. הנעליים, שכבר היו קרועות לפני שעזב את הישיבה, נקרוע עתה לגמרי. ראש הישיבה שידע שהבחור הלך לביתו, התפצל על שובו, ומשמע את דברי אמו של הבחור, חיבקו באהבה ובשמחה, כבן קריר, ביודעו שלגדולת נוצר. אבל לפני שהתיישב שמוך בחזרה על ספסל לימודיו בישיבה, אמר לו ר' איסר זלמן: רואה אני שנעליך קרועות ובלביות הן, ואינך יכול כבר להמשיך להשתמש בהן. בוא ונעשה חליפין, אני אתן לך נעליים חדשות, ואתה תתן לי במקומן את נעליך הקרועות. הבחור הסכים, וה'שקפה' יצאה אל הפועל. ר' איסר זלמן שמר על הנעליים הללו, והחזיקן בביתו. ידוע ידע אותו גאון שנעליים אלו ספגו בתוכן הרבה אהבת תורה אמיתית. נעליים של בן תורה שחזר לביתו בצל ההפגזות הקשות, וחזר להיכל הישיבה בציוויה של אמו הצדקנית. רבי איסר זלמן הוריש את הנעליים הללו לחתנו רבי אהרן קוטלר , שהורישן אחר כך לבניו אחריו. הבחור הלך והיה הרב שך.

על אהבת התורה של רבי עובדיה יוסף מסופר כדלהלן: סיפר רבי יצחק זילברשטיין שבשנת תשל"ה התלווה לחמיו, הרב אלישיב לקיים בדיקור חולים אצל רבי עובדיה יוסף. והם התעכבו והארזך קדימורו יותר מהרגלו. כשיצאו שאל רבי זילברשטיין את חמיו מפני מה יצא מגדרו בביקור זה? ענה לו הרב אלישיב כי באתי לבקר את אהבת התורה, כי רק מפני שעלה על סולם בחדר הספרים, כדי לעיין באחד הספרים, ומרוב שקיעותי בתורה, בהיותי מעיין בספר, שכח שעומד על הסולם, ומיורם עם הספר ללכת לכתוב מה שנתחדש בדעתי, וכך נפל ונחבל. לכבוד תורתו של גאון כזה, שאהבת התורה ושקידתה הנדירה בעזרת בעצמותיו, עד שבעת לימודו אינו שם כלל ממש שקורה עמו, ראוי שאחרוך מגדרי! **תלמיד חכם** אחד, למר צינזור בבית החולים 'יהספה עין כרם'. הוא סיפר על עצמו כדלהלן: כשהתעוררתי מהצינתור הייתי חלש מאד, שכבתי על המיטה בבית החולים באפיסת כוחות נוראית. כשנכנס הפרופסור לבקרני, הבט ב בתמימה, ושאל: איפה הספר לימוד שלך? ענית לו שתמו לו כוחותיי, וכעת איני מסוגל אפילו לחשוב בלימוד, עד שכן שלא להחזיק בדי ספר. נענה הפרופסור ואמר לי: 'לפני שעה עבר כאן צינזור הרב עובדיה יוסף, הוא מבוגר ממך בעשרות שנים, כשנכנסתי אליו לבדיקה זו, מיד אחרי הצינתור, הוא אחז ספר לימוד בידו והיה שקוע בו. **מפורסם** המעשה שאירע כשנכנס הרב עובדיה לניתוח, וחששו הרופאים להרדמיו מפני חולשתו, נענה ואמר: בימים אלו אני שקוע בעניין הלכה חמורה, אשקע אפוא לפני הניתוח במחשבות סביב אותו עניין, וכך תוכלו לנתח אותי ללא כל הרדמה. הניתוח נמשך למעלה משעה, ולאחריי הועבר לחדר התאוששות, כאשר לפתע ניעור משקיעותו ושאל בפליאה: מדוע הרופאים לא מתחילים בטיפול?

על רבי יחיאל מיכל פיינשטיין מסופר: מדי יום ביומו בסוף סדר הלימוד היה על תלמידיו לגשת אליו ולומר לו כי חסדו הסתיים, והנחג עם הרלב ממתין לקחתו הביתה. יום אחד, לאחר סיום הסדר, ניגש אליו התלמיד האחראי על ההסעה ואמר לו כי היום הנהה הקבוע לא יכול להגיע, ובמקום זאת צריך ללמוד מונית. אם כך, אמר רבי יחיאל מיכל בשמחה, אני יכול ללמוד עוד כמה דקות, ואחר כך נזמין את בתמונית. הוא פתח שוב את הגמרא, התיישב ללימוד בחשק רב, וכל העניין פרח ומיזכרנו לחלוטין הוא נשאר ללמוד עוד חמש שעות ברצף! רעיתו הרבנית סיפרה פעם, כי היתה להם פגישה במקום מסויים, ובזמן ההמתנה ראה רבי מיכל ספר שקע אחד הראשונים שהיה מונח במקום. חיש מהר הוא שקע בעומק העיון, וסוף דבר היה שהפגישה התבטלה. לא

היה שייך שיעצור באמצע הלימוד. **מעשה דומה מסופר על רבי שמואל בירנבוים** בעת שהמתין בשדה התעופה למטוס. המלווה אמר לרבי שמואל כי בעוד דקות אחדות פותחים את דלתות המטוס, וכדאי לשים לב לשעון כדי שחלילה לא יפסיד את הטיסה. רבי שמואל הנהן בראשו לאות הן, אולם המשיך לשוחח עם מאן דהו בעומקן של סוגיות. לאחר כמה דקות הודיעו במערכת הכריזה כי על הנוסעים לעלות על המטוס, ורבי שמואל נענע בראשו בקוצר רוח ואמר: כן, כן, אני כבר עולה, ולאחר שהתלמיד ניסה שוב ושוב להזכיר לו כי הזמן חולף גער בו קלות באומרו: תפסיקו הרפיע לי ללמוד. לבנתים המריא המטוס והפליג ליעדו. רבי שמואל עוד נותר שקוע זמן רב בשיחה, וכשסוף סוף סיים את השיחה והבין כי הפסיד את הטיסה, לא הצטער. ברוך השם, אמר בסיפוק. הפסדתי משהו בשביל תורה! תלמידיו של רבי שמואל מספרים, כי פעם ירד שלג גדול בברוקלין, השלג הכבד ומוג האוויר הסוער מנעו מכולם סגור ומסוגר בביתו, עמל ויגע על תורתו, מבלי יכולת להגיע לשיבת מיר, אשר בראשה עמד. אך כשהגיעה, השעה בה היתה חיוה רגיל למסור מידי יום את שיעורו, רוחו סערה עליו והסתובב בבית כשנפשו עגומה עליו. כיצד שייך להימנע היום ממסירת השיעור? הוא הסתכל בחולן ולפתע ראה מול עיניו אמבולנס חולף מתחת לבית, ובאמצעות שלשלאות שהניחו על הגלגלים הם מצליחים לנוע מרחוב לרחוב למרות השלג הכבד. מיד יצר קשר טלפוני עם חברת הצלה וביקש לברר אם יש להם כעת אמבולנס פנוי לקחתו אל הישיבה למסירת השיעור. הם שהכירו את רבי שמואל ואת אהבתו המופלגת לתורה, מיחרו לשלוח לביתו אמבולנס שלקח אותו אחר כבוד לישיבה. בשנה שעברה הבאנו את הסיפור איך רבי שמואל הגיע לאהבת תורה נוראית כ"כ והסיפור לגנו: **בארוע מוכוב בו ישוב ראשי ישיבת מיר** רבי ראובן רזווי'בסקי ורבי שרגא אהרן פילבס מנדלוביץ, שני דברים ראש הישיבה רבי אברהם קלמנוביץ וכה היו דבריו: בעיירה יהודית לפני עשרות שנים גרו להם זוג יהודים יר"ש, הבעל איש תם וירא השם בשם רבי משה ואשתו גיננדל. רבי משה היה יוצא כל שנה ליריד ושם היה נמצא במשך חודש והיה קונה בדים לצורך מסחר, שבזה היה סוחר במשך כל השנה. כפיצוי על הזמן שהיה נעדר מביתו היה קונה לאשתו בגד מוכוב לכבוד החג. כך עשה מידי שנה בשנה. פעם כשהיה בביתו יום אחד בהיר חוזר בנם שמואל מהחידר ואומר בהתרגשות אבא ואמא הרביה את שעוד חודשיים אנחנו מתחילים ללימוד גמ' בבא מציעא... האבא שמע את זה ובהתרגשות גדולה החל לקרוד ו'תורת ה' תמימה' יטוב לי תורת פיך' ובצד עומדת גיננדל נוסעת על לחייה אומרת פרקי תהילים. כעבור חודש נוסע רבי משה ליריד לקנות סחורה ולפני שחזר לביתו הוא רואה למכירה ספרי קודש, מה לו ולספרי קודש, אך לפתע ענינו נחו על גמ' גדולה שבה נכתב באותיות ענק גמ' בבא מציעא' מיד נזכר רבי משה בבנו שבימים אלו מתחיל ללמוד גמ' בי"מ. מיד אץ הוא למוכר לשאול אותו על המחיר, והנה הוא רואה שאין לו הסכום הזה כי יש לו רק סכום עבור הנסיעות לחזור לביתו, ועוד כמה שקלים כדי לקנות את הבגד שתמיד קנה עבור אשתו... מיד הוא אחז שבעצם אשתו הצדקנית ודואי שתמח בגמ' לא פחות ממנו, ואכן במקום לקנות בגד הוא קנה גמ' בי"מ, וכך הוא חזר לביתו בלב שמח, כשהגיע לבית מיד צעק בשמחה גיננדל את לא יודעת איזה דבר הבאתי משווח כל הון שבעולם, תנחשי מה? וגיננדל לא יודעת את נפשה מה הוא הביא אולי בגד יפה אולי משהו אחר. וכל דבר הוא אומר לא! לא! לאחר מספר דקות הוא הוציא את הגמ' מהמזוודה ואמר לאשתו את זה קניתי מהכסף שמגיע לך לבגד כי ידעת שתשמחי. והיא כמובן התרגשה עד דמעות ואז אומר רבי משה אני הולך לחיידר להביא לשמוליק את הגמ', וגיננדל אומרת מה פתאום זה הזכות שלי, זה קנהה ממה שמגיע לי! וכך החל ויכוח ביניהם... אך כפשרה הם יצאו שניהם מהבית אוחזים בגמ' כ"א מצד אחד וכולם מסתכלים עליהם כל הדרך.. עד שהגיעו לחיידר, פתחו את הדלת של הכיתה של שמוליק הניחו את הגמ' על שולחן המלמד ופרצו בבכי סוער. הילד שלהם ראה כזו אהבת תורה בבית, גדל ונהיה לראש ישיבת מיר רבי שמואל בירנבוים, שהיה המתמיד של עולם התורה. וכל ראשי הישיבה שמעו סיפור זה ועיניהם זלגו דמעות.

בתקופת הקנטוניסטים, היו ימי סבל ועינוי מתמשכים ליהודי רוסיה. בשלושים שנות שלטון הקומוניסטים נחקקו קרוב לשש מאות חוקים שכונו בשם 'תיקון היהודים', מטרתן היתה להקשות על היהודים את שמירת התורה והמצוות, לערער את אמונתם ולהמעט את מספרם על ידי המרת הדת בכפייה. גולת הכותרת היתה גזירת גיוס החובה שהשיתועל היהודים, שהיתה גזירה קשה ונוראה במיוחד. הצבא העמיד מראש מכסה

מסויימת של ילדים אשר הקהילה היהודית אמורה להציב מתוך שורותיה לגיוס, ומכיון ששום משפחה לא הסכימה כמובן לנבד את ילדיה למילוי המכסה, שלח הצבא פלוגות שוטרים לחטוף ילדים רבים מזרועות הוריהם בצורה אלימה. שם נאלצו לשרת למעלה משני עשורים, תוך ניתוק מוחלט מחיי הדת, ותחת תכתיבים ואמונים קשים. רבים מהם לא שרדו בחיים, ואחרים שכן שרדו כמעט כולם נהפכו לנוצרים בעל כרחם, כששום תלחוחות של יהדות לא נותרה בהם. בתקופה ההיא חי יהודי צדיק בשם רבי דוד. כינו אותו רבי דוד בלינדער [רבי דוד העיוור], כי מיום עומדו על דעתו לא הביט חוץ לִ' אמותיו, והיה פרוש בתכלית מענייני עולם הזה. עני מידו היה, ולמרות זאת את כל כוחו, מרצו וחיותו נתן להרבצת תורה לתלמידים. סיפורים מפעמים אודות יגיעתו בתורה ויראת השמים הצרופה שבעבעה בו נכרכו בשמו. רבי דוד לא הסכים בשום פנים ואופן להסתגל למצב, ועשה ככל יכולתו להציל נשמות ישראל מדרת שחת. בחירוף נפש למד עם תלמידיו במערות ובמרתפים, ביניהם עם תלמידו חיים הלוי סאלאוויצקי, והנה באחד הימים בעת שלמד רבי דוד עם הלדים בחיטאב, ואחזו בעיצומה של סוגיא, לפתע נכנס פנימה שוטר, שכלל הנראה עבר באקראי סמוך למקום המחבוא ושמע קול תורה בוקע ממנו. השוטר נדהם לגלות חבורת תלמידים לומדים תורה מפי רבם בהתלהטות ובשמחה כבימי שנרה. זעמו וכעסו של השוטר גברו, הוא התקרב לא אחד הילדים, תפס בזרועו והחל למושכו החוצה. רבי דוד ניתר ממקומו כנשך נחש, ניהש אל השוטר... העניק לו סטירת לחי מצלצלת. דממה השתררה במקום. התלמידים היו בטוחים כי כעת יכוון השוטר את נשקו לכיוונו של רבי דוד ויקפד את חייו באחת מבלי להצמצם. אלא שלמרבית הפלא התייצב השוטר על עומדו, תפס את רגליו וברח מהמקום בבושת פנים. תגובה כה אמיצה מצידו של רבי דוד היתה מסוכנת ביותר, אחרים הגדירו אותה כמעשה התאבדות ממש. אך ככל שנקף הזמן שיערו כי האומץ הרב שהפגין רבי דוד מול השוטר, גרם לו לחשוש לשוב לשם פעם נוספת, וכנראה גם התיישש לדווח לחבריו על המקרה המביש שאירע עימו. היתה זו הבושה הגדולה ביותר עבורו לספר בצבא כי טעם מנחת זרועו של "יהודון עלוב" והושפל על ידו. כך שבאורח נס למעלה מדרך הטבע הסתיים הסיפור ללא כל תגובה. מאוחר יותר פגש ה'בית הלוי', אביו של רבי חיים, את המלמד רבי דוד, ושאלו בפליאה ובחשתוממות, כיצד היתה בו תעוזה כה רבה לסתור לשוטר הרי הוא סיכן בכך לא רק את עצמו אלא את כל יהודי רוסיה? השיב רבי דוד "האמת שלא התכוונתי לנהוג כך מראש, אלא פשוט השוטר נכנס כשאחזנו בעיצומה של קושיית התוספות וכשהוא החל לגרור את הילד החוצה הייתי ממש באמצע להסביר לתלמידים את עומק הקושיא, וכי מה הוא חשב שנאפשר לו להפריע לנו באמצע דברי התוספות! מה הוא חשב שניתן לו להפסיק אותנו באמצע החיים?!!".

רבי מנחם זעמבא שכידוע בסוף ימיו נשא רבות בצרכי הצניור של יהדות פולין, וגדולי הדור העריצוהו בצורה נדירה. אך בתקופה הראשונה שלאחר נישואיו הוא ניהל את החנות שירש מחותנו. רבי מנחם אמנם ניהל אותה בכשרון רב, כאחד הסוחרים המובהקים, זאת כדי שלא יצטרך לבדיות, ושלא תיעשה התורה כקדרום לחפור בה, אך גם אז היה ניכר עליו בעללי היקר ראשו מונח, ובמה עיקר מאווי ומחשבותיו טרודים. כשהיו נכנסים לחנותו ספק גדול אם היו יוצאים עם המוצר שביקשו לרכוש, במקום להתמקד בבקשת הקונה, בדרך כלל היה רבי מנחם משתפך בקושיא במריקה על דברי התוספות במקום פלוני, או בתירוף מוצלח של הראשונים בסוגיא אלמונית. כך זה היה באופן שגרתי, בכניסתו של כל קונה וקונה מן השורה. אולם, בשעה שנכנס לחנות תלמיד חכם בעל שיעור קומה או שקדן נודע, אור היה ניצת בעיניו של רבי מנחם, שהמחיש את עוצמת אהבת התורה שהפיחה בו רוח חיים. רבי מנחם היה שוכח מכל הנעשה סביבו ושוקע בנבכי הסוגיות. הקונה היה מסוגל להמתין עד בוש כדי שתתמלא בקשתו. הוא היה נדמה כשיכור תה התורה.

הסופר התורני רבי דוד זריצקי, סיפר פעם עובדה מפעימה: בזמן שהתגורר הרב שך בשכונת 'כרם' בירושלים, במשך תקופה ארוכה היה נראה הרב שך תשוש ומוטרד במיוחד, ואף הלך עם אותם בגדים מבלי להחליפם. רבי דוד סבר לתמונ שמא הרבנית אינה חשה בטוב, ולכן איננה מסוגלת לתחזק את הבית כראוי. בהיותו גר בשכונת עם הרב שך, נכנס באחד הימים לביתו, והתעניין אצל הרבנית בעדיניות אם זקוקה היא לעזרה כלשהי בניהול הבית, כשהוא מביטבט תוך כדי השחיה שחרב שן אינו נראה במיטבו לאחרונה. כשהבינה הרבנית למה מכוונים דבריו, השיבה בחיוך: "וכי הינך חושב שהוא נראה כך משום שאינני חשה בטוב?! ברוך ה' אני בריאה ושלילה! אגלה לך מדוע הוא

נראה כך, ישנו שְׂטִיקָל רמב"ם בהלכות ערכין שהוא מתקשה בהבנתו, ולכן הוא איננו ישן טוב כבר שלושה שבועות. לא מעניין אותו דבר מלבד הקושיא. מה יכולה אני לעשות נגד זה? אדברה, אולי תוכלו למצוא עבורו תירוץ על הרמב"ם וכך ישוב לשגרה?

ולהשלמת הדברים נביא כאן כמה סיפורים שהבאנו בשנים קודמות על אהבת תורה: ביד ההורים להחזיר אהבת תורה בילדים שלהם כמו הסיפור הידוע על הרידב"ז: שנה אחת שככר היה זקן, ירדו שלדים בצפת, והגיע יום היארצייט של אביו. הוא התלבט אם ללכת לבית הכנסת, שחלילה לא יקרה לו אסון בדרך, אך החליט ללכת. כשאמר קדיש יתום פרץ בבכי נורא. לאחר התפילה שאלו אותו מתי אירעה הפטירה, אמר להם לפני כ- 40 שנה. אז תמחו מדוע ולמה פרץ בבכי לא להם כ"כ הרבה שנים. השיב להם: אינני צעיר, אני סובל מקור. חשבתי שעלי לשמור על בריאותי. אכנס מנין בביתי, ושם אתפלל לפני העמוד, ובכך אצא ידי חובתי. בסוף החלטתי שמדובר בהכרת טובה לאבי, ועלי ללכת בקור ובגשם כדי להתפלל לפני העמוד, ומדוע? מפני מעשה שהיה: הורי היו עניים. אבל נתנו הכל בשביל חינוכי. אבי מסר אותי ללמוד אצל מלמד הטוב ביותר בסלוצק, שהוא היה גובה רוב לחודש שכר ללימוד. אבי התפרנס מביינת תנורים, באותו חורף היה מחוסר בלבנים, ולכן לא היתה לו פרנסה. הוא לא יכל היה לשלם למלמד. עברו כמה חודשים, והמלמד אמר שאם לא יקבל את משכורתו הוא לא יוכל להמשיך בלימוד, כי גם הוא צריך לפרנס משפחה. עולמו של אבי חשך עליו. גם לא ידע מה לעשות. בבית אין שום דבר למכירה. בבית המלאכה של אבי לא נותרו לבנים לביינת תנורים. בערב עלה אבי להתפלל ושמע בבית הכנסת עשיר מלונתן, הוא עומד לחתן את בנו ואין בידו לבנים לבנות תנור לבית הבן. הקור נורא ואי אפשר להכניס זוג צעיר לבית בלי תנור. אמר העשיר אני מוכן לשלם שישה רובלים עבור לבנים לתנור. ניהש אליו אבי ואמר "עשינו עסק. תן לי שישה רובלים, ומחר בבוקר הלבנים אצלך". אבי שב הביתה באושר גדול ובשר לאימו. לקח יתד ופטיש קילף את הטיח והרס את התנור הגדול בבינתו, חיץ לבנה אחר לבנה בלב שמח ומאושר, כל הלילה עבד, ובבוקר מסר לידי את ששת הרובלים במלואם "יאמור למלמד, שלושה עבור שלושת החודשים האחרונים, ושלושה עבור שלושת החודשים הבאים". אותו חורף היה קר ביותר התכסינו בשמיכות ובבגדים והכל כדי שהבן יקבל את החינוך הטוב ביותר. ואם הקור של סלוצק לא הרתיע את אבי כדי להטיב עמי, איך ירתיע אותי הקור בצפת מללכת לבית הכנסת לעילוי נשמת אבי?!

חלק גדול מלימוד התורה שייך לנשים. וראיה מהתורה: כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל. ונשאלת השאלה למה מזכורות הנשים לפני הגברים, הרי הנשים לא לומדות תורה, הן רק מסייעות ללימוד הבעלים והילדים, ואילו הגברים שהם הלומדים והמקיימים העיקריים של התורה ומצוותיה, ציוו אותם רק לאחמ"ם? מתרץ ע"כ הרב וואזנר שישנו תנאי הכרחי וחיוני הקודם לעצם ללימוד התורה והוא יצירת אהבה והתמסרות לתורה בתוך הבית. כדי שאדם יוכל ללמוד במנוחת הנפש הוא חייב לקבל גיבוי מלא והערכה והערצה למעשיו מהסביבה. והכח הזה נתון אך ורק בידיה של האשה, שאם היא נותנת הרגשה ואוירה טובה ומקדישה כולה לתורה בעלה או ילדיה ומחזירה שאין דבר יקר וחשוב יותר מכך, זה מהווה גורם מרכזי בהצלחת הלימוד של הבעל. והחזו"א היה אומר שאהבת תורה בכח האם לטעון יותר מאשר האב. וברבינו בחיי כאן הביא ג"כ בזה"ל: אצווה לדבר אל הנשים תחילה ללמדם מוסר ודרך ארץ. ועוד שהאשה הטובה היא סיבה לתורה, שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש לפי שהיא מצויה בבית ומרחמת עליו בכל מיני נענועים כדי להמשיך אותו אחר לימוד התורה מנעוריו. ולכך, אומר רבינו בחיי, ראויה האשה להתפלל לה! בשעת הדלקת הנרות שיתן לה בנים מאירים בתורה כי התפילה נשמעת בשעת המצווה, ובזכות נר שבת תזכה לבנים בעלי תורה. **וידוע על מהרב שמואל** שכשהיה יוצא מביתו בשמחת תורה היה מעמד אדיר לכבודה של תורה. שנה אחת אמר ר' ברוך בער שדוהר הוא אינו יוצא וטעמו כיוון שלא סידרו מחיצה לנשים בעזרי"י, כל עוד הנושא לא יסודר הוא אינו יוצא. מיד סידרו משוה מאולתר ע"ג סטנדרים שמותר ע"פ ההלכה ביו"ט, ור' ב"ב יצא. ואז הוא הסביר את טעמו ואמר שכידוע כל אהבת התורה שבבית מבוססת על אהבת התורה של האמא לכן רצוי שהאמא תייקר את התורה ע"י שתראה את שמחת התורה והיריקודים.

בשעת הסעודה שערך הרב מפוניבז' לבחורים הרגל מעמד חנוכת ישיבת פוניבז' אמר הרב זצ"ל בחורים יקרים אתם חושבים שהיום היתה הנחת אבן הפינה? הנחת אבן הפינה היתה לפני 57 שנים כשהייתי ילד בן 7 על הגב של אמא שלי אז היתה הנחת אבן הפינה.

הפליאה היתה רבה האם בתור ילד בן 7 אמא של הרב לקחה אותו על הגב? והרב השיב בסיפור נורא הוד: כשהרב היה בן 7 הם היו בבית 4 אחים. כל ערב הם היו אוכלים ארוחת ערב וכ"א היה מספר את חוויותו מהחידר. לילה אחד היה מושלג במיוחד, השלג היה בגובה מטר וחצי, ואמא אמרה מחר לא הולכים לחידר בלי מעיל ומגפיים, אלא שבבית היה רק זוג מגפיים אחד ומעיל אחד, מה עושים? שמריהו בן 12 אמר: אמא מחר אנחנו מתחילים ללמוד תוס', לי מגפיים. המגפיים לעומתו אמר זאבי בן ה-11: אני מתחיל מחר סוגיה חדשה בגמ' אני לא מוותר, ואני, אמר הרב מפוניבז', הייתי ילד בן 7 לאלמד משניות, התחלתי לבכות. גורל איתי! שמעה את זה אמא ואמרה אני עושה בלילה נורא ומי שיוזכה הוא ילך! הלכנו לישון כולם, ובשעה חמש וחצי לפנות בוקר כשהשמש בביכ"י כבר הדליק את התנור בביהמ"ד, אמא היתה בחדר שלנו. היא העירה את שמריהו בן ה-12 שאלה אותו בשקט שמרל אתה רוצה ללכת לחידר? וודאי, אמר שמרל, ומיד התלבש, והיא הלבשה לעצמה את המעיל האחד, נעלה את המגפיים היחידים שהיו שם, עטפה את שמריהו בשמיכה ושמה אותו על גבה והלכה במשך ציץ שעה בשל הקפוא לביכ"י ששם נמצא המלמד. מיד לאחר מכן היא חזרה וכךד פעמים לקחה על הגב שלה את ילדיה עטופים בשמיכה עוד פעם ועוד פעם בשלג בגובה מטר וחצי, הניחה כל ילד בביכ"י, נעלה על גבה המוטות והשאירה לו סנדוויץ'. כשלקחה אותי על גבה המוטות בשעה 7 בבוקר, כל הדרך היא שרה לעצמה אשירי שזכיתי שכל ילדי לומדים היום בחידר. מספר הרב, הייתי ילד בן 7 על הגב של אמא עטוף בשמיכה צעקתי לה בתוך האוזן אמא את שוחבת אותי ללמוד תורה!! כשאני אחיה גדול אני אסתר הרבה בחורים ללמוד תורה. לאף אחד אין מושג איזה ילד הוא מגדל בביתו, איזה פוניבז'ירוב עתידי יש לו בבית עם מסרי"י של אם בישראל היא תזכה לראות את בניה תי"ח.

הסיפור שלפנינו היה לפני כתמישים שנה. אחד מראשי הישיבות החשובות בירושלים נאלץ לצאת למסע התרמה עבור הישיבה שלו. הוא נסע לארצות הברית ושם נקבעה לו פגישה עם איזה גביר, והנה הוא מגיע לחדר המתנה ושם כולם מדברים ומספרים גם כמה נתן להם אותו הגביר והנה הוא שומע שלזה בעל ארגון 18 שנים 20 דולר וכלולני שמוחיק מאות משפחות נתן 20 דולר וכן ע"ז הדרך, הוא כמעט התייאש ורצה ללכת אלא שהגיע תורו להיכנס והוא אמר אין לי מה להפסיד הוא נכנס לחדרו של הגביר וסיפר שיש לו ישיבה של 200 בחורים בירושלים... רק הגביר שמע את זה ומיד אורו ענינו ובמקום הוציא צ'ק וכתב 5000 דולר, סכום ששווה כיום לכמאה אלף דולר. ראש הישיבה לא ידע את נפשו ואז הוא שואל את הגביר מה הטעם להתפעלות שלו עד נשתן לו כזה סכום. ואז סיפר הגביר כי סיפורו המסעיר. היה זה עשרים שנה קודם לכן, יום אחד הוא זוכר את עצמו בגיל 12 אמא שלו מלווה אותו לרכבת ולפתע הוא פורץ בבכי כשהרכבת התחילה לנסוע הוא הבין שהוא בדרך לישיבה נפרד מחבריו החם וממשפחתו, הרכבת לא שומעת את בכיו הרב עד שהוא מצא את עצמו ילד בודד בגיל 12 בוילנא. הגעתי לישיבה שאליה בחרו הורי לשלוח אותי והנה אני נכנס לישיבה ולאט לאט אני מגלה שחוף מכסא וסטנדר אין כאן כלום. לא אוכל, לא מיטה להניח את הראש, ובוודאי לא שמכיה להתכסות, ואני רע כולי. לא אכלתי ואתמול בלילה וכעת שעת צהרים. הפנו אותי לבחור המשבץ, אני מגיע אליו והוא אומר כבר לא נשאר לי מקום, ואני שואל האם נגזר עלי למות מרעב, בלי מיטה להניח את הראש מכל טלטלות הדרך? ואז הוא אומר יש לי עוד מקראש אחד אחרון אצל אישה אלמנה עם הרבה ילדים שהעניתי שם זועקת לשמים. ואני, כאילו יש לי ברירה, הלכתי לשם. הגעתי למקום והנה הדלת נפתחה וכאן היכתה לי הפתעה. האמא מיד אומרת לילדים התלמיד חכם הגיע ואני רואה שבעה ילדים צנומים יושבים סביב לשולחן, לכ"א יש בצלחתו בקושי פרוסת מלפפון ועגבניה. שליש ביצה וחצי פרוסת לחם, כך שבעה ילדים. מיד האמא מוציאה מהארון צלחת מניחה על ידי ומיד אומרת מי נותן קצת לת"ח? מיד כל המשפחה שפכה לתוך הצלחת שלי את כל מה שיש להם, והכל בשמחה לכבוד הת"ח. מיד האמא ראתה שהצלחת שלי מלאה חריכה היא אמרה שכ"א יקח טיפה אליו כי גם אתם צריכים לגדול, וכך כל אחד לקח ממש מעט. ואני, למרות האוכל שלא היה מספיק אסתטי, התחלתי לאכול והנה ילד אחד צועק לא אכלת מהמלפפון שלי וזה צועק מהביצה וכולם מקרקרים סביבי ומודים לה! על הת"ח שהגיע הביתה. כשיצאתי אמרתי להם מה אני יכול להחזיר להם והם אמרו לי מיידיית חברך אותו שנוכל ללמוד בישיבה כשנגדל. כמובן שבירכתי אותם. מיד אחי"כ פרצה מלחמת העולם והתגלגתי מכאן לשם וכל משפחתי נכחדה בשואה האיזומה ואני נשארתי עם הארץ אבל את הקבלת פנים הזאת אני לא שוכח לעולם וכשאני שומע ישיבה אני מיד נדלק.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ומענייני היום ועוד עניינים חשובים ערוך בדרך שו"ת

כ"כ. והעיקר ההרגל. וצריך לדעת שתורה לא הולכת בקלות כי אין התורה נקנית אלא בעמל וביגיעה

שאלה: מה ילמד בליל שבועות? **תשובה:** רבי גרשון אדלשטיין אומר שיעסוק במה שהוא נהנה, למשל מי שנהנה מהספק מרובה יקח ע"ע להספיק כך וכן דפיץ במשך יום השבועות וכך יהיה לו חשק וסיפוק אדיר, אבל שלא ילמד עניינים שלא נמשך מספיק להם. והעיקר יתכן הכל מראש.

שאלה: מה עוד ראוי לעשות בחג השבועות חוץ מלימוד התורה ושמחת האזן? **תשובה:** חג השבועות יום פטירת דוד המלך: יש עניין גדול באמירת תהלים ובפרט ביום זה. וכמו שכתב הכי"ף החיים" וכי"ה בן איש חי, שביום זה יש לסיים את כל הספר תהלים וספר סגולה גדולה לכל העניינים. ובחז"ל"א כתב שהגומר ספר תהלים ביום זה יעלו לרצון ביותר אמירת תהילותיו. ולעצם העניין של אמירת תהלים יש להביא כאן את דברי הפלא יועץ שהפליג מאוד בגודל התקון שנעשה ע"י אמירת תהלים וכתב שלסיים ספר תהלים פעם בשבוע אין בכך משום ביטול תורה באיכות. ובפרט מי שהוא בשעת צער או סכנה ודאי שיאמר כל העת פרקי תהלים להינצל ולצאת מכל המיצרים שיש לו. ובספר עמק המלך (ספר קדמון) וכן הובא בספר קיצור השל"ה יהודי פשוט היה בעיר מסוימת וכשנפטר נגלה בחלום לרב העיר וא"ל שכולם יברחו מהר מהעיר כי הולך לקרות בדברים גוראים למי שיאמר בעיר. והוסף שהגזירה היתה לפני הרבה שנים לך עד שיהא חיה חי הקב"ה ביטל את הגזירה כי הוא היה אומר כל יום ספר תהלים (ויש גורסים כל שבוע) אך כעת לאחר שהוא נפטר תחבר כל העיר, וכולם יברחו והנשארים שם פגעה בהם יד ה'. הרי לנו כח מזמורי תהלים. רבי יוסף חיים זונגלל היתה לו סיעתא דשמיא מיוחדת בהשכנת שלום, ובעצות טובות לכל האנשים וכשנשאל ע"י איך זכה תמיד לכוון לאמת אמו: שהוא מקפיד לגמור יום יום את כל ספר תהלים. והחיד"א במדבר קדמות מערכת תהלים. הביא בדברים גוראים בעניין אמירת תהלים: כל האומר תהלים בכל יום כאילו קיים כל התורה כולה. וזוהי להיות תחת כיסא הכבוד עכ"ל.

שאלה: ידועים דברי חז"ל שהלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה, מה היא תורה לשמה? **תשובה:** הסטיפלער כותב במכתב שעל האדם הצעיר לא להתעסק בעניין זה אלא ילמד כל עניין ויחזור ד"פ וע"י ממילא הוא יגיע לתורה לשמה. ועיקר תורה לשמה היא מה שכותב הנפש החיים: שאדם נייגש ללימוד מתוך רצון להרבות כבוד שמים ולהידבק בקב"ה, והוא יודע כי כל דבר שמבין הוא דבוק בזה בקב"ה. ובשעת לימוד צריך רק להיות שקוע בלימוד ולהבין הדברים היטב. ומי שבאמת מעריך את התורה כראוי הוא גם משקיע בזה בכל יכולתו כדי לברר שהבין לאמיתיה של תורה. ולאחר הלימוד ג"כ צריך להרגיש רוממות אחרת. ובכל זאת מי שלומד כראוי ולא מרגיש כלום, זה לא אומר שהוא לא היה דבוק בקב"ה אלא יש להזהר סיבות נוספות, וצריך להרבות בתפילה שנוכה לחוש במתיקות ובנועם הלימוד.

שאלה: באיזה דבר אדם יכול להתעלות ולהגיע ע"י למדנות עליונות ביותר? **תשובה:** רבי צדוק הכהן מלובלין מביא בספרו צדקת הצדיק כל אחד ידע שבמה שיצרו תוקפו ביותר, הוא כלי מוכן לפשוע בדברים להיות נקיים וזכים אצלו, ובדברים שהרבה לפשוע בהם, ידע שהוא כלי מוכן להיות זדיקא באותו דבר נקי ובר לבב. היינו שבדבר שלבו של אדם חושק אותו לרע כגון יש לאדם תאוה מיוחדת לכבוד או לגאווה או לממון או לאכילה או לשמירת עניינים, זהו האתגר של האדם ובאם יתגבר על ייצרו בדברים האלו ע"י הוא יתעלה ביותר ויגיע לדגות גבוהות מאוד.

שאלה: איך מחנכים ילדים לאהבת תורה? **תשובה:** ברור הוא שכשילדים רואים בגלל את האבא לומד תורה ומתנהג נותן להם המון. ולא רק בגלל הדוגמא האישית שבה, אלא בגלל שילד תמיד השאיפה שלו לחקות את אביו, ואם ראהו קורא עיתונים אז זה נהיה השאיפה שלו, וככל שהאבא ילמד יותר תורה הדוגמא לחיקוי תהיה טובה יותר. אותו הדבר יש בשיבות מיוחדת בדוגמא האישית של האבא בעניין לימוד התורה ובהערכתה לתורה, ובמה שהיא מקרינה בבית בחשיבות התורה, וכשהילד"ה רואה שמה שחשוב בעולם זה לא הספק שהאבא או האמא מביאים, אלא שהאמא מתאמצת יותר למרות הקושי, כדי שבעלה יוכל ללמוד, ואותו הדבר לאלו שעוסקים לפרנסתם והם חוזרים בסוף היום חסוטים וחולכים ושיעור וכדו', והאמא מועדת לה ואומרת שיע"ז לא מוותרים, מכלל באופן טבעי יזכו לנחת של תורה מיוצ"ח. ומי שיכול להחזיר לילדים שלו את העונג וקורת הרוח, האושר והשמחה שיש בלימוד התורה, זוכה שבניו ישקיעו את כל מרצם בעמל התורה. וכשהאבא מעריך את אשתו בפה על מה שנותנת לו ללמוד, וכן כשהאמא מעריכה את הלימוד של האבא והילדים, זה החינוך הכי טוב.

שאלה: איך להתנהל עם הילדים בליל שבועות? **תשובה:** היות והשאלה מדי כוללנית נביא כאן תשובה כוללתית. צריך להתארגן. על כל ליל לתכנן את הלילה בצורה בהירה ולא מלחצה, והיינו מה עושה כל שעה, ובוודאי שילד שקשה לו הוא גובל ויש שחברים ערים, ידאג שיהיה ער וחלק מהזמן יעסוק בדברים מסביב לתורה, כמו להכין חפץ ולסדר השתייה, וכן יאמר חלק מהזמן תהלים, ובחלק יגמור איזה מסכת משניות, ובאיזה זמן ילמד עם אביו או

שאלה: מה העניין בסעודת מלווה מלכה? **תשובה:** הנה בפרשתנו מובא: להשפחותם לבית אבותם. יהודי מיוחס לאבא בכל העניינים. וכידוע, שליש שותפים יש באדם, ואביו מביא את העצמות. יש ששם שניותו רצק מסעודת מלווה מלכה. וידוע שהגאון כשהיה חולה מאד ביקש שיאכילו אותו כזית לסעודת מלווה מלכה. וכן אשתו שרצתה פעם לצום ג' ימים רצופים ממוצ"ש, אמר לה שהתיקון שיש מסעודת מלווה מלכה הוא יותר גדול מכל הצומות שנעשה. רבי חיים קניבסקי מעורר הרבה על סעודת מלווה מלכה והוא מביא שזה סגולה להרבה דברים כמו ללידה תקינה וקלה וכו'. היה פעם שהבאתי לפניו בחור שהיתה לו ירידה חזקה ביראת שמים בלשון עדינה, והרגר"ח אמר שיקפיד על אכילת מלווה מלכה. ההוא הקפיד ע"כ והיום הוא ירא שמים מרבים.

שאלה: ערב שבועות איך יכון עצמו לחג מתן תורה? **תשובה:** כתבו בספרים הקדושים שבערב שבועות האדם צריך להכין עצמו לחג מתן תורה, וזה כולל נתינת צדקה ויש סגולה מיוחדת לתת לת"ח וי"א שיתן ע"י פרוטות. דבר נוסף צריך לעשות תשובה ויקבל ע"י לעתיד ללמוד בל"ג יותר בשקידה וכך תתקבל תשובתו, וישתדל להכניס את החג מתוך לימוד, כניסיונות נהוג לעשות סדר מיוחד לפני החג ונקרא סדר הכנה לקבלת התורה. ויש להוסיף שבימים אלו במיוחד ירבה מאוד בתפילה על הצלחה בתורה בעיקר בברכות התורה וברכת אהבה רבה / אהבת עולם. ואם היה ער בלילה תפילה בבוקר מתקבלת ביותר כי כל העוסק בלילה שכנה כנגדו ואיתא בחז"ל שכנה כנגדו וישפוך ליבו לפני ה'.

שאלה: חג מתן תורה הוא חג המסוגל לרפואת החולים, מתי הוא הזמן המסוגל לה? **תשובה:** ידוע שבזמן מתן תורה כל החולים התרפאו, ואמר ע"כ הרב אלישיב דו"ץ ידוע מעוד צדיקים שכל שנה בזמן קריאת עשרת הדיברות מתעורר העת שיהיה בזמן מתן תורה עצמה וכאילו אנו נמצאים למרגלות הר סיני ומקבלים את התורה ומי שמכווין היטב אז בקריאה יכול אחר ברכת התורה לבקש מה' רחמים שיתרפאו החולים ואפי' אם זה חולי שבדרך הטבע לא יכול להבריא ויבקש באופן המותר בלבד כי אסור לבקש בשבת ויו"ט אלא א"כ נמצא בסכנה, והפוסקים אומרים שיאמר זאת בדרך של מי שברך. ויש להוסיף שאין סגולה כתורה ויש לה כוח אדיר לרפואה. ומי שעוסק בתורה יכול להתרפאות מכל צרה וצוקה ובפרט הוא מועיל לרפואה, ורבי חיים קניבסקי היה מביא להרבה חולים שילמדו מעניין המחלה שלהם ויתרפאו והוא ע"י הקבלה. ובספרים הקדושים מופיע ג"כ ששבת קודם מתן תורה הוא זמן המסוגל לרפואה, והוא ע"י תורת אמת לר"י"ל איגר מלובלין. ועוד ספרים.

שאלה: חג השבועות מגיע, מה ההשפעה שלו על התורה של כל השנה? **תשובה:** ידוע בשם השל"ה שחג השבועות הוא יום הדין על לימוד התורה, ולפי איך שלומד ומתנהג **באותו היום** כך נגזר דינו על הצלחה בתורה לכל מניית השנה. האר"י היה אומר שהלומד בתענית דיבור בליל שבועות, ומה שצריך לדבר ידבר רק בלשון הקודש, יזכה לשפע ברכה והצלחה לכל השנה כולה, ויש להוסיף שכמו שבראש השנה אדם מקבל ע"י קבלה הוא זוכה לסי"ד ונחתם לחיים טובים, כך יקבל ע"י ביום שבועות להתחזק בלימוד בהתמדה, ואממו"ר אומר שהקבלה הכי מועילה זה לקבל ע"י שרבע שעה ראשונה של הסדר יהיה בתענית" ואז מובטחת לו הצלחה וסי"ד. ורבי גרשון אדלשטיין אומר תמיד איך מגיעים ליד התמדה? התמדה. ונבאר את הדברים: כאשר האדם משתדל ללמוד בהתמדה אפי' קצת זמן הוא מתרגל לכך, ואז יכול להמשיך לעוד זמן, ועוד זמן ולהרחיב כל הזמן את ההתמדה שלו. אחד מטובי האברכים שאני מכירי היטב התקשה מאוד להחזיק העיון, ובנישיבה בלד מזה מאוד התעכבו בסדר א והוא לא מצא ידיו ורגליו, עד שבשנה אחת הוא החליט שהוא מקדיש היטב את העמים הקדושים האלו ג' ימי הגבלה, וחג השבועות בפרט לעולם התורה ככל יכולתו, וכמובן לתפילה מעומק הלב באהבה רבה, והאר עניינו בתורתך, ובברכות התורה, ובקש מהקב"ה שיוכל לשבת ללמוד בהתמדה ללא הפרעות (אפשר גם הורים על ילדיהם, ואשה על בעלה. וכדברי החזו"א (זה) ואכן זכה לסי"ד ולמרות כל הטרדות הניצב, הוא הצליח מאוד, ומיניו אז נפתח ליבו בתורה, ונהיה לו גישמאק גדול בלימוד התורה בעיון, עד שכשהיה מספר שפעים היה קשה לו ללמוד בעיון, הדבר היה נראה כדמיון. ומי שרוצה לזכות להיות מחדש בתורה כל השנה ישתדל לחדש חידו"ת בשבועות, ואז ללמוד דברים חדשים ואז, כותב החיד"א, הוא יזכה לכך. עוד יש להוסיף את דברי חז"ל שהלימוד בקול מועיל לזכירת התורה. ויש להוסיף את דברי רבי חיים קניבסקי שכותב בארחות יוסף שיעקב הההצלחה בהתמודדות מול הקושי לא ההרגל, ברגע שאדם מתרגל ללמוד מספר שעות בהתמדה ובהבנת הנלמד, שוב כל הפרעות נהיות בלימוד קטנות, והמלחמה אז לא קשה

שאלה: כשלאדם יש צרה מה הטוב שיש לראות בזה? **תשובה:** כשמתבוננים בחשבון מניין השבטים אנו מוצאים שבשט דן היה הגדול מבין כל השבטים, חוץ משה בן נח. ומדוע זכו לכך? אומר רבי יחזקאל לוינשטיין שטמון כאן מוסר השכל גדול. שהרי כשירדו למצרים, לבנימין היו עשרה ילדים ואילו לדן היה בן יחיד וחירש. ע"פ ההסתברות הטבעית היה אמור להיות שבשט בנימין יהיה מבורך בצאצאים רבים, ואילו לשבט דן יהיו מעט צאצאים, אם בכלל. והנה כעבור שנים, לשבט דן יש פי שניים מבנימין. הרי לנו שהקב"ה עומד לימין החלשים ומי שנראה שלא ייצא ממנו כלום, בסוף הוא יכול להביא את הכי הרבה נחת. והרבה מאוד פעמים רואים את זה על ילדים שהסבו להוריהם הרבה עגמו"ם בצעירותם והוריהם הרבו עליהם בתפילה, ולבסוף הם עשו הכי הרבה נחת להורים שלהם. ויש הדורשים על כך את הפסוק יעת צרה היא ליעקב וממנה יושיע' דהיינו מהצרה עצמה תבוא הישועה. כן הקב"ה מעוניין הרבה שנתפלא אליו. מה הוא עושה? הוא מביא איזו צרה על האדם ואז האדם מבקש חזק ע"י וכך הוא רואה ישועה טובה. הפני מנחם מגור הביא ע"כ סיפור, בצעירותו הוא היה בבנק וראה אדם שהביא תיק מלא כסף לפקיד. ולאחריו הגיע אחד שלקח מהפקיד סכום גדול של כסף. בזמנו הוא חשב שהשני הוא גביר שקיבל מלא כסף, והוא אדם מאושר. ואילו הראשון הוא מסכן שהיה צריך לתת את כל כספו לבנק. אך כשהוא התבגר קצת הוא הבין שהכל הפוך. הראשון שהביא הרבה כסף הוא הגביר שהפקיד את כספו בבנק, ואילו השני הוא מסכן שלוקח הלוואה מהבנק והוא גם יצטרך להחזיר אותה. כמ"כ, סיים הפני מנחם, לא תמיד כאשר לוקחים ממך זה לרעתך, ולא תמיד שכונות טובות לטובתך! אלו החיים: לא תמיד כשאתה מקבל טובות בעוה"ז אז טוב לך, ולהיפך, כשלוקחים לך, לא תמיד זה רע לך.

שאלה: למה קוראים לאדם בלי מזל שלומיאל? **תשובה:** מובא בגמ' שזמרי בן סלוא נשיא שבט שמעון הוא שלומיאל בן צורי שדי המוכר בפרשתנו והוא שטען עם כזבי ואותו רגע פנחס, וכתוב בגמ' שבשעה שפנחס הרג את זמרי נעשו לו ששה ניסים שהיו ברי מזל לזמרי. לפי"ז מובן למה קוראים למי שלא מצליח שלומיאל כי שלומיאל הוא זמרי שהיה לו מזל רע אחד אחרי השני.

שאלה: אברך צעיר אחרי החתונה רוצה להחמיר ע"י בכל מיני עניינים שאמורים להפריע לאשתו האם צריך להתחשב בה או לא? **תשובה:** ברור שכל מקרה לגופו אך משהו אפשר ללמוד מהמעשה הבא סיפר רבי אי"ש קניבסקי אחרי שהתחתנתו ורציתו ללבש ציצית ארוכה, בשעור גדול, כמו שהחמיר הסטיפלער. ושאילתי אותו האם יש לחשוש בזה משום ויהרא? השיב הסטיפלער ויהרא אין בזה אבל אתה הרי אברך צעיר, אתה צריך להתלבש יפה ומכובד, לא כמוני שאני כבר זקן, ויכול ללבש בגדים מוזנחים.

שאלה: מה המרחק של השמש והירח מכדור הארץ? **תשובה:** השמש נמצאת במרחק של 150 מיליון קילומטרים מכדור הארץ. והירח נמצא במרחק של כ- 400 קילומטרים בלבד.

שאלה: אדם שנמשך לאיזה עניין רוחני האם עליו לעשות את זה למרות שזה על חשבון עניינים אחרים ברוחניות? **תשובה:** הרמח"ל מביא מהאר"י"ל שעל האדם להכיר את הכישורים שבהם הוא מצטיין וזהו התפקיד שמשתמים שלחו אותו לעולם הזה ואם הוא רוצה לעשות אחרת ממה ששלחו אותו הרי הוא כאילו מורד במלכות. כי אם הקב"ה נתן לך כישורים שימנעו שיהיה התפקיד שלך והחובה שלך לנצל את מקסימום הכוחות שנתנו לך. ואם הוא יתעסק עם משהו אחר שאין לו סיפוק מזה הוא יכול להישבר. וזה לא יתקיים אצלו.

שאלה: מה חובה שיהיה בחיי הנישואין ואם לא אז זה סכנה גדולה לשלמות הבית? **תשובה:** מהאשה תשתף את הבעל בקושי שעובר עליה בכל מיני דברים שהוא עושה למורת רוחה. שלא תאמר 'אישה כשרה עושה רצון בעלה' ולכן לא אשתף אותו בקשיים. ואם היא שותקת המון ודאי שחובה על הבעל לנסות לדבב אותה שתשתף אותו בקשיים שלה. ונפשות ולא צריך לכבוב את זה כלל שעל הבעל להיות רגיש לצרכים של האישה.

שאלה: ביום שיש הקרוב מתחילים שלושת ימי הגבלה, וידוע שהם ימי הכנה למתן תורה, איזה דבר אדם יכול לעשות באותם ימים כדי שיוזכה לכל השנה ללמוד וללמד? **תשובה:** ידוע ומקובל מרבי שמואל חקורבן, שהיה מגדולי וענקי הדור הקודם, שמי שלומד בשלושת הימים האלו של ימי ההגבלה בהתמדה רבה, זוכה להצלחה בעלייה בתורה כל ימות השנה ואשרי מי שמצלל ימים אלו. וכבר הבאנו שבוע עובר שאפשר לקנות לימוד בהתמדה ע"י שקדנות והוא שאת השעה שלומדים יקדיש כולה ללימוד בלי הפרעות ולא צריך הרבה שעות אלא אפי' מעט באיכות.

עם חברותא דברים קלים ומושכים שמתאימים לו. עיקרי הדברים יתכנו את הלילה מראש שלא יתעצב ברגע האחרון. **שאלה:** מה תפקיד האישה בחג השבועות? **תשובה:** אישה בחג השבועות גי' מחוייבת לעשות הכל למען לימוד בעלה ובניה עי' עידוד או הכנת משוה מיוחד לכבוד לומדי התורה בביתה, וכן להרבות לדבר על ההערכה בעניין. ועי' נחשב כאילו עוסקות בתורה ואין לך החזקת תורה גדולה מזו וגדול המעשה יותר מהעושה. ובעיקר להתפלל להצלחת בעלה וילדיה בתורה.

שאלה: כידוע מנהג ישראל תורה לאכול מאכלי חלב בחג השבועות ובמשנה ברורה הביא הטעם לזה משום דבשעה שירדו מהר סיני נאסר עליהם לאכול בל שחיטה והדבר היחיד שהיה בנמצא לאכול היה חלב, וזכר לזה נהגו לאכול מאכלי חלב בשבועות - האם מאכלי חלב הם דברים הבריאים לגוף או לא? **תשובה:** מי שמצריח החלב טובים לו אז זה בריא בהחלט, יש בחלב הרבה סידן וויטמינים החיוניים לגוף. אמנם לא צריך להרבות מדיד אך יכול לאכול מזה מכובד, בשנים האחרונות השתנתה איכות מוצרי החלב בעקבות שהפרות היום מקבלות הרבה הורמונים, אנטיויטיקות ותרופות שונות, וכן לו פחות ופחות יוצאות למירעה ולא נחשפות לשמש, ולכן יש הרבה מאוד אנשים שרגישים למוצרי חלב, שגורם להם למעיים רגיזים וכן לריבוי לחות, לכן לאותם אנשים יש למעט בזה, או לנסות חלב עזים או כבשים או יוגורט כמיל, שיש בזה הרבה חיידקים החיוניים למעיים, ודברים המועילים מאוד למערכת העיכול. ומי שגם זה לא טוב לו, יאכל כן קצת אפי לעיתים רחוקות וצריך להיות קשוב לגוף וכשרואה שמזיק לו במאוד לא יאכל וינסה לקחת דברים אחרים המשלימים מה שנותן החלב. **זמן אכילת מאכלי חלב בשבועות.** יש מנהגים שונים, יש שאוכלים בלילה בשביל לא להכביד על הגוף עם שכן לפני הלילה הארוך. ויש שאוכלים בבוקר.

שאלה: אבך שומרים על עירנות בליל שבועות? **תשובה:** בסעודה לא לאכול מידי הרבה בשר בקר או גבינות שמינות ומזון מטוגן. אך ביתר שאת במהלך הלילה יעדיף לאכול פירות וירקות מים קרים ודגנים מלאים, ולהימנע מדברים מטוגנים בורקסים קורסונגים טיפים וכדו'.

שאלה: כמה זמן חתול ישן? **תשובה:** חתול ישן 16 שעות ביממה, (כל חתול בזמן שונה ולכן רואים כי הזמן חתול חתן, ובחז'יל כתוב שחתול היא חיה צנועה ואם לו לא היה אחר, חתול היינו לומדים צניעות מחתול. וכמו כן לחתול יש מצפן גנטי פנימי שעוזר להם לנוות ולזכור מקומות אפי ממרחק רב ואפי' אחר כמה שנים, לכן כשנסלקים חתול נדניק, צריך להרחיקו לעיר אחרת, כי אם לא הוא יידע לחזור למקומו הראשון.

שאלה: מי הוא בעל האקדמות, והאם הוא מוזכר בספרי הראשונים והיכן מקום קבורתו? **תשובה:** בעל האקדמות הוא רבי מאיר ש"צ וכן מכונה ר" מאיר ציר נאמן, בעל האקדמות מוזכר מספר פעמים ברש"י הקדוש שקורא לו ר' מאיר שלח ציבור זצ"ל, וכן מובא בתוס' בריה דף יא. שנת פטירתו ד' אלפים תתי' ומנוחתו כבוד בעיר לובלין שבפולין.

שאלה: מהי הצורה הטובה לקראת חג השבועות להחדיר לילדים אהבת תורה ומתיקות התורה? **תשובה:** כמו ברוב תחומי החינוך הצורה הטובה ביותר היא עי' דוגמא אישית וכמו שבובא בגמ' מהמעשה הידוע של ר' יוסף שעשה סעודה גדולה כדי להראות לבני משפחתו לבני שמחתו העצומה חג השבועות ואמר אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא, וכך גם אנו ההורים ככל שאנו מראים להם כמה טוב לו תורת פיק מאלפי זהב וכסף, וכמה אנו אוהבים את התורה והיא משוש חיינו, ומכבדים את לומדיה והוגיה, וכן הם רגישים וניהנו כמותם.

שאלה: האם החזו"א דיבר או מסר שיעור בציבור? **תשובה:** כותבי קורות ימי החזו"א כותבים שבעדיניות לא היה מסוגל לדבר בציבור, וגם בגאציט של אביו משמוש כיבוד אב מסר מול מקורביו המצומצם, והיה ניכר שהדבר קשה עליו במיוחד, אבל היה בחודש אב תרצ"ג הגיע החזו"א לגור בבני ברק ובמהלך החורף תרצ"ד מסר החזו"א שיעור כל יום בשיבת בית יוסף הסמוכה לביתו, שהקים רמ"ז שטיגל, ובניסן תרצ"ד כשעלה הסטייפלר לאר"י, הפסיק החזו"א מאמירת השיעור, והסטייפלר מסר שם שיעורים עד שנת תשי"כ.

שאלה: מה הסגולות והרגעים הגדולים ביותר בחג השבועות? **תשובה:** יש סגולה ידועה לרפואה בעת קריאת התורה של עשרת הדברות, כשם שבשעת מתן תורה נתרפאו כל החולים כך בזמן קריאה מתעורר הזמן וזה מסוגל לרפואה. כמו כן סגולה לזרע של קיימא לקרוא פרשת אמור בחג השבועות כי כתוב אמור אקראת וזה גמטר! פרו ורבו, וכמו כן סגולה לפרנסה שחג השבועות זה זמן השפעה לבני חיי ומוזני רייחי, וכמו כן בזמן אמירת קדושה של תפילת מוסף שהיא שעה נעלה ומרוממת כשעת נעילה ביום הכיפורים, וכן להתפלל על אתרוג נאה כיון שבעצרת נידונים על פירות האילן.

שאלה: מה מיוחד דווקא בליל שבועות, שיש בו עמלי התורה הנארים ערים כל הלילה ללמוד פרשת **תשובה:** בהקדמת האזהר מובא סגולה נדירה שכל אלו שלומדים בלילה זה ושמחים בו, כולם יהיו רשומים בספר הזכרונות והקב"ה מברכם בשבעים ברכות וכתרים בעולם העליון, ומלבד זאת רבותינו הקדושים האריכו במעלת הלימוד בליל מתן תורה, כמו שכתוב בארז"ל שכל מי שעוסק

בתורה בלילה זה מובטח שישלים שנתו ולא יארע לו נזק בשנה הזיא, וכן כתב הבן איש חי שלימוד התורה במשך כל הלילה מועיל לכפר על עוונות שנתחייב עליהם כרת.

הלכות לחג השבועות

אדם שיושב ונודד כל הלילה ומגיעה שעות עלות השחר אינו צריך להפסיק ולטול דין, ואינו צריך לברך ברכת התורה אלא ממשיך ללמוד. **אדם שקם** באמצע הלילה הדין הוא שמברך ברכת התורה שהכל שיוכל ללמוד. מחדשים הפוסקים (כה"ח מז) שאם הלך לישון לשעה או שעתים באמצע הלילה כדי שיהיה לו כח להמשיך ללמוד אינו מברך ברכת התורה בקומו משנתו. אלא בבוקר.

המנהג הוא ובאדם שניה ער כל הלילה, לאחר עלוה"ש יעשה צרכיו ויברך על נטי"ו ואשר יצר. ולגבי אלוקי נשמה והמעביר שניה נהגו מספיק ייצא עי' אחר אם יכול. ואם לאו לא יברך כי ספק ברכות להקל. וברכות התורה אם ישן ביום הקודם בצהרים יכול לברך על הר"ע. ואם לאו, ייצא מאחר. והחזו"א כתב שגם אם ישן ביום הקודם ייצא מאחר. ושאר ברכות השחר יכול לברך בעצמו. וברכת ציצית, טלית גדול פטרתו, ומי שאין לו טלית גדול ישתדל לצאת ממי שיש לו. ואם הלך לישון אחרי עלות, יש שיטות שאינו יכול לברך אלוקי נשמה והמעביר שניה ויש שסברו (חת"ס וא"א מבוטשאט) שיוכל לברך. וברכות התורה יכול לברך לכאורה לכו"ע.

האם אישה יכולה להוציא את בעלה בברכת התורה? יש בזה ב' דעות מובא במשנ"ב סימן מז שאסר. ובביה"ל התיך. ורבי חיים קניבסקי אמר לי שיש עשה שהאישה תוציא את בעלה בברכות התורה.

מי שאומר תהילים לאחר עלות השחר יכווין לא לצאת בזה ידי חובת פסוקי דזמרה והחל כי אחרת הברכה של פסוקי דזמרה וברכת החלל שנאמר בבוקר יהיו לבטלה, ובאמר פסוקי החלל ותהילה לדוד כו' סתמא הוי ברכת ברוך שאמר והלל לבטלה. עי'פ הביאור הלכה תחילת סימן נג. ועי'פ הפרמ"ג שציין שם.

בשבועות קוראים שלש. וצריך להיזהר לא לדלג אפי' מילה אחת כי אז צריך לחזור לומר עם ברכה. והיות ובחג השבועות יש בעיה של נתננים יזהר בכך מאוד. וכשיש לו ספק תוך כדי אמירת החלל אם אמר איזה קטע יחזור ויאמר לו מעכב.

הלכות ליו"ט: מותר לבשל ביצים שיש עליהם אותיות ביו"ט. **מותר להוציא** מהמקפיה מרק ביו"ט ולהניחו על האש. **מותר לקלף** ביו"ט במקלף המיועד לכך. **וכן מותר** לחתוך לרקות דק דק **בלי שינוי, ויש מחמירים לעשות שינוי קל.** **וכן מותר** לעשות סל ביצים ערוב ביצים עם שמן ומיונו וכדו'.

ומותר להעביר אש מהנרות שהדליקו לכבוד יו"ט, כי כל צרכי יו"ט הוא כבוד יו"ט.

הלכות בשר בחלב השכיחים בבישולים לחג השבועות – מתוך שיעורי רבי דוד שרייבר שליט"א

עשיית פת חלבית – בשרית. פת שנילושה בחלב או בשר נאסרת באכילה גם לכשעצמה, אא"כ עושים בה היכר בשעת הלשה או בשעת האפיה, יש שמכניסם רק כמות מועטת, שהוא לדעת המחבר כדי סעודה אחת ולדעת הרמ"א ליומו. אך אם לא עשה היכר נהפך לשם מאכל אסור, ולא מועיל סימן אחרי האפיה, וגם לא לחלק להרבה אנשים.

האיסור הוא רק בפת כזו שהרגילות היא לאכול אותה עם בשר ועם חלב. ולכן אסור להכין חלות ממולאות או שנילושו בחלב, אא"כ עושים היכר בשעת האפיה, וההיכר צריך להיות ידוע לכל מי שעלול לאכול ממנו. אך עוגות חליות, מאחר ואין רגילות לאכול עם בשר אלא רק עם חלב, א"י"צ בזה היכר.

וכן ניתן להכין בערב החג כמות כזו שעתידה להאכל עי"כ כל מי שעתידי לאכול. אך ראוי שלא להכין כמה ימים לפני החג. וכן אין להכין כמות שתהיה גם לחג וגם לסעודה שלישית בשב"ק כי היתיר של כמות מועטת הוא רק כשזה כמות ליומו.

נחלקו הפוסקים האם איסור זה הוא רק בדברי מאפה כגון חלות, לחמניות, עוגות וכדו' אך חביתיות וכדו' שאינם מיני מאפה לא, או שכל מאכל שהרגילות לאכול אותו ביחד עם בשר או חלב אסור שיהיה חלבי אא"כ ניכר שהוא חלבי, אם שעושים אותו בכמות קטנה.

נ"ט בר נ"ט השכיח

בישלו מאכל בכלי בשרי ב"י, לדעת המחבר מותר לאכול אותו עם חלב, ולדעת הרמ"א אסור, אבל אם הכלי הברברי אינו ב"י מבלעיות בשר גם לדעת הרמ"א מותר להבשרי בגבינה, ולכן חביתיות שהכינו במחבת בשרית ב"י, לדעת הרמ"א אסור למלאות אותו בגבינה, אמנם אם כבר עירבו מותר באכילה. אבל אם המחבת לא היתה ב"י מותר למלאות אותה בגבינה.

אבל לכתחילה לטגן במחבת בשרית שאינה ב"י כדי למלאות בה אח"כ גבינה לדעת החכמ"א ועוד אסור, אמנם אם שעתי דחוקה כגון עריו"ט וכדו' ואין לו מספיק כלים יכול לכתחילה לטגן במחבת בשרית שאינה ב"י כדי למלאות בה אח"כ גבינה.

וכן אם רוצה לבשל מרק פרוה ואח"כ להמיס בה גבינה צהובה, אם הכלי אינו ב"י ואין לו מספיק סירים מותר, אבל אם הוא ב"י לדעת הרמ"א לכתחילה אסור לערב.

אבל לבשל מרק פרוה בסיר בשרי ולאכול אותו אח"כ בצלחות חלביות מותר

הנחות סירים לשבת, וליו"ט על הפלטה.

פלטה שבמשך כל השנה מניחים עליה סירים וגולש, אם המוקם קני לומרי יכול להניח עליו בתוך סיר, תבנית, מעל נייר כסף, מאכלים חלביים. אבל לא ניח על הפלטה עצמה את המאכלים החלביים. במידה ויש על הפלטה דבוק שאריות של גלישות דבוקים ניח גם נייר כסף מלבד הכלי אם במשך החג גלש מהמאכלים החלביים על הפלטה, גם אם הכל התייבש ונשרף, אסור להעמיד על אותו מקום סירים עם מאכלים בשריים לאותה שבת, אבל יכול להניח תחת הסיר של הטטולנט נייר כסף, ועי' להניח את הסיר. יש אם יש במקום שיירי לבלוך מגלישת החלבי, ניח שם ניירות כסף, אמנם אסור לחתוך את הנייר כסף לצורך כך ביו"ט,

וכן לא ניח על הפלטה עצמה חלות שמאור לאוכלם בסעודה החלבית אלא עי' נייר כסף וכדו'.

כשמעמיד לבישול או חימום סירים שבהם מאכלים חלביים וסירים שבהם מאכלים בשריים, במידה ויש חשש שילגוש מהסירים או מהתבניות החי"פ שהוא יותר מצוי, ראוי להניח תחת אחד מהסירים נייר כסף כדי שלא להכנס לכמה שפיקוק אם יגלוש תחת הסיר, או סמוך אליו. אמנם אסור ביו"ט לחתוך לצורך כך נייר כסף,

ומאחר והוא דבר מצוי ראוי להכין כמה נייר כסף חתוכים, כדי שיוכל להניח עליהם את הסירים.

העמדת סירים קרובים – וטיגון חלבי סמוך לבשרי

כאשר מעמיד על הפלטה סירים חלביים ובשריים יזהר שלא יהיו מידי קרובים שלא יגעו זה בזה.

כאשר עומד סיר של מאכלים בשריים על האש, ובאותו זמן מטגן במחבת מאכלים חלביים, יזהר שיהיו רחוקים אחד מהשני במרחק שלא יעלה זיעה מהמחבת לדפנות הסיר.

חידות

חידות שינון הפרשה במדבר לפי סדר הא'–ב'. א. נשיא שבת לוי? **אלעזר** בן אהרן. **ב.** השבט שפקודיו היו 35,400? **בנימין**. **ג.** ספרו את הזכרים לפני? **גולגלתם**. **ד.** השבט שפקודיו היו 62,700? **דן**. **ה.** יולא יבואו לראות כבלע את? **הקדש**. **ו.** הזכרים שבשטים נמנו מגיל עשרים שנה? **ומעלה**. **ז.** שבת שפקודיו היו 57,400? **זבולון**. **ח.** אחת ממשפחות הקהתי? **חברוני**. **ט.** מטה לוי נמנה לבדו ממני שלא _____. **בעל** (רש"י)? **טעו**. **י.** אחת ממשפחות הקהתי? **יעהרי**. **יא.** מכלי השולחן? **כפות**. **ל.** אחת ממשפחות הגרשונים? **לבני**. **מ.** מבני מרורי (2)? **מחלי ומושי**. **נ.** שם בנו בכורו של אהרן **הכחן**? **נדב**. **ס.** במדבר זה מתו נדב ואביהוא, כשאש זרה הקריבו? **סיני**. **ש.** שניים מבני קהת? **עמרם ויעריאל**. **פ.** פרשתינו היא הפרשה הראשונה בחומש ה-? **פקודים**. **צ.** שניים מאבות הנשיאים? **צורישי וצוער**. **ק.** הנשיאים נקראו גם _____. **העדה**. **קראוי**. **ר.** נשיא כל שבט נקרא גם _____ לבית אבותיו? **ראש**. **ש.** הגיל בו הלויים מתחילים לעבוד במשא? **שלושים**. **ת.** חיה שהכינו מעורה שקים לנשיאת כלים? **תחש**.

חידות חג השבועות ע"פ סדר הא' – ב: א. פיוט הנקרא בשבועות? **אקדמות**. **ב.** שם נוסף לחג הזה? **ביכורים**. **ג.** מה היתה רות? **גיורת**. **ד.** נולד ונפטר בשבועות? **דוד**. **ה.** שלושה ימים קודם שבועות? **הגבלה**. **ו.** תאריך חג השבועות? **ו סיון**. **ז.** הדיבור הרביעי? **זכור את יום השבת**. **ח.** **תספרו?** **חמישי** יום. **ט.** הסימנים לקריאה בתורה? **טעמי המקרא**. **י.** פרשה שקוראים בשבועות? **יתרו**. **כ.** המלאכים נתנו אותם לעם? **כתרים**. **ל.** ניתנו פעמיים? **לוחות**. **מ.** מנהג בשבועות לאכול? **מאכל חלב**. **נ.** עם ישראל אמרו? **נעשה ונשמע**. **ס.** ההר הענינו? **סיני**. **ע.** הציונים שנאמרו בחורב? **מצוות עשה**. **פ.** מקשטים איתם את הבית? **פרחים**. **צ.** אתה רועינו ואנו? **צאנך**. **ק.** שם נוסף לחג? **קציר**. **ר.** אמה של מלכות? **רות**. **ש.** קרבן מיוחד לשבועות שמתיא את החדש? **שתי הלחם**. **ת.** ספר מזמורים שקשור לשבועות? **תהלים**.

חידות שינון מגילת רות ע"פ סדר הא' – ב: א. אלימלך ונעמי קרויים? **אפרתיים**. **ב.** עיר המוזכרת במגילה? **בית לחם**. **ג.** בועז אמר לרות יש ____ קרוב ממני? **גואל**. **ד.** עני במגילת? **דל**. **ה.** ישי ... את דוד? **הליד**. **ו.** תחילת המגילה? **ויחי**. **ז.** הפרדת המון מהתבואה קראת? **זריה**. **ח.** מסבותיו של דוד המלך? **חרצון**. **ט.** מה רות היתה לנעמי? **טובה משבעה בנים**. **י.** שם במגילה שכתבת יר והפוך אותו הדבר? **ישי**. **כ.** בעלה של ערפה? **כליון**. **ל.** מה רות עשתה בין העמרים? **לקטה**. **מ.** בתוך מה נתן בועז לרות את השעורים? **מטפחת**. **נ.** סבא של בועז? **נחשון**. **ס.** מה עשתה רות לשמלות? **סכה אותם**. **ע.** כמה אסף בועז? **עשרה אגנים**. **פ.** הגואל הקרוב נקרא בשם? **פלוגי אלמוני**. **צ.** עומרים קטנים? **צבתים**. **ק.** בועז נתן לרות לאכול? **קלי**. **ר.** מזקניו של דוד? **רם**. **ש.** מי נתן לעובד את שמו? **שכנות**. **ת.** קנין חליפי? **תמורה**.

חידות בפרשת שבוע: **א.** פרשת במדבר איזה פרק תהילים התחבר במדבר? **ב.** איזה דבר בפרשה (פרשת במדבר) זקוקים לעדים? **ג.** פרשת במדבר איזה 2 דברים בחומש בפרשת כתוב בפסוק מפורש שנמצאו במדבר? **ד.** 6 מילים רצופות באורשם שאומרים בזמירתם ליל שבת? **ה.** איזה עוד חומש כתוב המילה במדבר בפסוק הראשון של החומש? **ו.** היכן מוזכרים בגתן ותרש בפרשת במדבר?

חידות במגילת רות: ז: איזה עיר במגילה יש לה שתי שמות? **ח.** איזה עוד במגילה נקראים אותו הדבר ישר והפוך?

ט. מי הם שלושת הגרים המפורסמים שקשורים כולם לחג השבועות? י. איזה שם נמצא גם במגילה וגם בהפטרת נשא? יא. איזה שתי ארצות נמצאות במגילה כשם אב ובנו? יב. איזה שתי אחיות מפורסמות בתורה מופיעות במגילה?

חידות תורניות לחג השבועות: יג. מה הם שלושת השמות של חג השבועות? יד. איזה ב תפילות מתפללים רוב אנשי הארץ באותו השעה ולמה? טו. היכן מופיע המילה הלל--ג? יז. טון ויזתר של רעים, אך כחיל להחזיק חצי שקל? יח. איזה דבר נכנס דרך חלון סגור? יט. מי מופיע פעם בשניה פעם בשעה פעם בשבוע ופעם בשנה, ואילו ביום בלילה אינו מופיע בכלל?

חידות משמעותיות מילים: יז. ה' משמעותיות למילה שכן? יח. ד' משמעותיות למילה מכונה? יט. ט' משמעותיות למילה צרה?

חידות לשאל את הילדים: כ. איזה שיר שרים יומיים השבוע כל יום מנגינה אחרת? כא. היכן מעורב בשר וחלב באותו מקום ומשתמשים בו? כב. מה משנים בחג השבועות בסעודה מכל חג ושבט? כג. איזה דבר אם הוא אוכל הוא גודל, וכשהוא שותה הוא קטן? כד. מה ל"א הרבה אנשים בליל שבועות בשונה מכל השנה? כה. מה מפסיקים בחג השבועות לומר? כו. מה עגול ועמוק כסיר אבל לעולם אינו יכול להחזיק מים ויש אותו בכל מטבח? כז. מה יכול להרים 100 טון ויותר של רעים, אך כחיל להחזיק חצי שקל? כח. איזה דבר נכנס דרך חלון סגור? כט. מי מופיע פעם בשניה פעם בשעה פעם בשבוע ופעם בשנה, ואילו ביום בלילה אינו מופיע בכלל?

תשובות: א. פרק סיג' א' רש"י א' י"ח שהיה צריך כל אחד עדים לאיזה שם הוא שייך כשספרו את עם ישראל. ג. בראשית ל"ח כ"ד יענה מצא ימים במדבר, וט"ז ז' וי"ממצא מלאך ד' במדבר. ד. פ"א פכ"ב איש על מחנהו ואיש על דגלו. ה. חומש דברים. ו. רש"י פיג' פ"א. ז. אפרת היא בית לחם. ח. דוד בן ישי. ט. רות. יתר. קוראים בפרשת יתרו, הגרף פוטוצקי נהרג בשבועות. י. השם מנוח מופיע בשניהם. יא. יהודה וישראל. יב. רחל ולאה. יג. ביכורים עצרת שבועות. יד. בליל שבועות רובם מתפללים 40- דקות אחרי השקיעה דבועין תמימות משא"כ כל שבת יש שמתפללים 20 דקות ויש 40 דקות וכו'. וכן כולם מתפללים שחרית כן החמה. טו. פרק קלה בתהילים. טז. עירוב תבשילין. יז. שכן - לקח בשכירות, בלשון עבר. שכן עליו את בלעם. שכן - הסכם שכן מכה, שכירות עם זכות קנייה. שכן - בקמץ. תמורה. יכ. שכן הוא לכם חלף עבודתכם. שכן - שבווא. דיר בשכר חודשי. הגדרת בעלות מוגבלת. שכן - משקה. יין ושכר. יח. מכונה - מכשיר עבודה. מכונת כביסה. מכונה - שם כינוי. פלוגי המכונה איש מירון. מכונה - מחזיר לקדמותו (בלשון קבה). אף הבונה בית על מכונו לא היה חוזר (סוטה פ"ח מ"א). יכונן מקדש על מכונו. מכונה - המכון ששייך לה. יט. צרה - עת צרה היא ליעקב. צרה - לא רחבה. צרה - צפופה. צרה - צפופה. צר לי המקום שאלין בירושלים, צפוף לי (ברטנורה). צרה - עשה מצור על העיר. אל תצר את מואב. צרה - יצר צרה. צרה - אשה שנייה לבעלה. צרה - איש צר ואויב = בנקבה: אשה צרה ואויבת. צרה - צרתי. צרה עינו באחרים ואינו מהנה שכיניו מכליו ע"י שאלה (רמב"ם טז. רש"י). צרה - ממלשה צרה. שנענת על רוב דוק. כ. אצל כולם בשבועות, ובשבת שרים במנגינה של שבת ביונה מצא בו מנוח. כא. החלב הוא בתוך גוף הפרה. כב. אוכלים חלבי. כג. אש. כד. קריאת שמע על המיטה כה. ספירת העומר. כו. מסננת. כז. מים. חים מחזיק אוניות גדולות אך חצי שקל שוקע מיד. כח. שמש. כט. האות ש.

עוד חידות לחג השבועות: א. מה ראשי תיבות "שבועות"? ב. מגילת רות "וישי הוליד את דוד" מה שם אמה של דוד? ג. היכן נמצאת רות שם של פיוט בליל חשד? ד. מה אסור כל השנה ובשבועות מותר? ה. מה מותר כל השנה ובשבועות אסור? ו. מי במגילת רות כל הזמן עובד? ז. שבועות חג החלב: אצל ניתן ללמוד חלב מפרחים? **תשובות:** א. עלונים ששו ותחנותיו יעצרו חלב מפרחים? ב. ניצבת בת עדאל. ג. ויהי בחצי הלילה. ד. להתפלל שחרית עוד לפני שהגיע הנץ. ה. תענית כלום מותר כל השנה גם ביו"ט חוץ מפרסות. ו. ד' י"ז עובד בן ישי. ז. מכניסים פרחים ליל הפרה ויוצא אח"כ חלב.

חידון שתיים מי יודע: א. מצורע שאין דין משגת מביא? ב. מקום מושב המשקפים? ג. לא ביום אחד? ד. קושרים תפילין על אחד מהם דינו של גנב? ה. על פיהם יקום דבר? ו. חייבים שמירה? ז. מניחים עליהם גורל. ח. יעקב ועשיו. ט. אחד ביום ואחד בלילה? י. עליהם תזימה טובה. יא. זכר למן? יב. לחם שהיו אופים בערב שבועות. יג. משה רבינו הוריד מהשמים? יד. אם לא, אז מיתונות. **תשובות:** א. שני תורים או שני בני יונה. ב. על שתי האזניות. ג. אותו ואת בנו לא תשחטו? ד. דידים. ה. כפל. ו. שני עדים. ז. עיניים. ח. שני שעירים. ט. תאומים. י. חצות. יא. שני ימי ראש השנה. יב. לחם משנה. יג. שתי הלחם. יד. לוחות ברית.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. עצות לטיפול בקרע בגיד להתמיד בפזיזותרפיה, כל יום להוסיף עוד קצת גם מה שנראה לא אפשרי עד שמגיעים לתוצאה. אחרי תקופה של התמדה בעזרת המקום מתחזק ומחפה על הגיד הקרוע.

יש ספרי בשם ketospray צריך מרשם, עוזר מאד להוריד בצקת וכאב מהאזניים. עצה לחומצה אורית להימנע מעגבניות ויין. **ועוד כתבו:** טיפול טבעי לויש על ידי ביטול עלי תירס (ניתן להשיג בדוכנים בשווקים הגדולים כמו מחנה-יהודה וכדו') (יש לברר מה לגבי תולעים) במים

כעשרים דקות ולשנות את המים. זה משחרר את העודף חומציות שיש בגוף ניתן להשיג גם שערות תירס בחנויות הטבע ולעשות מזה תה. בדוק מנוסה. לחלופין, להקלה על הכאבים אפשר על ידי שתית מים לפתוח את היום ב-3-2 כוסות מים וכן לאורך היום להגביר את השתיה וכן החומציות "מדוללת" על ידי המים ופחות מורגשת. ג. במאמץ קטן של כיוון השעון במצלמה להרוויח שכל תמונה שתצלמו, במאפיינים שלה ייתור להצטרף שנים רבות התאריך והשעה שבהם צולמה התמונה (בחלק מהמצלמות התאריך מתאפשר כשמוציאים את הסללה). ד. למעט עמדת נפש רבה ומנסיון כואב של רבים: כל מסלך שחשוב לכם לשמור עליו, חובה לשמור אותו לכל הפחות ב-2 אמצעי איחסון שונים ולדאוג לעדכן מעת לעת את הגיבוי שניונים שאתם עושים (יש תוכנות שמועדות לכך). ה. לגבי התרופה שעזרת לדימום מהאף משחת "בקטרוב" לאף: רופאה הסבירה לי שזה אותו חומר של ה"בקטרוב" הרגיל, רק שבשחחה לאף יש פיה מיוחדת שנוחה לאף. הממחה לאף מגיעה בכמות קטנטנה של 3 גרם ולכן יוצאת הרבה יותר יקרה ו. נתמים לבנים בחליפה נגרמים מזיעה וליתר דיוק מהמלח של הזיעה, אין דרך לעקוף את זה. מלבד ניקוי יבש כל תקופה, או חליפת כבס ולבש של בגיר. טעות נפוצה ששוטפים את זה במים, באופן טבעי המלח צף והצטנן עולה כלפי החלק העליון כשרוול. ז. לבעיות בלם אם אין להבה או שקטנה מידי וכו'... יש לפתוח את החור בעזרת מחט מיוחדת לנו ובדרי"כ הכל מסתדר **ועוד כתבו:** ניתן לקחת סוגר- מצוי בחבילת של כוסות קרוטון, להוריד את העטיפה של החוט מתכתי, ויש מחט לפתיחת גז, בדוק ומנוסה פעמים רבות. **ועוד כתבו:** יש גמח בכל הארץ "חינים" לחוט דק וגמיש 0795-85-0795. ב. בקשר לפליח בסירים כתבתי לשים סבון כלים מתחת לסיר וכך לבשל על הגז. אז לפי ההלכה אם משתמשים באותו חצובות לחלבי ובשרי. אפילו לא בידח ממש. צריך לנגב את הסיר שלא יהיה לו שום רטיבות של מים כי אח"כ זה מעביר את החלב לבשר וההיפך. לכן אסור למרוח סבון כלים אלא צריך שיהיה יבש לגמרי. אלא אם כן יש נפרד לחלבי ובשרי. ט. פתרון לקרע בגיד אני עוברת פריקת כתף ובמקום ניתוח הלכתי לדיקור סיני + טווינה ובי"ה התרפאת.

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו כפליים: א. מה הפיתרון להרפס ב. ג. איך מביק כתמים בלב סאטון? ד. עצות כיצד למגר פטרת הפיתרון בל צורה טבעית (ללא טיפול תרופתי) ה. ילד שהתרגל להדרס רק עם מלטונין ואנו רוצים להפסיק את השימוש עקב כך שאם מתעורר מסביבה כשליחה בשעות הבוקר המוקדמות לא מצליח להרדם שוב. ו. לבנו בן השערים הופיעה לפתע בלוטה בגודל בינוני באזור העורף, נשמח לקבל מידע ממי שידוע ממה זה קורה ואיך אפשר לטפל פנינו לרופא הוא הפנה לבדיקת דם וכשהיא יצאה תקינה אמר כי אין לרפואה מה להציע בזה כי מדובר בבלוטת שומן. ז. כיצד ניתן להוציא ריח מארון בגדים? ח. ברשותי טלית גדול ש דהה וקיבל צבע צהוב חזק, ישן, כיצד ניתן להחזיר לו הצבע המקורי?

הגגים המיועדים לאלו שיש להם תועלת. מקוצר לרגל חג השבועות

הרגע הזה שאתה יוצא מהבית ורואה את שקית האשפה שאשתך הניחה ליד הדלת בתקוה שתבין לבד...

כשאני יושב יותר קל לי לעמוד בניסיון.

הקפה של הבוקר זה לא הקפה. זה הסיגריה.

מיליארד סינים לא טועים. מספיק להם שאמריקאי אחד יטעה.

כל כך הרבה אנשים מאחלים אחד לשני "עד מאה ועשרים", למרות שאף אחד לא מכיר מישהו שהברכה הזאת התקיימה בו.

הפקה עירונית שנהנה לרשום קנסות הוא לא אדם רע. הוא אדם שרע לו.

הרגע הזה אחרי הפגישה, לפני שהשדכן מוסר תשובה שלילית מהצד השני הוא מקדים ואומר: דווקא הם אמרו שהיתה פגישה מאוד טובה והבת שלהם מאוד התרשמה לטובה מהבחור, אבל...

חדש ממטבחו של שף שרגא: יפציקו גבינה.

הכהן הזה עם הקול החזק שמכתוב את הקצב של הברכת כהנים.

עוד לא נולד האבא שיתחמק מללמוד עם הבן שלו, כשהוא מבקש "אבא בוא תלמד איתי" בנוכחות השוועיגר.

בכל שעות היום אין לי שום בעייה לקום מהמיטה. חוץ מבבוקר. אז כנראה שהבעייה היא בבוקר ולא בי.

אני רק שאלה: כשנשפך חלב על בגד, לא בוכים גם על הבג?

מחקרים מוזיקליים: כשחושבים על גירודים... פתאום יש גירודים!! צדקתי?

סמוטינג: הסייע לא נכנס לחמאס, רק לתושבי עזה, אם חמאס לוקח שידעו שאין להם מחילה אפילו ביום כיפור וזה גזל נמור!!

הכי גרוע להיות טכנאי מזגנים. עובד במקום שחם ובלי מזגן ועד שנדלק המזגן הוא כבר הולך.

תודה נדירה ללידינו המסור בלב ונפש נותן תמיד מהונו ומאנו דוואג לזיכוי הרבים זכויותיו גדולים יותר ממלאכים, אשרי העם שבהם תנוכה בתוכו, אדם גדול בדורנו, הגאון הצדיק רבי **יעקב זלושניסקי שליט"א** שאצלו רואים מה זוכה מי שמזכה את הרבים והוא זכה לבן צדיק גדול כמותו ממש. אשרינו שזכינו שהם הרימו את קרן העלון שמתאפשר לקבל אותו גם בפקס כמפורט לקמן.

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת alonalon+subscribe@googlegroups.com ולאחר מכן תקבלו הודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה 1@alalon.com ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

כמו"כ ניתן להשיג את העלון בקובץ גליונות. בכל העלונים בשם הבית התורני. ובעוד קבצי עלונים. וכן בקול הלשון מקישים על מאגר השיעורים/עברית/תנ"ך/קובץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומהחמש שנים אחרונות. **מבטח** ניתן להוריד בדרשו בבנינו ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לשבת.

חדש ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב

כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23.

העלון בכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שקל לחדש ממוצע כי בביה"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או בינדרים פלוס - רשת הכוללים פרס כ"עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. **מי ששלם עבור חג שבועות קדימה** אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. הפצת העלון דרך המיל היא ללא תשלום, וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי (וכמובן שהמפיצים שלא לוקחים את העלון מהמקום הנ"ל ומפיצים באופן עצמאי ברור ופשוט שלא צריך לשלם). אז המפיצים הקבועים שרוצים להמשיך להפיץ את העלון נא לשלוח למייל הנ"ל את מקום הפצתו ובע"ה נפרסם אותם. תודה ויישר כח לכולם על זיכוי הרבים.

להלן מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון: בירושלים: בישיבת מיר אצל הגאון הצדיק רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האדם הגדול והאהוב רבי אבי פרידנר שליט"א שבוטח שיש לו חלק בהחזקת הדור. או אצל הגאון הצדיק המופלא שאנשים גאים לגור בשכונתו רבי אליהו בכרך שליט"א בבית הכנסת זכרון אברהם ומות ג' ירושלים. **ניתן להדפיס את העלון במודיעין עילית** בעמדת אוצר החכמה בביהמ"ד קהילת משך חכמה -רחוב משך חכמה 41 לכתוב עלון לשבת, בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בבית שמש:** בבית הכנסת אור אליהו אצל הרב הצדיק והטהור רבי נחום זכריש שליט"א שזכה דורינו לאורו הגדול וזכותה בית שמש לאורו, ואצל הילד הצדיק אלימלך הכהן גליק, שדפיס ומפיץ במסירות רבה את העלון בבית הכנסת בית אביי וכן מי שמגיע לקבל את העלון בביתו, הוא מביא לו במאור פנים ממש. **בביתר עילית:** בבית הכנסת שלום רב ברחוב שלום רב גבעה ב'. **בהר יונה:** אצל רבינו שמחה שולמן שליט"א שהוא אצל המורה מפורסם כיוון שברר מפרסום. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד אצל הבחור הגאון המופלא רבי יהודה רוזן שליט"א. **ברכסים:** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א האור של עם ישראל. **באופקים:** אצל הבחור הצדיק והמופלא צבי המברסר... שליט"א פאר הגידולים אצל אופקים שרק פורח ועולה. **בחריש:** במתחם בתי כנסיות בשכונת בצוותא. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בפתח תקווה:** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביצאי חבון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בראשון לציון:** בישיבת עטרת שלמה. אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21/ חפץ חיים 1, מניין ישיבת תורה, חידור ראשון לציון. **באלעד:** בתפארתה בחוף. ובישיבה של הרב אטינגר, בכולל של הרב פכטר, במאור שרגא באבן גבירול, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורה עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בעפולה עילית:** בביהמ"ד בני הישיבות רח' רש"י או אצל האיש שהורה היא חלק מאישיותו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה עילית:** בביהמ"ד דחסידי וויזניץ וכן בביהמ"ד בית ישעיה רח' יצחק שדה. **ברעננה:** בישיבת חייל אוריתא וכן בעלי מוהר 15 אצל הבחור החכם יאיר זכאי 0533100287, ואצל משפחת זכאי בטלפון: 052-6903395. **בבית שאן:** אצל רבי משה חושד בקהילת בית שאן החדש בבית הכנסת בראשות הרב יהושע ליב שכטר שליט"א. וכן אצל רבי יהונתן בכור - בית שאן. **בלודן:** בסטמפורדהיל בית המדרש בעלו ברחוב 99 Bethune בכניסה לבית המדרש.

{ אז נדברו }

פרשת במדבר - חג מתן תורה תשפ"ה | גליון מס': 692 | לסדר: 'הגיע חשוק וחשוק לחשוק וחשוק ועמחו שמים וארץ' (אזה"ח)

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

שהתורה תצא טעימה לא פחות מהעגלא תילתא של רב יוסף...

a8447168@gmail.com

--

כתובת חדשה

בבית שמש

להשגת גיליונות וספרים:

משפחת אבוחצירא יחזקאל הנביא 3

רמה ג'

0534138554

כמו כן: ביחשלים

ניתן להשיג גיליונות בשכונת

(מורדות) גילה - משפחת וייס-

0533148864

רוצים להיות שותפים

בהוצאות העלון?

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

כידוע: רב יוסף היה עושה עגלא תילתא מידי חג השבועות... היה שוחט את העגל הכי מובחר... בוחר את הבשר הכי טוב... והיה דואג שזה יצא הכי משובח... לפני שבועות הוא היה עושה בירור מקיף אצל הבחורים המבנים... מהי הצ'ולנטיה הכי מובילה בגוש דן... מי הוכיח את עצמו בשנה האחרונה שיועד לבשל את הבקר הכי טוב... ר' יוסף לא היה מתפשר!!! אני צריך בשביל חג השבועות את הטופ שבטופ!!! עגלא תילתא... הכי הכי טעים בשכונה... בחור יקר: תעשה טובה... תשלים את המשפטים האלו במקומי... כי אני די חלש בניואנסים האלו... אין לי מושג בצולנטיות ואין לי מידע ובקאות בחלקים ומספרים של בשר... ולכן אם תשים לב אני כעת די מגמגם... לכן תציל את המצב ותכניס פה בין השורות את מילון המושגים מהסיר של ליל ששי... סו"ס תבין אותי... זה לא לרמה שלי... אני לא אחד כזה שעושה יותר מידי עסק מאוכל... אבל!!!! משום מה רב יוסף כן עשה מזה עסק!!! ולא סתם... אלא מתי הוא עשה מזה עסק??? **בחג השבועות!!!!** אני מתאר לעצמי שיש בחורי ישיבות שמידי ליל ששי יוצאים לצ'ולנטיות... ואילו בשבוע הזה הם לא יצאו!!!! כי אחרי הכל זה שלושת ימי ההגבלה!!!! יש גבול!!! גם אם כל ליל ששי נו... יאלה... סוף שבוע... אבל ליל ששי הזה... זה רציני... זה ערב מתן תורה...

אז זהו!!!! שלמרה האבסורד רב יוסף דווקא בערב שבועות... דווקא לקראת מתן תורה, הוא היה עסוק בתחרות השפים!!! ולבחור את העגל הכי מובחר כדי שהבקר יצא הטופ!!!! כך כתוב... תעשה משהו... תתמודד עם זה...

אז זהו!!! שאם אתה שואל אותי... אני חושב שהעגלא תילתא שר' יוסף היה עושה זה היה לא סתם בשר על האש... (או בשביל המכובדות... זה לא היה סתם 'בשרא אגומרי') אני טוען שהעגלא תילתא של ר' יוסף **זה היה המבחן השנתי!!!!** כמו שמדינת ישראל עושה כל שנה חידון התנ"ך... כך להבדיל רב יוסף היה עורך כל חג שבועות מבחן מקיף!!!! מבחן לכל התלמידים... בא נראה איך למדת השנה... כמה התקדמת בשטייגן הפנימי שלך בחיבור לתורה... בא נבדוק איפה אתה אוחז בקבלת התורה שלך... **ואיך ר' יוסף היה עושה את המבחן הזה???**

בשביל זה הוא היה עושה עגלא תילתא!!!! והוא היה דואג שזה יצא טטטטעים!!!! אבל ממממה טעים!!!! ואז היו מגיעים בחורים... ורב יוסף עומד ליד הסיר... כן מוטי... רוצה מנת בקר?? בבקשה... רב יוסף מגיש לו מנה עסיסית של בקר!!! טעים... אבל באמת טעים... כמו המבבינים...

מוטי סיים צלחת... רב יוסף שואל אותו: תגיד לי: היה טעים?? כן!! מממשהו... רוצה עוד מנה?? אה... כן... בטח... למה לא... רב יוסף בשמחה... תביא את הצלחת... רב יוסף ממלא את הצלחת במנה נוספת... ואז!!!! רגע לפני שרב יוסף מגיש למוטי את המנה השניה... לפתע סטופ!!!! ר' יוסף עוצר לרגע ושואל את מוטי: תגיד לי מוטי... איך היה השטייגן בליל שבועות?? היה טוב?? כן... בטח... (ברור שבטח... מה הוא אמור לענות אם לא ככה) עשית שטייגן?? כן... היה טוב?? כן... נפלא... ר' יוסף שואל: רוצה **עוד מנה של ליל שבועות???** מתחשק לך עוד פעימה... מתחשק לך להיות חוצניק ושיהיה לך יום טוב שני כמו שהיה לבית יוסף עם המגיד... עוד לילה של ליל שבועות??

אאהההה... אאההה... לא!!! בעצם... בעצם לא!!! תודה!!! מספיק לילה אחד!!!

מוטי חושב לעצמו... תגיד לי: מה רב יוסף רוצה מהחיים שלי?? מה עשיתי לו?? לא מספיק לי ליל שבועות אחד... כמה לחץ... כמה עצבים... אתה רוצה להנחית עלי עוד ליל שבועות?? למה אתה עושה לי את זה?? איזה חטא עשיתי... שמגיע לי עוד לילה מלחיץ כזה??

אבל רב יוסף 'לא מבין'!!! הוא שואל את מוטי: לא הבנתי... אכלת כעת מנה עסיסית של בקר... היה לך טעים!!!! ברגע שהיה לך טעים... באופן טבעי בקשת מנה נוספת... אז אותו דבר... אם ליל שבועות היה כ"כ טעים כמו שאתה מציג את זה... היית אמור לרצות עוד מנה כזו?? למה מנה של בקר אתה רוצה עוד אחד... ועוד ליל שבועות אתה לא רוצה?? עונה רב יוסף... אל תדאג מוטי... הכל בסדר... אני מבין אותך לגמרי... תרגיש נוח... אני בסה"כ רוצה להגיד לך דבר אחד: שים לב!!! כששאלתי אותך: איך היה ליל שבועות ואמרת לי: שהיה טוב... לא שיקרת עלי... אתה באמת התכוונת שהיה טוב... **אבל למי?? למי היה טוב??** לשטייגן היה טוב... בשביל שבועות זה היה טוב... ואולי גם לרבש"ע היה טוב... לא משנה בדיוק למי... האירוע יצא טוב... אבל לך?? לך לא היה מאוד טוב שם!!!! מסכים איתי?? אוהו מסכים... מוטי מסכים כל מילה... פונה ר' יוסף למוטי: תקשיב טוב... כל הכבוד לך... עשית שטייגן גדול בחג השבועות... וזה באמת היה טוב... **אבלו!!! אני לא רגוע ממך...** כי אני רוצה אותך **עוד!!!!** לא מספיק לי שהיית פה השנה... אני רוצה אותך עוד שנה ועוד שנה... אני רוצה אותך פה עד גיל 102...

עם העגלא תילתא הסתדרתי איתך!!! הצלחתי לספק לך סיר צ'לונט שנשאר **עם טעם של עוד!!!!** באת אלי לקבל מנה נוספת... אבל מה יהיה עם התורה... אני צריך שגם בייחס לתורה אתה תשאר **בטעם של עוד!!!!** לא עוד לי שעשית שטייגן רצח בחג השבועות... לא עוד לי שחג השבועות סימן לך וי ועברת את 'מבצע סיני' בהצלחה... אני צריך שלימוד התורה יצא לך טעים!!!! שתשאר עם טעם של עוד... והשנה זה לא קרה... הכל בסדר... מאוד נורמלי... זה טבעי... אבל תדע לך שאם לא נשאר בטעם של עוד... יש לך כעת שיעורי בית לשנה הבאה... איך אני עושה שעסק התורה יהיה לי טעים... אני חייב להישאר בטעם של עוד... ובכן קורא יקר: אתה מבין לבד שליל שבועות הוא בסה"כ מדגם... ליל שבועות עצמו הוא 'האירוע' הכי פחות מטריד!! אנחנו מדברים פה על משהו הרבה יותר נרחב... על כל המושג הכללי של עסק התורה... **המשך בעמוד 3-4**

600,000 עידי ראייה!!!! אין כזה מסמך בכל ההסטוריה!!!

יש לי שאלה מאוד מאוד מוזרה: כתוב בתורה שש מאות אלף איש העידו שהם ראו במו עיניהם שה' נתן את התורה למשה רבינו!!!! ועל זה מתבסס אחד מ"ג עיקרים שתורה מן השמים... ואמונה בתורת משה, וכעת להבדיל אלף אלפי הבדלות בין אור לחושך: אותו האיש ימ"ש... הרי הוא טען לכל מי שרק הסכים להאמין לו שה' בחר בו במקום משה רבינו... ותסכים איתי שהוא מאוד מאוד רצה להצליח לשכנע!!!! ובינינו... אני סומך עליו שהוא עשה כל מה שהוא רק יכול כדי להוכיח שזה נכון!!!! ואם ככה יש לי שאלה פשוטה: למה גם הוא לא כתב שיש לו שש מאות אלף עדים שראו במו עיניהם שה' התגלה אליו במקום משה...

מה תענה?? הוא לא כתב את זה כי... כי זה לא נכון!!!!

תודה רבה... אני יודע שזה לא נכון... אבל לשיטתנו!!! תכנס רגע לנעלים שלו... סו"ס הוא עשה שמינית באור לשכנע את כולם שה' בחר בו... ואל תשכח שהיה לו תנ"ך שנשף לו בעורף ששם כתוב שה' התגלה למשה רבינו לעיני שש מאות אלף איש... אז מה איכפת ליושקה לכתוב שגם לו יש את המסמך הזה... גם לו יש שש מאות אלף איש שמעידים שראו במו עיניהם... עולה לו כסף לכתוב את זה?? (אל תשכח שהיהודים עד עצם היום הזה, איך הם מוכיחים שתורת ה' מן השמים?? מזה שלמעמד הר סיני היו שש מאות אלף עדים, נו... אז אם להבדיל... יושקה רוצה להביא טיעון מקביל... הוא מוכרח גם לספק את המוצר הזה... אז מה איכפת לו לכתוב שגם אליו נתגלה ה' לעיני שש מאות אלף נוצרים??? אם לא יועיל... לפחות לא יזיק) אה... שאלה טובה... כעת אני מצפה מכך- אתם הדור הצעיר שתענו לבד את התשובה... בשביל לענות על זה צריך טיפ טיפה שפשוף והבנה בפוליטיקה בסיסית... נו... מה התשובה?? מאוד מאוד פשוט: יושקה פחד ממני!!!! אבל מממזה פחד... אני הייתי בדור שלו... ואנחנו היכרנו אחד את השני היטב מהשטיבלאך... גם לי היו מידי פעם כל מיני חלומות להגיד לכולם שה' התגלה אלי... ושיתפתי אותו בחלומות שלי... והוא ידע שאני לא פראייר... הוא ידע טוב מאוד שבשניה שהוא מכריז על עצמו שהוא נביא... זה יעלה לי את הדם למוח... אני לא אוותר לו!!!! כי הרי אם הוא הנביא, זה אומר שלא רק שזה אני אלא זה גם הוא... ונראה לך שאני אתן לו את התענוג הזה על מגש של כסף? (מילא אני לא הצלחתי להיות נביא... אבל שהוא יתחיל לרכוב עלי) ככה אתה מכיר אותי? אתה חושב שאני אתן לחבר שלי מהשטיבלאך להתחיל למכור תותים ולספר שהוא נביא ה', ומחר הוא יתחיל להלך עלי אימים ולדרוש ממני כל מיני דרישות ואני אלך לפי החליל שלו... נראה לך??? שכחת שאני הסוחר היהודי הממולח?

ויושקע ידע את זה!!! והוא פחד ממני!!!! הוא ידע שאני לא אעשה לו חיים קלים!!!!

ולכן יושקה לרגע לא חחחחחחח לכתוב משפט כזה שיש לו שש מאות אלף עדים שראו במו עיניהם שה' התגלה אליו... הוא ידע שאם הוא יכתוב את זה, הוא יורה לעצמו ברגלים!!!! כי אני לא אוותר... ברגע שהוא יכתוב את זה... עוד באותו ערב, הייתי דופק אצלו בדלת, יושקע... מה נשמע?? שמעתי שיש לך שש מאות אלף עדים שמעידים שה' נגלה אליך... קדימה... תביא את הפרטים שלהם... אני רוצה לשמוע מהם... 'התחזק' באמונה... אתה יודע מה יושקע... עזוב 600,000... אני לא צריך כ"כ הרבה כתובות... מספיק לי 600!!!! תביא לי פרטי זהות של שש מאות איש בלבד שהיו נכוחים במעמד שראו במו עיניהם שה' נגלה אליך... יושקע נכנס ללחץ... הוא צריך כעת לארגן לי 600 איש... הוא מתחיל לקושש... דופק אצל השכן הנוכל... תקשיב... אני צריך שש מאות חתימות של אנשים... על מה הפעם?? שאני נביא, וה' בחר בי... השכן פותח עליו זוג עיניים... אוהו... יושקה... הפעם זה רציני!!! זה כבר לחתום על צ'ק פתוח... אין בעיה... תמיד חתמתי לך... רק תגיד כמה אתה משלם...?? יושקע חושב... ובסוף הוא אומר 150 שקל!!!! מה??? השתגעתי?? זה הגרושים שאתה מוכן לשלם ליי? אפילו חתימה של עורך דין עולה יותר... אתה יודע לאיזה סיכון אתה מכניס עם החתימה הזו? אם אני חותם שאתה נביא... מי יודע מה אתה מחר הולך להנחית עליי? אני מוכן ללכת על ההימור הזה לא פחות מ-5000 שקל...

עונה לו יושקע... תעשה לי טובה... תבין אותי... הייתי משלם לך... אבל יש לי פה בעיה... אני צריך עוד 600 אנשים חוץ ממך שיחתמו לי... אני לך יכול לתת 5000 שקל ל-600 איש... זה המון כסף... ותחשוב שכל זה רק בתור דמי 'לא יחרץ' לאז נדברו שעצבני עלי שעשיתי לו מחסך וגנבתי לו את הנביא... בקיצור: יושקה בחחחחחחח לא יעשה את הטעות הזו!!!

הוא לא יעז לכתוב שיש לו עידי ראייה מוחשיים אלה!!! פה!! היום!! כולנו חיים!! כי אם הוא היה מביא כזה מסמך... כולם היו נוקשים לו בדלת ואומרים לו: כן... איפה הם?? אנחנו מחפשים אותם... נו... וכמה שקרנים הוא כבר יכול לגייס?? בא נגיד שהוא גייס עשרה נוקלים... עשרים... חמישים... נניח שהוא יתגמל אותם... ישחד אותם... אבל אי אפשר לגייס שש מאות... וששת אלפים?? אין סיכוי... וזו הסיבה שלא קרה מעולם!!!!!! שקם נוכל או משיח שקר או נביא שקר שהכריז שיש לו יותר ממני עידי ראייה שה' נגלה אליו... תמיד תמיד תמיד, כל נוכל שקם והכריז שהוא נביא ה', תמיד המשפט הראשון היה שזה היה לבד לבד בהיחבא, לאף אחד לא היה רשות להתקרב... וברגע שמישהו התקרב, באותו רגע הכל התבטל... זה תנאי קודם למעשה!! כי אם יש עדי ראייה נגשים שאפשר לדבר איתם... אז אני צריך לתגמל אותם... וכמה אנשים כבר אפשר לתגמל?? מאה... מאתיים... שש מאות... ואילו בתורתנו הקדושה כתוב מסמך מפורש ששש מאות אלף איש מעידים שה' נגלה למשה!! משה רבינו אומר: בבקשה... יש לך פה שש מאות אלף איש... תשאל אותם... לא מראש בסתר דיברתי... הקב"ה לא הסכים להתגלות למשה רבינו בסוד!! עיניכם הרואות... וזו ההוכחה שמאמתת אצלנו את העובדה שתורה מן השמים!!! זה שכתוב בתורה שיש שש מאות אלף עדים!! עצם המסמך שנכתב בשעה שהשש מאות אלף האלו חיים ויכולים להכחיש... כזה מסמך נוכל לא יכול לכתוב... אתה יודע מי הכי מבין את זה??? מי שיוודע להיות נוכל!!!!

את המשפטים האלו אמרתי בתור תשובה לבחור שחיפש מה לשאול וטען לי: הרי מהי ההוכחה שתורה מן השמים?? מזה שיש שש מאות אלף ראו במו עיניהם שה' נתן את התורה למשה רבינו... נו... את זה כל אחד יכול להגיד... ולטעון שיש לו שש מאות אלף עדים... אז עניתי לו: שזהו שלא!!!!!! אם אתה חושב שזו טענה שכל אחד יכול לטעון... אז בבקשה... תביא לי אחד!!!!!! אחד לאורך כל ההסטוריה שהעז לסכן את עצמו מול שש מאות אלף עדים... ואני רוצה לסיים במשפט אחד: תדע לך שיש לי גילויים חבל לך על הזמן... אבל הכל בסוד גמור!!! מאחורי דלתים סגורות!! ואני מזהיר... לא לפתוח את הדלת... כי בשניה שמישהו פותח את הדלת... אז חבל... הההכל יתבטל... כי... כי מה לעשות אתם לא ראוים. ☺

בס"ד לאחר תקופה שאזל מהמלאך, שוב זכינו לקראת חג השבועות להדפיס את הספר

'המסולאים בפז'

הספר מתמקד בנתינת עצות וכלים ל'עצמאים' המעוניינים לפתוח עסק פרטי (מורשה) הנקרא בשם: 'עסק התורה'. ובתורתו יהגה יומם ולילה

לפניך טעימה חלקית ואקראית

מהנושאים שבספר:

כיצד ניתן לרכוש בקיאות עצומה בכל חלקי מקצועות התורה? למה יש לפעמים רפיון? למה לפעמים אין לי טיפת חשק? מתי צריך לסגור את הגמ' ולצאת לפוש... ואילו מתי צריך להתגבר בייתר שאת ולפום צערא וכו'??

איך ניתן ליצור מתיקות וערבות התורה והאם ניתן...??

צרה ושמה חברותא... כיצד לדעת להתרגל ללמוד גם לבד? מה זה לא חברותא? ותחרות סמויה עם החברותא... מה עושים? עד כמה אני מחויב למסגרת או לטויבת הישיבה? איך כותבים חבורה?? האם יש סיכוי שיום אחד גם אני אהיה עקבי ומסודר ואלמד בזמן ואישן בזמן ואתבטל בזמן?? האם לימוד המוסר והמפגש מול היצה"ר הוא נחלתם הפרטית של ליטאים... והאם חסידות שייכת רק למגזר החסידי? רגע... בעצם למה לא לומדים בישיבות נביא?? אם אף פעם לא התחברתי ללומד'ס הישיבתי, האם אני בגדר 'תלמיד שלא ראה ברכה בלימוד'?? האם יש בעיה ללמוד שונששטיין?? האם דף היומי שייך לבעליבתים?? והשאלה העצובה והכאובה: איפה רוב המתמידים נעלמים במרוצת השנים?? ולמה בדורות הקודמים ידעו את כל התורה בגיל שלושים... ואיך אני עושה שגם אצלי זה יקרה? האם יש עניין לגשת למבחנים... ואיך משקמים את הריאקציה שלי מזה?

ומה העניין להיות סתם ככה בקי בתורה שבכתב??

האם יש עניין ללמוד מ"ב גם ללא ההוספות של דרשו מפוסקי זמננו?? למה אורך לי חודשים לכתוב חבורה אחת, וגם אז אני מרגיש שזה לא סופי?? מה ההבדל בין ניסיונות בקדושה של מתמיד לבין העוייבד? ואם עוברת עלי תקופה של חוסר חשק בולט בלימוד... כיצד ניתן לאבחן מי פה החולה??

מה זה "השקפה"? האם יש עניין לדעת השקפה? ולאן הערך הזה מסווג ב"ד החזקה?? האם יש עניין לחזור סאה פעמים על הגמ'?? ובאיזה שלב מומלץ לעצור ולא להמשיך? ומה עושים עם השאיפות שלי?? האם לקבור אותם מתחת מאה גמרות? והאם יש עניין ללמוד לנאום ולדבר בפני ציבור...?? והאם יש אחד שבנוי ללמוד דווקא סור בית יוסף ולא כ"כ גמרא??

אלו הם חלק מהנושאים שנפתחים בספר זה...

אי"ה בזמן הקרוב יהיה ניתן להשיג את הספר בכל מוקדי המכירה, אבל לעת עתה לבירור מוקד המכירה הקרוב אליך:
0527683095 0548446691

(המשך-) שהגמ' תהיה טעימה כמו הצ'ולנטיה...

המשך- בסוף בסוף הלימוד חייב להיות טעים!!! וטעים הכוונה בלי מילים מכובסות... בצ'ולנט אין הגדרות מנומסות... אם הצ'ולנט יצא טעים כולם יבקשו עוד ואם זה לא טעים אז לא נוגמר... לי יש משימה!!! עסק התורה חייב להיות טעים!!! ואם זה לא טעים ל... רב יוסף מוטרד!!! ר' יוסף מגדיר את זה כטעון שיפור ושיעורי בית לשנה הבאה...

האם הבנת מה באתי לומר???

אם אני אעשה סקר: מה נקרא להצליח בלימוד התורה??

אני אקבל כל מיני תשובות... יהיה אחד שיגיד.. הצלחה בלימוד זה להיות מתמיד שלא פסיק פומיה מגרסא!! יהיה אחד שיגיד מי שידע לסכם סוגיות... יהיו הרבה שיגידו מי שהספיק הכי הרבה דפים... יש כאלו שיטענו מי שזכר את כל התורה... יהיה אחד שיגיד הלכה וכו' וכו'... ובסוף בסוף!!!! למרבה האבסורד... אני אומר לך עם יד הלב... במבחן התוצאה... אתה יודע מי הולך הכי הכי להצליח בתורה??

מי שאוהב את הלימוד!!!! מי שהגמ' טעימה לוו! שלא תבין: אני לא מדבר כעת ממקום של השקפה או מדד של סולם ערכים... לא בטוח שאהבת תורה יותר חשובה מידיעת התורה, לא!! לא אמרתי את זה... יתכן ששקיעות וידיעת התורה יותר מהותיים מעריבות התורה... רק מה? אני מדבר כעת אסטרטגית!! אני מדבר פרקטיקה!! אני מודיע לך מי בשורה התחתונה יצליח לגדול בתורה יותר מכולם??

מי שאוהב את זה!!!! מי שזה טעים לוו! מי שעסק התורה לא מספיק טעים לו... גם אם הוא ילמד את כל הש"ס ויעשה סיום הש"ס וגם אם הוא יבחן על כל הש"ס... אני אומר לך שאני!!! אני אצא תלמיד חכם יותר גדול ממנו. ולמה? מסיבה פשוטה: כי בשביל להצליח במשהו... אתה צריך להיות מחובר לעניין... להיות בקטע... שזה יהיה המקום הנעים והטבעי שלך... שכל ההוויה שלך תהיה שם... ובשביל זה אתה צריך לאהוב את מה שאתה עושה. ומי שלא אוהב את מה שהוא עושה לא עושה חיל!!!

שוב: אני מדבר אסטרטגית!!!! זה פשוט לא יקרה!!! אני ריאלי!!!

גם אם הוא יגזור לעצמו הישג נקודתי ודפק איזשהו ביצוע מרהיב... הוא עדיין לא ריגש אותי... זכיתי לא פעם להשתתף במישהו שסיים את הש"ס... ולא תמיד יצאתי מגדרי... אז נכון... הוא סיים את הש"ס... אבל ראית שזה לא הוא... הוא לא מספיק אוהב את זה... לא מספיק מחובר לזה בנשמתו... אז נכון... הוא מאוד אוהב לסיים ש"ס... אבל אני הרבה יותר מתלהב ממי שאוהב ללמוד

ש"ס ממי שאוהב לסיים ש"ס... אני הרבה יותר מתרגש ממי שהתאהב, חולה ומשוגע על מסכת מכות... יותר ממי שדפק הופעה וסיים מסכת בבא בתרא... אני הרבה יותר מתלהב ומתרגש ממי שבא לו ללמוד שעתים וחצי... ממי שמצליח ללמוד שש שעות סדר חלבי ברציפות... (אומר לך בכנות: אני לא מתלהב מסדר חלבי- שש שעות ברציפות!!! אין לי שום בעיה עם העוגה החלבית... היא דווקא יצאה די טעימה... אבל מה יצא מהגמ' אחרי שש שעות של לימוד?? האם גם הגמ' יצאה טעימה?? האם יצאת בטעם של עוד... או שאמרת אוה... יש לי עכשיו שבוע שלם להירגע עד הפעימה הבאה?? אם יצאת בטעם של עוד... אם השש שעות נשארו טעימים לך רבע מהעוגה החלבית... מצוין... מי יתן... אבל תבדוק את זה... ושוב: אני כעת מתעקש לא להיכנס לערך העצמי כמות שהוא... אם יבא בחור משיב"ק ויתחיל להתווכח איתי שתכל"ס, מי שלמד שש שעות, הוא דחף למחסנים של הקב"ה יותר משטחים של תורה מאשר הבחור שאוהב ללמוד... אני לא הולך להתווכח איתו... מצדי להשאיר אותו צודק... שימשיך לחשוב שהוא סדרן מדפים של הרבש"ע... (תן לי להירגע מהויכוחים על זה שאני חושב שהרבש"ע רוצה אותך ולא את התוצרת הסינית שלך) ננו... שיהיה... אני כעת מדבר איסטרטגית!!! בשם מנהל העבודה... בשורה תחתונה מי הולך להישאר כאן ולדפוק ומי הולך להיעלם...

מי הולך להמשיך להתמיד בתורה עד גיל 94... ומי הולך להתייבש ולגרור רגלים כבר בגיל 24?? מי בעתיד הולך לשבת מול גמ' וכל שתי שורות קופץ לו משהו אחר שמתחשב לו וסוגר לו פאזל מול הגמ' השניה... ומי בטווח ארוך הולך לשבת יבש ואפורי מול הגמ', ולא לזוז מילימטר?? בשביל לפרוח צריך לאהוב!! מי שלא אוהב את מה שהוא עושה, לא יתקדם... לא יפתח... לא יפרח... רק יסחוב ויגרר... וחבל...

גילוי נאות: אני לא יודע ש"ס!!! חד וחלק!! ולמה אני לא יודע?? לא רק בגלל שאני לא זוכר... אלא בגלל שאני לא בנוי ללמוד גמ' דף אחרי דף... לא משנה כעת הפרטים... אבל אני לא בנוי לסוג לימוד מסודר ועקבי כזה שמתחיל בברכות דף ב' והגמר שלו זה סיום הש"ס... לא!! לא בנוי לזה!! ואני לא לומד בצורה שלא מתאימה לי!!! רגע... מאיפה אני יודע שאני לא בנוי לזה?? מזה שהעזתי לעמוד מול עצמי... ולמדתי את הנטייה הטבעית שלי... והבנתי מה מתאים לי ומה לא... ובזכות זה... אני ועוד כמה אלפי אנשים כמוני (אם אלף הם אני מהם, ואם מאה הם אני מהם, ואם אחד הם, אז זה רק אני, אני לא מפחד להיות לבד במקום הזה...) אני לומד לפי טבעי... מה שמתאים לי... וממילא מה הפלא שאני אוהב ללמוד את מה שאני לומד!!! תבין: לא מסובך לאהוב את מה שלומדים... אם יש משהו מסובך זה להסכים להכיר ולהודות בטבע שלי ובלימוד שמתאים לי... ולהסכים ללמוד לפי הטבע שלי ולא לפי הטבע של השכן מספסל ביהמ"ד... (מה שהכי מסובך זה להיות עניו ולזהות את החלק האישי שלי בתורה... וללכת על זה גם אם זה לא תמיד פוטוגני מול הסטודנט התורני החברתי) ברגע שהלימוד שלי מותאם לתכונות שלי... אז מה הפלא שאני אוהב את הלימוד!!!!

זה בדיוק אבל בדיוק כמו שהאיש של הפלאפל שאל אותי... מה לשים לך בלאפה... ואמרתי לו בדיוק מה אני אוהב... הצבעתי לו על החמוצים... וקצת ירקות... והרבה צי'פס... ושלוש כדורים... טיפ טיפה חריף... והמון טחינה... אמרתי לו בדיוק בדיוק מה אני אוהב בפיתה... ואז הוא גמר להכין לי את הפיתה... ואז קרה נס למעלה מדרך הטבע!!! תנחש מה הנס?? שהתחלתי לאכול ו... ו... ולא יאומן!!!! זה היה טעים!!!!!!

אה... איך אתה מסביר את הנס העצום הזה? איך זה יצא טעים? פשוט מאוד: אין פה שום נס!!! היה פה בסה"כ מישהו שהתאים את הפלאפל לטעם שלי!!!! משהו פה לא מובן?? משהו פה נס??

אז זהו!!! שבדיוק אותו דבר בתורה... התורה היא רחבה... יש מגוון נרחב של עסק התורה... ובעיקר יש מינונים שונים שמשתנים מאחד לשני... יש אחד שמסוגל ללמוד הרבה שעות ברציפות ויש אחד שטוב לו ללמוד שעתים ועוד שעתים ועוד... יש אחד שמתאים לו חברותא ויש אחד שלא מתאים לו... יש אחד שמתאים לו ללמוד מהר ויש אחד לאט... יש אחד שמתאים לו בקיאות ויש אחד שעיון... יש אחד שמתאים לו ללמוד כשיש הרבה רעש, ויש אחד שמתאים לו ללמוד בבית מדרש חצי ריק... יש אחד שטוב לו תחרות ויש אחד שהתחרות הורסת אותו... יש אחד שמתאים לו ללמוד גפ"ת ראשונים, וגם כל האותיות הקטנות שם בסוף המסכת... ויש אחד כמוני שמעולם לא למדתי גמ' עם תוס'!!!! שמעת? מעולם לא למדתי גמ' עם תוס'... תהרוג אותי... זה אני!!!! יש לך בעיה עם זה?? תתפוצץ!! זה אני!!!! (היו לי שתי אופציות, או שאני אתפוצץ או שאתה תתפוצץ?? החלטתי לתת לך להתפוצץ... אני לומד בלי תוס', כי אחרת זה מתפוצץ... אה... זה מפוצץ אותך?? מצוין... תתפוצץ אתה... העיקר אני היום כבר לומד תוס', כי חלק גדול מהשאלות של תוס' אני כבר שואל לבד... ממסכתות אחרות שכבר למדתי אותם) לכל אחד יש טעם מסוים בפלאפל ובמקביל יש לך גם טעם מסוים בלימוד, וכמו שבפלאפל אתה מגלה מודעות עצמית ואתה יודע להצביע בבטחון רב מה אתה אוהב ומה אתה לא אוהב... אז זהו!!! שבלימוד התורה אתה אמור גם לגשת בצורה שכזו, להקשיב לעצמך ולדעת להבחין מה אני אוהב ללמוד ואיך אני אוהב ללמוד ובאיזו צורה... ומי שיאהב ללמוד יזכה להיות שתול בבית ה' לאורך ימים... ומי שלא אוהב את מה שהוא לומד הוא יסחך יתייעף ולא יעשה חיל. על זה נאמר: 'לא יעזור בית דין'.

יש הרבה בחורים צעירים שרוצים לצמוח כמו ר' חיים קנייבסקי... ואני דווקא מייבש אותם!! אני אומר לאותו בחור... תקשיב... ממה נפשך... איך שאתה לומד היום, אתה כבר עכשיו ר' חיים!! אתה כבר עכשיו מתמיד לא פחות מר' חיים... ויתכן שאפילו יותר... אז עקרונית סיימנו... הגעת ליעד... קבלת את הגביע... כעת אתה יכול ללכת לישון...

שלי זה ה-הוועדת לבנין ולבני יום אשר עמדת לפני ה' אלוהים בחורב', אני צריך לדאוג שהבן שלי הזה שאני עכשיו חובט בו... ימשיך להנחיל את זה גם אחרי שאני עוצם את העיניים ושאיני אצליח להחדיר לו כ"כ עוצמתי... שגם הוא ינחיל את זה לכדו עד סוף כל הדורות... ממילא כל פעם שאני מגיע ללמוד תורה או כל מצווה בתורה... יש לנו תמיד את המשימה הממוקדת והמשימה האסטרטגית!!!

מצד אחד יש לי משימה נקודתית... אני צריך כעת ללכת ללמוד!!! נקודה! אני מקפיד על השעה הזו בקנאות!!! זו שעת הקביעות שלי 'שלא יבטלנו בשום פנים...' אבל!!! בד בבד... צריך תמיד לשמור קשר עין עם המשימה האסטרטגית... שגם בייחס לשעת הקביעות הזו אני אמור בשעה הזו בין הייתר להנחיל לילדים שלי את החיבור והשייכות לתורה... ואם כעת!!! כתוצאה משעת לימוד הזו... אני מותיר אוירה חרוכה ותחושה של לחץ ועצבים ומתח... ואני מותיר אותם עם טעם חמצמץ של 'אבא שהלך כעת ללמוד תורה, ראו כמה מקולקלן מעשיו, כמה מכווערין דרכיו', הציון במבחן הוא שבייחס למשימה הנקודתית קבלתי מאה!!! התקדמתי 100 ק"מ בדרך להר סיני... ובייחס למשימה האסטרטגית נסעתי בווארס 500 ק"מ... הילדים שלי בערב האחרון התרחקו רגשית מאוד מאוד מכל שייכות וחיבור ל- מה שאני רוצה להנחיל להם...

אל תשכח שכשאיני לומד תורה ומשנן וחוזר בשביל ידיעת התורה... מה המטרה של ידיעת התורה? השמר פן תשכח... ופן יסור... והוועדת לבנין ולבני בניך... כל הגדר של ידיעת התורה זה כדי להבטיח את את מסירתה לדורות... כן... יפה מאוד... אתה שיננת את התורה, יש לך מה להנחיל... אבל ההללו... תוודא שיש לך **למנוי**!!!! למי להנחיל!!!!

נו... אז תכל'ס... כעת כשאני חוזר מדושן עונג מהלימוד... איזה ציון קבלתי?? אז ככה במשימה הנקודתית קבלתי מאה!!! נלחמתי...

כעת בשורות ספורות אלו חשפתי אותך לעוד זווית עמוקה מאוד שתתן לך מענה נוסף על ההולך ילך בהקשר לאותו בחור שמדקדק בהלכה והאם זה תקני או לא... אז זהו!!! שצריך תמיד לזכור שבמקביל למשימה הנקודתית של דקדוק הלכה!!! הרי מצטרפת אליה גם המשימה האסטרטגית... ההללו... אתה צריך בין הייתר להנחיל כאן משהו!!! אתה לא יכול להחמיר ולסלסל ולדקדק במשימות הנקודתיות על חשבון רמיסה וחוסר אחריות טוטאלי של המשימה האסטרטגית... כאן חשוב להדגיש: מדובר בדקויות עדינות!!! אל תתפוס אותי את המילה... התפקיד שלי זה בעיקר להציף נושאים... לעצבן ו... ולהשאיר אותך להתבשל ולהגיע לתובנות לבד... (אל תתקשר אלי שאני מקלקל אחרים... תתקשר אלי רק אם קלקלתי **אותך**) נחזור לאן שהתחלנו... כן... אתה רוצה ללמוד כעת נקודתית... אבל ללימוד הנקודתי שלך מצטרף גם משימה איסטרטגית גלובלית ש... שאתה אמור לפגוש את הגמ' עוד הרבה שנים ועוד להנחיל את זה גם לילד שלך... אז תזכור לשמור קשר עין גם עם המשימה הזו!!! אל תשבור את הכלים...

חיים?? ההסבר הוא אחד ויחיד: **בא לנו!!!** שמעת?? **בא לנו!!!** הוא נדלק על איזה נושא מסוים בלימוד... אהב את זה... ויאלה... פתח על זה מחברת שנהיה ממנה חיבור... היו כמה פעמים שהוא הצליח לתרץ קושיות של המהרש"א... והוא היה מבסוט מזה... יאלה... פותחים מחברת... ומאז כל כמה דפי גמ' הוא מיד הציץ בסקרנות... נו... יש מהרש"א? אוהו... יופי... נו... מה יש לי להוסיף עליו?? ואז הוא נדלק על עגלה ערופה... למה??? ככה!!! ויום אחד הוא נדלק על מאגר של תאריכים ושמוות בגמ'... פתח מחברת ולמכסה עתיק... למה?? **בא לנו!!!**

מי שככה למד... ככה התחבר... ככה חי את הגמ'... ככה **ביטא את עצמו** מתוך הדף גמ'... התוצאה הישירה הייתה שהוא פשוט אהב!!! אהב את הלימוד! הוא התפתח שם!!! וכמו שמי שאוהב צ'ולנט מבקש עוד מנה... כך מי שאוהב ללמוד הוא נשאר בטעם של עוד... ועוד ועוד... ואני אגלה לך סוד... ר' חיים הסתלק מן העולם בגיל 94... **בטעם של עוד!!!!!!**

אז זהו!!! שכשרב יוסף רוצה להעביר לנו מסר בחג השבועות, מה המבחן שכל אחד מאיתנו צריך להצליב את עצמו מולו בחג השבועות? זה עגלא תילתא!!! תעמוד מול מאכל טעים!!!! תפגוש חוויה מוחשית של... **טעם של עוד**... וכעת תעשה משוואה... האם בלימוד התורה אני גם נשאר בטעם של עוד... אם לא... אז קדימה... יש פה שיעורי בית לשנה הבאה... השיעורי בית הם **לא** מה להוסיף עוד בלימוד... **לא** איזה חיזוק לתפוס... אלא מה להוסיף בתיבול... איך לשחק במינונים... לפעמים צריך להנמיך לאש קצת יותר נמוכה... להוריד פרופיל...

מקודם השתמשתי במילה אסטרטגיה!!! אני רוצה טיפה להסביר את המונח הזה... (אגב: שורות אלו לא מיועדות לבחורים, אתם יכולים לקרא... אבל זה לא יעזור לכם... אתם לא תבינו... אין לכם את זה... צרפתית בבקשה!!!) צריך לדעת שכשקבלנו את התורה... קבלנו שם משימה היסטורית **אסטרטגית!!!** המשימה הייתה: אני כעת נותן לכם התורה, ועליכם מוטל האחריות ליצור את התנאים ולהכשיר את הנתונים ולהבטיח שהתורה תעבור הלאה עד סוף כל הדורות!!! כלומר כשאלטער אלטער אלטער זיידע שלי עמד למרגלות הר סיני... הקב"ה הציב לפניו משימה ואמר לו: תקשיב... אתה אחראי שהצאצא שלך בעוד 3000 שנה ידע שהיה מתן תורה!!! שהנכד שלך ידע שהוא מחויב לשישים ריבא אותיות התורה... הנה לך משימה איסטרטגית!!!! הבנת?? אם יש לי משימה נקודתית לדאוג שהילד שלי יקרא ק"ש... מה אני צריך בשביל זה??? כלום... אני צריך בסה"כ להעיר אותו בצעקות... ההללו... סוף זמן ק"ש... ולהתחיל למלאות את הספל מים... על תנן אוזנו הימנית... ידו... רגלו... ומיתר הספל יתן הכהן על ראש הישן... זה נקרא להצליח במשימה נקודתית... אז זהו!!! שבצמוד לכל משימה נקודתית שכזו!!! ה' נתן לי משימה הרבה יותר איסטרטגית!!! **להנחיל** לבן שלי את מצוות ק"ש!!! להכשיר את התנאים להביא אותו לחיבור ושייכות ופטריוטיות שכזו שתבטיח שהבן שלי בעצמו ינחיל הלאה את מסירת התורה לנין של הנין של הנין שלו/שלי... כלומר: זה לא רק משימה נקודתית... יאלה תקרא ק"ש ונסמן וי!! לא!!! ה-יו

רק מה?? אתה בכל זאת מבין שאתה לא מתקרב לר' חיים קנייבסקי... ולמה??? כי נכון שאתה כעת מתמיד ממש ממש כמו ר' חיים!!! אבל סו"ס אתה עושה את זה בסה"כ חצי שנה, או שנה חצי, מקסימום שנתיים... ובשביל לצמוח כמו ר' חיים... לא מספיק ללמוד שנתיים כמו ר' חיים... **צריך ללמוד עוד 80 שנה ככה!!!!!!** הופה!!! כאן נכנסנו לסוגיה אחרת לגמרי... אנחנו כבר לא שואלים כמה שעות צריך ללמוד היום בשביל לצאת ר' חיים, כי כפי שסיכמנו את זה אתה כבר עושה... השאלה היא: את מה שאני כבבבבר עושה!!!! איך אני מצליח **לשמר ולהבטיח את זה!!!!** שמונים שנה קדימה?? ה-12 שעות שאני כבר לומד!! איך אני מצליח לייצב ולהתמקם בהתמדה זו לטווח של 365 ימים כפול שמונים??

אוהו... זו כבר זירה אחרת לגמרי לגמרי!! אז אני רוצה להרגיע אותך שאין צורך להפליג שמונים שנה קדימה... אני מתנדב לעדכן אותך חגיגית מה הולך להיות בשש שנים קדימה... אם אתה תמשיך ללמוד בעצבים... ותמשיך להקניט את הנפש שלך ולהתעלם מהצרכים הבסיסיים שלך... ותמשיך לצבור המון המון שעות של אי חשק בולט מול הגמ'... התוצאה הישירה היא שאתה לא אוהב את מה שאתה עושה!!! וברגע שהתרגלת לצבור מול הגמ' הרבה הרבה שעות של חוסר חיבור וחוסר חשק ודיכוי עצמי... **אני מודיע לך חגיגית שתון חמש שנים אתה לא פה!!!!** סליחה... בעצם יתכן שהגוף שלך ישאר בביהמ"ד... אבל הרוח שלך תצא לגמרי מהמפרשים... אתה תראה כמו סמרטוט... אני מוכן להתערב איתך על זה!!! ולצערנו המצבות המהלכות האלו מסתובבות בינינו כעדות אילמת!!! וחבל!!! מדובר באלפים ורבות כמון שבמקום להשקיע במקום הנכון!! במקום למקד את עיקר האנרגיות לטפח ולהשקות ולהעצים את החיבור והחשק והקשר הרגשי שלהם לגמ'... במקום זה הם היו עסוקים בהישגים נקודתיים של בוחסות שעות והספקים... אז יופי... הם הצליחו לדפוק הופעה נקודתית של ר' חיים ליום אחד, או לחצי שנה, או לשנתיים... ואח"כ הם נשחקו מול הגמ' והתייבשו לגמרי...

ליבי ליבי על חלליהם מעי מעי על חלליהם... כמה חבל...

אתה יודע ממה צמח ר' חיים?? יש את התשובה המוכרת והלא נכונה שלמד ולמד ולמד ולמד... **זה שטויות!!** כי ה-למד ולמד ולמד הזה... במילים אחרות... שב ותלמד במקום שלך ואל תפריע לי לצלם את כולם מהגב איך הם לומדים... שיראה הכי סימטרי ומרשים בעיתון... ה-למד ולמד ולמד זה מאוד טוב בשביל רבה 'ממלא מקום' שרוצה שקט ותו לא מיד... **אז זהו שלא!!!** אני אגיד לך את הסיבה האמיתית שממנה מתחמקים משום מה... ר' חיים צמח מרשימה ארוכה של קריזות... אני נותן לך רשימה חלקית בלבד: קרני חגבים, נחל איתן, שיח השדה, ברייתא דמלאכת המשכן, פרק שירה, ארחות חיים, ולמכסה עתיק, מסכת עבדים, ציצית, מזוזה, תפילין, פירוש על הירושלמי פאה, כלאים, הוא צמח מלכתוב חיבור על כל הקושיות של המהרש"א בש"ס... חיבור מיוחד על המפתחות של הרמב"ם בכל הש"ס... וכעת תגיד לי: מה המכנה המשותף בין כככל החיבורים הקטנים האלו של ר'

יעתירו עליך בחג השבועות במקומות הקדושים בירושלים...

כן... לא רק בדורנו יש מקומות קדושים להעטיר לישועות... גם בזמן שביהמ"ק היה קיים היו מקומות קדושים... רק מה? בסתם ימים שגרתיים יש לך את המקום אשר יבחר ה' לשכן שמו שם... אז מה צריך עוד מקומות קדושים... אבל בחג השבועות ? ! ? זה משהו מיוחד!!! שבועות זה החג היחיד שהתורה!!! התורה תופסת את המקום המרכזי... ולכן בחג השבועות יש עוד כמה מקומות קדושים שמייצגים את התורה...

לדוגמא: יש מקום אחד בירושלים שהוא מאוד מסוגל לישועות ובפרט מער"ח סיון ועד לאחר חג השבועות... וזה בדוק ומנוסה!!! מי שמתפלל שם רואה ישועות... ובכן: יש מבנה בירושלים שנקרא 'בית דייני גזלות'!!! במשך השנה, כשאתה שומע אנשים מדברים על 'דייני גזלות' עדיף שתעבור לצד השני של המדרכה... (אם אתה חס על החליפה שלך כי אתה עלול להיכשל בשמיעת 'נשיא בעמך לא תאור') כי אתה עלול לשמוע אנשים שמתבטאים בצורה מאוד לא יפה על המקום הזה... כי שם למייעשה זו 'תחנת המשטרה' של לשכת הגזית!!!! שם יושבים דיינים יעודיים שאחראים על הסדר הטוב... שם בית המחוקקים של מדד הקנסות על אלימות... הם האחראים על כל האכיפה של דיני ממונות וחובל ומזיק והודאות והלוואות... וכל הויכוחים הבלתי נגמרים של חזקת ג' שנים... ושטרות וערעורים... ואל תשאל... ותחשוב שבמשך עשרות שנים הספיקו הרבה יהודים לעבור בין כתלי בית דייני גזירות ואתה מבין לבד שלא תמיד הכריעו בצד שלהם והם צברו המון תסכולים מול דייני גזירות והם רואים בהם איובי נפשם!! אבל מה שנכון נכון... אותם דייני גזירות מדובר בדיינים מומחים וסמוכים שהוסמכו ע"י הנשיא ולשכת הגזית... ואם כך יש להם את מלא הסמכות והגיבוי ע"פ נותן התורה לאכוף את הדין ולבער עושי הרעות מישראל ו... 'טוב לך'... אז נכון שבימים יום השגרת... לכל אחד יש את המרי הטבעי המרדני נגד המערכת ונגד כל מי שיש לו סמכות מעלית... אבל!!! כשמגיע חג השבועות בבוקר... ובעוד כמה דקות הולכים להקריב כאן שעיר חטאת דמוסף עצרת שלא כתוב בו לכפר ואמר הקב"ה: אם קבלתם על עצמכם עול תורה, מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיתם!!!! אוהה... מי לא רוצה לצאת מחג השבועות טהור ונקי כמו במוצאי יו"כ... לא?? לא היית רוצה במוצאי שבועות לשמוע בת קול 'לך אכול בשמחה לחמך'?? נו. אם אתה רוצה. אז בבקשה... קבל על עצמך עול תורה... ועול תורה זה אומר לקבל על עצמי בין היית סמכות עליונה שאוכפת את רצוני יתברך גם אם זה 'פחות נחמד'... זה קל? לא קל בכלל!!!! אבל זה שווה את המחיר... מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיתם.

מה תגיד על הסנהדרי קטנה של העיר שלנו... שבחורף האחרון נאלצו לגמור דינו של בחור מאחת המשפחות הטובות בעירנו והוציאו אותו לסקילה... זה לא פשוט!!! תחשוב מה זה הורים שכולים שאיבדו את אחד מבניהם... והוא לא נהרג בפעולות איבה... ולא מהמחלה... אלא סנהדרי קטנה של העיר שלנו הרגו אותו בידיים שלהם!!! אתה יודע איזו הרגשה קשה זו?? אז נכון שכלפי חוץ הם אמרו שאין בלבם טינא... אבל סו"ס זה בני אדם... וזה כואב... עד דכדוכה של נפש... וכעת בערב חג השבועות... יש סגולה גדולה לקבל עול תורה... וההורים ובני המשפחה הלכו לבית דין והתפללו שם... במקום הזה!!! במקום שבו נהרג בנם... על מה הם התפללו?? על הכל... בני חיי ומזוני... מתוך נקודת הנחה שאנחנו מקבלים על עצמנו עול תורה, ואנחנו מכירים בזה שמקום האכיפה של רצון ה' הוא המקום המסוגל ביותר לישועה!!!

חוץ מזה הלויים!!!! הלויים האלו- אני לא מסתדר איתם!!! אני אף פעם לא הסתדרתי איתם... הם כאלו נוקשים... תקיפים... פנים חמורות סבר... הם עומדים על משמר התורה כמו פלדה!!! ברגע שיש איזשהו מפגע רוחני... הלוי מגיע כמו פקח וסוגר את האירוע... ולא מעניין אותו כלום... עד שלא מתקנים את הפירצה הוא לא זז!!! והוא לא מבין שום שפוט... אתה לא יכול לשחד אותו בכסף... וגם אין אצלו קשרים, לא מעניין אותו אם אתה גביר או דלפון... האם אתה אח"מ או נהג הסעות... הוא שומר ראש של ה', וזה הדבר היחיד שמטריד אותו!!!! הוא יכול לעצור אותך בצד בעזרה כמו שוטר בפתאומיות ולעשות לך שאלון זריז בענייני סהרה... וחססר לך אם יתברר לו שאתה טמא!!!! (כמובן שהוא לא עוצר כל אחד... הוא עוצר כאלו שהם רואה עליהם שהיראת שמים שלהם בסימן שאלה... כל אלו שנכשלים בהקפת הראש או אלה שהוא רואה אותם מתפללים בעזרה שחרית אחרי האברים ומנחה חביתין ונסכים של תמיד של שחר)... ר' שמירמות הלוי, זה הלוי שאנחנו מכירים פה מהשכונה... הוא זה שנושף לנו בעורף כל הזמן... הוא זה שפעם בכמה זמן הוא מגיע לכפר שלנו... ואבא שלי מקבל אותו ממזה יפה... ואבא שלי גם נותן לו מעשר ראשון!!! מדובר בכמות תבואה עצומה שאם כל שנורר אחר היו מקבל כזו כמות של תבואה מאבא שלי... מחר הייתה מודעה בעיתון 'טוב עין הוא יבורך' והיו מלקקים אותו אח"כ כל השנה על זה שבביל 'שימור לקוחות'... אבל הוא ר' שמירמות הלוי... איפה... הוא אומר תודה רבה בחיך, ובפעם האחרונה בדקתי והחיך היה אפילו קצת יותר רחב מתמיד... וגם החיך נשאר על הפנים שלו יותר מדקה!!! והוא אפילו אמר כמה משפטים קצרים שאני מעריך את הנתינה שלכם ושה' ימלא! משאלות!! לבכם!! לטובה!! הדבר יצא מפי ר' שמירמות ואבא שלי זרח מאושר! (בצדק... לשמוע את ר' שמירמות הלוי מברך ועוד ברכה כזו ארוכה של יותר מחמש מילים... זה זהב!!! תבין: ר' שמירמות הוא לוי, הוא לא כהן... ר' מרדכי הכהן... כולו אהבה... דלת פתוחה... הוא כל הזמן מברך מכל הלב... אבל ר' שמירמות הלוי... איזה ברכות?? הוא אומר רק את האמת... אם אתה מבקש ממנו ברכה... הוא מברך אותך שיהי רצון שהלואי תהיה שיבה כביאה!!) אבל לא חלפה דקה מאז שאבא שלי נתן לו וכבר היה לו ביקורת!!! הוא טען לאבא שצריך לפקח על הגדיש שהתעופפו ממנו שיבלים לאחר גמר מלאכה וזה כבר נתחייב במעשר והעניים עלולים ליטול את זה וכו'... אין אצלו חנופה!!! אין אצלו משוא פנים... בקיצור: אני לא אוהב את האופי הזה... תעשה משהו!!! אני אוהב אנשים נחמדים... אני אוהב את ר' מרדכי הכהן שכשהוא מתחיל לברך הוא לא גומר... איזו נשמה... כולו לב... מבחינתו כל היהודים צדיקים... כולם אהובים כולם ברוכים... הוא מצידו טוען שבחיים שלו הוא לא ראה יהודי חוטא!!! כאלו אנשים אני אוהב... זה האנשים שאני אוהב להיות במחיצתם...

אבל כל החוסר הסימפטיה שלו זה ביום יום! אבל כשמגיע חג השבועות... וכעת צריך לקבל עול תורה... כאן לפתע כולנו רצים מהר מהר... כל יהודי רץ ללוי הכונן מחדר הכוננות של אכיפת 'והיה מחניך קדוש' בישבו שלו... זו סגולה בדוקה ומנוסה בכפר שלנו... אם אתה מצליח להוציא ברכה מר' שמירמות הלוי בחג השבועות... זה בגדר 'ותגזר אומר ויקם לך'... זה בדוק ומנוסה!!! דא עקא שהסגולה הזו יקרה! כי שבביל לבקש ברכה מר' שמירמות בחג השבועות... אתה צריך לסגור איתו כל מיני פינות לא סגורות... אתה צריך להסכים לקבל אותו!!! וזה לא קל!! לא קל לחיות עם לוי שאין אצלו משא פנים!!! הוא אוכף את מצוות התורה בלי שום עיגולי פינות!!! אבל מגיע חג השבועות ונדרש ממך להבין שר' שמירמות מאהב אותנו על אבינו שבשמים... אם ר' שמירמות לא היה מהלך עלינו אימים היינו עושים ככל העולה על לבנו ואז... אז אתה יודע מה היה קורה?? ש'הפלה ה' את מכותך ואת מכות זרעך מכות גדולות ואמנות' זה היה משפט שלא היה מסתכם באמירה של חזן הכנסת חסר הכח וייתר המדע תוך כדי הלקאה, אלא זה היה מתקיים מוחשי וחי בחרון אפו עברה וזעם וצרה... אז בבקשה... נא לחבק ולנשק את מי שמאהב אותי לאבי שבשמים ועושה דיו למטה ומעורר רחמים למעלה.

יהי רצון שתזכה ל'אורות ערפל'...

השנה התחלתי להשתמש באיחול חדש ויחודי להג השבועות אני מברך אותך: **שתזכה לאורות ערפל!!!** מה פירוש אורות ערפל???

הרי במעמד הר סיני היו ג' מחיצות- חושך ענן וערפל... משה רבינו היה היחיד שזכה להיכנס לפנים ממחיצת הערפל!!! (וזה מה שכתוב 'הנה אנכי בא אלך **בבב הענן** בעבור ישמע העם בדברי עמך) כלומר: ישראל לא זכו לראות את מה שמושה ראה כי הוא נכנס לפנים מהערפל והם נשארו מבחוץ!!! אבל יש משהו שיישראל כן זכו לראות... את מה הם זכו לראות?? **את הערפל עצמו!!!**

מה ההבדל בין לראות **חושך בעיניים** ל--לראות **ערפל בעיניים**? מי שנמצא בחושך לא רואה!!! לא רואה כלום!!! מבחינתו אין כלום... כי הוא לא רואה כלום... **אבל מי שנמצא בערפל???** בערפל אתה כן רואה!!! אתה רואה ש--אתה לא רואה!!! כלומר: יש לך ראייה מוחשית שיש כאן משהו ש-אתה לא רואה...

לדוגמא: נהג שנוסע בערפל... נוסע מאוד לאט!!! למה? כי הוא בלחץ שהוא לא רואה כלום... נו... מה הבעיה?? אדרבה... אם אתה לא רואה כלום... סימן שהכביש פנוי... קדימה... שים גז...

אבל לא!!! כשיש ערפל... זה לא שאני לא רואה כלום!! אדרבה... אני רואה שיש כאן משהו שמסתיר ממני ו-לך תדע מה אני לא רואה!!! ולראיה וההשגה הזו עם ישראל הגיעו בהר סיני!!! הייתה להם ראייה והשגה שיש פה משהו ש. שנסתר ממני... ומכאן ואילך התעוררה תשוקה והשתוקקות עצומה... גל עיני ואביטה!!! האר עיני... יש פה משהו... תראה לי... תגלה לי... ולי לא נותר אלא לברך מעומק לב: יהי רצון שזוכה לאורות ערפל האלו...

כי תבין: הקב"ה הוא קל מסתתר!!! דא עקא שמגלות יוון ואילך ההסתתרות שלו העמידה שזה **חשיכה גדולה**... חושך זה שאתה לא רואה כלום... ממילא מבחינת התחושה היא שאין כלום!!! וכשזו התחושה אז אין לך אפילו קצה חוט... וזה עומק ההסתרה... ולכן הזעקה היא: אנה ה'... תן לי לפחות אורות ערפל!! תן לי השגה מוחשית שמסתרת כאן משהו!!! שיהיה לי ראייה בזה שאני לא רואה... ואז תתעורר בי תשוקה ומתקנות וכיסופים גל עיני ואביטה... תתגלה אלי...

אנה ה'... רחמנות עלינו... מאז חטא העגל שחזרה וזהמתן, שוב הגיע היצה"ר וגנב את ההצגה... הוא גנב גם את הערפל אליו! בינינו, איפה אני ואתה מרגישים במוחשיות שמי יודע מה אנחנו מפסידים?? איפה אנו מרגישים הכי חזק שאוה... מי יודע מה מסתתר כאן? בכל השטיויות... ברפש והזוהמא... שם!!! לשם הלך הערפל... שמשדר לנו מי יודע מה מסתתר... גילוי עריות...

לעומת זאת בעבודת ה'... תכנס לביהכ"ס... תפתח סידור... תפתח גמ'... מה יש פה? מה כבר יכול להיות?? מה כבר יכול להפתיע פה?? אז אנה ה'... תחזיר לי את האורות ערפל, אני לא מתיימר להתפלל שתסלק את הערפל ונראה אותך... אבל לפחות תן לי לראות את קיומו של הערפל!!! תן לי להרגיש במוחשיות שקיים פה משהו שאני לא רוצה להפסיד... שיעורר בי רגוש ודחף פנימי של גל עיני ואביטה נפלאות... תמיר לי את הדחף הפסול לגילוי שלילי ותחליף אותו בגל עיני ואביטה...

ולסיום: מכאן מגיעה המשוואה שהיצר הדומיננטי בדורנו הוא מקביל בהקבלה מוחלטת להשגה בעצמות כבוד ה'... נא לתת כבוד לדחפים שלנו... ולהבין שכלל שהם הולכים מעצמיותם... הם בסה"כ מתגלים ככלי מוכן להשגה ביהוה את האלוקים... כן... מה הפלא שהיו במעמד הר סיני כ"כ הרבה אזהרות 'והגבלת את ההר'... לא תגע בו יד... בטח... בדיוק מי שאמר אין אפסטרופוס לעריות הוא זה שאמר אין אפסטרופוס לכיסופים אינסופיים של רצונו לראות את מלכנו... לשם אנחנו חותרים!!! ולשם נגיע!!! בנפשנו!!!

עזרה ראשונה ללחץ בחג השבועות....

בחור אחד ניגש אלי ואמר לי: אני לחץ מחג השבועות...

אמרתי לו: אני רוצה להרגיע אותך בשתי מילים: אל תדאג **זה יעבור!!!** אבל כשאני אומר 'זה יעבור' אני מתכוין תרתי משמע... מה אני מתכוין?

מצד אחד: לא תקח ללב... אל תעשה עסק... כי זה בסה"כ 24 שעות וזה באמת עובר... לא שווה להיכנס לדרמות... זה מצד אחד!! אבל מצד שני: יש פה משמעות יותר עמוקה... היות וחג השבועות, הוא באמת חג כ"כ קצר וכ"כ מהר עובר... הוא לא סתם חג כ"כ קצר... הוא קצר בעיקר בגלל שהוא מאוד מאוד מתמקד ביום שאחרי!! חג השבועות הוא על תקן של חתימת חוזה של מה התכנית שלנו 'מכאן ואילך'... ממילא גם אתה... אל תתבכבש יותר מידי בחג עצמו... תהיה עסוק ב'מכאן ואילך' של החג הזה... איזה תכנית יעול ושינויים מבורך אתה מציץ...

אם אתה שואל אותי... מבחינתי... החג שבועות הכי מרומם שהיה לי אי פעם... זה היה ליל שבועות אחד שהייתי צריך לעשות כמה שינויים... וננעלתי באיזה חדר באמצע הלילה ודיברתי עם הרבש"ע... סגרתי איתו כמה פינות שהיו עד עכשיו פתוחות... והגענו להסכמות חיוניות להמשך פגישות עבודה מציניות בהקשר לעול תורה שלי בשנה הקרובה... אמנם באותו ליל שבועות ספציפית כמעט ולא למדתי!!! אבל מה אתה רוצה... הייתי עסוק בלקבל את התורה!!!!!! הייתי עסוק בחתימות אחרונות...

הבנת? כן תצליח ללמוד בליל שבועות או לא... יהיה לך חברותא או לא יהיה... תהיה עייף או עירני... מה זה משנה... תכל'ס... על מה אתה מוכן לחתום... איזה הצעות חוק חדשות יש לך להציע למושב החדש...

(אני מאוד רגיש ללחץ הזה כי אצלי בתור בחור זה התפתח לכדור שלג... ישנתי קצת בליל ערב שבועות, כדי שאני אוכל לישון הרבה בצהריים, ואז בסוף גם בצהריים לא נרדמתי... ואז הייתי עייף... ואז הייתי לחץ נורא שאני אעצום עין בליל שבועות, אז מיישורה הציע לשתות בלו עם יין שזה מעיף אותך לתקרה... ובסוף נחתתי נחיתת אונס על הסטנדר... ובינינו... לא קרה כלום... קבלתי את התורה גם בשנה זו)

---כעת תבין: הרי מה באמת גורם לי כ"כ להילחץ מחג השבועות???

כי קראתי בספה"ק בגודל מעלת חג השבועות, ואיזה השפעות עצומות יורדות לעולם ביום הזה... ויום הדתין על תורה וכו' ואני רוצה לתפוס את זה... לא להחמיץ את זה!!! אז קדימה... רק נכנס חג השבועות אני נכנס למרתון ואני מרגיש כמו 'ראה את המציאה ונפל עליה'... אני רוצה לתפוס את ההשפעות שלא יברחו לי... ותענית דיבור עד כתר... ותהילים, ותיקון... וממילא זה מלחיץ!!! אז זהו שאני רוצה לגלות לך (מסתמא זה נכתב כאן בגיליון כמה וכמה פעמים) שחג השבועות הוא כמו טיל!!!! בספירת העומר היינו עסוקים בייצור של הטיל הבליסטי הזה... לייצר את הטיל הזה אורך הרבה זמן!! זה לבנות ראש נפץ... וככל שעבדת יותר והשקעת יותר ככה זה יותר 'עובד'... ככה זה יותר משפיע בכל העולמות, תכל'ס... כשהגיע חג השבועות... זהו... השלמנו לייצר את הטיל... כעת!!! בחג השבועות הגיע זמן השיגור!! ולכן למרבה האבסורד דווקא כשסיימנו את הייצור של הטיל... דווקא כעת מגיע השלב הכי פשוט... קוראים לזה: שיגור!!!! בחג השבועות הטיל נשלח לשיגור!!! ודווקא שיגור טיל זה הדבר הכי פשוט!! זה בסה"כ לחיצת כפתור!!!

אין הבדל בין שיגור טיל בליסטי לבין להדליק את האור בסלון... שניהם לחיצת כפתור אותו דבר!! אני מתאר לעצמי שהמחבל החותי האלנפבת... כשמכבדים אותו ללחץ על הכפתור ולשגר טיל בליסטי... אני בטוח שהוא לוחץ מאוד מאוד חזק על המשגר!!! כי תשמע... אחרי הכל... זה טיל כ"כ עוצמתי... שאמור לטוס 2000 קילומטר... אז בטח צריך ללחוץ יותר חזק מאשר כטב"ם קצר לאחת הספינות...

אבל אז רק בגלל שהוא חותי!!!! אבל מי שמבין יודע שאין שום הבדל, ברגע שאתה עובד עם מערכת של הפעלה!! כשהוא מגיע לשלב של הלחיצת כפתור... פה אין הבדל בין פצצה גרעינית... לקטישה...

איפה כן יש הבדל? כשאתה מייצר את הטיל!!! בשלב של הייצור... לייצר רחפן זה ככה... כטב"ם קצת יותר... וטיל בליסטי זה 49 יום...

אבל בשלב של הגישור... זה נישט נפקא מינה... זו לחיצת כפתור!!!

על אותו משקל כאן: אנחנו עוסקים בייצור!!! כל אחד מייצר בשליחות שלו כל מיני 'דאשי נפץ' של קרבת ה' והשפעות בכל העולם... עיקר העבודה שלנו זה בייצור... אבל כשמגיע שלב השיגור... זה כבר נעשה לבד...

כל המהות של יום טוב או כל מצווה שיש לה חלות... זו הגדרה של שיווק!! בחג השבועות זה קורה!!! ממילא בחג השבועות אין מה להיכנס ללחץ... לא צריך ללחוץ יותר חזק על המנגנון!! זה לא משנה כ"כ אם בחג השבועות תשתולל או תהיה רגוע... מה שהכנת לשיגור שלח!!!

מה בכל זאת ההבדל בין אחד לשני? זה מה הכנות!!! איזה ראש נפץ... כן... זה בהחלט משנה... מי שהגיע לחג השבועות בידיים ריקות... לא הביע שום נכונות... לא הגיע מצידו עם שום אמירה פנימית של נעשה ונשמע... אז הוא סתם משגר איזה בלון הליום לבורא עולם... ויש אחד שהכין לאורך השנה האחרונה פצצה גרעינית של געגועים ותשוקה של רצוננו לראות את מלכנו... מדובר בבחור שבכל לבו ונפשו רוצה ומשתוקק להתקרב לה'... ולקבל על עצמו עול תורה... והטיל הגרעיני הזה משוגר בחג השבועות... ואם לא אתה... אז אני רוצה להרגיע אותך... שגם אם בדיק בחג השבועות לא היה לך מי יודע מה מצב רוח... (ומאוד הגיוני שזה יקרה כי היכל המתח מאוד קרוב להיכל בדאון ואתה מאוד מאוד בלחץ בחג השבועות) ואתה תרגיש כזה סתם כזה בחג השבועות, ואולי רח"ל אתה תפקח שבע עשרה פעמים באמצע המשמר... ולא תצליח להתרכז באקדמות מילין... ואני רוצה להרגיע אותך ששום דבר לא קרה!!! הטיל שוגר אותו דבר... דווקא בחג השבועות הכי פחות צריך את הגז שלך... כי סו"ם חג השבועות זה כבר חליות דאורייתא... העסק כבר עובד לבד... אתה כבר עשית הכל... הלב שלך כבר פתוח... וכעת התור של הרבש"ע למלאות את השקים שפתחת לפניו עד יוכלון שאת... (עכשיו בלי שום קשר, אני סתם מרחם עליך... אם הרגשת על הפנים בחג השבועות, אז הלימוד היה היה פחות טעים!!! ופחות טעים זה פחות נעים... אבל זהו... זה כל האירוע... מבחינתי זה בדיק כמו שאמא שלך שלחה לך בלינצ'ס בגינה והיית בטוח שזה מתוק ובסוף התברר שזה היה מלוח... קרה משהו? אז לא היה טעים... זה כל האסון שיקרה אם בחג השבועות לא היה לך מוייחין... קוית שיהיה יותר טעים ובסוף היה קצת פחות טעים... זה כל האסון... חוץ מזה... לך אכול בשמחה לחמן... הידים שלך מלאות במתנות יקרות של בהירות ומתיקות ועריבות טוב התורה...

אבל רגע רגע רגע... אם אני באמת צודק שחג השבועות זה בסה"כ השלב של השיגור ולא צריך ללחוץ יותר מידי חזק... אז אולי בכלל לא צריך לעשות עסק מחג השבועות... אולי אני בכלל אלך לישון בליל שבועות כמו שבת שגרתית... בקיצור: לפי מה שאמרתי עד כה... במילים אחרות יוצא מדברי שאני מיישב את כל העסק... אני לוקח את חג השבועות ואני מרוקן אותו מהעוצמה שלו ומוציא ממנו את כל המיץ...

אז זהו שלא!!!! ברור שהצורה הנורמלית והאידיאלית זה להתרגש בחג השבועות כי באמת באמת הכל קורה ביום זה!!! ויתירה מזו: גם אחרי שאמרתי שאין צורך ללחוץ על המתג יותר חזק... עדיין אני באופן אישי מרגיש צורך טבעי בחג השבועות ללחוץ קצת יותר חזק!!! אני עומד כל הלילה... לומד בקול... מתננדד חזק... (שבוע אח"כ כואב לי השרירים) בקיצור: אני מרגיש צורך טבעי בתחושתיות יותר... זה נורמלי!!! זה טבעי... לא צריך לדכא את זה... רק מה? לא בלחץ!!!! **תלחץ חזק... אבל בלי לחץ...** (טיפוס לחץ מבין מה ההבדל בין לחץ לבין ללחוץ... ללחוץ זה לעשות קצת יותר חזק עם הרגל בריקוד... או להתננדד טיפה יותר חזק בשביל לא להירדם ברות... בסיידר... קטן עלינו... בכיף... אבל לחץ ?! זה משהו שמשחק ומדכא...) תלחץ!!! תלחץ עם כל העוצמה בחג השבועות... אבל בלי לחץ!!! אל תחשוב שהלחיצות שלך זה האירוע... לא על זה יפול דבר! לא זה מה שיקבע את הארת פנים שלך בשנה הבאה...

רק מה כן? אם אתה בכל זאת כוסף ומשתוקק לצאת ידי חובת לחץ ומתח בחג השבועות... אז מה כן מאוד רלוונטי?? הראש נפץ!!!! את מה אתה משגר!! זה הסיפור הגדול... בחג השבועות משגרים... השאלה מה... ועל המדוכה הזו תשב... שב על זה בחג השבועות!!!! ויש בעד מה... רוצה דוגמא? בינינו... לכל אחד מאיתנו יש את החולשה שלו... את ה'חולץ' האישי שלי שמוציא אותי מהלימוד... כל אחד והסיפור שלו...

אם זה קו נייעס מסוים שאני דבוק אליו והוא מוציא אותי מהלימוד... אם זו ערימת שבועונים בסוף שבוע ש... שאני מחחחיח לקרא... אם זה היציאה המשמעותית בליל ששי מהישיבה על כל המשתמע...

אם זה החדר הזה שהולכים לישון בו מאוד מאוחר... אבל הם חברה נחמדים וכיף איתם... ותכל'ס... עם כל הכיף... אנחנו הולכים לישון ב-2...

כל אחד והסיטואציה שלו... וחשוב לציין: אני לא מדבר פה על פיצ'פקס... (סו"ס לכל אחד יש פיצ'פקס של פה ושם ביטול תורה ולא צריך לעשות מזה עסק... ועקרונית לא!! כי יש כאלו שכל פעם שהם רוצים לחזור בתשובה על ביטול תורה, מאוד קל להם להצביע... כי כל דבר שמתפרש אצלם כרגע נחמד של הרפיה וקורת רוח, אז אוטומטית אז מתפרש כמשהוא של ביטול תורה!!! ולכן פרנציפ לא!! אל תעשה עסק בכך מכל איזה שהות טיפ טיפה יותר ארוכה בשתיית הקפה או בנייעס בחדר אוכל... הנה להם לישראל... אל תהפוך את היצר הטוב לנודניק סדרתי) אנחנו מדברים פה על ביטול תורה משמעותי!!! משהו קבוע!! איזה תכנית קבועה בקווי נייעס שאתה מחובר לזה ברמה תלונית (שאם הוא התעכב מלשלוח את העדכון אתה יכול להתקשר בבוקר אחד יותר בחמש פעמים...) וכן הלאה וכן הלאה, וכעת הגיע חג השבועות וה' רוצה שאנחנו נקבל את התורה!!! ותורה זה מלשון הוראה!! כלומר: אני מוכן לקבל הוראה מגבוה!!! ובשביל להיות ממוקד למשימות ולהוראות שאני מקבל מלמעלה... אני צריך להיות כמה שפחות מוסח לנושאים אחרים שלא רלוונטים בשבילי...

זה א' ב' של אנשי עסקים אמריקאים... איך אמר לי ר' עזריאל טאובר זצ"ל? אני לא קורא עיתון לא בגלל שאני פאנאט!!! אלא בגלל שאני ביזנסמן אמריקאי!! ובארה"ב יש כלל: איש עסקים אמריקאי לא מוכן לבזבז זמן על נושא שלא מקדם אותו כלכלית באופן אישי!!! זה בסה"כ שיוקל כלכלי תהיה!!! (שישאר בינינו... הרי למה הישראלים מגיעים לאסוף כסף אצל הגביר האמריקאי? כי בזמן שהם היו עסוקים בתיקים של בבי ובפוליטיקה חרדית... הוא היה עסוק לביתו... אחרי שהישראלים גמרו לקרא את כל העיתונים היומיים... כעת הם נזכרו שאין להם כסף... כעת הגיע הזמן לטוס למי שבאותו זמן דאג לעצמו ולביתו... מכובן שהכל בע"מ... באוירה טובה... אין הכללות... מה שבטוח: נראה לי שאנחנו יותר מידי עסוקים בכל מיני דברים שלא מקדמים אותנו לשום מקום... ומה שהכי מטריף את דעתי שאנחנו דוואים לכל מיני אישים שהם בסוף דיאנו לעצמם ויסתדרו. ומי שישאר מרוקן עם לשון בחוץ ונעם שפתים שרופות מ-400 גרם גרעינים וערימות עיתונים זה אני ואתה וחבל)

עכ"פ הנה לך כר נרחב של נושא אישי לדיון בעיצומו של חג השבועות... האם אני מוכן לגשת לעסקה מול אבא שבשמים?? איזה ריגוש או תוכן מיותר אני מוכן לשלם ולהוציא מראש... כדי לזכות ולהכניס במקומו את דברי ה'?? שים לב: הדגשתי-- לשלם!!! זה כרוך בתשלום!! אף אחד לא אומר שזה קל!! אבל זה לא להפסיד אלא לשלם... מה אתה מוכן לשלם בשביל לזכות במאור פנים בתורה...

עוד משהו קטן: מניסיון אישי שלי וגם עם אחרים... למרבה האבסורד היום שאחרי חג השבועות ושאחרי יו"כ זה ימים שעלולים למעידות רוחניות נוקדותיות דווקא בקרב הבני עליה היותר מופלגים!!! ולמה? מסיבה פשוטה: קרעת את עצמך בשבועות... סחטת את עצמך עד קצה הכוחות... וגם במוצאי חג השבועות... לא ויתרת... דרשת מעצמך שלא יהיה ח"ו בבחינת 'יסעו מהר ה'...' ואתה מצריך ממשיך עסקים כרגיל... חובט בסוס וממשיך לדחור איתו הלאה... ובשלב מסוים הסתם קם על יצורו... וקם צעעעליך... ואז הבחור ומתקשר אלי כולו מבוהל... מה קרה לי... שמירת עיניים... איזה מחשבות... ואיזה התפרצויות... אני לא מכיר את עצמי כזה... אז זהו!! שאנא... לאט לנוער... כמו שכשמעצבנים את הקנאים הם יוצאים בזעקה 'ירושלים אינה הפקר'... אז להבדיל, אם אתה תחבוב בגוף שלך ללא רחם הוא גם יצא עליך בהפגנה ויזעק: הההלו... תכבד אותי... אני לא הפקר!!! אני הגוף שלך!! אני החתן הראשי פה... ה' הרכין שמים לארץ... מה זה הארץ? זה הגוף!!!

ולכן ברצוני לעדכן אותך: גם במוצאי חג שבועות צריך לדעת לעשות נחיתה רכה באטמוספירה... ומותר להרפות קצת... לך לישון ותישן טוב, (להזכירך: הגוף שלנו נתון הלוואות נדיבות אבל הפרסיה שלהם גרועה!!! הוא יתן לך לדלג על לילות שלימים... אתה תקרע את עצמך והוא יאפשר לך בכיף... אבל ביום בהיר הגוף נתון ברקס פתאומי!! והוא גובה בבת אחת את הכל... שזה אומר שפתאום אתה מוצא את עצמך עייף ועייף... ומבולבל ועייף... והראש לא עובד... וכבר עבר שבוע וחצי ואתה עדיין גורר... ואז מיישור זורק לך: שכנראה שאתה מעמיס על עצמך לך מחסור בשינה... ואתה כולך נזעק: ואתה חוסר שינה... אני לא מפסיק לישון... ועל איזה עומס אתה מדבר, אולי עומס של שינה... והאמת היא שזה לא סתירה!!! אתה כעת מחזיר חובות ישינים... ואתה לא סיימת לשלם אותם... האבחון הזה שווה זהב!! כי בשלב מסוים אתה מסיק מסקנות שכנראה קרה לי משהו... אז זהו... שתדע שכל עומס חריג שאתה מעמיס על הגוף... אתה תשלם אותו!!! לא קרה כלום... רק שתדע... חג שבועות שמח ורגוע ושמח...

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת ד' סיון התשפ"ה			
הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת	י-ם
19:23	20:14	21:11	
19:22	20:13	21:08	ת"א
19:25	20:17	21:12	חיפה
19:22	20:13	21:08	ב"ש

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

הרב סעדיה אריב' זצ"ל הגיע לאשדוד כשהיתה כולה בבחינת 'לכתך אחרי במדבר' **כשבקושי** היה ניתן לראות אברך בן תורה ברחובה של עיר,

מוסדות תורה כמעט **בכלל לא היו** וכך התחיל לפתוח את ביהכ"ס "יגדיל תורה" ע"ש רבו הגה"ק רבי **יצחק בן וואליד** זצ"ל בעל ה"ויאמר יצחק", המוזכר רבות בשו"ת הפוסקים והקים שיעורי תורה עם מעט אנשים דע שגדל והתרחב ורבים באים בשעריו מידי יום ביומו. במשך השנים הקים את הכולל "יגדיל תורה" על שם רבו.

בעלותו ירושלימה ישב רבי **חיים ביטון** זצ"ל ועסק בתורה שנים רבות בנגלה ובנסתר, עם גדולי ומצוקי הארץ, בפרט עם הגה"ק רבי **סלמאן מוצבי** זי"ע עמו למד שנים רבות בתורת הסוד. וכך הם עם הגה"ק רבי **ציון ברכה** זי"ע על שרבי ציון העיד: כי איננו מאמין שיש מקובלים **היכולים להשיג** בתורת הנסתר כמו רבי יוסף חיים.

עבודת האדם-להגיע לדוגה של עשיית המצוות בטהרת הלב.

חטא לשון הרע גורד אחריו פגם באמונה ובידיאת שמים.

שתי מעלות ליום-סגולה נגד שנאה ניגש תלמיד אל הגאון רבי **אהרון קופלר** זצ"ל ואמר לו: יודע אני היטב מהי חומרתה של מידת הכעס, אבל **כלפי אדם אחד קשה לי** מאד להתגבר עליה כיון שחש אני כלפיו טינה עזה. יעץ לו הרב: "רשום בכל יום שתי מעלות או זכויות שאתה מוצא בו". **נעבור חודש** כבר היו בידי התלמיד שישים מעלות על יריבו. עתה חש הוא כי **עם רשימה זאת** באמת כבר קשה מאד לכעוס עליו.

הרב, צדיק לכבד את תלמידיו ולקרנן וצדיק להיזהר בתלמידיו ולאזהבן. שהם הבנים המהינים בעולם הזה ולעולם הבא.

קל יותר לתקן נפשו של אדם החוטא **בעברות החמורות** מאשר אדם שעובד ד' **בשקור**, כי אותו אדם בטוח שעובד את יוצרו בשעה שעובד את יצרו... יצרו **מסמא את עיניו** שלא להבחין בטעותו, כדי שהסטרוא אחרא ייהנה מכל המצוות והתורה שקיים...

פעם פרצה מחלוקת קשה בעיירה קטנה ליד קו'ניץ נודע הדבר לרה"ק רבי **ישראל מקו'ניץ** זיע"א **מיד הזמין אליו** את שני הצדדים והוכיח אותם קשות. אמר הרבי: יש בתורה עברות חמורות מאד ויש מהן עברות שחייב אדם להיהרג ולא לעבור. ובכל זאת אם עבר אדם עבירה חמורה התורה איננה מצוה להיבדל ממנו. אבל יש מקום אחד שבו יש ציווי כזה: **בעלי מחלוקת**. על כן, על **כל המחזיק במחלוקת** לדעת שהקהל מזהר להיבדל ממנו, וכך יזהר וישמר מן המחלוקת.

רבו של רבי **ישראל רייזמן** המובהק בתורת הנסתר היה המקובל האלוקי רבי **שאול דוויק הכהן** זצ"ל, אצלו למד קבלה במשך 6 שנים רצופות מחצות הלילה ועד תפילת שחרית, ואכן כל ימיו עסק רבות **בתורת הנסתר**. ובמשך שש שנים התפלל שחרית במנינו של ראש המקובלים הרב דוויק, שם היו מתפללים באריכות על פי כוונות הרש"ש.

רבי שלום יצחק מזרחי זצ"ל היה מרבה במזמורי "תהילים", מספרים שבמשך שנותיו האחרונות היה **בכל שבת** מתמיד לקרוא שלש פעמים את כל ספר ה"תהילים", ובכל יום מימות החול היה קורא פעם אחת את כל ספר ה"תהילים". ומיום עומדו על דעתו, היה קם **ולומד לאחר חצות** לילה ואומר תיקון חצות, והיה מתפלל תפילת ותיקון בנץ החמה, וכל מעשיו היו **בהצנע לכת**. על הצדיק רבי שלום יצחק מזרחי מתהלכים מעשיות רבות, זכותו הגדולה תגן בעדינו אמן.

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה ואליהו

בעיירה אחת בארה"ב כל התושבים היו כל כך עניים **כולם בחובות**.

יום אחד נכנס **תייר עשיר** לבית המלון היחיד בעיירה ומבקש חדר, בעל המלון מבקש שישאיר \$100 עירבון ויעלה לחדר מספר 5. התייר עולה ובעל המלון חוטף את שטר ה-\$100 ורץ לשלם את חובו **לבעל המכולת**, בעל המכולת לוקח מיד את השטר ורץ לשלם את חובות **לאיכר** שמביא לו סחורה,

האיכר חוטף את השטר ורץ לשלם את חובו **לבעל המלון** עבור החדרים שהשכיר. באותו זמן יורד התייר העשיר ואומר לבעל המלון כי החדר אינו מוצא חן בעיניו וכי יתאכסן במקום אחר, לוקח את שטר ה-\$100 והולך. בינתיים כל החובות שולמו ואיש אינו חייב לאיש מאומה!

מוסר השכל - כסף הולך וכסף בא! (העורך)

נקודה למחשבה

יש עדך רב לכל פעולת חסד והיא נוגעת במידותיו של הקב"ה שהוא מקור החסד והרחמים.

לדעת הרגשה של שנאת אדם

מעשה ששאלו את רבי **יחזקאל אברמסקי** זצ"ל: מדוע הוא מניח פלפוני איש מרמה ומדנים לדרוך על מפתן ביתו? על אתר השיב: "מיום עמדי על דעתי צמא הייתי לדעת הכל, ללמוד את הכל, מלבד ענין אחד שסירבתי ללמוד ומיאנתי לדעת: **לגרש אדם** או לשטום אותו חס ושלום, לפסול יהודי מלבוא במחיצתו..."

ברכת התורה היא סגולה נפלאה לזיכרון.

מה יהיה עם הילדים שלכם? "היה משא נסער שנשא ראש הישיבה רבי **אליהו שווי** זצ"ל לקהילה של 'בעלי בתים' בבורו פארק בכינוס לאחר הסתלקותו של הגאון רבי **ברוך סורוצקין** זצ"ל. כולם היו נדהמים מעוצמת דבריו.

היו אלה יהודים שומרי מצוות אמריקנים **שלא נתנו דעתם** מספיק על מה שנכנס ונצפה בביתם. וראש הישיבה זעק לעברם במילים חדות 'מה יהיה עם הילדים שלכם?' וכך **הציל רבים** הם ובניהם מבאר שחת ומטומאת העיניים אשר כל הצרות נגרם מכך בזה ובבא.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

איש פלוני, בן טובים, היה מאוכלי שולחנו של רבינו רבי **יהודה צדקה** זלה"ה במשך הרבה שנים.

פעם בחורף ביום סגריר ראה משהו את העני לובש מעיל חדש מכובד, **איצטלא דרבנן**, שלא היה בעולם בהישג ידו לרכשו בדמים. שאל אותו האיש: **מהיכן השיג מעיל כ"כ יפה?** סח לו העני לתומו: "חכם יהודה צדקה פגשני ברחוב, וישאלני, מדוע יצאתי בקור כזה ללא מעיל? ענית לו: 'אין לי מעיל. . . וכהרף עין נכנס הביתה ופשט את מעילו ויתנהו לי! . . ."

מי שמקפיד על מעשר אין למס הכנסה שליטה עליו.

חברון קרקע פוריה לאחד ששאלו מהי הסיבה לכך שיישיבת חברון לדורותיה הצמיחה ברבות השנים גידולים שונים ומבין בוגריה ניתן למנות **גדולים בתורה** גדולים במוסר גדולים בהלכה ובמחשבה וכו' השיב רבי **שמוחה דסל** זצ"ל כי "יישיבת חברון הרי היא בבחינת קרקע פוריה ..

יש מקום שהטיפול מסתכם בשתילת הנטיעה גרידא והשתיל גדל לבד.. יש מקום שמטפלים ומנוטים את השתילים אלו יגדלו בדיוק כפי המהלך של השותל .. ישיבת חברון לעומת זאת היא "קרקע פוריה" קרקע שמושקעת מאוד בזיבול ודישון באופן **שלכל אחד** יש את כל האפשרויות לגדול לא מנוטים ומדריכים את הבחורים לכיוון מסוים ומשום כך צומחים בערוגתה **"גדולים" מכל הסוגים.**

המורה שאל את יוסי: "יוסי"

מהו העץ האהוב עליך? יוסי: "אקליפטוס". המורה: "יפה! האם אתה יודע כיצד לכתוב אקליפטוס?" יוסי: "במחשבה שנייה..."

הרב ד"ר יצחק ליון זצ"ל

יושב ראש ועד הפועל של אגודת ישראל באמריקה שלח לרבי **אליהו מאיר**

בלוך זצ"ל את ספרו "אלה אזכרה" וציין שמחיר הספר הוא \$5.

רבנו שלח לו מכתב תשובה שבו נאמר: אני מעריך את הספר מאד מאד, אבל **אין בהישג ידי** לממן תשלום של \$5. זה למעלה מכוחותי. כאשר שאלו אותו: הלא ראש הישיבה יכול לקחת את הספר **על חשבון** אוצר הספרים של הישיבה? ענה רבנו: "זה בגדר פוטר את עצמו בממונו של כהן" ואין ראוי לעשות כן.

הגלות הקשה ביותר

נשאים מחנכין את הבנים בדרך התורה.

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

משולחן גבוה

'ואכלתם לזמנכם לשבע' וישבתם לבטח בארצכם

אם יש פרנסה בריווח ואוכלים לחם לשובע, אפשר לישב בארץ בשלווה. אין צורך לתור אחרי מקומות-הגירה ולנדוד לארצות זרות. כי זה בא תמיד כתוצאה ממחסור כלכלי בארץ-המוולדת. כמו-כן שורר אז שלום בין בני-האדם, שכן ע-פי רוב באים אנשים לידי מריבה בגלל מחסור בפרנסה, שהאחד מקנא ברעהו ומבקש להוציא את פרוסתו מבין שיניו.

ונתתי שלום בארץ וישבתם ואין מוזריר

אם יהיה שלום בעולם בארץ ולא 'בארצכם' תנומו גם אתם את שנתכם בשלווה. כאשר אך מתחוללת מלחמה בעולם הרי היהודים הם הנפגעים העיקריים ממנה. חכמינו אמרו, שמימיו לא ראה דוד המלך חלום טוב, לפי שתמיד היה טרוד במלחמות והן גזלו את מנוחתו אפילו בשנתו בלילות. משמע איפוא, שבימי שלום גם אדם את שנתו בשלווה ואין חלומות רעים מבחילים ומחרידים אותו.

'ורדפו מכם זוממה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו

וכי כך הוא החשבון? אלא אינו דומה מועטין העושין את התורה למרובין העושין את התורה רשי

כאשר רבים מקיימים את התורה בעוונת ובמאורגן, הרי כוחו של כל אחד מהם בהדיפת הרע הוא גדול פי כמה וכמה מאשר אילו היה יחיד, או אחד ממועטים, אותו ראובן או שמעון, אשר בהיותו אחד מחמשה היה מסוגל לרדוף רק עשרים (חמשה - מאה), הרי בהיותו אחד ממאה כבר היה מסוגל לרדוף מאה (מאה - רבבה). כוח-הרבים מגביר כמה וכמה מונים את כוחו של הפרט.

שבת שלום לכל בית ישראל

רבי אלחנן וסרמן הי"ד למד ב"כולל קדושים" עם הגאון רבי **יוסף שלמה כהנמן** זצ"ל (לימים ראש ישיבת פוניבז') במשך 18 שעות ביום.

הרב כהנמן זצ"ל סיפר על מקרה שאירע להם בעת לימודם: כאשר רבנו **קיבל מברק** המבשר על הולדת בנו הבכור עמד ובירך "הטוב והמטיב". ומיד המשיך בלימודו כאילו לא קרה מאום. אחרי ה"סדר" הלך לשאול את החפץ חיים אם עליו לנסוע לברית המילה של בנו. שאלו החפץ חיים: **האם אתה מוהל?** רבנו השיב בשלילה.

אם כן, הלא תצטרך לכבד מוהל שיהיה שליח ויקיים את המצווה במקומך. למנות שליח תוכל גם מכאן, הכריע החפץ חיים...ואכן, רבנו עשה כדבריו **וחזר ללימודו** עם החברותא.

טיפש אחד חסך כל הזמן כסף בשביל לקנות מרצדס. יום אחד הוא נוסע עם המרצדס שלו ומשווין בעיירה. הוא נוסע עם המרצדס שלו בעיר ופתאום הוא רואה

איש עם מכונית ישנה ששואל אותו עם הוא רוצה להחליף בין המכוניות והטיפש אומר לא, האיש אומר לו תסתכל, האיש אומר למכונית אוקוס פוקוס תעשי לי תה ופתאום יוצא שד מהמכונית ועושה לאיש תה.

הטיפש מתלהב ומחליף איתו מכונית. הוא חוזר לעיירה עם המכונית הישנה ואומר לאנשים שהוא יסדר להם מרצדסים בשניה. הטיפש אומר אוקוס פוקוס תביא לי אלף מרצדסים יוצא השד מהמכונית

ואומר לטיפש **מה האיש לא אמר לו שאני עושה רק תה?"**

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת תוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמוחה בת לול, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לוליה, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמאל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגיה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מנו הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

סמוך לציון קודש הקדשים
רבי שלמה מקארלין זי"ע

| גליון 233 |
פרשת במדבר
חג השבועות, תשפ"ה

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת במדבר

איש על דגלו באותות לבית אבותם (ב, ב). שיהיו האותיות וה'אות' הידוע יהיו לבית אבותם, כמו שהיו במצרים שלא שינו כו'. ולכך קורין תמיד פרשה זאת קודם שבועות כי זאת הפרשה הכנה לקבלת התורה.

(בית אהרן קי טו"א)

וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש זרה (ג, ד). ותשועה ברוב יועץ, שעל ידי זה נענשו בני אהרן שלא נטלו עצה זה מזה, שאם היו מתייעצים זה עם זה, לא באו לזה.

(שס"ה סעיפים להרה"ק רבי אשר

מסטאלין זי"ע)

חג השבועות

אנכי (שמות כ, ב), בשם הרה"ק מהר"ש מקארלין: אמרו רז"ל (שבת קה, א) אנכי ראשי תיבות אינא נ'פשי כ'תבית י'הבית, פירוש שהקב"ה אירס וקידש את ישראל ונתן כביכול את עצמו להם בכתובה.

(לקוט משה)

עבדין ליה חטיבה בדנח ושקעתא (פיט אקדמות). כלומר: עובדים את השי"ת, בעת שמאיר להם. ואפילו ב'שקעתא' - שנשקע הבהירות, מכל מקום עושים לו חטיבה ע"י רצונות וכיסופין שלהם.

(דברי שלום-קוידניוב)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

חג השבועות

צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא (פיט אקדמות). בשם הרה"ק מקארלין זצוק"ל: 'צבי' - ער האט אונז גיוואלט. 'ואתרעי בן' - ער האט זיך פארקאכט אין אונז.

(טובות זכרונות, בשם הרה"ק ר' חיים אשר לדרמן ז"ל)

עיטורי קודש

אהבה עזה

'צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא', פסקא זו החותמת את פיוט 'אקדמות מילין', מבטאת את חפצו ורצונו של הקב"ה בישראל. רבנו מוסיף על כך נדבך נוסף ונשגב, ומבאר שהקב"ה כביכול 'האט זיך פארקאכט אין אונז', כלומר לא רק שחפץ ורצה בנו, אלא מדובר במושג של התלהבות והתלהטות עזה של אהבה, ככל שהיא ניתנת להיאמר כדי לשבר את האוזן. מאמר זה מאיר את 'אהבתי אתכם אמר ה' (מלאכי א, ב) - האהבה העצומה שהקב"ה רוחש לישראל. אהבה שאינה סתמית, כי אם עמוקה ועזה. מתוך אהבה כזו, חשק הקב"ה לבחור בנו לעם סגולה. עצם ההתבוננות בכך מרעידה כל לב: מלך מלכי המלכים, אשר 'מלא כל הארץ כבודו', כביכול מתלהב דווקא מאתנו באהבה כה עזה.

ההכרה באהבה זו מחייבת אותנו להתעורר, להבין את ערכנו הנעלה, ולהשיב לקב"ה אהבה מלאה. עלינו להתנתק מדרכינו המקולקלות, לשוב אליו, לעשות את רצונו ולקבל עלינו את עול מלכותו. זאת, על מנת שלא נגיע, חלילה, למצב של 'תחת אהבתי ישתנוגי' (תהלים קט, ד).

כאשר יהודי יבין את גודל אהבת הבורא אליו, הוא ישתדל לרדוף אחריו ולהשתעשע עמו יחד באהבים. וכך מובא בזוהר הקדוש (פרשת שמות דף ה'): "אמר רבי יהודה, אלמלי הו' ידעין בני נשא רחומותא דרחים קודשא בריך הוא לישראל,

התחדשות אהבה

מדי שנה בשנה, עם בוא העת הזאת, מתעורר עניין נשגב זה של אהבת הבורא אלינו. בימים אלו ממש, אור גדול זה מאיר בעוז ותעצומות, ומתעוררת שוב אותה אהבה עזה שמכוחה נבחרנו להיות לו לעם סגולה ולקבל את התורה. כוח זה מעורר אותנו כעת להתבונן בכך ולקבל את התורה ועול מלכות ית' באהבה ויראה, כמו שכתב הרה"ק המגיד מקאזניץ זצוק"ל בספרו 'עבודת ישראל' (חג השבועות):

"באמת, בכל שנה ושנה, כל ימי עולם, נתגלה הדבר ההוא שהיה בימים ההם. כגון, בימי פסח שיצאו ממצרים, גם בכל שנה יש נפשות מישראל שיוצאים ממצרים. וגם בחודש הזה, כיון שקרבו לפני ה' סיני, נתגלה גם כן שיוכלו לקרב עצמם להקב"ה ולקבל התורה ולקרב עצמן לפני ה' סיני. סיני, מלשון שנאה, שישנא לכל דבר רע, כמ"ש חז"ל: 'סיני, שבו ירדה שנאה לעכו"מ' [לעובדי כוכבים ומזלות], רצה לומר למעשה עכו"מ. ולזה צריך כל אדם, כשבא ראש חודש סיון עד חג השבועות, לקרות באותו עסק התורה ולהמשיך לו זה הקדושה שנתגלה ביום זה. וזהו שפירש רש"י: 'שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום נתנם', דהיינו שבאמת נתגלה כל דבר בעתו".

על הציון של הקדוש הזה, הוא ממש כמו שעומדים לפניו בחיים חיותו. (רבי אשר מטסטאלין)

קחו שותפות בבניית בית הרבי,
ושלחו קוויטל על הציון הקדוש.

התקשרו עכשיו 04-30-10-900

דעם אור האמונה בדרך החסידות וועט

אריינשיינען

א דערהויבענער שבת אין לודמיר - שבת בהעלותך תשפ"ה

בהשתתפות המשפיע
הגה"ח ר' שאול יהודה שידלא שליט"א
ממשפיעי קול דודי

"א דערהויבענער שבת אין לודמיר"

בשילוב מסע עילאי לקברי מאורי החסידות בעיירות:
ליזענסק, מלאינוב ליום ההילולא של הבית אהרן י"ז סיון, לובלין,
ראדושיץ יום ההילולא של פועל הישועות הרה"ק מראדושיץ ח"י סיון.

בפעם הראשונה שהרה"ק הקדושת לוי מברדיטשוב זצ"ל נסע להרבי ר' שמעלקע
מניקלשבורג זצ"ל, כששב לביתו שאל אותו חותנו: מה למדת שם? והשיב: למדתי שיש בורא
כל עולמים. אזי קרא חותנו את המשרתת ושאלה: האם תדעו שיש בורא עולם? ואמרה, הן!
השיב הרה"ק מברדיטשוב זצ"ל: זי זאגט נאר, אבער איך ווייס עס.

(שיח שרפי קודש)

וכמו שהעיד הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע:

על הציון של הקדוש של רבי שלמה מקארלין, הוא ממש כמו שעומדים לפניו בחיים חיותו
מען פארט צום קודש הקדשים כמו בחיים חיותו און מען וויסט אז עס
איז דא א בורא כל עולמים

השבת המיוחדת תתקיים בעז"ה במסגרת מסע קודש שכולל רוחניות והתעלות לקבוצה מצומצמת של מבקשי ה',
עם המשפיע הגה"ח ר' שאול יהודה שידלא שליט"א שיציע את המשתתפים במשועלי רבותינו הקדושים,
ובעומק שביילי החסידות.

להרשמה וקבלת פרוספקט חייגו כעת:

04-30-10-900

או במייל: A023011122@gmail.com

יציאה: ביום חמישי ט"ז סיון
חזרה: ביום שני כ' סיון, בבוקר

דעם אור האמונה בדרך החסידות וועט

אריינשיינען

א דערהויבענער שבת אין לודמיר - שבת בהעלותך תשפ"ה

סדר המסע

בהשתתפות המשפיע

הגה"ח ר' שאול יהודא שידלא שליט"א

ממשפיעי קול דודי

יום חמישי ט"ז סיון שעת המראה בשעה 11:15 בבוקר לקרקוב.

ליזענסק

היעד הראשון במסע הנעלה:
ציון אור העולם הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע.
שם נזכה בעז"ה להתרומם ולהתעלות ממדרגה למדרגה למעלת אבותינו הקדושים
ולפעול ישועות ברו"ג בכוחו הגדול של האי צדיק רם בענקים.

לודמיר

מליזענסק נעבור את הגבול ונעלה ונבוא לעבר העיר לודמיר שבאוקראינה
בה ניצב ועומד ציונו הגדול של רבינו קודש הקודשים
רבינו שלמה בן יוטא מקארלין שהחוסים בצילו הוא כמו בחיים חיותו.

מאלינוב

ביום שישי בבוקר נשים פעמנו לעבר העיירה מאלינוב לפקוד מקום מנוחת
האי צדיק עמוד התפילה והעבודה הרה"ק רבי אהרן מקארלין
בעל הבית אהרן זי"ע, בעצם יום ההילולא קדישא.

"א דערהויבענער שבת אין לודמיר"

שבת קודש בצל כנפיר י"ח סיון של רבינו הקדוש על אדמת הקודש של העיר לודמיר
כד עייל שבתא נזכה לנשום אווירא קדישא של האי קריתא דשופרא לודמיר, ולקבל
נשמה יתרה לקראת השבת ההיסטורית והנעלית מלא וגדוש חיות רוממות והתעלות.

לובלין

יציאה מלודמיר ביום ראשון בבוקר לעבר ציונו הקדוש של האי צדיק הצופה
מסוף העולם ועד סופו, רבינו החוזה מלובלין זי"ע נבקש רחמים וחסדים
להיפקד בדבר ישועה ורווחה לנו וכל ישראל ברוחניות ובגשמיות.

ראדזשיץ

נעילת המסע: ביום ראשון נעלה ונראה בציון קדשו של האי פועל ישועות
בקרב הארץ הסבא קדישא הרה"ק ר' ישכר בער מראדזשיץ זי"ע
אשר יום הילולתו בשב"ק ח"י סיון. בצוותא חדא נשפוך שיח באוהל הצדיק,
נתרומם ונתעלה, ונשאב מלוא חפניים השפעות ברוחניות ובגשמיות עם
רפואות ובריות גופא וכל מילי דמיטב כמו שהשפיע הצדיק בימיו.

צאתכם ובואכם לשלום המראה חזור ביום שני לפנות בוקר בשעה 6:10

האט'ס געפויילט אלעס גוטס בני חיי ומזוני רוויחי

להרשמה וקבלת פרוספקט חייגו כעת: 04-30-10-900

או במייל: A023011122@gmail.com

נספר תהילתך

מרחוק נראה לו בית, אשר אור גדול ונפלא בוקע מחלונותיו. החל ר' גדליה פוסע והולך אל הבית, ובתוך כך שמע כרוז יוצא וקורא: "פנו מקום לדוד מלך ישראל!" ושוב נשמע הכרוז: "ברוך הבא דוד מלך ישראל!" אחר זאת, כרוז חדש: "פנו מקום לרבי ישראל בעל שם טוב! ברוך הבא רבי ישראל בעל שם טוב!" נכנס ר' גדליה אל הבית, והנה נגלה לפניו הבעל שם טוב במלוא הודו והדרו. "מה מעשיך כאן?" שאלו הבעש"ט, ועודו מדבר הופיע והתגלה דוד מלך ישראל ואמר: "הזמנתי את האיש הזה לדין-תורה, ומבקש אני מאת הבעש"ט שימליץ טוב עלי..."

וישא דוד קולו ויאמר: "הלא אנכי ביקשתי ופעלתי אצל בורא כל העולמים אשר כל העוסק בספר תהלים בפסוקיו ומזמוריו - יהא נחשב כאילו עוסק בנגעים ואהלות. ועתה נמצא בעירו של זה איש תם וישר וחיים שמו, שהוא מרבה באמירת תהלים, והאיש הזה ביישו מאוד, על כן רצוני שייצא פסק דין עליו לחובה שיגמור שנות חייו".

עמד הבעש"ט הקדוש ואמר: "אבקש להשאירו בין החיים ולא ימות, שהרי אם ימיתוהו מי יידע על מה באה לו המיתה, ולא יידעו כמה גדולה מעלת אמירת תהלים, וכמה גדול עונשו של זה המבייש את המרבה באמירה זו. לכן מוטב שישוב לביתו ויפייס את הצדיק 'נושא-המים' ברבים, בכך שיערוך לפניו לבדו סעודה ערוכה, למען ישמעו ויראו..."

ביקש העשירי מאת השליח שהביאו אל אותו המקום, שיקבלו את דברי הסגוריה של הבעש"ט הקדוש. שאלו הדיינים את הבעל שם טוב: "האם מכיר מר את העשירי? האם הוא בין הבאים לשהות בחצרך?" ויען הבעש"ט שאין האיש בא אליו ואיננו מכירו. מיד הוציאו בית הדין פסק לחיוב מיתה. שוב נעמד קדוש ישראל אור שבעת הימים והתחנן בעד חייו של ר' גדליה. באמרו: "העשירי יקבל על עצמו שמהיום והלאה, יקבל פניו ויבוא לשכון בחצרו אשר במעזיביו".

מיד יצא השליח ומסר לר' גדליה הדברים, וקיבל עליו בפה מלא. הגישו אליו כד מים ורחץ עצמו ושב לאיתנו, ובא עמוד ענן ויטילוהו סמוך לביתו. סיפר העשירי לפני בני ביתו את כל אשר קרהו, וקרה לצדיק ר' חיים נושא המים, ופייס אותו בהכנעה גדולה ובבקשת מחילה, וגם ערך לו סעודה כאשר הבטיח. כעבור שני ימים קם ונסע אל הבעש"ט הקדוש בעיר מעזיביו, והנה אך נכנס לקדוש פנימה, תיכף הכיר את פני הבעש"ט שהוא זה שעמד והמליץ בעדו, ומרוב פחד נפל ארצה מתעלף. כאשר התעורר וביקש לספר את הדברים, הפסיקו הבעש"ט הקדוש ואמר:

"ידעתי בני אהובי את כל המעשה, ואינך צריך לספר" - - -

מעשה נורא זה סיפר הרה"ק בעל ה'תורת חיים' מקאסוב זי"ע, ומובא לרגל הילולת אדונו אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש זי"ע - 265 שנה להסתלקותו. כיתוב לתמונה: ציון קדשו של מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע

ציון קדשו של מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע

תורה וגם גדולה עלו על שולחנו של ר' גדליה הגביר. בבקאות עצומה ניחן הוא בכל חלקי התורה, עם פה מפיק מרגליות ולשון לימודים עריבה מנופת צופים. ולצד כל זאת, גדול עשרו וגדלותו. הונו ורכושו רחבים מיני ים, והוא יושב באחוותו המפוארת במקום מושבו, הסמוכה מהלך ארבעה מיל בלבד, מהעיר מעזיביו, מקום מושבו של מרנא אור שבעת הימים הבעל שם טוב. כל משאלות ליבו לטובה, זכה העשירי למלא כרצונו הטוב. כעת כספה נפשו לקיים דבר מצוה נעלה ביותר, כזה שטרם זכה לו עד הנה. חשב ר' גדליה ימים רבים עד אשר הבריק הרעיון במוחו:

כתיבת ספר תורה מהודר בתכלית ההידור, באופן שלא נראה ונעשה כמוהו!

תיכף ומיד ניגש ר' גדליה למלאכת הקדוש, ובדרך גאונית פרי מחשבת ראשו החריף והמחדש, הכין ופעל את המלאכה שלב אחר שלב. ראשית קיבץ כמה עגלים ושחטם, את בשרם חילק לעניים נזקקים, ואת עורות אותן הבהמות שנעשו בהן מצוות הצדקה - שלח למעבד עורות ליצור מהן קלף וגוויל, עליהן יכתב ספר התורה המהודר.

ממרחק טרח והביא סופר טוב שהיה חד בדרא במלאכתו, לצד יראתו וצדקותו. הסופר הנעלה ישב בבית העשירי ימים רבים, ובכל שבוע קיבל משכורתו הגבוהה בסך של כמה רובלים כסף, עם דמי כלכלת ופרנסת בני ביתו, שנשלחו למקום מושבו המרוחק. הכתיבה המהודרת - הן מצד ההידור ההלכתי, והן מצד יופי והדר שבאותיות הבהקות עלי הקלף - נמשכה כמה שנים תמימות, מתוך הדרת קודש והידור מצווה עד לקצה, בסילודין ודקדוק רב. יהיה כאשר תמה מלאכת הכתיבה בשעה טובה ומוצלחת, עשה העשירי סעודה גדולה לכל ידידיו ואוהביו, שם נשא דרשה גדולה, מתובלת בכל מיני דרוש, חידוש ואגדה.

בין הבאים היה גם 'חיים וואסער-טרעגער' [-חיים שואב המים]. איש תם וישר, שכל היום ממלל פיו בכוונה ממזמורי תהלים. לא ברעש והדר התהלך חיים הנסתר, אולם צדקותו הנשגבה היא זו אשר הגנה על יושבי העיר כולם.

יושב היה 'חיים וואסער-טרעגער' בשולחן הסעודה. משעות הבוקר לא בא לפיו שום דבר מאכל, וחולשתו גדולה היתה. נטל אפוא את ידיו ובצע לעצמו פת בירכתי השולחן. לפתע נשמע קול צעקה גדולה.

"כיצד הינך פותח בסעודה, לפני בואם של הרבנים והחשובים?", היה זה גדליה העשירי שצעק בחרי אף, "וכי מפני כך שהינך מרבה באמירת תהלים נחשב אתה בעיניך כאחד הנעלים?!"

הס השתרר במקום. בברוש פנים חמק חיים נושא המים מן הבית והלך לביתו. התנהלה הסעודה הגדולה למישרין, ובתומה חזר בעל הבית לסדריו הרגילים מאז ומקדם, וישב ללמוד את שיעורו הקבוע. בתוך כך נשמעו דפיקות על דלת ביתו המפואר. יצא העשירי ולפניו ניצב שליח אלמוני ובלתי מוכר אשר מבקש לשוחח עימו על דבר מה.

והנה אך יצא ר' גדליה החוצה, באה רוח סערה ונשאתו כמה וכמה פרסאות מן העיר אל מדבר שמם. בדד עמד הגביר במדבר השממה, וכולו רועד מפחד ואימה.

יהודים נושעים בלודמיר

לפקודת השנה

ולצד סיפורי הישועה רואים כאן גם איך-ספור יהודים שבאים ומתעורר ליבם לתשובה שלמה. נורא ממש מה שרואים כאן!"

וכעת נביא לפניכם את דבר פקודת אותה שנה, כאשר שוב התבשרנו בבשורה טובה והאברך דגן האברך היקר המופלג בתורה ויראה הר"ר ש"ז מירזשלי - שוב זוכה ונשמע בביתו קול השמחה בלידת בתו בשעה טובה ומוצלחת, מיד לאחר חג הפסח, וגם הפעם מכוחו הגדול של רבינו רבי שלמה. יה"ר שיזכו כל אחינו בית ישראל הממתינים לשמוע קול השמחה והצלה בבתייהם - להיוושע בקרוב ממש בזכות רבינו הקדוש, וכבר אמר הרה"ק בעל ה'תניא': רבי שלמה מקארלין גם כי יגזור על אבן שתיפקד ביושק - תתקיים ברכתו. (ניתן לשמוע את השיעור הנפלא בשלוחה מס' 4 בקו לודמיר 02-3011122)

ביומא דהילולא רבה, כ"ב תמוז אשתקד, נשא המשפיע הנודע הגה"ח ר' שמעון שפיצר שליט"א, שיעור מיוחד בעיר לודמיר, סמוך ונראה לציון קדשו של הקדוש רבינו שלמה מקארלין בעל ה'הילולא'.

וכה סיפר באוזני הקהל: "סיפורי הישועות ששומעים כאן מיהודים שנושעו על הציון הקדוש - הם רבים ועצומים. אפענע מעשים! זה עתה בהיותי על הציון ניגש אלי אברך וסיפר, כי היה חמש שנים מעת חתונתו ועדיין לא זכו לילדים, ובאותה העת קבעו הרופאים כי הדבר חסר סיכוי ח"ו. על פי דרך הטבע לא נראה שום סיכוי לישועה, ומשפחתו של האברך היתה שרויה בצער גדול מהמצב. הוא קם ונסע לכאן, לציונו של הרב, ובס"ד תיכף ומיד נושע, ולפקודת השנה נולד לו בנו בשעה טובה ובמזל טוב, מעל דרך הטבע ממש!"

נייעס

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

כ"ק אדמו"ר מזוועהיל שליט"א בלודמיר

זכתה העיר לודמיר, ובשבוע הסמוך להילולת הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זי"ע, הופיע ובא בשעריה, כ"ק אדמו"ר מזוועהיל שליט"א (נכד רבינו הקדוש רבי שלמה מקארלין), אשר יחד עם קהל מלווי עלה לפקוד את הציון הקדוש, וגם התפלל שחרית עם קריאת התורה במתחם בית רבינו. יצויין בהזדמנות זו, גודל העידוד והחיזוק שנוסך כ"ק אדמו"ר שליט"א בפעילי 'הכנסת האורחים לודמיר' בכל עת מצוא, וקורא שוב ושוב לפאר ולרומם מפעלי הקדוש על אדמת לודמיר.

חידה

מדוע קוראים פרשת במדבר לפני חג השבועות?
הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחגג לקו לודמיר 02-3011122, להכנס לשלוחת הילדים - שלוחה מספר 0, ולפעל לפי ההוראות. הזוכה יקבל זכוי לרכישת מתנה בסך 50 ש"ח. את התשובה יש להקליט עד ליום ראשון פרשת נשא הזוכה לפרשת אחרי-קדושים: יעקב רזמן בית שמש

חדש על המדף!

ספרי נח רובין

סדרת יועץ הכתר:

STUDIO
חובטר
סטודיו רובין. כל ציור סיפור

072-243-5666

למשלוח
עד הבית:

**שירות
ויחס
אישי**

**כל סוגי
ההפקות
וההדפסות**

תוצאות

הדפוס הדיגיטלי והמהיר 'ספיד'
מעניקים לכם איכות ושירות ברמה הכי גבוהה

ומנצחים גם בקטגוריית מהירות האספקה!

• שעות פתיחה: •

ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00, יום ו' 10:00-12:00

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

הצטרפו אלינו לחוות מכשירי למחפשו מהמהירות ולאיכות דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>